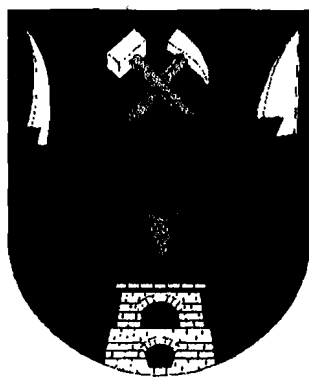

Ózd Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

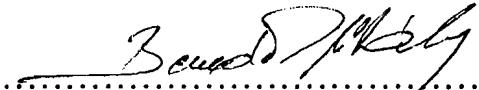
ÓZD

- 2008 -

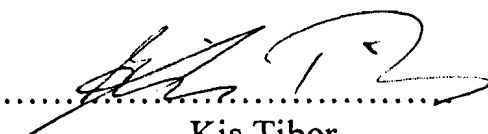
III. Kötet

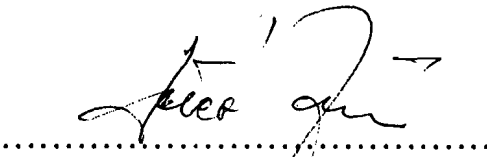
Ózd Város Integrált Városfejlesztési Stratégiáját Ózd Városi Önkormányzat
Képviselő-testülete jóváhagyja.

.....
Benedek Mihály
polgármester

Ózd Város Integrált Városfejlesztési Stratégiáját, amely magában foglalja az
antiszegregációs tervet is, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium részéről
véleményezte, támogatta és ellenjegyezte

.....
Kis Tibor

.....
Setét Jenő

.....
Wágner-Lakatos Tamás

Ózd, 2008. június 11.

Tartalomjegyzék

1. Ózd város helye és szerepe a városhálózatban	4
1.1. A város elhelyezkedése, rövid története	4
1.2. Kapcsolódás az Országos Településfejlesztési Konceptióhoz	6
1.3. A város szerepének meghatározása a tágabb és szűkebb térségben	10
1.4. A város által biztosított szolgáltatások, funkciók, a város feladatai	11
1.5. Városok dinamikai típusa	12
1.5.1. Dinamikai típus népességszám alapján	12
1.5.2. Dinamikai típus foglalkoztatottság, munkanélküliség	13
1.5.3. Dinamikai típus gazdasági társaságok	15
1.5.4. Dinamikai típus a városhierarchiában betöltött szerep	16
1.6. A város típusa a foglalkoztatási szerepkör alapján	17
2. A város egészére vonatkozó rövid helyzetértékelés	18
2.1. Ózd gazdasági, társadalmi, környezeti és infrastrukturális helyzetének elemzése	18
2.1.1. Gazdasági helyzetelemzés	18
2.1.2. A társadalom és szociális környezet jellemzői	38
2.1.3. Környezeti helyzetelemzés	48
2.1.4. Közszolgáltatások	55
2.2. A város SWOT-analízise	62
3. A városrészek területi megközelítésű elemzése	65
3.1. A városrészek beazonosítása	65
3.1.1. A város közúti közlekedése	65
3.1.2. A város gyalogos közlekedése	67
3.1.3. Vasúti közlekedés	67
3.2. Városrészenkénti elemzés	68
3.2.1. Központi városrész	68
3.2.2. Keleti városrész	71
3.2.3. Északi városrész	74
3.2.4. Nyugati városrész	78
4. A város stratégiája	82
4.1. A város és a vele funkcionális kapcsolatban lévő környezetének hosszú távú jövőképe, céljai	82
4.1.1. Munkahelyteremtés, humán erő fejlesztése	82
4.1.2. Településfejlesztés, települési környezete javítása, iparterületek megújítása	83
4.1.3. Helyi gazdaság fejlesztése, szolgáltatások fejlesztése	83
4.1.4. Közlekedés és az elérhetőség fejlesztése	83
4.1.5. Környezetvédelmi fejlesztések	84
4.1.6. Szociális körülmények javítása, a társadalom felzárkóztatása	84
4.2. A jövőbeni fejlesztési irányok, elérendő célok meghatározása a város és a kistérség viszonyában	84
4.2.1. A város és a kistérség közös céljainak és feladatainak ismertetés	85
4.2.2. A kistérség hosszú távú jövőképe	87
4.3. Ózd jövőképét meghatározó fejlesztési irányok	88
4.4. A város céljainak hierarchiája	92
4.4.1. A város hosszú távú átfogó céljai (15-20 év)	93
4.4.2. A város középtávú céljai (7-9 év)	95
4.4.3. A városrészek céljai	102
4.5. A város fejlesztési stratégiájának koherenciája, konzisztenciája	119
4.5.1. Illeszkedés, összhang a településfejlesztési koncepcióval, településrendezési tervvel	119
4.5.2. Célok koherenciája	120
4.5.3. Környezeti állapotban való veszteség és ennek kompenzálása:	130
5. Antiszegregációs terv	137

5.1.	Helyzetelemzés az alacsony státuszú népesség területi koncentrációjáról a város egészének tekintetében	137
5.1.1.	A város és városrészek helyzetelemzése	138
5.1.2.	A program célterülete	150
5.1.3.	Roma esélyegyenlőségi problémák	160
5.2.	A roma népességet magas arányban koncentráló városi szegregátumok, telepek, teletszerű képződmények helyzetének elemzése	162
5.2.1.	Bánszállás telep – 1. szegregátum	162
5.2.2.	Bolyok – 2. szegregátum	170
5.2.3.	Velence telep és környezete – 3. szegregátum	176
5.2.4.	Petőfi utca - 4. szegregátum	189
5.2.5.	Zrínyi Miklós utca – 5. szegregátum	194
5.2.6.	Iparvasút-Piac utca – 6. szegregátum	200
5.2.7.	Hétes telep és környezete – 7. szegregátum	201
5.2.8.	Kiserdőalja telep és környezete – 8. szegregátum	211
5.2.9.	Örs vezér utca – 9. szegregátum	219
5.2.10.	Sajóvárkony – 10. szegregátum	225
5.2.11.	Kovács-Hagyó Gy. út - Berkenye utca – 11. szegregátum	232
5.2.12.	Tábla városrész – 12. szegregátum	233
5.2.13.	Somsály – 13. szegregátum	239
5.2.14.	Akna utca – 14. szegregátum	246
5.2.15.	Boroszló – 15. szegregátum	252
5.2.16.	Kovács-Hagyó Gy. út - Dobó utca – 16. szegregátum	258
5.2.17.	A szegregátumok helyzetelemzéseinek összefoglalása	264
5.2.18.	Veszélyeztetett területek	272
5.3.	Antiszegregációs program	286
5.3.1.	A 2007-13 között tervezett beavatkozások	286
5.3.2.	A programok eszköztrendszere	289
5.3.3.	Intézkedési terv	333
6.	Akcióterületek kijelölése	368
6.1.	Központi városrész akcióterület	369
6.2.	Velence telep és környéke	370
6.3.	Bánszállás és Center akcióterület	372
6.4.	Béke lakótelep északi része akcióterület	374
6.5.	Csónakázó-tó és környéke akcióterület	375
6.6.	Sajóvárkonyi iparterület akcióterület:	376
6.7.	Indikatív költségbebecslés	377
6.8.	Az akcióterületeken megerősíteni kívánt funkciók	379
7.	A stratégia megvalósíthatósága	380
7.1.	Ingatlangazdálkodási terv	380
7.2.	Az önkormányzat városrehabilitációs célok elérését szolgáló nem fejlesztési jellegű tevékenységei	381
7.3.	Partnerség, integrált városfejlesztési stratégia és az integrált beavatkozások tervezésével kapcsolatos elvárások:	382
7.4.	Az integrált stratégia és az integrált fejlesztések megvalósításával kapcsolatos szervezeti elvárások	384
7.5.	Településközi koordináció mechanizmusai	385
7.6.	A stratégia monitoringja	386
I.	MELLÉKLET	388
II.	MELLÉKLET	390
III.	MELLÉKLET	462

1. Ózd város helye és szerepe a városhálózatban

1.1. A város elhelyezkedése, rövid története

Ózd az ország északkeleti részén, az Észak-magyarországi régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében található a szlovák határ közelében, a Bükk hegység, a Mátra, a Gömör-Szepesi érchegység között lévő dombvidéken, a Sajó folyóba torkolló Hangony patak és Ózd patak találkozásánál terül el.

A településről az első írásos feljegyzés 1272-ből származik, a hivatalos történelmét is ekkortól számítják. A mai Ózd területe azonban már az őskorban is lakott hely volt, ezt a környéken talált régészeti leletek bizonyítják.

A mai Ózd három nagyobb község egyesülésével jött létre, ezen települések Ózd, Sajóvárkony és Bolyok. Az Ózdot alkotó települések a középkorban még nehéz körülmények között élő kis mezőgazdasági községek voltak, és Borsod- és Gömör-Vármegyéhez tartoztak. Ezen települések életébe jelentős változást hozott a reformkorban megkezdődött iparfejlesztés, a vasúti hálózat kiépítése.

A város fejlődése a 18. században indult meg, ekkor épült meg a vasfinomító és hengerlő gyár, majd sorra megnyíltak a környéken a szénbányák. 1930-ra a város a környék és egyben az ország egyik legnagyobb ipari központja lett. A betelepült lakosság élete nagyban függött a gyártól, az életük mindennapjait, életmódjukat jelentősen meghatározta a munkás élet. Ebben az időben a különböző gyárak dolgozói körében jelentős szervező tevékenység folyt, az aktív közösségi életnek a gyár által épített és finanszírozott korszerű munkástelepek Olvasó egyesület, a Tiszti Kaszinó, az Uszoda és Sporttelep adott otthont.

A település 1949-ben kapott városi rangot, lakóinak száma ekkor 24830 fő volt. Ekkor már az Ózdon élő cigányság létszáma több mint 2000 fő volt. A város terület és népességszáma a '60-as és '70-es években jelentősen gyarapodott. Kezdetben az iparosítás révén, majd a közigazgatási határ módosítása következtében nőtt a népesség, amikor nyolc kisebb település is Ózddhoz csatoltak. Ezáltal a város az 1970-es évekre már egy 48 ezer lakosú közigazgatási egységgé vált, jelentős nehézipari központként tartották nyilván, a gyárban ekkor, több mint 13 ezren dolgoztak.

Az iparszerkezeti váltás, a monokultúrára épülő ipar átalakulása az 1950-es években indult meg. A női munkaerő számára megjelentek a különböző könnyűipari gyárak, üzemek. Több közszolgáltató vállalat is létesült, továbbá szerelőipari és építőipari üzemek is megjelentek. Mindezek ellenére a város és a térségének iparszerkezetét továbbra is a nehézipar túlsúlya jellemezte. A foglalkoztatási szerkezetben bekövetkező pozitív hatások magukkal hozták a népesség számának emelkedését is. Mindez a település infrastruktúrájának a fejlesztését is

megkívánta. Az emelkedő népességszám pedig lakásépítést vont maga után. A lakásállomány és a lakosságot ellátó intézményhálózat kiépítése fokozatosan az 1980-as évekre megtörtént.

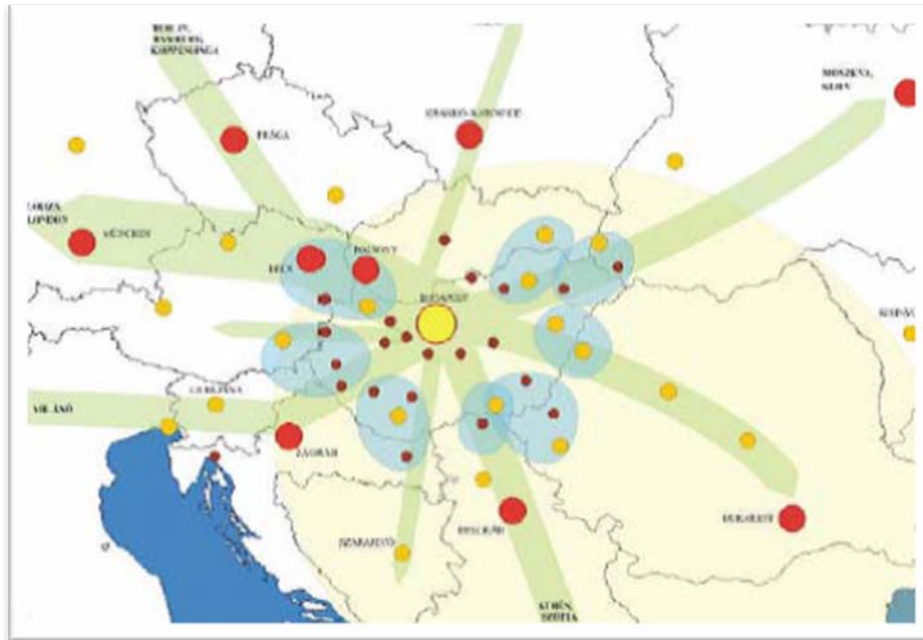
Az 1990-es évek elején bekövetkező gazdasági visszaesés az észak-magyarországi ipari városokat érintette leginkább. A vas és acélipar válsága már korábban érezte hatását, de az állam kihátrálása után lett igazán súlyos probléma ezekben a városokban. A kohászati és bányászati monokultúra visszafejlődésével Ózd újkori történelmének legnagyobb krízisét élte át, bezárt a gyár és a környékbeli szénbányák. Az Ózdi Kohászati Üzemek felszámolása a 90-es évek elején lezajlott. Bizonyos részeit, melyek még nyereségesen üzemeltethetők voltak sikeresen privatizálták. A magánosított gyárak azonban jelentős elbocsájtással indítottak, így rövid időn belül, több mint 10 000 ember vált munkanélkülivé. A város ipari kultúrájára alapozva kereste a kibontakozás útját. Ózdon a rendszerváltást követően gyors ütemben épültek ki a piacgazdaság helyi intézményei. A nehézipari ágazatoknak az 1990-es években megkezdődött tartós visszaesése következtében a város környezeti állapotát meghatározó nehézipari üzemek leálltak, illetve csökkent kapacitással működnek. Ennek következtében lényegesen csökkentek Ózd fejlesztési forrásai (adóbevételek, az üzemek fejlődésével járó beruházási források, stb.). Az Ózdi Hengermű Kft. 2001-ben zárt be.

A korábban ugyancsak jelentős szénbányászat a készletek kimerülése, és kifejtésük gazdaságtalanná válása miatt szintén bezárt, tovább sújtva ezzel a térség munkanélküliségi helyzetét. A nehéziparhoz szükséges kőszén bányászat mintegy 12 000 embert foglalkoztatott korábban.

A hajdani acélipari központ újjáélesztését, újjászervezését szolgáló, rehabilitációs jellegű ipari park kialakítására (Ózdi Ipari Park) 1995-ben került sor, jelenleg körülbelül 1 400 embert foglalkoztat. A munkanélküliségi helyzet miatt jelentős elvándorlás történt a városból. A város foglalkoztatottainak számát növelik az egészségügyben, a szociális intézményekben, az oktatásban és a kulturális ágazatban valamint a közösségi szolgáltatásban és a közigazgatásban alkalmazottak száma. Az önkormányzat az intézményhálózatával és a közösségi szolgáltatást végző cégeivel együtt a legnagyobb foglalkoztató. Ezen intézményhálózat további 200-250 fő számára biztosít munkalehetőséget közhasznú munkavégzés formájában. Mára több, korunk gazdálkodási körülményeihez magas fokon alkalmazkodó nagy- és középvállalkozás honosodott meg. Ózdon napjainkban a műszer és elektronikai ipar térhódítása figyelhető meg. A város folyamatosan korszerűsödő úthálózat és új ipari területekkel várja a további befektetőket.

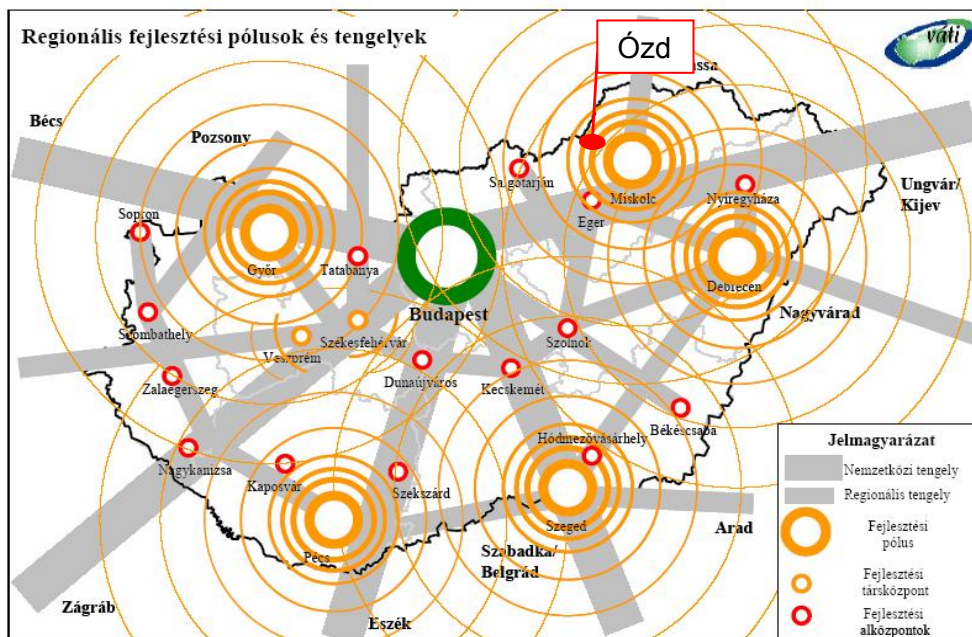
1.2. Kapcsolódás az Országos Településfejlesztési Konceptióhoz

Ózd az Országos Településfejlesztési Konceptióban szereplő Magyarország európai integrációját mutató ábra alapján a Budapest-Kijev fejlesztési tengely közelében található.

1. ábra: Magyarország és környezetének fejlesztési tengelyei, centrumai

A regionális fejlesztési tengelyek és pólusok közül Ózd a miskolci fejlesztési pólus körzetébe tartozik, annak is külső perifériáján helyezkedik el. A Kassa felé irányuló regionális fejlesztési tengely mellett fekszik a város, bár a tengelytől való távolsága viszonylag nagy. Miskolc, mint kiemelt fejlesztési pólus, illetve regionális székhely közelsége a jövőben előnyt jelenthet Ózd számára. A fejlesztési pólushoz és tengelyhez való közelség hosszútávon is biztosítja a városnak, hogy az ország településhálózatába szervesen illeszkedjen. Ózd, mint Borsod-Abaúj-Zemplén megye második, a régió negyedik legnagyobb népességű városa, jelentős szerepet tölt be a megye, illetve a régió életében. A fejlesztési alközpontok közül Salgótarján és Eger is egyaránt közel található (kb. 60 km).

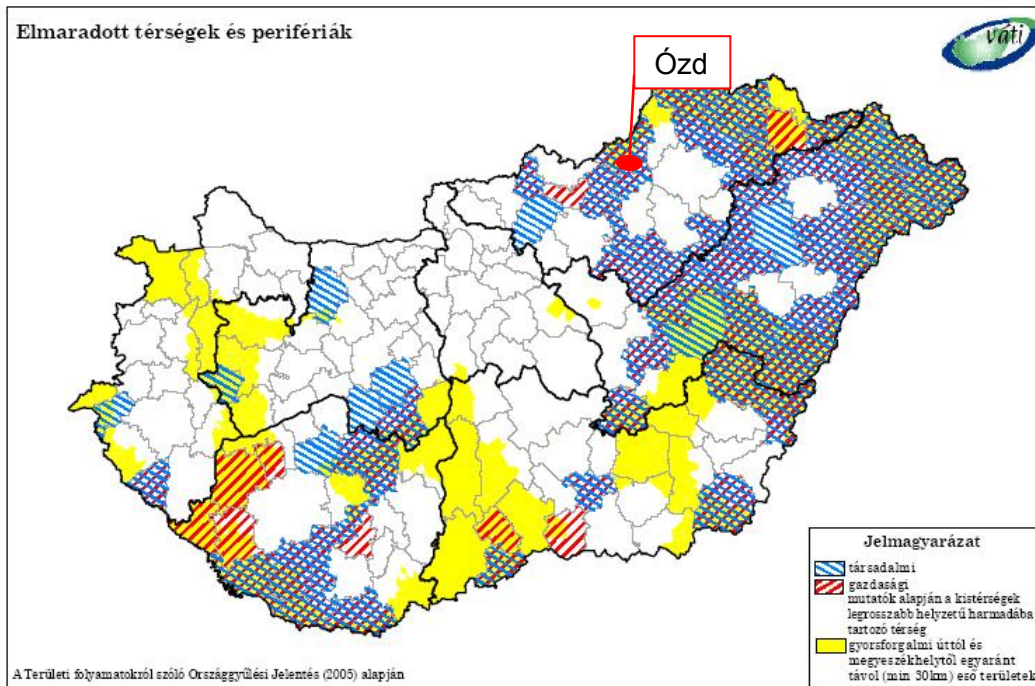

2. ábra: Magyarország fejlesztési pólusai és tengelyei

Az OTK-ban részletezett „Külső, és belső perifériák, elmaradott térségek felzárkóztatása” fejezett példaként hozza fel a tartósan elmaradott térségek között Ózdot és környékét. Az ilyen térségekkel kapcsolatban az OTK a helyi tulajdonságokhoz igazodó saját, egyedi stratégiák kidolgozásán keresztül lemaradás mérséklést, gazdasági fellendítést kíván meg. Ezen térségekkel szemben az OTK alapkövetelménye, hogy környezetükkel harmóniában megtartsák erőforrásaikat, lakosaikat, és ehhez kapcsolódóan új erőforrásokon keresztül hajtsák végre fejlesztéseiket.

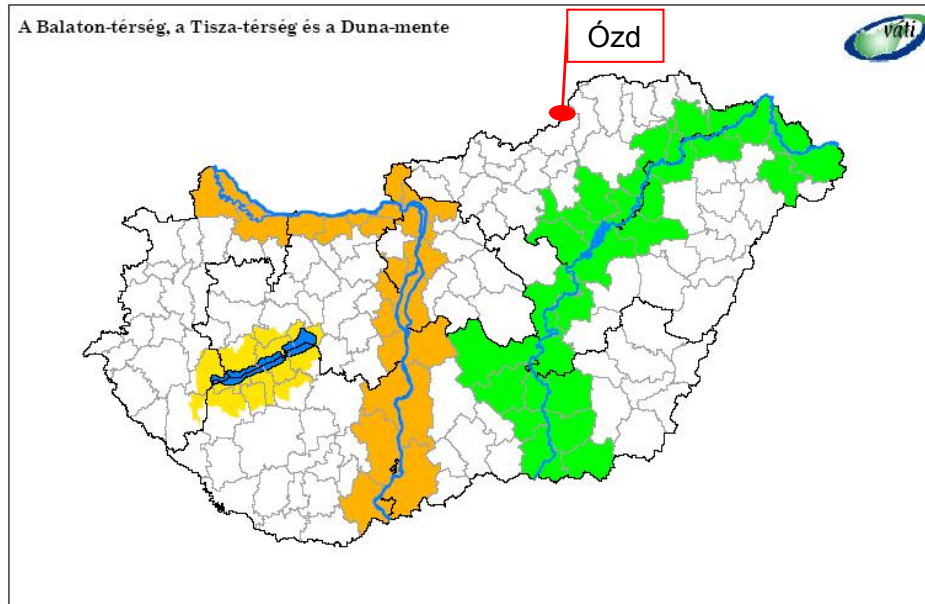
Az Ózdi Kistérség, így Ózd városa is a társadalmi, másrészt a gazdasági mutatók alapján is a legrosszabb helyzetű kistérségek utolsó harmadába tartozik. A kistérség legnagyobb része, illetve maga a város is a gyorsforgalmi utaktól távol esik, mindez tovább növeli hátrányos helyzetét. A szomszédos kistérségek is hasonló helyzetben vannak, mivel több közülük szintén távol esik a gyorsforgalmi utaktól, továbbá társadalmilag és gazdaságilag is a legrosszabb helyzetű kistérségek közé tartoznak.

Ezen kistérségeknek és településeiknek az OTK-ban meghatározott részcélok elérése a közép és hosszú távú fejlesztési célja. Ózdra, mint kistérségi központra több sajátos rész cél elérése is hárul. Így az alapvető települési fejlesztéseken túl, értve ezalatt az infrastruktúra fejlesztését, a foglalkoztatás bővítését, és a közszolgáltatások megfelelő szintre hozását, olyan speciális központi települést érintő fejlesztéseket is meg kell valósítani, mint a környező települések lakói által igénybevett szolgáltatások bővítése, a térségi központ elérhetőségének a javítása, a helyi és térségi közösségek megteremtésének a segítése. Mindezzel erősítheti kistérségi funkcióit és szerepét.

3. ábra: Magyarország elmaradott térségei és perifériái

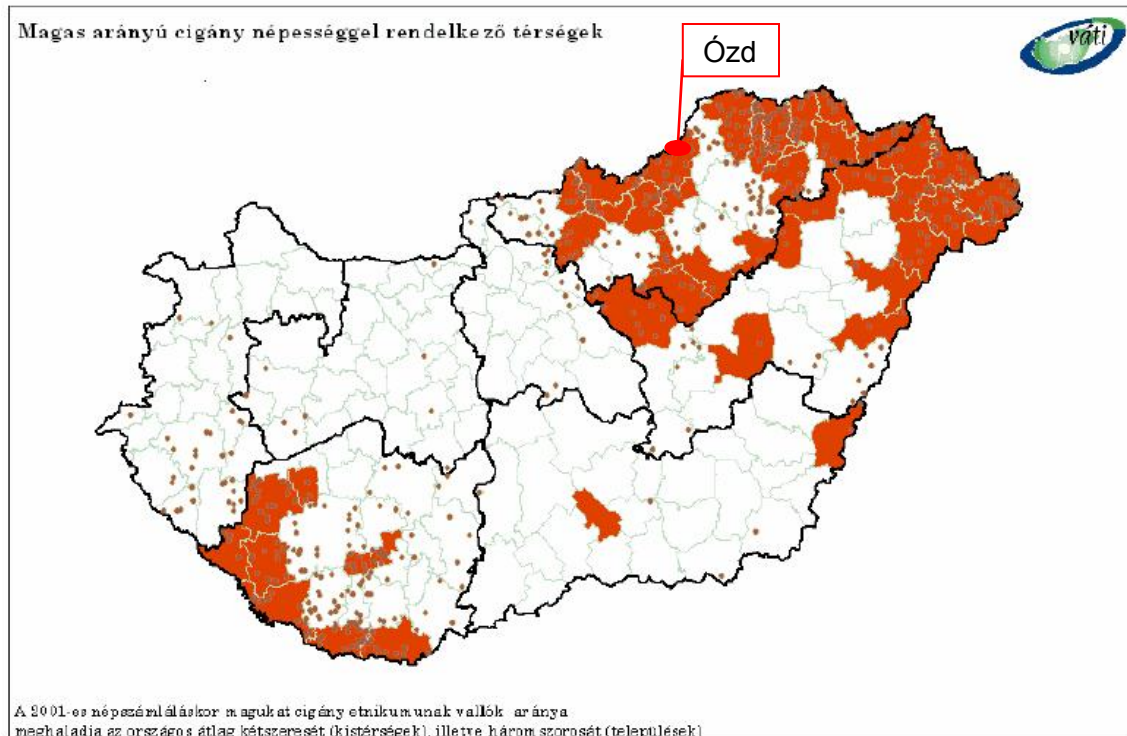
Az OTK-ban bemutatott Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek és tématerületek közé az Ózdi Kistérség, így maga a város közvetlenül nem tartozik.

4. ábra: A Balaton-térség, a Tisza-térség és a Duna-mente országos jelentőségű fejlesztési területek

A kistérségben a roma népesség meghaladja az országos átlag kétszeresét, a kistérség több településén pedig az országos átlag háromszorosát. A cigányság térségi koncentrálódása a szegregáció erősödésével jár. A társadalmi integrációt pedig nagyban gátolja, ha térben elkülönül a cigány népesség. A térségi szegregáció megjelenésével a

térbeli elkülönülés már nem csak településen belül, hanem települések között is jelentkezik, ami nagyobb probléma. Ezekben a térségekben a településközi kapcsolatok erősítése elengedhetetlen.

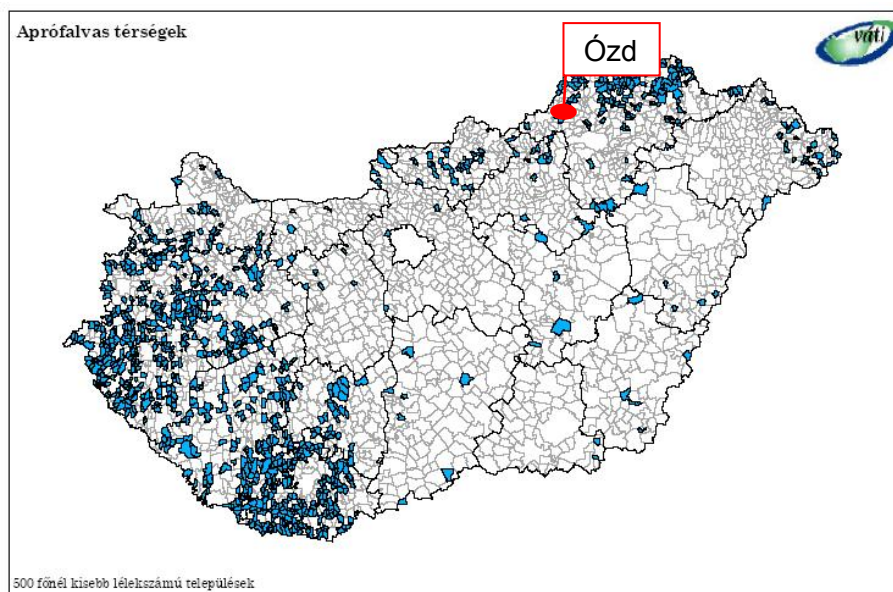

5. ábra: Magyarország magas arányú cigány népességgel rendelkező térségei (pirossal jelölve)

A romák nehéz társadalmi helyzete ok-okozati összefüggések halmazából származtatható. A munkanélküliség miatt tömeges a körükben a szegénység, ebből adódóan általában elszigetelten, szegregáltan élnek, sokszor nem emberi tartózkodásra épült épületekben. Munkát sok esetben azért nem kapnak mert nincs meg a megfelelő képzettségük. Ezeket a problémákat tetézi (összefüggésben az előzőekben említettekkel) a romák tragikusan rossz egészségügyi állapota, a hátrányos megkülönböztetés. A középfokon végzett romák aránya a megyében Miskolcon, a miskolci agglomerációban, a kazincbarcikai, ózdi és a mezőkövesdi kistérségben volt átlag felett. Az ózdi kistérségben tehát a romák eddigi végzettségi mutatói alapot adhatnak különböző munkaerő-piaci programok indítására, tekintettel arra, hogy magas az általános iskola 8 osztályát befejezett, illetve a középfokú tanulmányit befejezett roma. Részben az iskolai végzettséggel összefüggésben, részben a térségben még mindig jelen lévő erőteljes ipari struktúrából adódóan az ózdi kistérségben magas a gazdaságilag aktív roma népesség aránya. Egy korábban végzett felmérésben a megkérdezett romák 26%-a aktív dolgozó, ezzel a térség a második a tiszaujvárosi kistérség mögött, messze megelőzve a többi, különösen a romák által sűrűn lakott területeket. A

kistérségben a 2001-es népszámlálás adatai szerint 6 761 ember vallja magát ro-mani, beás vagy cigány nemzetiségűnek, ebből Ózdon 38%-uk lakik, a második legtöbb 442 fő pedig Farkaslyukon.

Különösen fontos cél az igen sérülékeny települési társadalmak megóvása, a kedvezőtlen demográfiai folyamatok mérséklése, a szegregáció megakadályozása, valamint a munkahelyteremtés. Ezekhez az OTK-ban speciális megoldási javaslatok lettek kidolgozva. Ezeket a célokat az aprófalvas térségekben sok tényező gátolja. Az Ózdi Kistérségre viszonylag kevésbé jellemző az aprófalvak aránya, ezért Ózd és vonzáskörzetének fejlesztésében az OTK-ban szereplő aprófalvas területek fejlesztésére vonatkozó részcélok és beavatkozási területek csak némileg irányadók.

1.3. A város szerepének meghatározása a tágabb és szűkebb térségben

Ózd a régió negyedik legnépesebb városa, csak a három megyeszékhely előzi meg. Ózd továbbá kistérségi központ is, ebből fakadóan sok funkciót ellátó város. Az Ózdi kistérség 34 települése négy nagyobb területi egységre osztható:

Nádasd-Hangony völgye: Arló, Borsodnásasd, Borsodszentgyörgy, Domaháza, Hangony, Járdánháza, Kissikátor

Hegyhát: Borsodbóta, Bükkmogyorósd, Csernely, Csokvaomány, Farkaslyuk, Lénárdaróc, Nekézseny, Sáta, Uppony

Gömör: Bánréve, Dubicsány, Gömörszőlős, Hét, Kelemér, Királd, Putnok, Sajómercse, Sajónémeti, Sajópüspöki, Sajóvelezd, Serényfalva

Ózd és környéke: Ózd, Susa, Uraj, Hódoscsépány, Szentsimon, Sajóvárkony

A kistérség határa több helyen megyehatár is. Határátkelőhellyel is rendelkezik a kistérség, ez Bánrévén található. A terület határ mentisége sokáig meghatározta a térség fejlődését, az Európai Unió belső határrá válása, majd a 2008-as schengeni határnyitás után a külső periféria szerep mérséklődhet. Ózdon kívül további két város található a kistérség területén, Borsodnádasd és Putnok. Ez az állapot a térségen belül policentrikus struktúrát hozott létre, ugyanakkor a 3 városon belül Ózd súlyponti szereppel bír. A térségben található települések közül 7 település 500 fő alatti lélekszámú, a 2000 fő feletti települések száma 4, beleértve a közel 40 ezres lélekszámú Ózdot is. A települések mérete előnyösnek tekinthető, kevés az alacsony lélekszámú, nem méretgazdaságos község. Néhány település, bár nem városi rangú, de a népességszám alapján urbánus településnek tekinthető, ilyen Járdánháza (174 fő/km²), Farkaslyuk (328 fő/km²), Bánréve (213 fő/km²), Hét (148 fő/km²), Királd (120 fő/km²). Ezen települések főleg a kis terület és a magas népesség miatt értek el ekkora népsűrűséget, városi funkciót nem mutatnak.

A fő közlekedési hálózatok ugyancsak jelentősen meghatározzák a térség térszerkezetét. A megyeszékhelyről a 26-os számú főközlekedési útvonal biztosítja az egyik kapcsolatot, illetve Heves megye irányába a 25-ös számú főközlekedési út. A térség közvetlen autópálya kapcsolattal nem rendelkezik.

1.4. A város által biztosított szolgáltatások, funkciók, a város feladatai

A város viszonylag sok funkciót lát el, alapvetően nagyságából és népességszámából fakadóan kell biztosítani ezeket a funkciókat. Ózd által ellátott feladatok, illetve a város által biztosított szolgáltatások, funkciók lényegesen gazdagabbak, mint egy kisebb kistérségi központ esetében. A város alapvető közszolgáltatások közül szinte mindent biztosít a város és a kistérség lakói számára. Így az oktatás terén több óvoda működik a városba, szintén sok az általános iskola és a középfokú oktatási intézmények száma is magas. A szociális és egészségügyi intézmények terén is gazdagnak nevezhető a város, kórháza és szakrendelő-intézete van, fejlett a házi orvosi ellátó hálózattal is rendelkezik.

A kulturális élet terén is több szolgáltatást nyújt a saját lakosságnak és a kistérség lakosainak. Az elmúlt években történt fejlesztések hatására több régi épület és régebben működő kulturális intézmény újult meg. Ezekbe egyre több és színvonalas rendezvény kerül be, ezáltal fejlődik a kistérség és a város kulturális színvonala. A városi sportélet régebben

nagyon fejlett volt a városban, a gazdasági recesszió hatására azonban fokozatosan kerültek egyre nehezebb helyzetbe az egyes sportlétesítmények és sportklubok. Mára néhány sportlétesítmény és sportklub megkezdte a felzárkózást, ami a város és a kistérség sportéletét újra elkezdte felpezsdíteni. A versenysport és a szabadidős sport is fokozatosan visszatér az élvonalba, egyre több jelentősebb sportrendezvényt is tartanak a városban.

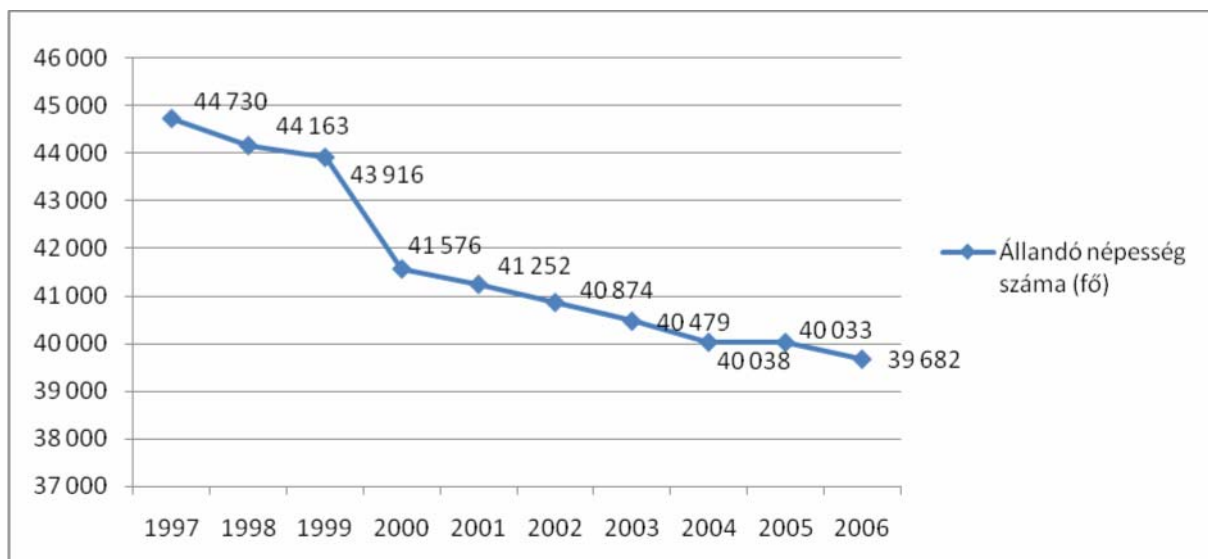
A városban természetesen közigazgatási ügyintézés is folyik, ezek egy része csak a város lakosságát szolgálja, míg bizonyos közigazgatási funkciót a kistérség teljes lakosságát érintik. Többek között városi bíróság, ügyészség, okmányiroda, Társadalom Biztosítás, APEH, valamint a kistérségi központ is a városban található. Közbiztonsági szervezetek is találhatóak Ózdon, ilyen a Városi Rendőrkapitányság

A város jelentős foglalkoztató is. A régebbi nagy foglalkoztatók megszűnése után a városban és térségében mind a mai napig komoly problémát okoz a munkanélküliségi helyzet, ami nehéz helyzetbe hozza az alacsony státuszú rétegeket. Azonban nagyobb cégek (General Electric, Saia Burgess, Tesco Global, Interspar) megjelenésével mérséklődik ez a probléma, bár még mindig a város és a térség fejlődésének legjelentősebb problémája ez. A legnagyobb foglalkoztatók többsége az iparban alkalmazza a munkaerőt. A munkanélküliség mérséklődése csak abban az esetben várható, ha egyrészt befektetők által munkahelyek létesülnek, másrészt pedig folytatódik az egyes szervezetek által megvalósított átképzések, illetve piacképesebb szakmák tanítása.

1.5. Városok dinamikai típusa

1.5.1. Dinamikai típus népességszám alapján

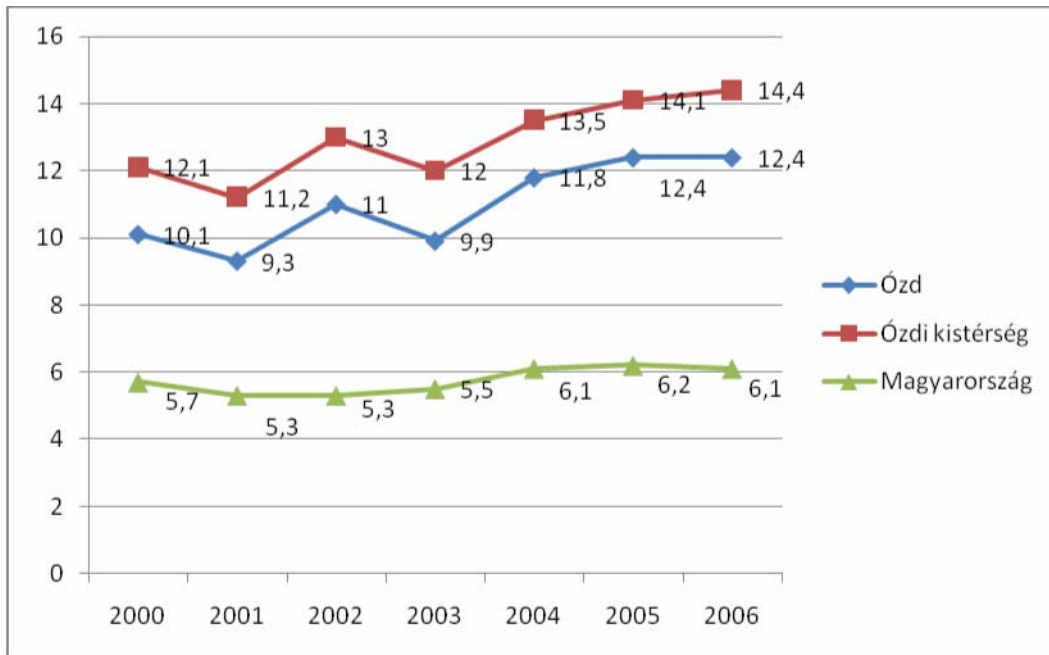
A város az 1970-es években még Észak-Magyarország egyik legjelentősebb vonzási centruma volt. A jelentős ipar komoly munkaerőmennyiséget tudott lekötni, a város viszonylag fejlett szolgáltatásokat biztosított a lakók számára, a viszonylag fejlett környezet pedig sokakat vonzott Ózdra. Az ipar hanyatlásával az 1980-as évektől kezdve a népességszám folyamatosan csökkent. 1980-ban még a 45 000 főt is meghaladta, napjainkban pedig már 40 000 fő alatti a város lakosságszáma. A folyamat főleg az elvándorlással magyarázható.

7. ábra: Ózd állandó népesség számának alakulása

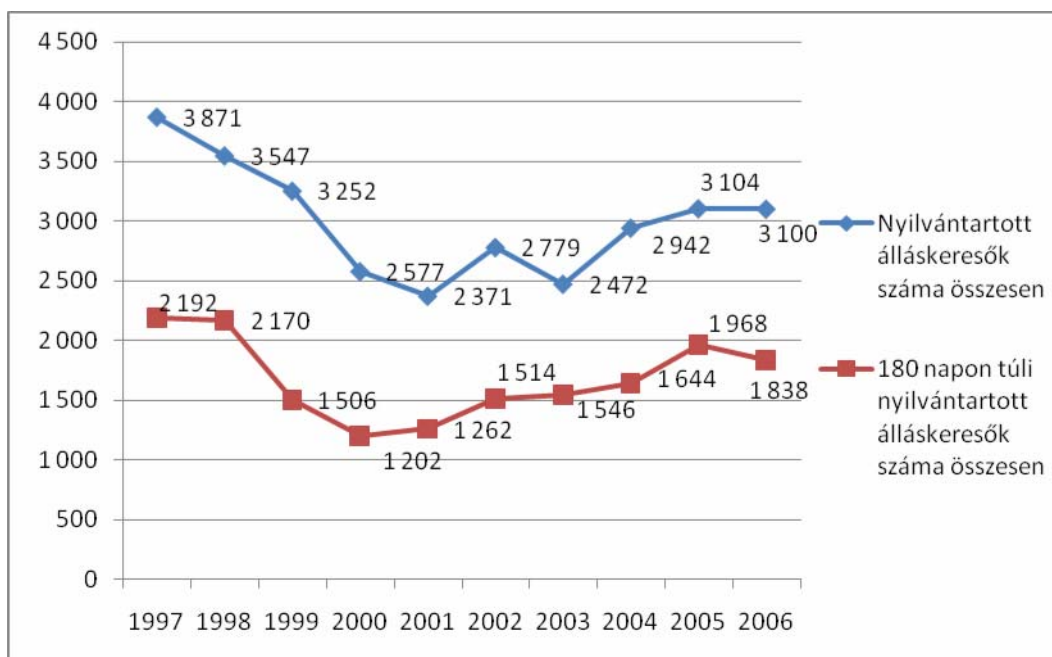
1.5.2. Dinamikai típus foglalkoztatottság, munkanélküliség

A térség az ország munkanélküliséggel legjobban sújtott térségei közé tartozik. A korábban virágzó ipari múlt az 1990-es évekre csaknem teljesen eltűnt, a korábbi nagy foglalkoztatók megszűntek, vagy csökkentették a foglalkoztatottak számát. Ez a probléma a város határain is túlmutat, hiszen az Ózd környéki falvakból is sokan a nagyváros ipari üzemében találtak munkát. Az Ózdi kistérség munkanélküliségi aránya jelenleg is nagyobb, mint a városé. 2006-ban Ózd munkanélküliségi aránya az országos duplája volt (12,4%), ami igen kedvezőtlen. Az évezred elején a munkanélküliség még csökkenő tendenciát mutatott, azonban az elmúlt három-négy évben ismét emelkedni kezdett, hasonlóan az országos értékhez.

8. ábra: Munkanélküliségi arány alakulása (%)

A nyilvántartott álláskeresők aránya a munkaképes korú népesség %-ában szintén emelkedést mutat, 2000-ben még csak 9,9% volt, 2007-ben már 13,8%. A nyilvántartott álláskeresők száma sokáig csökkent, majd az évtized elején ismét növekedni kezdett, az elmúlt években 2005-ben volt a legmagasabb. A tartós munkanélküliek száma is csökkent 1997-től, majd 2001-től ismét emelkedni kezdett. A pályakezdő munkanélküliek száma az elmúlt tíz évet tekintve 2003-ban volt a legalacsonyabb (186 fő), 2006-ra azonban ez a szám csaknem megduplázódott (328 fő).

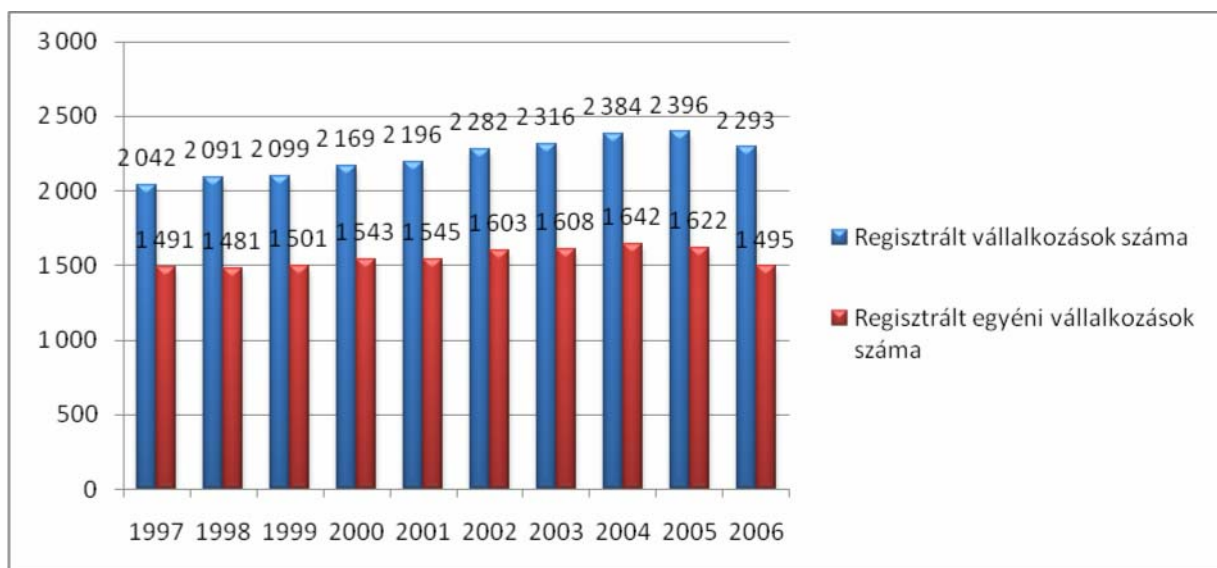
9. ábra: Munkanélküliségi mutatók változása Ózdon (fő)

Az aktív korúak (15-59 év) 55,5%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, ez az adat szintén nagyon kedvezőtlen.

1.5.3. Dinamikai típus gazdasági társaságok

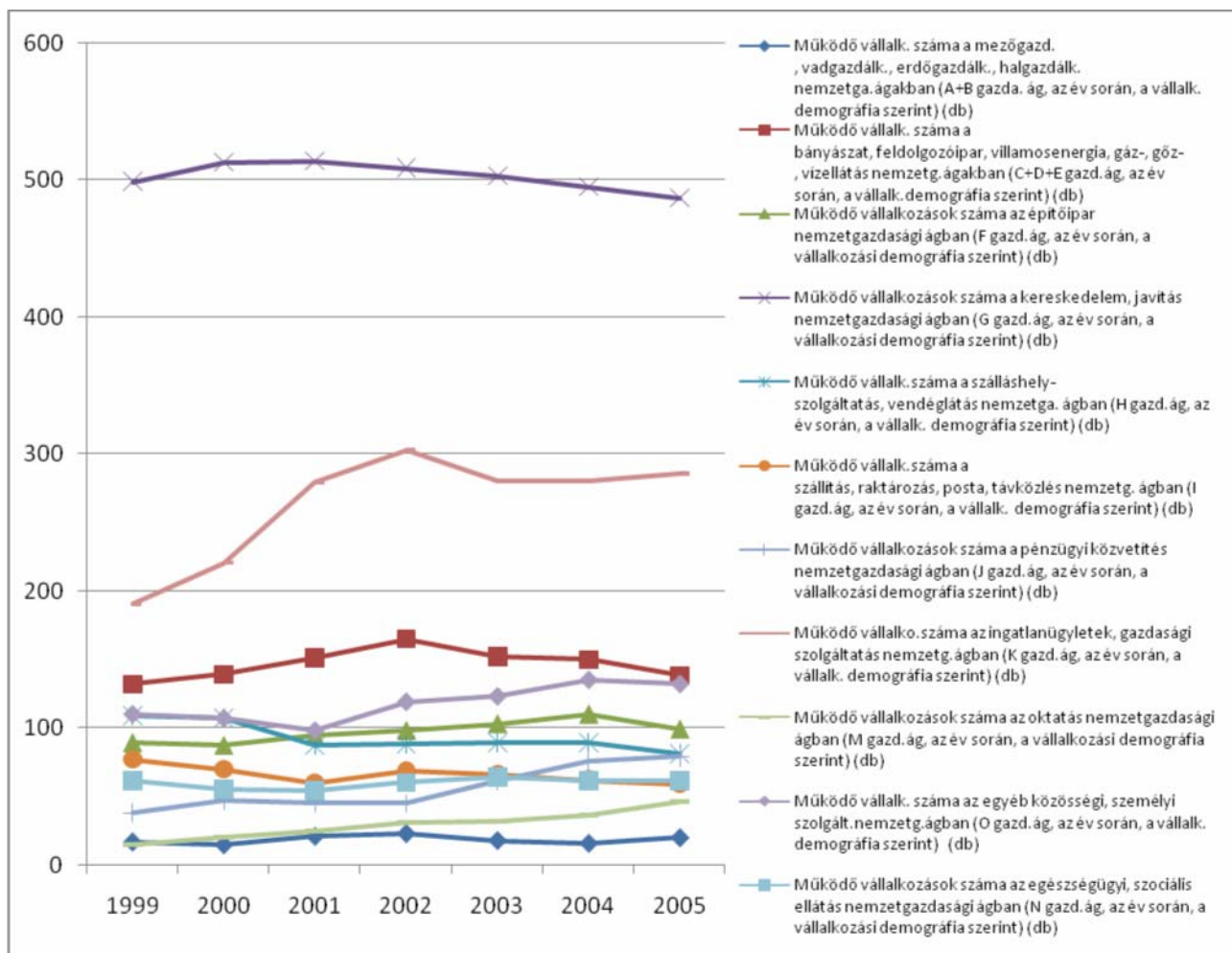
A nyolcvanas és kilencvenes években megszűnt nagy foglalkoztatók helyét sokáig nem tudták betölteni a helyükre érkező kisebb vállalkozások. A létrehozott ipari park fejlesztésével folyamatosan indult be a vállalkozások betelepülése, az ipari park bővítése, korszerűsítése egyrészt az újabb vállalkozások betelepülése miatt fontos, másrészt a városképet jelentősen rontó ipari környezet rehabilitációja miatt is.

A városban jelenleg működő nagyobb társaságok többsége döntően az elmúlt évtizedek jelentős ipari múltjába rejlő szakértelemre alapozta betelepülését. Főleg ipari foglalkoztatók jelentek meg az elmúlt években, de a kereskedelem és szolgáltatók is nagyobb arányú megjelenésére lehet számítani a közeljövőben.

10. ábra: Vállalkozások számának változása Ózdon (db)

A regisztrált vállalkozások száma 2006-ban 2293 darab volt, ami 1997-hez képest 13%-os növekedést jelent. A regisztrált egyéni vállalkozások száma tekintetében viszont 2005-ig tartó folyamatos növekedés után 2006-ra jelentősebb csökkenés történt, az 1997-es szintre csökkent az egyéni vállalkozások száma.

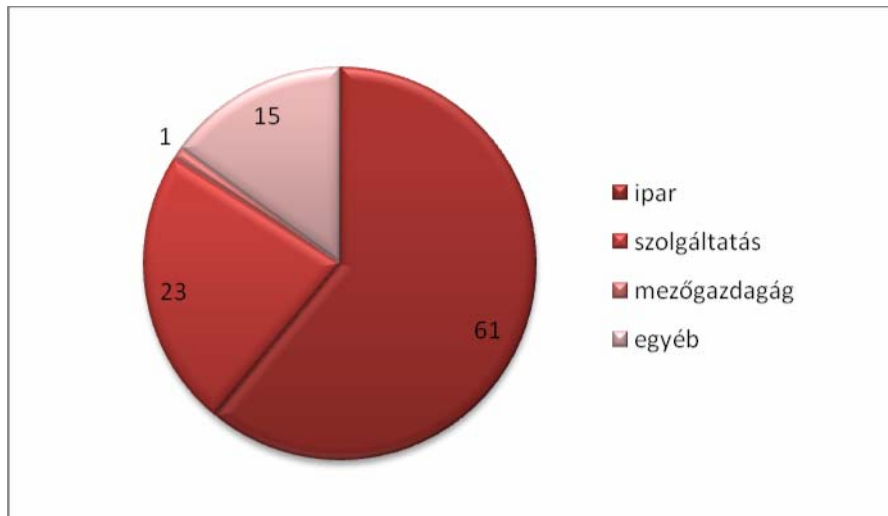

11. ábra: Működő vállalkozások megoszlása vállalkozási demográfia szerint (db)

1.5.4. Dinamikai típus a városhierarchiában betöltött szerep

Ózd kistérségi központ, korábban is térség szervező funkciót töltött be, jelenleg is BAZ-megye és a régió egyik legfontosabb városa. A város térségi szerepköre több területen is érvényesül, például a gazdaság, a kultúra, a közszolgáltatások, az egészségügy, a közlekedés, az oktatás területén, illetve a város és a térség kereskedelmi és szolgáltatói centruma. A városban működik a kistérség központja, illetve egyéb kistérségi hatókörű intézmények. A városhierarchiában a város szerepe erősödhet, de már jelenleg is erős szerepe van Ózdnak főként a kistérség, a megye és a régió szintjén. Korábbi, főként az iparnak köszönhető országos jelentőség visszanyerése hosszútávon, a város gazdaságának megerősödésével történhet meg.

1.6. A város típusa a foglalkoztatási szerepkör alapján

12. ábra: Foglalkoztatottak ágazatok szerinti megoszlása Ózdon (%)

A város főként ipari foglalkoztató, ez főként a gazdasági ipari és bányász múlttal magyarázható. Ózd mezőgazdasága jelenleg sem jelentős, a foglalkoztatottaknak csak igen kis százaléka dolgozik ebben a szektorban.

2. A város egészére vonatkozó rövid helyzetértékelés

2.1. Ózd gazdasági, társadalmi, környezeti és infrastrukturális helyzetének elemzése

2.1.1. Gazdasági helyzetelemzés

Egy térség gazdasági szerkezetének vizsgálata, az egyes ágazatok (mezőgazdaság, ipar, szolgáltatások) súlyának elemzése alapján következtetni lehet a vizsgált terület gazdasági fejlettségére. A hazai és nemzetközi tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy fordított reláció figyelhető meg a mezőgazdaság gazdasági szerkezetén belüli súlyának nagysága, és az adott térség fejlettsége között. Tehát minél alacsonyabb az agrárium részesedése a GDP-ből, annál fejlettebb az adott térség és fordítva.

1. táblázat A bruttó hozzáadott érték megoszlása gazdasági ágak szerint, 2001 (%)

Megnevezés	Mezőgazdaság, vad-, erdőgazdálkodás, halászat	Ipar, építőipar	Szolgáltatások
Közép-Magyarország	1,0	23,8	24,8
Közép-Dunántúl	4,8	45,8	49,4
Nyugat-Dunántúl	4,3	43,9	51,8
Dél-Dunántúl	8,4	30,8	60,8
Észak-Magyarország	4,6	39,4	56
Bosod-Abaúj-Zemplén megye	4,08	39,08	56,84
Észak-Alföld	8,6	31,6	59,8
Dél-Alföld	10,8	29,2	60
Magyarország összesen	4,3	31,3	64,4

Észak-Magyarországon a mezőgazdaság hazai viszonylatban átlagos súlyt képvisel a régió gazdaságában, az ipari tevékenységek részaránya ugyanakkor magas, 39,4 %, mi az országos átlag 125,9 %-át teszi ki. A szolgáltatói szektor részesedése a bruttó hozzáadott közel 10 százalékponttal elmarad a hazai átlagtól. A megyei adatok együtt mozognak a regionális értékekkel annyi eltéréssel, hogy a mezőgazdaság részaránya alacsony, az országos átlagot sem éri el. A hozzáadott érték termelésében a megye kistérségei között jelentős különbségek vannak, legjelentősebb a miskolci térség hozzájárulása, ezt követi a tiszaujvárosi, a kazincbarcikai kistérség, ami jelzi az ipari (a hagyományos ipari tengelyen elhelyezkedő) térségek húzóerejét.

Az Észak-Magyarországi régió és Borsod-Abaúj-Zemplén megye gazdaságát alapvetően az ipari tevékenységek jelentős súlya jellemzi, azon belül legjelentősebb iparágak a vegyipar, energiaipar, élelmiszeripar és a kohászat. A megye gazdaságának fejlődése erősen függ az említett ágak konjunkturális változásaitól.

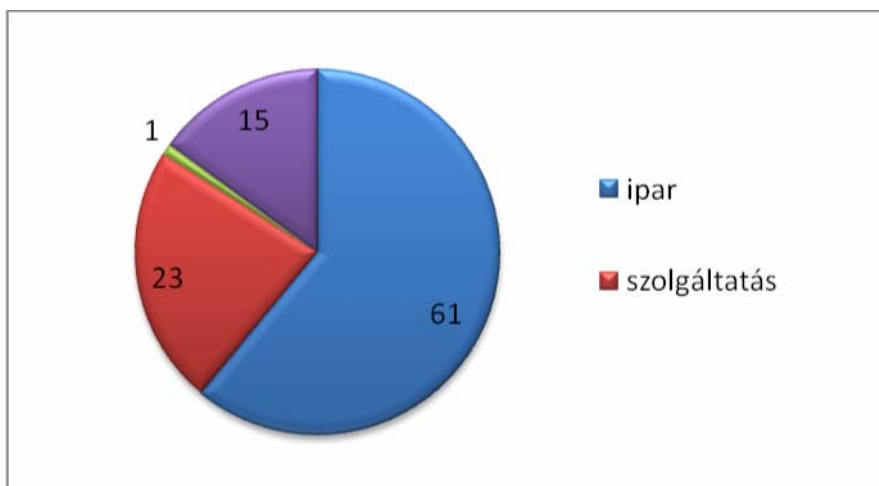
A régió egészét érintette a kilencvenes évek elejének ipari válsága, mely a térséget súlyos recesszióba sodorta. Napjainkra már érezhető némi fellendülés, elsősorban azokon a területeken, melyek közel fekszenek a Közép-Magyarországi régióhoz, illetve melyek a megépült M3-as autópálya mentén húzódnak. A régió kistérségeinek fele ugyanakkor továbbra is stagnál, vagy elmaradott területnek számít.

Ózd gazdasági szerkezetét döntő mértékben befolyásolja a város ipari múltja. Ennek megfelelően a városban jelentős az ipari profilú tevékenységek részaránya. A vállalkozások szerkezeti megoszlásában szembeűnő, hogy rendkívül alacsony a „mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, halászat” ágazatban működő vállalkozások száma, illetve az összes működő vállalkozáshoz viszonyított aránya.

Ipar

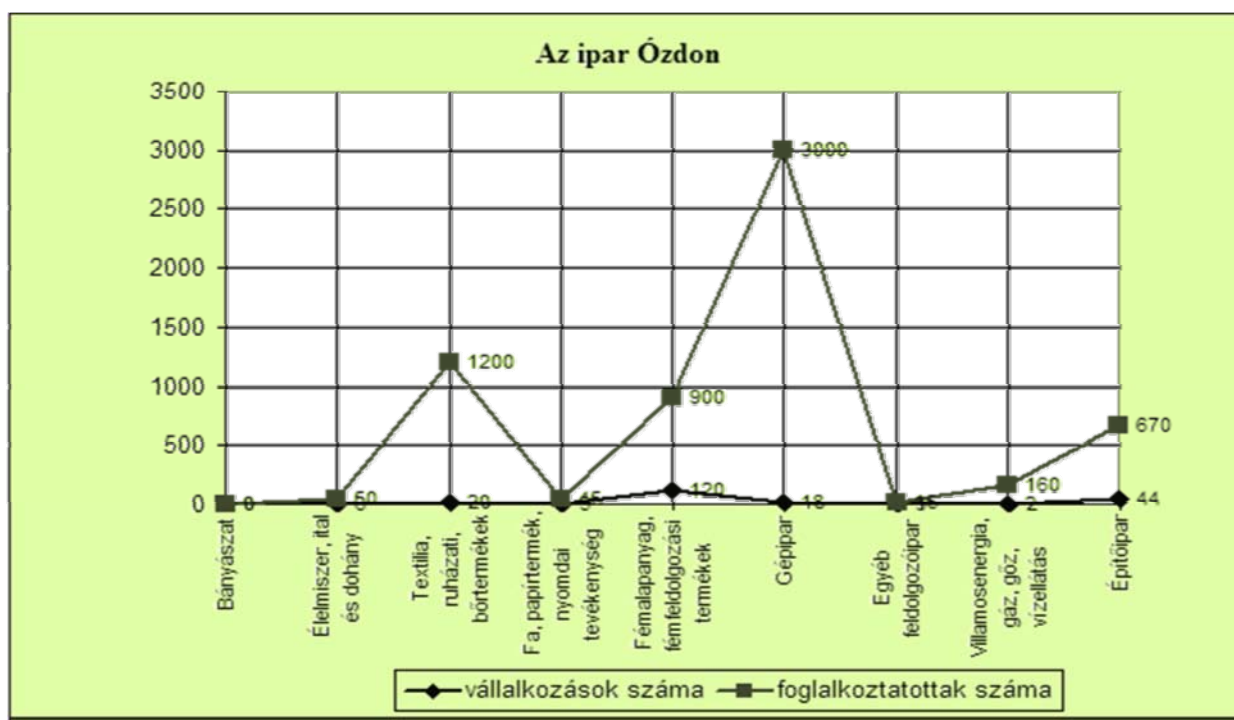
Az Borsod-Abaúj-Zemplén megye tradicionális ipara válságba került a kilencvenes években. A talpra állás kezdeti csírái megjelentek ugyan, de szükséges a regionális iparszerkezet további diverzifikálása, piacorientált átalakítása.

Ózd gazdasága is nehéz helyzetbe került a kilencvenes években a megyei kohászat, acél- és gépipar válságának tovagyűrűzése miatt. A térségben a vállalatok és beszállítók nehézségeit a KGST piac összeomlása okozta. Cégeket számoltak fel, vagy privatizálták és racionalizálták, ami rendszerint tevékenységek leépítésével, a munkaerő egy részének elbocsátásával járt együtt. Ennek ellenére Ózdon továbbra is az ipari, építőipari ágazat foglalkoztatja a legtöbb embert (60,8%).

13. ábra: Foglalkoztatottak ágazatok szerinti megoszlása Ózdon (%)

A ipar, ezen belül is a kohászat, acélgégyártás, gépgégyártás valamint a textilipar aránya meghatározó a település gazdasági szerkezetében. A változó gazdasági körülmények – szigorodó környezetvédelmi szabályozások, alapanyag beszerzések nehézsége, és olcsó helyettesítő termékek megjelenése – főként a kohászatra és acélgégyártásra, illetve a textiliparra vannak negatív hatással. Valószínű tehát, hogy ebben az iparágban nem várható jelentős fejlődés. A gépgégyártás terén kedvezőbb a helyzet, amely mögött tőkeerős külföldi tulajdonosi háttér áll. Várhatóan további termékkála bővítésre is sor kerülhet, amely a foglalkoztatottak számának növelését is maga után vonja.

14. ábra: Az ipar Ózdon

Ózd lassú ipari reorganizációjának – és ezáltal közvetve az akcióterületen élő lakosság elhelyezkedésének is – egyik gátja az, hogy a város nehezen megközelíthető a magyarországi gazdasági vérkeringést biztosító autópályákról, illetve vasúti fővonalakról.

Az Ózd-Putnok-Észak-Hevesi Vállalkozási Övezetet az 52/1998. (III.27.) számú rendelettel jelölte ki a Kormány visszamenőleges hatállyal 1998. január 1-től. A vállalkozási övezet stratégiai fejlesztési céljai között a következők szerepeltek:

- a munkanélküliség mérséklése érdekében új munkahelyek létesítése, a gazdasági szerkezetváltás felgyorsítása; új, korszerű tevékenységek meghonosítása;
- a helyi adottságokat figyelembe vevő gazdasági struktúra kialakítása, fejlesztése a környezet- és természetvédelem követelményeinek megfelelően, a környezet- és természetvédelmi jogszabályok betartása mellett;
- az agrárszféra tekintetében a kisüzemi, családi, szociális jellegű termelés prioritása;
- az övezet tökevonzási képességének javítása;
- az övezet kapcsolódási képességének javítása a hazai és a nemzetközi gazdasági struktúrákhoz;
- a települések, elsősorban a kistelepülések lakosságmegtartó képességének javítása;
- a fizikai és humán feltételrendszer javításával az innováció fogadási készség növelése.

Ózdon a szerkezetváltást, az üzletfejlesztést, a vállalkozóvá válást, a vállalkozás élénkítését és a munkaerő fejlesztést szolgáló szervezetek a következők:

- Borsod – Abaúj – Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara Ózdi Szervezete,
- Borsod – Abaúj – Zemplén Megyei Munkaügyi Központ Ózdi Kirendeltsége,
- Ózdi Vállalkozói Központ és Inkubátor Alapítvány,
- Ózdi Ipari Park Kft.,
- Régió Kft.,
- Atinvest Kft.,
- ERÉVAL Auditor Kft.,
- Ózd Városi Gazdaságfejlesztő Iroda,
- Archinvest Kft.,
- Észak-Magyarországi Regionális Átképző Központ Ózdi Kirendeltsége, amely később beintegrálódott a Munkaügyi Központ Kirendeltségébe.

Ezen szervezetek a következő általános szolgáltatásokat nyújtják:

- általános gazdasági tanácsadás,
- munkanélküliek nyilvántartása, munkahely, álláskeresési tanácsadás, munkahelyteremtő pályázatok kiírása, támogatások megítélése,
- mikrovállalkozói hitelek kihelyezése és tanácsadás,
- ipari parki szolgáltatások, közműszolgáltatás,
- pénzügyi-gazdasági tanácsadás, pályázatkészítés, könyvelés,
- befektetői tanácsadás, illetve pályázatkészítés önkormányzati szféra részére,
- mérnökiroda, elsősorban tervezés, mérnöki szolgáltatások,
- képzések, átképzések.

A Kamara, a Munkaügyi Központ, az Ózdi Vállalkozói Központ és Inkubátor Alapítvány és Ózd Városi Gazdaságfejlesztő Iroda díjmentes, a mérnöki, pénzügyi, gazdasági tanácsadó, pályázatkészítő irodák díjazás ellenében szolgáltatnak. Ezen szervezetek által nyújtott ingyenes vagy kedvezményes szolgáltatások hatása a szegregátumok lakosságára egyértelműen kedvező, hiszen az így betelepült vállalkozások munkahelyet teremtenek, bővítik a város kereskedelmi vagy szolgáltatás kínálatát, ez pedig Ózd teljes lakosságát pozitívan érinti, így a szegregátumokban élőket is.

Az Ózdi Ipari park 1997-ben nyerte el az „Ipari Park” címet. A park profilja vas- és acélipar, gépipar, építőipar és faipar. A felszámolás alatt álló Ózdi Kohászati Üzemek helyén jött létre 70 hektáros területen. A park betelepítésére reorganizációs beruházásokat várnak. A nyújtott szolgáltatások a következők: tanácsadás, műszaki, szociális, logisztikai és innovációs szolgáltatás és a kezdő vállalkozások részére inkubátorház. Jelenleg 1 400 főt foglalkoztat a parkba betelepült közel 100 vállalkozás.

A már betelepült meghatározó cégek: Finomhengermű Munkás Kft., Induststring Kft., Fémiksz Kft., Ózdi Energiaszolgáltató és Kereskedelmi Kft., Ózdi Acél-Trans Kft., BAUCOOP Kft., Ózdi Fémtechnika Kft., Franco-Mode Kft.

A vállalkozások számára további előnyt jelent, hogy a park kiépített infrastruktúrával rendelkezik, amelyben 20.000 m² irodaépület és 30.000 m² csarnok áll a betelepülők rendelkezésére. K+F igényes tevékenység esetén a Miskolci Egyetem - elsősorban a műszaki fejlesztéshez - kutató bázisul szolgálhat.

Az ipari park területén az igénybe vehető nyomvonal jellegű szolgáltatások díjai (villamos energia, gáz, víz, csatorna, telefon) a szolgáltató társaságok mindenkor hatósági árszabályozással megállapított tarifarendszerén alapulnak. A nem nyomvonal jellegű szolgáltatások igénybevételéért (pl. őrzés-védelem, portaszolgálat, takarítás, stb.) a parkba betelepült vállalkozások a szolgáltatást nyújtó vállalkozással történő külön megállapodás alapján kötelesek fizetni. Az ipari park üzemeltetője, illetve a parkba betelepült vállalkozások igény esetén komplex pénzügyi-, számviteli, jogi-, iparjogvédelmi-, műszaki-, innovációs, foglalkozás egészségügyi-, kereskedelmi stb., illetve tervezési és kivitelezési szolgáltatást képesek nyújtani a betelepült vállalkozások részére. Az Önkormányzat az engedélyezési eljárások, valamint az adminisztratív ügyintézés gyorsításával segíti a vállalkozások betelepülését.

Az ipari parkba betelepülő vállalkozások számára a hazai és EU-s központi és decentralizált pénzforrások a pályázati feltételek teljesítése esetén elérhetőek. Mivel az Ózdi kistérség társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott, ezért ezen besorolás alapján a terület- és régiófejlesztési pályázati pénzeknél magasabb a támogatási intenzitási arány, illetve a munkahelyteremtő beruházásokhoz adható támogatás százaléka (+10%). A vállalkozási övezeti és ipari parki +10%-os többlettámogatás is pályázható a maximális támogatási arányon belül. Ezen túlmenően a társasági adóról és osztalékadóról szóló tv. adókedvezményei is érvényesíthetők, illetve álláskereső foglalkoztatása esetén bér- és járuléktámogatás vehető igénybe. A társasági adókedvezmények körébe a következők tartoznak: kis- és középvállalkozások kedvezménye, fejlesztési kedvezmények, beruházási adókedvezmény.

A városban működik az Ózdi Vállalkozói Központ és Inkubátor Alapítvány, melyet 1991-ben alapítottak. Az Alapítvány célja kis- és középvállalkozások induló feltételeit biztosító, azokat javító vállalkozói rendszer létrehozása Ózdon és térségében. Az országban elsők között alakult meg az Ózdi Vállalkozói Központ kezelésében az Inkubátor Ház. A Ház beruházását a Munkaügyi Minisztérium Munkaerőpiaci Bizottságától pályázat útján megkapott 15 millió Ft vissza nem térítendő támogatás felhasználásával sikerült megvalósítani. Az Inkubátor Ház a helyiségbérlet valamint az infrastrukturális háttér biztosításán túl egyéb szolgáltatásokat - tárgyaló, oktatási kabinet, vendégszoba - is nyújt partnerei számára, valamint az inkubáció lényegéből fakadóan a vállalkozók a vállalkozás hatékony működtetéséhez a napi feladatok megoldásához szakmai segítséget vehetnek igénybe. A működés óta ezt a szerepet betöltve mintegy 60 különböző típusú vállalkozó állt bérleti viszonyban az Inkubátor Házzal és ezek túlnyomó része a ház méreteit kinőve, megerősödve sikeres vállalkozásként folytatták tevékenységüket. 1998-ban tevékenységünk az országban elsők között megnyíló innovációs

centrummal bővült. Az innovációs központ az Inkubátor Ház 4. szintjén, az ÓVK szervezeti egységéhez szorosan illeszkedve helyezkedik el. Az alapítvány jelenlegi szolgáltatásai:

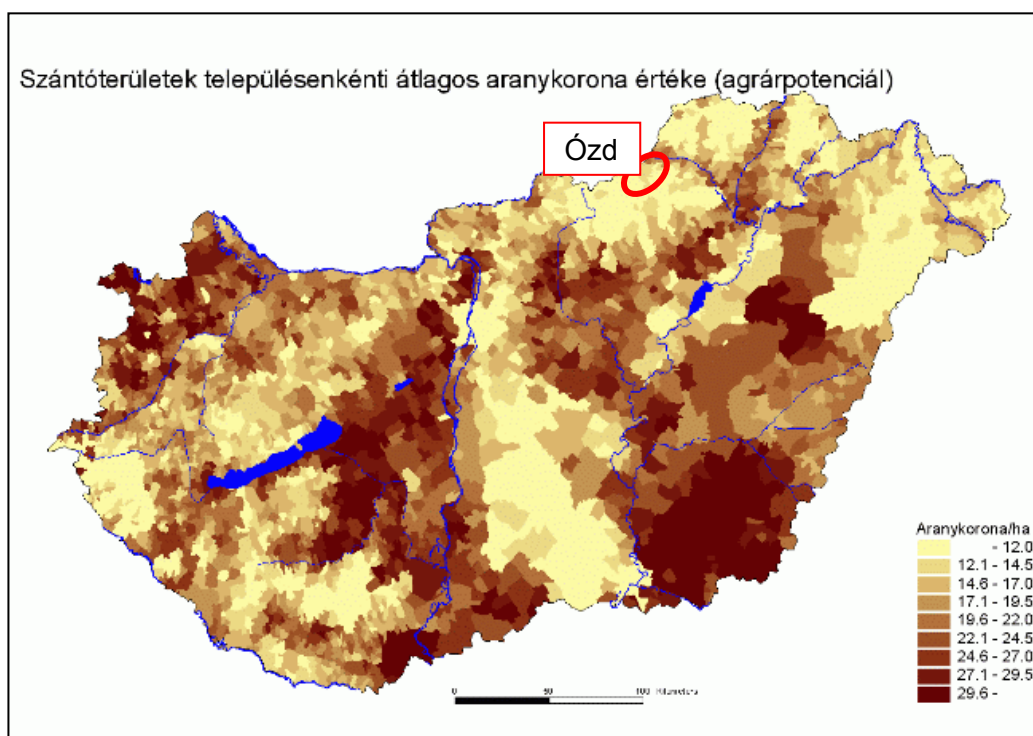
- Általános Vállalkozói tanácsadás
- Vállalkozás indítás segítése
- Vállalkozásfejlesztés
- Mikrohitelvezési tanácsadás
- Irodatechnikai szolgáltatások (fénymásolás, faxolás, lézernyomtatás)
- Irodák, üzlethelyiségek bérbeadása
- Céginformációs szolgáltatás
- Konferencia szervezés
- Vállalkozó képzések szervezése és megvalósítása
- Iskolarendszeren kívüli képzések

Mezőgazdaság

A város mezőgazdasági termelés a korábbi ipari berendezkedés, és a kedvezőtlen domborzati viszonyok következtében fejletlen. A városban és közvetlen környezetében jelentős élelmiszeripari feldolgozó üzem nem működik. A város gazdasági ágai közül a mezőgazdaság részaránya mindössze 1,8%, a foglalkoztatottaknak csak 0,8%-a dolgozik itt. Az ágazati összehasonlítás szerint tízszer annyi vállalkozás működik az ipar és építőipar területén, mint a mezőgazdaságban, 60-szor annyi alkalmazottat foglalkoztatva.

A mezőgazdaság jelentős fejlesztésének természetes gátja, a kis területű hasznosítható földterület – amelynek aranykorona értéke is alacsony (6,5) – illetve a különböző környezetszennyező források felszámolásának nehézségei.

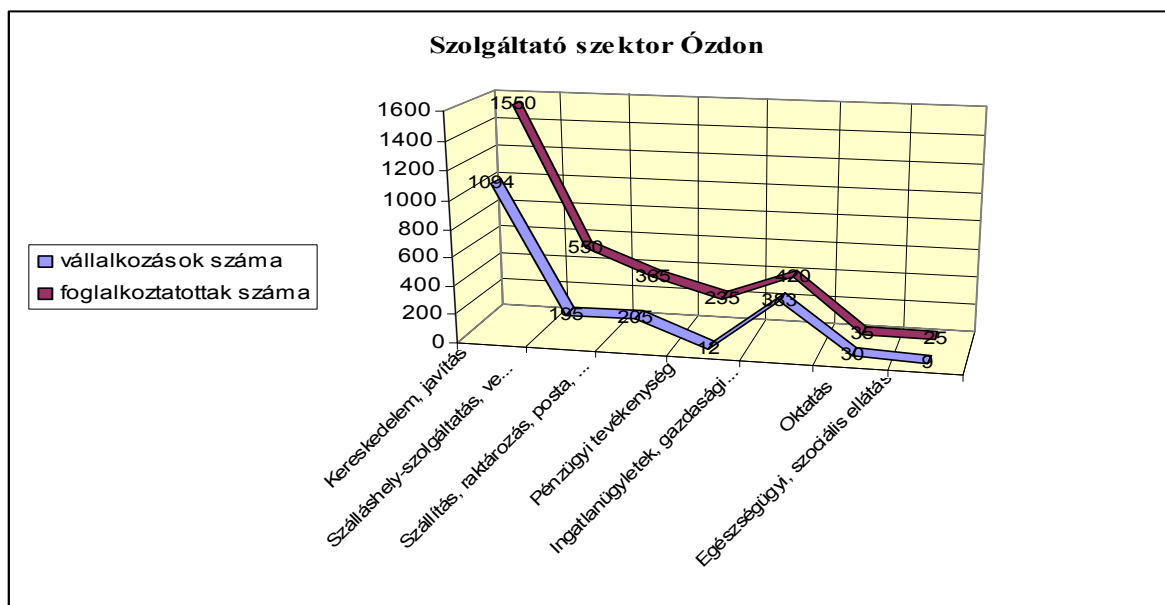
15. ábra Szántóföldek településenkénti átlagos aranykorona értéke

Forrás: (Szent István Egyetem, Környezetgazdálkodási Intézet)

Szolgáltatások

A szolgáltató szektor részesedése a bruttó hozzáadott érték előállításából megye és a régió területén 56-57 %, ami számottevően elmarad a hazai 64,4 %-os részaránytól. Az ágazat ózdi helyzetét szemlélteti a következő ábra:

16. ábra: A Szolgáltató szektor Ózdon

Idegenforgalom

Az idegenforgalmi potenciál vegyes képet mutat Borsod-Abaúj-Zemplén megyében: egyrészt jelentős számú országos és nemzetközi jelentőségű turisztikai adottsággal rendelkezik, másrészt az idegenforgalmat kiszolgáló infrastruktúra kiépítettsége, a szolgáltatások színvonala gyakran még mindig nem megfelelő. Az idegenforgalmi tevékenység a megyében jelenleg még nem képez olyan stabil, komplex rendszert, amely a kívánt „beszállítói” potenciállal rendelkező kis- és középvállalkozások számára is számos lehetőséget kínálna.

A megyébe érkező turisták nagy része magyar állampolgár, a külföldi vendégek nagy része pedig kelet-közép európai országokból érkezik, jellemzően kevesebb vendégéjszakát tölt a térségben, költési hajlandósága kicsi.

Ugyanakkor az elmúlt évek fejlesztései, a célzott marketingtevékenységek hatására 1999 óta kedvező folyamatok tapasztalhatóak, amennyiben lassan emelkedni kezdett mind a vendégek, mind a vendégéjszakák száma a megyében. A turisztikai potenciál kihasználását segítheti elő az a tény, hogy elkezdődött a megyei vonzerők „turisztikai terméké” alakítása, kiajánlása. Szükséges ugyanakkor a folyamat tudatos koordinálása, továbbfejlesztése.

Ózd vonzó hegyvidéki környezete természeti szépségekben igen gazdag. A Bükki és az Aggteleki Nemzeti Parkok, az Upponyi Tájvédelmi Körzet közelsége, az erdős, hegyes-dombos táj, a gömri területek népi építészeti emlékei teszik különösen vonzóvá a vidéket. Ózd közelében (12 km) húzódik Szlovákia határa közúti és vasúti nemzetközi átkelőhellyel, és vannak törekvések új átkelő nyitására a város határától 1 kilométer távolságra lévő határszakaszon. Ózdról könnyen elérhető a lengyel és ukrán határ is.

A megyében a határmenti fekvés révén kialakult speciális turisztikai forma, a bevásárló- és termálturizmus kombinációja, jellemzően szlovák és lengyel vendégekkel. Szükséges lenne a látnivalók, értékek egységes programcsomagba foglalt, szervezett kiajánlása, a települések idegenforgalmi szempontú együttműködésnek elősegítése is. A települési és térségi látnivalók kiajánlása mellett fontos olyan rendezvények, rendezvény-sorozatok kialakítása, melyek regionális, országos, nemzetközi hírnévre szert téve „idecsalogatják” a vendégeket.

Ózd város vonzerejét hivatott növelni a Városi Múzeum ipartörténeti és sporttörténeti kiállításai, valamint a szabadtéri skanzen. A kulturális programok sorából kiemelkednek a minden évben megrendezésre kerülő idegenforgalmi rendezvények. Ezek a következők:

- Regionális Díszítőművészeti Kiállítás és Bemutató – január
- Ózdi Napok – június
- Borsodi Művészeti Fesztivál – június
- Sajómenti Folklórfesztivál – június

- Utcaszínházi Napok (Bárka Színpad) – június

A város gazdag ipari és kulturális hagyományok mellett több műemléket is gondoz. Kiemelkedik ezek közül a festett mennyezetű szentsimoni Árpád-kori templom, de figyelemre méltó a XIX. században létesült épületek sora is, köztük a településfejlesztési akcióterületen található Kaszinó és az Olvasó épülete.

A turisztikai infrastruktúra kiépítettsége a megyeihez hasonló tendenciákat mutat. Ózdon nincsen jelentős szálláshely-kapacitás. Az itt található szálloda is inkább az üzleti-gazdasági szféra igényeinek kiszolgálására építi forgalmát. A KSH legfrissebb (2006 év) adatai szerint a városban összesen 381 férőhely a kereskedelmi szálláshelyek kapacitása. A vendégek átlagosan 3 napot töltenek el a szálláshelyeken. A külföldi vendégek aránya alig haladja meg a 25%-ot, viszont ők átlagosan 3,4 napot töltenek el a városban. A kereskedelmi szálláshelyek száma az elmúlt 10 évben 1999-ben volt a legmagasabb 612 férőhely. Azóta, kisebb megszakításokkal folyamatosan csökken a férőhelyek száma. Kereskedelmi szálláshelyből összesen 6 darab van a városban.

Kereskedelmi szálláshelyek						
	Szoba	Férőhely	Vendég	ebből: külföldi vendég	Vendégéjszaka	ebből: külföldiek által eltöltött
Ózd	118	589	4494	1142	13518	3935

2. táblázat: Kereskedelmi szálláshelyek adatai Ózdon 2002-ben

Kereskedelem

A kereskedelmi tevékenység jelentős strukturális változásokon ment keresztül az elmúlt évtizedben Borsod-Abaúj-Zemplén megyében: a nagyobb városokban letelepedtek a multinacionális kereskedelmi hálózatok egységei, s csökkent a kisebb egységek, a kereskedelemben működő kisvállalkozások száma, illetve fennmaradásuk veszélybe került. Ugyanakkor a kisebb településeken élők igényei és lehetőségei eltérnek a városi lakosság körében jellemző viszonyoktól, s ennek megfelelően a községekben működő kiskereskedelmi üzletek fennmaradása nem csak gazdasági, hanem jóléti kérdés is.

Település	Kiskereskedelmi üzlet összesen	Gépjármű szaküzlet	Gépjárműalkatrész szaküzlet	Üzemanyagtöltő állomás	Élelmiszer jellegű üzlet	Ruházati szaküzlet	Cipő és bőráru szaküzlet	Bútor, háztartási cikk	Elektromos háztartási cikkek üzlete	Vasárú, festék, üvegszaküzlet	Könyv, újság, papíráru szaküzlet
Ózd	547	5	24	3	129	72	7	17	30	27	30
Arányaiban	100%	1%	4,4%	0,5%	23,6%	13,2%	1,3%	3,1%	5,5%	4,94%	5,5%
BAZ megye	9897	134	287	122	2704	1172	213	253	297	506	250
Arányaiban	100%	1,35%	2,9%	1,23%	27,3%	11,84%	2,15%	2,56%	3%	5,11%	2,53%

3. táblázat: Kiskereskedelem Ózdon 2002-ben

Mit látható a város kiskereskedelmi struktúrája nem tér el jelentősen a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében szokásostól. Ózdon is az élelmiszerjellegű üzletek túlsúlya figyelhető meg. Az kiskereskedelmi ellátás színvonala éppen ezért nem mindig kielégítő, számos cikk csak a megyeszékhelyeken elérhető.

Ózdon nagyobb bevásárló áruház, nagykereskedelmi raktár, plaza jellegű bevásárló központ nem található. Fontos lenne, hogy a kereskedelmi kapacitások fejlődjenek, színvonalas üzletek létesüljenek, amelyek képesek vonzani a határon túli területek fogyasztóit is. A vállalkozási övezetben hosszú távon megvalósulhatnak a gazdasági alapjai annak, hogy nagyobb kereskedelmi láncok jelenjenek meg.

A kiskereskedelmi üzletek között a legnagyobb arányban az élelmiszerüzletek és áruházak vannak jelen. Az iparcikkszámok száma 1998 évhez képest jelentősen növekedett, illetve a ruházati üzletek száma is másfélszeresére emelkedett az elmúlt években.

	Kiskereskedelmi üzletek száma (humán gyógyszertárak nélkül) (db)	Élelmiszerüzletek és áruházak száma (db)	Megoszlása a kiskereskedelmi üzletekhez viszonyítva	Iparcikküzletek és áruházak száma (db)	Megoszlása a kiskereskedelmi üzletekhez viszonyítva	Ruházati szaküzletek száma (db)	Megoszlása a kiskereskedelmi üzletekhez viszonyítva
1997. év	393						
1998. év	476	137	29,41%	2	0,42%	48	10,08%
1999. év	500	140	26,00%	2	0,40%	55	11,00%
2000. év	508	130	25,20%	3	0,59%	63	12,40%
2001. év	527	128	24,48%	6	1,14%	63	11,95%
2002. év	547	129	24,86%	7	1,28%	72	13,16%
2003. év	558	136	24,73%	8	1,43%	70	12,54%
2004. év	580	138	21,72%	9	1,55%	70	12,07%
2005. év	554	126	21,66%	12	2,17%	61	11,01%
2006. év	569	120	21,09%	13	2,28%	70	12,30%

4. táblázat: A kiskereskedelmi üzletek száma és típus szerinti megoszlása

Az egyéni vállalkozás által üzemeltetett kiskereskedelmi üzletek száma (humán gyógyszertárak nélkül) 1997-ben 257 darab volt, ez a szám 2006-ra 315-re nőtt.

Vendéglátás

A városban a vendéglátóhelyek száma 2006-ban 175 darab volt, ez a szám nem sokat változott az elmúlt években, mivel 2000-ben is ugyanennyi volt. 1997-ben még csak 150 vendéglátóhely működött a városban. A legtöbb vendéglátóhely étterem vagy cukrászda.

Év	Vendéglátóhelyek száma (db)	Éttermek, cukrászdák száma (db)	Bárok, borozók száma (db)	Munkahelyi étkeztetőhelyek száma (db)
1998	171	96	24	51
1999	174	96	25	53
2000	175	96	28	51
2001	175	99	28	48
2002	175	101	26	48
2003	173	95	30	48
2004	174	94	31	49
2005	170	93	31	46
2006	175	93	33	49

5. táblázat: Vendéglátóhelyek száma és ezek típus szerinti megoszlása Ózdon

Üzleti infrastruktúra

Az üzleti infrastruktúrák és a magas színvonalú üzleti szolgáltatások elérhetősége fontos előfeltétele a versenyképes vállalkozói szféra kialakulásának. Az üzleti infrastruktúrák közé a vállalkozási övezetek, ipari parkok, logisztikai és innovációs központok valamint inkubátorházak tartoznak.

Az Észak-Magyarországi Régió ipari parkjai közül 12 működik Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, ebből 1 Ózdon. Az Ózdi ipari park a felszámolás alatt álló Ózdi Kohászati Üzemek helyén jött létre 50 hektáros területen. Ez a terület a városközpont részének szomszédságában, a településfejlesztési akcióterület északi peremén található. 1997-ben nyerte el az „Ipari Park” címet. A park profilja vas- és acélipar, gépipar, építőipar és faipar. A park betelepítésére reorganizációs beruházásokat várnak. A nyújtott szolgáltatások a következők: tanácsadás, műszaki, szociális, logisztikai és innovációs szolgáltatás, valamint a kezdő vállalkozások részére inkubátorház. Jelenleg 1 400 főt foglalkoztat a parkba betelepült közel 100 vállalkozás. A park betelepítésére reorganizációs beruházásokat várnak. A vállalkozások számára előnyt jelent, hogy a park kiépített infrastruktúrával rendelkezik, amelyben 20.000 m² irodaépület és 30.000 m² csarnok áll a betelepülők rendelkezésére. Az ipari parkba befektetők számára a tár-sasági adóból igénybe vehetők az ún. térségi kedvezmények, a munkanélküliek foglalkoztatásához biztosított kedvezmények.

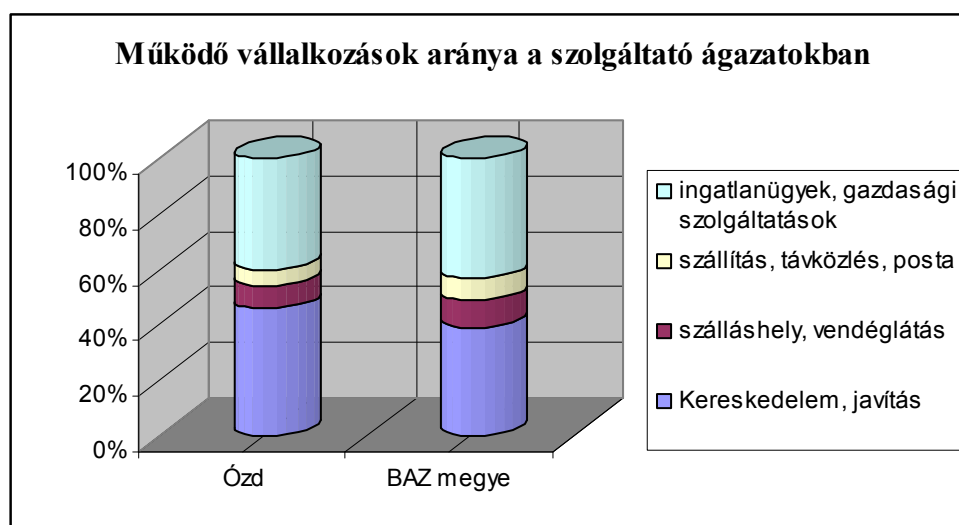
A város kiemelt stratégiai célkitűzései között szerepel egy zöldmezős ipari park kialakítása. Létrehozásának célja az ipari tevékenységeknek a város peremterületére való kihelyezése. Ez által a területfejlesztési akcióterületet jelenleg érő környezeti ártalmak is csökkennének,

és további lehetőségek nyílnának az élhetőbb környezet kialakítására. Az ipari park fejlesztésének alapját jelentő megvalósíthatósági tanulmány 2003-ban készült el. A Zöldmezős ipari park céljára egy Sajóvárkony térségében található 27 hektáros, mezőgazdasági művelés alól kivont terület van kijelölve. Elsősorban az újonnan Ózdra települni szándékozó ipari vállalkozások érdeklőnek a Zöldmezős ipari park iránt, mivel a Rehabilitációs ipari park területét érő korábbi környezetszennyezések miatt, ott súlyos anyagi terhet jelentő kármentesítésre van szükség.

Üzleti szolgáltatások

Az üzleti szolgáltatások körébe többek között a banki és egyéb pénzügyi szolgáltatások, a könyvelési-számviteli és könyvvizsgálói tevékenység, az ingatlanügyletek bonyolítása; a számítástechnikai szolgáltatások (hardver, szoftver, adatfeldolgozás) az üzleti, műszaki stb. szaktanácsadás tartoznak. A terciér, és ezen belül az üzleti szolgáltatói szektor gyors fejlődésével a statisztikai adatgyűjtés nem tudott lépést tartani, területi adatok csak korlátozott számban és részletességgel állnak rendelkezésre.

Nemzetközi tendencia, hogy a növekvő verseny következtében a vállalkozások egyre nagyobb mértékben vannak ráutalva külső szolgáltatásokra. Az üzleti szolgáltatások javítják a belső vállalati folyamatok működési hatékonyságát, s így növelik a vállalat eredményességét és javítják alkalmazkodóképességét. Ez a folyamat várhatóan hazánkban is felerősödik, s elsősorban a magas költségekkel járó, illetve speciális szaktudást igénylő szolgáltatásokra lesz jellemző, és leginkább a kis- és közepes vállalkozások esetében, mert a nagyvállalatok ezeket a tevékenységeket saját erőforrásaikból is meg tudják oldani.

17. ábra: Működő vállalkozások aránya a szolgáltató szektorban, 2002

A vállalati szféra számára a számviteli szolgáltatások biztosítottak, a közepes és nagyobb vállalatok általában saját pénzügyi, számviteli, könyvelési részleggel rendelkeznek. A megszorodó egyéni és kisvállalkozók önállóan nem képesek ellátni cégük könyvelését, így azt kénytelenek külső vállalkozókra bízni. A városban működő könyvelő vállalkozások zöme egyéni vállalkozó.

A gazdasági tanácsadások egyéb köre hiányzik a térségből, néhány olyan tanácsadó vállalkozásról, illetve non-profit szervezetről beszélhetünk csak, amelyek kisebb léptékű projekt előkészítéssel, pályázatírással, marketing és általános gazdasági tanácsadással foglalkoznak. Az egyéb ügyvitelhez szükséges szolgáltatások (pl.: ügyvédi, közjegyzői, végrehajtói, stb.) biztosítottak. A banki szféra fejlett a településen.

A szállítmányozás színvonalát az elavult géppark határozza meg. A városban a választék nem megfelelő és a szolgáltatás minősége is javítandó. A nagyobb vállalatok saját gépparkkal végzik a szállítmányozást.

Vállalkozások

Annak ellenére, hogy a kilencvenes években folyamatosan növekedett a működő vállalkozások száma, 2005-ben Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 34 019 vállalkozás működött, ez 124 darabbal kevesebb az előző évinél, az országos állománynak mindössze 4,81 %-a. A vállalkozássűrűség értéke ennek megfelelően elmaradt a hazai átlagtól: az ezer lakosra jutó működő vállalkozások száma 63 volt, az országos pedig 70.

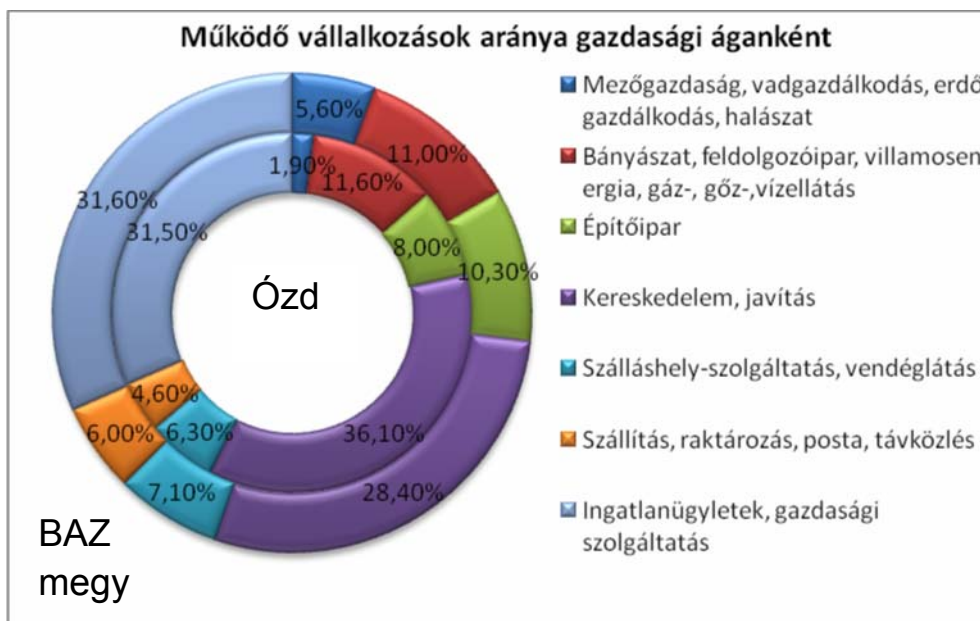
A vállalkozásszerkezet kettősséget mutat: egyrészt a megyében működő vállalkozások többsége mikro-vállalkozás, másrészt pedig a közepes és nagyobb vállalkozások aránya nagyobb az országos átlagnál, az ipari tevékenységek jellemző nagy súlyának következtében.

A gazdasági szervezetek ágazatok szerinti megyei megoszlása nem mutat jelentős eltéréseket az országos arányoktól (némi kisebbség a mezőgazdasági és a gazdasági tevékenységet segítő szolgáltató vállalkozások száma, s kismértékben meghaladja a hazai átlagot a kereskedelemben és a vendéglátásban működő szervezetek részaránya).

Kistérség, megye, régió	Mezőgazdaság, vad-, erdő-, halgazdálkodás	Ipar, építőipar	Kereskedelem, javítás	Szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás	Szállítás, raktározás, posta, távközlés	A többi gazdasági ág
Abaúj-Hegyközi	146	108	124	110	26	200
Bodrogközi	112	85	113	53	17	186
Edelényi	191	285	329	156	78	601
Encsi	139	156	221	90	50	445
Kazincbarcikai	115	591	818	235	125	2 003
Mezőcsáti	83	149	170	57	30	250
Mezőkövesdi	215	704	593	460	195	1 285
Miskolci	461	4 168	5 583	1 271	1 057	16 665
Ózdi	162	640	931	227	144	1 674
Sárospataki	167	308	349	143	72	807
Sátoraljaújhelyi	132	235	401	155	58	853
Szerencsi	251	505	557	144	136	971
Sziksói	80	164	195	59	35	368
Tiszaújvárosi	102	493	430	205	71	1 488
Tokaji	120	182	190	110	56	340
Borsod-Abaúj-Zemplén megye összesen	2 476	8 773	11 004	3 475	2 150	28 136

6. táblázat: Regisztrált vállalkozások gazdasági ág szerint, 2005

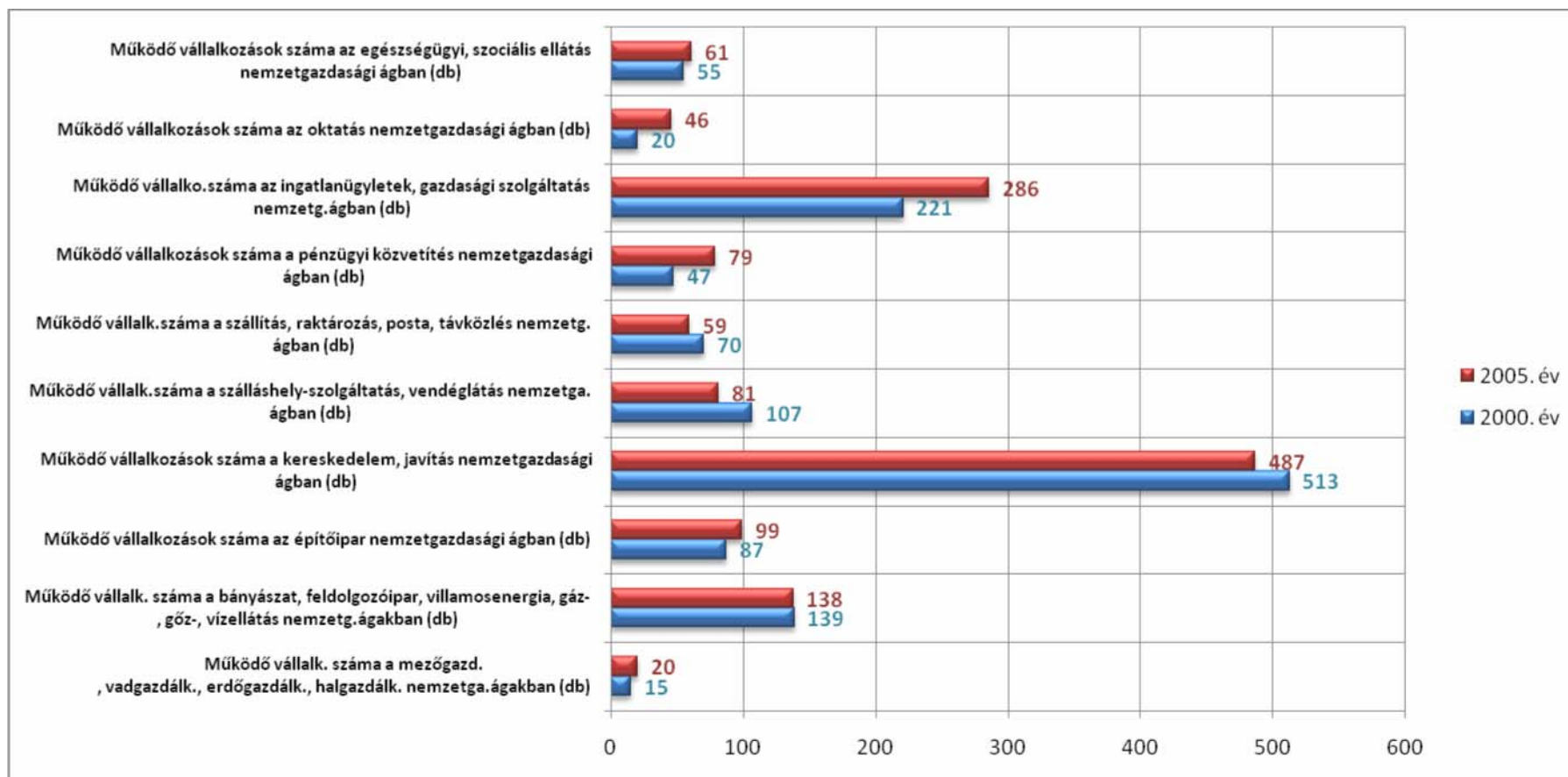
Az ingatlanügyek, gazdasági szolgáltatások, és a bányászat aránya tekintetében az Ózdi és a megyei átlagok nem térnek el. Ellenben erőteljes eltérés van a mezőgazdaság arányaiban. Ózdon az élelmiszeriparban és mezőgazdaságban a vállalkozások alig 2%-a működik, az összes foglalkoztatott 1%-át alkalmazva. A többi ágazat aránya is eltéréseket mutat a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei átlagokhoz képest. A kereskedelem és javítás arányaiban nagyobb részt képvisel a város működő vállalkozásai között, mint a megyei átlag, ezzel párhuzamosan pedig csak kisebb mértékű az építőipari, szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, valamint a logisztikai szolgáltatások, távközlés és posta aránya.

Forrás: Önkormányzati, közigazgatási rendszer 2003.

Az Ózdon működő vállalkozások profilja épít a város korábbi ipari múltjára és adottságaira és amint az előzőekből is kiderül, nagyon dominálnak az ipari tevékenységek és a kereskedelem. Jelentős még a különböző gazdasági szolgáltatást nyújtó vállalkozások száma is. 2000-hez képest a legjelentősebben az oktatással foglalkozó vállalkozások száma növekedett, a korábbi érték háromszorosára. 2005-ben 2000-hez képest a vállalkozások nemzetgazdasági megoszlásában jelentős átrendeződés volt, jelentősen csökkent a kereskedelem és a javítás terén működő vállalkozások száma (26 darabbal), a szállítás raktározás 11 darabbal csökkent, illetve az szálláshelyszolgáltatás és a vendéglátás 26 darabbal. Növelte arányát az ingatlanügylek és gazdasági szolgáltatások terén működő vállalkozások száma, csaknem negyvennel, továbbá a pénzügyi szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások száma emelkedett még (32 darabbal).

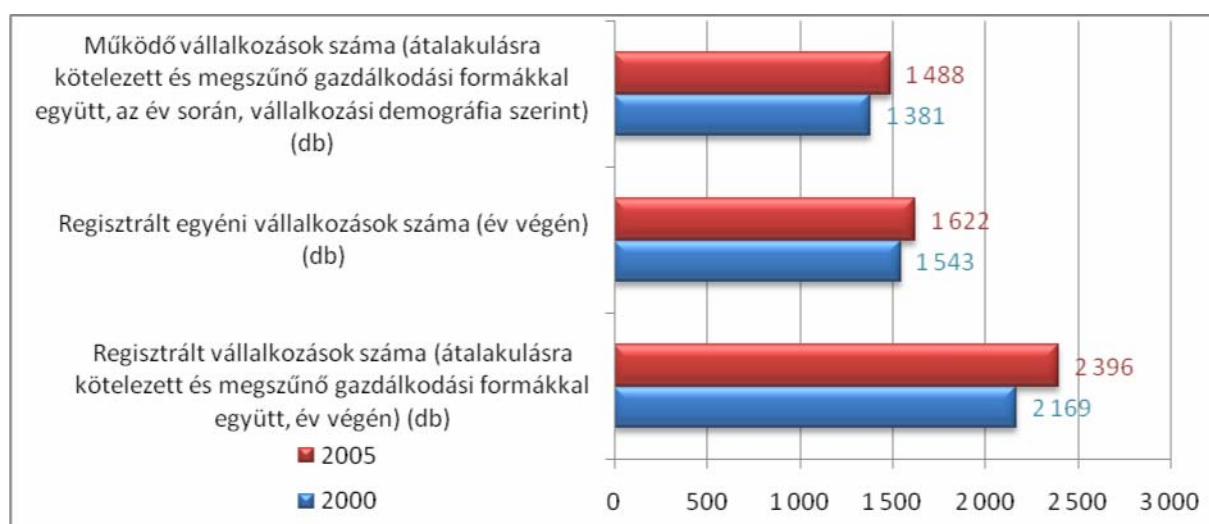
Év	Működő vállalk. száma a mezőgazd., vadgazdálk., erdőgazdálk., halgazdálk. nemzetgazdasági ágakban (db)	Működő vállalk. száma a bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia, gáz-, gőz-, vízellátás nemzetgazdasági ágakban (db)	Működő vállalkozások száma az építőipar nemzetgazdasági ágban (db)	Működő vállalkozások száma a kereskedelem, javítás nemzetgazdasági ágban (db)	Működő vállalk. száma a szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban (db)	Működő vállalk. száma a szállítás, raktározás, posta, távközlés nemzetgazdasági ágban (db)	Működő vállalkozások száma a pénzügyi közvetítés nemzetgazdasági ágban (db)	Működő vállalk. száma az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás nemzetgazdasági ágban (db)	Működő vállalkozások száma az oktatás nemzetgazdasági ágban (db)	Működő vállalkozások száma az egészségügyi, szociális ellátás nemzetgazdasági ágban (db)	Működő vállalk. száma az egyéb közösségi, személyi szolgált. nemzetgazdasági ágban (db)
1999.	17	132	89	499	109	77	38	191	15	61	110
2000.	15	139	87	513	107	70	47	221	20	55	107
2001.	21	151	94	514	87	60	45	280	25	54	98
2002.	23	165	98	509	88	69	45	303	31	60	119
2003.	18	152	103	503	89	66	61	281	32	64	123
2004.	16	150	110	495	89	62	75	281	36	61	135
2005.	20	138	99	487	81	59	79	286	46	61	132

Év	Regisztrált vállalkozások száma (átalakulásra kötelezett és megszűnő gazdálkodási formákkal együtt, év végén) (db)	Regisztrált egyéni vállalkozások száma (év végén) (db)	Működő vállalkozások száma (átalakulásra kötelezett és megszűnő gazdálkodási formákkal együtt, az év során, vállalászási demográfia szerint) (db)
1997	2 042	1 491	-
1998	2 091	1 481	-
1999	2 099	1 501	1 338
2000	2 169	1 543	1 381
2001	2 196	1 545	1 429
2002	2 282	1 603	1 510
2003	2 316	1 608	1 492
2004	2 384	1 642	1 510
2005	2 396	1 622	1 488
2006	2 293	1 495	-

7. táblázat: Regisztrált és működő vállalkozások számának alakulása Ózdon

A működő és a regisztrált vállalkozások számának alakulása 2000-hez képest növekedést mutat 2005-ben, 2006-ra viszont az egyéni vállalkozók száma és a regisztrált vállalkozások száma is jelentősen csökkent, a változás azonban rendszertelen, sem folyamatos csökkenés, sem folyamatos növekedés nem mutatható ki. A működő vállalkozások száma kisebb ingadozással, de folyamatosan nőtt 1999 óta.

8. táblázat: Regisztrált és működő vállalkozások számának alakulása Ózdon 2000-ben és 2005-ben

A városban működő vállalkozások szerkezete mind a szervezeti formára, mind a foglalkoztattak számára vonatkozóan, mind pedig a gazdasági ágazatok szerint az elmaradott térségek egyes

jellegzetességeit mutatja. A vállalkozások száma minden szervezeti formában elmarad az 1000 lakosra jutó országos átlagtól. Arányaiban az egyéni vállalkozások száma van túlsúlyban. Rendkívül sok a mikro és kisvállalkozás, így ennek megfelelően alacsony a vállalkozások foglalkoztatási szintje. Csak a vállalkozások 3,7 százaléka foglalkoztat 10 főnél több munkavállalót, 1,7 százaléka pedig 20 főnél többet. A magas számú egyéni vállalkozás illetve munkavállalókat nem foglalkoztató vállalkozások nagy aránya a kényszervállalkozások túlsúlyát sejteti.

Szervezeti forma	Ózd (db)	Ózd 1000 lakosra (db)	Országos (db)	Országos 1000 lakosra (db)
Korlátolt felelősségű társaság-Rt.	205	5.3	107364	10.7
Szövetkezet	13	0.3	4858	0.5
Betéti társaság	214	5.5	108127	10.8
Egyéni vállalkozás	1284	32.9	460163	46.0

9. táblázat: Vállalkozások szervezeti forma szerint, 2003

Foglalkoztatottak száma	Ózd (db)
Nincs foglalkoztatott	1221
1-9 fő	564
10-19 fő	38
20-49 fő	17
50-249 főt	14

10. táblázat: A vállalkozások foglalkoztatotti létszám szerinti megoszlása, 2003

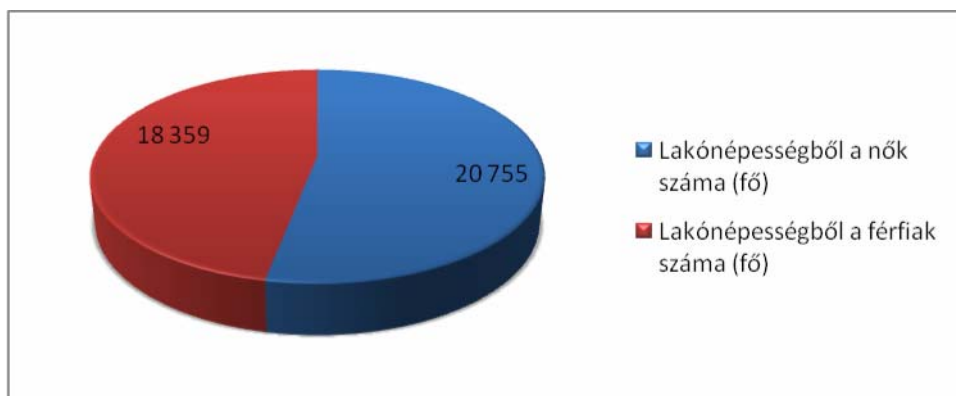
2.1.2. A társadalom és szociális környezet jellemzői

Borsod-Abaúj-Zemplén megye 731.854 fős lakosságával az ország második legnépesebb megyéje. A magyar lakosság több, mint 7%-a él itt. A megye lakossága az utóbbi két évtizedben több tízezer fővel csökken csökkent, amelynek oka az évi 2-5000 fős elvándorlás, illetve a természetes fogyás – a születések számát meghaladó halálozási szám. A természetes fogyás mértéke az utóbbi években fokozatosan emelkedik. A kistérség népessége 2005-ben 74 283 fő

volt, mely szintén csökkenést mutat, mivel ez az adat a 2000. évinek csak 96,2%-a. A kistérség népsűrűsége 135 fő volt ekkor.

Ózd területe 9156 ha, melyre 2001-ben 39 552 fő állandó népesség jutott, a lakónépesség száma pedig 38 405 fő volt, így a város népsűrűsége 2001-ben 419 fő/km², az állandó népességből számítva pedig 432 fő/km². A legfrissebb adatok szerint a város lakó népessége 38 604 fő.

Ózdon 206-ban jelentős nőtöbbség mutatható ki a nemek arányát tekintve, mivel 17 257 férfira 19 783 nő jutott. Ez az arány hasonló az országoshoz.

18. ábra: A lakónépesség nemek szerinti megoszlása 2001-ben Ózdon

Ózd városának lakónépessége is csökkenő tendenciát mutat az 1980-es évek eleje óta, az ipari termelés hanyatlásának hatására. Ettől az időszaktól kezdődően jelentősen megnőtt az Ózdot elhagyók száma. Bár a városban a szaporodási ráta növekvő tendenciát mutat, azonban a növekedés és a városba települők együttesen sem képesek kompenzálni az elvándorlást.

Napjainkban Ózdon a születések száma és aránya alacsonyabb a halálozások számánál így természetes fogyás mutatható ki: -662 fő (1990-2001 között).

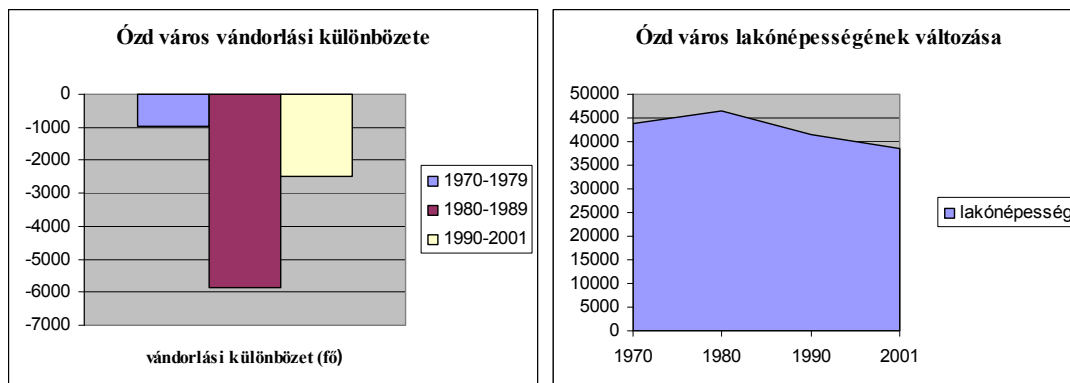
A vándorlási folyamatok alapján Ózd az 1970-es évtized erős vonzáscentruma volt, azonban a 70-es évektől a népesség elvándorlása jellemzi: -2494 fő (1990-2001 között). Együttesen a tényleges szaporodás ill. fogyás az elmúlt tíz évben -3156 fő volt. Ózd csökkenő népességű város lett.

Lakónépesség az év végén (fő)	Természetes szaporodás (+), fogyás (-)	Belföldi vándorlási különbözet (fő)	1000 lakosra jutó természetes szaporodás (+), fogyás (-)	1000 lakosra jutó belföldi vándorlási különbözet
38 784	-76	-238	-2,0	-6,1

11. táblázat: Ózd lakosságának változását ábrázoló mutatók (2002)

	Ózd		B.-A.-Z. Megye	
	fő	%	fő	%
Elvándorlások száma és aránya az állandó lakosok számához viszonyítva	1451	3.7%	32133	4.3%

12. táblázat: Elvándorlás Ózdon 2003-ban

19. ábra: Ózd város vándorlási különbözete és a lakónépesség változása 1970-től 2001-ig

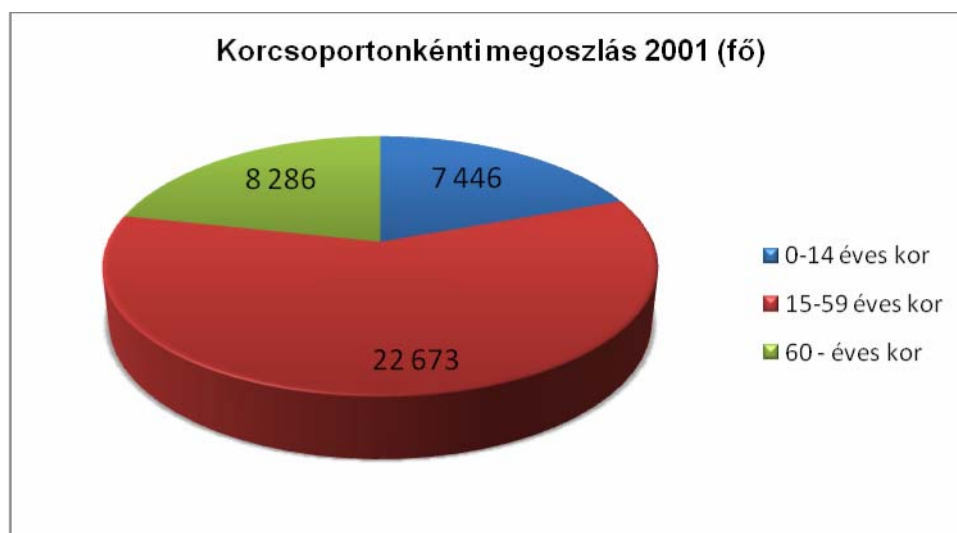
A várost elhagyók elsősorban a munkaképes korúak köréből kerülnek ki. Ennek következtében a város korösszetétele is jelentősen megváltozott: megnőtt az idősök és a fiatalok aránya. Utóbbi korosztály számarányának erőteljes növekedésének oka az, hogy a szaporodási ráta, és ezáltal a sokgyermekes családok aránya megnövekedett. A város korszerkezete ezáltal fiatalosabbá vált. Nagy szerepe van ebben annak is, hogy köztudottan nagy mértékben nőtt a cigány lakosság száma, lakosságon belüli aránya. A népesség drasztikus csökkenése velük pótlódott, így népesség szerkezete is átalakult.

Korstruktúra

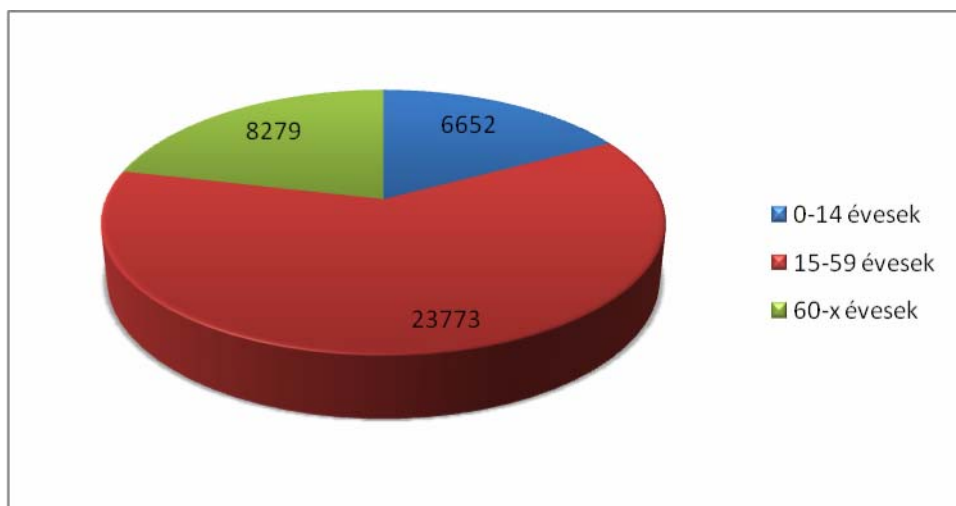
Év	Állandó népesség száma (fő)	Állandó népességből a 0-14 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 15-17 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 60-x évesek száma (fő)
1997	44 730	8 716	1 917	25 743	8 354
1998	44 163	8 455	1 834	25 489	8 385
1999	43 916	8 299	1 774	25 386	8 457
2000	41 576	7 621	1 688	24 045	8 222
2001	41 252	7 535	1 668	23 831	8 218
2002	40 874	7 399	1 609	23 554	8 312
2003	40 479	7 229	1 596	23 371	8 283
2004	40 038	7 084	1 561	23 047	8 346
2005	40 033	6 990	1 634	23 112	8 297
2006	39 682	6 874	1 624	22 962	8 222

13. táblázat: Ózd állandó népességének korstruktúrája

A 2001-es népszámlálás adatai szerint a város lakosságából a 7 446 fő 15 év alatti, a 60 év felettek száma 8 286 fő, a 15 és 59 év közöttiek száma pedig 22 673 fő.

14. táblázat: Ózd lakosságának korcsopontonkénti megoszlása, 2001

15. táblázat: Ózd lakosságának korcsoportonkénti megoszlása, 2006

A város fiatalosabb korszerkezetű mint a megyei átlag, mivel a 100 felnőtt korúra jutó gyermekek száma 35 fő, (a megyei átlag 24 fő), az idős korúak száma 37 fő (a megyei átlag 32 fő). Mindemellett csupán ez alapján a jövőkép amit fel lehet vázolni nem túl szerencsés. Nagy létszámú az alacsony státuszú sok gyermekes családok aránya, akik többségének rosszak az életkörülményei, alacsony a jövedelmi szintjük, rosszabb a szociális és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésük, mindez sajnos alacsony életkorral párosul.

Tehát a népesedési folyamatoknál kétirányú mozgás fedezhető fel. A város ősi lakosait illetően csökkent a születések száma, nőtt a halálozások száma és nőtt az elköltözés is, miközben hivatalosan, számszerű adatokkal nem igazolhatóan, de köztudottan nagy mértékben nőtt a cigány lakosság száma, a lakosságon belüli aránya. A népesség drasztikus csökkenése velük pótlódott. A lakosság ezáltal részben kicserélődött, összetételében megváltozott.

100 felnőtt korúra jutó gyermekkorú	fő	100 felnőtt korúra jutó öregkorú	fő
Ózd	35	Ózd	37
A többi megyei város	30	A többi megyei város	30
BAZ megye	31	BAZ megye	33
Ország	29	Ország	34

Forrás: 2001. KSH népszámlálás

100 gyermekkorúra jutó öregkorú	fő	100 felnőtt korúra jutó gyermek és öregkorú	fő
Ózd	105	Ózd	72
A többi megyei város	99	A többi megyei város	60
BAZ megye	105	BAZ megye	64
Ország	105	Ország	63

Forrás: 2001. KSH népszámlálás

	Ózd	Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Magyarország
100 felnőtt korúra jutó gyermekkorú (fő)	35	31	29
100 felnőtt korúra jutó öregkorú (fő)	37	33	34
100 felnőtt korúra jutó gyermek és öregkorú összesen (fő)	72	64	63

16. táblázat: 100 felnőtt korúra jutó gyermekkorúak és idősek száma

A KSH 2001-es népszámlálás alapján a város lakónépességének 92,8%-át alkotják a magyar népcsoporthoz tartozók. A maradék 7,2 százalék közül 6,7% (2 558 fő) vallja magát cigány, romani vagy beás népcsoporthoz tartozónak. A maradék 0,5%-ot a magukat afrikai, arab, bolgár, görög, horvát, lengyel, modern héber, zsidó, német, román, ruszin, szlovák, szlovén, vend és ukrán nemzetiségűnek vallók teszik ki. A becslések és a kisebbségi önkormányzat nyilvántartásai szerint azonban, a magukat a népszámlálás során valamelyik kisebbséghez tartozónak vallók száma és a származásuk szerint kisebbséghez tartozó száma jelentősen eltér.

Humánerőforrás

A munkaerő piac helyzetéből következtetni lehet a helyi gazdaság fejlettségére, a működő gazdasági szervezetek munkahelyteremtő kapacitására. A munkaerő piac sajátosságai – elhelyezkedési lehetőségek, a kínált munkahelyek minősége – nagyban befolyásolja a városban élők életminőségét, a térség népességmegtartó erejét.

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében az országos összehasonlításban is a legkedvezőtlenebb a népesség gazdasági aktivitása: országosan itt a legmagasabb a munkanélküliség (10,5 %), az

elavult gazdasági szerkezet miatt pedig sok a korszerűtlen munkahely. A kedvezőtlen munkaerőpiaci tendenciák következtében általánossá vált a lakosság nagy részében a létbizonytalanság érzése, válsághangulat, kilátástalanság jellemzi a nehéz helyzetű emberek szemléletmódját. A helyi munkaerő mobilitása, kockázatvállalási képessége részben az előzőek következtében is alacsony.

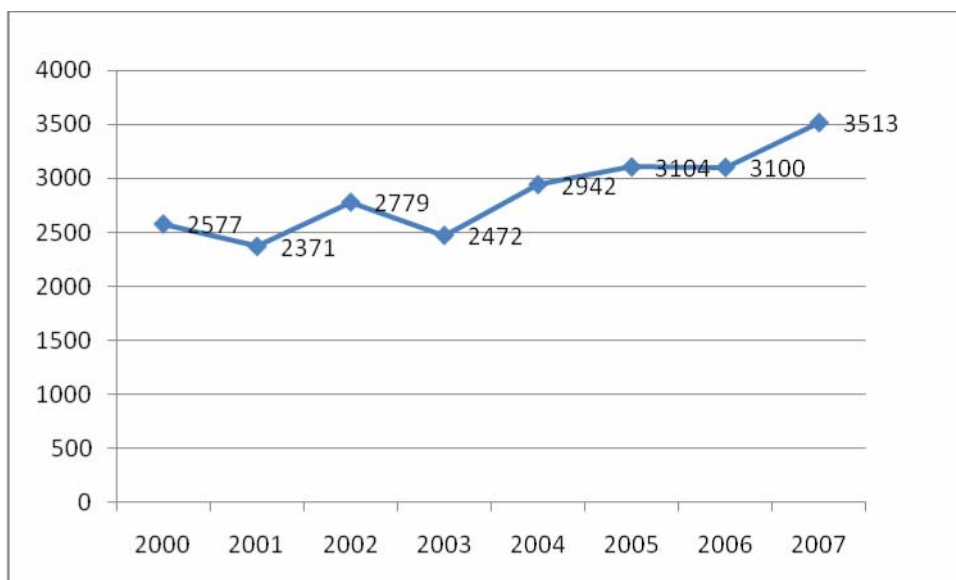
A foglalkoztatottak kereseti helyzete sem tekinthető versenyképesnek, a keresetek jellemzően az országos átlag alatt maradnak. A nem kielégítő jövedelmi viszonyok, az alacsony életszínvonal következtében a diplomások, képzett fiatalok elvándorlása jellemzi a térséget, holott a Miskolci Egyetem jelentős számú, és sokféle végzettségű fiatal diplomással képes lenne a térség jellemző ágazatainak igényét ellátni.

A humán erőforrás-fejlesztés „kínálati oldalát” tekintve a megye kedvezőbb képet mutat: itt működik egyrészt a korábban említett nagy múltú Miskolci Egyetem, a középfokú oktatás színvonala pedig magas. A népesség iskolázottságát tekintve pozitívumként értékelhető, hogy az utóbbi években növekedést mutatott a közép- és felsőfokú képzésben résztvevők száma.

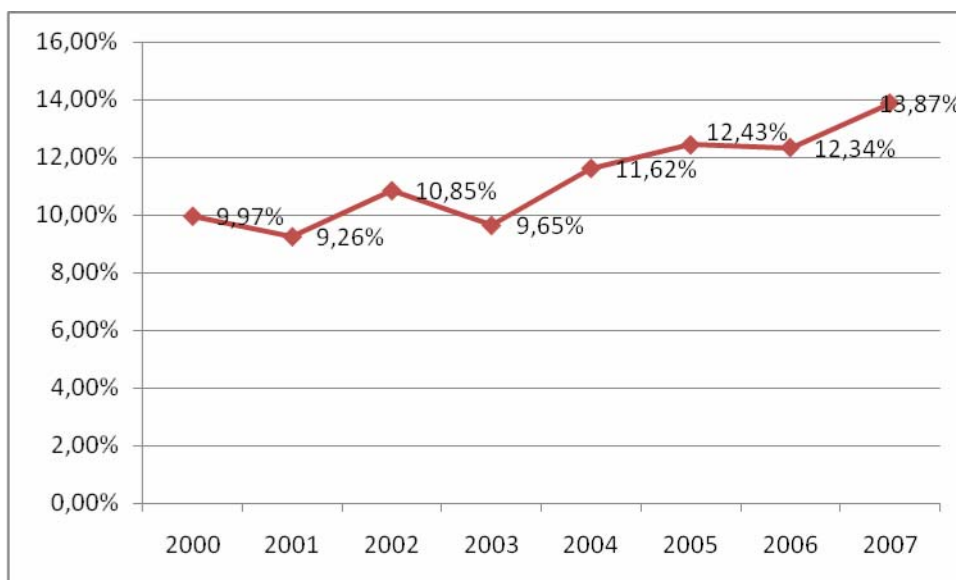
A megyei oktatási intézmények egyik komoly gyengesége tulajdonképpen az ország egészére is jellemző: a képzési struktúra még nem képes megfelelni a gyorsan változó munkaerő-piaci igényeknek.

Munkanélküliség

Az Észak-Magyarországi régióban Nógrád és Borsod-Abaúj-Zemplén megyéket érintette leginkább a korszerűtlen nehézipar és bányászat válsága miatt kialakuló strukturális munkanélküliség. A folyamat Ózdot is súlyosan érintette és érinti a mai napig is. A város magas fokon iparosodott területként vált ismerté és napjainkban is az ipar és építőipari ágazat foglalkoztatja a legtöbb munkavállalót. A gazdasági nehézségek hatására az Ózdon élő alacsony iskolai végzettségűek újbóli elhelyezkedése – a konvertálható tudás hiánya miatt – komoly akadályokba ütközik, ami a városban a tartós munkanélküliség kialakulásával és konzerválódásával járt együtt.

20. ábra Nyilvántartott álláskeresők száma Ózdon (fő)

21. ábra: Nyilvántartott álláskeresők aránya a munkaképes korú népesség %-ában Ózdon

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Munkaügyi Központ kimutatásában szereplő regisztrált munkanélküliek száma az összlakossághoz viszonyítva magasnak tekinthető. A valós munkanélküliség azonban még ennél is valószínűleg jóval magasabb. Ez látszik a foglalkoztatottak arányának 2001-es mértékének alacsony voltából (26%) is. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 55,5% volt 2001-ben.

A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 2001-ben 40,6% volt.

	Ózd		B.-A.-Z. Megye	
	Fő	%	Fő	%
Regisztrált munkanélküliek száma összesen és aránya az állandó lakosok számához viszonyítva * (2007)	3513	10,9%	-	-
Foglalkoztatottak száma összesen és aránya az állandó lakosok számához viszonyítva**	10185	26.0%	317346	41,6%
Munkanélküliek száma összesen és aránya az állandó lakosok számához viszonyítva**	2690	6.9%	11601	1,5%
Inaktív keresők száma összesen és aránya az állandó lakosok számához viszonyítva**	14623	37.4%	184646	24,2%
Eltartottak száma összesen és aránya az állandó lakosok számához viszonyítva**	10907	27.9%	248370	32,6%

17. táblázat: A lakosság gazdasági aktivitás szerinti megoszlása

Forrás: *Önkormányzati, közigazgatási rendszer 2007., **KSH Népszámlálás 2001.

A regisztrált munkanélküliek összetételét a következő táblázat alapján tekintve megállapítható, hogy kétharmad részüket az általános iskolai és szakmunkás végzettségűek teszik ki. Rendkívül alacsony ugyanakkor a felsőfokú végzettségük aránya. Ez utóbbi elsősorban nem a magas képzettséget igénylő munkahelyek nagy számának, hanem egyrészt annak a következménye, hogy az összlakosság körében alacsony a felsőfokú végzettségűek aránya, másrészt jobban konvertálható tudással rendelkeznek, mint az alacsony iskolai végzettségűek, harmadrészt ennek a csoportnak magas a mobilitása, így nagyobb mértékben vándorolnak el a városból, vagy akár a megyéből is.

A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 55,5% volt 2001-ben. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 2001-ben 52,7% volt.

		Ózd		B.-A.-Z. Megye	
		Fő	%	fő	%
Regisztrált munkanélküliek iskolai végzettsége	általános iskola 8 osztályánál kevesebb	297	12.5%	5619	11.2%
	általános iskolai végzettség	770	32.5%	18394	36.7%
	szakmunkásképző végzettség	814	34.3%	15952	31.8%
	szakiskolai végzettséggel	42	1.8%	729	1.5%
	szakközépiskolai, technikai, gimnáziumi végzettséggel	412	17.4%	8498	17.0%
	főiskolai végzettséggel	27	1.1%	655	1.3%
	egyetemi végzettséggel	9	0.4%	255	0.5%

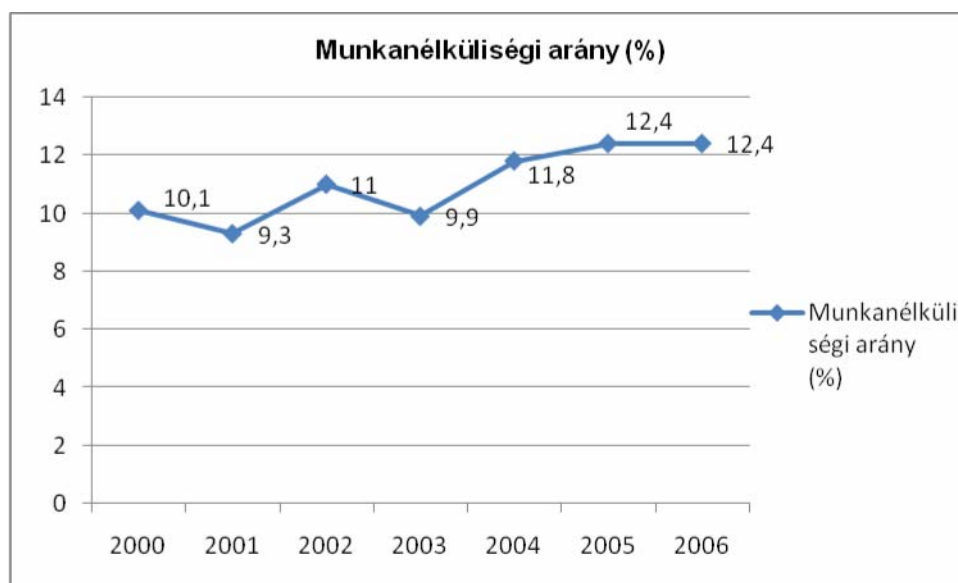
18. táblázat: A regisztrált munkanélküliek iskolai végzettsége

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	Nyilvántartott álláskeresők száma, férfi (fő)	Nyilvántartott álláskeresők száma, nő (fő)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (fő)	Munkanélküliségi arány (%)
1997	3 871	2 459	1 412	2 192		
1998	3 547	2 189	1 358	2 170		
1999	3 252	1 915	1 337	1 506		
2000	2 577	1 542	1 035	1 202		10,1
2001	2 371	1 498	873	1 262		9,3
2002	2 779	1 757	1 022	1 514	249	11
2003	2 472	1 532	940	1 546	186	9,9
2004	2 942	1 738	1 204	1 644	266	11,8
2005	3 104	1 737	1 367	1 968	335	12,4
2006	3 100	1 871	1 229	1 838	328	12,4

19. táblázat: Ózd foglalkoztatási helyzetének változása

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 25,8% volt. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 32,5% volt 2001-ben. Felsőfokú végzettségűek a 25 évnél idősebb népességből 7,7%-ot tesznek ki, számuk 2001-ben 1 998 fő volt.

A tartós munkanélküliek száma folyamatos csökkenést mutatott az elmúlt tíz évben, egészen 2001-ig. 2002-től azonban ismét emelkedni kezdett a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma. 2006-ban 1838 fő volt tartós munkanélküli, ez a szám a 2001-es értékhez képest 46%-os növekedést jelent.

22. ábra: Munkanélküliségi arány Ózdon

2.1.3. Környezeti helyzetelemzés

2.1.3.1. Természeti környezet

Levegő

Ózd város önkormányzata 2002-ben készítette el a város környezetvédelmi programját, amely részletesen elemzi a város környezeti állapotát. Ez alapján megállapítható, hogy a levegőminőség helyzetében az elmúlt években lezajlott ipari szerkezetváltások jelentős javulást eredményeztek. Az imissziós mérések eredményeinek javulásához hozzájárult még a fűtészervezet modernizációja is. A szálló por – mint a térség legjellemzőbb légszennyezője – koncentrációja az egészségügyi határértékek alá került, de továbbra is meghatározó mértékű. A szállópor szennyezettség tekintetében a város levegője „TÜRNETŐ (2)”, üledő por tekintetében pedig „MEGFELELŐ (1)” MSZ 21854-1990 szabvány szerinti minősítést kapott.

A kéndioxid koncentráció alapján Ózd város levegője a „TÜRNETŐ (2)” minősítésű. A határérték átlépések gyakorisága folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.

A nitrogén-dioxid szennyezettség a kisebb-nagyobb fluktuációktól eltekintve gyakorlatilag stagnál, de a csúcskoncentrációk csökkenő tendenciájúak. Legerősebben a főutak 50 méteres környezete terhelt nitrogéndioxiddal, a kertvárosi részek pedig jóval kevésbé szennyezettek vele. A város levegőjének minősége a nitrogéndioxid koncentráció alapján „MEGFELELŐ (1)” kategóriájú.

Mindezek alapján Ózd levegőminősége a „TÜRNETŐ (2)” kategóriába sorolható.

Élővizek

A város élővizei – 5 állami tulajdonú és 4 önkormányzati tulajdonú vízfolyás – közül objektív adatokkal csak a Hagony patak jellemezhető. Az adatok alapján növekedés látható a nehézfém, a lebegőanyag, és a szerves szennyezőkre utaló oxigénigény terhelés tekintetében. Az alacsony szennyvíz-csatornázottság, a rossz minőségű derítők, szikkasztók és az illegális kommunális hulladéklerakók is nagyban hozzájárulhatnak a vízminőség romlásához.

Az objektív adatokon túl a szubjektív megítélés is rendkívül negatív. Az ÉVIZIG és a lakosság nagy hányada is szennyezettnek tartja a patakot.

20. táblázat: A Hagony patak szennyezőanyag tartalma

	KOI _p	KOI _{cr}	BOI	NH ₄	NO ₃	pH NaOH	Na	Össz.old. a.	Össz.leb	Össz.l eb.	ANA
	t/év	t/év	t/év	t/év	kg/év	t/év	t/év	t/év	kg/d	t/év	t/év
2001	25,945	68,255	28,275	21,327	69049	0,052	90,600	934,492	176	64,422	0,218
2000	22,617	57,620	23,376	8,567	83397	0,042	95,946	1037,794	74	27,236	0,219
1999	16,836	51,315	24,853	10,535	83658	0,023	90,848	1000,395	102	37,055	0,145
	SZÓÉ	Akt. klór	coliformmal érintett vízm.	Fe	Mn	Cu	Pb	Össz.Cr	Cd	Zn	Ni
	t/év	kg/év	m ³ /év	t/év	kg/év	kg/év	kg/év	kg/év	kg/év	kg/év	kg/év
2001	1,213	2988,3	131100	0,393	26,2	16,7	18,9	15,1	0,0	25,9	11,3
2000	0,410	4416,1	190350	0,131	7,3	4,9	8,1	6,5	1,4	11,7	4,9
1999	1,898	3353,1	848667	0,073	8,9	2,7	4,4	3,6	0,0	7,1	2,7

Forrás: ÉKF

Az ásott és furott kutak ÁNTSZ által végzett mintavételeinek elemzése lényegében minden vízmintát kifogásolt, valamely összetevő alapján. Elsősorban olyan szennyeződések a jellemzőek, amelyek a kommunális szennyvíz talajvízben való megjelenését igazolja.

Talaj

A talaj minőségét ma már a természetes folyamatok az emberi tevékenységekkel közösen határozzák meg. Az iparterületeken a talaj szennyezettsége közismert, de az igazolt talajszennyezések jellemzéséhez jelenleg nem áll rendelkezésre elegendő adat.

A város területén nagy kiterjedésben találhatóak ipari eredetű hulladékokat, döntően salakot deponáló felületek. Ezek a talaj állapotán, és a tájkép rombolásán túl még diffúz légszennyezést is okoznak.

A talaj szennyezettségét növelik az illegális hulladéklerakó helyek is, amelyek folyamatosan újra termelődnek, annak ellenére, hogy a városban a hulladékgyűjtés megoldott a Gál völgye úti, városi hulladéklerakó illetve a későbbiekben a Sajókazai hulladéklerakó által.

Parkok és egyéb zöldfelületek

A város zöldfelületeinek nagysága 1 449 787 m². Ezek a bel- és külterületi erdőkből, közparkokból, kegyeleti parkokból, temetőkből, magánkertek, üzemek, intézmények parkterületeiből, a kiskertekből és a még kellően nem hasznosított egyéb területekből tevődnek össze. Ökológiai helyzetük, esztétikai állapotuk is rendkívül különböző, melyek közül egyedül a Béke telepi összefüggő zöldfelület emelhető ki. A terület 35-40%-a vetett pázsit és gyeper, 60-65%-a spontán füvesedés révén kialakult egyéb zöldfelület.

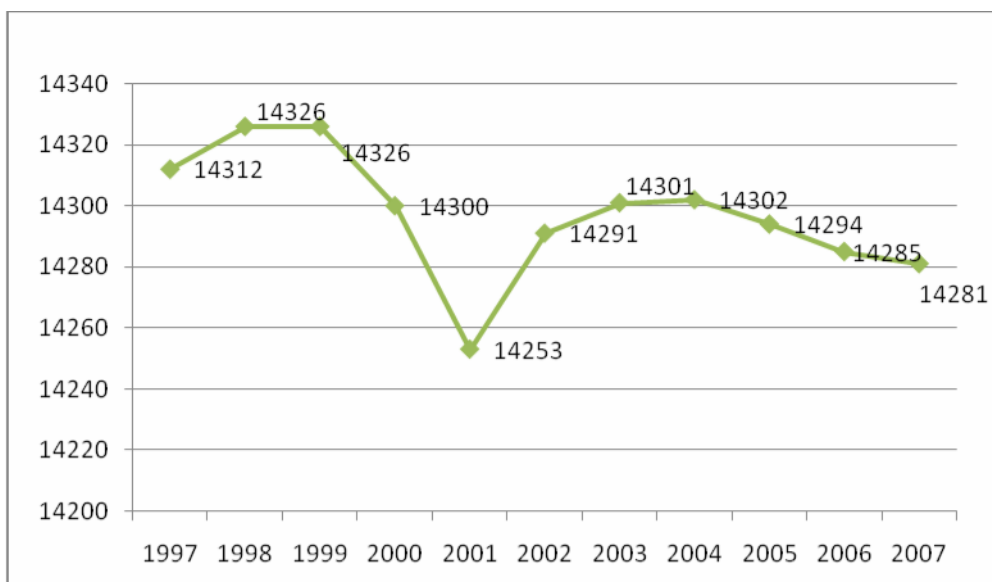
A lakókörnyezet védelme céljából tervszerűen kijelölt telepített erdők Ózd területén nincsenek. Parkerdőként nyilvántartott terület a Drótos hegyen lévő „Majális Park”. A városközpontban a Bolyki városrészben korábban erre a célra kijelölt területek nem töltik be ezt a szerepet. Ózd városi Önkormányzat (KOMSZOLG Kht.) kezelésében 316,1 ha erdő van. További tulajdonosok az EGERERDŐ Rt. Arlói Erdészete (1179,7 ha), erdőbirtokossági társulatok által magántulajdoni erdők (1333,5 ha), egyéni gazdálkodók által kezelt magántulajdoni erdők (119,4 ha), rendezetlen tulajdonú erdők. Rendeltetésük szerint védelmi (391,6 ha), gazdasági (2294,6 ha), EÜ.Szoc. Turisztikai (627,6 ha), egyéb (134,9 ha).85,4 ha új erdő telepítése folyamatban van.

Az erdők állapota változó. Az állományon belül a korosabbak nagyrészt készlethiányosak a lopások, illegális fakitermelések miatt. A területen minőségileg gyenge, elbozotosodott sarjerdők, kisebb részben mageredetű, jobb minőségű természetes úton felújítható erdő található.

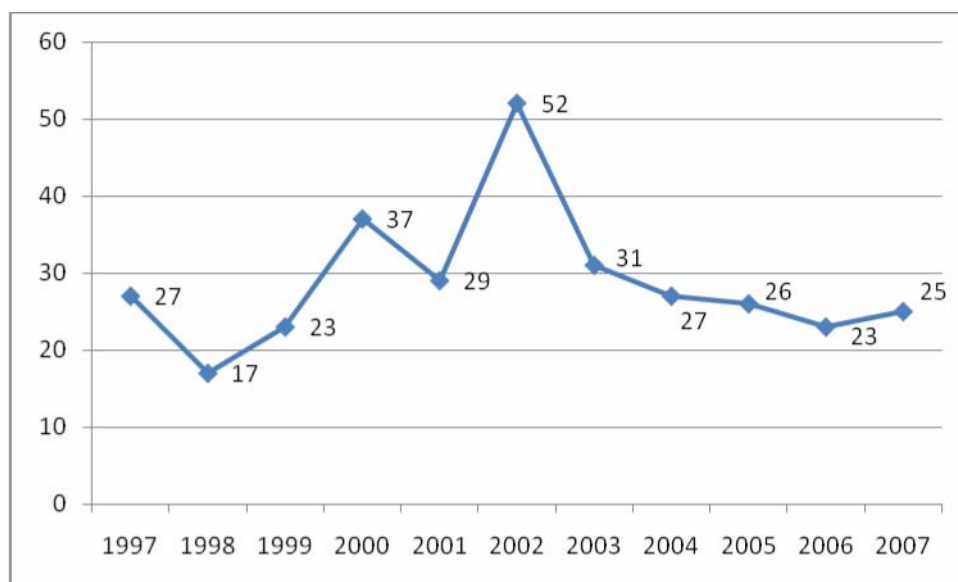
2.1.3.2. *Épített környezet*

Lakásállomány

A város lakásállományában 1997-től 1999-ig egy enyhe növekedés volt megfigyelhető, majd 2001-ig egy jelentős csökkenés történt a lakásállományban. Az ezt követő három évben csaknem az 1997-es év szintjére emelkedett vissza a lakásállomány, azonban az évtized közepétől ismét csökkenés figyelhető meg.

23. ábra: Lakásállomány Ózdon

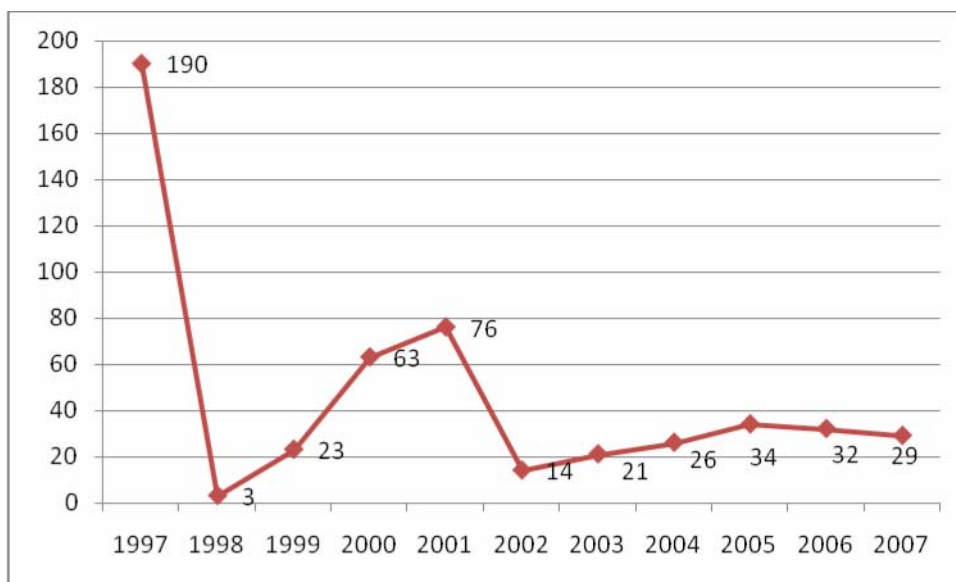

24. ábra: Épített lakások száma (üdülők nélkül)

Forrás: Önkormányzati adatbázis

Az épített lakások száma a 2002-ben mutat egy jelentősebb emelkedést. Az elmúlt tíz évből 1998-ban építették a legkevesebb lakást, 2002-ben pedig a legtöbbet. Az elmúlt években a lakásépítés nagysága nagyjából azonos szinten mozog.

Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya Ózdon 23,6%. A 2001-es Népszámlálás adatai szerint 2001-ben a lakásállomány 14 960 darab volt.

25.ábra Megszűnt lakások száma Ózdon

A megszőnt lakások száma 1997-ben nagyon magas volt (190 db), az ezt követő években ilyen magas arányt nem ért el ez a mutató, az elmúlt években 20 és 40 között szűntek meg a lakások.

Az Ózd Béke telepen található Lehel vezér út 2. 4. számú lakóépületek 95-95 lakással életveszélyessé váltak ezért Ózd Város Műszaki Ügyosztálya a Lehel vezér út 2. számú épületet a 91.O97-7/ Műsz./1997., a Lehel vezér út 4. számú lakóépületet a 75.580-2/Műsz./1995. számú határozatával életveszélyessé nyilvánította. Az ott lakók többsége önkényes vagy jogcímnélküli lakáshasználó volt. A 180 lakó közül csak néhány volt bérlő, akiknek az elhelyezéséről Ózd Város Önkormányzata másik önkormányzati tulajdonú bérlakás felajánlásával gondoskodott. A Lehel vezér út 2-es számú lakóépület bontására 1998, a Lehel vezér út 4-es számú lakóépület bontására 1997 évben került sor.

Védelem alatt álló épületek

Országos védelem alatt álló épületek:

Megnevezés	Cím	Besorolás
Római katolikus templom	Ózd-Szentsimon, Barátság u. 2.	M
Római katolikus templom	Ózd-Sajóvárkony, Dobó István út 2.	MJ
Nepomuki Szent János szobor	Ózd-Sajóvárkony, Dózsa György út 2.	MJ
Római katolikus templom	Ózd-Uraj, Rákóczi u. 17.	MJ
Lakóház és mellék-épületei	Ózd, Kőalja u. 26.	MJ
Volt Ózdi Tiszti Kaszinó	Ózd, Gyár u. 2.	M
Volt Ózdi Olvasó Egylet Székháza	Ózd, Gyár u. 4.	M
Ózdi Városi Múzeum	Ózd, Gyár u. 24.	M
Ózdi Hivatalház	Ózd, Rombauer tér 1.	M
Ózdi Gyári Uszoda	Ózd, Törzsgyár	M
Ózdi Téglagyár	Ózd, Törzsgyár	M
Fúvógépház	Ózd, Törzsgyár	M
Ózdi Finomhengermű	Ózd, Törzsgyár	M
Vasgyár, munkáskolóniák és középületek műemléki jelentőségű területe és műemléki környezete	Ózd, Törzsgyár, munkáskolóniák és egyéb középületek	MJT, MK

M: Műemlék, MJ: Műemlék jellegű, MJT: Műemlék jellegű terület, MK: Műemléki környezet

Helyi építészeti védelem alá vonásra javasolt területek:

Városközpont:

- Újtelepi kolónia az alábbi területi határokkal:
Alkotmány utca, 48-as út, Petőfi tér, József Attila, Váci Mihály utca, Ózd patak.
- Kisamerika, Nagyamerika az alábbi területi határokkal:
Munkás utca, Lomb utca, Nagyamerika utca (7120 hrsz.), Ív utca.
- Velence telep az alábbi területi határokkal:
Petőfi Sándor utca, Damjanich utca, Hangony pata, Uraj patak.

Szentsimon:

- Szentsimon út - Harmaci utca
17053-17071/29 hrsz.-ok között.
- Harmaci utca
17014/117020/2 hrsz.-ok között.
- Szentsimon út
17398-17444 hrsz.-ok között.

Sajóvárkony:

- Meczsei utca környéke az alábbi területi határokkal:
4407 hrsz.-ú úttól a Dobó István útig a Meczsei úti teleksor.
- Dobó István utca nyugati (páros) oldal az alábbi területi határokkal:
Álmos vezér utcától a 4105 hrsz.-ú útig.
- Dobó István utca keleti (páratlan oldal) az alábbi területi határokkal:
a) 3914-3979/3 hrsz.-ok között
b) 3770-3845 hrsz.-ok között.
- Dózsa György út keleti oldal
3670/1-3766 hrsz.-ok között.

Hódoscsépány:

- Csépány utca keleti oldal az alábbi területi határok:
a) Hossó utcától - Pál Gazda közig
b) Pál Gazda köztől - 18207 hrsz.-ú útig
c) 18207 hrsz.-ú úttól - Domb utcáig.

Somsály:

- Rendelő utca - Rózsadomb utca - Cser utca - belterületi határ.
- Deák Ferenc utca keleti oldal
18531-18543 hrsz.-ok között.

A helyi építészeti védelem alá vont területeken védendő a kialakult telek, a beépítési forma, az építési hely, az épület tömege és karaktere.

Helyi építészeti védelem alá vonásra javasolt épületek:

1. Susa 12045 hrsz
2. Susa 12019 hrsz
3. Susa 12021 hrsz
4. Susa 12007 hrsz
5. Petőfi tér Könyvtár épület
6. Római katolikus templom (Ív út)
7. Református templom (Újtelep)
8. Evangélikus templom (Váci Mihály út)

2.1.4. Közszolgáltatások

Oktatás

Az oktatási intézmények megoszlása Borsod-Abaúj-Zemplén megyében nem egyenletes, a közép és felsőfokú oktatás koncentráltan jelenik meg a megye néhány településén.

Ózdon 1 bölcsőde, 14 óvoda, 11 általános iskola, 5 középiskola (szakképző, szakközépiskolai és gimnáziumi képzésekkel) és 1 zeneiskola található. Felsőoktatási intézmény jelenleg nincs a településen. A város közelmúltban kötött együttműködési megállapodást a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemmel, amelynek értelmében a városban kihelyezett képzés indult 2006-ban.

Jelenleg a bölcsődések száma 80 fő. Az óvodai kapacitás kihasználtsága Ózdon messze meghaladja az optimális szintet, az 1200 férőhelyre 1316 óvodás gyermek jut, így a kihasználtság 109%-os. A kialakult helyzet magában hordozza annak a veszélyét, hogy nagyobb arányú óvodai beiratkozás, illetve a születések számának további emelkedésével az óvodai kapacitások már nem lesznek elegendőek, ettől függetlenül a város nem fogja elutasítani a gyerekek felvételét az óvodába a jövőben sem.

A városban jelenleg 11 általános iskola működik, a gyereklétszám pedig 3907 fő, gyógypedagógiai tagozat nincsen. Az általános iskolákban az egy pedagógusra jutó gyereklétszám magasabb, mint a megyei átlag. A napközibe is beíratott gyerekek aránya ezzel szemben messze elmarad mind a megyei, mind az országos átlagtól. A „hagyományos” általános iskolák mellett a városban működik szakiskolával bővített általános iskola is. A szakiskolák az iskolakötelesekor végéig nyújtanak alacsonyabb szintű képzést. Ez a későbbiekre vonatkozóan előrevetíti, hogy növekedni fog a további tanulásra kevésbé fogékony fiatal felnőttek aránya, akik már fiatalon, alacsony képzettséggel megjelennek a munkaerő piacon.

	Általános iskolás/tanár (fő)	napközis/általános iskolás (%)
Ózd	14	19
BAZ megye	11	30
Magyarország	10	39

21. táblázat: Általános iskolai kapacitáskihasználtság, 2003

Ózdon 2390 középiskolás volt a 2006-os évben. A városban működő szakközépiskolák és szakmunkásképző intézetek a munkaerő-piaci igényeknek megfelelően igyekeznek kialakítani a képzési rendszerüket. Jelenleg 5 középfokú oktatási intézet működik a városban, melyek a következő középiskolai képzést folytatják a városban:

- József Attila Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola (gimnázium: német nyelvi speciális képzés, emelt szintű matematika és angol nyelvi képzés, humán képzés, reál képzés, általános tantervű képzés)
- Bródy Imre Szakközépiskola (villamosipari képzés: ipari elektronikai technikus, műszaki számítástechnikai technikus, automatizálási technikus)
- Széchenyi István Közgazdasági Szakközépiskola (ügyintézőtitkár I-II., pénzügyi-számviteli ügyintéző, általános gazdasági és statisztikai ügyintéző, marketing- és reklámügyintéző, igazgatási ügyintéző-ügykezelő, menedzserasszisztens, akkreditált iskolarendszerű felsőfokú szakképesítés a számviteli szakügyintéző szakmában a Miskolci Egyetemmel közös szervezésben).
- Gábor Áron Ipari Szakképző iskola a térség legrégebbi szakmunkásképző iskolája. Az iskola széles spektrumban oktat, az iskola által kínált szakmák: nőiruha-készítő, villanszerelő, hegesztő, kőműves, szobafestő-mázoló és tapétázó, asztalos, élelmiszer- és vegyiáru kereskedő, vendéglátó-eladó, géplakatos- fémforgácsoló, gyorsétkeztetési eladó, ABC eladó, kötő- és varrógép műszerész, falusi vendéglátó, ruhaipari technikus, ruházati kereskedő, hegesztőtechnikus, pék-cukrász, gépésztechnikus.

	Nappali tagozatos gimnáziumi tanulók aránya 2001 %	Nappali tagozatos szakközépiskolai tanulók aránya 2001 %	Nappali tagozatos, szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók aránya 2001 (%)
Ózd	19	42	39
BAZ megye	29	46	25
Magyarország	33	43	23

22. táblázat: Középiskolai tanulók

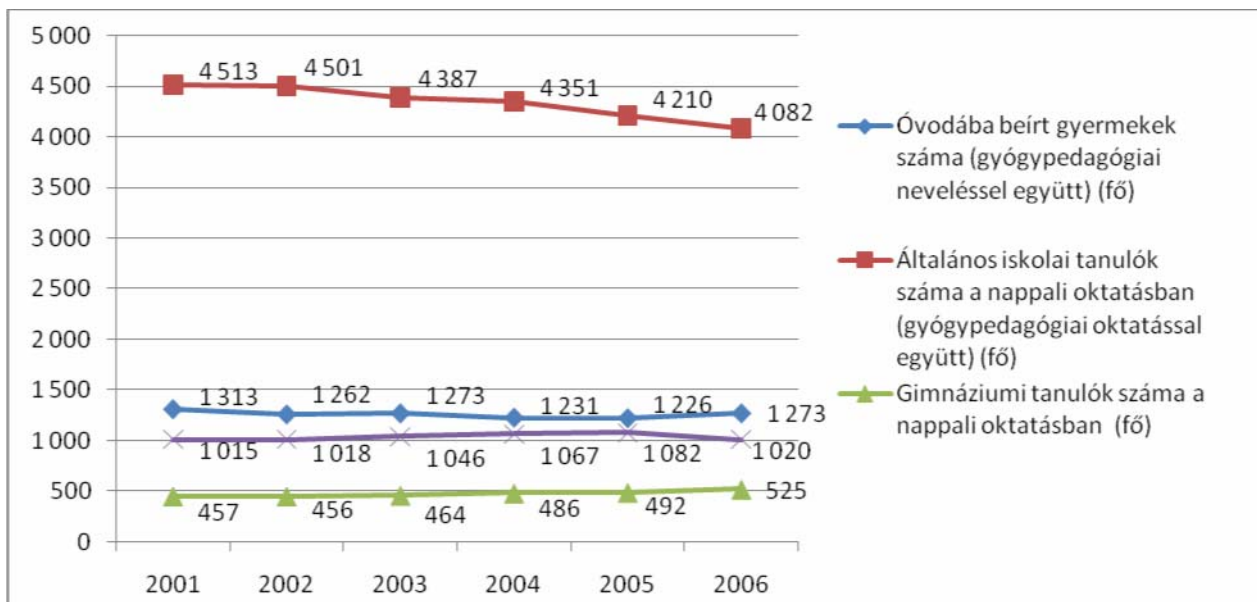
Az iskolarendszerű képzések mellett a regionális munkaügyi központ is szervez tanfolyam jellegű képzéseket. Ezeken a képzéseken speciális szakismeretek és ehhez kapcsolódó képesítések megszerzésére van lehetőség, amelyek rugalmasan próbálják követni a munkaerőpiac igényeit.

Az oktatási infrastruktúráról megállapítható, hogy mind az önkormányzati, mind a megyei fenntartású intézményekben szükség van különböző fejlesztésekre, például fűtés korszerűsítésére, nyílászárók cseréjére, épületek külső felújítására. Az infrastrukturális fejlesztések mellett felmerül a taneszközök cseréje, újak vásárlása.

Ózd városának oktatási palettáján nincs jelen állandó felsőoktatási intézmény. Ennek hatására a középiskolai tanulmányaikat befejező, felsőfokú képzés megszerzésére törekvő fiataloknak el kell hagyniuk a lakóhelyüket, hogy tanulmányaikat folytathassák. A várostól való elszakadás – figyelembe véve a város munkaerőpiacának helyzetét, és az elvándorlás mértékét – gyakran véglegesé is válik. A képzett munkaerő elvándorlása pedig tovább rontja a város befektetési vonzerejét. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem nemrég létrehozott képzése keretében jelenleg 58 fő tanul.

Év	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	Gimnáziumi tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	Szakközépiskolai tanulók száma a nappali oktatásban (szakmai képzéssel együtt) (fő)
2001	1 275	1 313	4 513	457	1 015
2002	1 270	1 262	4 501	456	1 018
2003	1 149	1 273	4 387	464	1 046
2004	1 079	1 231	4 351	486	1 067
2005	1 214	1 226	4 210	492	1 082
2006	1 230	1 273	4 082	525	1 020

23. táblázat: Ózd közoktatási adatai (KSH)

26. ábra: Ózd közoktatási adatai (KSH)

Nem önkormányzati fenntartású oktatási intézmény kettő van a városban. Az egyik az Általános Iskola, Diákotthon és Speciális Szakképző Iskola (48-as út), melyről a következő adatok állnak rendelkezésre:

- 277 fő összlétszám
- HH gyerekek 219 fő
- HHH gyerekek 183 fő
- SNI gyerekek 277 fő
- 242 fő ózdi lakos
- 35 fő bejáró

A másik egy alapítványi iskola.

Egészségügy

Borsod-Abaúj-Zemplén megye több településén van járóbeteg szakellátás, a rendelések területi elhelyezkedése azonban egyenlőtlen. Kórház szintén több településen működik (megyei és városi intézmények egyaránt). Az egészségügyi intézményekről általánosságban elmondható, hogy a diagnosztikai műszerzettség színvonala nem megfelelő. A kórházak nagy részének épületállománya rossz állapotban lévő, felújításra szoruló elemekből áll.

Ózd város lakosságának egészségügyi állapotára napjainkban is hatással van a kohászat által okozott szennyezések, illetve az iparág leépítése – amely mentálisan terhelte a város lakóit. Ezek következményeként a tüdő-megbetegedések és a szenvedélybetegségek aránya kiugróan magas. A tüdő-megbetegedések gyakorisága Ózdon eléri a megyei átlag négyszeresét.

Orvosi ellátást a város 346 ágyas kórháza, 13 háziorvosa és 9 házi gyermekorvosa nyújt. A kórház ágykihasználtsága magas - 80% feletti -, és a háziorvosokra jutó gondozottak száma is felülmúlja a

megye más városaiban megfigyelhető értéket, valamint – több, mint kétszeresen a nemzetközi gyakorlat szerint ideálisnak tartott 1300 lakos/orvos számot is.

	Ózd	Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Magyarország
Egy házi orvosra jutó lakosságszám (2002)	2984	2029	1979

24. táblázat: Házi orvosok leterheltsége, 2002

Szociális ellátás

A KSH 2002-es adatai szerint Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 75 tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó otthon (idősek és önmaguk ellátásáról gondoskodni képtelen, ellátásra szoruló személyek részére), 46 időskorúak részére fenntartott otthon, 137 nappali ellátást nyújtó idősek klubja, és 5 olyan idősek klubja működött, mely szállást is biztosít. A kapacitáskihasználtság egyik otthontípusban sem teljes, és a megyei értékek a hazai átlag körül mozognak. Legalacsonyabb (85 %) a tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó otthonok kihasználtsága, s leginkább keresettek a szállást adó idősek klubjai (100 %).

A bentlakásos és szociális gondozás tekintetében Ózd fejlett infrastruktúrával rendelkezik. Ez azért is fontos, mert a városban nagy számban és arányban élnek idős korúak, akinek segítése ily módon megoldható. A település bentlakásos otthonai (önkormányzati kezelésben lévő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények) 96%-os kihasználtsággal működnek. Idősek klubjaiban hozzávetőlegesen 170 főt gondoznak. Szociális alapellátás keretében közel 400 fő étkeztetése megoldott. Idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtsága 86%-os.

Infrastruktúra és közművek:

Egy település helyzetének vizsgálata során fontos az alapvető infrastrukturális ellátottság vizsgálata. Egyrészt az elérhetőség viszonyai nagymértékben befolyásolják a gazdasági fejlődést, hiszen meghatározzák a kialakítható külső kapcsolatok volumenét, mind a településre érkező befektetések, mind az áruk és személyek mozgása tekintetében. A közművesítettség és a telekommunikációs eszközök elérhetősége olyan tényező, amelynek megléte a modern gazdaságok alapvető eleme, ugyanakkor hazánk településeinek közművesítettsége sok esetben hiányos. A fejezet fontos témaköre a hulladékkezelés, melynek elemzése egyrészt környezeti-fenntarthatósági szempontból elengedhetetlen, másrészt pedig számos gazdasági tevékenység letelepedése, fennmaradása függhet a hulladékok kezeléséhez szükséges feltételek meglététől.

Közlekedés, elérhetőség

Borsod-Abaúj-Zemplén megye országos viszonylatban is a kedvezőtlen fekvésű megyék közé tartozik. Az ország nyugati határától mért távolság alapján a megyék között az utolsó előtti helyen áll. Egyedül Szabolcs-Szatmár-Bereg megye esik messzebbre a határtól akár a közlekedési feltételek különbségeit kiküszöbölve, akár a légvonaltávolságokkal számolva vetjük össze az eredményeket. Közúton való elérhetőség tekintetében az északnyugat-dunántúli megyék helyzete a legkedvezőbb az országban, míg Borsod-Abaúj-Zemplén megye megközelíthetősége a legrosszabbak közé tartozik. (A vasút figyelembevételével azonban csökken a megye hátránya.)

A megyén belüli elérhetőségi viszonyok vizsgálata azt mutatja, hogy itt a legmagasabb a települések között a legközelebbi körzetközpontoktól mért távolság egyenlőtlensége. Ez azt jelenti, hogy ebben a megyében nagy az olyan falvak aránya, melyekből az országosnál nehezebben megközelíthetők a legközelebbi nagyobb települések, városok. Egyes felmérések az elégtelen közlekedési viszonyokra vezetnek vissza a térségben kialakult magas tartós munkanélküliséget, hiszen az ingázást szinte ellehetetlenítik a közlekedési nehézségek.

Ózd Budapesttől 180 km távolságra, a megyeszékhelytől pedig 58 km távolságra fekszik. Mindkét várost közúton lehet a legrövidebb idő alatt megközelíteni. A városon a 25-ös számú főközlekedési út halad keresztül, amely összekapcsolja a várost a nagyobb jelentőségű 23-as és 26-os főközlekedési utakkal is. A gazdaságilag nagy jelentőségű M3-as autópálya Ózdról az Ózd-Eger-Füzesabony, illetve Ózd-Miskolc-Nyék-ládháza útvonalon közelíthető meg legrövidebb úton. A fővárost pedig az Ózd-Bátonytereny-Hatvan-Budapest útvonalon lehet legkönnyebben megközelíteni. A közlekedési feltételek javításának lehetőségét a Közlekedési Minisztérium már vizsgálta a 23 és 25-ös főközlekedési utakon. A 25-26-os főközlekedési út Ózd-Miskolc közötti szakasza pedig autóútként szerepel a Megyei területfejlesztési Tanács terveiben, illetve az országos tervekben is. A közutak jelenlegi kiépítettsége és minősége ugyan hogy kívánivalót, de még így is lényegesen gyorsabban (Miskolc estében az InterPici menetidejével azonos idő alatt), érhetőek el, mint vonaton utazva. Ózd vasúton történő megközelítése szintén elég körülményes, és lassú. A vágányok felújítására és az Ózd-Bánréve vasúti szakasz villamosítására nem került sor a vasúti rekonstrukciók között.

Villamosenergia és gázellátás

Az áramszolgáltatást Borsod-Abaúj-Zemplén megyében az Észak-magyarországi Áramszolgáltató Rt. biztosítja, a települések ellátottsága teljesnek tekinthető.

2002-ben az ország összes villamos energiát fogyasztó háztartásának 6,61%-a jutott a megyére, ami kismértékben kevesebb, mint a megye népességi aránya. Az egy háztartásra eső havi felhasználás (1741,8 kWh) az országos átlag (2164,9 kWh) 80,46 %-a. Az egy fogyasztóra jutó felhasználás tekintetében a megyék rangsorában Borsod-Abaúj-Zemplén megye az utolsók között szerepel.

Megnevezés	Lakásállomány	Villamosenergiát fogyasztó háztartás	Vezetékes gázt fogyasztó háztartás
Ózd	14951	17266	10021
BAZ megye	280432	322731	184001
Magyarország	4104019	4875772	2969815

25. táblázat: Villamoenergia és vezetékes gáz ellátottság

A város korábbi nagymértékű villamos energia felhasználása miatt kiépített nagyfeszültségű vezetékrendszer hosszú ideig korlátlan mértékben ki tudja elégíteni a jelentkező igényeket, sőt jelentősebb ipari kapacitásnövekedést is ki tud szolgálni. A villamos energia felhasználása 2000. óta stagnál a lakosság körében. Növekvő felhasználást az ide települt ipari üzemek okoznak.

Ózd gázvezeték rendszere 1995 és 2001 között épültek. Tulajdonosai a TIGÁZ Rt. (68,5 km) és az Ózdgáz Kft. (133 km). A város lefedettsége 95%-os.

Telekommunikáció

A modern kommunikációs technológiához való hozzáférés elengedhetetlen feltétele a gazdasági fejlődésnek, a telekommunikációs eszközök korlátozott elérhetősége szűkíti a térségi szereplők kommunikációs lehetőségeit, illetve lassítja az országos és nemzetközi kapcsolatok kiépítésének lehetőségét. Az információhoz jutás akadályozottsága egy terület elszigetelődéséhez vezet, ami korlátozza a társadalmi fejlődést, kevésbé vonzóvá tesz egy térséget a fiatal, képzett munkaerő és a magasabb hozzáadott értéket képviselő gazdasági tevékenységek számára.

A telekommunikációs infrastruktúráról települési szinten csak korlátozottan állnak rendelkezésre statisztikai adatok: a KSH megyei adatokat összesítő 2002-es adatai szerint a Ózdon összesen 8766 távbeszélő fővonal működött. A város internet-hozzáféréséről nincsenek friss adatok, hat évvel ezelőtt még a lakosság 16-17%-a fért hozzá az internethez, ma már a hálózatok fejlesztésével, korszerűsítésével ez a szám feltehetően magasabb.

Vízellátás és szennyvízkezelés

A víz- s szennyvízcsatorna ellátottság alakulásából következtetni lehet a lakosság életminőségének alakulására, illetve e tényező vizsgálata azért is fontos, mert bizonyos gazdasági ágazatok környezeti- társadalmi szempontból biztonságos működése nem lehetséges megfelelő csatornahálózat nélkül. Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma 13 275 db, a közcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások száma 8 651 db. Arányuk a lakásállományon belül a ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakásoknak 93%, a közcsatorna hálózatba bekapcsolt lakásoknak 60%.

A közüzemi vízhálózathoz mérten a szennyvízcsatorna hálózat kiépítettsége jelentősen elmarad. Ózd szennyvíz-csatornázottság mértéke alacsony, a hálózat jó minőségű. A város rendelkezik a tisztításhoz szükséges szennyvíztisztító teleppel, amely kapacitásai teljesen ki vannak használva, és bővítésére nincs lehetőség. A közműolló a lakásépítések növekedése miatt nyílik, mert a szennyvízhálózat fejlesztése nem tud lépést tartani a fejlesztésekkel. A város fejlesztési koncepciói között kiemelten kezeli a közműolló csökkentését. A közműolló jelenleg 318 m.

A közüzemi szennyvízhálózat hossza: 62 km.

A közüzemi ivóvízvezeték hálózat hossza a következő megoszlás szerint alakul:

- 17,1 km szállítóvezeték
- 178,6 km elosztóvezeték
- 42,9 km bekötővezeték

2.2. A város SWOT-analízise

Humán	
<i>Erősség</i>	<i>Gyengeség</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Az élveszületési ráta jó, jó a biológiai reprodukciós képesség. - A korszerkezeten belül magas a gyermekek aránya, viszont magas az idősek aránya is, a város korstruktúrája még így is a megyei átlagnál kedvezőbb. - Etnikai kevertség, a cigány népesség magas aránya. - A munkaerő jelentős termelési, tevékenységi tapasztalatokkal rendelkezik - A szaporodási ráta meghaladja a megyei és országos átlagokat. 	<ul style="list-style-type: none"> - A népesség száma csökken, különösen az aktív korú népesség elvándorlása magas. - A demográfiai folyamatok (vándorlás) kedvezőtlenek - A középfokú oktatás struktúrája nem megfelelő - A társadalmi szokások megváltozása miatt csökkent a foglalkoztatás - Jelentős a minőségi munkaerő más településen foglalkoztatása - 2000 óta a vándorlási egyenleg is negatív - A kulturális intézmények kihasználtsága alacsony - Nagy számú idős ember vár gondozásra. Az aktív felnőtt lakosságra nagy gondozási feladat hárul. - A cigány népesség integrálatlansága, belső feszültségei, a különböző csoportok megosztottsága. - Tüdő-megbetegedések magas száma. - Addiktológiai megbetegedések magas száma. - Krónikus betegségekben szenvedők magas aránya. - Magas csecsemőhalálozási ráta.
<i>Lehetőség</i>	<i>Veszély</i>
<ul style="list-style-type: none"> - A közigazgatási reformelképzelések során újabb területi szervek letelepítése lehetséges - Országos átlaghoz viszonyított olcsóbb munkaerő, munkaerő tartalékok 	<ul style="list-style-type: none"> - Megindult egy egyfajta szegregáció. - A legértékesebb munkavállalói szegmens elvándorlása - Alacsony képzettségű, proletarizálódott lakosság, nagy számú állandósodása az összes népességben belül.
Gazdaság	

<i>Erősség</i>	<i>Gyengeség</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Ipari tevékenység hagyományai - Működő új feldolgozóipari beruházások - A városban ipari park, valamint szolgáltatóház működik - A vendéglátóhelyek mind számukban, mind minőségükben javultak - Működő Gazdaságfejlesztő Iroda - Elkötelezett városvezetés 	<ul style="list-style-type: none"> - Az ipari szerkezetváltást csak részben sikerült megvalósítani - Kevés nagy létszámú foglalkoztató - Az eddig ipari tevékenység jelentős környezeti szennyezése - Fejletlen kisvállalkozások - Nem megfelelő közúti megközelítés - Nem teljesen a munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzési struktúra
<i>Lehetőség</i>	<i>Veszély</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Pályázati források összekapcsolása: gazdaságfejlesztés- humán erőforrás fejlesztés- környezetvédelem - Alacsony ingatlan árak - Országos átlaghoz viszonyított olcsóbb munkaerő, munkaerő tartalékok - Info-kommunikációs fejlesztések - Villamos energia és hírközlési hálózat kiépítettsége, az ipar fejlesztését nem korlátozza. - A környezeti terhelések jelentős része visszaszorítható olyan infrastrukturális fejlesztésekkel, amelyekhez támogatások pályázhatók az EU előcsatlakozási programjaiban (szennyvíztisztítók, csatornahálózat); - A tervezett közúti fejlesztések jelentősen csökkenthetik a Budapesttől való távolságot, jelentősen csökkenti az utazási időt. - A közlekedési helyzet javítása (kapcsolódás a gyorsforgalmi úthálózathoz) pozitív hatással lehet a kistérség fejlődésére, gazdasági kapcsolatainak élénkítésére 	<ul style="list-style-type: none"> - A legértékesebb munkavállalói szegmens elvándorlása. - Általános világméretű, országos gazdasági recesszió. - Az ipari tevékenység termékszerkezetében olcsó import a környező országokból. - A gazdaságélénkítő beruházások nem optimális felhasználása. - Kisvállalkozások fokozatos tönkremenetele, szolgáltatások és kereskedelmi egységek színvonalának csökkenése. - Útfejlesztések elmaradnak, egyéb infrastruktúra fejlesztések elmaradása is súlyosan hátráltathatja a gazdaság fejlődését. - A jelen lévő nagyobb foglalkoztatók elvándorolnak a városból, helyükre nem érkezik új. - Környezetszennyezés miatt be kell szüntetni a gazdasági tevékenységét egy-két üzemnek.
Infrastruktúra	
<i>Erősség</i>	<i>Gyengeség</i>
<ul style="list-style-type: none"> - A város rendelkezik környezetvédelmi programmal; - A települések belterületén nagyfokú a vezetékes ivóvíz- és gázellátás, az utak túlnyomó többsége burkolt; - A térség határmenti fekvése miatt kedvező a közlekedés-földrajzi helyzetben van, jók az adottságok az interregionális együttműködés fejlesztéséhez; - A tervezett új, regionális hulladéklerakó és a szennyvíztisztító rekonstrukciója a térségi szilárd és folyékony hulladékkezelési gondjait hosszabb időre megoldja; - A tervezett erdősítések kivitelezésére vannak alkalmas szabad területek; - Az infrastrukturális ellátottság az ivóvíz-, a 	<ul style="list-style-type: none"> - A szennyvíz elvezetése és kezelése nem megoldott; - A vízfolyások jelentős szennyezéssel terheltek; - Az országon belüli periférikus fekvés A város 3-5 órára van Budapesttől úgy a közúti mint a vasúti közlekedést tekintve. Az autópályától 1,5 órára - Jelentősek az infrastrukturális elmaradások, különösen a folyékony és szilárd települési hulladék esetében; - Az erdősültség foka a lehetőségekhez képest igen alacsony; az alacsony erdősültség és a lefedetlen salakhányók deflációs problémákat okoznak; - A csatornázottság elmarad az indokolt mértéktől, közműelő 286,8 m, a lakások 51,4 %

<p>vezetékes gáz- és az úthálózat tekintetében a belterületeken megfelelő, a közintézmények és oktatási intézmények szennyvízkezelése megoldott</p> <ul style="list-style-type: none"> - A korábbi nagy értékű villamosenergia-felhasználás miatt kiépített nagyfeszültségű vezetékrendszer szinte korlátlan felhasználás-növekedést biztosíthat egy újabb ipartelepítéshez - Hírközlési hálózat kiépített, minden igény azonnal kielégíthető - A kohászati technológiai váltás és a kommunális fűtőrendszer modernizálódása következtében csökkent az emisszió és az immiszió. - A lázbércről származó ivóvíz minősége stabilan jó. - A megépült Hangony-pataki záportározó megvédi a várost a nagy esőzések utáni csapadékmennyiségtől. - Bentlakásos idősgondozás fejlett intézményrendszere. - Megfelelő férőhely-kapacitásokkal rendelkező kórházi ellátás. - Jó minőségű egészségügyi szakellátás. - Jó minőségű középfokú eü. szakoktatás. 	<p>a van a szennyvízhálózatra bekötve.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A levegőminőség a közúti forgalom út és a defláció okozta porterhelés miatt időnként nem kielégítő; - Az ipari, kohászati üzemek salakfeldolgozó emissziója még mindig jeletős, többször lépi át a megengedett határértéket. - A lakosság egy része a természet- és környezetvédelemmel folyamatos konfliktusban van, az érdekkellentétek kezelése egyelőre nem átgondolt, hiányzik a kompromisszumkészség; - A családi házas övezetben a csapadékcsatornák kiépítetlenek. - a meghibásodások, rongálások miatt helyenként tönkrement mederburkolatok és a talajerózió miatt feltöltődnek az árkok. - Házi idősgondozás fejletlen intézményrendszere. - Magas az egy háziiorvosra jutó lakosságszám. - Magas az egy védőnőre jutó lakosságszám. - Magas az egy gyógyszertárra jutó lakosság. - Alacsony bölcsődei férőhely-kapacitás. - Fejletlen a járóbeteg-ellátás.
<i>Lehetőség</i>	<i>Veszély</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Vízhálózat kiépítettsége további bekötéseket tesz lehetővé. - A regionális együttműködések keretében a környezet állapotát előnyösen érintő beruházásokra lesz lehetőség; - A határnyitást után növekedhet a nemzetközi vasúti forgalom, villamosítható a vasúti pálya - A város a megfelelő infrastruktúra kiépültével a térség logisztikai központjává válhat. - A környezeti terhelések jelentős része visszaszorítható olyan infrastrukturális fejlesztésekkel, amelyekhez támogatások pályázhatók az EU előcsatlakozási programjaiban (szennyvíztisztítók, csatornahálózat). 	<ul style="list-style-type: none"> - A napi, egyedi közlekedést igénybe vevő ingázók magas száma - Jelentős tervezett beruházások a város központi részein, viszont a közlekedési hálózat kiépülése bizonytalan - A késlekedő közlekedéshálózati fejlesztések esetén a növekvő forgalom további levegő minőségromlást eredményezhet; - A hulladékgazdálkodás és a szennyvízkezelés jelenlegi hiányosságai mind a felszínalatti vizekre, mind a talajokra nézve hosszabb távon súlyos károsodást jelenthetnek; - A gyorsforgalmi úthálózat fejlődésének elmaradás miatt növekszik az elzártság és az értelmiség elvándorlása. - A térség kisebb településeinek gazdasági lemaradása akadályozza az infrastrukturális fejlesztéseket; - Az infrastrukturális hiányosságok a környezeti állapot romlását, a megtartó erő csökkenését vonhatja maga után; - A nehézárú-forgalom teljes egészében közútra terelődik, amely növeli a karbantartási igényeket és a balesetveszélyt.

3. A városrészek területi megközelítésű elemzése

3.1. A városrészek beazonosítása

Ózdon a település fejlődése és a településszerkezet alakulása jól elkülöníthető településrészeket eredményezett. A város terjeszkedése során több környező kisebb falut is magába olvasztott, melyek ma is külön álló településrészek. A város szerkezetéből adódóan négy városrész elkülönítése lehetséges. Ezen városrészek magukba foglalják a korábban beolvasztott kisebb településeket is, melyek külön városrészként való kezelése nem lett volna célszerű. A város történelmi múltja, jelenlegi állapota, településszerkezetének képe és fejlesztési céljai alapján négy városrészt lehet elkülöníteni Ózdon.

1. Központi városrész
2. Keleti városrész
3. Északi városrész
4. Nyugati városrész

A település egyenletes fejlődésének egyik megalapozó dokumentuma Ózd város Településszerkezeti Terve. Ez bemutatja a település természeti és épített környezetének védelmi előírásait, a településrendezési feladatok megvalósulását biztosító sajátos jogintézményeket és a területfelhasználási egységek tagozódását. A város fejlődéséhez szükséges területi fejlődést biztosítja, további lakó és gazdasági területek kialakítására, valamint az ezekhez szükséges infrastruktúra és zöldterületek létesítését segíti elő.

A városrészek határvonalait többnyire a közlekedési hálózat elemei jelentik. Azonban a közlekedés nem csak a lehatárolásban, hanem az egyes városrészek eddigi és jövőbeni fejlődésében is fontos szerepet játszik.

3.1.1. A város közúti közlekedése

A városszerkezetet és ezáltal a városrészek elkülönítését a település közlekedési infrastruktúrája jelentősen meghatározza.

A főforgalmi utak közül a 25-ös számú út halad át a városon, a városrészek határainak egyik kijelölője ez az útvonal. Mind a négy városrészt érinti, illetve határolja valamilyen mértékben. A város fejlesztési céljai között szerepel a főforgalmi út fejlesztése, bizonyos szakaszon a meglévő nyomvonalra áthelyezésre kerülő szakasz kezelői jog cseréje útján, a Vasvár út és a Volny – Brassói út cseréje, illetve egy tervezett új nyomvonal a Malom utcától délre a Zrinyi utca és a felszámolt kisvasút nyomvonalán. A városrészeket a 25-ös főforgalmi úton kívül a következő alapvető forgalmi utak érintik:

- 2306. sz. Zabar – Domaháza összekötő út (Malom u. –Zrínyi u. – Bolyki főút – Szentsimon út)
- 2508. sz. Csernely – Eger összekötőút (Munkás u. – Pázmány u.)
- 2522. sz. Sátai összekötő út (Dózsa Gy. u. – Dobó u. és külterületi szakasz)
- 2524. sz. Borsodbóta, Királd összekötő út (külterületi szakasz)
- 25121. sz. Somsályi bekötőút (Somsály u. – Akna u.)

Ezek olyan tervezett új állami kezelésű forgalmi utak és útszakaszokkal egészülnek majd ki, mint a:

- Center – Sajónémeti összekötő út
- Szentsimon településközpontot elkerülő szakasz
- 48-as út kétirányúsítása

Szintén fontos utakat tervez a város is, melyek meghatározóak lesznek a városrészek jövőbeni fejlődése szempontjából:

- Új városi forgalmi út a Brassói út és az Akácos út között (részben az Arany János u. meglévő szakaszának átépítésével, ill. a Törzsgyáron keresztül.
- Előzőhöz csatlakozóan a Jászi Oszkár utca új szakasza az Iparvasút úti csomópont és a tervezett Gyújtói körforgalom között.
- Ugyanehhez kapcsolódóan a Munkás u. Gyújtói körforgalomhoz csatlakozó szakasza.
- Sajóvárkonyi áttörés (Mekcsey u. meghosszabbításában) a Kovács-Hagyó Gyula u. kezdeti szűk szakaszának kiváltására.
- Centeri településközpontot elkerülő út

A Vasvár u. Gyújtó tér és Katona J. utca közötti szakasza gyalogos utcává való átalakítás miatt megszűnik, ez az útszakasz is jelentősen meghatározza a Központi városrész arculatát és közlekedését.

Szintén meghatározó még a gyújtó utak szerepe is: Damjanich u., Gálvölgye u., Tábla u., Katona J. u., Szt. István u., Bibó – Árpád vezér u., Március 15-e u., Liszt F. u. – Balassi u., Nagyvölgyi út, Gyár u. – Akácos út, Váci M. u. – Rombauer tér, Vasvár út (Katona J. utcától nyugatra).

Az egyes városrészek szempontjából meghatározóak a külterületi utak is, melyek fejlesztése a városrészek jövőben jobb elérhetőségét, kapcsolatát fogja elősegíteni. Meglévő nyomvonalakon kiépítendő, korszerűsítendő és rövidebb új szakaszokkal egységes útvonalakká kialakítandó külterületi útvonalak:

- Szentsimon – Susa közötti út (susai csatlakozó szakasz új nyomvonala)
- Uraj – Kajlavölgyi gyújtóút közötti külterületi út középső szakaszán rövid új nyomvonallal
- Hétes – Farkaslyuk közötti külterületi út

3.1.2. A város gyalogos közlekedése

A településen a gyalogos közlekedést főként a járdák biztosítják, ezekkel a város jól ellátott, mind a lakóépületek, mind a közintézmények, mind a kereskedelmi és szolgáltató egységek jól megközelíthetők. Az egyes városrészekben eltérés mutatkozik a járdák minőségét tekintve, főként a lakóterületeknél. A Központi városrészben lévő járdák, gyalogutak az elmúlt években történt felújítások során igényesebbé váltak, néhány térről is ugyanez mondható el. A Központi városrész fejlesztései között jelenleg is szerepel a járdák burkolatának felújítása, ezzel ugyanis rendezettebb településkép érhető el. A későbbiekben a többi városrészben is elindul a fokozottabb járdafelújítás, mellyel a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés a szegregátumok lakosságát tekintve is javulni fog.

3.1.3. Vasúti közlekedés

A vasúti közlekedés szerepe igen lecsökkent a város életében, a korábbi időkben sem volt igazán jelentős, bár az ipar számára fontos volt a szállítás szempontjából. A városrészek lehatárolásánál a vasútvonal határvonalként vesz részt, a Keleti és az Északi városrész elkülönítésében. A Bánréve – Ózd vasúti mellékvonal jelenleg nem villamosított, viszont villamosítása javasolt. Az Ózd-Eger közvetlen vasúti kapcsolat középtávon nem megvalósítható, de hosszú távon a megépítése nem kizárt, de a vasútfejlesztés jelenlegi tendenciái nem segítik elő ezen szakasz kialakítását.

Jelentősebb az iparvágányok szerepe, mivel a múltban és a jelenben is meghatározóak a gazdaság működésében.

- Törzsgyári iparvágány-hálózat: Vaskert iparvágány-hálózat , Fáskert, gyári rendező, Kanyari vágányok hálózata, Acélművi felállító vágányok
- OKÜ Törzsgyár – Ózd külső pályaudvar – RDH bejárat közötti iparvágány
- Center RDH iparvágány-hálózat
- Center, Salakfeldolgozó iparvágány-hálózat
- Sárli telep iparvágány-hálózat

Fejlesztésük és visszafejlesztésük az Ózdi ACÉLTRANS KFT. Iparvágány-hálózat továbbhasználati engedélyezési terve (Tsz.: MÁV 16/1995) szerint történik.

A városban négy vasútállomás is található, mely a személy és az áruforgalmat is szolgálja, elhelyezkedésük a városrészekre igazából nincs hatással.

3.2. Városrészenkénti elemzés

Ózdon tehát négy városrész különíthető el, a már említett formában, azaz Központi városrész, Keleti városrész, Északi városrész, Nyugati városrész.

3.2.1. Központi városrész

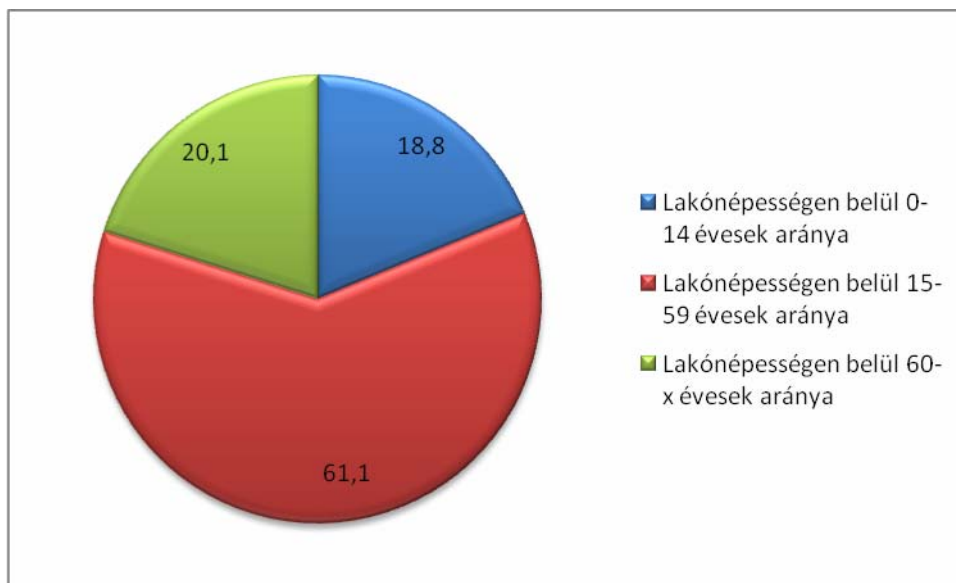
Ez a településrész a város központi területén található, a legjelentősebb funkciók itt összpontosulnak. Már korábban is ezen a területen működtek a legjelentősebb települési funkciók, és ezek átöröklődtek a jelenlegi városrészre is. A város arculatát is ezek a funkciók határozták meg a múltban és a jelenben is. Ezek közé a funkciók közé tartozik a kultúra, a kereskedelem, a különböző közszolgáltatások, pénzügyi szolgáltatások, közlekedési funkciók, oktatás és közművelődés, továbbá egészségügy, illetve egyházi épületek is találhatóak a városrészben. Itt épült a város autóbusz-pályaudvara is.

A Központi városrész alakját tekintve több fontos tengely mentén alakult ki, ezek közül a múltban a Gyár út volt a legfontosabb, mivel e mentén fejlődött ki a korábbi ipari terület és az azt kiszolgáló létesítményhálózat, a Kaszinó, a művelődési ház, vagy a múzeum épülete. A későbbiek során a fejlesztési tengely áthelyeződött a Vasvári út irányába, illetve ennek déli irányú folytatása a 48-as út vonalába. A jelenlegi városközpontot a Jászai út, a Munkás út és a Vasvári út találkozásánál lehet meghatározni, illetve az utóbbi két út mentén találjuk még a legtöbb olyan funkciót, mely városközponttá teszi ezt a területet. Némileg ellentmond a városközpont kijelölésének, hogy közelében, illetve határai mentén jelentős iparterületek találhatóak, ez Ózd sajátos városfejlődésének következménye. Az elmúlt években jelentősen fejlődött a központi terület, azonban városközponti jellege a mai napig nem igazán van, ennek kialakítása azonban nagyon fontos a lakosság és a vállalkozások számára is, ezt szolgálná a funkcióbővítő város-rehabilitáció keretén belül végzett fejlesztések. A rehabilitációnak ki kell terjednie az épületek felújítására, ha szükséges funkcióváltás elérésére, a közterületek igényesebbé tételére, megújítására, zöldfelületek növelésére.

Területhasználata alapján a városrész megfelel a városközpontok kritériumának, az alábbi beépítésre szánt területek alkotják: különböző lakóterületek, vegyes területek (településközponti vegyes terület, központi vegyes terület), gazdasági terület (kereskedelmi-gazdasági szolgáltató terület, ipari-gazdasági terület). Beépítésre nem szánt területek is találhatóak a városrészben, vagyis közlekedési és közmű területek, zöldterületek, erdőterület.

A város lakosságának 24,7%-a, azaz 9512 fő lakik a városrészben, az állandó népesség 9848 fő. A városrészben a 15-59 évesek nagyobb arányban vannak jelen, mint a város egészében.

A CKÖ becslése szerint a városrészben a romák aránya: 26-32%.

27. ábra: A városrész lakosságának korcsoportonkénti megoszlása (%) (2001., KSH)

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (27,9%) kedvezőbb, mint a város egészében (32,5%). Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 21,8%, mely a városi adattól kedvezőbb. Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában 9,8%, mely a városrészek között a legkedvezőbb. Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül szintén a legkedvezőbb a városon belül 43,8%.

Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 52,2%, mely szintén a legkedvezőbb a négy városrész tekintetében. A foglalkoztatottak nélküli háztartások arány szintén kedvező 49,6%, mely a város szintjén nem kedvezőtlen. A lakásállomány 25,6%-a található a városrészben, ami összesen 3838 darab lakás, az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 15,7%.

A városrészben lévő működő vállalkozások száma 536 darab, a vendéglátóhelyek száma 70 db.

A városrészben két szegregátum található.

- Iparvasút-Piac utca – 6. szegregátum
- Kiserdőalja telep és környezete – 8. szegregátum

A városrész SWOT-analízise:

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> - Közintézmények nagy száma - Jó közlekedési kapcsolat - Jó megközelíthetőség - Fejlődő, dinamikus terület - Sok kereskedelmi és szolgáltató egység - Oktatási intézmények nagy száma - A település legfejlettebb városrésze - Találkozási pont a városon belül - Korábbi város-rehabilitáció miatt néhol rendezett, szép környezet - Forgalmirányítási fejlesztések a közelmúltban - Közútfejlesztések az elmúlt években - Jelenleg erős kistérségi szerepkör - Egészségügyi intézmények nagy száma - Műemléképületek jelenléte - Kulturális központi jelleg tradicionális ehhez a városrészhez kötődik 	<ul style="list-style-type: none"> - Úthálózat elválasztó szerepe nagy - Zsúfolt úthálózat, jelentős forgalom - Beruházások elmaradása - Nem egységes városkép - Bizonyos területek elhanyagoltak, rendezetlenek - Különböző építészeti stílusú épületek - Nem megfelelő turisztikai kínálat - Magas a szociálisan hátrányos helyzetű lakosság aránya - Néhol rendezetlen zöld területek - Leromlott állagú utak, járdák - Környezeti terhelés nagy (por és zaj szennyezés) - Minőségi kereskedelmi és vendéglátóegységek hiánya. - Összemosódás az ipari területtel - Nincs települési kötődés a városlakók részéről
Lehetőség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> - Vállalkozási kedv növekszik - Folyamatosan fejlődik a városrész - Az elmúlt években jelentős fejlődés, mely jó alap a jövőbeni pozitív irányú változásokra - Közintézmények nagy száma, - Növekvő befektetési érdeklődés - Új képzési kínálat megjelenése - A városrész fejlődésének felgyorsulása - A lakosság körében nagy a városközpont fejlesztésének támogatottsága - A helyi vállalkozások körében nagy a városközpont fejlesztésének támogatottsága - A rehabilitációval bővülnek a funkciók, melyek további fejlesztéseket eredményeznek - A rendezett, tiszta városközpont a környező városrészekre is pozitív hatással van - A rendezett, tiszta városközpont új vállalkozások és munkahelyek megjelenésére is pozitív hatással van 	<ul style="list-style-type: none"> - Növekvő környezeti terhelés - Régóta esedékes beruházások egyszerre jelentkeznek - Utak, közlekedési terek állapota folyamatosan romlik a nagy forgalom miatt - Munkahelyek megszűnése miatt tovább csökken a foglalkoztatottság - A közterületek rendezésének elmaradása sok egyéb problémát indukál - Közlekedési problémák felerősödése - Magántőke korlátozott rendelkezésre állása - Kistérségi szerepkör gyengülése - Társadalmi konfliktusok kiéleződése - Képzetlen munkaerő növekedése, emelkedő szociális juttatások - Rendezetlen településkép miatt a vállalkozók elhagyják a várost - Sikertelen pályázatok - A pályázatokhoz szükséges önerő nem megfelelő felhasználása

3.2.2. Keleti városrész

A Keleti városrész a Központi és az Északi városrésszel határos. Ipari funkciója jelentős, de ezen felül az egyes településrészekben működő közintézmények miatt jelentősebb közfunkciói is vannak. Különböző oktatási intézmények (általános iskola, óvoda) működnek itt, de Sajóvárkonyban művelődési ház is van. Egyházi épületek is találhatóak a városrészben, illetve különböző kereskedelmi egységek és szolgáltatások, például gyógyszertár, posta, sportlétesítmények. Két vasúti megállóhely (Ózd-Alsó megállóhely és a Centeri vasúti megállóhely) található itt. A városrész főként lakófunkcióval rendelkezik, de emellett az iparnak is jelentős területeket biztosít.

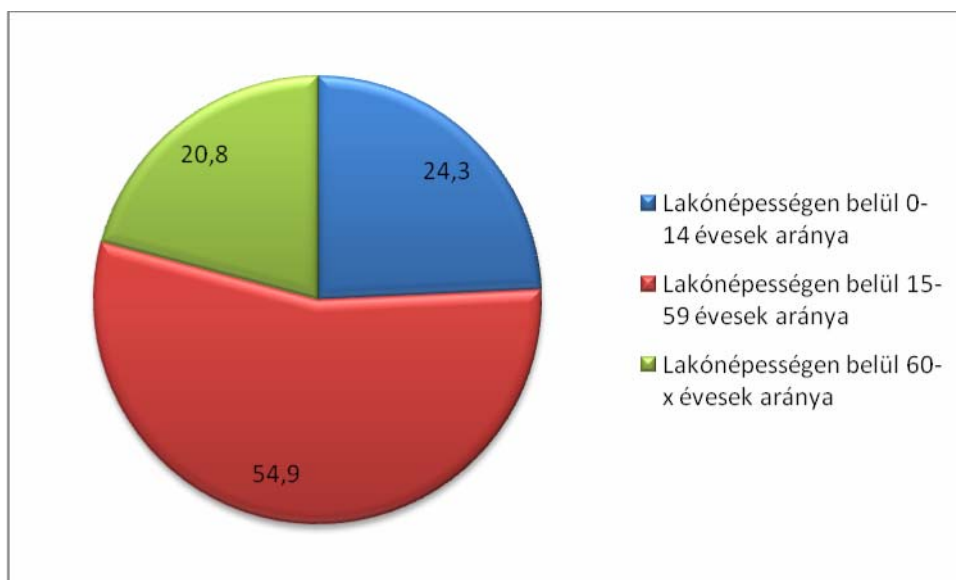
A Keleti városrészben - az ipari területek közelsége miatt - magas a lakóterületek aránya is. A lakóépületek északról és keletről körbefogják az ipari területet, melyet délről és nyugatról pedig a Központi városrész hasonló funkciójú területe határolja. Az iparterület tehát beékelődik a város magjába, ezért fejlesztése a jövőben elengedhetetlen. A Keleti városrészben tehát egyrészt az ipari dominál, másrészt pedig lakóterületek, olyan településrészekkel, mint Sajóvárkony, Tábla, Bánszállás, Center. A városrész tengelye pedig a Miskolc irányába tartó 25-ös főút, illetve az ezzel párhuzamosan haladó vasút, melyek haladási irányát a Hangony-patak jelölte ki a múltban.

A jövőben a városrészben tervezett rehabilitációnak az ipari területek megújításán túl, a lakókörnyezet fejlesztésére, a közlekedés fejlesztésére, továbbá a városrészben jelen lévő intézmények, kereskedelmi és szolgáltató egységek felújítására, de minimum szinten tartására kell törekedni. Minderre jó alapot adhat a településrész jó elhelyezkedése, az ebből fakadó városkapu szerepe, hiszen a térség jelentősebb városaival a városrészen áthaladó 25-ös főutút és a vasút teremti meg a kapcsolatot. Nagy, jelenleg még kihasználatlan területek találhatóak a városrészben, továbbá a régi ipari területek a város iparába való integrálásának lehetősége szintén fontossá teszik a Keleti városrészt. A jelenleg súlyos szociális és lakókörülménybeli problémák mérséklődésével a városrész bizonyos részei a jövőben magas presztízsű kertvárosi lakókörnyezetté válhat.

Területhasználata alapján a városrész megfelel az ipari és lakó funkcióval rendelkező városrész kritériumának. A beépítésre szánt területtípusok közül a következők találhatóak meg benne a város Településrendezési Terve alapján: különböző lakóterületek, vegyes területek (településközponti vegyes terület, központi vegyes terület), gazdasági terület (kereskedelmi-gazdasági szolgáltató terület, ipari-gazdasági terület), különleges területek (bányaterület, nagy bevásárló központnak kijelölt terek, stb.), valamint különleges mezőgazdasági területek. Beépítésre nem szánt területek is találhatóak a városrészben, vagyis közlekedési és közmű területek, zöldterületek, mezőgazdasági rendeltetésű területek és erdőterület.

A város lakosságának 15,6%-a, azaz 6002 fő lakik a városrészben, az állandó népesség 6074 fő. A városrészben a 15-59 évesek kisebb arányban vannak jelen, mint a város egészében.

A CKÖ becslése szerint a városrészben a romák aránya: 48-56%

28. ábra: A városrész lakosságának korcsoportonkénti megoszlása (%) (2001., KSH)

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (50,7%) lényegesen kedvezőtlenebb, mint a város egészében (32,5%). Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 42,3%, mely a városi adattól kedvezőtlenebb. Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában 2,6%, mely a városrészek között a legkedvezőtlenebb. Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességén belül a városon belül 30,3%, ami a legkedvezőtlenebb.

Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 66,8%, mely szintén a legkedvezőtlenebb a négy városrész tekintetében. A foglalkoztatottak nélküli háztartások arány szintén kedvezőtlen 60%. A lakásállomány 12,8%-a található a városrészben, ami összesen 3838 darab lakás, az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 50,0%.

A városrészben lévő működő vállalkozások száma 172 darab, a legkevesebb a városrészek között, a vendéglátóhelyek száma pedig 29 db.

A városrészben hét szegregátumok található:

- Kovács-Hagyó Gy. út - Dobó utca – 16. szegregátum
- Tábla „városrész” – 12. szegregátum
- Kovács-Hagyó Gy. út - Berkenye utca – 11. szegregátum
- Sajóvárkony – 10. szegregátum
- Örs vezér utca – 9. szegregátum
- Bánszállás telep – 1. szegregátum

A városrész SWOT-analízise:

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> - Jó közlekedési kapcsolat - Jó megközelíthetőség - Városkapu szerep - Kereskedelmi és szolgáltató egységek jelenléte - Oktatási intézmények jelenléte - Zöldfelületek nagy aránya - Fejleszhető gazdasági területek - Jól fejleszhető lakókörnyezet - Városközpont közelsége 	<ul style="list-style-type: none"> - Úthálózat elválasztó szerepe nagy - Zsúfolt úthálózat, jelentős átmenő forgalom Miskolc és Bánréve irányába - Az ipari területeken kívüli beruházások folyamatos elmaradása - Jelentős nagyságú területek elhanyagoltak, rendezetlenek - Magas a szociálisan hátrányos helyzetű lakosság aránya - Jelentős munkanélküliség és magas a leszakadó népesség aránya - Leromlott állagú lakóházak - Közösségi terek hiánya - Általában rendezetlen zöld területek - Leromlott állagú utak, járdák - Környezeti terhelés nagy (por és zaj szennyezés) - Minőségi kereskedelmi és vendéglátóegységek hiánya - Összemosódás az ipari területtel - Lakó és ipari terület váltakozása, védősávok hiánya - Nincs települési kötődés a lakók részéről
Lehetőség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> - A lakosság körében nagy a városrész fejlesztésének támogatottsága - A későbbi rehabilitációval bővülnének a funkciók, melyek további fejlesztéseket eredményeznek - A rendezett, tiszta városrész a helyi lakosságra is pozitív hatással lehet - A rendezett, tiszta városrész új vállalkozások és munkahelyek megjelenésére is pozitív hatással van - Iparterület fejlesztése, minőségi ipari termelés feltételeinek megteremtése - Jól hasznosítható szabad területek - Kertvárosi lakókörnyezet megteremtésének a jövőbeni lehetősége - Szociális felzárkóztató programokkal a hátrányos helyzetű lakosság további leszakadása megelőzhető - Lakóterületek fejlesztése, közterek és rekreációs terek kialakítása - Minőségibb oktatása elérése 	<ul style="list-style-type: none"> - Növekvő környezeti terhelés - Régóta esedékes beruházások egyszerre jelentkeznek - Utak, közlekedési terek állapota folyamatosan romlik a nagy forgalom miatt - Nem épülnek meg a forgalomcsökkentő, forgalom elterelő beruházások - Munkahelyek megszűnése miatt tovább csökken a foglalkoztatottság - A közterületek rendezésének elmaradása sok egyéb problémát indukál - Közlekedési problémák felerősödése - Magántőke korlátozott rendelkezésre állása - Társadalmi konfliktusok kiéleződése - Képzetlen munkaerő növekedése, emelkedő szociális juttatások - Rendezetlen településkép miatt a vállalkozók elhagyják a várost - Sikertelen pályázatok miatt a pályázási kedv alábbhagy

iskolafejlesztésekkel	<ul style="list-style-type: none"> - Megvalósult fejlesztések rongálása, továbbfejlesztés elmaradása - Iparterületek fejlesztése negatív hatással lehet a városrész lakóövezetére - Iparfejlesztés előre nem látható negatív következményei a Központi városrészre - Más városrészekre korlátozódhatnak a fejlesztések, így a Keleti városrész hátrányt szenved - A városrész továbbra is az elhanyagoltság jellegét mutatja, ami számos egyéb beruházásra lehet negatív hatással
-----------------------	--

3.2.3. Északi városrész

Az Északi városrész mind a három másik városrésszel határos, a település központi részének északi részét foglalja magába, továbbá Uraj és Szenna településrészeket, illetve benyúlik a város déli felébe is, ezáltal magába foglalja a város ipari területeit is, a régi gyárterület helyén található Ózdi Ipari Park formájában. Emellett főként lakófunkcióval rendelkezik, de egy pár oktatási intézmény és egyéb közintézmény is található itt. A távolabb eső Uraj településrészen posta és művelődési ház is működik. Jelentős a zöldterületek nagysága is. A városrészben található a vasútállomás is, mely kissé távolabb van a központtól, megközelítése is nehézkes. A városrész fejlődését főként a múltban Ózdon működő ipari létesítmények határozták meg. A Keleti városrész egyik magja a volt Ózdi Kohászati Üzemek helyén kialakított Ózdi Ipari Park. A korábban jelentős acélgyártás hatására számos kisebb üzem épült ki a nagy gyár környékén, illetve a fejlett ipar különböző, közvetlenül nem a termeléshez köthető épületeket is eredményezett. Utóbbi épületek nagyobb része, bár a gyár közelében alakult ki, jelenleg nem ehhez a városrészhez tartozik. Az Olvasó és a Tiszti Kaszinó jelenleg inkább a városközpont része, mivel ipart kiszolgáló funkciójuk már nincsen. A városrészt tehát leginkább a korábban itt működő acélgyártás határozta meg, és az ipar jelenleg is fontos a településen. Egyrészt befolyásolja a városrész külső megjelenését, másrészt az itt működő vállalkozásokkal értékes része a városnak. A régmúlt iparfejlesztése a település lakosságát is jelentősen növelte, ami lakóterületek kiépítését vonta maga után.

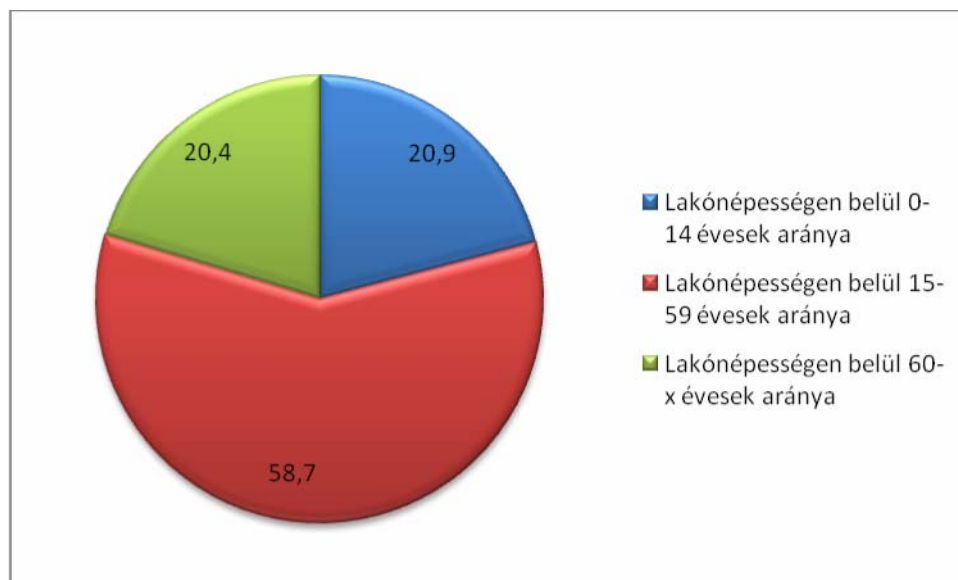
A városrész három tengely mentén alakult ki. Közlekedési szempontból a legfontosabb a Volny József út és az ebből kiágazó Brassói utca. Ezekből ágaznak ki észak felé a Szenna és az Uraj felé vezető utak, melyek mentén alakult ki a városrész lakókörnyezetének legnagyobb része. A két településrészt dombok választják és az ezek által határolt völgyekben futnak a településrészeket felfűző utak. A városrésznek igazából központi része nincs, déli részén található az Ipari Park, ahol nem alakult ki igazi alközpont, többek között a városrészt kettészelő dombok, illetve a lehetséges városrész központ helyén álló Drótos-tető miatt. A városrész szerkezetére hatással volt még az Uraj-patak is, mely a Susa felé vezető út nyomvonalát jelölte ki.

A zöldterületek miatt a városrészben rekreációs terek kialakítására nyílik lehetőség, továbbá rendezett lakókörnyezet alakítható ki a területen, mely magasabb státuszú lakosság letelepedését vetítheti elő. A városközpont közelsége miatt a településrész lakossága a központban lévő különböző szolgáltatásokat s könnyen eléri, bár a közlekedési feltételek javítása fontos feladat. A jelenleg sok helyen nem megfelelő lakókörnyezetet is fel kell majd újítani, ahhoz, hogy a városrész jövőbeni céljai teljesüljenek.

Területhasználat alapján a városrész megfelel a döntően lakó funkcióval rendelkező városrész kritériumának. A beépítésre szánt területtípusok közül a következők találhatók meg benne a város Településrendezési Terve alapján: különböző lakóterületek, vegyes területek (településközponti vegyes terület, központi vegyes terület), gazdasági terület (kereskedelmi-gazdasági szolgáltató terület, ipari-gazdasági terület), különleges területek (bányaterület, nagy bevásárló központnak kijelölt terek, stb.), valamint különleges mezőgazdasági területek. Beépítésre nem szánt területek is találhatóak a városrészben, vagyis közlekedési és közmű területek, zöldterületek, mezőgazdasági rendeltetésű területek és erdőterület.

A város lakosságának 21,2%-a, azaz 8154 fő lakik a városrészben, az állandó népesség 8408 fő. A városrészben a 15-59 évesek kisebb arányban vannak jelen, mint a város egészében.

A városrészben a CKÖ becslése szerint a romák aránya: 40-45%

29. ábra: A városrész lakosságának korcsoportonkénti megoszlása (%) (2001., KSH)

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (33,5%) kedvezőtlenebb, mint a város egészében (32,5%). Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 27,1%, mely a városi adattól kedvezőtlenebb. Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb

népesség arányában 8,3%, mely kedvezőbb, mint a városi átlag. Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül a városon belül 30,3%, ami a legkedvezőtlenebb.

Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 56,4%. A foglalkoztatottak nélküli háztartások arány szintén kedvezőtlen 51,7%. A lakásállomány 19,3%-a található a városrészben, ami összesen 8408 darab lakás, az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 34,5%.

A városrészben lévő működő vállalkozások száma 317 darab, a vendéglátóhelyek száma pedig 20 darab a legkevesebb a városrészek között.

A városrészben három szegregátum található:

- Hétes telep és környezete – 7. szegregátum
- Petőfi utca - 4. szegregátum
- Velence telep és környezete – 3. szegregátum

A városrész SWOT-analízise:

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> - Kereskedelmi és szolgáltató egységek jelenléte - Oktatási intézmények jelenléte - Zöldfelületek nagy aránya - Jól fejleszthető lakókörnyezet - Városközpont közelsége - Fejlett iparterület, Ózdi Ipari Park - Tradicionális ipari környezet - 	<ul style="list-style-type: none"> - Domborzati viszonyok elválasztó szerepe nagy - Rossz és kedvezőtlen városszerkezet - Jelentős nagyságú területek elhanyagoltak, rendezetlenek - Magas a szociálisan hátrányos helyzetű lakosság aránya - Jelentős munkanélküliség és magas a leszakadó népesség aránya - Leromlott állagú lakóházak - Közösségi terek hiánya - Kevés oktatási és kulturális létesítmény - Általában rendezetlen zöld területek - Leromlott állagú utak, járdák - Minőségi kereskedelmi és vendéglátóegységek hiánya - Lakó és ipari terület váltakozása, védősávok hiánya - Nincs települési kötődés a lakók részéről - Összemosódás az ipari területtel - Lakó és ipari terület váltakozása, védősávok hiánya
Lehetőség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> - Vállalkozási kedv növekszik - Növekvő befektetési érdeklődés - A későbbi rehabilitációval bővülnének a 	<ul style="list-style-type: none"> - Növekvő környezeti terhelés - Régóta esedékes beruházások egyszerre jelentkeznek

<p>funkciók, melyek további fejlesztéseket eredményeznek</p> <ul style="list-style-type: none"> - A rendezett, tiszta városrész a helyi lakosságra is pozitív hatással lehet - A rendezett, tiszta városrész új vállalkozások és munkahelyek megjelenésére is pozitív hatással van - Jól hasznosítható szabad területek - Kertvárosi lakókörnyezet megteremtésének a jövőbeni lehetősége - Szociális felzárkóztató programokkal a hátrányos helyzetű lakosság további leszakadása megelőzhető - Lakóterületek fejlesztése, közterek és rekreációs terek kialakítása - Iparterület fejlesztése, minőségi ipari termelés feltételeinek megteremtése - 	<ul style="list-style-type: none"> - Utak, közlekedési terek állapota folyamatosan romlik a nagy forgalom miatt - Nem épülnek meg a forgalomcsökkentő, forgalom elterelő beruházások - Iparterületek fejlesztése negatív hatással lehet a városrész lakóövezetére - Iparfejlesztés előre nem látható negatív következményei a Központi városrészre - Munkahelyek megszűnése miatt tovább csökken a foglalkoztatottság - A közterületek rendezésének elmaradása sok egyéb problémát indukál - Közlekedési problémák felerősödése - Magántőke korlátozott rendelkezésre állása - Társadalmi konfliktusok kiéleződése - Képzetlen munkaerő növekedése, emelkedő szociális juttatások - Rendezetlen településkép miatt a vállalkozók elhagyják a várost - Sikertelen pályázatok miatt a pályázási kedv alábbhagy - Megvalósult fejlesztések rongálása, továbbfejlesztés elmaradása - Iparterületek fejlesztése negatív hatással lehet a városrész lakóövezetére - Iparfejlesztés előre nem látható negatív következményei a Központi városrészre - Más városrészekre korlátozódhatnak a fejlesztések, így a Keleti városrész hátrányt szenved - A városrész továbbra is az elhanyagoltság jellegét mutatja, ami számos egyéb beruházásra lehet negatív hatással
---	--

3.2.4. Nyugati városrész

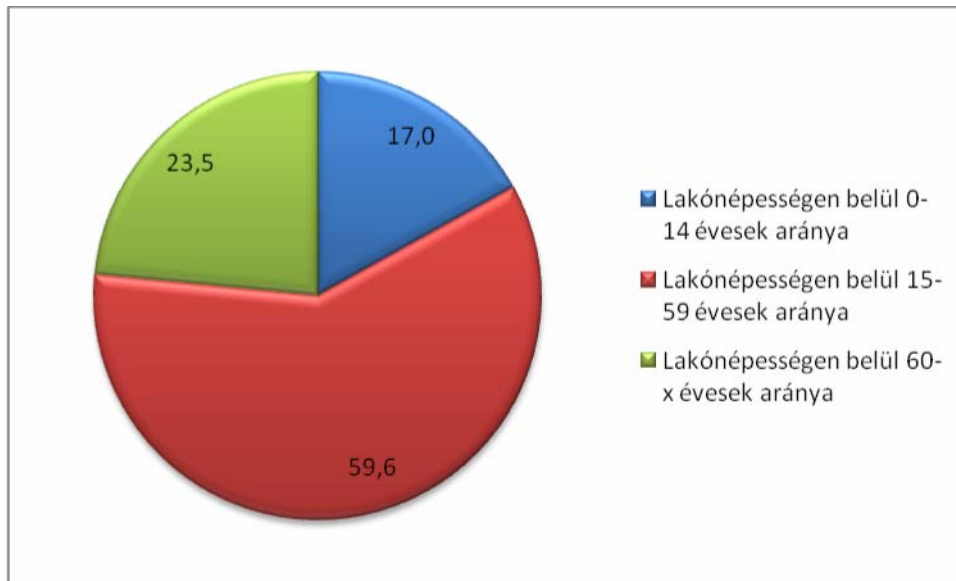
A városrész a régebben különálló Bolyok településrész körül szerveződött, mely mellett később az Újváros nevezetű településrész is kiépült. További két kisebb településrész (Szentsimon és Somsályfő) is része a Nyugati városrésznek, melyek a városrész külső területin helyezkednek el. A városrész két tengely mentén fejlődött ki, a Salgótarján irányba haladó Bolyki főút mentén, a másik tengely pedig az Eger irányába haladó Vasvár út és Csépany út volt.

A városrész a Központi városrész intézményi túlsúlyát ellenpontoszza, mivel ebben a városrészben is sok funkció van. Több oktatási intézmény (óvoda és iskola), kereskedelmi és szolgáltató intézmények is találhatóak itt, illetve a város sportéletének központja is a városrészben van, valamint rekreációs és zöldterületek is nagyobb arányban vannak jelen, továbbá egyházi épületekkel is rendelkezik. A városrész bizonyos területe alközpontként is értelmezhető, bár jelentősége lényegesebb kisebb, mint a Központi városrész. Jelentős lakóterületekkel is rendelkezik a Nyugati városrész, délről családi házas övezet szegélyezi, két jelentősebb településrészén (Hódoscsépany és Szentsimon) pedig kizárólag családi házak találhatóak. A Bolyki főút menti területeken paneles lakótelepszerű területek vannak, melyhez északról és délről családi házas övezet kapcsolódik. A főút mentén találhatóak a különböző intézmények is.

A városrész karaktere szerint leginkább lakóterület, főként kisvárosi, kertvárosi és falusias lakóterület jellemzi, de nagyobb lakótömbök is találhatóak benne, melyek többsége jelentős szociális problémákkal küzd. A jelen lévő funkciók és intézmények miatt központi vegyes területi jellege is van. Gazdasági területek ebben a városrészben csak kismértékben vannak jelen, ez főként kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület. A városrészben jelentős területen települési intézményrendszer zöldterületi intézményei vannak jelen, ezek főként sportlétesítményeket jelent, úgymint sportcsarnok, uszoda, camping, ifjúsági tábor, de emellett ezen típusú területek közé tartozó temetők is jelen vannak.

A város lakosságának 38,3%-a, azaz 14727 fő lakik a városrészben, az állandó népesség 15213 fő.

A városrészben a CKÖ becslése szerint a romák aránya: 18%

30. ábra: A városrész lakosságának korcsoportonkénti megoszlása (%) (2001., KSH)

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (28,1%) kedvezőbb, mint a város egészében (32,5%). Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 21,4%, mely a városi adattól kedvezőbb. Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában 7,8%, mely a városrészek között a legkedvezőbb. Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességén belül szintén a legkedvezőbb a városon belül 42,6%.

Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 52,8%. A foglalkoztatottak nélküli háztartások arány szintén kedvező 52,8%, mely a város szintjén nem kedvezőtlen. A lakásállomány 42%-a található a városrészben, ami összesen 6295 darab lakás, az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 15,3%. A városrészben található a legtöbb lakás, ez a városrészek közötti legnagyobb lakosságsszámmal magyarázható.

A városrészben lévő működő vállalkozások száma 474 darab, a vendéglátóhelyek száma pedig 47 darab.

A városrészben öt szegregátum található:

- Boroszló – 15. szegregátum
- Akna utca – 14. szegregátum
- Somsály – 13. szegregátum
- Zrínyi Miklós utca – 5. szegregátum
- Bolyok – 2. szegregátum

A városrész SWOT-analízise:

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> - Kereskedelmi és szolgáltató egységek jelenléte - Oktatási intézmények nagyszámú jelenléte - Zöldfelületek nagy aránya - Jól fejleszhető lakókörnyezet - Városközpont közelsége - Fejleszhető szabad területek - Városkapu szerep - Két irányból is forgalmas út - Jelentős sportlétesítmények - Alközponti szerep - Kerékpárút jelenléte - Csónakázótó, vizes létesítmények jelenléte 	<ul style="list-style-type: none"> - Szociálisan hátrányos helyzetű lakosság nagy aránya - Időskorúak nagy száma - Alacsony komfortfokozatú lakások nagy aránya - Panelos lakásállomány felújításra szorul - Kedvezőtlen városszerkezet - Jelentős nagyságú területek elhanyagoltak, rendezetlenek - Magas a szociálisan hátrányos helyzetű lakosság aránya - Leromlott állagú lakóházak - Általában rendezetlen zöld területek - Leromlott állagú utak, járdák - Minőségi kereskedelmi és vendéglátóegységek hiánya - Alacsony a kereskedelmi szálláshelyek száma és kihasználtsága - Nincs települési kötődés a lakók részéről - Idegenforgalmi létesítmények gondozatlanok, fejlesztésre szorulnak - Falusi és városi jellemzők keveredése - Por és zajszennyezés számottevő - Jelentős átmenő forgalom
Lehetőség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> - Vállalkozási kedv növekszik - Növekvő befektetési érdeklődés - A későbbi rehabilitációval bővülnének a funkciók, melyek további fejlesztéseket eredményeznek - Turisztikai szerepkör erősítése - A területen lévő sportlétesítmények felújítása, sportélet fellendítése - A rendezett, tiszta városrész a helyi lakosságra, a vállalkozásokra és munkahelyekre is pozitív hatással lehet - Jól hasznosítható szabad területek - Kertvárosi lakókörnyezet megteremtésének a jövőbeni lehetősége - Szociális felzárkóztató programokkal a hátrányos helyzetű lakosság további leszakadása megelőzhető - Lakóterületek fejlesztése, közterek és 	<ul style="list-style-type: none"> - Növekvő környezeti terhelés - Régóta esedékes beruházások egyszerre jelentkeznek - Utak, közlekedési terek állapota folyamatosan romlik a nagy forgalom miatt - Nem javul az összeköttetés a Központi várossrészrel és a környező településekkel - Munkahelyek megszűnése miatt tovább csökken a foglalkoztatottság - A közterületek rendezésének elmaradása sok egyéb problémát indukál - Közlekedési problémák felerősödése - Magántőke korlátozott rendelkezésre állása - Sikertelen pályázatok miatt a pályázási kedv alábbhagy - Megvalósult fejlesztések rongálása, továbbfejlesztés elmaradása

<p>rekreációs terek kialakítása</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bevásárlóközpontoknak, fejlett szolgáltatóházaknak jelentős területek állnak rendelkezésre - P+R területek kialakítása - Csónakázótó idegenforgalmi hasznosításának lehetősége 	<ul style="list-style-type: none"> - Funkcióbővítés elmaradása - Szociális felzárkóztatás elmaradása - A terület rendezetlensége továbbra is fennmarad
--	---

4. A város stratégiája

4.1. A város és a vele funkcionális kapcsolatban lévő környezetének hosszú távú jövőképe, céljai

Az Ózdi kistérséget lehet a várossal funkcionális kapcsolatban álló térségként értelmezni. A kistérségben több különböző terület esetében jelentkeznek problémák, az alábbiak esetében érzi fontosnak a város és a kistérség a fejlesztések megindítását:

- Munkahelyteremtés, humánerő fejlesztése
- Településfejlesztés, települési környezete javítása, iparterületek megújítása
- Helyi gazdaság fejlesztése, szolgáltatások fejlesztése
- Közlekedés és az elérhetőség fejlesztése
- Környezetvédelmi fejlesztések
- Szociális körülmények javítása, a társadalom felzárkóztatása

Szintén elérendő fejlesztési elképzelések közé tartoznak még olyan általános célok, mint a versenyképesség javítása, a fenntarthatóság erősítése, a források hatékonyabb felhasználása. A fejlesztési területek által lehatárolt elérendő célokat három csoportba lehet összefoglalni, ezek a gazdaság, a társadalom és a környezet. A város és vonzáskörzetének célja tehát az, hogy ennek a három fő fejlesztési irányvonalnak az egyensúlyát megteremtse.

4.1.1. Munkahelyteremtés, humánerő fejlesztése

Az Ózdi kistérség jelenleg a leghátrányosabb helyzetű kistérségek közé tartozik, társadalmi-gazdasági szempontból elmaradottnak tekinthető. Ennek köszönhetően kiemelt szerepet kapnak a társadalmi infrastruktúra fejlesztések. Mindez magába foglalja az oktatási kapacitás fejlesztését, a térség speciális adottságaihoz (halmozottan hátrányos családok) igazodó képzési-oktatási megoldások kialakítását, a térségben élő lakosság szociális szolgáltatási igényeit. Külön kiemelt szerepet szán a kistérség a szociális szolgáltatásokon belül, az egyre növekvő idős lakosság ellátásának, szociális gondozási központok kialakításának, és a hátrányos helyzetű családokkal történő foglalkozásnak. Ezen feladatokat az egyes települések között kell majd elosztani. A kistérség természetesen pályázni fog a leghátrányosabb helyzetű kistérségeknek kiírandó programokra, melyhez kistérségi szinten elkészültek a tervek, illetve a projektjavaslatok. A tervezést a kistérség fejlesztési dokumentumai alapozzák meg. Értelemszerűen a kistérségi projektek a kistérség teljes lakosságára hatással lesznek, így a szegregátumokban élőkre is.

4.1.2. Településfejlesztés, települési környezete javítása, iparterületek megújítása

A kistérség településeinek külső megjelenése a folyamatos forráshiány következtében nem megfelelő. A közterek és középületek felújítása szinte valamennyi településen szükségszerű. Mindez szolgálja a településen élők életminőségének javulását, de fontos szerepet tölt be a gazdaságfejlesztésben is. A kistérség területén még található jó állapotban fennmaradt népi jellegű, hagyományos lakóépület, amelyek részét képezi a kulturális örökségnek, védelmük fontos cél. A kistérségen belül jelentős az iparterületek aránya, ezek sokszor tájképi zavaró tényezők. Fontos, hogy a néha egészségre is káros felhagyott ipari létesítmények megújuljanak, helyükre új munkahelyeket adó létesítmények kerüljenek.

4.1.3. Helyi gazdaság fejlesztése, szolgáltatások fejlesztése

A kistérség gazdasági fejlesztésének legfontosabb célja a hozzáadott értéket termelő vállalkozások számának növelése, új vállalkozások generálása, és a meglévők technológiai fejlesztése. Az Ózdi Ipari Park továbbfejlesztése, fenntartása ezt a célt szolgálja. Mindennek az a célja, hogy a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező lakosok számára is munkahely teremtsjön, illetve ezen ipari beruházásokhoz kapcsolódóan a magasan képzett munkaerő is a térségben maradjon, esetleg a térség a betelepülők számára is vonzóvá váljon. Bár a kistérség nem tekinthető kiemelt idegenforgalmi célterületnek, rendelkezik olyan kulturális és természeti adottságokkal, amelyek lehetőséget adnak a turizmus fejlesztésére. A jövőben meg kell vizsgálni azokat a turisztikai adottságokat, melyekre a jövőben egy helyileg fontos idegenforgalom építhető ki.

A kistérség egyes településein a szolgáltatási szektor színvonalának fokozása nagyon fontos, mivel a kistérség egyik legnagyobb problémáját az elvándorlást ezzel is meg lehet akadályozni. A szolgáltatásokban nemcsak a városnak kell élen járnia, hanem a kisebb településeknek is.

4.1.4. Közlekedés és az elérhetőség fejlesztése

A kistérségben általánosságban igaz a közutak és a belterületi utak, illetve járdák rossz minősége. A járdák felújítása valamennyi településen szükségszerű. A forgalmasabb utaktól, autópályáktól való nagy távolság miatt különösen fontos a kisebb utak fejlesztése, a térségen belüli elérhetőség javítása.

4.1.5. Környezetvédelmi fejlesztések

A jövőben számos helyen kell különböző környezetvédelmi megelőző beavatkozást végezni. A jelenleg még nem ismert környezetszennyezésekre is fel kell készülni. Az ismert szennyező területek esetében pedig

4.1.6. Szociális körülmények javítása, a társadalom felzárkóztatása

A kistérségben több településen is rendkívül rossz szociális körülményeket lehet tapasztalni. Főként a roma kisebbség, és a tartósan munkanélküliekkel rendelkező családok körében tapasztalható komoly leszakadás. Ezekben a családokban meg kell teremteni a felzárkózás lehetőségét, programok, átképzések kidolgozásával mihamarabb el kell érni a felzárkózás elindulását.

4.2. A jövőbeni fejlesztési irányok, elérendő célok meghatározása a város és a kistérség viszonyában

A térség belső erőforrásai és adottságai a koncentrált forrásfelhasználás mellett is több fronton is megnyitható célrendszeret vetítenek elénk. Az Ózdi Kistérség esetében a stratégiaalkotás célja a kistérségben élők, végső soron a lakosság életminőségének javítása. A kistérség esetében azonban ezen átfogó cél megvalósulása közvetlen módon kapcsolódik a térség alapvető problémáját jelentő gazdasági megújulás, szerkezetváltás beindításához. A gazdasági felzárkózás beindítása tehát közvetlen előfeltétele és egyben garanciája az életminőség fokozatos, de érzékelhető javulásának.

Átfogó cél:

- a gazdasági felzárkózás elindítását
- az élhető kistérség kialakítását

Specifikus célok:

- multiszektorális, korszerű gazdasági struktúra kialakítása
- a kistérség versenyképességének a javítása
- térségi szerepkörök kialakítása, erősítése
- a települések komfort fokozatának növelése
- a társadalmi leszakadás megállítása, a felzárkózás megindítása

Ágazati célok:

- gazdaságfejlesztés
- térségfejlesztés
- a térségi oktatás struktúráinak modernizációja
- társadalmilag leszakadt csoportok integrálása/foglalkoztatás

Horizontális célok:

- partnerség, összefogás erősítése
- EU-s források segítségével magántőke-bevonás felgyorsítása
- a megvalósítási folyamat szervezeti kereteinek kialakítása
- a térség arculatváltása

4.2.1. A város és a kistérség közös céljainak és feladatainak ismertetés

a) Helyi vállalkozások megerősítése és bővítése, munkahelyek megőrzése, új munkahelyek teremtéséből levezethető, ezekhez köthető célok:

- a vidéki területek népességmegtartó képességének erősítése, elvándorlás megakadályozása
- pozitív természetes szaporodás elérése
- magasabban képzett munkaerő megteremtése, a jelenlegi magasán képzett munkaerő megtartása
- új vállalkozások megjelenésével funkcióbővülés elérése
- a vállalkozások közvetett hatása révén életszínvonal emelkedés

A cél realizálását a következő megoldások, eszközök szolgálják:

- önkormányzati kedvezmények (pl. vállalkozásbarát helyi-adózás, helyi díjak, kitüntetések), fiatal vállalkozók letelepedésének támogatása,
- térségi marketing
- integrátor szervezetek bevonása, a helyi integráció elősegítése,
- programok: vállalkozások együttműködésének ösztönzésére, hátrányos helyzetűek foglalkoztatási lehetőségeinek bővítésére, a vállalkozási környezet javítására, beruházások a vállalkozások technikai feltételeinek korszerűsítésére.

b) A kistérség földrajzi-, természeti-, és piaci adottságainak jobb kihasználásával előnyök eléréséből levezethető, ezekhez köthető célok:

- a lakosság megtartása, egyéb demográfiai célok
- a multifunkcionális, fenntartható és versenyképes térhasználat kialakítása
- a közlekedési adottságok jobb kihasználása
- a vállalkozások fejlesztésének speciális célkitűzései
- a terület földrajzi adottságainak optimális, gazdaságélénkítő hatású felhasználása

A cél realizálását a következő megoldások, eszközök szolgálják:

- a cél fontosságának az érintett vállalkozások széles körével történő felismertetése, és elfogadtatása

c) A humán erőforrások és az ezekhez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztéséből levezethető célok:

- népességmegtartás, egyéb demográfiai célok
- multifunkcionális térhasználathoz szükséges ismeretek megszerzése, alkalmazása
- szakképzett, sokrétű munkaerő kialakulása
- és a térség relatív hátrányainak csökkentése

A cél realizálását a következő megoldások, eszközök szolgálják:

- a civil szerveződést elősegítő intézkedések
- az önkormányzati tervek, intézkedések szakszerűségét biztosító szakértői csoportok kialakítása
- felnőttképzés, átképzési rendszer újragondolása
- térségi munkaügyi statisztikai adatbázis kialakítása, naprakész vezetése
- együttműködés az illetékes munkaügyi szervezetekkel
- programok készítése a következő feladatokra:
- iskolai képzés diverzifikálása,
- a helyi tehetséggondozás, ösztöndíj programok,
- speciális igényeket és programokat szolgáló képzési programok
- egészségügyi ellátás fejlesztése,
- vállalkozási információs szolgáltatások fejlesztése,
- közösségi házak programja.

d) A tájadottságokhoz igazodó, épített lakókörnyezet fejlesztése, a hagyományok és helyi értékek megőrzéséből levezethető célok:

- építészeti értékek, helyi hagyományok megőrzése
- népesség megtartása, egyéb demográfiai célok
- többfunkciós, fenntartható térhasználat
- vállalkozások fejlesztése
- a humán erőforrások fejlesztésének speciális célkitűzései

A cél realizálását a következő megoldások, eszközök szolgálják:

- a helyi hagyományoknak, emlékeknek a szerepeltetése az alap- és kiegészítő képzésben,
- a helyi kötődést segítő civil szerveződések támogatása,
- helyi értékek felmérését, felújítási igényeiket és hasznosítási lehetőségeiket tartalmazó kataszterek készítése,
- településrendezési tervek és szabályozás kistérségi összehangolása,
- speciális épület felújítási programok (műemlékek, népi építészeti értékek, bérbe adható épületek fiatal vállalkozók számára),
- helyi rendezvények, hagyományteremtés, települési arculatok javítása,
- védett természeti értékekben rejlő turisztikai lehetőségek kihasználása,
- más térségekkel közös hagyományőrző és kulturális programok kialakítása, szervezése.

4.2.2. A kistérség hosszú távú jövőképe

A kistérség középtávú jövőképét már annak fényében érdemes meghatározni, hogy Magyarország és Szlovákia is 2007-től egy hosszabb időszakra vonatkozó Európai Uniósi fejlesztési ciklus támogatásaiból részesülhet. Mindezek alapján az alábbi jövőképet lehet felvázolni:

- *Megvalósul azon infrastrukturális fejlesztések egy része, amelyek révén a térségen belüli, illetve a közvetlen környezettel történő térségi kapcsolatok érzékelhetően javulnak:* a térségen belüli ingázás, valamint, a szomszédos kistérségek, ezen belül kiemelten a szlovák kistérségek elérhetőségének feltételei javulnak;
- *A kistérségben kialakul a több lábon álló gazdasági szerkezet:* néhány meghatározó erős nagyvállalat mellett sűrű, beszállításra is alkalmas kis- és középvállalkozások hálózata jön létre. Eredményesen működnek a vállalkozásokat támogató üzleti és

gazdasági szolgáltatások. A munkaerőpiacról tartósan kiszorult népesség számára a szociális gazdaság keretén belül jön létre hosszú távú foglalkoztatási lehetőség.

- *Periférikus helyzetéből a kistérség kimozdul és ezen belül Ózd térségi központi szerepe erősödik:* további térségi szerepköröket ragadhat meg (oktatás, egészségügyi és szociális ellátó központ, kereskedelmi-bevásárlóközpont, a kistérségi turizmus koordinációs központja), Szlovákia határmenti kistérségeit is bekapcsolja, integrálja.
- *A kistérség eredményesen kapcsolódik be a környező fejlett és tovább fejlődő turisztikai központok közti térségi munkamegosztásba:* saját turisztikai termékek és vonzerők tervszerű kifejlesztésével önálló, illetve fontos komplementer eleme lehet a tradicionális térségi turisztikai vonzerőknek (Szilvásvárad, Aggtelek, Nemzeti Parkok)
- *A kistérség hatékonyan avatkozik be a hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatása érdekében:* Jelentős eredményeket mutat föl a térség a hátrányos helyzetű, marginalizált, alacsony társadalmi státuszú, elsősorban roma lakosság integrációjában képzési, életminőségi és közösség fejlesztési állapotuk tekintetében.
- *Mindezek eredményeként megtörténik az ózdi kistérség teljes arculatváltása:* a korábbi válságokkal terhelt, depresszív térség az eredményes struktúraváltás egyik közép-európai modelljévé válik, amely lakosai számára fejlődési perspektívát és komfortos környezetet biztosít.
- *A kistérség elmozdul a fenntarthatóság irányába:* melynek eredményeként a modern fejlesztési szemlélet politikája az erőforrások és a gazdasági lehetőségek hatékony felhasználását teszik lehetővé.

4.3. Ózd jövőképét meghatározó fejlesztési irányok

A város a kitűzött pozitív jövőkép elérését a következő főbb stratégiai célkitűzések megvalósításával biztosíthatja:

- Ózd növelje a térségben betöltött szerepét, kistérségi szerepköre erősödjön,
- Ózd folyamatosan növelje versenyképességét, tartós fejlődési pályára álljon,
- Ózd biztosítsa az itt élők számára a minél jobb életkörülményeket, a demográfiai, munkaerő-piaci és szociális feszültségeket enyhítse,
- Vonzó településkép elérése,
- Ózd mind a város, mind a kistérség tekintetében csökkenti a szegregáció térbeli és társadalmi mértékét, konkrét, célzott intézkedéseket tesz az integráció előmozdítása érdekében,

- Ózd elősegíti az alacsony státuszú, munkanélküli lakosság, főként a szegregátumban élők foglalkoztathatóságának, munkaerő-piaci helyzetének javítását, aktív stratégiával hozzájárul a foglalkoztatási szint javulásához,

Ezen jövőkép és stratégiai célok elérését különböző prioritások megvalósítása mentén érheti el a város és vele szorosan a kistérség is:

I.prioritás: A humán erőforrás fejlesztése

- Minőségi képzés fejlesztése, új irányok a középiskolai szakképzésben, átképzésben;
- A régiós közép és felsőoktatási intézmények és a helyi gazdasági szervezetek együttműködésének javítása;
- Képzési és oktatási együttműködések és kapcsolatok ne csak a statisztikai kistérség és régió, hanem a város teljes gazdasági vonzáskörzetére terjedjenek ki;
- A műszaki kutatás-fejlesztés infrastrukturális szükségleteinek biztosítása (kutatólaboratóriumok, műszerek);
- Alulképzettség csökkentése a városi lakosság körében;
- A lakosság térségi kötődésének erősítése (helytörténet, helyi kultúra, hagyományok);
- A város kulturális központtá fejlesztése (kiállítóközpontok, galériák, fesztiválok-rendezvények);

Prioritások	Cselekvési terv - Intézkedések
<i>A vándorlási mutató javítása</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lakásépítési programokkal a fiatal szakértelmiség letelepedésének segítése. - városi ösztöndíj programokkal fiatal szakemberek vonzása-
<i>Romák integrációja</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Romáknak szóló felzárkóztatási programok indítása, ami az életmódra vonatkozó tanácsadást, a személyre szóló segítségnyújtást éppúgy jelenti, mint a küzdelmet a munkavilágából való kirekesztődés ellen.
<i>Szociális öngondoskodás és felelősség erősítése</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Életviteli tanácsadó, válságkezelő, adósságkezelő szakszolgálat kiépítése.
<i>Szociális szakember ellátás javítása</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Szociális szolgáltatás végző felsőfokú szakirányú képzések kitelepítése: szociális asszisztens, mentálhigiénés asszisztens képzés, stb.
<i>Egyénre szabott idős ellátás fejlesztése</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Ki kell építeni a házi gondozó szolgálatot. Szorosabb együttműködést kell kialakítani a civil szervezetekkel. - A bentlakásos otthonokba beköltözni nem szándékozó idősök számára a házi idősgondozás intézményrendszerének a kiépítése.
<i>Óvodai kapacitás bővítése</i>	<ul style="list-style-type: none"> - A roma óvodáskorúak óvodai nevelésbe történő bekapcsolódását elősegítő program.
<i>Roma gyerekek iskolai integrációja</i>	<ul style="list-style-type: none"> - A hátrányos helyzetű általános iskolások számára speciális napközellátási ill. támogatási program.
<i>Az ifjúság munkaerő-piaci pozíciójának javítása</i>	<ul style="list-style-type: none"> - A szakiskolából kikerülő fiatalok számára pályaválasztási tanácsadás ill. életpálya tervezési program, a családalapításig folyamatos követéssel és mentori szolgáltatással. - A hátrányos helyzetű, de tehetséges középiskolások, szakiskolások (akiknél a tanulás feltételei otthon nem biztosítottak) számára diákotthoni ellátás kialakítása, amely az iskola befejezését követően átmeneti otthont jelenthet a mentori szolgáltatást igénybe vevők számára is.
<i>Tüdő-megbetegedési mutatók javítása</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Légszennyeződést csökkentő beavatkozások, pl.: a kohósalak lefedése, erdőtelepítés.
<i>Alkohol és addiktológiai megbetegedési mutatók javítása</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Drogprevenációs, drogrehabilitációs programok népszerűsítése a fiatalok körében.
<i>A lakosság egészségi állapotának javítása egészség infrastruktúra fejlesztése</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Népegészségügyi programhoz kapcsolódóan a szűrő vizsgálatok kiterjesztése prevenciós jelleggel. - Fiatal védőnők, orvosok letelepedését elősegítő támogatások biztosítása. - A járó beteg ellátás feltételeinek javítása.
<i>A nők foglalkoztatási feltételeinek javítása</i>	<ul style="list-style-type: none"> - A bölcsőde kapacitásának növelése. - Nők reintegrációs programja.

II. Prioritás: Működő és fejlődő gazdaság

- A gazdasági életet támogató szervezetek létrejöttének támogatása;
- A város idegenforgalmának megtöbbszörözése, a vendégéjszakák számának növelése;
- A régi gazdasági kapcsolatok erősítése;
- Kapcsolatépítés a vállalkozások és az önkormányzat között (egyablakos ügyintézés, e-önkormányzat);
- Turisztikai vonzerők fejlesztése és térségi összekapcsolása;

Prioritások	Cselekvési terv - Intézkedések
<i>Beruházás fejlesztési marketing tevékenység</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Munkahely teremtő beruházásokat ösztönző beruházói szemlélet kialakítása a városvezetés minden szintjén. - A Gazdaságfejlesztő Iroda eddigi ilyen irányú tevékenységének fejlesztése. - Tudatos beruházás fejlesztési marketing tevékenység, szükség esetén külső szakértő bevonásával.
<i>A közúti elérhetőség javítása</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Kisebb beruházással gyorsító sávok fejlesztése. - Nagyobb támogatási forrásokkal (szerpentin átvágással, stb.) jelentősen javítani az autópályára jutás lehetőségét
<i>Kis- és középvállalkozás fejlesztés</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Vállalkozói készségek fejlesztését támogató program indítása. - Beszállítói lehetőségek feltárása, támogatása. - Szolgáltatások, speciális mezőgazdasági, turisztikai programok támogatása-
<i>Képzési struktúra átvilágítás, módosítás</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Iskolai rendszerű szakmai képzések átvilágítása, szükség szerint hozzáigazítása a munkaerő-piaci igényekhez. - Kihelyezett képzések (pl. Miskolci Egyetem közreműködésével) indítása. - Felnőttképzési, távoktatási projektek indítása.
<i>Info-kommunikációs fejlesztések</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Civilszervezetek, kisvállalkozók, városlakók által ingyenesen hozzáférhető informatikai háttér internet hozzáféréssel. - Széleskörű informatikai képzés. - e-önkormányzat kialakítása, fejlesztése.

III. Prioritás: A környezet védelme és a fizikai környezet javítása:

- Környezetkímélő iparágak letelepítése;
- Környezetbarát tudat erősítése a lakosság és a gazdasági szereplők körében;
- Szelektív hulladékgazdálkodás, regionális hulladékgazdálkodási központ;
- Barnamezős területek rehabilitációja;
- Megújuló energiaforrások használatának bevezetése;
- Az épített környezet kiemelt védelme

Prioritások	Cselekvési terv- Intézkedések
<i>A kedvezőtlen közműolló értékének javítása</i>	- Szennyvíz hálózat kiépítése, a családi házas övezetben is.
<i>Javítani kell a város közlekedési kapcsolódását</i>	- Az Ózd - Miskolc útvonalon (25-ös és 26-os főközlekedési út) 2 x 2 forgalmi sáv megépítése Miskolc - Bánréve között, illetve Ózd közvetlen bekötése Sajópüspöki, Bánréve megkerülésével.
<i>A város levegőszennyezetsége ma tűrhető, ennek az állapotnak a javítása ill. fenntartása</i>	- A város környéki dombokat egyenlőtlen területi eloszlásban borítja erdő. Az erdő hiánya legszembetűnőbb a települést É-ről határoló meredek dombokon. Erdőtakaró hiányában a laza talajú részen erős az erodáltság. A lakókörnyezet védelme céljából tervszerűen kijelölt telepített erdők Ózd területén nincsenek. Tervszerű erdőtelepítést kell végezni.
<i>Fel kell számolni a jelentős infrastrukturális elmaradásokat, különösen a folyékony és szilárd települési hulladék esetében</i>	- Csatornázási program beindítása a külső településrészekben. - Szelektív hulladékgyűjtési programok kidolgozása, szelektív hulladékgyűjtő udvarok kiépítése. - Szegregátumokra kidolgozott hulladékgyűjtési programok kialakítása.

4.4. A város céljainak hierarchiája

Az előbbieken már bemutatásra kerültek a város és térsége által megfogalmazott fejlesztési irányok, elképzelések. Ezekből több általános és konkrét cél vezethető le, amelyek közül több megvalósulása csak más részcélok elérése után realizálható. Ózd felzárkóztatásának, illetve fejlesztésének végső célja a település tartós fejlődési pályára állítása, a lakosság jólétének, életszínvonalának javítása. Ezen átfogó, általános célok elérése csak a helyzetelemzésben feltárt gazdasági, környezeti, közszolgáltatási és demográfia problémák, valamint a város szerkezetéből adódó nehézségek megoldásával érhető el. Ózd város

vezetése ezeket a problémákat már korábban felismerte, megoldásukat szükségesnek tartja, hosszú távon lehetséges, több fejlesztés megvalósítása révén.

4.4.1. A város hosszú távú átfogó céljai (15-20 év)

A hosszú távú célok elérését 15-20 év múlva, némely esetben azon túl tervezi teljesíteni a város. Némely hosszabb távú cél, közép vagy rövid távú célok, részcélok elérése után valósulhat csak meg, így a rövidebb idő alatt megvalósulásra kerülő célok elősegíthetik, hogy a hosszabb távú célok is előbb valósuljanak meg, de ugyanakkor a rövid távú célok megvalósulásának elhúzódása a hosszú távú célokat is veszélyeztetik. Ezért fontos, hogy a város és a térség a kitűzött célokat és az ebből kialakult célhierarchiát az egyes fejlesztéseknél figyelembe vegye.

Hosszú távú célok, feladatok:

- A város gazdaságszerkezete lehetőleg úgy alakuljon, hogy a magasan kvalifikált munkaerőt meg tudja tartani, sőt Ózd vonzását e téren fokozza, ugyanakkor (a fejlesztések, építkezések során) az alacsonyabban képzettek számára is munkalehetőséget biztosítson.
- A közlekedési hálózat fejlesztése úgy történjen, hogy a térségi (településközi) kapcsolatok, a lakóhely-munkahely és a lakóhely-intézményellátási központ, valamint az egyes gazdasági területek egymással való együttműködésének javítása mellett más területek tehermentesítéséhez és a közlekedés biztonság javulásához is hozzá járuljon.
- A közműhálózatok fejlesztése során a lakosság ellátásának javítása és a korábbi környezetterhelés megszüntetése (pl. csatornázással, korszerű fűtés megteremtése), a tájképi értékek megőrzése.
- A helyi természeti és kulturális értékekben rejlő erők felhasználásával egy jól működő, bő kínálatú turisztikai desztináció megteremtése.
- Települése harmonikus együttműködésének elősegítése, Ózd térségi központi funkciójának növelése, esetleg funkciók átadása más településeknek, ha ott a kistérség lakói könnyebben el tudják érni az adott közfunkciót.
- A város-rehabilitáció során az esélyegyenlőség, az egyenlő hozzáférés lehetősége valamennyi társadalmi és fizikai adottságú réteg számára biztosítva legyen.
- A szegregáció megakadályozása, mely túlmutat a város határain belül elérendő célok terén. A város hosszú távú célja, hogy megszüntesse a szegregátumait és megakadályozza újabbak kialakulását.

- A helyi oktatás fejlesztése, térség igényeihez igazodó oktatási, képzési formák kialakítása.
- Helyi identitás megteremtése a városfejlesztés terén tervezett beruházásokkal, ehhez kapcsolatosan egy jó településmarketing kialakítása.
- Illetve olyan általános célok is megfogalmazhatók itt, mint a munkahelyteremtés, a népességmegtartás, a gazdaságélénkítés.

A célok mutatószámokkal történő számszerűsítése:

A jövőkép megvalósulását az alábbi mutatókkal lehet alátámasztani, melyek esetében a bázisértéket a 2001-es vagy a 2006-os adatok képviselik.

Mutató	Forrás	Bázis adat		Elérendő cél adat	
		Év	Érték	Év	Érték
Lakónépesség	KSH	2006	39682	2025	45000
Kiskereskedelmi egységek száma	KSH	2006	569	2025	585
Vendéglátóhelyek száma	KSH	2006	175	2025	190
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	KSH	2001	7,7	2025	12
Nyilvántartott álláskeresők aránya a munkaképes korú népesség %-ában	KSH	2006	13,8	2025	8
Szolgáltatásban foglalkoztatottak aránya (%)	KSH	2001	23	2025	35
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	KSH	2001	23,6	2025	16%
Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (fő)	KSH	2006	328	2025	180

4.4.2. A város középtávú céljai (7-9 év)

A középtávú célok többségében átmeneti jellegűek, mivel főként a hosszú távú célok elérését készítik elő, de léteznek olyan célok is melyek eléréséhez pont ennyi idő szükséges. Ózd középtávú céljait a következő rendszerben lehet összefoglalni: gazdaság, társadalom és természet. Néhol a 3 célrendszer között átfedés mutatkozik.

A gazdaság terén elérendő középtávú célok, megvalósítandó feladatok:

- iparfejlesztések, az Ipari Parkban rejlő lehetőségek kihasználása,
- vállalkozások számának bővítése,
- vállalkozás segítése különböző támogatásokkal,
- a már meglévő jól működő vállalkozási struktúra erősítése, új területek keresése,
- magasan képzett munkaerő helyben tartása,
- szolgáltatási szektor bővítése,
- turizmus fejlesztése, szálláshely-kapacitás bővítése,
- térség gazdasági kohéziójának erősítése,
- funkcióbővítő beruházások,
- felkészülés új technológiák elérésre.

A gazdaság közép távon történő felzárkóztatása és fejlesztése elengedhetetlen, hogy a város hosszabb távú céljait is megvalósítsa. A gazdaságban a középtávú célok az ipar, a szolgáltatási szektor, a kereskedelem és az idegenforgalom köré csoportosulnak, ezekből az ipar fejlesztésére ható célok a legfontosabbak, mivel a város gazdasági szerkezetében ennek volt és van jelenleg is a legnagyobb súlya. Sem közép, sem hosszabb távon nem képzelhető el húzóágazatként az idegenforgalom, de fejlesztése fontos, mivel a turizmus bizonyos formáiban (konferencia turizmus, sportturizmus, zöldturizmus) értékes kínálattal jelenthet meg a város. A kereskedelem és a szolgáltatások fejlesztése a lakosság szempontjából elengedhetetlen, a magasan kvalifikált és a fiatal lakosság megtartására komoly hatással vannak ezen célok.

A társadalom terén elérendő középtávú célok, megvalósítandó feladatok:

- oktatási kapacitás fejlesztése, amennyiben a népességszám indokolja,
- a térség speciális adottságaihoz (halmozottan hátrányos, alulképzett családok) igazodó képzési-oktatási megoldások kialakítása,
- közösségi terek építése, fejlesztése,
- a térségben élő lakosság szociális szolgáltatási igényeinek a kiszolgálása,
- az idős lakosság szociális biztonságának a megteremtése,
- egészségügyi szolgáltatások megtartása, lehetőség szerinti bővítése,
- hátrányos helyzetű családok segítése,

- lakáshelyzet fejlesztése,
- közmű-ellátottsági szint javítása,
- a kistérségi szociális feladatok ellátási szintjének emelése, a feladatok megosztásának koordinálása,
- közlekedési kapcsolatok fejlesztésével a belső periféria negatív hatásának csökkentése.

A városban komoly probléma a fiatalok és a jól képzett lakosság elvándorlása. Szintén jelentős kihívás a munkanélküliség és az ebből adódó szociális problémák. Mindezek mérséklését és megoldását több cél megvalósulása is szolgálja, így fontos a képzési rendszer átgondolása, a térség speciális adottságaihoz való igazítása, az oktatási színvonal fejlesztése. Szintén fontos cél a hátrányos helyzetű lakosság segítése, melybe a lakókörülmények, a közmű-ellátottság fejlesztése éppúgy beletartozik, mint a közterek, közlekedési kapcsolatok fejlesztése.

A szociális feladatokat ellátó szervezetek működésének hatékonyabbá tétele, a feladatok koordinálásával érhető el. Fontos azonban, hogy ezen célok megvalósításába az érintett célcsoportok is bevonásra kerüljenek, mivel csak így érhető el, hogy a kitűzött feladatok az eredeti céloknak megfelelően valósuljanak meg. A szegregátumok megszüntetése szintén a társadalom terén elérendő középtávú célok közé tartozik. A város már középtávon is el kívánja érni a legrosszabb helyzetben lévő szegregátumok felszámolását.

A fizikai környezet (természetes, épített) terén elérendő középtávú célok, megvalósítandó feladatok:

- helyi értékek felmérése, felújítási igényeiket és hasznosítási lehetőségeik mérlegelése,
- környezeti terhelések középtávú csökkentése, környezetvédelem javítása,
- speciális épület felújítási programok (műemlékek, népi építészeti értékek) kidolgozása, elindítása,
- környezetesztétika fokozása a természetes környezetben,
- városképjavítás, közterület rendezése, települési arculatok javítása,
- védett természeti értékekben rejlő turisztikai lehetőségek kihasználása,
- identitás tudat növelése, lokálpatrióta szervezetek erősítés

A fizikai környezet terén komoly feladatai vannak Ózd városának. Egyrészt a természetes környezetet érintő negatívumok kiküszöbölése, hatásuk csökkentése révén, másrészt az épített környezet fejlesztése által. Az épített környezet állapota a városban igen leromlott, igaz ez egyrészt a magán, a lakossági és az önkormányzati tulajdonú fenntartású

ingatlanokra is. A városkép javítása, a város arculatának kedvezőbbé tétele igen fontos a település jövőjének szempontjából. Egyrészt a lakosság, másrészt a vállalkozások számára is fontos, hogy egy rendezett városban éljenek, illetve működjenek. Ezzel elérhető, hogy jobban ragaszkodjanak, kötődjenek a településhez, illetve saját tulajdonukat is rendezettebbé tegyék. Ezen célnak kihatása van a társadalmi és a gazdaság terén kitűzött fontosabb célokra is. Elengedhetetlen, hogy a helyi értékek felmérése megtörténjen, és ehhez kapcsolódóan a speciális ingatlanok fejlesztésére javaslatok legyenek kidolgozva. A természeti értékek védelemi szintén fontos, az ezekhez köthető turisztikai érték miatt is, másrészt az ezekhez is kötött fejlesztésekkel rekreációs és pihenőterületek alakíthatók ki, mely a város lakosságát is szolgálja. Mindezzel az a fontos cél érhető el, hogy a városlakók identitás tudata növekedjen, ezáltal saját, szűkebb környezetükre is gondosabban odafigyelhetnek. A város a szegregátumok csökkentését, megszüntetését középtávú céljai között fontosnak tartja kiemelni. A szegregátumok felszámolása a város lakosságának minden csoportja szempontjából fontos intézkedés, ami iránt a város elkötelezi magát. Mindezt a város általános fejlesztésével, a városrehabilitáció eszközeivel, illetve konkrétan a szegregátumok megszüntetésére tett intézkedésekkel kívánja elérni. Mindezzel párhuzamosan a város kötelezettséget vállal arra, hogy területén belül megakadályozza további szegregátumok kialakulását, illetve a felszámolt szegregátumok újjá alakulását.

4.4.2.1. A középtávú célok, feladatok területi hatóköre

Középtávú cél	Központi városrész	Keleti városrész	Északi városrész	Nyugati városrész
A gazdaság terén elérendő középtávú célok, feladatok				
iparfejlesztések, az Ipari Parkban rejlő lehetőségek kihasználása,	-	+	+	-
vállalkozások számának bővítése,	+	+	+	+
magasan képzett munkaerő helyben tartása,	+	+	+	+
turizmus fejlesztése, szálláshelykapacitás bővítése,	+	-	-	+
szolgáltatási szektor bővítése,	+	+	+	+
funkcióbővítő beruházások,	+	+	-	+
térség gazdasági kohéziójának erősítése,	+	+	-	-
felkészülés új technológiák elérésére.	-	+	-	-
a már meglévő jól működő vállalkezési struktúra erősítése, új területek keresése,	-	+	-	+
A társadalom terén elérendő középtávú célok, feladatok				
oktatási kapacitás fejlesztése, amennyiben a népességszám indokolja,	+	+	+	-
a térség speciális adottságaihoz (halmozottan hátrányos, alulképzett családok) igazodó képzési-oktatási	+	+	+	+

megoldások kialakítása,				
közösségi terek építése, fejlesztése,	+	+	+	+
az idős lakosság szociális biztonságának a megteremtése,	+	-	-	+
hátrányos helyzetű családok segítése,	+	+	+	+
egészségügyi szolgáltatások megtartása, lehetőség szerinti bővítése,	+	-	-	+
lakáshelyzet fejlesztése,	+	+	+	+
a kistérségi szociális feladatok ellátási szintjének emelése, a feladatok megosztásának koordinálása,	+	-	-	+
közlekedési kapcsolatok fejlesztésével a belső periféria negatív hatásának csökkentése.	-	+	+	+
antiszegregációs intézkedések	+	+	+	+
A fizikai környezet (természetes, épített) terén elérendő középtávú célok, feladatok				
helyi értékek felmérése, felújítási igényeiket és hasznosítási lehetőségeik mérlegelése,	+	+	+	-
környezeti terhelések középtávú csökkentése, környezetvédelem javítása,	+	+	-	-
speciális épület felújítási programok (műemlékek, népi építészeti értékek) kidolgozása, elindítása,	+	+	+	+
környezetesztétika fokozása a természetes környezetben,	-	-	+	+
városképjavítás, közterület rendezése, települési arculatok javítása,	+	+	+	+

védett természeti értékekben rejlő turisztikai lehetőségek kihasználása,	-	-	-	+
identitás tudat növelése, lokálpatrióta szervezetek erősítése	+	+	-	+
antiszegregációs intézkedések	+	+	+	+

jelmagyarázat:

- ✦ a városrész szempontjából kiemelten fontos cél vagy feladat, tehát a cél jelentős hatással van a városrészre.
- a városrész szempontjából kevésbé fontos cél vagy feladat, tehát a cél hatása nem jelentős a városrészre.

A középtávú célok mutatószámokkal történő számszerűsítése:

A jövőkép megvalósulását az alábbi mutatókkal lehet alátámasztani, melyek esetében a bázisértéket a 2001-es vagy a 2006-os adatok képviselik.

Mutató	Forrás	Bázis adat		Elérendő cél adat	
		Év	Érték	Év	Érték
Lakónépeség	KSH	2006	39682	2015	41500
Kiskereskedelmi egységek száma	KSH	2006	569	2015	580
Vendéglátóhelyek száma	KSH	2006	175	2015	185
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	KSH	2001	7,7	2015	10
Nyilvántartott álláskeresők aránya a munkaképes korú népesség %-ában	KSH	2006	13,8	2015	10
Szolgáltatásban foglalkoztatottak aránya (%)	KSH	2001	23	2015	30
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	KSH	2001	23,6	2015	19
Vendégéjszakák száma kereskedelmi szálláshelyeken (fő)	KSH	2006	11 318	2015	19 000
Működő vállalkozások száma (átalakulásra kötelezett és megszűnő gazdálkodási formákkal együtt, az év során, vállalkozási demográfia szerint) (db)	KSH	2005	1488	2015	1700

4.4.3. A városrészek céljai

A város négy városrészre lehet osztani, ezek ismertetése a korábbiakban már megtörtént. Elmondható, hogy az összes városrészre alkalmazható a város egészére kitűzött általános és stratégiai célok. Nincs lényeges különbség az egyes városrészek elérendő céljai között, a különbségek az eltérő funkciókból, népességszámból és a területen jelenlévő épületállomány minőségéből adódnak.

Fentebb sorolt fejlesztési irányokat szükséges az egyes városrészek szintjéhez rendelni, hogy a 7-8 éves tematikus célok is a városrészekre kitűzött területi célok egymással szoros kölcsönhatást érjenek el a megvalósuló fejlesztések révén. Láthatóan az egyes városrészek fejlesztési elképzelései eltérő fejlődési pályát írhatnak le, hiszen más és más igénnyel bírnak ezen településszerkezet mentén. Az egyes városrészek társadalmi-gazdasági tényezői is befolyással bírnak az adott területen elérni kívánt célokra.

4.4.3.1. A Központi városrész céljai

A városrész Ózd legjobban városiasodott, a legtöbb funkciót felmutató városrésze. A területet is igen kedvezőtlenül érintette a város iparának hanyatlása, többek között azért is, mert az akcióterület és a város ipari területei egymással határosak. Ezért a város belső területeinek megjelenését, a jelenleg már teljesen leromlott állagú iparterületek jelentősen elcsúfítják, a város többek között ezért sem rendelkezik vonzó belső, városi környezettel. A városképet tovább rontják az ipari technológiával épített lakóházak is, melyek környezete mára igen elhanyagoltta vált. Megjelenésükben ezen épületek körüli zöldterületek is igen rendezetlennek mondhatók. Több helyen az évtizedes elhanyagoltság miatt már klasszikus értelemben vett zöldterületről sem lehet beszélni, így ezek teljes rekonstrukciójára lesz szükség. Szintén leromlott és felújításra szoruló állapotban van a város piaca, piaccsarnoka. Továbbá az akcióterületen belül található sok parkoló is igényli, hogy jobban be legyen illesztve a város szerkezetébe, illeszkedjenek a megújuló belvárosi környezetbe. A korábbi fejlesztések hatására már megindult Ózd belvárosának felújítása, rehabilitációja, de a kitűzött célok elérése csak ezzel a projekttel képzelhető el, mivel ez megoldást nyújt a belváros, jelen akcióterület városi környezetének rehabilitációjára, funkcióinak bővítésére, a terület külső megjelenésének rendezésére.

Mindezek alapján az akcióterület általános céljai a következők

- népesség megtartása,
- élhetőbb városi környezet megteremtése,
- rendezett településkép közvetett hatása révén életszínvonal emelkedés,

- infrastruktúra fejlesztése,
- a terület fenntartható fejlődésének a segítése,
- környezetesztétika fokozása, városképjavítás,
- többfunkciós, fenntartható térhasználat,
- közterületek rendezése,
- városi karakter erősítése,
- városi funkciók kibővítése,
- közlekedés javítása,
- helyi identitástudat erősítése,
- antiszegregációs törekvések,
- kistérségi központi szerepkör növelése.

Fejlesztési prioritás: városközponti szerep megerősítése minőségi szolgáltatások nyújtása által.

Ezekből kiindulva és a városrész helyzetelemzésében ismertetett tények alapján az alábbi részletesebb (specifikus) célok nevezhetők meg:

- Kistérségi funkciók ellátását szolgáló épület rendbetétele, a kistérségi funkciók hatékonyabb és jobb ellátása érdekében,
- Területi kohézió növelése,
- A kistérség felzárkózásának elősegítése egy jól működő, korszerű kistérségi központtal,
- Vonzó városi környezet elérése, ezáltal lakosság megtartása, a jól képzett munkaerő megtartása,
- Vállalkozások és befektetések megnyerése Ózd számára az új települési arculattal,
- A településről kialakult rossz kép és benyomás megváltoztatása,
- Minőségibb szolgáltató terek kialakítása, ezáltal magasabb minőségű szolgáltatások nyújtása egyrészt a szolgáltatási szektornak (kiskereskedők, gazdasági társaságok), és ezáltal a lakosságnak,
- A közösségi terek, a civil társadalom tereinek a fejlesztése,
- Szegregációs hatások csökkentése,
- Közlekedésbiztonság megteremtése,
- A rendezett városképpel jó példa mutatása a lakosságnak, példakövetés elérése,
- Az esztétikus, rendezett belvárosi környezet tovagyűrűző pozitív példaként más városrészek külső megjelenését is kedvezően befolyásolja,
- Minőségibb lakókörnyezet megteremtése, ezáltal a lakosság megtartás.

- *Szükséges-e az adott városrészben új funkció kialakítása, vagy a meglévő funkció megerősítése a cél?*
 - Főként a már meglévő funkciók erősítése a cél, de a központ fejlődése más funkciók betelepülését is eredményezheti. A legfontosabb azonban, a központi funkció erősítése, illetve a kistérségi központi szerepkör erősítése. Fontos még a közlekedési és kulturális, közösségi funkciók erősítése is.
- *A funkciók adott városrészbe történő koncentrációja vagy dekoncentrációja szolgálja-e a város fejlődését?*
 - A Központi városrészben már jelenleg is számos funkció van jelen, ezek fejlesztése és bővítése egyrészt a városrész lakossága, másrészt a vállalkozások szempontjából is hasznos, de mivel a település központi részéről van szó, így a város teljes lakossága, vállalkozásai számára is előnyös az itt megvalósuló funkcióbővítés. Ezen felül, mivel Ózd kistérségi központ is így a tágabb környezetében élők érdeke is, hogy ebben a városrészben fejlődés történjen.
- *A vegyes használat ösztönzése-e a cél?*
 - A múltban és a jelenben is vegyes használat jellemző a területre, a jövőben is ez a cél.
- *Milyen lakossági csoportok számára kell a területet élhetővé, szolgáltató baráttá tenni? Meghatározható-e célcsoport, vagy a városi lakosság minden szegmense érintett?*
 - Az intézményrendszer és a közterek felújítása révén tulajdonképpen a város lakossága teljes egészében érintett, mivel a megvalósult fejlesztések közvetve vagy közvetlenül minden városlakót érintenek majd. Külön célcsoportként emelhető ki a kistérség lakossága is.
- *Az adott városrészben milyen demográfiai és lakosságcsoporthoz tartozó jelenlétét célozza a város?*
 - A központ lakosságának, a többi városrész lakóinak, illetve a hátrányos helyzetű lakosság igényeit szükséges kielégíteni, ezen belül további differenciálás nem lehetséges. Itt koncentrálnak a jelentősebb hivatalok, valamint kereskedelmi-, szolgáltatóegységek, ezért az ezekben dolgozók is részei a célcsoportnak.
- *Az adott városrészben szociális probléma van-e, milyen probléma kezelés szükséges, fenn áll-e a területi szegregáció veszélye?*
 - A szegregáció veszélye fennáll, már jelenleg is van szegregált terület. Rossz lakáskörülmények, tartós munkanélküliség, alacsony iskolázottság, képzetlen munkaerő jellemzi a szegregált területet.

- Milyen az adott városrészen belüli elérhetőség: gyalogos utak, kerékpárutak, parkolók, tömegközlekedés viszonyrendszere, milyen az adott városrész külső megközelíthetősége?
 - A városrész külső elérhetősége jónak mondható, áthald rajta a 25-ös főút, bár ebből kifolyólag jelentős a környezetkárosítás (zaj, por). A Központi városrész közelében található az autóbusz-állomás, autóbusz megállóhely több is van, illetve a vasútállomás is a közelében található. Kerékpárúttal nem rendelkezik, a járdák állapota változó, az elmúlt évek rehabilitációja nyomán több helyen megújultak a közterek és néhol a járdák is. A parkolók állapota általánosságban jó, de néhol felújításuk már időszerű.
- *Van-e elegendő közösségi terület, köztér, optimális-e azok kihasználtsága?*
 - A közösségi terek egy része a korábbi város-rehabilitáció nyomán már megújult, ezek kihasználtsága jónak mondható. A jelenleg tervezés alatt álló város-rehabilitáció során is megújulna pár köztér, de zöldterületek növelése a későbbiekben is fontos feladat lesz.

A célok teljesülésének ellenőrzése:

Mutató	Forrás	Bázis adat		Elérendő cél adat	
		Év	Érték	Év	Érték
Lakónépesség	KSH	2001	9512 fő	2013	10 500 fő
Kiskereskedelmi egységek száma	KSH	2006		2013	
Vendéglátóhelyek száma	KSH	2006		2013	
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	KSH	2001	9,8%	2013	11%
Alacsony komfortfokozatú lakások aránya	KSH	2001	15,7%	2013	11%
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	KSH	2001	43,8%	2013	48%

4.4.3.2. Keleti városrész

A városrész foglalja magába Ózd ipari létesítményeinek egy jelentős részét. Ezért fontos cél, hogy a városrész külső megjelenését újragondolják, ehhez az iparterület és a leromlott ipari létesítmények tulajdonosaival fel kell venni a kapcsolatot, el kell érni, hogy ezeken a

területeken fejlesztéseket hajtsanak végre, fontos, hogy ebbe a munkába a várost is bevonják. Hazai és nyugat-európai példákat alapul véve kell az iparterület rehabilitációját megkezdeni, akár ipartörténeti bemutatótér vonatkozásban is el lehet kezdeni a gondolkodást a fejlesztésekről.

Fontos továbbá, hogy a városrészben jelenlévő szegregátumok terén is változások történjenek. A városrészben jelentős a leszakadó, főleg roma lakosság, akiknek életkörülményei rosszak, és jelentős munkanélküliséggel sújtottak. A városrészre hangolva ezért speciális képzési, felzárkóztatási programokat kell kidolgozni és indítani. Mivel ebben a városrészben is jelentős egészségügyi problémák állnak fenn, ezért ezekre is megoldást kell a későbbiekben találni. Így a különösen nagyszámú tüdő-megbetegedéseket és a csecsemőhalandóságot kell visszaszorítani programok által.

A városrész nem rendelkezik sok funkcióval, illetve a közintézmények száma is alacsony, bár a városközponttal érintkező részen több a város számára jelentős szolgáltató egység található. Fontos közlekedési pontok is találhatóak a városrészben, itt található a vasútállomás és a központi autóbusz-állomás is. Mindkettő jelentős felújítást igényel, így a városrész egyik fontos célja ezek és környezetük fejlesztése. Fontos továbbá az itt lévő közintézmények, kulturális és oktatási intézmények külső és belső megújítása, illetve különböző, a helyi igényeket figyelembe véve kidolgozott programokkal való megtöltése.

Fontos az igen leromlott két szegregátum fejlesztése is, főleg a lakókörülmények normalizálásával, a komfortfokozat emelésével. Ezzel egy időben különböző szervezetek (civil szféra, kisebbségi önkormányzat) segítségével szemléletváltást is el kell érni, hogy a megújított lakókörnyezet hosszú ideig tudja szolgálni a lakosság igényeit.

Mindezek alapján az akcióterület általános céljai és feladatai a következők:

- népesség megtartása,
- életminőség javítása, egészséges életmód alapvető módjainak terjesztése
- élhetőbb városi környezet megteremtése,
- helyi igényekhez alkalmazkodó kulturális létesítmények fejlesztése,
- lakások komorfokozatának emelése,
- rendezett településkép közvetett hatása révén életszínvonal emelkedés,
- infrastruktúra fejlesztése,
- környezetesztétika fokozása, városképjavítás,
- közterületek rendezése,
- városi karakter erősítése,
- városi funkciók kibővítése,
- közlekedés javítása,

- helyi identitástudat erősítése,
- iparterületek fejlesztése,
- fejlett, környezetbarát ipar feltételeinek megteremtése.

<p>Fejlesztési prioritás: antiszegregáció, lakosság felzárkóztatása, foglalkoztatottság növelése</p>

Ezekből kiindulva és a városrész helyzetelemzésében ismertetett tények alapján az alábbi részletesebb (specifikus) célok, feladatok nevezhetők meg:

- A kistérség felzárkózásának elősegítése jól működő, korszerű környezetbarát ipari létesítmények által,
- Barnamezős területek további rehabilitációja,
- Megújuló energiaforrások használatának bevezetése az ipari területeken belül,
- Hulladékgazdálkodás terén fejlesztések, szelektív hulladékgyűjtés feltételeinek megteremtése,
- Vállalkozások letelepítésének segítése, támogatási programokkal és egyéb módon,
- Vállalkozások és befektetések megnyerése Ózd számára az új, vonzóbb települési arculattal,
- Vonzó települési környezet elérése, ezáltal lakosság megtartása, a jól képzett munkaerő megtartása, településre vonzása
- A településről kialakult rossz kép és benyomás megváltoztatása,
- Minőségibb szolgáltató terek kialakítása, ezáltal magasabb minőségű szolgáltatások nyújtása egyrészt a szolgáltatási szektornak (kiskereskedők, gazdasági társaságok), és ezáltal a lakosságnak,
- Szegregációs hatások csökkentése, infrastruktúrafejlesztéssel
- Közlekedésbiztonság megteremtése, járdák, parkolók fejlesztése
- A rendezett városképpel jó példa mutatása a lakosságnak, példakövetés elérése,
- Minőségibb lakókörnyezet megteremtése, ezáltal a lakosság megtartás, életkörülményeik javítása,
- Kulturális létesítmények fejlesztése, a programok terén igényfelméréssel,
- Komplex egészségügyi program kidolgozása a csecsemőhalandóság, a tüdőbetegségek, az alkohol és addiktológiai problémák megoldására, ehhez lehetőség szerint épület biztosítása,
- Romáknak szóló felzárkóztatási programok indítása, ami az életmódra vonatkozó tanácsadást, és a személyre szóló segítségnyújtást jelenti,

- *Szükséges-e az adott városrészben új funkció kialakítása, vagy a meglévő funkció megerősítése a cél?*
 - Főként a már meglévő funkciók erősítése a cél, de bizonyos jelenleg a városrészben nem lévő funkciók fejlesztése is fontos. A városrész jelentős részét iparterületek alkotják, ezek megtartása, esetleg új funkcióval való megtöltése is reális célkitűzés. Ezen túl a közlekedési és kulturális, valamint közösségi funkciók erősítésére is figyelmet kell szentelni.
- *A funkciók adott városrészbe történő koncentrációja vagy dekoncentrációja szolgálja-e a város fejlődését?*
 - A városrészben túl sok funkció nem koncentrálódik, ami van az is elszórtan van jelen a városrészen belül. Bizonyos funkciók, például a rekreációs és szabadidős funkciók erősítése és városrészen belüli dekoncentrációja fontos lehet.
- *A vegyes használat ösztönzése-e a cél?*
 - A múltban és a jelenben is vegyes használat jellemző a területre, a jövőben is ez a cél.
- *Milyen lakossági csoportok számára kell a területet élhetővé, szolgáltató baráttá tenni? Meghatározható-e célcsoport, vagy a városi lakosság minden szegmense érintett?*
 - Tulajdonképpen a város lakossága teljes egészében érintett, mivel a megvalósult fejlesztések közvetve vagy közvetlenül minden városlakót érintenek majd. Külön célcsoportként azonban a helyi vállalkozók, az ipari parkban lévő vállalkozások emelhetők ki. Szintén fontos célcsoport a városrész szegregátumaiban élő lakosság is, akiknek jelenleg lakókörülményeik jelentős felújításra szorulnak, így a jövőbeni város-rehabilitáció ezen városrészben főként az általuk lakott területeket fogja érinteni,
- *Az adott városrészben milyen demográfiai és lakosságcsoportbeli jelenlétét célozza a város?*
 - A városrész lakosságának, ezen belül a hátrányos helyzetű lakosság igényeit szükséges kielégíteni, ezen belül további differenciálás nem lehetséges. Itt koncentrálódnak a jelentősebb ipari vállalatok, de néhány közszolgáltatás is található a területen, illetve a városrész a település közlekedési központja, az autóbusz és a vasút pályaudvar jelenléte miatt. Így a városrész fejlesztése a lakosság több szegmensét érinti.
- *Az adott városrészben szociális probléma van-e, milyen probléma kezelés szükséges, fenn áll-e a területi szegregáció veszélye?*
 - A szegregáció veszélye fennáll, már jelenleg is van több a szegregátum fogalmának megfelelő terület. Rossz lakáskörülmények, tartós munkanélküliség,

alacsony iskolázottság, képzetlen munkaerő jellemzi a területet, ezen pedig még ront az ipari területek egy részének leromlott állaga. Utóbbiak megoldása programok elkészítésével, illetve a már kidolgozott tervek megvalósításával történhet.

- *Milyen az adott városrészben belüli elérhetőség: gyalogos utak, kerékpárutak, parkolók, tömegközlekedés viszonyrendszere, milyen az adott városrész külső megközelíthetősége?*
 - A városrész külső elérhetősége jónak mondható, áthald rajta a 25-ös főút, és a vasút is, bár ebből kifolyólag jelentős a környezetkárosítás (zaj, por). A városrészben található az autóbusz-állomás, autóbusz megállóhely több is van. Kerékpárúttal nem rendelkezik, a járdák állapota változó, a parkolók állapota általánosságban jó, de néhol felújításuk már időszerű. A központtól távol eső településrészekben (Center, Sajóvárkony) az utak minősége kedvezőtlen, fejlesztésük szükséges.
- *Van-e elegendő közösségi terület, köztér, optimális-e azok kihasználtsága?*
 - A közösségi terek egy része felújításra szorul, jelenlegi minőségük hosszú távon nem megfelelő. A jövőben a területen tervezett város-rehabilitáció során is megújulna pár köztér, de zöldterületek növelése a későbbiekben is fontos feladat lesz, mindezt a leromlott lakásállomány felújításához igazodva tervezi az önkormányzat.

A célok teljesülésének ellenőrzése:

Mutató	Forrás	Bázis adat		Elérendő cél adat	
		Év	Érték	Év	Érték
Lakónépesség	KSH	2001	6002 fő	2013	6150 fő
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	KSH	2001	2,6 %	2013	4,5%
Alacsony komfortfokozatú lakások aránya	KSH	2001	50%	2013	35%
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	KSH	2001	30,3%	2013	40%
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	KSH	2001	50,7%	2013	35%

4.4.3.3. Északi városrész

A városrész jelentős részét foglalja el az iparterület, melyen jelenleg az Ózdi Ipari Park működik. Ezen létesítmények megjelenése jelentősen befolyásolja a városrész és az egész város képét. A Miskolc felől érkezők először ezzel a leromlott állapotú iparterülettel találkoznak, mely semmiképp sem kelt kedvező benyomást. A városrész főként lakófunkcióval rendelkezik, így a kitűzött célok is ehhez köthetők. A közműhálózat-fejlesztése, közlekedési infrastruktúra fejlesztésével párhuzamos kell, hogy végbemenjen. Fontos a járdák utak rendezése, ezáltal a Központi városrészszel való jobb összeköttetés megteremtése. Szintén elengedhetetlen a két távolabbi településrészszel a jobb összeköttetés megteremtése. Jelenleg az Északi városrész nem rendelkezik jelentős funkciókkal, ezért fontos, hogy a jövőben ez bővítésre kerüljön. Főként a kereskedelem és szolgáltatás terén kell funkcióbővítést elérni. Ezen túl azonban közösségi terek, épületek kialakítására is törekedni kell, illetve a már meg lévőket felújítása is fontos feladat a városrészben. Fontos az is, hogy az iparterületek fejlesztése modern, környezetbarát technológiák alkalmazásával történjen. A városrész céljai tehát egyrészt az iparterület fellendítésére, rehabilitációjára irányulnak.

Fontos célja a városrésznek, hogy a területén lévő zöldterületeket megújítsa és ezzel a város pihenőterületévé váljon, ehhez természetesen a közlekedési kapcsolatokat is javítani kell, továbbá a szolgáltatások terén is változást kell elérni. A városrészben tervezett rehabilitáció a város teljes lakosságának az érdekét szolgálja.

A városrész egy részét elkerülik a forgalmas utak, az iparterületeken kívül főként lakóövezet jellemzi, ezekre alapozva pedig reális cél lehet, egy vonzó kertvárosi jelleg jövőbeni elérése, melyet segítheti a kedvező természeti környezet is.

Mindezek alapján az akcióterület általános céljai és feladatai a következők:

- népesség megtartása, népesség vonzása,
- élhetőbb városi környezet megteremtése,
- helyi igényekhez alkalmazkodó kulturális létesítmények fejlesztése,
- lakások komorfokozatának emelése,
- rendezett településkép közvetett hatása révén életszínvonal emelkedés,
- antiszegregációs törekvések,
- zöldterületek és az infrastruktúra fejlesztése,
- környezetesztétika fokozása, városképjavítás,
- közterületek rendezése, városi karakter erősítése,
- kereskedelmi funkciók kibővítése a városrészben

- közlekedés javítása,
- helyi identitástudat erősítése,
- iparterületek fejlesztése,
- fejlett, környezetbarát ipar feltételeinek megteremtése.

Fejlesztési prioritás: fejlett ipari terület kialakítása (Ipari Park), lakáshelyzet javítása, antiszegregáció, környezeti fejlesztések, közösségi terek kialakítása

Ezekből kiindulva és a városrész helyzetelemzésében ismertetett tények alapján az alábbi részletesebb (specifikus) célok, feladatok nevezhetők meg:

- Vonzó települési környezet elérése, ezáltal lakosság megtartása, a jól képzett munkaerő megtartása, településre vonzása,
 - A településről kialakult rossz kép és benyomás megváltoztatása, vonzó kertvárosi környezet kiépítése által
 - Minőségibb szolgáltató terek kialakítása, ezáltal magasabb minőségű szolgáltatások nyújtása a lakosságnak,
 - Szegregációs hatások csökkentése infrastruktúrafejlesztéssel és felzárkóztató programokkal,
 - Közlekedésbiztonság megteremtése, járdák, parkolók fejlesztése
 - A rendezett városképpel jó példa mutatása a lakosságnak, példakövetés elérése,
 - Minőségibb lakókörnyezet megteremtése, ezáltal a lakosság megtartás, életkörülményeik javítása,
 - Zöldterületek fejlesztése, rekreációs terek kialakítása,
 - Romáknak szóló felzárkóztatási programok indítása, ami az életmódra vonatkozó tanácsadást, és a személyre szóló segítségnyújtást jelenti,
- *Szükséges-e az adott városrészben új funkció kialakítása, vagy a meglévő funkció megerősítése a cél?*
 - Főként a már meglévő funkciók erősítése a cél, de bizonyos jelenleg a városrészben nem lévő funkciók fejlesztése is fontos. Ezek közé tartozik a rekreációs lehetőségeket megteremtő funkciók bővítése, illetve az ehhez is kapcsolható kereskedelmi és szolgáltató funkciók városrészen belüli erősítése.
 - *A funkciók adott városrészbe történő koncentrációja vagy dekoncentrációja szolgálja-e a város fejlődését?*

- A városrészben túl sok funkció nem koncentrálódik, ami van az is elszórtan van jelen a városrészen belül. A funkciók bővítésére szükség van, így inkább a koncentráció szolgálja a város és a városrész érdekeit.
- *A vegyes használat ösztönzése-e a cél?*
 - A múltban és a jelenben is vegyes használat jellemző a területre, a jövőben is ez a cél.
- *Milyen lakossági csoportok számára kell a területet élhetővé, szolgáltató baráttá tenni? Meghatározható-e célcsoport, vagy a városi lakosság minden szegmense érintett?*
 - Jelenleg a város teljes lakossága érintettnek nevezhető, de a későbbiek folyamán már a kertvárosi lakókörülmények iránt érdeklődők lehetnek az elsőrendű célcsoportok. A kialakításra kerülő rendezett zöldterületek és parkok a városrész lakosságán túl a teljes város, illetve a kistérség lakosságát is szolgálják. Szintén fontos célcsoport még a leszakadó rétegek is, a többi városrészhez hasonló programok és fejlesztési célkitűzések által.
- *Az adott városrészben milyen demográfiai és lakosságcsoporthoz tartozó jelenlétét célozza a város?*
 - A városrész teljes lakosságát, a kertvárosi életforma iránt érdeklődőket, illetve a rekreációs szolgáltatások iránt érdeklődőket. Továbbá a szegregátumokban élők is célcsoportja városrész céljainak.
- *Az adott városrészben szociális probléma van-e, milyen probléma kezelés szükséges, fenn áll-e a területi szegregáció veszélye?*
 - A szegregáció veszélye fennáll, már jelenleg is van szegregátum fogalmának megfelelő terület. Rossz lakáskörülmények, tartós munkanélküliség, alacsony iskolázottság, képzetlen munkaerő jellemzi a területet, ezen pedig még ront az ipari területek egy részének leromlott állaga. A város egészére és a városrész szegregátumára külön kidolgozott projektekkal lehet elérni a szociális problémák mérséklődését.
- *Milyen az adott városrészen belüli elérhetőség: gyalogos utak, kerékpárutak, parkolók, tömegközlekedés viszonyrendszere, milyen az adott városrész külső megközelíthetősége?*
 - A városrész külső elérhetősége viszonylag jónak mondható, bár a forgalmasabb utak elkerülnek. Az autóbusz-állomás és a vasútállomás a városrésztől távol helyezkedik el, ezek gyalogosan a városrészből csak nehezen közelíthetők meg. Kerékpárral nem rendelkezik, a járdák állapota változó, a parkolók állapota általánosságban jó, de néhol felújításuk már időszerű. A központtól távol eső településrészekben az utak minősége kedvezőtlen, fejlesztésük szükséges. Jelentős probléma, hogy a városrész dombok között található, így a völgyekbe megtelepedő településrészek között sokszor

nincs összeköttetés, bár légvonalban közel vannak egymáshoz, de csak a központban összefutó utakon érhetők el. Ez ezeknek az utaknak nagy leterelést ad.

- Van-e elegendő közösségi terület, köztér, optimális-e azok kihasználtsága?
 - A közösségi terek egy része felújításra szorul, jelenlegi minőségük hosszú távon nem megfelelő. A zöldterületek növelése a későbbiekben is fontos feladat lesz, ehhez kapcsolatosan sok egyéb közösségi tér is megújulhat. Különösen fontos a közösségi terek fejlesztése a szegregátumokban élő lakosság életminőségének és szórakozási lehetőségeinek javítása érdekében.

A célok teljesülésének ellenőrzése:

Mutató	Forrás	Bázis adat		Elérendő cél adat	
		Év	Érték	Év	Érték
Lakónépesség	KSH	2001	8154 fő	2013	8250 fő
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	KSH	2001	33,6 %	2013	26%
Alacsony komfortfokozatú lakások aránya	KSH	2001	34,5%	2013	27%
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	KSH	2001	39,9%	2013	45%
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	KSH	2001	56,4	2013	48%

4.4.3.4. Nyugati városrész

A városrész Ózd Központi városrésze után a legvárosiasodottabb, legtöbb funkcióval rendelkező területe. A városrészben jelentős sport, szabadidős és rekreációs területek vannak. A jövőbeni fejlesztések többsége is ezen a téren képzelhető el. A meglévő, de rossz állapotban lévő sportlétesítmények fejlesztésével a városrész idegenforgalma növelhető, a jó állapotú sportcsarnokkal ez már a közli jövőben is elérhető.

Szolgáltatások és a kereskedelem terén viszonylag jó ellátott a városrész, de ezen a téren is szükséges fejleszteni. A Központi városrésszel a közlekedési kapcsolata jónak mondható, a gyalogos közlekedési összeköttetést szükséges fejleszteni. Fontos azonban, hogy a terület ne kerüljön hátrányba a Központi városrésszel szemben, mivel a Nyugati városrész belső

területei (Bolyoki út) a város egyik alközpontjaként értelmezhető, így funkcióbővítő fejlesztése fontos. A területen feltehetően a családi házas övezetben fejlődés várható a jövőben, fontos tehát, hogy a minőségi lakókörülményeket keresők számára is nyújtson szolgáltatásokat a városrész. Így az oktatási és kulturális, valamint szórakozási lehetőségek fejlesztése is fontos, a megfelelő igényfelmérésre alapozva.

A meglévő szegregátumban lévő szociális feszültségek és problémák megoldása is szintén fontos a városrész fejlődésének jövője szempontjából. Ugyanakkor a jelentős idős, nyugdíjas korú lakosság életfeltételeinek javítása is fontos feladat a város és a városrész számára. Fejleszteni kell lakókörülményeiket, közösségi tereket kell kialakítani a számukra, továbbá a korosztályuk szórakozási igényeit is meg kell teremteni a városrészben. Mindez a szociális város-rehabilitáció keretei között a közeli jövő feladata. A városrészben panelos épületek is találhatóak, melyekkel kapcsolatban már jelenleg is problémák állnak fenn (energiatakarékosság, esztétikus megjelenés). Így a lakóépületek és környezetük felújítása is fontos célja a városnak.

Mindezek alapján az akcióterület általános céljai, feladatai a következők:

- népesség megtartása, népesség vonzása
- képzettebb, tehetősebb rétegek megnyerése,
- élhetőbb városi környezet megteremtése,
- közbiztonság növelése,
- rendezett településkép közvetett hatása révén életszínvonal emelkedés,
- infrastruktúra és közterület fejlesztése,
- környezetesztétika fokozása, városképjavítás,
- többfunkciós, fenntartható térhasználat,
- városi karakter erősítése, városi funkciók kibővítése,
- közlekedés, elérhetőség javítása,
- helyi identitástudat erősítése,
- környezeti problémák megoldása,
- antiszegregációs törekvések,
- lakókörülmények javítása, mellyel összhangban közösségi terek fejlesztése is kell, hogy történjen,

Fejlesztési prioritás: sport és rekreációs funkció erősítése, idős lakosság életkörülményeinek javítása, közösségi terek fejlesztése, esélyegyenlőség növelése, antiszegregáció

Ezekből kiindulva és a városrész helyzetelemzésében ismertetett tények alapján az alábbi részletesebb (specifikus) célok, feladatok nevezhetők meg:

- Vonzó városi környezet elérése, ezáltal lakosság megtartása, a jól képzett munkaerő megtartása,
 - A településről kialakult rossz kép és benyomás megváltoztatása,
 - Minőségi szolgáltató terek kialakítása, ezáltal magasabb minőségű szolgáltatások nyújtása egyrészt a szolgáltatási szektornak (kiskereskedők, gazdasági társaságok), és ezáltal a lakosságnak,
 - A közösségi terek, a civil társadalom tereinek a fejlesztése,
 - Szegregációs hatások csökkentése, lakókörülmények javításával,
 - Közlekedésbiztonság megteremtése, forgalomirányítási eszközökkel,
 - A rendezett városképpel jó példa mutatása a lakosságnak, példakövetés elérése,
 - Az esztétikus, rendezett városrészi környezet tovagyűrűző pozitív példaként más városrészek külső megjelenését is kedvezően befolyásolja,
 - Közösségi terek fejlesztése (külső és belső),
 - Sport és rekreációs létesítmények felújításával az idegenforgalom szerepének és lehetőségének növelése,
 - Zöldterületek megújításával vonzó városkép kialakítása,
 - Városkapu szerep erősítése,
 - Alközponti szerep erősítése, funkciók bővítésével
- *Szükséges-e az adott városrészben új funkció kialakítása, vagy a meglévő funkció megerősítése a cél?*
 - Főként a már meglévő funkciók erősítése a cél, de bizonyos jelenleg a városrészben nem lévő funkciók fejlesztése is fontos. Ezek közé tartozik a rekreációs lehetőségeket megteremtő funkciók bővítése, illetve az ehhez is kapcsolható kereskedelmi és szolgáltató funkciók városrészen belüli növelése. A sport és idegenforgalmi funkciók jelenléte ebben a városrészben a legerősebb, így ezek fejlesztése elengedhetetlen.
 - *A funkciók adott városrészbe történő koncentrációja vagy dekoncentrációja szolgálja-e a város fejlődését?*
 - A városrészben a funkciók erősítése és koncentrációja fontos, mert a városrész és Ózd átfogó céljait is ezt kívánják. A városrészen belül egy alközpont működik, így itt fontos, hogy koncentrálódjanak bizonyos funkciók.
 - *A vegyes használat ösztönzése-e a cél?*
 - A múltban és a jelenben is vegyes használat jellemző a területre, a jövőben is ez a cél.

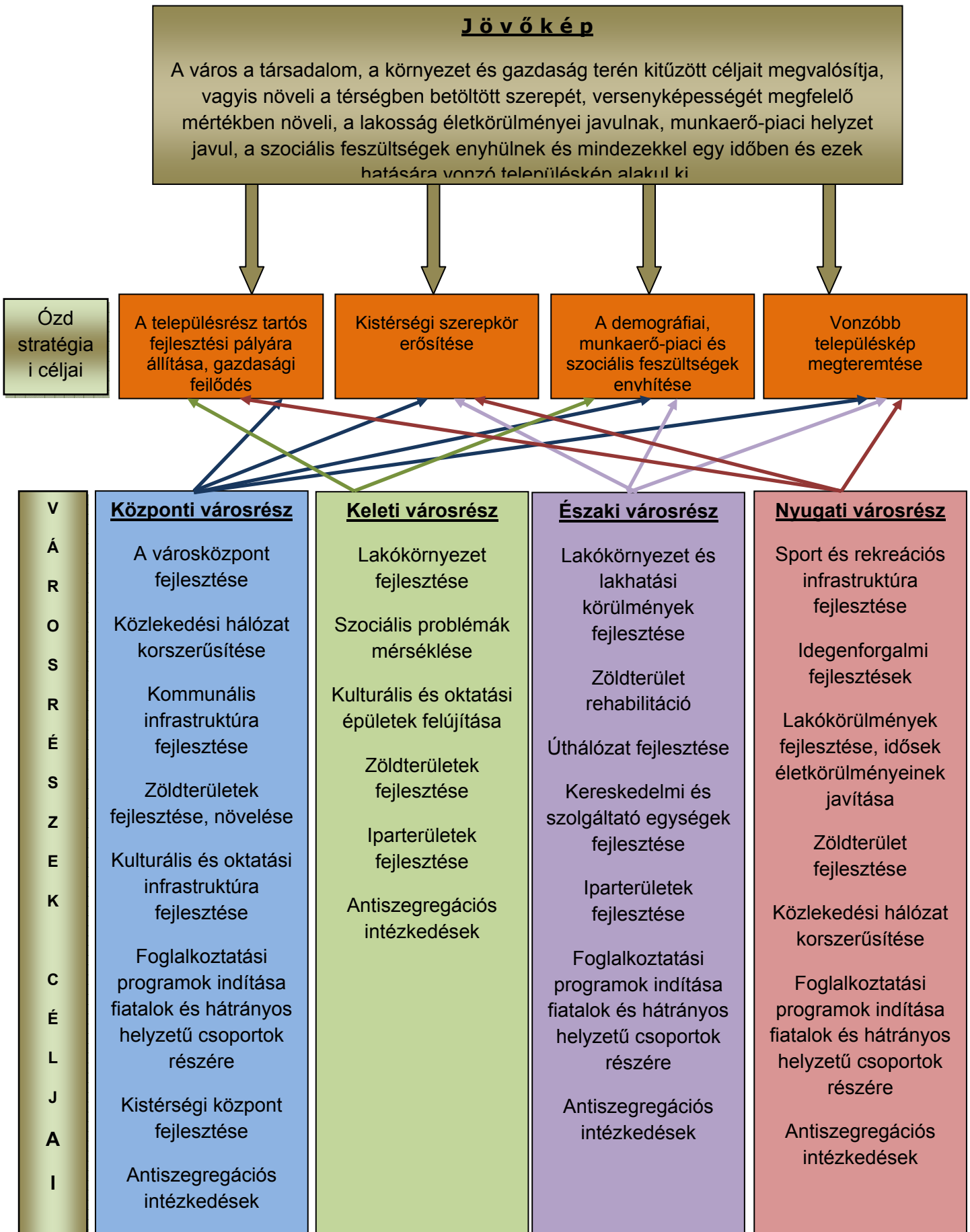
- *Milyen lakossági csoportok számára kell a területet élhetővé, szolgáltató baráttá tenni? Meghatározható-e célcsoport, vagy a városi lakosság minden szegmense érintett?*
 - Jelenleg a város teljes lakossága érintettnek nevezhető, de a későbbiek folyamán már a kertvárosi lakókörülmények iránt érdeklődők lehetnek az elsőrendű célcsoportok. Fontos még az idős, nyugdíjas korú lakosság is, mint célcsoport. A sport és rekreációs létesítménye fejlesztése a város teljes lakosságának az érdekét szolgálja. Szintén fontos célcsoport még a leszakadó rétegek is, a többi városrészhez hasonló programok és fejlesztési célkitűzések által.
- *Az adott városrészben milyen demográfiai és lakosságcsoportbeli jelenlétét célozza a város?*
 - Az fentiekben ismertetett célcsoportokat célozza meg a város, mely némileg kiegészül a városrészbe vonzandó vállalkozásokkal, kereskedelmi egységekkel. Továbbá a szegregátumokban élők is célcsoportja városrész céljainak.
- *Az adott városrészben szociális probléma van-e, milyen probléma kezelés szükséges, fenn áll-e a területi szegregáció veszélye?*
 - A szegregáció veszélye fennáll, már jelenleg is van szegregátum fogalmának megfelelő terület. Rossz lakáskörülmények, tartós munkanélküliség, alacsony iskolázottság, képzetlen munkaerő jellemzi a területet, ezen pedig még ront az ipari területek egy részének leromlott állaga. A város egészére és a városrész szegregátumára külön kidolgozott projektekkel lehet elérni a szociális problémák mérséklődését.
- *Milyen az adott városrészen belüli elérhetőség: gyalogos utak, kerékpárutak, parkolók, tömegközlekedés viszonyrendszere, milyen az adott városrész külső megközelíthetősége?*
 - A városrész két megyeszékhely irányába vezető utak mentén fejlődik, így a külső elérhetősége jónak mondható, bár vasútja nincsen. A forgalmas utak miatt a zaj és porszennyezés azonban növekszik. Kerékpár út van a városrészben, erre a jövőben sportturizmus alapozható. Az autóbusz-állomás és a vasútállomás a városrésztől távol helyezkedik el, ezek gyalogosan a városrészből csak nehezen közelíthetők meg, helyi autóbuszközlekedéssel azonban a városrész be van kapcsolva a város tömegközlekedési hálózatába. A járdák állapota változó, a parkolók állapota általánosságban jó, de néhol felújításuk már időszerű. A központtól távol eső településrészek az utak minősége kedvezőtlen, fejlesztésük szükséges. Jelentős probléma, hogy a városrész dombok között található, így a völgyekbe megtelepedő településrészek között sokszor nincs összeköttetés, bár légvonalban közel vannak egymáshoz, de csak a központban összefutó utakon érhetők el. Ez ezeknek az utaknak nagy leterelést ad.

- *Van-e elegendő közösségi terület, köztér, optimális-e azok kihasználtsága?*
 - A közösségi terek egy része felújításra szorul, jelenlegi minőségük hosszú távon nem megfelelő. A zöldterületek növelése a későbbiekben is fontos feladat lesz, ehhez kapcsolatosan sok egyéb közösségi tér is megújulhat. Különösen fontos a közösségi terek fejlesztése a szegregátumokban élő lakosság életminőségének és szórakozási lehetőségeinek javítása érdekében. Az idős lakosság számára nagyon fontos a közösségi terek fejlesztése, melyek jövőbeni kihasználtsága feltehetően megfelelő lesz. A sportlétesítmények, mint közösségi terek kihasználtsága már jelenleg is megfelelő, a lakosság igényeihez való igazodással tovább növelhető.

A célok teljesülésének ellenőrzése:

Mutató	Forrás	Bázis adat		Elérendő cél adat	
		Év	Érték	Év	Érték
Lakónépesség	KSH	2001	14727 fő	2013	8250 fő
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	KSH	2001	28,1 %	2013	26%
Alacsony komfortfokozatú lakások aránya	KSH	2001	15,3%	2013	27%
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	KSH	2001	42,6%	2013	47%
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	KSH	2001	7,8%	2013	11%
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	KSH	2001	17%	2013	20%

A jövőképből levezethető célok városi és városrészi szintű hierarchiája

4.5. A város fejlesztési stratégiájának koherenciája, konzisztenciája

4.5.1. Illeszkedés, összhang a településfejlesztési koncepcióval, településrendezési tervvel

Ózd Város Önkormányzatának a többször módosított 22/1998. (X. 01.) sz. rendelete szól a település Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervéről. Ózd város Önkormányzati Képviselőtestületének 126/SzÜ. 166/KH/1998. (IX. 29.) sz. határozata pedig Ózd Város Településszerkezeti Tervének és Településrendezési Szabályzatának megállapításáról, ezt a határozatot is többször módosította a képviselőtestület. A legutóbbi (2008 február) módosításoknak az IVS-ben rögzített fejlesztési elképzelések megfelelnek.

A rendelet az alábbi övezeteket határozza meg a beépítésre szánt területeken:

- Lakóterületek:
 - Nagyvárosi lakóterület,
 - Kisvárosi lakóterületek,
 - Kertvárosi lakóterületek,
 - Falusias lakóterületek,
- Vegyes területek:
 - Településközpont vegyes terület
 - Központi vegyes terület
- Gazdasági területek:
 - Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület,
 - Ipari gazdasági terület,
 - Települési infrastruktúra közmű területei,
 - Üdülőterületek,
 - Különleges területek,
 - A települési intézményrendszer zöldterületi intézményei,
 - A település vásárterei és nagy bevásárló központok számára kijelölt területei,
 - Bánya területek,
 - Különleges mezőgazdasági területek,
 - Városgazdálkodás környezetterhelő területei,
 - A városgazdálkodás közlekedési telephelyei,

A rendelet az alábbi övezeteket határozza meg a beépítésre nem szánt területeken:

- Közlekedési területek és létesítmények,
- Közlekedési területek, közparkok,
- Belterületi zöldterületek,
- Erdő területek,
- Mezőgazdasági rendeltetésű területek

A rendelet 2. számú melléklete tartalmazza Ózd város településrendezési szabályzatát, melynek függelékében található a belterületi határok módosítása, a településszerkezeti

védelem alá vonandó területek jegyzéke, az országos védelem alatt álló területek és létesítmények, helyi védelem alá vonandó területek és létesítmények listája.

A településrendezési szabályzatban foglaltaknak megfelel a 2007-2013 között megvalósítani kívánt városrehabilitáció, így a Központi városrész fejlesztési elképzelései a központi vegyes területek előírásainak maximálisan megfelel. A településrendezési szabályzat a következőképpen fogalmaz erre az ilyen besorolású területre vonatkozóan: a központi vegyes terület több önálló rendeltetési egységet magába foglaló, elsősorban központi igazgatási, oktatási, egészségügyi, szociális, egyházi, kereskedelmi és szolgáltató létesítmények elhelyezésére szolgál. A városrész rehabilitációja pedig ezen funkciók erősítését célozza, így megfelel a város területrendezési dokumentációiban foglaltaknak.

4.5.2. Célok koherenciája

Az egyes célok egymáshoz való viszonya, egymáshoz való illeszkedése.

- *Demográfiai célok:* pl. lakosság megtartása, a természetes fogyás megállítása, munkaerő jobb kihasználása, jól képzett munkaerő elérése.
- *Gazdasági célok:* pl. helyi vállalkozások segítése, fiatal vállalkozók segítése, gazdasági potenciál fejlesztése, turisztikai fejlesztések megindítása.
- *Környezeti célok:* pl. épített és természetes környezet javítása, környezetvédelmi intézkedések, környezettel kapcsolatos turisztikai fejlesztések elindítása.

A célok többsége egyértelműen összhangban van egymással, továbbá illeszkedik a magasabb rendű területfejlesztési dokumentumokban kitűzött célokkal is, tehát illeszkedik az országos, a régiós, a megyei, illetve a kistérségi fejlesztési elképzelésekhez, irányvonalakhoz. Tehát illeszkedik az Új Magyarország Fejlesztési tervben meghatározott fejlesztési elképzelésekhez, a regionális operatív programhoz (ÉMOP), valamint természetesen a kistérség vonatkozó fejlesztései programjaira. A lehatárolt akcióterületekre, és az egész városra vonatkozó jövőbeni projektek is meg kell, hogy feleljen a fentebb ismertetett területfejlesztési dokumentumoknak.

A város középtávú céljainak területi hatóköre már bemutatásra került a 4.4.2.1.-es fejezetben, ahol a négy városrész bontásában lett bemutatva ezen időtávra kitűzött célok városrészi szintű illeszkedése. Több olyan városrészi cél is van, aminek hatóköre a teljes városra vonatkoztatható, de a legtöbb cél általában legalább három városrésze érvényes. Ezáltal elmondható, hogy a város által kitűzött középtávú célok minden városrésze kedvező hatással vannak. A városrészek céljai pedig a település hosszú távú, illetve az abból képzett

középtávú általános és stratégiai céljaiból lettek az adott városrész tulajdonságainak megfelelően megfogalmazva.

	Fejlesztési célok, feladatok	Hatás a városrészekre			
Városrész	Fejlesztési prioritások	Központi	Keleti	Északi	Nyugati
Központi	A városközpont fejlesztése	++	+	+	+
	Közlekedési hálózat korszerűsítése	++	+	+	+
	Zöldterületek fejlesztése, növelése	++	+	+	+
	Foglalkoztatási programok indítása fiatalok és hátrányos helyzetű csoportok részére	++	+	+	+
	Antiszegregációs intézkedések	++	+	+	0
	Kistérségi központ fejlesztése	++	0	0	0
Keleti	Iparterületek fejlesztése	+	++	0	0
	Szociális problémák mérséklése	+	++	0	0
	Lakókörnyezet fejlesztése	+	++	+	+
	Foglalkoztatási programok indítása fiatalok és hátrányos helyzetű csoportok részére	+	++	+	+
	Antiszegregációs intézkedések	0	++	+	0
Északi	Lakókörnyezet és lakhatási körülmények fejlesztése	0	0	++	0
	Úthálózat fejlesztése	0	0	++	0
	Zöldterület rehabilitáció, rekreációs terek kialakítása	+	+	++	0
	Antiszegregációs intézkedések	0	+	++	0
Nyugati	Sport és rekreációs infrastruktúra fejlesztése	++	+	+	++

	Szálláshelyfejlesztés, idegenforgalmi beruházások	++	+	+	++
	Lakókörülmények fejlesztése, idősök életkörülményeinek javítása	0	0	0	++
	Zöldterület és a közterek fejlesztése, rendezése	+	+	+	++
	Antiszegregációs intézkedések	+	0	0	++

A városrészekre kijelölt célok tehát illeszkednek egymáshoz, zárványok kialakulásával nem kell számolni. A szegregátumok megszüntetésére kidolgozott vagy kidolgozandó tervek részben szintén a zárványok kialakulásának kiküszöbölését szolgálják. A városrészekben végrehajtandó feladatok tudatos funkciótervezés eredményeként lettek meghatározva, ezáltal biztosítva van az is, hogy ne történjen funkcióvesztés, és az egyes városrészekben létrejövő funkcióbővülés a többi városrészt is kedvező hatással legyen.

A város funkciói a tervezett fejlesztésekkel bővülnek, illetve a jelenlegi funkciók megerősödnek, ezáltal egyértelmű funkcióbővülés történik a városban. Az egyes városrészek által kitűzött célok hatása, többnyire átnyúlik a városrész határain túlra, így a városrészek fejlesztései pozitív hatással vannak egymásra. Ez leginkább a szociális feladatok terén kitűzött célokra érthető, mivel azon programok, melyek a munkanélküliség csökkenését, a lakosság felzárkóztatását és a lakókörülmények javítását, a szegregáció oldását tűzték ki célul nem csak az adott városrészt hatnak, mivel kedvező hatásuk túlmutat a városrészek határain. A város lakóinak és a környező települések lakóinak nyújtott funkciók bővítését fontos feladatnak tartja a város és a kistérség vezetése, az ilyen irányú funkcióbővülés már a város határai is túlmutat.

A város jelenlegi funkció a következők:

- alapvető közszolgáltatások, pl. bölcsőde, óvoda, általános iskola, középfokú oktatás, nappali szociális ellátás, egészségügyi alapellátás, kulturális, közművelődést, szabadidősportot szolgáló létesítmények,
- közigazgatási ügyintézés,
- közbiztonság fenntartása,
- térségi közlekedés biztosítása,
- foglalkoztatás és munkahelyek biztosítása,
- speciális kereskedelmi szolgáltatások (pl. gyógyszertár),
- pénzügyi szolgáltatások,
- térségfejlesztési tevékenység,
- olyan funkciók, amit a tágabb környezetének nyújt is a város (pl. nagyobb területre kiterjedő szervezetek, sport és rekreációs szolgáltatások, civil szervezetek).

Ezeket a funkciókat a tervezett beruházásokkal meg tudja őrizni a város. A beruházások közül több azért is fontos, hogy Ózd funkciói legalább jelenlegi szinten megmaradjanak, mivel a pályázat források elmaradásával a funkciók bővülése is elmaradhat, sőt a már

meglévő funkciók is visszafejlődhetnek, jelenlegi színvonaluk romolhat. A tervezett város-rehabilitációs munkálatok elmaradásával, a településen reális veszélyként áll fenn, hogy a jelenlegi szintjének megfelelő, viszonylag bő funkciók megszűnnek, visszafejlődnek, illetve nem bővülnek tovább.

Ózd városának 2003-ban lett kidolgozva egy városfejlesztési stratégiája, melyben megfogalmazásra kerültek a település prioritásai, a városfejlesztés fő iránya, a közeljövő rehabilitációs feladatai, ki lettek tűzve a legfontosabb célok és ezekre intézkedések lettek meghatározva. Szintén ezen tanulmány tartalmazott egy stratégiai fejezetet is, melyben stratégiai programok lettek meghatározva, az egyes programrészekre célok lettek kitéve, ezeket végrehajtó és megvalósító szervezetek ki lettek jelölve. Az egyes feladatok megvalósításának módja és feltételrendszere is meghatározásra került, csakúgy, mint ezek ütemezése. Pénzügyi ütemterv lett kidolgozva, a fejlesztések megvalósulására pedig monitoring rendszer került meghatározásra. A projektek sikerességét különböző eredménymutatók teljesülésével kívánta bemutatni a fejlesztési stratégia.

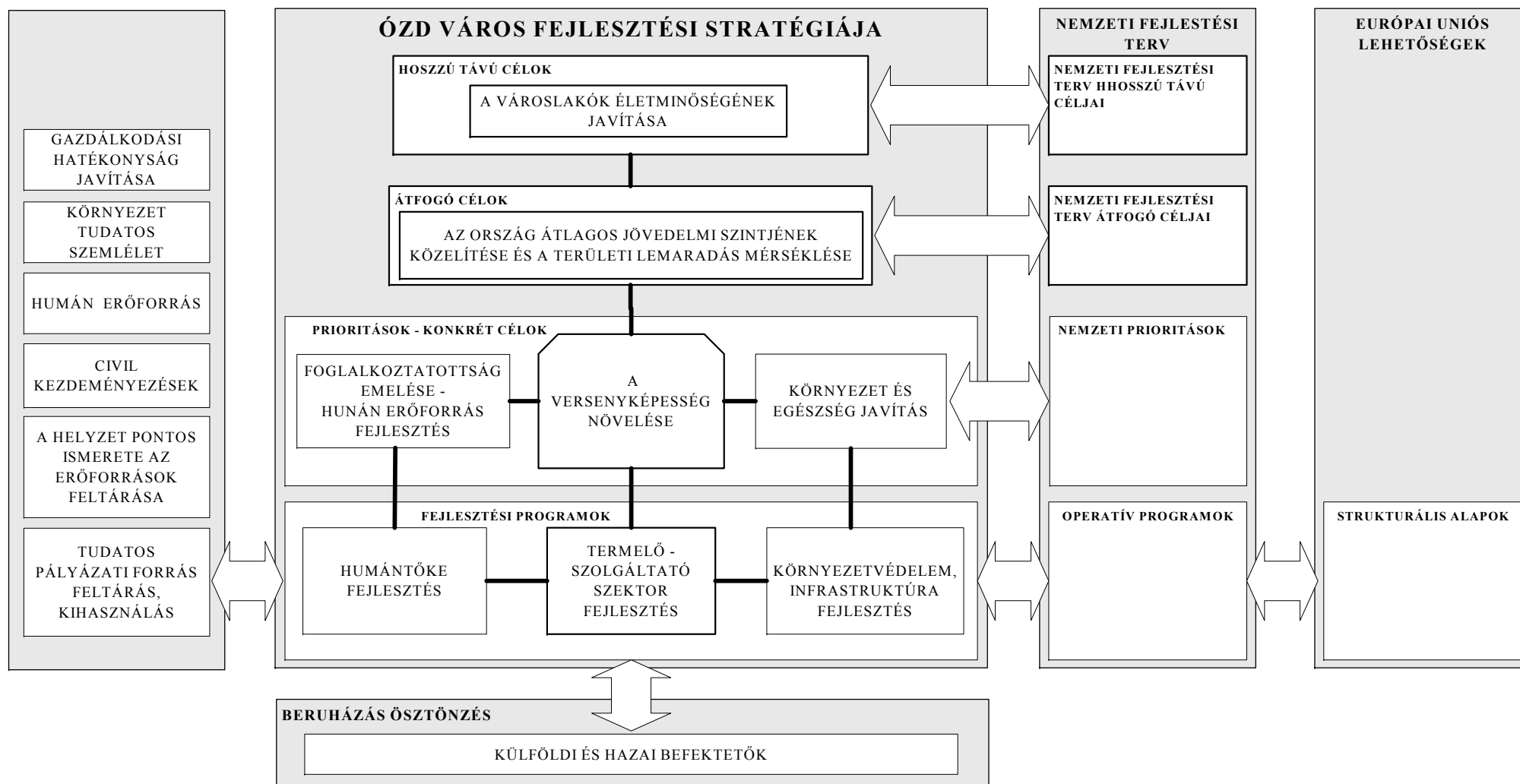
Korábban összesen 8 program került megfogalmazásra, ezek a következők:

1. **ÓZD VÁROS JÓLÉTI RENDSZRÉNEK ÁTALAKÍTÁSA:** Szociális idősgondozás – otthoni gondozó hálózat kiépítése:
Ózd intézmény centrikus idős ellátásának az olcsóbb és korszerűbb az egyéni igényeket jobban figyelembe vevő szolgáltató hálózatának kiépítése. Az alap - és szakellátást nyújtó szociális szolgáltatások mennyiségének és minőségének fejlesztése.
2. **ÓZD VÁROS JÓLÉTI RENDSZRÉNEK ÁTALAKÍTÁSA:** Életviteli tanácsadó szolgálat:
Ózd segélyezési rendjének átalakítása a túlzottan segély centrikus szociális rendszer olcsóbbá és korszerűbbé tétele az egyéni felelősségre jobban építő a speciális igényeket jobban figyelembe vevő szolgáltató hálózatának kiépítése. A civil szervezetek – non-profit- által nyújtott szociális szolgáltatások körének szélesítése és minőségének javítása.
3. **ÓZD VÁROS JÓLÉTI RENDSZRÉNEK ÁTALAKÍTÁSA:** Romák társadalmi integrációja, a munkavilágából való kirekesztődésük csökkentése:
A munkavilágából tartósan kiszorult emberek visszavezetése a munkába, képzéssel egyéni tanácsadással, életvetési programokkal megtámogatottan. Ez által csökkenek az önkormányzat segélyezési terhei, szociális rendszer olcsóbbá és korszerűbbé tehető. Az egyéni felelősségre jobban építő, a speciális igényeket jobban figyelembe vevő szolgáltató és foglalkoztatási programok kiépítése. A civil szervezetek – non-profit- által nyújtott szociális szolgáltatások körének szélesítése és minőségének javítása.

4. ÓZD VÁROS KÖZÚTI MEGKÖZELÍTÉSÉNEK JAVÍTÁSA: A 23-as és a 25-ös utak korszerűsítése, rövidítése:
A 25-ös út Szentdomonkos - Borsodnadasd közötti átkelési szakasz levágása (szerpentin megszüntetése), a 23-as, 25-ös utakon kanyarok átvágása, útkorona megerősítés és szélesítés.
5. ÓZD VÁROS KÖZÚTI MEGKÖZELÍTÉSÉNEK JAVÍTÁSA: Összekötő út építése a 25-26 utak között:
Ózd közvetlen bekötése Sajópüspöki, Bánréve megkerülésével a 25-ös és 26-os főközlekedési út között összekötő út építésével a tervezett Miskolc - Bánréve 2x2 sávós autópályába.
6. A VÁROS SZENNYVÍZHÁLÓZATÁNAK BŐVÍTÉSE: A közműhálózat csökkentése:
A lakások 85%-a legyen bekapcsolva szennyvízhálózatba. A közműhálózat csökkentése legalább a Miskolcon 2001-ben számított mértékig, azaz érje el a 750 m-t, amelynek következtében mintegy+25 km hosszú új vezetékhálózat épül. Jelenleg elindítás előtt álló projekt a város külső részeinek szennyvízhálózatba való bekapcsolása, melyből forráshiány miatt Hétes és Bánszállás kimaradt, de a következő szennyvízhálózat bővítési program már kifejezetten erre a két szegregátumra fog irányulni, feltehetően 2012-ig ez is megvalósul.
7. BERUHÁZÁS-ÖSZTÖNZÉS A VERSENYKÉPESSÉG JAVÍTÁSÁRA: Versenyképesség fejlesztése, Zöldmezős Ipari Park Program folytatása:
A városban működő, versenyképesség javításra alkalmas vállalkozások fejlesztése, új beruházók megjelenésének elősegítése az Zöldmezős Ipari Park infrastruktúra megteremtésével.
8. HUMÁNERŐFORRÁS FEJLESZTÉS: A szakmai képzés struktúrájának hozzáigazítása a munkaerő-piaci igényekhez, az egész életen át tartó tanulás lehetőségeinek biztosítása:
A város iskolai rendszerű szakképzési struktúrája megfeleljen a város és a régió munkaerő-piaci igényeinek. A munkaerő piac által nem keresett képzettséggel rendelkező inaktív réteg átképzése. Kihelyezett, távoktatási programok szervezése.

Ezen célkitűzésekhez az Integrált Városfejlesztési Stratégia igazodik, sőt a korábban kidolgozott stratégia kibővítésre is került, új célok meghatározásával igazodva a jelen igényeihez.

A korábban kidolgozott városfejlesztési stratégiában a célok és prioritások rendszere a következő formában lett meghatározva:

31. ábra: Ózd Város korábban kidolgozott fejlesztési stratégiájának sémája és külső kapcsolódási pontjai

A fent ismertetett korábban kidolgozott fejlesztési struktúrából az Integrált Városfejlesztési Stratégia több elemet is megtartott, így hosszú távú és az átfogó célok nagyban megegyeznek a régebben és a most kidolgozott dokumentumban. A prioritások szinte ugyan azok, mivel a város helyzetében 2003-hoz képest lényegi változás nem történt, az, akkor kidolgozott prioritások és fejlesztési programok ma is aktuálisak. Egyedül a fejlesztési stratégiára ható külső tényezőkben történt változás, a hazai és Európai Unió fejlesztési programok és lehetőségek terén volt módosulás.

A célok illeszkedése a „Roma Integráció Évtizede Program” Stratégiai Tervéhez

Az Észak-magyarországi Regionális Képző Központ által készített programhoz a városfejlesztési stratégia úgy tud kapcsolódni, hogy a városvezetés elkötelezi magát amellett, hogy a szegregátumok lakosságának bevonását fogja szorgalmazni ezekbe az átképzésekbe, képzésekbe. Ezáltal a szegregátumokban élők új szakmát tanulhatnak meg, piacképesebb foglalkozást sajátíthatnak el, ezáltal a szegregált környezetből való kitörésük esélye is jobb lesz. A város lehetőségeihez mérten mindenben együttműködik a képző központtal.

Az Észak-magyarországi Regionális Képző Központ 2008 évben is kiemelt feladatának tekinti az Észak-magyarországi régió munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű – alacsony iskolai végzettségű, szakképzetlen, elavult szakmával rendelkező tartós munkanélküli – álláskereső, valamint olyan munkavállalók képzését, akik munkahelyét a megfelelő szakképesítés hiánya veszélyeztetheti. Mindkét célcsoportban jelentős számban fordulnak elő roma származású aktívkorú munkavállalók. A központ az alábbi javaslatokat tette az oktatást érintő feladatok terén: munkakör betöltésére irányuló (betanított), akkreditált, illetve államilag elismert (OKJ-s) szakképzéseket indítanak elsősorban a „Lépj egyet előre II.” projekt keretein belül, valamint a Regionális Munkaügyi Központ TÁMOP 1.1.2. felhívására benyújtott ajánlataink kedvező elbírálása esetén nyílik lehetőségük további képzések indítására. A célcsoport megkeresése elsősorban a Regionális Munkaügyi Központon, a települési és kisebbségi önkormányzatokon keresztül történik, de felhasználják az írott és elektronikus sajtó lehetőségeit is. Képzéseik többségét a regionalitást figyelembe véve közel a munkaerő szükséglethez, illetve a hallgatók lakhelyéhez közel valósítják meg, így egyik bázisukon Ózdon is.

A következő képzések indítását tervezik: alapiskolai végzettség megszerzésére irányuló (7-8. illetve 9-10. osztályos) felzárkóztató képzések, ipari jellegű képzések, ezen belül különféle gépkezelő, (Nehézgépkezelő, Könnyűgépkezelő, Kisgépkezelő, Kerámiaipari gépkezelő, Motorfűrész-kezelő), fémipari képzések (CNC-forgácsoló, Eljárás szerinti hegesztő + min. hegesztő, Fogyóelektródás hegesztő + minősített hegesztő, Gázhegesztő + minősített hegesztő, Gépi felületelőkészítő és –tisztító) alap és rész szakképesítést nyújtó építőipari képzések, (Ács-állványozó, Épületasztalos, Hidegburkoló, Kőműves, Épületfalazó kőműves, Műkőkészítő,

Százazépítő, Festő, mázoló és tapétázó, Szobafestő, Zsaluzóács) könnyű illetve kézműipari jellegű betanított és szakképzések (Betanított kosárfonó, Betanított varrómunkás, Kézi és gépi hímző, Kosárfonó és fonottbútor-készítő, Szőnyegszövő, Virágkötő).

A faipar területén Bútorasztalos, az erdőgazdálkodás területén Erdőművelő, Fakitermelő szakmák szervezésére irányuló képzéseket, a környezetvédelemben Hulladékgyűjtő és –szállító, Parkgondozó, Takarító tanfolyamok megvalósítását tervezik. Mezőgazdasági szakmákban Állattenyésztő(-szarvasmarha) Gyógynövény- ismerő és termelő, Zöldség- és fűszernövény termelő tanfolyamokat szerveznek.

A Bolti pénztáros, Bútor- és lakástextil-eladó, Élelmiszer- és vegyiárú-eladó, Ruházati eladó, Ruházati kereskedő, Vendéglátó eladó, Zöldség-gyümölcs eladó tervezett tanfolyamaikra is – a korábbi évek tapasztalatai alapján – várnak roma származású jelentkezőket, csakúgy mint a szociális ágazatban tervezett OKJ-s Szociális gondozó és ápoló, akkreditált Idősgondozó valamint Óvodai dajka képzésekre.

Az informatika területén elsősorban ECDL képzéseket terveznek, melyekbe roma származású fiatalokat is be tudnak vonni. Mindezeket túl Fuvarozási ismeretek képzéseiken C, D, E kategóriás jogosítvány megszerzésére is lehetőség nyílik a résztvevők számára. A képzésekbe Mentorálási modul épül be.

Tanfolyam megnevezése	Időtartam hónap (tréning esetében nap)	Hány fő került képzésbe	Hány fő tett eredményes vizsgát	Program finanszírozó	Tanfolyami költség (Ft)
8. osztályos felzárkóztató	3	9	9	HEFOP 2.3.2	1 350 000 Ft
ABC eladó + Vonalkódos pénztárgép-kezelő (31 7862 01)	4	20	20	MPA (Munkaerőpiaci alap)	5 050 940 Ft
Betanított varrómunkás	2	14	14	MPA (Munkaerőpiaci alap)	1 764 000 Ft
Nehézgépkezelő (31 5256 03)	1	28	28	MPA (Munkaerőpiaci alap)	2 909 760 Ft
Százazépítő (31 5216 22)	8	13	13	MPA (Munkaerőpiaci alap)	6 181 760 Ft

26. táblázat: Észak-magyarországi Regionális Képző Központ 2007. évi képzései Ózdon

Tanfolyam megnevezése	helyszín	Időtartam hónap (tréning esetében nap)	Tervezett létszám	Ki finanszírozza a programot	Tervezett tanfolyami költség (Ft)
Betanított varrómunkás PL-0675	Ózd	4	16	Lépj egyet előre II.	2 816 000 Ft
Bútorasztalos 33 543 01 1000	Ózd	7	16	Lépj egyet előre II.	2 823 240 Ft
Épületfalazó kőműves 31 582 15 0100 21 03,	Ózd	4	18	Lépj egyet előre II.	1 814 880 Ft
Hulladékgyűjtő és -szállító 33 853 01 0100 21 01	Ózd	1	20	Lépj egyet előre II.	504 120 Ft
Takarító 31 814 01 0001	Ózd	3	20	Lépj egyet előre II.	1 512 360 Ft
Épületasztalos	Ózd	8	16	MPA (munkaerőpiaci alap)	6 144 000 Ft
Szobafestő	Ózd	8	18	MPA (munkaerőpiaci alap)	6 480 000 Ft
Kőműves 31 582 15 1000 00 00	Ózd	15	30	TÁMOP 1.1.2.	21 600 000 Ft
Könnyűgépkezelő 31 5256 02	Ózd	2	30	TÁMOP 1.1.2.	2 880 000 Ft
Szárazépítő 33 582 02 0100 21 01	Ózd	8	30	TÁMOP 1.1.2.	11 520 000 Ft
Szociális gondozó és ápoló 33 762 01 0010 33 02	Ózd	11	30	TÁMOP 1.1.2.	16 200 000 Ft

27. táblázat: Észak-magyarországi Regionális Képző Központ 2008. évi tervezett képzései Ózdon

4.5.3. Környezeti állapotban való veszteség és ennek kompenzálása:

A megvalósításra kerülő város-rehabilitációs tervek komolyabb negatív környezeti hatással nem rendelkeznek, így különösebb kompenzációt sem igényelnek.

4.5.3.1. A település épített és természeti környezetére vonatkozó védelmi előírások:

A városrészek által kitűzött célok és az ebből levezethető feladatok esetleges környezeti kárainak kivédése és kompenzálása esetében a település környezetvédelmi programja és a rendezési tervben szereplő, a település épített és természeti környezetére vonatkozó védelmi előírásai az irányadóak. Ennek ismeretében tervezhető az város-rehabilitáció során fellépő környezetet érintő veszteségek. A városrészek céljainak elérését úgy kell megtervezni, hogy azok a következőekben ismertetésre kerülő városi környezeti előírásokat ne sértsék.

A települési környezetvédelem előírásai kiterjednek:

- a levegőtisztaságvédelem,
- a zaj és rezgés elleni védelem,

- a föld és vízvédelem,
- a hulladékgazdálkodás,
- a sugárzás,
- a természetvédelem,
- a kilátásvédelem,
- az épített környezet védelmének témaköreire,
- az állattartással kapcsolatos előírásokra.

Ezen előírások részletesebb kifejtése során a területrendezési terv, az egyes városrészekben belül, az adott előírásra vonatkozó problémásabb területeket is megjelöli.

Levegőtisztaság-védelmi előírások

A levegőtisztaság védelmének részletes szabályozása a hatályos jogszabályok szerint történik. A város közigazgatási területe levegőtisztasági szempontból a következő kategóriákba tagozódik:

- a) Levegőtisztaság-védelmi szempontból kiemelten védett kategóriába való sorolást kell kezdeményezni:
 - Az országos védetté nyilvánításra javasolt Szentsimon Akasztó-domb Szil-tető külterületi területrészt (04087.,04088.,04089.hrsz.-ú területek)
- b) Levegőtisztaság-védelmi szempontból védett II. kategóriába sorolandó:
 - A város K-i iparterülete. Határai: Ny-ról a 25. sz. főközlekedési út, és 2522. sz. Ózd-Sáta összekötőút, É-ről a közigazgatási határ, K-ről az Ózd-Sajóvárkonyt Ózd-Centerrel összekötő út az Ózd-Centert elkerülő tervezett nyomvonalon, D-ről a 2522. sz. Ózd-Sáta összekötő utat a Kovács-Hagyó Gyula úttal összekötő, - a Dobó úttal párhuzamos - tervezett út.
- c) Levegőtisztaság-védelmi szempontból védett I. kategóriába sorolandó:

Zaj és rezgés elleni védelem előírásai

- a) A város külterületének természetvédelem és helyi természetvédelem alá vont része zajvédelmi szempontból fokozottan védett.
- b) A város belterületének zaj és rezgés elleni védelméről a külön jogszabályban meghatározott határértékek betartásával kell gondoskodni.
- c) Ózd város Önkormányzata rendeletben is intézkedik a zaj elleni védelem helyi szabályairól.

Föld és vízvédelem előírásai

a) A föld védelme:

- A mezőgazdasági termőföldek minőségének megóvása, a termőképesség fenntartása, rendeltetésszerű használata a földtulajdonosok, ill. használók kötelessége.
- A meglévő iparterületeken belül az elkészült környezetvédelmi tervek alapján el kell végezni a szükséges kármentesítési munkálatokat, valamint részletes környezetvédelmi feltárások alapján kell a további munkálatokról intézkedni. (Sárli telep, RDH területe, Törzsgyár, stb.)
- Az aktív felszínmozgásos területek védelméről védőterületi besorolással és védőerdő telepítésével is gondoskodni szükséges fokozatos rekultiváció keretében (pl.: Hétesi salaklerakó).
- A felszínmozgásra fokozottan veszélyes kopár felületű, erózióra, deflációra érzékeny területek védelméről védőterületi besorolással és védőerdő telepítésével is szükséges gondoskodni.

Különösen: Susa ÉK-i kopár domboldal, Uraj ÉK-i, DNY-i domboldal, Tábla D-i domboldal, Szentsimon D-i kertségeiben, és kopár domboldalain, Hódoscsépány NY-i, K-i irányú völgy vonulatai mentén, Kőlápa északi fekvésű lejtőjén, Sajóvárkony K-i beépítése mentén, Szenna felé eső dombok lejtői, Akasztóhegyi dombok.

- Teljes rekultivációra kijelölt területek az alábbiak:

Iparterületek: Hétesi salaklerakó és térsége, Centeri Salakfeldolgozó mű és térsége, Belterületi iparterületek (Törzsgyár, Sárli telep, stb.)

Bányászattal érintett területek: Somsály meddőhányó, ÉK-i iparterületeket keretező felhagyott felszíni bányaművelés területei, Bánszállás ÉK-i részén lévő illegális homokbánya területe, Katona József utca, felhagyott homokbánya helye, Szenna NY-i részén a homokbánya területe.

- A c.)-e.) pontokban meghatározott rekultivációs feladatok elvégzése előtt részletes vizsgálatokon alapuló környezetvédelmi terveket kell készíteni.
- A termőföld védelméről külön törvény is rendelkezik. A termőföldön történő beruházások esetében a beruházó köteles a területileg illetékes körzeti Földhivatal földvédelmi hatósági engedélyét beszerezni. A beruházó köteles gondoskodni a termőréteg megmentéséről.

b) A vizek védelme:

- Fokozottan kell védeni a város belterületét is érintő vízfolyások és szabadidő eltöltési szempontból is fontos víztározók vízminőségét.
- A felszíni és felszín alatti vizek minőségére, vízminőségi határértékére vonatkozóan az egyéb jogszabályok rendelkezéseit is figyelembe kell venni. A felszíni vizek védelme érdekében az élővízbe bevezethető szennyvíz minőségi paramétereit a módosított 3/1984. (II.7.) OVH rendelkezés határozza meg.

- Felszíni vizekbe, vízlevezető árokba, csapadékcsatornába szennyvíz és egyéb szennyező anyag nem bocsátható.
- Mély fekvésű területek csak nem szennyező anyaggal tölthetők fel.
- Lakó- és üdülőépületek, ipari, mezőgazdasági és szolgáltató létesítmények csak úgy létesíthetők, ha az ott keletkező szennyvíz és hulladék ártalommentes elhelyezése biztosított.
- Ózd város közigazgatási területén meglévő felszíni talajadottságok miatt a mállékony domboldalak erdősítése az elsődleges feladat. Mindaddig, amíg az erdő a talajkötésben eredményesen nem hat, szükséges az iszaptalanítást az emésztőszelvények biztosítása miatt évről-évre megismételten elvégezni.
- Záportározók és bányatavak: Az üzemelő és tervezett záportározók területén semmiféle létesítményt, felépítményt elhelyezni nem szabad. A völgyzárógáták és műtárgyaik fenntartásáról a tulajdonos, illetve a kezelő /ÉVIZIG/ gondoskodik. A fagykárokat elhárítja, a gátudvarok hulladéklerakását megszünteti, a földművek rongálását helyreállítja.
- Árvízvédelem: Patakszabályozások és külterületi vízfolyások és kisvízfolyások

Hulladékgazdálkodás előírásai: A városban a hulladékgazdálkodás Ózd város Önkormányzatának külön rendelete szerint történik.

Természetvédelem előírásai

- Országos természetvédelmi terület kijelölését kell kezdeményezni a Hangony patak kanyarulatától északra, a Településszerkezeti Terven jelölt határokkal. (Szentsimon Akasztó-domb Szil-tető külterületi rész 04087,04088,04089.hrsz.-ú területek)
Értékei: Madárfészkelő helyei és természeti környezete. A terület védetté nyilvánítása esetén a Tarnavidéki Tájvédelmi Körzethez fog tartozni.
- Helyi természetvédelmi területet kell kijelölni Susa és Uraj településrészek között a Településszerkezeti Terven jelölt határokkal.
Értékei: Borókás-galagonyás nagy kiterjedésű terület és természeti környezete.
- Kilátás és látványvédelem alá kell helyezni az alábbi területeket, melyeket a Településszerkezeti Terv jelöl:
 1. Susa-Uraj helyi természetvédelmi terület közúttól keletre eső részlete.
 2. A közigazgatási terület keleti részén a településtől kiinduló völgyeket: Center, Bánszállás, Sajóvárkony, Ladány-telep.
 3. A kopár felszínű dombokat, dombsorokat Szentsimon és Akasztóhegy térségében.

Az épített környezet védelmének előírásai

- a) Az országos védelem alatt álló épületek és objektumok
- b) A településszerkezeti helyi védelem alá vonandó területek
- c) A helyi védelem alá vonandó területek, és épületegyüttesek (kolóniák)
- d) A muzeális emlékek, régészeti lelőhelyek védelméről külön jogszabályok rendelkeznek. A még beépítetlen területeken el kell készíteni a régészeti lelőhelyek topográfiáját, a veszélyeztetett régészeti lelőhelyek feltárását, azok anyagának megfelelő elhelyezését.
- e) A műemlékek védelme a hatályos műemlékvédelmi törvény alapján történik.

4.5.3.2. A környezeti károk feltárása és megoldási lehetőségük a városrészenként

Központi városrész

A város és városrész területén nagyon kevés park, élő zöldfelület van, cél a zöldfelületek minőségi és mennyiségi fejlesztése, amelyhez a jelen program pontosan illeszkedik. A környezetvédelmi program kitűzi a közlekedés eredetű zajterhelés jelenlegi 75dB (A) szintjének kitűzött csökkentését, amelyhez a fejlesztési program az útfelületek korszerűsítésével járul hozzá.

Az épület felújítások során természetes eredetű és előállítású, valamint hatású anyagok alkalmazása lesz előírva, amelyek illeszkednek a város épített és a városkörnyéki táj környezetéhez. A térburkolatok hagyományos kockaköburkolatok, zöldfelületekkel tarkítva, melyek a város kialakult gyalogos forgalmi rendszerébe szervesen illeszkednek, tehát ez pozitív hatású lesz. Az útfelületek felújítása az elfogadott, hagyományos technológiával valósul meg.

Az épületek külső felületén jelentős átalakításokat nem történnek, mivel azok a település kialakult hagyományos építészeti kultúrájához igazodnak, a kialakult utcaképbe illeszkednek. Az épületfelújítások energetikai kialakításánál korszerű elvek kerülnek alkalmazásra, mind az energiahordozók (földgáz), mind pedig az üzemeltetés tekintetében. A felújítások során alkalmazott és felhasznált anyagok csak recikálható termékek lehetnek.

Egyes programelemek új zöld felületekkel gazdagítják Ózd városát, így járulva hozzá a környezeti elemek állapotának javulásához. A beruházások nem vonják magukkal a környezeti értékek feláldozását, épület vagy építmény bontással nem járnak.

A kivitelezők számára a tenderfelhívásokban elő lesz írva, hogy a kivitelezés során a hazai és EU-s környezetvédelmi szabályokat be kell tartani, és hogy környezetvédelmi vezetési és irányítási rendszert alkalmazzanak, azonban a kivitelezések során a szállítás és a zaj és porszennyezések rövid ideig mindenképpen korlátozott negatív hatásokat eredményeznek.

Keleti városrész

A város-rehabilitáció későbbi szakaszában, a Keleti városrészben található akcióterületen megvalósításra kerülő barnamező (elsősorban Sárli telep) hasznosítása, melyről az önkormányzat előrehaladott tárgyalásokat folytat egy potenciális befektetővel, egy beruházási konstrukcióról, lehet majd olyan beruházás, mely során alaposan meg kell vizsgálni a lehetséges környezeti károkat és ezekre megoldást kell majd találni. Jelenleg a kompenzálás módját és a konkrét környezeti veszteséget nem lehet meghatározni (ha egyáltalán lesz ilyen). A tervezett barnamezőt érintő beruházás lényege, hogy a befektető felméri a terület környezeti állapotát, elkészíteti a környezeti hatástanulmányt, valamint a kármentesítési akciótervet. Igazodva a kármentesítési akciótervhez az önkormányzat elkészíti a Sárli telep beépítési tanulmánytervét. Ebben az is rögzítésre kerül, hogy milyen tevékenységek, vállalkozások, szervezetek, telepíthetők a területre, illetve milyen építési övezetek alakíthatók ki. Ezt követően a kármentesítési terv tulajdonosa azaz a befektető saját költségén elvégzi a kármentesítést amelynek fejében a terület valamekkora részének tulajdonjoga – a természetbeni megosztással egyidejűleg – átszáll a vállalkozóra.

Szintén fontos környezetet érintő beruházások a közlekedési fejlesztések a forgalomcsökkentő beruházások és a különböző forgalomirányítási megoldások. A forgalmas főutak mentén zöldfelületek növelése is fontos, fasorok telepítésével, rekreációs terekhez kötött zöldfelületekkel lehet ezt a problémát megoldani.

Északi városrész

A városrész fontos feladata a közlekedés által okozott környezeti terhelés (zaj és levegőszennyezés) csökkentése, valamint a környezetbarát közlekedés arányának növelése. Ez zöldfelület növelésével oldható meg, a területen már jelenleg is meglévő erdős, fás foltok fejlesztése, karbantartása is elégségesnek bizonyulhat, de az épített környezet közelében is fontos fejleszteni a zöld területeket. A városrész nagy kihívása a jelenleg több helyen igen rendezetlen épített környezet megújítása. Több, jelenleg szegregátumnak minősített területen a közműekkel való ellátás sem teljesen megoldott, ez a lakók életminőségén túl a környezetet is rombolja. Az illegális fakivágások komoly természetkárosító hatással bírnak, egyrészt a megmaradó facsonkok esztétikailag zavaróak, illetve a terület újrafásítása sem megoldott. A vegyes tüzelési mód komoly szennyező, mivel az eltűzelt dolgok között akadnak káros anyagok is. Ennek a problémának a megoldása fontos feladat, a város lehetőségeihez képest tervezi a korszerűbb tüzelési módok elterjesztését, azonban ebben az egyéni szerepvállalás is fontos tényező.

Ebben a városrészben is fontos, hogy az út és közlekedési fejlesztések meg legyenek oldva, mivel ezek is jelentős mértékben képesek csökkenteni a környezeti szennyezést. Fontos, hogy a városrészbe is eljusson a kerékpárút, illetve a járdák is megújuljanak.

Nyugati városrész

A városrész területén tervezett zöldterület megújítás mennyiségében és minőségében is hozzájárul a városrész fejlődéséhez. Az útfelületek korszerűsítésével csökkenthető a forgalomból származó zajszennyezés, és némileg a porszennyezés is. A forgalomirányításban bekövetkező változások a forgalom egyenletesebb eloszlását eredményezik, mely szintén kedvezően befolyásolja a városrész környezeti állapotát. A jobb elérhetőség csökkenti a járművek által feleslegesen kibocsátott szennyezőanyagokat. Az utak, közterek általános karbantartása, tisztántartása is hozzájárul a burkolatuk élettartamának megnöveléséhez. A közlekedésből adódó szennyezések mérséklését járdák és kerékpárutak fejlesztése is szolgálja, utóbbi bővítése és átvezetése a város más részeibe rendkívül fontos feladat. A városrészbe bevezető két forgalmas út mentén fasorok és zöld felületek telepítését kell szorgalmazni, a belső úthálózat mentén is ki kell alakítani zöld tereket, melyeket össze lehet kötni rekreációs funkcióval is, ez a fásítás és zöldfelület növelés a városképet is javítja, mely fontos célkitűzése a településnek.

A sport és rekreációs infrastruktúra fejlesztése során az épületfelújítások energetikai kialakításánál korszerű elvek alkalmazására kell majd törekedni, mind az energiahordozók, mind pedig az üzemeltetés tekintetében. A burkolatanyagoknak illeszkedniük kell a már meglévő mesterséges épített környezethez, illetve a sport speciális feltételeihez egyaránt, továbbá, ahol indokolt ott a természethez is igazodni kell. A városrész vizeinek további hasznosítása során is törekedni kell a minél természet közelebbi állapotok fenntartására. Fontos továbbá, hogy a városrész természetes környezete állapota megmaradjon, mely az ide tervezett gazdagabb idegenforgalmi kínálat miatt is fontos.

Az egész településen egyaránt jelentkező káros környezeti hatások kompenzálásához szükséges intézkedések:

- szükséges az utcák, terek fásítása, fasorok, sövények telepítése, a parlagfűmentesítés és az allergiafenyegetettség csökkentése.
- fontos feladat a közlekedés által okozott környezeti terhelés (zaj, rezgés, levegőszennyezés)
- a porterhelés csökkentése érdekében „zöld gyűrű” telepítése szükséges,
- a sárfelhordás miatt száraz időszakban a levegő porterheltsége magas, így a burkolattal ellátott utak és a földutak találkozásánál célszerű „sárrázókat” telepíteni,
- szennyvízproblémák megoldása, ivóvíz biztosításának kérdésköre.

5. Antiszegregációs terv

Az Antiszegregációs Terv elsősorban területi dimenzióban, a szegregációs folyamatok szempontjából vizsgálja az esélyegyenlőségi problémák meglétét egy adott településen. Az antiszegregációs terv célja, hogy a város felmérje azon területeit, ahol a szegregáció már megindult, illetve ahol előrehaladott állapotban van, és a fentiek szellemében kidolgozzon a szegregáció oldására irányuló programokat.

A települések sajátos, összetett képződmények, melyek állandóan változnak a környezeti körülmények hatására. A települések a szűkebb és tágabb környezetükben bekövetkező változásokra érzékenyen reagálnak. Akár évszázadokig is fennmaradnak, majd valamilyen káros hatásra (legyen ez külső vagy belső) elnéptelenedhetnek, elpusztulhatnak, de kedvező változások következtében akár újjáépülhetnek, megújulhatnak.

A településen zajló tevékenységek (társadalmi, gazdasági, stb.) a természeti és az épített környezet keretei között zajlanak, melyek meghatározzák a települések arculatát.

A településen történő fejlesztések, de már a fejlesztések tervei is jelentős hatással lehetnek a településre, annak egy részére. Ezen fejlesztések tervezése és meghatározása esetén figyelembe kell venni a település összetett jellegét, a benne zajló tevékenységek és elemek egymásra hatását, hogy a településre vonatkozó hatásokat prognosztizálhassa, valamint a káros hatásokat kezelhesse. A településfejlesztés, tervezés és üzemeltetés a települési önkormányzat feladata, melynek tevékenysége hosszú távra meghatározza egy település jövőjét.

5.1. Helyzetelemzés az alacsony státuszú népesség területi koncentrációjáról a város egészének tekintetében

Az esélyegyenlőség előmozdítását - különösen a lakhatás, szociális szolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés terén - megnehezítik az egyes városrészekben érvényesülő szegregációs és szelekciós mechanizmusok, tovább mélyítve a társadalmi különbségeket. Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különös figyelmet kell fordítani az alacsony státuszú lakosok helyzetére. Területi dimenzióban, a szegregációs folyamatok szempontjából kell megvizsgálni az esélyegyenlőségi problémákat, felmérve azon a területeit a városnak, ahol megindultak vagy előre haladott állapotban vannak a szegregációs folyamatok, tehát az alacsony iskolai végzettségű és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező aktív korú lakosság a térben koncentráلódik.

5.1.1.A város és városrészek helyzetelemzése

Ózdon a település fejlődése és a településszerkezet alakulása jól elkülöníthető településrészeket eredményezett. A város terjeszkedése során több környező kisebb falut is magába olvasztott, melyek ma is külön álló településrészek. A város szerkezetéből adódóan négy városrész elkülönítése lehetséges. Ezen városrészek magukba foglalják a korábban beolvasztott kisebb településeket is, melyek külön városrészként való kezelése nem lett volna célszerű.

A város történelmi múltja, jelenlegi állapota, településszerkezetének képe és fejlesztési céljai alapján elkülönített négy városrész Ózdon:

- Központi városrész
- Keleti városrész
- Északi városrész
- Nyugati városrész

Az integrált városfejlesztési stratégia városrészekre vonatkozó elemzése már kimutatja, hogy melyek a város rosszabb státuszú területei, ahol a népesség társadalmi összetétele és a terület fizikai jellemzői is kedvezőtlenebbek. A következőkben a város és a négy városrész szegregációs mutatók és adatok alapján történő jellemzése történik, mely a szegregátumok lehatárolásának egyik alapja.

5.1.1.1. *Népesség*

Ózd városának lakónépessége csökkenő tendenciát mutat az 1980-es évek eleje óta, az ipari termelés hanyatlásának hatására. Ettől az időszaktól kezdődően jelentősen megnőtt az Ózdot elhagyók száma. A városban a szaporodási ráta növekvő tendenciát mutat, az elmúlt pár évben pár száz fővel nőtt a népesség a 2001-es adatokhoz képest.

Napjainkban Ózdon a születések száma és aránya alacsonyabb a halálozások számánál, így természetes fogyás mutatható ki. A várost elhagyók elsősorban a munkaképes korúak köréből kerülnek ki. Ennek következtében a város korösszetétele is jelentősen megváltozott: megnőtt az idősek és a fiatalok aránya. Utóbbi korosztály számarányának erőteljes növekedésének oka az, hogy a szaporodási ráta, és ezáltal a sokgyermekes családok aránya megnövekedett. A város korszerkezete ezáltal fiatalosabbá vált. Nagy szerepe van ebben annak is, hogy köztudottan nagy mértékben nőtt a cigány lakosság száma, lakosságon belüli aránya. A népesség drasztikus csökkenése velük pótlódott, így népesség szerkezete is átalakult.

A 2001-es népszámlálás adatai szerint a város lakossága 38 405 fő volt, ebből a 7 446 fő 15 év alatti, a 60 év felettiek száma 8 286 fő, a 15 és 59 év közöttiek száma pedig 22 673 fő volt. Az önkormányzati adatszolgáltatás alapján azóta mintegy 200 fővel növekedett a lakónépesség, a jelenlegi korösszetétel hasonlóan mondható, a korszerkezet alapján kismértékben ugyan, de

öregedés tapasztalható: a gyermekek (0-14 év) száma 900 fővel csökkent, a 15-59 éves korosztályba tartozók száma pedig 1100 fővel növekedett.

Mivel a 2001-es népszámlálási adatokhoz képest a 2008-as önkormányzati adatállomány jelentős különbségeket mutat, a helyzetelemzések során az önkormányzati adatok is feltüntetésre kerülnek mind a városrészek, mind pedig a szegregált területek esetében, a segélyezési arányszámok kiszámításánál is 2008. évi adatokat használunk.

A város fiatalosabb korszerkezetű, mint a megyei átlag. A 2001-es népszámlálás adatai alapján 100 felnőtt korúra jutó gyermek 35 fő – a megyei átlag 24 fő, és az idős korúak száma 37 fő - megyei átlag 32 fő volt. A jelenlegi állapot szerint 28 gyermek és 35 idős korú jut 100 felnőttre. Az arányok tehát közelítenek a megyei átlag felé.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiában meghatározott négy városrész közül a legnépesebb a Nyugati városrész. A városrészek lakónépességének és a lakásállományának arányát tekintve ez a legelőnyösebb helyzetű része a városnak, hiszen itt átlagosan 1,8 fő jut egy lakásra. A Központi városrészben 1,9 fő, a Keleti városrészben 2,3 fő, az Északi városrészben ez az érték 2,5 fő/lakás (a város egészére jellemző átlagérték 2,0 fő/ lakás).

A lakónépesség életkor szerinti megoszlása a városrészeken belül a Központi és az Északi városrész esetében az Ózdra jellemző arányokhoz hasonló, a Keleti és Nyugati városrészben a 15-59 évesek aránya szintén, ugyanakkor a Keleti városrészben a gyermekek, míg a Nyugati városrészben a 60 év feletti aránya magasabb.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező aktív korúak aránya az Északi városrészben kisebb mértékben, a Keleti városrészben jelentősen meghaladja a városi átlagértéket, az itt élő 15-59 éves lakosság fele alacsony képzettségű. Az alacsony komfortfokozatú lakások arányát tekintve a helyzet hasonló, szintén a Keleti városrész rendelkezik a legkedvezőtlenebb feltételekkel.

A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az egész városra és minden városrésze vonatkozóan meghaladja az 50%-ot, a legmagasabb értéket a Keleti városrészben figyelhetjük meg, a szegregációs mutató ebben a városrészben meghaladja a 42%-ot. A foglalkoztatottsági arány a Központi városrészben a legkedvezőbb, míg a Keleti városrészben alig haladja meg a 30%-ot. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya városi szinten is nagyon magas, 50% fölötti, a Keleti városrészben eléri a 60%-os mértéket.

Mutatószámok	Ózd	Központi városrész	Nyugati városrész	Északi városrész	Keleti városrész
Lakónépesség száma	38 405	9 512	14 727	8 154	6 002
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,4	18,8	17,0	20,9	24,3
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,0	61,1	59,6	58,7	54,9
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,6	20,1	23,5	20,4	20,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,5	27,9	28,1	33,6	50,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	7,7	9,8	7,8	8,3	2,6
Lakásállomány (db)	14 960	3 838	6 295	2 893	1 926
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	23,6	15,7	15,3	34,5	50,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	55,5	52,2	52,8	56,4	66,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	25,8	21,8	21,4	27,1	42,3
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	40,6	43,8	42,6	39,9	30,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	52,7	49,6	52,8	51,7	60,0

KSH adatszolgáltatás (2001)

Mutatószámok	Ózd	Központi városrész	Nyugati városrész	Északi városrész	Keleti városrész
Lakónépesség száma	38604	9798	14443	7574	6789
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,0%	16,0%	14,1%	17,0%	24,5%
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6%	63,2%	61,2%	62,3%	59,2%
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,4%	20,8%	24,7%	20,6%	16,3%
Lakásállomány (db)	19331	5145	8189	3048	2949

Önkormányzati adatszolgáltatás (2008)

5.1.1.2. Szociális ellátás, segélyezési adatok

Az önkormányzat adatszolgáltatása alapján a városban nagyon jelentős rétegek szorulnak szociális gondoskodásra. A szociális támogatásban részesülők száma több mint 10 000 főre tehető, ami város összlakosságának csaknem 26%-a.

Lakásfenntartási támogatás

Az Szt. 38-39. §-a alapján a települési önkormányzat lakásfenntartási támogatást nyújt az Szt. szerinti feltételeknek megfelelő jogosultak (normatív lakásfenntartási támogatás) egyéves időtartamra, valamint önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek szerint helyi lakásfenntartási támogatást állapít meg egyéves, illetve hat hónapos időtartamra.

Ózd Város Önkormányzatának a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 18/2007. (X.1.) számú rendelete a lakásfenntartási támogatást természetbeni ellátásként határozza meg, erre az Szt. 47. § (1) bekezdése lehetőséget ad az önkormányzatok számára. A fenti rendelet szerint támogatást csak szolgáltatónak történő átutalással vagy tüzelőutalvány formájában lehet nyújtani. A 2007. évben lakásfenntartási támogatásban részesített háztartások adatai:

	Fő	Összeg (eFt)
Normatív átutalásos	1269 fő	51.905.-
Normatív tüzelős	1546 fő	80.220.-
Helyi	570 fő	13.736.-

Összesen:	3385 fő	145.861.-

Az átutalásos támogatást fűtési díj (TÁVHŐ, TIGÁZ, ÉMÁSZ), lakbér, vízdíj, közös költség, áram díj, szemétszállítási díj formájában, a hagyományos fűtési módú (szén, fa) lakásokban lakók számára a fűtési díjra megállapított támogatást tüzelőutalvány formájában nyújtja az önkormányzat. A döntést – átruházott hatáskörben – Ózd Város Polgármestere hozza meg.

Az átutalásos támogatás folyósítása havonta történik az adott szolgáltató számára, amely az összeget jóváírja a havi számlában. A tüzelőutalványt előre, egy összegben adja ki a jogosult részére a Szociális és Egészségügyi Ügyosztály.

Adósságkezelési szolgáltatás

Ózd Város Önkormányzata a korábbi időszakban alkalmasszerűen végzett adósságkezelési szolgáltatást 1998.-1999. évben. 1998. évben: 8000.-E Ft központi támogatást kapott az önkormányzat a közüzemi szolgáltatóknál felhalmozott díjhátralékok csökkentésére. Azok a háztartások részesülhettek támogatásban, akiknek 1994. és 1996. között keletkezett a távfűtési, lakbér, vízdíj és szemétszállítási díjhátraléka.

A 774 db benyújtott kérelemre 546 háztartás kapott támogatást, a pályázattal a szolgáltatók hozzájárulásával és a díjhátralékosok befizetésével összesen 17,5 M Ft díjhátralék rendeződött.

1998-1999. évben: Adósságkezelés a 96/1998. (V.13.) számú Kormányrendelet alapján: 952 fő nyújtott be kérelmet, ebből támogatást kapott 497 fő. A támogatás három részből állt, 30%-os önrész, 14%-os szolgáltatói átvállalás, 56%-os önkormányzati és központi költségvetési támogatás. A jogosultsági feltételeknek nem felelt meg 267 fő, 188 fő pedig nem fizette be a 30%-os önrészt.

A másfél éves program alapján 52.183.-Eft díjhátralék rendeződött.

Ózd Város Önkormányzata jelenleg adósságkezelési szolgáltatást nem működtet. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 55/C. § (2) bekezdése alapján „.... az a települési önkormányzat, amelyiknek területén negyvenezernél több állandó lakos él, köteles adósságkezelési szolgáltatást nyújtani.” Ózd lakosságszáma 2007. január 1-jén 39.682 fő volt, 2007. december 22-én 39.071 fő volt.

A városi lakásállomány alapulvételével (egy lakást egy háztartásként kezelve) átlagosan a háztartások fele érintett valamely támogatási forma által.

A Nyugati városrészben kerül kiosztásra a segélyek csaknem 30%-a, azonban ez lévén a város legnépesebb része, a lakásállományhoz viszonyított átlagos segélyezési arány itt a legalacsonyabb. A rendszeres szociális járadékra egészségkárosodás alapján való jogosultság a Keleti városrészben, az ellátásban részesülő hajléktalanok száma a Központi városrészben kiugróan magas.

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	Ózd	Központi városrész	%	Nyugati városrész	%	Északi városrész	%	Keleti városrész	%
Lakásfenntartási támogatás	2489	605	24,3%	872	35,0%	437	17,6%	575	23,1%
Rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4874	1096	22,5%	1288	26,4%	970	19,9%	1520	31,2%
Rendszeres szociális segély	2648	640	24,2%	833	31,5%	497	18,8%	678	25,6%
ebből: egészségkárosodott	66	11	16,7%	12	18,2%	16	24,2%	27	40,9%
támogatott álláskereső	20	0	0,0%	7	35,0%	5	25,0%	8	40,0%
nem foglalkoztatott	2489	599	24,1%	794	31,9%	463	18,6%	633	25,4%
hajléktalan	70	27	38,6%	20	28,6%	13	18,6%	10	14,3%
Összes támogatásban részesülő	10011	2341	23,4%	2993	29,9%	1904	19,0%	2773	27,7%
Lakásállomány	19 331	5 145		8 189		3 048		2 949	
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	0,52	0,46		0,37		0,62		0,94	

Önkormányzati adatszolgáltatás (2008)

A lakásállományra vonatkoztatott összesített segélyezési adatok tekintetében a Keleti városrész kimagaslóan magas értéket mutat, a háztartások csaknem mindegyikében él segélyre jogosult.

A Keleti városrészben a háztartások felében él ezek szerint rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosult gyermek, itt kerül kiosztásra a városban gyermekvédelmi támogatásra fordított összeg közel egyharmada. Szintén itt a legmagasabb a lakásfenntartási támogatásban és rendszeres szociális segélyben részesülők aránya.

Az IVS-ben azonosított városrészek	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFT-ben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	HHH gyerekek száma a település-részen	Romák aránya a lakónépességben belül
Központi városrész	9 798	5 145	11,8%	12,4%	21,3%	377	26-32%
Nyugati városrész	14 443	8 189	10,6%	10,2%	15,7%	259	18%
Északi városrész	7 574	3 048	14,3%	16,3%	14,3%	366	40-45%
Keleti városrész	6 789	2 949	19,5%	23,0%	51,5%	628	48-56%
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33%

Önkormányzati és CKÖ adatszolgáltatás (2008)

5.1.1.3. Lakásállomány

Ózd városában a lakások döntő többsége (84,6 %) természetes személyek tulajdona. Ózd lakásállományának megoszlását a városrészek között az alábbi táblázatban láthatjuk. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya az Északi városrészben magas, a Keleti városrészben pedig a lakásállomány fele alacsony komfortfokozatú.

Mutatószámok	Ózd	Központi városrész	% városrész/ Ózd	Nyugati városrész	% városrész/ Ózd	Északi városrész	% városrész/ Ózd	Keleti városrész	% városrész/ Ózd
Lakásállomány	19331	5145	26,6%	8189	42,4%	3048	15,8%	2949	15,3%
Alacsony komfortfokozatú lakások aránya	23,6	15,7		15,3		34,5		50,0	

Önkormányzati és KSH adatszolgáltatás

Önkormányzati tulajdonú bérlakás-állomány jellemzése

Ózd városának településszerkezetére jellemző a kohász-bányász iparágak miatti kolóniás településrészek nagy területű kiépítettsége. A sakktablaszerű, többlakásos épületek az 1970-es évek végétől fokozatosan átkerültek a kohásztól és a bányásztól a város kezelésébe, tulajdonába, döntően ezekből a lakásokból lettek az ún. szociális bérlakások. Általában jellemző az alacsony komfortfokozat és a kicsi alapterület, emiatt a lakások fenntartási költségei is viszonylag alacsonyak. A munkajövedelemmel nem, vagy alig rendelkező bérlők azonban a legtöbb esetben ezt az alacsonyabb rezsiköltséget sem fizetik, illetve nem tudják fizetni, a környezetük elhanyagolttá válik.

A kis alapterületű (30-50 m² közötti) lakásokban 5-15 fős családok élnek, ez az életforma hagyományokból és kényszerűségből is táplálkozik.

Az önkormányzat tulajdonában a lakások 5,4 %-a (1063 db) van, ebből 57 lakhatatlan, 25 db bontott. Az önkormányzati tulajdonú ingatlanok az ÓZDSZOLG Kht. kezelése alatt állnak.

Önkormányzati tulajdonú lakások megoszlása komfortosság szerint:					
	%	2002.	2004.	2006.	2007.
összkomfortos	27,6	273	281	286	296
komfortos	20,6	241	232	237	221
félkomfortos	16,6	164	161	159	178
komfort nélküli	34,4	393	371	356	368
szükség és egyéb	0,6	10	9	6	7
összesen		1081	1054	1044	1070
Önkormányzati tulajdonú lakott lakások alapterület szerinti megoszlása:					2006-os
%					
0 – 29 m ²		80	69	73	6,9 %
30 – 39 m ²		222	202	199	19,0 %
40 – 49 m ²		584	588	581	55,6 %
60 – 79 m ²		148	149	143	13,6 %
80 – 99 m ²		25	23	23	2,2 %
100 m ² -től		22	23	25	2,3 %
összesen:		1081	1054	1044	
Önkormányzati tulajdonú lakások szobaszám szerint:					2006-os
%					
1 szobás		635	619	607	58,1 %
2 szobás		395	389	392	37,5 %
3 szobás		42	35	35	3,3 %
4 és több szobás		9	11	10	0,9 %
összesen:		1081	1054	1044	
Ózdi lakások száma használati jogcím szerint:					2006-os
%					
természetes személyek tulajdona		12.338	12.354	12.352	86,4 %
egyéb tulajdonú		787	789	788	5,5 %
összesen:		14.291	14.302	14.283	

Az önkormányzat tehát jelentős számú bérlakással rendelkezik, a bérlakás-állomány jelentős hányadát a komfort nélküli lakások teszik ki (34,4%). Az önkormányzatnak a lakástörvény szerint szociális bérlakást kell biztosítani az arra rászorulóknak részére, így a komfort nélküli lakások sem kerülhetnek elidegenítésre. Jelenleg 236 fő lakásra várót tartanak nyilván.

Területi elhelyezkedés szerinti arány a szociális bérlakásoknál:

Központi városrészben	20 %
Nyugati városrészben	30 %
Északi városrészben	24 %
Keleti városrészben	26 %.

Területi elhelyezkedés	Komfortfokozat szerinti darabszám							Összesen
	Összkomf.	Komfortos	Félkomf.	Kom. nélk.	Szükségalakás	Lakhatatlan	Bontott	db
<u>Központi városrész:</u>								
48-as út	12							12
Bartók Béla út	8							8
Bem út		2						2
Bethlen Gábor út	1							1
József Attila út		8						8
Katona József út	7							7
Kisamerika sor				5				5
Kiserdőalja telep				42		2	2	46
Munkás út		1	4					5
Nagyamerika sor		6	14					20
Nemzetőr út	36							36
Óvoda út			1	2				3
Szondy György út		3	6	1		1		11
Toldi Miklós út			3					3
Újtelep		14	5		2			21
Váczi Mihály út			2	18				20
Vasvár út	35							35
<u>Központi városrész</u>	99	34	35	68	2	3	2	243
<u>összesen:</u>	40,7%	14,0%	14,4%	28,0%	0,8%	1,2%	0,8%	100,0%
<u>Város egészének arányában</u>	66,4%	65,3%	4,9%	30,6%	0,0%	16,4%	36,0%	43,0%
<u>Nyugati városrész:</u>								
Akna út				12		1		13
Árpád vezér út	41	126	1					168
Bolyki főút	30							30
Bolyki Tamás út	53							53
Bulcsú u.	7							7
Csépányi út		1						1
Géza u.		7						7
Iskola u.				2				2
Kisdobos u.			1	1				2
Lehel vezér u.	45							45
Nagy Imre u.	12							12
Nyírfu u.		2		1				3
Páfrány u.				13		2	1	16
Rendelő u.		1	2	10			4	17
Rózsadomb u.			1	7				8
Somsályfő tp.		2	2	40				44
Szabolcsköz	5							5
Szent István u.	5							5
Szentsimon út			1					1
Szép u.				5		6	2	13
Tölgyfa u.				1			2	3
Zrínyi Miklós út	2							2
<u>Nyugati városrész</u>	200	139	8	92	0	9	9	457
<u>összesen:</u>	43,8%	30,4%	1,8%	20,1%	0,0%	2,0%	2,0%	100,0%
<u>Város egészének arányában</u>	0,7%	13,3%	38,9%	22,6%	0,0%	9,0%	2,7%	24,6%

Északi városrész:								
Akácos út				14		2		16
Damjanich út							1	1
Hétes tp.				45		5	7	57
Hétes völgy				2				2
Petőfi Sándor u.				6		2		8
Uraji u.				1				1
Velence tp.	2	40	117			18		177
Észali városrész összesen:	2	40	117	68	0	27	8	262
	0,8%	15,3%	44,7%	26,0%	0,0%	10,3%	3,1%	100,0%
Város egészének arányában	0,7%	13,3%	38,9%	22,6%	0,0%	9,0%	2,7%	24,6%
Keleti városrész:								
Bánszállás tp.				42	2	12		56
Berkenye u.				1		1		2
Forrás u.				3				3
Kovács-Hagyó Gyula							6	6
Mecsey István út				3				3
Somsályi u.			4	24		3		31
Keleti városrész összesen:	0	0	4	73	2	16	6	101
	0,0%	0,0%	4,0%	72,3%	2,0%	15,8%	5,9%	100,0%
Város egészének arányában	0,0%	0,0%	1,3%	24,3%	0,7%	5,3%	2,0%	9,5%
Ózd összesen	301	213	164	301	4	55	25	1063
	28,3%	20,0%	15,4%	28,3%	0,4%	5,2%	2,4%	100,0%

Önkormányzati adatszolgáltatás

Az Északi városrészben a lakásállományhoz viszonyítva magas a önkormányzati tulajdonú lakások aránya, a Keleti városrészben alatta marad a városi átlagértéknek. A bérlakásállományban a komfort nélküli szociális bérlakások aránya minden városrészben magasnak mondható, a Keleti városrészben azonban ez az arány kiugróan magas, 4 lakás kivételével minden bérlakás komfort nélküli.

Terület bérlakás állománya a lakásállományhoz viszonyítva	Lakás-állomány	Bérlakás állomány		Komfort nélküli szociális bérlakások	
		db	%	db	%
Ózd	19331	1063	5,5%	366	34,4%
Központi városrész	5 145	243	4,7%	75	30,9%
Nyugati városrész	8 189	443	5,4%	109	24,6%
Északi városrész	3 048	262	8,6%	85	32,4%
Keleti városrész	2 949	101	3,4%	97	96,0%

5.1.1.4. Infrastrukturális ellátottság

	Azon utcák, ahol részben, vagy egészben nem találhatóak	A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma az el nem látott utcában	Városrész
Vezetékes víz	-		
Áram	-		
Közvilágítás	-		
Szennyvíz-csatorna	Alkotmány út, Bartók B. u., Cipó u., Csákány u., Cserdalápa u., Csokonai u., Építők útja, Füredi u., Hajnóczy J. u., Karu u., *Kiserdő alja tp., *Kolozsi I. u., Kosztolányi u., Malom út, Martinovics u., Mikes K. u., Pázmány u., Sturmán u., Szondi Gy. u., *Temető u., Toldi M. u., Újtelep u., *Vár u., Vasút u., Vasvári P. u.	Bartók B. u. 5 fő, Csákány u. 3 fő, Karu u. 4 fő, Kiserdőalja 47 fő, Kolozsi u. 15 fő, Pázmány u. 6 fő, Szondi u. 11 fő, Toldi u. 3 fő, Új telep 57 fő, Vasút u. 41 fő, Vasvári P. u. 8 fő.	Központi városrész
	Ács u., Akna u., Arany J. u., Bányász u., Barátság u., Bolyki T. u., Bornemissza út, Boróka u., Csépany út, Cser u., Deák út, *Debreceni út, Domb u., Fenyő u., Gubonnai út, Gyergyó u., Győzelem út, Hegyi u., Hossó u., Ibolya u., Iskola u., IV. Béla, Kaffka M. u., Károlyi M. u., Kisdobos u., *Kölcsey u., Krúdy Gy. u., Kucsera Z. u., Lam út, Liget u., Márton u., Nád u., Nagyvölgyi u., Nyárjasalja u., Nyírfa u., Páfrány u., Pál gazda köz, Rendelő u., Rózsadomb u., Semmelweis u., Somsályfő tp., Szentsimon út, Szép u., Tölgyfa u., Vörösmarty u.	Akna u. 5 fő, Bolyky T. u. 6 fő, Csépany út 17 fő, Cser u. 3 fő, Deák u. 7 fő, Debreceni u. 9 fő, Gubonnai u. 3 fő, Hossó u. 3 fő, Ibolya u. 3 fő, Kölcsey u. 9 fő, Krúdy u. 4 fő, Kucsera u. 5 fő, Nagyvölgyi u. 3 fő, Nyárjasalja u. 1 fő, Páfrány u. 10 fő, Pál Gazda köz 4 fő, Rendelő u. 1 fő, Rózsadomb u. 3 fő, Semmelweis u. 4 fő, Somsályfő tp. 6 fő, Szentsimon út 21 fő, Szép u. 5 fő, Tölgyfa u. 1 fő.	Nyugati városrész
	Baross G. u., Battyány u., Bercsényi M. u., Bólyai F. u., Budai Nagy A. u., Csaba út, Csontalma u., Damjanich út, Derkovits u., Egressy G. u., Fráter Gy. u., Hétes tp., Honvéd u., Ifjúság u., Istenmező u., Jedlik Á. u., Kárpáti u., Kistó u., Körte völgy, Mészáros L. u., Mosonyi M. u., Muskátli u., Nefelejcs u., Németh L. u., Pásztor u., Puskás T. u., Ráctag u., Rózsavölgyi u., Susa út, Szegfű u., Székely B. u., Szenna u., Szigligeti u., Sziklás tető, Temesvári u., Tormás u., Uraj u., Vadász u., Vásárhelyi P. u., Verne Gy. u., Zsély A. u.	Bercsényi út 3 fő, Csontalma u. 13 fő, Damjanich út 25 fő, Egressy u. 17 fő, Hétes tp. 88 fő, Honvéd u. 3 fő, Ifjúság u. 2 fő, Istenmező u. 8 fő, Jedlik Á. u. 1 fő, Mosonyi u. 3 fő, Muskátli u. 3 fő, Németh L. u. 1 fő, Ráctag út 6 fő, Rózsavölgyi út 1 fő, Susa út 6 fő, Szegfű u. 7 fő, Székely B. u. 2 fő, Sziklás tető 8 fő, Temesvári u. 5 fő, Uraj út 23 fő, Vadász út 3 fő.	Északi városrész

	Áchim A. út, Álmos v. u., Bánszállás tp., Botond vezér u., Buda v. u., Center út, Dobó I. u., Előd v. u., Etele u., Forrás u., Földes F. u., Gál-völgye út, Gárdonyi G. u. Hársfa u., Huba v. u., Hunyadi J. u., Jókai M. u., Kond v. u., Kossuth L. u., Kovács-Hagyó Gy. út, Lyukó völgy, Madách I. u., Május 1. u., Mátyás K. u., Mecssey I. út, Móricz Zs. u., Munkácsy M. u., Ond v. u., Órs v. u., Puskin u. Sajó u., Somsály u., Sümeg u., Szemere u., Szőlőkalja u., Szövetkezeti u., Tábla u., Taksony v. u., Tass v. u., Tétény v. u., Tinódi u., Tóth Ede u., Várkonyi u., Zsolt v. u.	Áchim A. u. 3 fő, Bánszállás tp. 65 fő, Buda v. út 2 fő, Center út 11 fő, Dobó út 117 fő, Etele u. 2 fő, Forrás út 14 fő, Földes u. 1 fő, Gál-völgye út 20 fő, Huba v. út 4 fő, Hunyadi u. 2 fő, Jókai u. 5 fő, Kossuth u. 4 fő, Kovács-H. Gy. út 12 fő, Lyukó völgy 6 fő, Madách u. 5 fő, Május 1. út 4 fő, Mátyás K. u. 14 fő, Mecssey u. 123 fő, Munkácsy u. 5 fő, Órs v. u. 22 fő, Somsály u. 10 fő, Szemere u. 8 fő, Szőlőkalja u. 59 fő, Szövetkezeti u. 10 fő, Tábla u. 6 fő, Taksony v. u. 2 fő, Várkonyi u. 3 fő, Zsolt v. u. 4 fő.	Keleti városrész
Gáz	*Kiserdőalja tp., *Kolozsi u., *Temető u., *Vár u.	Kiserdőalja 47 fő, Kolozsi u. 15 fő,	Központi városrész
	*Debreceni u., *Kölcsey u.	Debreceni u. 9 fő, Kölcsey u. 9 fő.	Nyugati városrész
	Hétes tp.	Hétes tp. 88 fő.	Északi városrész
	Szőlőkalja u., Földes F. u.	Szőlőkalja u. 59 fő, Földes F. u. 1 fő.	Keleti városrész
Pormentes út	Cserdalápa u., Kisamerika sor, *Kolozsi I. u., Mikes K. u., Munkás u. mögött, Rákóczi F. u., Új telep, Újtelep u., *Vár utca	Kisamerika sor 18 fő, Kolozsi u. 15 fő, Új telep 57 fő,	Központi városrész
	Akna u., Boróka u., Cser u., *Debreceni út, Fenyő u., Gubonnai út, Hossó u. vége, Iskola u., Kisdobos u., *Kölcsey u., Kucsera Z. u., Márton u., Páfrány u., Pál gazda köz, Rendelő u., Semmelweis u., Somsályfő telep, Szeder u., Szép u., Tölgyfa u.	Akna u. 5 fő, Cser u. 3 fő, Debreceni u. 9 fő, Gubonnai u. 3 fő, Hossó u. 3 fő, Kölcsey u. 9 fő, Kucsera u. 5 fő, Páfrány u. 10 fő, Pál Gazda köz 4 fő, Rendelő u. 1 fő, Semmelweis u. 4 fő, Somsályfő tp. 6 fő, Szép u. 5 fő, Tölgyfa u. 1 fő.	Nyugati városrész
	Bláthy O. út, Csaba út, Csontalma u., Fráter Gy. u., Hétes völgy, Körte völgy, Liszt F. u. vége, Mosonyi M. u., Pásztor u., Szegfű u., Vásárhelyi P. u., Zsély A. u.	Csontalma u. 13 fő, Hétes völgy 8 fő, Liszt F. u. 1 fő, Mosonyi u. 3 fő, Szegfű u. 7 fő,	Északi városrész
	Dobó István u. mellékútja, Forrás u., Kossuth L. u., Kovács-Hagyó Gy. út mellékútja, Lyukó völgy, Móricz Zs. u., Puskin u. Sümeg u., Szemere u., Szőlőkalja u.	Dobó út 117 fő, Forrás út 14 fő, Kossuth u. 4 fő, Kovács-H. Gy. út 12 fő, Lyukó völgy 6 fő, Szemere u. 8 fő, Szőlőkalja u. 59 fő	Keleti városrész
A városban HHH gyermekek száma		1630 fő	

5.1.2. A program célterülete

A szegregáció fogalmát a szakirodalom leggyakrabban a területi elhelyezkedéssel, lakhatással és az ebből következő intézményi elkülönüléssel/elkülönítéssel kapcsolatban használja. Szegregációnak nevezzük azt a jelenséget, amikor egy-egy településen belül a különböző társadalmi rétegek, etnikai csoportok stb. lakóhelye erősen elkülönül egymástól. A szegregáció együtt jár a jövedelmi viszonyok és a települési infrastruktúra lényeges egyenlőtlenségeivel.

Szegregátum a településeknek azon területeit érinti, ahol az aktív korú népességen belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. A KSH által megjelölt területekre vonatkozó önkormányzati adatok (segélyezési arányok, bérlakás állomány, oktatási intézmények statisztikái) alátámasztották szegregátumnak minősülő területek városi viszonylatban kimagaslóan hátrányos helyzetét. A 2001-es KSH adatok alapján történő lehatárolás a jelenlegi állapotoknak megfelelően pontosításra került, több szegregátum esetében észlelhető a szegregáció kiterjedése az érintett területeken, 2 szegregátum esetében pedig 50 fő alá csökkent azóta a népesség.

Mutató megnevezése	Antiszegr.ter. 1. (Bánszállás telep)	Antiszegr.ter. 2. (Bolyki főút - Bolyki T. út - Kölcsey u. - településhatár - Debreceni u. mindkét oldala)	Antiszegr.ter. 3. (Damjanich út - Petőfi S. út - névtelen u. - Volny J. út -Vasút u. - Kossuth L.u. - Kőalja út - névtelen u. - patak)	Antiszegr.ter. 4. (patak - Petőfi S. út)	Antiszegr.ter. 5. (Zrínyi M. út - településhatár)	Antiszegr.ter. 6. (Iparvasút u. névtelen u. - Piac út - névtelen u.)	Antiszegr.ter. 7. (Akácos út - Hétes telep - településhatár - Hétes völgy - Csontalma u. - Istenmező u. - Mekcsey I.u.)	Antiszegr.ter. 8. (Rombauer T. tér - Alkotmány út - Kazinczy F.u. - Bartók B.u. - Bem u. - Pázmány út - névtelen u. - településhatár - Kiserdő alja - településhatár)
Lakónépesség száma	656	165	711	64	60	61	638	1 120
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	34,8	30,9	29,1	39,1	25,0	44,3	40,3	30,7
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	50,3	56,4	55,0	46,9	66,7	47,5	55,2	56,1
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	14,9	12,7	15,9	14,1	8,3	8,2	4,6	13,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	71,8	60,2	63,9	70,0	75,0	75,9	77,0	66,2
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	0,6	1,0	1,0	14,3	6,7	0,0	1,9	3,0
Lakásállomány (db)	200	53	226	18	18	15	143	315
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	90,5	90,6	62,8	61,1	66,7	60,0	85,3	57,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	81,8	80,7	75,7	66,7	77,5	82,8	89,5	78,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	65,2	54,8	52,7	56,7	72,5	69,0	75,0	58,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	17,0	17,8	23,0	33,3	22,0	15,6	10,3	20,5
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	75,4	76,9	67,1	60,0	64,7	80,0	80,8	70,0
Állandó népesség száma	668	158	724	64	60	60	606	1 137

KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	Antiszegr.ter._9. (Örs vezér u. - Ladányvölgy felé vezető út keleti része)	Antiszegr.ter._10. (patak - vasúti pálya - Mekcsey I. út a Honvéd u.-ig - Álmos vezér u. - Dobó I.u. Ny-i oldala a Huba vezér u-i kereszteződésig - patak - településhatár - Forrás u. mindkét oldala)	Antiszegr.ter._11 . (Kovács-Hagyó Gy. út - Berkenye u. - településhatár)	Antiszegr.ter._12. (Településhatár - Mátyás király u. - Hársfa u. - Szőlőkalja út - Jókai M.u. - Munkácsy M. út - Május 1. u. - Szőlőkalja út - Lyukó völgy - Rozsnyói út - vasúti pálya)	Antiszegr.ter._13. (Somsály út - Rózsadomb u. - Rendelő u. - településhatár - Rózsadomb u.)	Antiszegr.ter._14. (Akna utcától jobbra lévő utca és a településhatár által határolt terület)	Antiszegr.ter._15. (a Toldi Miklós u. és a Karu u. találkozásától D-re az említett utcák mindkét oldala és a Szondi Gy.u. mindkét oldala)	Antiszegr.ter._16. (Kovács-Hagyó Gy. út - településhatár - névtelen u.)
Lakónépesség száma	82	1 655	59	511	429	59	186	54
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	31,7	32,2	32,2	25,4	35,4	23,7	19,9	24,1
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	57,3	53,9	50,9	59,3	52,9	62,7	55,4	68,5
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	11,0	14,0	17,0	15,3	11,7	13,6	24,7	7,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	70,2	67,4	76,7	66,0	77,1	73,0	63,1	75,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	0,0	2,4	0,0	1,1	0,5	3,2	0,0	0,0
Lakásállomány (db)	20	531	17	154	139	22	75	22
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	65,0	74,0	76,5	52,0	89,2	90,9	54,7	100,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	87,2	79,5	63,3	74,6	83,3	78,4	75,7	94,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	59,6	60,7	56,7	53,5	68,7	64,9	58,3	73,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	11,8	19,4	36,7	23,6	15,8	20,5	21,6	5,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	75,0	73,1	62,5	62,5	77,5	71,4	69,7	89,5
Állandó népesség száma	82	1 622	59	515	419	59	186	54

Mutató megnevezése	Antiszegr.ter._1. (Bánszállás telep)	Antiszegr.ter._2. (Bolyki főút - Bolyki T. út - Kölcsey u. - településhatár - Debreceni u. mindkét oldala)	Antiszegr.ter._3. (Damjanich út - Petőfi S. út - névtelen u. - Volny J. út -Vasút u. - Kossuth L.u. - Kőalja út - névtelen u. - patak)	Antiszegr.ter._4. (patak - Petőfi S. út)	Antiszegr.ter._5. (Zrínyi M. út - településhatár)	Antiszegr.ter._6. (Iparvasút u. névtelen u. - Piac út - névtelen u.)	Antiszegr.ter._7. (Akácós út - Hétes telep - településhatár - Hétes völgy - Csontalma u. - Istenmező u. - Mekksey I.u.)	Antiszegr.ter._8. (Rombauer T. tér - Alkotmány út - Kazinczy F.u. - Bartók B.u. - Bem u. - Pázmány út - névtelen u. - településhatár - Kiserdő alja - településhatár)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	71,8	60,2	63,9	70,0	75,0	75,9	77,0	66,2
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	0,6	1,0	1,0	14,3	6,7	0,0	1,9	3,0
Alacsony presztízű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	71,7	84,2	79,0	50,0	44,4	100,0	54,1	71,5
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	80,9	77,0	74,1	79,7	76,7	83,6	85,9	76,3
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	52,0	50,0	48,4	23,1	35,7	50,0	59,9	48,5
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	18,4	15,8	19,0	0,0	21,4	0,0	23,3	19,9
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	31,2	30,1	24,8	16,7	7,5	27,6	28,7	25,8
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	90,1	90,2	61,9	58,8	64,7	64,3	85,6	58,6
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	62,6	13,7	25,7	52,9	29,4	28,6	51,1	30,3

KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	Antiszegr.ter._9. (Örs vezér u. - Ladányvölgy felé vezető út keleti része)	Antiszegr.ter._10 . (patak - vasúti pálya - Mecsek I. út a Honvéd u.-ig - Álmos vezér u. - Dobó I.u. Ny-i oldala a Huba vezér u-i kereszteződésig - patak - településhatár - Forrás u. mindkét oldala)	Antiszegr.ter._11 . (Kovács-Hagyó Gy. út - Berkenye u. - településhatár)	Antiszegr.ter._12 . (Településhatár - Mátyás király u. - Hársfa u. - Szőlőkalja út - Jókai M.u. - Munkácsy M. út - Május 1. u. - Szőlőkalja út - Lyukó völgy - Rozsnyói út - vasúti pálya)	Antiszegr.ter._13 . (Somsály út - Rózsadomb u. - Rendelő u. - településhatár - Rózsadomb u.)	Antiszegr.ter._14 . (Akna utcától jobbra lévő utca és a településhatár által határolt terület)	Antiszegr.ter._15 . (a Toldi Miklós u. és a Karu u. találkozásától D-re az említett utcák mindkét oldala és a Szondi Gy.u. mindkét oldala)	Antiszegr.ter._16 . (Kovács-Hagyó Gy. út - településhatár - névtelen u.)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	70,2	67,4	76,7	66,0	77,1	73,0	63,1	75,7
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	0,0	2,4	0,0	1,1	0,5	3,2	0,0	0,0
Alacsony presztízű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	100,0	61,8	72,7	63,6	86,8	75,0	72,0	100,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	72,0	78,1	71,2	77,3	83,5	83,1	72,0	83,3
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	73,9	48,6	35,3	33,6	46,5	20,0	51,9	77,8
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	26,1	16,6	11,8	12,1	21,1	10,0	26,9	33,3
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	38,3	22,2	13,3	26,1	22,5	29,7	29,1	21,6
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	65,0	72,7	75,0	50,0	87,8	90,0	55,4	100,0
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	15,0	30,7	0,0	16,4	58,5	50,0	50,8	33,3

KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	1. szegregátum	2. szegregátum	3. szegregátum	4. szegregátum	5. szegregátum	6. szegregátum	7. szegregátum	8. szegregátum
Lakónépesség száma	497	182	1 598	58	98	35	834	1 201
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	35,4	22,6	25,5	29,3	24,3	25,7	30,2	27,3
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,0	55,3	63,4	55,2	67,0	62,9	59,1	59,4
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	4,6	22,1	11,1	15,5	8,7	11,4	10,7	13,3
Lakásállomány (db)	107	56	420	13	28	15	200	417

Önkormányzati adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	9. szegregátum	10. szegregátum	11. szegregátum	12. szegregátum	13. szegregátum	14. szegregátum	15. szegregátum	16. szegregátum
Lakónépesség száma	154	1 439	14	546	600	52	201	140
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	29,2	27,0	42,9	28,6	32,7	15,4	25,9	26,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,1	54,3	57,1	60,3	54,8	73,1	59,2	62,9
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	11,7	18,8	0,0	11,2	12,5	11,5	14,9	10,7
Lakásállomány (db)	32	321	1	118	173	34	65	25

Önkormányzati adatszolgáltatás

Az IVSben azonosított városrészek és szegregátum neve	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFT-ben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	HHH gyerekek aránya a településrészben	Romák aránya a lakónépességben belül
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33%
Központi városrész	9 798	5 145	11,8%	12,4%	21,3%	377	26-32%
6. szegregátum	35	15	80,0%	80,0%	93,3%	12	80%
8. szegregátum	1 201	417	28,1%	45,8%	91,1%	184	80%
Nyugati városrész	14 443	8 189	10,6%	10,2%	15,7%	259	18%
2. szegregátum	182	56	35,7%	46,4%	76,8%	23	80%
5. szegregátum	98	28	67,9%	89,3%	128,6%	5	25%
13. szegregátum	600	173	41,6%	43,9%	106,9%	33	70%
14. szegregátum	52	34	79,4%	35,3%	97,1%	5	20%
15. szegregátum	201	65	32,3%	36,9%	69,2%	20	15%
Északi városrész	7 574	3 048	14,3%	16,3%	14,3%	366	40-45%
3. szegregátum	1 598	226	86,7%	4,4%	8,0%	201	Velence 65% Többi 25%
4. szegregátum	58	13	92,3%	76,9%	138,5%	18	35%
7. szegregátum	834	200	30,0%	57,5%	133,5%	126	80%
Keleti városrész	6 789	2 949	19,5%	23,0%	51,5%	628	48-56%
1. szegregátum	497	107	50,5%	75,7%	193,5%	64	90%
9. szegregátum	154	32	59,4%	65,6%	165,6%	19	100%
10. szegregátum	1 439	321	48,6%	66,7%	164,8%	266	80%
11. szegregátum	14	1	100,0%	200,0%	300,0%	1	90%
12. szegregátum	546	118	42,4%	65,3%	102,5%	68	80%
16. szegregátum	140	25	84,0%	88,0%	180,0%	10	90%

Önkormányzati és CKÖ adatszolgáltatás

Terület bérlakás állománya a lakásállományhoz viszonyítva	Lakás-állomány	Bérlakás állomány		Komfort nélküli szociális bérlakások	
		db	%	db	%
Ózd	19331	1063	5,5%	366	34,4%
Központi városrész	5 145	243	4,7%	75	30,9%
6.szegregátum	15	0	0,0%	0	0,0%
8.szegregátum	417	100	24,0%	68	68,0%
Nyugati városrész	8 189	443	5,4%	109	24,6%
2.szegregátum	56	16	28,6%	0	0,0%
5.szegregátum	28	2	7,1%	0	0,0%
13.szegregátum	173	87	50,3%	80	92,0%
14.szegregátum	34	13	38,2%	13	100,0%
15.szegregátum	65	14	21,5%	2	14,3%
Északi városrész	3 048	262	8,6%	85	32,4%
3.szegregátum	226	178	78,8%	19	10,7%
4.szegregátum	13	8	61,5%	8	100,0%
7.szegregátum	200	75	37,5%	75	100,0%
Keleti városrész	2 949	101	3,4%	97	96,0%
1. szegregátum	107	56	52,3%	56	100,0%
9. szegregátum	32	0	0,0%	0	0,0%
10. szegregátum	321	6	1,9%	6	100,0%
11. szegregátum	1	1	100,0%	1	100,0%
12. szegregátum	118	0	0,0%	0	0,0%
16. szegregátum	25	6	24,0%	6	100,0%

Önkormányzati adatszolgáltatás

A felhasznált népszámlálási és helyi segélyezési, lakhatási adatok tükrében a 16 lehatárolt városi térkomplexum, telepszerű képződmény tekinthető a célterületnek. Az iskolázottsági és munkanélküliségi adatok, illetve az alacsony komfortfokozatú lakások koncentrációs mutatói ezeken a területeken kiugróak. A szegregátumokra vonatkozó mutatók az fenti táblázatokban kerültek összefoglalásra.

Minden mutató esetén megvizsgáltuk a szegregátumok helyzetét, pontozási rendszert alakítottunk ki a szegregátumok összehasonlíthatóságának megkönnyítése érdekében. A pontozási rendszer alapja az adott mutató alapján a szegregátumok között felállítható sorrendiség, minél kedvezőtlenebb a mutató értéke, annál magasabb pontszámot kapott a szegregátum, az azonos értékű mutatók esetében a pontszám is azonos. Négy fő kategóriába csoportosítva a szempontokat (iskolai végzettség, foglalkoztatottsági arányok, lakhatási körülmények, szociális helyzet) összesítettük a pontszámokat, így kategóriánként is megállapításra került a helyzet súlyosságának mértéke, és a szegregátumok adott kategória szerinti sorrendje.

Az összes mutató pontozásának összesítésével a szegregátumok általános, egymáshoz viszonyított helyzete állapítható meg, a részeredmények pedig segítenek meghatározni a szükséges intézkedések fő irányultságát, ütemezését. Az eredmények az alábbi táblázatban

láthatóak, az összesítés alapján a legkedvezőbb helyzetben a 12. szegregátum, míg a leghátrányosabb helyzetben a 16. szegregátum van.

A szegregátumok részletes jellemzése a következő fejezetben történik.

Mutató megnevezése	1. szegregátum	2. szegregátum	3. szegregátum	4. szegregátum	5. szegregátum	6. szegregátum	7. szegregátum	8. szegregátum	9. szegregátum	10. szegregátum	11. szegregátum	12. szegregátum	13. szegregátum	14. szegregátum	15. szegregátum	16. szegregátum
Iskolai végzettség szerinti mutatók összesen (1-28 pont)	19	9	11	8	13	25	21	9	20	11	26	11	27	13	14	24
Iskolai végzettség szerinti sorrend	10	2	4	1	7	14	12	2	11	4	15	4	16	7	9	13
Foglalkoztatási, munkanélküliségi mutatók összesen (1-112 pont)	76	71	47	21	34	77	87	51	85	52	23	35	75	54	61	95
Foglalkoztatási helyzet szerinti sorrend	12	10	5	1	3	13	15	6	14	7	2	4	11	8	9	16
Lakhatási körülményeket jellemző mutatók összesen (1-74 pont)	67	32	36	53	27	16	53	29	27	43	53	19	55	46	31	59
Lakhatási körülményeket jellemző mutatók szerinti sorrend	16	7	8	11	3	1	11	5	3	9	11	2	14	10	6	15
Szociális körülményeket jellemző mutatók összesen (1-64 pont)	40	19	17	63	35	55	30	17	40	41	59	29	19	20	12	44
Szociális körülményeket jellemző mutatók szerinti sorrend	10	4	2	16	9	14	8	2	10	12	15	7	4	6	1	13
Összesített ponteredmény (1-278 pont)	202	131	111	145	109	173	191	106	172	147	161	94	176	133	118	222
Összesített sorrend	15	6	4	8	3	12	14	2	11	9	10	1	13	7	5	16

5.1.3. Roma esélyegyenlőségi problémák

A cigányság Magyarország legnagyobb etnikai kisebbsége, ami egyúttal Európa negyedik legnagyobb roma közösségét is jelenti. A csökkenő nem-roma népességgel szemben létszámuk nő, és a demográfiai előrejelzések szerint a következő 50 évben népességen belüli arányuk a jelenlegi 5%-ról 11%-ra emelkedik.

A cigány népesség iskolázottsági színvonala a különböző pozitív intézkedések ellenére is rendkívül alacsony. Képzettségi szintjük az utóbbi években ugyan jelentősen emelkedett, de a többségi társadalomtól való elmaradásuk nem mérséklődött.

A romák helyzetének megismerésére vonatkozó információk többsége a helyi Cigány Kisebbségi Önkormányzat megfogalmazása.

Mivel nem lehet regisztrálni a romákat, így pontos számadatokkal nem rendelkezünk, ezért becslések és körülbelüli adatok állnak rendelkezésre.

- o Ózd városában a cigányok létszáma 12.000 fő körül van.
- o Az óvodás gyerekek között az 1316 főből több mint 600 fő, 47 %,
- o az általános iskolás gyerekek között a 3907 főből 1900 fő, 49 %,
- o a középfokú oktatási intézményekben a 784 főből 300 fő, 37 % a becsült roma arány. Városban összesen a 3-18 éves korosztály 47 %-a számítható a becslések szerint a cigány kisebbséghez.

A városi önkormányzattól – az információ szerint – szociális segélyeket, lakásfenntartási támogatást, élelmiszersomagokat, egyszeri rendkívüli segélyt kapnak.

A 15 óvoda közül négybe szinte csak cigánygyerekek járnak, további háromba döntően ők járnak.

A 10 általános iskola közül négyben döntő többségben roma gyerekek tanulnak.

A három önkormányzati középfokú intézet közül kettőben többséget alkotnak.

Ezekhez a számadatokhoz a közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési tervben fontos feladatok kapcsolódnak.

A cigány kisebbség vezetőjének véleményére alapozva a gyerekek a tanórán kívüli foglalkozások közül elsősorban a tánc-kultúra foglalkozásokat szeretik, de szívesen járnak szakmai képzésekre, elsősorban festő és kőműves képzésekre.

Ha az oktatástól eltávolodva a munkavállalást nézzük, az tapasztalható, hogy a munka lehetősége nagyon korlátozott a dolgozni akaró romák számára, így jelentős részük a munkanélküli segélyt veszi igénybe.

A közfoglalkoztatottak 60-70 %-a roma származású, mert nincs versenyképes végzettségük. Sőt a legnagyobb gondot a felnőtt romáknál a végzettség hiánya jelenti.

Évente közülük kevesen kapnak önkormányzati kiutalású lakást, mert a cigány kisebbségi önkormányzat csak javaslatot tehet ebben a kérdésben.

Vezetőjük megítélése szerint számukra a fő problémák Ózdon:

- o a munkanélküliség,
- o a lakhatási körülmények,
- o az iskolázottság alacsony foka,
- o az alulképzettség.

Munkaerő-piaci szempontból a piacgazdasági átalakulás egyik legnagyobb vesztese a cigányság. A rendszerváltást követően a foglalkoztatáshoz szokott munkaképes korú romáknak több mint a fele veszítette el állását, s így valamennyi foglalkoztatási mutatójuk lényegesen rosszabb, mint a többségi társadalomé. Az iskolázatlan és szakképzetlen romák számára az elsődleges munkaerőpiac alig kínál kereső foglalkozást, és még az alkalmi munkavállalás területén is hátrányban vannak.

Foglalkoztatottsági szintjük durván a fele, munkanélküliségi rátájuk három-ötszöröse, az egy keresőre jutó eltartottak aránya háromszorosa a nem cigány lakosságénak. Így sokuknak csupán a családi pótlék és a szociális segélyek biztosítják a megélhetéshez szükséges jövedelmet, ezért a roma háztartások fele él tartós szegénységben. Az állandósuló, immár több mint egy évtizedes munkanélküliség miatt egyre szélesebb körben fenyeget az inaktivitás normává rögzülésének veszélye.

A roma kisebbség a magyar társadalom része. A város egyik alapvető célja, hogy a romák közül minél többen váljanak munkából élő, családjuk eltartására és a közterhek viselésére képes polgárokká.

Azokat a városi szegregált területeket, ahol a roma lakosság koncentráltan van jelen, két típusba sorolhatjuk. Az egyik típust a városszövetben integráltan elhelyezkedő területek jelentik, és itt a lakosság összetételében még érvényesül a vegyes jelleg. A másik típust a városszövettől elkülönült, szegregált telepek alkotják, ahol a roma lakosság aránya szélsőségesen magas értéket ér el.

5.2. A roma népességet magas arányban koncentráló városi szegregátumok, telepek, teletszerű képződmények helyzetének elemzése

5.2.1. Bánszállás telep – 1. szegregátum

A szegregátum Ózd külterületén található, volt bányászlakásokból álló kolónia. A telepen már szinte teljes mértékben romák élnek, egy kialakult lakóközösségben, lakócsoportban. A lakások egészét nézve a telep elhanyagolt, lelakott állapotú, a lakások műszaki állapota rossz minőségű.

5.2.1.1. Demográfiai és szociális helyzet

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Keleti városrész	Antiszegr.ter._1. (Bánszállás telep)
Lakónépesség száma	38 405	6 002	656
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,4	24,3	34,8
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,0	54,9	50,3
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,6	20,8	14,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,5	50,7	71,8
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	7,7	2,6	0,6
Lakásállomány (db)	14 960	1 926	200
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	23,6	50,0	90,5
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	55,5	66,8	81,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	25,8	42,3	65,2
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	40,6	30,3	17,0
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	52,7	60,0	75,4

KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Keleti városrész	Antiszegr.ter._1. (Bánszállás telep)
Lakónépesség száma	38604	6789	497
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,0	24,5	35,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6	59,2	60,0
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,4	16,3	4,6
Lakásállomány (db)	19331	2949	107

Önkormányzati adatszolgáltatás

A Bánszállás telep lakóinak száma jelenleg 497 fő, 2001-hez képest a lakók mintegy egynegyede elköltözött innen, ennek oka valószínűleg a telep külterületi jellege, jellemző a város belső részei felé történő elmozdulás. A terület az Északi városrész népességének 7,3 százalékát teszi ki. A terület korstruktúráját tekintve a városra és a városrészre jellemző átlagos értékekhez képest a 0-14 éves korosztály aránya magasabb, az idős korúak aránya pedig jelentősen alacsonyabb. A telepen tehát a felnőtt korúakhoz viszonyítva magas a gyermekek aránya.

Egy lakásra átlagosan 4,6 fő jut, ez a városi viszonylatban legkedvezőtlenebb értékkel bíró városrész átlagánál, és a szegregátumokra jellemző átlagnál is magasabb.

A területre jellemző indikátor értékek némelyike még a szegregált területekhez viszonyítva is nagyon kedvezőtlen körülményekre utal: az alacsony végzettségűek aránya, a munkanélküliségi ráta, mind pedig az alacsony komfortfokozatú, illetve egyszobás lakások aránya is nagyon magas.

Mutató megnevezése	Antiszegr.ter._1. (Bánszállás telep)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	71,8
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	0,6
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	71,7
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	80,9
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	52,0
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	18,4
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	31,2
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	90,1
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	62,6

A segélyezési mutatók alapján látszik, hogy minden támogatási forma esetén nagyon magasak az egy háztartásra vonatkoztatott értékek. A városrész segélyek esetében is magas mutatóit a szegregátumra jellemző arányok jelentősen meghaladják, a rendszeres szociális segélyben részesülők és a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a szegregált területek viszonylatában is a legmagasabbak közé tartozik. A városrész halmozottan hátrányos gyermekeinek több mint 10%-a itt él.

Az IVSben azonosított városrészek és szegregátum neve	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFTben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	HHH gyerekek száma a településrészen	Romák aránya a lakónépességen belül
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33%
Keleti városrész	6 789	2 949	19,5%	23,0%	51,5%	628	48-56%
Bánszállás telep	497	107	50,5%	75,7%	193,5%	64	90%

A városrészek közül itt a legmagasabb a segélyezettek aránya, ebben szerepet játszanak a Bánszállás telep magas jogosultsági mutatói, hiszen együtt szemlélve az összes támogatási formát, a szegregátumban él a városrész segélyre jogosultjainak 12,3%-a. A városrésze jellemző az egészségkárosodás alapján szociális segélyben részesülők aránya, azonban ez nem a telep lakóinak magas jogosultsági arányából fakad.

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	Ózd	Keleti városrész	Bánszállás telep	%
lakásfenntartási támogatás	2489	575	54	9,4%
rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4874	1520	207	13,6%
rendszeres szociális segély	2648	678	81	11,9%
ebből: egészségkárosodott	66	27	1	3,7%
támogatott álláskereső	20	8	1	12,5%
nem foglalkoztatott	2489	633	78	12,3%
hajléktalan	70	10	1	10,0%
Összes támogatásban részesülő	10011	2773	342	12,3%
Lakásállomány	19 331	2 949	107	
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	0,52	0,94	3,20	

5.2.1.2. Lakáskörülmények

A telep Ózd külterületén található, volt bányászlakásokból álló kolónia, ahol 107 lakás található, ez a városrész lakásállományának 3,6%-a.

A szegregátumban 19 épületben 56 önkormányzati tulajdonú bérlakás található, ezek mindegyike komfort nélküli szociális bérlakás. A városrész bérlakás állományának ez több mint a fele.

Terület bérlakás állománya a lakásállományhoz viszonyítva	Lakásállomány	Bérlakás állomány		Komfort nélküli szociális bérlakások	
		db	%	db	%
Ózd	19331	1063	5,5%	366	34,4%
4. városrész	2 949	101	3,4%	97	96,0%
1. szegregátum	107	56	52,3%	56	100,0%

Területi elhelyezkedés	Komfortfokozat szerinti darabszám							Összesen db
	Összkomf.	Komfortos	Félkomf.	Kom. nélk.,	Szükség lakás	Lakhatatlan	Bontott	
1. szegregátum				42	2	12		56

A teljes bérlakásállomány komfortnélküli minőségű, ezért a megüresedő lakások csak szociális úton kerülnek hasznosításra. A területen már szinte teljes mértékben romák élnek, egy kialakult lakóközösségben, lakócsoporthoz. Amennyiben más területen élő család kapná meg a bánszállási lakást, akkor a beköltözést megelőzően gyakran előfordul olyan mértékű rongálás, hogy az lakhatatlanná válik.

2006. év telén teljes felújításra került 6 lakás. A lakásokat PVC burkolatokkal és új tűzhelyekkel is ellátták, ebből a mai napon már 2 lakás lakhatatlan állapotban van.

2007. májusában felújításra került 2 – korábban lakhatatlan állapotú – bérlakás, jelenleg mindkét lakásnak bérlője van.

A lakások egészét nézve a telep elhanyagolt, lelakott állapotú, a lakások műszaki állapota rossz minőségű.

5.2.1.3. *Infrastukturális ellátottság*

	Utcák ahol részben vagy egészben nem található	A HHH gyerekek aránya az el nem látott településrészen, utcában	szegregátum
Vezetékes víz	100 %		
Áram	100 %		
Közvilágítás	100 %		
Szennyvízcsatorna	Bánszállás telep	64 fő	1.
Gáz	100 %		
Pormentes út	100 %		

5.2.1.4. *Közszolgáltatások elérhetősége*

A szegregátum a város VIII. sz. védőnői körzetéhez tartozik, mely a Mécsey út 199. szám alatt található, tömegközlekedéssel átszállás nélkül megközelíthető, annak ellenére, hogy a szegregátum külterületen helyezkedik el.

A Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ családsegítő szolgáltatásai közül a szegregátum területén élők az alábbiakat vették igénybe 2007-ben.

Hozott probléma			szegregátumok átlagosan
	1.sz.	%	
Családi, kapcsolati	2	2,2%	2,1%
Anyagi	16	17,8%	19,4%
Ügyintézés	65	72,2%	66,9%
Információkérés	4	4,4%	3,4%
Foglalkoztatással kapcsolatos	2	2,2%	1,4%
Egyéb	1	1,1%	3,1%
Életviteli			0,6%
Egészségkárosodással kapcs.			0,8%
Lelki mentális			2,2%
Adósságkezelési tanácsadás			0,1%
Összesen:	90		

Gyermekvédelem:

	Alapellátásba vett	Védelembe vett	Átmeneti nevelt	Családok Átmeneti Otthona	Gyermekek Átmeneti Otthona	Családátogatások a forgalmi napló alapján
1. szegregátum	39	17	12	0	0	169

Beilleszkedési program tapasztalatai

Az itt élő ügyfelekre jellemző, hogy leginkább akkor jutnak munkához, ha kiközvetítik az ÓZDSZOLG Kht-hoz közhasznú/közcélú munkára. Csoportfoglalkozásra olyan ügyfelek járnak innen, akik kisgyermeket nevelnek, és emiatt nehéz elhelyezkedniük, valamint olyanok, akik koruk miatt nem találnak munkát.

5.2.1.5. Közoktatás

Bánszállás telepen egy napközisotthonos óvoda működik egy csoporttal, 2 fő óvónővel és 1 fő dajkával. Az óvoda konyháját és foglalkoztató termét 3 éve újították fel. A fejlesztő játékok és eszközök ellátottsága közepes, melyre pályázatokkal próbálnak megoldást keresni.

Az óvoda a város legkisebb óvodái közé tartozik, kapacitás kihasználtsága 120%-os, ami 10%-kal meghaladja a városi átlagot. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya 20%, azonban minden gyermek hátrányos helyzetűnek számít. Veszélyeztetett helyzetű a gyermekek 10%-a, ami a városi átlagot tekintve (5,5%) magasnak számít. Minden gyermek roma származású és kisebbségi nevelésben részesül.

Bánszállási Óvoda	
Óvodai férőhelyek száma	25
Óvodába beíratott gyermekek száma	30
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	6
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	24
Kisebbségi oktatás-nevelésben részesülők	30
Sajátos nevelési igényű gyermekek	0
Az óvodai gyermekcsoportok száma	1

A Bánszálláson lakó általános iskolás gyermekek a Sajóvárkonyi ÁMK Általános Iskolájába járnak, helyi járatos autóbusszal. A Bánszállás telepen kívül még négy szegregált terület tartozik az intézmény felvételi körzetébe, ezek közül a tárgyalt szegregátum a második legnagyobb.

Az iskola a város egyik legrégebbi iskolája. 2006. évben HEFOP pályázaton két új tantermet építettek, két tantermet felújítottak, és korszerű szakmai eszközökkel (számítógép, digitális tábla) is ellátták. A tantermek 2/3-a viszont korszerűtlen és felújításra szorul. Az intézmény nagy gondot fordít a tanulók nevelésére és tanórán kívüli tevékenységére.

Az iskola tanulóinak csaknem 47%-a halmozottan hátrányos helyzetű, ez a város általános iskoláiban nyilvántartott HHH gyermekek 23%-át jelenti, a városra jellemző átlagértéket (22%) nagyon jelentős mértékben meghaladja. A veszélyeztetett helyzetű tanulók száma ebben az iskolában a legmagasabb, az összlétszám 29,1%-a, a városi átlagos arány 6,6%, ide jár a város általános iskolában nyilvántartott veszélyeztetett helyzetű gyermekek 48%-a. A sajátos nevelési tanulók aránya 1,4%. A gyermekek 93%-a roma származású, 68%-uk részesül kisebbségi oktatásban.

OM azonosító	intézmény neve	tanulólétszám az intézményben			tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint								
					Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat		
		Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	
028905	Sajóvárkonyi ÁMK	425	199	6	425	199	6	-	-	-	-	-	
	Város összesen	3907	860	41	3022	815	34	885	45	7	-	-	

Az iskolában a napközis tanulók aránya (5,9%) nem éri el a város intézményeire jellemző átlagos értéket (13,6%). Ugyanez elmondható az iskolaotthonos tanulók arányát tekintve is, bár itt a különbség mindössze 1%. Kimondottan alacsony a bejáró tanulók és a magántanulók aránya.

Intézmény	Tanulók sz.	Tan. csop. sz.	1 csop. ra jutó tan. száma	Összes étk. száma	Napk. tan. sz.	Napk. csop. sz.	Iskola-otthonos tan. száma	Iskola-otthonos csop. száma	1 ped. ra jutó tan. száma	Bejáró tan. száma	Hátr. helyz. tan. sz.	Ebből halm. hátr.h. tan. sz.	Vesz. helyz. tan. sz.
Sajóvárkonyi ÁMK	425	21	20	236	25	1	45	2	15	1	361	199	124

5.2.2. Bolyok – 2. szegregátum

A 2. szegregátum Ózd belvárosának közelében helyezkedik el, a Bolyki főút , Bolyki Tamás út, a Debreceni út, illetve a település határa fogja közre a területet.

5.2.2.1. Demográfiai és szociális helyzet

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Nyugati városrész	Antiszegr.ter._2.
Lakónépesség száma	38 405	14 727	165
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,4	17,0	30,9
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,0	59,6	56,4
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,6	23,5	12,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,5	28,1	60,2
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	7,7	7,8	1,0
Lakásállomány (db)	14 960	6 295	53
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	23,6	15,3	90,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	55,5	52,8	80,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	25,8	21,4	54,8
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	40,6	42,6	17,8
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	52,7	52,8	76,9

KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Nyugati városrész	Antiszegr.ter._2.
Lakónépesség száma	38604	14443	182
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,0%	14,1%	22,6
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6%	61,2%	55,3
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,4%	24,7%	22,1
Lakásállomány (db)	19331	8189	56

Önkormányzati adatszolgáltatás

A szegregátum lakossága a városrész lakosságának 1,2%-a, a 2001-es adathoz képest kb. 10%-os növekedés figyelhető meg. A gyermekek aránya meghaladja mind a városrészre, mind pedig a város egészére igaz értékeket, a 60 év felettieké a 2001-es adatokhoz képest jelentősen közelített a városi átlaghoz. Az alacsony végzettségűek aránya az aktív korúakon belül meghaladja a 60%-ot, azonban a kijelölt szegregátumok értékei közül ez az arány a legkedvezőbb.

Egy háztartásra átlagosan 3,3 fő jut, ez a városrészre jellemző 1,8 fő/lakás értéket jelentősen meghaladja.

Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya meghaladja a 90%-ot, foglalkoztatott nélküli háztartásoké a 76%-ot, mindkét érték nagyon magasnak mondható nemcsak a város átlagos értékeihez, hanem a szegregátumok mutatóihoz képest is. A munkanélküliségi ráta 50%, ami a szegregátumok között közepes értéknek számít, a foglalkoztatottak 84,2%-a azonban alacsony presztízsű munkakörökben dolgozik, ami figyelmet érdemlő tényező, hiszen a szegregátumok között itt a legalacsonyabb a maximum 8 osztállyal rendelkezők aránya, és ehhez képest ez az érték magasnak mondható.

A területre a többi szegregátumhoz képest sokkal kevésbé jellemző az egyszobás lakások magas aránya, ez az érték itt csak 13,7%.

Mutató megnevezése	Antiszeგრ.ter._2.
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	60,2
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	1,0
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	84,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	77,0
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	50,0
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	15,8
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	30,1
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	90,2
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	13,7

KSH adatszolgáltatás

A lakásállományhoz viszonyított segélyezési mutatók többszörösen meghaladják a városra jellemző értékeket, a befoglaló városrész ugyanakkor városi szinten kedvező értékekkel rendelkezik, ezekhez képest még inkább kirívóak a magas segélyezési arányszámok. A többi szegregátumhoz viszonyítva azonban ezek az értékek nem számítanak magasnak.

A háztartások 40%-ában él halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Az IVSben azonosított városrészek és szegregátum neve	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFT-ben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a viszonyítva (%)	HHH gyerekek száma a településrészen	Romák aránya a lakónépességen belül
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33%
Nyugati városrész	14 443	8 189	10,6%	10,2%	15,7%	259	18%
2. szegregátum	182	56	35,7%	46,4%	76,8%	23	80%

Önkormányzati adatszolgáltatás

A városrészben élő, támogatásra jogosult hajléktalanok több mint egyharmada lakik a szegregátum területén. Az egy háztartásra jutó segélyezettek aránya a szegregátumok között nem tekinthető kimagaslónak, azonban így is lényegesen meghaladja a városra és a városrészre jellemző átlagos értékeket.

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	Ózd	Nyugati városrész	2. szegregátum	% sz/vr
lakásfenntartási támogatás	2489	872	20	2,3%
rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4874	1288	43	3,3%
rendszeres szociális segély	2648	833	26	3,1%
ebből: egészségkárosodott	66	12	0	0,0%
támogatott álláskereső	20	7	1	0,0%
nem foglalkoztatott	2489	794	18	2,3%
hajléktalan	70	20	7	35,0%
Összes támogatásban részesülő	10011	2993	89	3,0%
Lakásállomány	19 331	8 189	56	
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	0,52	0,37	1,59	

5.2.2.2. Lakáskörülmények

A területen 56 lakás található, ez a befoglaló városrész lakásállományának mindössze 0,6%-a. A lakások több mint 90%-a alacsony komfortfokozatú, ami még a szegregátumok közt is nagyon magas érték, ugyanakkor az egyszobás lakások aránya itt a legalacsonyabb.

Az itt található bérlakások mindegyike összkomfortos.

Terület bérlakás állománya a lakásállományhoz viszonyítva	Lakásállomány	Bérlakás állomány		Komfort nélküli szociális bérlakások	
		db	%	db	%
Ózd	19331	1063	5,5%	366	34,4%
Nyugati városrész	8 189	443	5,4%	109	24,6%
2. szegregátum	56	16	28,6%	0	0,0%

Területi elhelyezkedés	Komfortfokozat szerinti darabszám							Összesen db
	Összkomf.	Komfortos	Félkomf.	Kom. nélk.,	Szükséglakás	Lakhatatlan	Bontott	
2. szegregátum	16	0	0	0	0	0		16

5.2.2.3. *Infrastrukturális ellátottság*

	Utcák ahol részben vagy egészben nem található	A HHH gyerekek aránya az el nem látott településrészen, utcában	szegregátum
Vezetékes víz	100 %		
Áram	100 %		
Közvilágítás	100 %		
Szennyvízcsatorna	Bolyki T.u.; Debreceni u.; Kölcsey u.	23 fő	2.
Gáz	Debreceni u.; Kölcsey u.	18 fő	2.
Pormentes út	Debreceni u.; Kölcsey u.	18 fő	2.

5.2.2.4. *Közszolgáltatások elérhetősége*

A szegregált terület két védőnői körzethez tartozik, mindkettő székhelye az Újváros tér 6. szám alatt található, a Kölcsey utca és a Bolyki Tamás úti rész XI. sz körzethez, a Debreceni út pedig a XVII. körzethez tartozik.

A Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ családsegítő szolgáltatásai közül a szegregátum területén élők az alábbiakat vették igénybe 2007-ben.

Hozott probléma			szegregátumok átlagosan
	2.sz.	%	
Családi, kapcsolati	2	8,3%	2,1%
Anyagi	4	16,7%	19,4%
Ügyintézés	16	66,7%	66,9%
Információkérés	1	4,2%	3,4%
Foglalkoztatással kapcsolatos		0,0%	1,4%
Egyéb		0,0%	3,1%
Életviteli		0,0%	0,6%
Egészségkárosodással kapcs.		0,0%	0,8%
Lelki mentális		0,0%	2,2%
Adósságkezelési tanácsadás	1	4,2%	0,1%

Gyermekvédelem:

Utca	Alapellátásba vett	Védelemben vett	Átmeneti nevelt	Családok Átmeneti Otthona	Gyermekek Átmeneti Otthona	Családátogatások a forgalmi napló alapján
2. szegregátum	5	1	0	0	0	11

Beilleszkedési program tapasztalatai

A kliensek a Munkaügyi Központtal működnek együtt, a nem foglalkoztatottak száma alacsonynak mondható. Általánosságban minden területre jellemző, hogy amikor az egy éves együttműködés leteltével elkészítik az éves értékelést, ezután az ügyfelek nagyobb arányban vállalnak munkát

5.2.2.5. Közoktatás

A szegregátum területén élő gyermekek jellemzően az Újváros téri Óvodába járnak, amely a város legnagyobb óvodája. Kapacitás kihasználtsága 108%-os, ez az érték nem éri el a városi intézményekre általánosan jellemző értéket. A hátrányos helyzetű gyermekek aránya mintegy 25%, a halmozottan hátrányos helyzetűeké mindössze 2,7%, ez az érték nemcsak a szegregátumok által érintett óvodák viszonylatában, hanem az összes intézményt nézve is nagyon kedvező. Az óvodába járó gyermekek közül mindössze 15% roma származású, kisebbségi nevelés nem folyik az intézményben.

Újváros téri Óvoda	
Óvodai férőhelyek száma	205
Óvodába beíratott gyermekek száma	221
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	6
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	55
Kisebbségi oktatás-nevelésben részesülők	0
Sajátos nevelési igényű gyermekek	0
Az óvodai gyermekcsoportok száma	9

A szegregátum a Bolyki Tamás Általános Iskola körzetéhez tartozik. Az ide járó gyermekek 8,5%-a halmozottan hátrányos helyzetű, ez a városi átlagos értékhez képest (22%) is nagyon kedvező, akárcsak a hátrányos helyzetű gyermekek 35%-os aránya. Az emelt szintű oktatásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű diákok aránya jelentősen alulmúlja a városra jellemző 5%-os értéket, mindössze 0,6%.

OM azonosító	intézmény neve	tanulólétszám az intézményben			tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint								
					Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat		
		Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	
028908	Bolyki Tamás Általános Iskola	411	35	-	264	34	-	147	1	-	-	-	
	Város összesen	3907	860	41	3022	815	34	885	45	7	-	-	

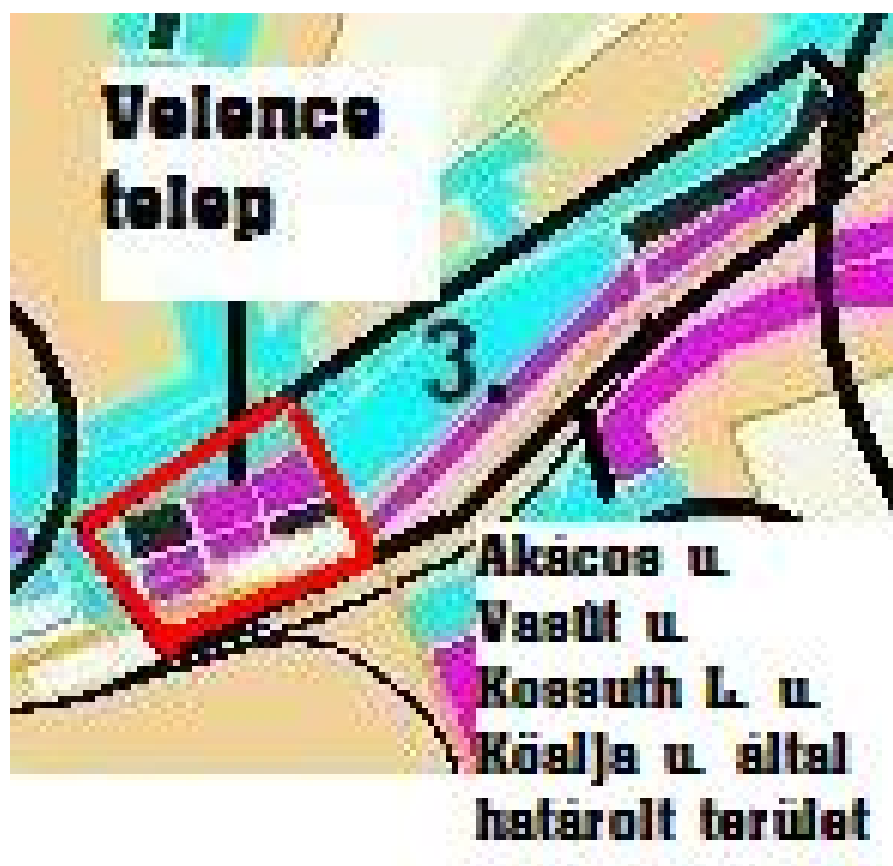
A szegregátumban az önkormányzati adatok alapján 23 HHH gyermek él, ez az érintett óvoda és iskola hátrányos helyzetű létszámának egynegyedét teszi ki.

A iskola a napközis és iskolaotthonos tanulóinak aránya a városi átlagos érték közelében mozog, a bejáró diákok aránya ebben az intézményben a legmagasabb, magántanuló nincs.

Intézmény	Tanulók sz.	Tan. csop. sz.	1 csop-ra jutó tan. száma	Összes étk. száma	Napk. tan. sz.	Napk. csop. sz.	Iskolaotthonos tan. száma	Iskolaotthonos csop. száma	1 ped-ra jutó tan. száma	Bejáró tan. száma	Hátr. helyz. tan. sz.	Ebből halm. hátr.h. tan. sz.	Vesz. helyz. tan. sz.
Bolyki Tamás Általános Iskola	411	16	26	285	53	2	50	1	15	70	153	35	

5.2.3. Velence telep és környezete – 3. szegregátum

A szegregátum a város középső részén helyezkedik el, a Damjanich és a Petőfi utca egy részével, Volny József úttal, Vasút utcával határolt terület, amely a Hangony-patakig illetve a Kossuth utcáig terjed, magába foglalva a Velence-telepet. A szegregátum esetében több utcarészletet a KSH térkép alapján nehezen lehetett volna pontosan lehatárolni, a helyszíni felmérés, a jelenlegi állapotok alapján a szegregált terület lényegesen kiterjedtebb, nagyobb szakaszát érinti az utcáknak, mint 2001-ben. A szegregátum két, jellegében különböző, jól szétválasztható egységre bontható, a konkrét Velence telepre, illetve a környező településrészre, ennek megfelelően a szegregátum helyzetelemzése kapcsán külön is kitérünk mindkét területre.

5.2.3.1. Demográfiai és szociális helyzet

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Északi városrész	Antiszegr.ter._3.
Lakónépesség száma	38 405	8 154	711
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,4	20,9	29,1
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,0	58,7	55,0
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,6	20,4	15,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,5	33,6	63,9
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	7,7	8,3	1,0
Lakásállomány (db)	14 960	2 893	226
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	23,6	34,5	62,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	55,5	56,4	75,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	25,8	27,1	52,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	40,6	39,9	23,0
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	52,7	51,7	67,1

KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Északi városrész	Antiszegr.ter._3.
Lakónépesség száma	38604	7574	1 598
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,0%	17,0%	25,5
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6%	62,3%	63,4
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,4%	20,6%	11,1
Lakásállomány (db)	19331	3048	420

Önkormányzati adatszolgáltatás

A szegregátum lakossága 1598 fő, ez az Északi városrész lakosságának 21%-a, a város legkiterjedtebb és legnépesebb szegregátuma, a 2001-es népszámlási adatokhoz képest a szegregált terület és a lakónépesség is jelentősen növekedett. A korstruktúrárt tekintve itt is jellemző a gyermekek magasabb aránya, 7%-kal haladja a városi és városrészre jellemző átlagos értékeket, míg az idősek aránya csaknem 10%-kal alatta marad. Az alacsony végzettségűek aránya a többi szegregátumhoz viszonyítva alacsony értéket mutat, viszont így is csaknem kétszerese a városi átlagnak.

Egy háztartásra átlagosan 3,8 fő jut, ami mind a város, mind a városrész mutatóihoz képest magasnak mondható.

Az alacsony komfortfokozatú lakások tekintetében a szegregátumra jellemző több mint 60%-os mérték a városi adatokhoz képest magas, ugyanakkor a szegregátumokhoz viszonyítva a kedvezőbbek közé tartozik. A háztartások kétharmadában nincs foglalkoztatott, az itt élők egynegyede számára 2001-ben az egyetlen jövedelemforrás állami vagy önkormányzati támogatás volt. A területen található lakások egynegyede egyszobás, közel kétharmada pedig alacsony komfortfokozatú.

Mutató megnevezése	Antiszegr.ter._3. (Damjanich út - Petőfi S. út - névtelen u. - Volny J. út - Vasút u. - Kossuth L.u. - Kőalja út - névtelen u. - patak)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	63,9
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	1,0
Alacsony presztízű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	79,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességben belül	74,1
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	48,4
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	19,0
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	24,8
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	61,9
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	25,7

A segélyezési mutatókat vizsgálva a szegregátumok viszonylatában közepesen magas a lakásfenntartási támogatásban és a rendszeres szociális segélyben részesülők aránya, csaknem minden háztartásban él gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek. A városrészben élő LFT-ben részesülők csaknem 45%-a lakik ebben a szegregátumban, és ez arány igaz az összes támogatást összevontan kezelve is: a városrészben élő támogatottak csaknem fele a szegregátum lakója. A városrészben élő HHH gyermekek közel 55%-a él itt.

Az IVS-ben azonosított városrészek és szegregátum neve	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFT-ben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	HHH gyerekek száma a településrészen	Romák aránya a lakónépességben belül
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33%
Északi városrész	7 574	3 048	14,3%	16,3%	14,3%	366	40-45%
3. szegregátum	1 598	420	46,7%	45,2%	99,8%	201	45%

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	Ózd	Északi városrész	3. szegregátum	% sz/vr
lakásfenntartási támogatás	2489	437	196	44,9%
rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4874	970	419	43,2%
rendszeres szociális segély	2648	497	190	38,2%
ebből: egészségkárosodott	66	16	4	25,0%
támogatott álláskereső	20	5	1	0,0%
nem foglalkoztatott	2489	463	177	38,2%
hajléktalan	70	13	8	61,5%
Összes támogatásban részesülő	10011	1904	805	42,3%
Lakásállomány	19 331	3 048	420	
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	0,52	0,62	1,92	

5.2.3.2. Lakáskörülmények

Ózd szívében található a terület, mely egy hosszúkas sávban nyúlik a vasúti pályával párhuzamosan, 420 lakás található itt, ez a városrész lakásállományának 13,7%-a.

A telepen 46 épületben 178 önkormányzati tulajdonú bérlakásból 18 lakhatatlant tartanak nyilván. Főleg félkomfortosak, de van komfortos és összkomfortos minőségű lakás is.

A lakók összetétele vegyes, a fizetési hajlandóság rossz, magas a felhalmozott hátralék aránya.

A lakások műszaki állapotát tekintve vannak nagyon jó állapotú, és vannak nagyon rossz minőségűek. A többi telephez hasonlóan itt is előfordulnak lakásrongálások, elsősorban megélhetési okokból szedik ki a gerendákat, padlódeszkákat, stb. A telep műemlék jellegére való tekintettel is érdemes a felújítás gondolatával foglalkozni.

Itt található a városrész bérlakásainak 68%-a, sőt az egész várost nézve is jelentős ez az arány: 16,7%, azonban a szociális bérlakások mindegyike lakhatatlan, illetve bontott.

A bérlakások komfort szerinti megoszlása lényegesen kedvezőbb képet mutat, mint akár a városrész, akár a teljes város esetében. A lakások 10%-a azonban lakhatatlan, ez megegyezik a városrészre igaz aránnyal, azonban a teljes várost nézve magas értéknek mondható.

Terület bérlakás állománya a lakásállományhoz viszonyítva	Lakásállomány	Bérlakás állomány		Komfort nélküli szociális bérlakások	
		db	%	db	%
	Ózd	19331	1063	5,5%	366
Északi városrész	3 048	262	8,6%	85	32,4%
3. szegregátum	420	178	42,4%	19	10,7%

Területi elhelyezkedés	Komfortfokozat szerinti darabszám							Összesen db
	Összkomf.	Komfortos	Félkomf.	Kom. nélk.,	Szükség lakás	Lakhatatlan	Bontott	
3. szegregátum	2	40	117	0	0	18	1	178

5.2.3.3. *Infrastukturális ellátottság*

3. szegregátum	Utcák ahol részben vagy egészben nem található	A HHH gyerekek aránya az el nem látott településrészben, utcában	szegregátum
Vezetékes víz	100%		
Áram	100%		
Közvilágítás	100%		
Szennyvízcsatorna	Damjanich u.; Kossuth u.; Vasút u.	70 fő	3.
Gáz			
Pormentes út	Kossuth u.	4 fő	3.

5.2.3.4. Közzolgáltatások elérhetősége

A szegregátum területileg meglehetősen nagy kiterjedésű és nagy a lakosságszáma is. Az ellátás megfelelő színvonalának és elérhetőségének biztosítása érdekében három, székhelyét tekintve két különböző védőnői körzethez tartozik: a Nemzetőr u. 19. sz. alatti XVI. és VII., a Mekksey u. 199. sz. alatti XI. körzethez.

A Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ családsegítő szolgáltatásai közül a szegregátum területén élők az alábbiakat vették igénybe 2007-ben.

Hozott probléma			szegregátumok átlagosan
	3.sz.	%	
Családi, kapcsolati	6	2,4%	2,1%
Anyagi	46	18,7%	19,4%
Ügyintézés	162	65,9%	66,9%
Információkérés	8	3,3%	3,4%
Foglalkoztatással kapcsolatos	6	2,4%	1,4%
Egyéb	6	2,4%	3,1%
Életviteli	2	0,8%	0,6%
Egészségkárosodással kapcs.	1	0,4%	0,8%
Lelki mentális	9	3,7%	2,2%
Adósságkezelési tanácsadás		0,0%	0,1%
Összesen:	246		

Gyermekvédelem:

Utca	Alapellátásba vett	Védelembe vett	Átmeneti nevelt	Családok Átmeneti Otthona	Gyermekek Átmeneti Otthona	Családátogatások a forgalmi napló alapján
3. szegregátum	39	20	2	0	1	167

Beilleszkedési program tapasztalatai:

Erről a területről többen járnak csoportfoglalkozásra. Velence telepről főként kisgyermekes anyák, a Kőalja útról inkább az idősebb korosztály mentálhigiénés foglalkozásokra. Mivel ez a környék közel van a Családsegítés intézményéhez, ezért az ügyfelek többször bejönnek segítséget kérni álláskeresőben. Interneten, ill. újságokból tudnak segítséget nyújtani, valamint biztosítják, hogy a munkahelyeket ingyenesen felhívják.

5.2.3.5. Közoktatás

A szegregátum óvodás korú gyermekeit jellemzően a Damjanich Úti és Petőfi Úti Óvodában nevelik, míg az általános iskolás korú gyermekek a Petőfi Sándor Általános Iskolába járnak. A Petőfi Úti Óvoda a 4. szegregátum ellátását is biztosítja.

A Petőfi Úti Óvoda 100 férőhelyes, korszerű és jól felszerelt. A férőhely-kapacitás kihasználtsága 97%-os, a város két olyan óvodájának egyike, a szegregátumok gyermekeit ellátó intézmények között pedig az egyetlen, ahol a kihasználtság nem éri el, illetve nem haladja meg a maximumot. A hátrányos helyzetű gyermekek aránya 26,8%, a hátrányos helyzetűeké (HH+HHH) 62,8%-os, ami 14,1%-kal, illetve 8,7%-kal haladja meg a városi átlagot. A roma származású gyermekek aránya mintegy 48%, kisebbségi nevelés nem zajlik az intézményben. Veszélyeztetett helyzetű gyermek nem jár az intézménybe.

Petőfi Úti Óvoda	
Óvodai férőhelyek száma	97
Óvodába beíratott gyermekek száma	97
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	26
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	35
Kisebbségi oktatás-nevelésben részesülők	0
Sajátos nevelési igényű gyermekek	1
Az óvodai gyermekcsoportok száma	4

A Damjanich Úti Óvoda 50 férőhelyes, családi házból lett kialakítva. Az intézmény felszereltsége és udvara alkalmas a gyermekek fejlesztésére. A kapacitás kihasználtsága 110%-os, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya 12,7%, mindkét érték a városi átlaggal megegyező mértékű, a hátrányos helyzetű gyermekek (HH+HHH) gyermekek aránya 6%-kal meghaladja azt. Veszélyeztetett helyzetű gyermek nem jár az intézménybe.

Damjanich Úti Óvoda	
Óvodai férőhelyek száma	50
Óvodába beíratott gyermekek száma	55

Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	7
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	26
Kisebbségi oktatás-nevelésben részesülők	0
Sajátos nevelési igényű gyermekek	1
Az óvodai gyermekcsoportok száma	2

A szegregátum a Petőfi Sándor Általános Iskola felvételi körzetébe tartozik (a 4. szegregátummal együtt). Az iskola 19 tanulócsoporthal működik, ahol az alsó tagozaton iskolaotthonos oktatással fejlesztik a hátrányos helyzetű gyermekeket. A tornatermet 10 éve építették, az iskola épületét kívülről fel kellene újítani. Az iskola belső felújítását 5 éve elkezdték, és több szaktantermet, könyvtárat és számítógéptermet alakítottak ki. A gyermekek ebédlőjét felújították és nagy gondot helyeznek a szociális ellátásra.

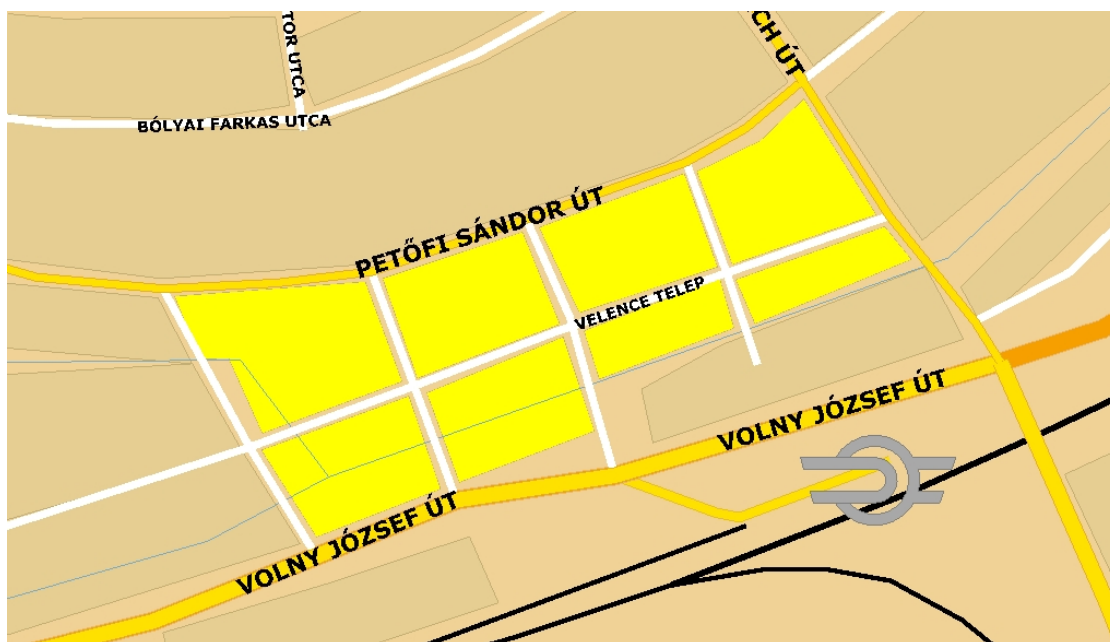
A tanulók 80%-a hátrányos, 37,2%-a halmozottan hátrányos helyzetű, az érték 15,2%-kal meghaladja a városi átlagot. A sajátos nevelési igényű tanulók száma a városban nyilvántartott SNI létszám 19,5 %-át teszi ki, ami az iskola összlétszámának 2%-a (ez a városi átlag duplája). A tanulók 65%-a roma származású, azonban a kisebbségi oktatásban részesülők aránya mindössze 5,3%.

OM azonosító	intézmény neve	tanulólétszám az intézményben			tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint								
					Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat		
		Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	
028904	Petőfi Sándor Általános Iskola é	395	147	8	395	147	8	-	-	-	-	-	
	Város összesen	3907	860	41	3022	815	34	885	45	7	-	-	

Az iskolában napközi ellátás nincs, az iskolaotthonos diákok aránya a városi átlagos értékkel megegyezik, a bejáró tanulók aránya alacsony, viszont a magántanulók aránya magasabb, mint az átlagos érték.

Intézmény	Tanulók sz.	Tan. csop. sz.	1 csoportra jutó tan. száma	Összes étk. száma	Napk. tan. sz.	Napk. csop. sz.	Iskola-otthonos tan. száma	Iskola - otthonos csop. száma	1 pedag. jutó tan. száma	Bejáró tan. száma	Hátr. helyz. tan. sz.	Ebből halm. hátr.h. tan. sz.	Vesz. helyz. tan. sz.
Petőfi S. Általános Iskola	395	19	21	157			46	2	16	14	316	147	6

A) Velence telep

A Velence telep lakóinak száma jelenleg 730 fő, ez a 3. szegregátum népességének közel 46 százalékát teszi ki, 226 lakás található a területen (a szegregátum lakásállományának 53%-a). Egy lakásban átlagosan 3,2 fő lakik.

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Északi városrész	Antiszegr.ter._3.	Velence telep.	Akácós u., Vasút u., Kossuth u, Kőalja u.
Lakónépesség száma	38604	7574	1 598	730	868
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,0%	17,0%	25,5	24,2	26,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6%	62,3%	63,4	64,3	62,6
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,4%	20,6%	11,1	11,3	10,8
Lakásállomány (db)	19331	3048	420	226	194

A Velence telep segélyezési mutatói jelentősen meghaladják a városra és városrészre jellemző átlagos értékeket, azonban a 3. szegregátum másik egységének mutatói alatt maradnak (bár az LFT-re és a rendszeres szociális segélyre jogosultak arányát tekintve nem túl nagy mértékben).

Az IVS-ben azonosított városrészek és szegregátum neve	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFT-ben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	HHH gyerekek száma a településrészen	Romák aránya a lakónépességben belül
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33%
Északi városrész	7 574	3 048	14,3%	16,3%	14,3%	366	40-45%
3. szegregátum	1 598	420	46,7%	45,2%	99,8%	201	45%
3/A	730	226	43,8%	40,7%	75,2%	91	65%
3/B	868	194	50,0%	50,5%	128,4%	110	25%

A 3. szegregátumban élő segélyre jogosultak közel 45%-a lakik a Velence telepen, egy lakásra 1,6 fő támogatott jut átlagosan.

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	3. szegregátum	3/A	%	3/B	%
lakásfenntartási támogatás	196	99	50,5%	97	49,5%
rendszeres gyermekvédelmi támogatás	419	170	40,6%	249	59,4%
rendszeres szociális segély	190	92	48,4%	98	51,6%
ebból:					
egészségkárosodott	4	2	50,0%	2	50,0%
támogatott álláskereső	1	0	0,0%	1	100,0%
nem foglalkoztatott	177	85	48,0%	92	52,0%
hajléktalan	8	5	62,5%	3	37,5%
Összes támogatásban részesülő	805	361	44,8%	444	55,2%
Lakásállomány	420	226		194	
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	1,92	1,60		2,29	

A terület teljes mértékben közművesített.

A 3. szegregátum bérlakásállományának egésze ezen a területen helyezkedik el.

A szegregátum területén elhelyezkedő Velence telep műemléki jelentőségű terület, ezért országos védelem alatt álló műemléki környezeté nyilvánították. Az önkormányzat számára fontos a műemlékek védelme és lehetőségeihez mértén tesznek is érte. A város bevezető szakaszán, egy értékes területen található a lakótelep, amelyet felújítás után sikerrel lehetne integrálni a város vérkeringésébe, különösen az után, ha a mellette lévő volt „Oxigényvár” területét is befektetésre alkalmassá tudják tenni pályázati források segítségével.

A Velence telep rehabilitációja során a jelenlegi lakónépeség megtartása, lakhatási körülményeik javítása a cél.

B) Akácós u.-Vasút u.-patak- Kossuth L. u.-Kőalja u. által határolt terület

A 3. szegregátum másik egysége az Akácós utca, Vasút utca, Kossuth Lajos utca, a patak és a Kőalja utca által határolt terület. A szegregátum lakosságának 54%-a él itt, és a lakásállomány 46%-a található ezen a területen. Egy lakásban átlagosan 4,5 fő lakik, ami lényegesen magasabb, mint a szegregátum másik egységekre jellemző érték, ezen a területen jellemzően több család, generáció él együtt (jellemzően családi házas környék, a lakások ennek megfelelően nagyobb szobaszámúak).

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Északi városrész	Antiszegr.ter. 3.	Velence telep.	Akácós u., Vasút u., Kossuth u., Kőalja u.
Lakónépeség száma	38604	7574	1 598	730	868
Lakónépeségen belül 0-14 évesek aránya	17,0%	17,0%	25,5	24,2	26,4
Lakónépeségen belül 15-59 évesek aránya	61,6%	62,3%	63,4	64,3	62,6
Lakónépeségen belül 60- x évesek aránya	21,4%	20,6%	11,1	11,3	10,8
Lakásállomány (db)	19331	3048	420	226	194

A segélyezési mutatókat megfigyelve ezen a területen a lakásszámhoz viszonyított segélyezési arányok némileg magasabbak, mint a szűken értelmezett Velence telepen (az itt élő népesség magasabb számából és az alacsonyabb lakásszámból ez természetesen fakad, mindkét területen kb. a lakónépeség fele részesül valamilyen támogatásban), azonban a többi szegregátummal összevetve ezek az értékek nem kiugróan magasak

Az IVS-ben azonosított városrészek és szegregátum neve	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFT-ben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	HHH gyerekek száma a településrészen	Romák aránya a lakónépességben belül
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33%
Északi városrész	7 574	3 048	14,3%	16,3%	14,3%	366	40-45%
3. szegregátum	1 598	420	46,7%	45,2%	99,8%	201	45%
3/A	730	226	43,8%	40,7%	75,2%	91	65%
3/B	868	194	50,0%	50,5%	128,4%	110	25%

A lakónépességhez viszonyított alacsonyabb lakásszámból fakadóan itt magasabb az egy háztartásra jutó támogatottak aránya, a szegregátumban élő segélyre jogosultak 55,2%-a él ezen a területen.

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	3. szegregátum	3/A	%	3/B	%
lakásfenntartási támogatás	196	99	50,5%	97	49,5%
rendszeres gyermekvédelmi támogatás	419	170	40,6%	249	59,4%
rendszeres szociális segély	190	92	48,4%	98	51,6%
ebből:					
egészségkárosodott	4	2	50,0%	2	50,0%
támogatott álláskereső	1	0	0,0%	1	100,0%
nem foglalkoztatott	177	85	48,0%	92	52,0%
hajléktalan	8	5	62,5%	3	37,5%
Összes támogatásban részesülő	805	361	44,8%	444	55,2%
Lakásállomány	420	226		194	
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	1,92	1,60		2,29	

A területen a szegregátum másik egységével ellentétben hiányosság mutatkozik a szennyvízcsatornázás és a pormentes utak terén.

Ezen a területen önkormányzati bérlakás nincs.

A fentiek alapján a 3. szegregátum két területileg és jellegében elkülönülő egységében a népesség korösszetételében jelentős különbség nem mutatkozik, az egy lakásra jutó lakószám a B. területen lényegesen magasabb, azonban ez a jellemzően nagyobb lakásméret által kompenzált. A segélyezési arányok lakásszámhoz viszonyítottan az előbbieken kifejtetteknek megfelelően magasabbak a B. terület esetén, ám a lakónépességhez viszonyítva közel azonos arányok mutathatók ki.

5.2.4. Petőfi utca - 4. szegregátum

A szegregátum a Petőfi Sándor utca déli ívének déli oldalán helyezkedik el, szomszédos a 3. szegregátummal, a Velence telepig terjedő területet foglalja magába.

5.2.4.1. Demográfiai és szociális helyzet

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Északi városrész	Antiszege.ter._4. (patak - Petőfi S. út)
Lakónépesség száma	38 405	8 154	64
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,4	20,9	39,1
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,0	58,7	46,9
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,6	20,4	14,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,5	33,6	70,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	7,7	8,3	14,3
Lakásállomány (db)	14 960	2 893	18
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	23,6	34,5	61,1
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	55,5	56,4	66,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	25,8	27,1	56,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	40,6	39,9	33,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	52,7	51,7	60,0

KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Északi városrész	Antiszege.ter._4. (patak - Petőfi S. út)
Lakónépesség száma	38604	7574	58
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,0%	17,0%	29,3
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6%	62,3%	55,2
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,4%	20,6%	15,5
Lakásállomány (db)	19331	3048	13

Önkormányzati adatszolgáltatás

Kis népességű és területű szegregátumról lévén szó, a városrész lakosságának mintegy 0,8%-áról beszélhetünk. Az itt lakók csaknem 30%-a gyermek, ez az arány a szegregátumokat megfigyelve is magasnak mondható, az aktív korosztály és pláne az idősek tekintetében viszonyt lényegesen alacsonyabb értékeket láthatunk, mint a városi átlagos mutatók. A lakószámhoz viszonyítottan ebben a szegregátumban a legalacsonyabb a 15-59 éves korosztály aránya.

Az alacsony végzettségűek aránya a többi szegregátumhoz hasonlóan magas, ugyanakkor a felsőfokú végzettségűek aránya itt a legmagasabb, erősen meghaladja a városi és városrésze jellemző értékeit is. A foglalkoztatási mutató és a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya közelít a városi értékekhez, a szegregátumok közül ebből a szempontból itt figyelhetők meg a legkedvezőbb értékek.

A felsőfokú végzettségűek városi viszonylatban is magas aránya tükröződik az alacsony presztízsű munkakörökben foglalkoztatottak arányánál megfigyelhető viszonylag alacsony érték esetében. A terület munkanélküliségi rátája lényegesen kedvezőbb, ugyanakkor a gazdaságilag nem aktív népesség aránya eléri a szegregátumokra jellemző szintet.

Mutató megnevezése	Antiszegr.ter._4. (patak - Petőfi S. út)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	70,0
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	14,3
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	50,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	79,7
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	23,1
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	0,0
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	16,7
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	58,8
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	52,9

A segélyezési mutatók alapján szinte minden háztartás LFT-ben részesül, a szegregátumok viszonylatában is magas a rendszeres szociális segélyben részesülők aránya, jellemző a háztartásonként több HHH és gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek.

Az IVS-ben azonosított városrészek és szegregátum neve	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFT-ben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	HHH gyerekek száma a településrészen	Romák aránya a lakónépességen belül
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33%
Északi városrész	7 574	3 048	14,3%	16,3%	14,3%	366	40-45%
4. szegregátum	58	13	92,3%	76,9%	138,5%	18	35%

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	Ózd	Északi városrész	4	% sz/vr
lakásfenntartási támogatás	2489	437	12	2,7%
rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4874	970	18	1,9%
rendszeres szociális segély	2648	497	10	2,0%
ebből: egészségkárosodott	66	16	0	0,0%
támogatott álláskereső	20	5	0	0,0%
nem foglalkoztatott	2489	463	9	1,9%
hajléktalan	70	13	1	7,7%
Összes támogatásban részesülő	10011	1904	40	2,1%
Lakásállomány	19 331	3 048	13	
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	0,52	0,62	3,08	

5.2.4.2. Lakáskörülmények

A területen mindössze 13 lakás található, ez a városrész lakásállományának 0,6%-a, minden második lakás egyszobás, a komfort nélküli lakások aránya megközelíti a 60%-ot.

A szegregátumban a lakásszámhoz viszonyítva nagyon magas a bérlakások aránya, minden bérlakás szociális bérlakás, melyek közül 2 lakhatatlan jelenleg.

Terület bérlakás állománya a lakásállományhoz viszonyítva	Lakásállomány	Bérlakás állomány		Komfort nélküli szociális bérlakások	
		db	%	db	%
Ózd	19331	1063	5,5%	366	34,4%
Északi városrész	3 048	262	8,6%	85	32,4%
4. szegregátum	13	8	61,5%	8	100,0%

Területi elhelyezkedés	Komfortfokozat szerinti darabszám							Összesen
	Összkomf.	Komfortos	Félkomf.	Kom. nélk.,	Szükség lakás	Lakhatatlan	Bontott	
4. szegregátum				6		2		8

5.2.4.3. *Infrastukturális ellátottság*

	Utcák ahol részben vagy egészben nem található	A HHH gyerekek aránya az el nem látott településrészen, utcában	szegregátum
Vezetékes víz	100 %		
Áram	100 %		
Közvilágítás	100 %		
Szennyvízcsatorna	100%		
Gáz	100%		
Pormentes út	100%		

5.2.4.4. *Közszolgáltatások elérhetősége*

A szegregátum a Nemzetőr u. 19. sz. alatt található XVI. sz. védőnői körzethez tartozik.

A Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ családsegítő szolgáltatásai közül a szegregátum területén élők az alábbiakat vették igénybe 2007-ben.

Hozott probléma			szegregátumok átlagosan
	4.sz.	%	
Családi, kapcsolati	6	2,4%	2,1%
Anyagi	46	18,7%	19,4%
Ügyintézés	162	65,9%	66,9%
Információkérés	8	3,3%	3,4%
Foglalkoztatással kapcsolatos	6	2,4%	1,4%
Egyéb	6	2,4%	3,1%
Életviteli	2	0,8%	0,6%
Egészségkárosodással kapcs.	1	0,4%	0,8%
Lelki mentális	9	3,7%	2,2%
Adósságkezelési tanácsadás		0,0%	0,1%
Összesen:	246		

Gyermekvédelem:

Utca	Alapellátásba vett	Védelembe vett	Átmeneti nevelt	Családok Átmeneti Otthona	Gyermekek Átmeneti Otthona	Családátogatások a forgalmi napló alapján
4. szegregátum	0	0	0	0	0	0

Beilleszkedési program tapasztalatai:

A kliensek nagyobb része a Munkaügyi Központtal működik együtt, jelenleg két fő jár mentálhigiénés csoportfoglalkozásra.

5.2.4.5. Közoktatás

A szegregátum területéről a gyermekek jellemzően a Petőfi Úti Óvodába járnak, az általános iskolások a Petőfi Úti Általános Iskolába. A két intézmény jellemzése a 3. szegregátum kapcsán az előző pontban megtörtént.

A szegregátum területén elhelyezkedő bérlakások tervezetten 2013-ig elbontásra kerülnek, az itt lakók az Ltv. Szerint elhelyezésre kerülnek (az antiszegregációs törekvéseknek megfelelően szegregáció által nem érintett területen kerül kiutalásra számukra bérlakás).

5.2.5. Zrínyi Miklós utca – 5. szegregátum

A szegregátum a Zrínyi Miklós úton a bolyoki Béketelep déli bekötő útjától délre eső részeket foglalja magába, a helyszíni felmérés alaján a szegregátum kiterjedése nagyobb, mint 2001-ben.

5.2.5.1. Demográfiai és szociális helyzet

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Nyugati városrész	Antiszegr.ter._5. (Zrínyi M. út - településhatár)
Lakónépesség száma	38 405	14 727	60
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,4	17,0	25,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,0	59,6	66,7
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,6	23,5	8,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,5	28,1	75,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	7,7	7,8	6,7
Lakásállomány (db)	14 960	6 295	18
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	23,6	15,3	66,7
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	55,5	52,8	77,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	25,8	21,4	72,5
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	40,6	42,6	22,0
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	52,7	52,8	64,7

KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Nyugati városrész	Antiszegr.ter._5. (Zrínyi M. út - településhatár)
Lakónépesség száma	38604	14443	98
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,0%	14,1%	24,3
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6%	61,2%	67,0
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,4%	24,7%	8,7
Lakásállomány (db)	19331	8189	28

Önkormányzati adatszolgáltatás

Viszonylag kis területű és népességű szegregátumról, valamint a legnépesebb városrészeiről lévén szó, a városrész lakosságának mintegy 0,7%-a él itt. A 2001-es adatokhoz képest a szegregátum kiterjedtebb a helyszíni felmérés alapján.

A gyermekek aránya a városi adatoknál magasabb ugyan, de a szegregátumokra jellemző értékek alatt marad, az itt élők egynegyedét teszi ki a 0-14 éves korosztály. Az aktív korúaknak tekinthető, 15-59 éves csoport aránya magasabb a városi átlagértéknél, míg az idősek mindössze 8,7%-át adják az itt élőknek.

Az alacsony végzettségűek aránya a szegregátumokhoz képest is magasnak mondható, de ugyanez igaz a 25 év feletti felsőfokú végzettségűek arányára is, ez az érték közelíti a városi átlagos értéket, az itt lakók iskolázottság szerinti összetétele tehát elég szélsőségesnek tűnik.

Egy háztartásban átlagosan 3,5 fő él, ami mind a város, mind pedig a városrész átlagos értékéhez képest magas.

Az alacsony presztízsű munkakörökben foglalkoztatottak aránya a többi szegregátum adataihoz képest itt a legalacsonyabb, ez összefüggést mutat a felsőfokú végzettségűek viszonylag magas arányával. A munkanélküliségi ráta a szegregátumok viszonylatában alacsonynak mondható, és itt a legkedvezőbb azon aktív korúak aránya, akiknek 2001-ben kizárólag állami vagy helyi támogatás volt a jövedelemforrásuk.

Mutató megnevezése	Antiszegr.ter._5. (Zrínyi M. út - településhatár)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	75,0
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	6,7
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	44,4
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	76,7
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	35,7
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	21,4
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	7,5
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	64,7
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	29,4

A lakásszámra vetített segélyezési mutatók alapján a területen magas a segélyezettek aránya, ezen belül a rendszeres szociális segélyre jogosultak aránya a szegregátumok viszonylatában a legmagasabb értékek között van. A HHH gyermekek nincsenek sokan, ugyanakkor jellemzően több gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek is él a háztartások többségében.

Az IVS-ben azonosított városrészek és szegregátum neve	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFT-ben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	HHH gyerekek száma a településrészen	Romák aránya a lakónépességen belül
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33%
Nyugati városrész	14 443	8 189	10,6%	10,2%	15,7%	259	18%
5. szegregátum	98	28	67,9%	89,3%	128,6%	5	25%

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	Ózd	Nyugati. városrész	5	% sz/vr
lakásfenntartási támogatás	2489	872	19	2,2%
rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4874	1288	36	2,8%
rendszeres szociális segély	2648	833	25	3,0%
ebből: egészségkárosodott	66	12	1	8,3%
támogatott álláskereső	20	7	0	0,0%
nem foglalkoztatott	2489	794	22	2,8%
hajléktalan	70	20	1	5,0%
Összes támogatásban részesülő	10011	2993	80	2,7%
Lakásállomány	19 331	8 189	28	
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	0,52	0,37	2,86	

5.2.5.2. Lakáskörülmények

A területen 28 lakás található, mintegy kétharmaduk alacsony komfortfokozatú, az egyszobás lakások aránya közel 30%. Az itt található két bérlakás egyike sem szociális bérlakás, mindkettő összkomfortos.

Terület bérlakás állománya a lakásállományhoz viszonyítva	Lakásállomány	Bérlakás állomány		Komfort nélküli szociális bérlakások	
		db	%	db	%
Ózd	19331	1063	5,5%	366	34,4%
Nyugati városrész	8 189	443	5,4%	109	24,6%
5. szegregátum	28	2	7,1%	0	0,0%

Területi elhelyezkedés	Komfortfokozat szerinti darabszám							Összesen db
	Összkomf.	Komfortos	Félkomf.	Kom. nélk.,	Szükséglakás	Lakhatatlan	Bontott	
5. szegregátum	2							2

5.2.5.3. *Infrastukturális ellátottság*

	Utcák ahol részben vagy egészben nem található	A HHH gyerekek aránya az el nem látott településrészen, utcában	szegregátum
Vezetékes víz	100 %		
Áram	100 %		
Közvilágítás	100 %		
Szennyvízcsatorna	100 %		
Gáz	100 %		
Pormentes út	100 %		

5.2.5.4. *Közszolgáltatások elérhetősége*

A szegregátum a Lehel u. 16. sz. alatt található V. sz. védőnői körzethez tartozik.

A Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ családsegítő szolgáltatásai közül a szegregátum területén élők az alábbiakat vették igénybe 2007-ben.

Hozott probléma			szegregátumok átlagosan
	5.sz.	%	
Családi, kapcsolati		0,0%	2,1%
Anyagi		0,0%	19,4%
Ügyintézés	6	100,0%	66,9%
Információkérés		0,0%	3,4%
Foglalkoztatással kapcsolatos		0,0%	1,4%
Egyéb		0,0%	3,1%
Életviteli		0,0%	0,6%
Egészségkárosodással kapcs.		0,0%	0,8%
Lelki mentális		0,0%	2,2%
Adósságkezelési tanácsadás		0,0%	0,1%
Összesen:	6		

Gyermekvédelem:

Utca	Alapellátásba vett	Védelembe vett	Átmeneti nevelt	Családok Átmeneti Otthona	Gyermekek Átmeneti Otthona	Családátogatások a forgalmi napló alapján
5. szegregátum	0	5	0	0	0	5

Beilleszkedési program tapasztalatai

Az itt élő ügyfelek a Munkaügyi Központtal működnek együtt. Az ÓZDSZOLG Kht. közelsége miatt gyakrabban mennek érdeklődni munka után, így nagyobb arányúnak mondható az elhelyezkedésük.

5.2.5.5. Közoktatás

A szegregátum területéről a gyermekek jellemzően a Csépanyi Úti Óvodába járnak. A intézmény férőhely kihasználtsága 102%-os, ami a város óvodáihoz képest kedvező érték. Ugyanez elmondható a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányáról is: a város óvodáira jellemző 12,8%-os mértékkel szemben itt csak 5,2%. Veszélyeztetett helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermek nem jár az intézménybe. Kisebbségi nevelésben a gyermekek 40%-a részesül.

Csépanyi Úti Óvoda	
Óvodai férőhelyek száma	75
Óvodába beíratott gyermekek száma	77
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	4
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	37
Kisebbségi oktatás-nevelésben részesülők	31
Sajátos nevelési igényű gyermekek	0
Az óvodai gyermekcsoportok száma	3

A szegregátum Csépany-Somsály Általános Művelődési Központ körzetéhez tartozik. Az ide járó gyermekek 10,1%-a halmozottan hátrányos, kétharmada hátrányos helyzetű, a HHH gyermekek esetében ez az érték lényegesen kedvezőbb, mint a város általános iskoláira jellemző átlag (22%). A sajátos nevelési igényű tanulók aránya 1,8%, ez viszonylag magasnak tekinthető. Az intézményben a tanulók csaknem fele részesül kisebbségi oktatásban.

OM azonosító	intézmény neve	tanulólétszám az intézményben			tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint								
					Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat		
		Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	
028901	Csépány-Somsály ÁMK	168	17	3	168	17	3	-	-	-	-	-	
	Város összesen	3907	860	41	3022	815	34	885	45	7	-	-	

A napközibe járó tanulók aránya városi viszonylatban magas, iskolaotthonos ellátás nincs az intézményben. A bejárók aránya alacsony, a magántanulóké kismértékben meghaladja a városi átlagos értéket.

Intézmény	Tanulók sz.	Tan. csop. sz.	1 csop. ra jutó tan. száma	Összes étk. száma	Napk. tan. sz.	Napk. csop. sz.	Iskolaotthonos tan. száma	Iskolaotthonos csop. száma	1 pedag. jutó tan. száma	Bejáró tan. száma	Hátr. helyz. tan. sz.	Ebből halm. hátr.h. tan. sz.	Vesz. helyz. tan. sz.
Csépány-Somsály ÁMK	168	8	21	76	27	1			14	10	113	17	2

5.2.6. Iparvasút-Piac utca – 6. szegregátum

A terület az Iparvasút és a Piac utca által közrefogott területen helyezkedik el, egy lakótömböt foglal magába. A Piac utcán lakóházak nincsenek, a terület iparosított jellegű, a lakók nagy része 2001-től már integrálódott a város központi részébe. A jelenlegi lakónépesség mindössze 35 fő, nem éri el a szegregátumok esetében meghatározott 50 fős létszámot.

Az Iparvasút úton 15 magántulajdonban lévő ingatlan található, 35-en laknak itt jelenleg. Az önkormányzat az ingatlanok felvásárlását tervezi 2013-ig (városrehabilitációs és pályázati források igénybevételével), városközpont fejlesztési céllal. Az ott lakók maguk gondoskodnak a vételár felhasználásával új ingatlan vásárlásáról (a szociális osztály illetve a családsegítő szolgálat segítségnyújtása az ügyintézésben, ingatlankeresésben a lakók igényének megfelelően biztosításra kerül).

5.2.7. Hétes telep és környezete – 7. szegregátum

A szegregátum az Akácos út, a Mecssey út szakaszait, a Csontalma utcát, az Istenmező utcát, a Hétes telepet, illetve a Hétes völgyet foglalja magába. A területen több mint 800 ember él nagyon rossz anyagi helyzetben. A lakókörnyezet rendkívül elhanyagolt, szemetes, a lakások sérültek, romosak, beáznak. A komfort nélküli lakások egy részében áramszolgáltatás sincs, az egyéb közszolgáltatások (vezetékes víz, csatorna, szemétszállítás) is hiányoznak.

5.2.7.1. Demográfiai és szociális helyzet

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Északi városrész	Antiszegr.ter. 7. (Akácos út - Hétes telep - településhatár - Hétes völgy - Csontalma u. - Istenmező u. - Mekksey I.u.)
Lakónépesség száma	38 405	8 154	638
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,4	20,9	40,3
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,0	58,7	55,2
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,6	20,4	4,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,5	33,6	77,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	7,7	8,3	1,9
Lakásállomány (db)	14 960	2 893	143
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	23,6	34,5	85,3
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	55,5	56,4	89,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	25,8	27,1	75,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	40,6	39,9	10,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	52,7	51,7	80,8

KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Északi városrész	Antiszegr.ter. 7. (Akácos út - Hétes telep - településhatár - Hétes völgy - Csontalma u. - Istenmező u. - Mekksey I.u.)
Lakónépesség száma	38604	7574	834
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,0%	17,0%	30,2
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6%	62,3%	59,1
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,4%	20,6%	10,7
Lakásállomány (db)	19331	3048	200

Önkormányzati adatszolgáltatás

A KSH által lehatárolt területhez képest a szegregátum kiterjedtebbnek bizonyult a helyszíni felmérés során, az utcaszakaszok nagyobb része került szegregált körülmények közé.

A szegregátumban 834 fő lakik, ez a városrész lakosságának 11%-a. A korstruktúra a szegregátumokra jellemző módon tér el a város egészének sajátosságaitól: a gyermekek aránya meghaladja a 30%-os mértéket, míg a 60 év feletti korosztály aránya jelentősen elmarad az átlagos értékektől.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a többi szegregátummal összehasonlítva a legmagasabbak közé tartozik, a rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők a

lakónépesség csaknem 90%-át teszik ki, ami szintén kiugróan magas értéknek számít a szegregált területek viszonylatában is. A szegregációs mutató ebben a szegregátumban a legmagasabb. Az egy lakásra jutó lakók száma 4,2 fő, ami szintén a magasabb értékek közé számít.

A területen élők körében az alacsony presztízsű munkakörökben foglalkoztatottak aránya 54,1%, ami a szegregált területekhez viszonyítva nem számít túl magas értéknek, a munkanélküliségi ráta azonban megközelíti a 60%-os mértéket, a 2001-ben kizárólag segélyből élők aránya szintén magas a szegregátumok viszonylatában is.

Mutató megnevezése	Antiszegr.ter._7. (Akácós út - Hétes telep - településhatár - Hétes völgy - Csontalma u. - Istenmező u. - Mecseksey l.u.)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	77,0
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	1,9
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	54,1
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	85,9
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	59,9
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	23,3
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	28,7
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	85,6
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	51,1

A szegregátum területén a lakásfenntartási támogatásban részesülők lakásállományhoz viszonyított aránya a szegregátumok között nem kimagasló, mégis többszöröse mind a városi, mind pedig a város egészére jellemző átlagos értékeknek, a rendszeres szociális segélyre jogosultak aránya viszont mindhárom viszonyítási alaphoz képest magasabbnak mondható. Az adatok alapján kimagaslóan nagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek aránya is, gyakorlatilag átlagosan minden háztartásban egynél több gyermek jogosult az ellátásra. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek átlagosan a háztartások 63%-ban él.

Az IVS-ben azonosított városrészek és szegregátum neve	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFT-ben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	HHH gyerekek száma a településrészen	Romák aránya a lakónépességben belül (%)
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33
Északi városrész	7 574	3 048	14,3%	16,3%	14,3%	366	40-45
7. szegregátum	834	200	30,0%	57,5%	133,5%	126	80

Összesítve nézve a támogatási és segély típusokat, a szegregátum egy háztartására átlagosan több mint 2 fő támogatott jut, ami a városi átlagnak több mint négyszerese, míg a városrész egészére jellemzően ez az érték csak 0,62 fő. Látható, hogy a telepen lakók létszáma mindössze 11%-a a városrész lakosságának, a lakásállomány pedig 6,5%-a a városrész lakásszámának, a szegregátumban támogatásban részesülők a városrészben élő támogatottak 23,2%-át teszik ki.

A városrészben élő támogatott hajléktalanoknak csaknem fele itt él.

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	Ózd	3. városrész	7	% sz/vr
lakásfenntartási támogatás	2489	437	60	13,7%
rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4874	970	267	27,5%
rendszeres szociális segély	2648	497	115	23,1%
ebből: egészségkárosodott	66	16	3	18,8%
támogatott álláskereső	20	5	1	20,0%
nem foglalkoztatott	2489	463	105	22,7%
hajléktalan	70	13	6	46,2%
Összes támogatásban részesülő	10011	1904	442	23,2%
Lakásállomány	19 331	3 048	200	
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	0,52	0,62	2,21	

5.2.7.2. Lakáskörülmények

A telep Ózd belterületén, egy völgyben található. A szegregátum területén 200 lakás található, ez a városrész lakásállományának 6,5%-a. A lakások csaknem 86%-a komfort nélküli, több mint 50%-uk egyszobás.

A Hétes telep-Hétes völgy 15 épületében 59 db, az Akácos út érintett szakaszán 16 önkormányzati tulajdonú szociális bérlakás található, ez a szegregátum lakásállományának 52,4%-a. Az épületek és a benne található bérlemények mindegyike komfort nélküli minőségű. A városrész komfort nélküli bérlakás állományának csaknem 90%-a itt található, a bérlakások csaknem 20%-a lakhatatlan illetve bontott állapotú. A megüresedő lakások csak szociális úton kerülhetnek hasznosításra. A telepet szinte teljes mértékben romák lakják. Ha más területről érkezne esetlegesen új bérlő, azt az itt élők nem fogadnák be, kialakult lakóközösségben élnek.

Terület bérlakás állománya a lakásállományhoz viszonyítva	Lakás-állomány	Bérlakás állomány		Komfort nélküli szociális bérlakások	
		db	%	db	%
Ózd	19331	1063	5,5%	366	34,4%
Északi városrész	3 048	262	8,6%	85	32,4%
7. szegregátum	200	75	37,5%	75	100,0%

	Komfortfokozat szerinti darabszám							Összesen db
	Összkomf.	Komfortos	Félkomf.	Kom. nélk.,	Szükség lakás	Lakhatatlan	Bontott	
7. szegregátum	0	0	0	61	0	7	7	75

A 4. sz. épület (kivéve a 4/1. és 4/2.) 2006.01.12-én tüzesetben sérült és ismeretlen elkövetők a földdel tették egyenlővé.

5.2.7.3. *Infrastukturális ellátottság*

	Utcák ahol részben vagy egészben nem található	A HHH gyerekek aránya az el nem látott településrészen, utcában	szegregátum
Vezetékes víz	100 %		
Áram	100 %		
Közvilágítás	100 %		
Szennyvízcsatorna	Hétes telep	88 fő	
Gáz	Hétes telep	88 fő	7.
Pormentes út	Hétes völgy	8 fő	7.

5.2.7.4. *Közzolgáltatások elérhetősége*

A szegregátum az Akotmány út 3. sz. alatt található X. sz. védőnői körzethez tartozik, amelyhez ezen a viszonylag nagy létszámú szegregátumon kívül a 8. szegregátum kisebb része is hozzátartozik.

A Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ családsegítő szolgáltatásai közül a szegregátum területén élők az alábbiakat vették igénybe 2007-ben.

Hozott probléma			szegregátumok átlagosan
	7.sz.	%	
Családi, kapcsolati	2	1,1%	2,1%
Anyagi	44	25,1%	19,4%
Ügyintézés	111	63,4%	66,9%
Információkérés	5	2,9%	3,4%
Foglalkoztatással kapcsolatos		0,0%	1,4%
Egyéb	8	4,6%	3,1%
Életviteli	1	0,6%	0,6%
Egészségkárosodással kapcs.	2	1,1%	0,8%
Lelki mentális	2	1,1%	2,2%
Adósságkezelési tanácsadás		0,0%	0,1%
Összesen:	175		

Gyermekvédelem:

Utca	Alapellátásba vett	Védelembe vett	Átmeneti nevelt	Családok Átmeneti Otthona	Gyermekek Átmeneti Otthona	Családátogatások a forgalmi napló alapján
7. szegregátum	71	27	32	11	0	221

Beilleszkedési program tapasztalatai

Hétes telepről többen járnak csoportfoglalkozásra, főleg kisgyermekes anyukák csoportjába. Olyan csoportfoglalkozás is folyik, amelyben hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű kliensek vesznek részt. Ebbe a csoportba is járnak erről a területről többen. Jellemző, hogy az ügyfelek akkor jutnak munkához, ha kiközvetítik őket az ÓZDSZOLG Kht-hoz.

5.2.7.5. Közoktatás

A szegregátumban lakó gyermekek oktatását több intézmény látja el:

- jellemzően az Alkotmány Úti Óvoda, kisebb mértékben érintett a Mogyorósvölgyi Óvoda, Nemzetőr Úti Óvoda és Katona József Úti Óvoda.
- Bem Úti Általános Iskola és Óvoda
- Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Diákotthon és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat

A 100 férőhelyes Alkotmány Úti Óvodát 2 éve újíttotta fel az Önkormányzat. Az óvónők nagy gondot fordítanak a gyermekek beóvodáztatására. Védőnőkkel közösen családlátogatásokat tartanak és meggyőzik a családokat, hogy az óvodai szolgáltatást minél hamarabb vegyék igénybe. Az óvoda körzetéhez a Kiserdőalja telep és környezete, azaz a 8. szegregátum is hozzátartozik.

Az óvoda fontosabb statisztikai mutatói alapján kiderül, hogy az idejárom gyermekek szinte mindegyike hátrányos helyzetű, a HHH gyermeke aránya 33,6%, ami a városi átlaghoz (12,7%) képest nagyon magasnak mondható, a hátrányos helyzetűek száma (HH+HHH) az összlétszám 98,2%-át teszi ki. Az óvoda gyermeklétszámának csaknem fele (47,4%) veszélyeztetett helyzetű, ez kimagasló értéknek számít, a város óvodáiban nyilvántartott veszélyeztetett létszám 75,3%-a. A férőhely kihasználtság 6%-kal meghaladja a városra átlagosan jellemző 110%-os értéket. Az óvodába járó gyermekek 98%-a roma származású, mindegyikük kisebbségi nevelésben részesül

Alkotmány Úti Óvoda	
Óvodai férőhelyek száma	100
Óvodába beíratott gyermekek száma	116
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	39
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	75
Kisebbségi oktatás-nevelésben részesülők	116
Sajátos nevelési igényű gyermekek	0
Az óvodai gyermekcsoportok száma	4

A szegregátum a Bem Úti Általános Iskola felvételi körzetébe tartozik (a Kiserdőalja telep szegregátum szintén). Az iskola nagy gondot fordít a rendszeres iskolába járásra és az egész napos ellátásra. A szociálisan lemaradt gyermekeket korrepetálják és felkészítő programokat tartanak.

Az iskola Bartók Úti Telephelye régi épületben található, melynek felújítása az következő években elkerülhetetlen. Ebbe az épületbe az helyezték el az alsó tagozatot. A felső tagozat korszerű panelből épített iskolaépületben tanul.

A tanulók 38,3%-a halmozottan hátrányos helyzetű, ami a városi átlagos értéket 16%-kal meghaladja. A normál tanterv szerint oktatott tanulók között a HHH gyermekek aránya meghaladja a 48%-ot, míg az emelt szintű oktatásban részesülő tanulók esetén mindössze 15,9%. Ez azonban a város egészére igaz jellemzőket tekintve pozitívnak is tekinthető, hisz a HHH gyermekek aránya az emelt szintű oktatásban részesülők között a városi átlagot tekintve csupán 5%-ot tesz ki. Az iskolába járó roma tanulók aránya kb. 80%, azonban csak a tanulók egynegyede részesül kisebbségi oktatásban.

OM azonosító	intézmény neve	tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint										
		tanulólétszám az intézményben			Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat	
		Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH
028900	Bem Úti Általános Iskola	446	171	1	308	149	-	138	22	1	-	-
	Város összesen	3907	860	41	3022	815	34	885	45	7	-	-

A napközis tanulók aránya 1%-kal, az iskolaotthonos ellátást igénybevevők aránya pedig lényegesen alacsonyabb, mint a városi átlagos érték., mind a bejáró diákok, mind pedig a magántanulók arány a magasabb.

Intézmény	Tanulók sz.	Tan. csop. sz.	1 csop. ra jutó tan. száma	Összes étk. száma	Napk. tan. sz.	Napk. csop. sz.	Iskolaotthonos tan. száma	Iskolaotthonos csop. száma	1 ped. ra jutó tan. száma	Bejáró tan. száma	Hátr. helyz. tan. sz.	Ebből halm. hátr.h. tan. sz.	Vesz. helyz. tan. sz.
Bem Úti Általános Iskola	446	25	18	243	56	2	32	2	13	50	383	171	6

A 48-as úton elhelyezkedő Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Diákothon és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat megyei fenntartású és nagyon korszerű, modern eltérő tantervű iskola. Az intézményben 290 fő tanul, mely tanulóknak 70-80 %-a ózdi, a többi a kistérségből jár be, illetve használja a kollégiumot. Sok halmozottan hátrányos helyzetű hétesi tanulót is foglalkoztatnak, néhány tanulót a diákothonban nevelnek és csak hétvégén mehetnek haza.

A szegregátumban az önkormányzat által megadott adatok alapján 126 hátrányos helyzetű gyermek él, ez a jellemzett óvoda és iskola HHH gyermeklétszámának 60%-a.

Az elmúlt évek jelentősebb fejlesztései, melyek érintik a szegregátumot

A Hétes telep elhanyagolt, a lakások lelakott állapotúak, az egész terület szemetes, annak ellenére, hogy a telep rehabilitációja 2003-ban elkezdődött.

- 495/SzÜ/272/2003.sz. Képviselőtestületi Határozatban foglaltaknak megfelelően rendeződtek a lakók jogviszonyai.

- A Miniszterelnöki Hivatal Esélyegyenlőségi Kormányhivatala **6 MFt** támogatással az addigi felhalmozott tartozást rendezte. A lakók által vállalt önrész mindösszesen 500 Ft volt.
- -2006-ban az Ifjúsági Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium által **20 MFt** támogatást biztosított az itt élők számára a lakhatási és szociális integrációs program keretében. Megvalósulhatott a tető, csatorna, valamint a nyílászárók pótlása és egyéb karbantartási munkálatok elvégzése.
- Többszöri közmunka program keretében megtörtént a telep takarítása, WC-k tisztítása és egyéb fertőtlenítési munkák elvégzése.
- Súlyos problémát jelentenek az ismételt felhalmozott lakbér és vízdíjtarozások. Ennek összege a mai napon **3 175 EFt**.

5.2.8. Kiserdőalja telep és környezete – 8. szegregátum

A szegregátum a 16 lehatárolt terület közül – lakóinak számát tekintve - a harmadik legnagyobb. Területileg a Rombauer tértől az Alkotmány út, a Kazinczy F. utca, a Bartók B. út és a Bem utca szakaszai, valamint József A. út, Óvoda út és a Kiserdőalja utca tartozik a szegregátumhoz. A helyszíni felmérés alapján a szegregált területhez mintegy 100 lakással több tartozik a 2001-es adatokhoz képest.

A lakókörnyezet rendkívül elhanyagolt, szemetes, a lakások sérültek, romosak, beáznak. A komfort nélküli lakások egy részében áramszolgáltatás sincs, az egyéb közszolgáltatások (vezetékes víz, csatorna, szemétszállítás) is hiányoznak. Az itt lakók – kevés kivételtől eltekintve – nem tudják rendszeresen fizetni a közüzemi díjakat, lakbért, sok család önkényes lakásfoglalóként lakik az önkormányzati tulajdonban lévő lakásokban. Több önkormányzati és saját tulajdonú lakást is le kellett bontani, mert lakhatatlanná váltak. A roma lakosság aránya meghaladja az 50%-ot.

5.2.8.1. Demográfiai és szociális helyzet

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Központi városrész	Antiszegr.ter._8. (Rombauer T. tér - Alkotmány út - Kazinczy F.u. - Bartók B.u. - Bem u. - Pázmány út - névtelen u. - településhatár - Kiserdő alja - településhatár)
Lakónépesség száma	38 405	9 512	1 120
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,4	18,8	30,7
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,0	61,1	56,1
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,6	20,1	13,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,5	27,9	66,2
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	7,7	9,8	3,0
Lakásállomány (db)	14 960	3 838	315
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	23,6	15,7	57,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	55,5	52,2	78,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	25,8	21,8	58,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	40,6	43,8	20,5
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	52,7	49,6	70,0

KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Központi városrész	Antiszegr.ter._8. (Rombauer T. tér - Alkotmány út - Kazinczy F.u. - Bartók B.u. - Bem u. - Pázmány út - névtelen u. - településhatár - Kiserdő alja - településhatár)
Lakónépesség száma	38604	9798	1 201
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,0%	16,0%	27,3
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6%	63,2%	59,4
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,4%	20,8%	13,3
Lakásállomány (db)	19331	5145	417

Önkormányzati adatszolgáltatás

A telep lakóinak száma a Központi városrész népességének mintegy 8 százalékát teszi ki. A korösszetételt tekintve telep népessége eltérést mutat a városrészhez és a város egészéhez képest is: a gyermekek aránya magas (27,3%), a 15-59 éves korosztály aránya néhány százalékkal alacsonyabb az átlagos értékeknél, a 60 év felettiek viszont lényegesen kisebb arányban képviseltetik magukat a lakók között. Egy háztartásban átlagosan 2,9 fő él, ez

kedvezőnek tűnik ugyan, de a lakások egy részében állapotuk miatt nem élnek, így a valós állapot ennél lényegesen rosszabb.

Az alacsony végzettségűek aránya, és az alacsony presztízsű munkakörökben foglalkoztatottak aránya a szegregátumokra jellemző átlagos értékek közelében mozog, illetve annál kissé magasabb. Ez a többi indikátorra vonatkozóan is igaz, a komfort nélküli lakások arányának kivételével.

Mutató megnevezése	Antiszegr.ter. 8. (Rombauer T. tér - Alkotmány út - Kazinczy F.u. - Bartók B.u. - Bem u. - Pázmány út - névtelen u. - településhatár - Kiserdő alja - településhatár)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	66,2
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	3,0
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	71,5
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	76,3
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	48,5
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	19,9
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	25,8
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	58,6
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	30,3

A szegregátum segélyezési arányszámait alapján látható, hogy a lakásállományhoz viszonyítva a segélyben részesülők aránya lényegesen meghaladja mind a városrészre, mind pedig a város egészére jellemző átlagos értékeket. A telep körösszetételének megfelelően kimagaslóan nagy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek aránya, a háztartások egy részében egynél több támogatásra jogosult gyermek él. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermek az adatok alapján átlagosan minden második családban előfordul. A lakások egy részében valószínűleg már nem laknak, a lakók összeköltöztek más ott élő családokkal, így a segélyezési mutatók kedvezőtlenebbek, mint a számok alapján tűnhet.

Az IVS-ben azonosított városrészek és szegregátum neve	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFT-ben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	HHH gyerekek száma a településrészben	Romák aránya a lakónépességen belül (%)
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33
Központi városrész	9 798	5 145	11,8%	12,4%	21,3%	377	26-32
8. szegregátum	1 201	417	28,1%	45,8%	91,1%	184	80

Összesítve nézve a támogatási és segély típusokat, a szegregátum egy háztartására 1,65 fő támogatott jut. Látható, hogy bár a telepen lakók létszáma mindössze 8%-a a városrész lakosságának, a lakásállomány pedig 8,1%-a a városrész lakásszámának, a szegregátumban támogatásban részesülők a városrészben élő támogatottak csaknem 30%-át teszik ki.

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	Ózd	1. városrész	8	% sz/vr
lakásfenntartási támogatás	2489	605	117	19,3%
rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4874	1096	380	34,7%
rendszeres szociális segély	2648	640	191	29,8%
ebből: egészségkárosodott	66	11	5	45,5%
támogatott álláskereső	20	0	0	0,0%
nem foglalkoztatott	2489	599	171	28,5%
hajléktalan	70	27	15	55,6%
Összes támogatásban részesülő	10011	2341	688	29,4%
Lakásállomány	19 331	5 145	417	
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	0,52	0,46	1,65	

5.2.8.2. Lakáskörülmények

A területen 417 lakás található, ezeknek 58,6%-a komfort nélküli, 30,3%-a egyszobás.. A szegregátum lakásállománya a városrész lakásállományának 8,1%-a.

A telep a város falu jellegű térségében található, a lakásállomány csaknem egyharmada önkormányzati bérlakás, és ezeknek 68%-a szociális bérlakás. Itt található a városrész bérlakás állományának 41%-a, a szociális bérlakások 90%-a, a szükséglakások, lakhatatlan és bontott lakások összesen a 6%-t adják a bérlakásállománynak. A területen a magántulajdonban lévő lakások között a nem lakott vagy lakhatatlan lakások aránya valószínűleg lényegesen magasabb.

Terület bérlakás állománya a lakásállományhoz viszonyítva	Lakás-állomány	Bérlakás állomány		Komfort nélküli szociális bérlakások	
		db	%	db	%
Ózd	19331	1063	5,5%	366	34,4%
Központi városrész	5 145	243	4,7%	75	30,9%
8. szegregátum	417	100	24,0%	68	68,0%

	Komfortfokozat szerinti darabszám							Összesen
	Összkomf.	Komfortos	Félkomf.	Kom. nélk.,	Szükséglakás	Lakhatatlan	Bontott	
8. szegregátum	8	16	8	62	2	2	2	100

5.2.8.3. *Infrastukturális ellátottság*

	Utcák ahol részben vagy egészben nem található	A HHH gyerekek aránya az el nem látott településrészen, utcában	szegregátum
Vezetékes víz	100 %		
Áram	100 %		
Közvilágítás	100 %		
Szennyvízcsatorna	Alkotmány u.; Bartók u.; Pázmány u., Kiserdőalja telep	58 fő	
Gáz	Kiserdőalja telep	47 fő	
Pormentes út	100%		

5.2.8.4. *Közszolgáltatások elérhetősége*

A szegregátum területileg három védőnői körzethez tartozik, az Alkotmány út 3. sz. alatt található II. körzethez a Bartók , Bem és Kazinczy utcák szakaszai, a X. körzethez az Alkotmány út és a Rombauer téri rész, a XVIII. sz. körzethez pedig a Kiserdőalja utca, Óvoda út és az Újtelep tartozik. Tehát a nagy lakónépességű szegregátum gyermekei számára a védőnői felügyelet biztosított.

A Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ családsegítő szolgáltatásai közül a szegregátum területén élők az alábbiakat vették igénybe 2007-ben.

Hozott probléma			szegregátumok átlagosan
	8.sz.	%	
Családi, kapcsolati	1	0,6%	2,1%
Anyagi	25	16,1%	19,4%
Ügyintézés	105	67,7%	66,9%
Információkérés	9	5,8%	3,4%
Foglalkoztatással kapcsolatos	2	1,3%	1,4%
Egyéb	6	3,9%	3,1%
Életviteli		0,0%	0,6%
Egészségkárosodással kapcs.	5	3,2%	0,8%
Lelki mentális	2	1,3%	2,2%
Adósságkezelési tanácsadás		0,0%	0,1%
Összesen:	155		

Gyermekvédelem:

Utca	Alapellátásba vett	Védelembe vett	Átmeneti nevelt	Családok Átmeneti Otthona	Gyermekek Átmeneti Otthona	Családátogatások a forgalmi napló alapján
8. szegregátum	15	3	9	2	0	84

Beilleszkedési program tapasztalatai

Ennek a területnek a lakossági összetétele elég eltérő, csoportfoglalkozásokon is viszonylag sokan vesznek részt innen. Megtalálhatók a kisgyermekes anyák csoportjában, az életmódot formáló csoportban és egyéni foglalkozáson is. Ennek ellenére mégis a többség a Munkaügyi Központtal működik együtt.

5.2.8.5. Közoktatás

A szegregátum területén található az Alkotmány Úti Óvoda, a Bem Úti Általános Iskola és a 48-as úti Diákotthon, Általános Iskola, Szakiskola, Diákotthon és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat eltérő tantervű iskola. Mindhárom intézmény egyben a 7. szegregátum gyermekeit is ellátja. Az intézmények pedagógusai évente kétszer családlátogatást tartanak és a tankötelezettségi törvényt minden eszközzel igyekeznek betartani.

A 100 férőhelyes Alkotmány Úti Óvodát 2 éve újíttotta fel az Önkormányzat. Az óvónők nagy gondot fordítanak a gyermekek beóvodáztatására. Védőnőkkel közösen családlátogatásokat tartanak és meggyőzik a családokat, hogy az óvodai szolgáltatást minél hamarabb vegyék

igénybe. A Kiserdőalja telepen kívül a Hétes telep szegregátum óvodás korú gyermekei is jellemzően ide járnak (a két szegregátumból a gyermekek jellemzően ebbe az intézménybe járnak, de kisebb mértékben érintett a Mogyorósvölgyi Óvoda, Nemzetőr Úti Óvoda és Katona József Úti Óvoda is).

Az óvoda fontosabb statisztikai mutatói alapján kiderül, hogy az idejáró gyermekek szinte mindegyike hátrányos helyzetű, a HHH gyermeke aránya 33,6%, ami a városi átlaghoz (12,7%) képest nagyon magasnak mondható, a hátrányos helyzetűek száma (HH+HHH) az összlétszám 98,2%-át teszi ki. Az óvoda gyermeklétszámának csaknem fele (47,4%) veszélyeztetett helyzetű, ez kimagasló értéknek számít, a város óvodáiban nyilvántartott veszélyeztetett létszám 75,3%-a. A férőhely kihasználtság 6%-kal meghaladja a városra átlagosan jellemző 110%-os értéket. Az óvodába járó gyermekek 98%-a roma származású, mindegyikük kisebbségi nevelésben részesül.

Alkotmány Úti Óvoda	
Óvodai férőhelyek száma	100
Óvodába beíratott gyermekek száma	116
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	39
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	75
Kisebbségi oktatás-nevelésben részesülők	116
Sajátos nevelési igényű gyermekek	0
Az óvodai gyermekcsoportok száma	4

A szegregátum a Bem Úti Általános Iskola felvételi körzetébe tartozik (a Hétes telep-Hétes völgy szegregátum szintén). A tanulók 38,3%-a halmozottan hátrányos helyzetű, ami a városi átlagos értéket 16%-kal meghaladja. A normál tanterv szerint oktatott tanulók között a HHH gyermekek aránya meghaladja a 48%-ot, míg az emelt szintű oktatásban részesülő tanulók esetén mindössze 15,9%. Ez azonban a város egészére igaz jellemzőket tekintve pozitívnak is tekinthető, hisz a HHH gyermekek aránya az emelt szintű oktatásban részesülők között a városi átlagot tekintve csupán 5%-ot tesz ki. Az iskolába járó roma tanulók aránya kb. 80%, azonban csak a tanulók egynegyede részesül kisebbségi oktatásban.

Az iskola nagy gondot fordít a rendszeres iskolába járásra és az egész napos ellátásra. A szociálisan lemaradt gyermekeket korrepetálják és felkészítő programokat tartanak.

OM azonosító	intézmény neve	tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint										
		tanulólétszám az intézményben			Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat	
		Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH
028900	Bem Úti Általános Iskola	446	171	1	308	149	-	138	22	1	-	-
	Város összesen	3907	860	41	3022	815	34	885	45	7	-	-

A napközis tanulók aránya 1%-kal, az iskolaotthonos ellátást igénybevevők aránya pedig lényegesen alacsonyabb, mint a városi átlagos érték., mind a bejáró diákok, mind pedig a magántanulók arány a magasabb.

Intézmény	Tanulók sz.	Tan. csop. sz.	1 csop. ra jutó tan. száma	Összes étk. száma	Napk. tan. sz.	Napk. csop. sz.	Iskolaotthonos tan. száma	Iskolaotthonos csop. száma	1 ped. ra jutó tan. száma	Bejáró tan. száma	Hátr. helyz. tan. sz.	Ebből halm. hátr.h. tan. sz.	Vesz. helyz. tan. sz.
Bem Úti Általános Iskola	446	25	18	243	56	2	32	2	13	50	383	171	6

A 48-as úton elhelyezkedő Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Diákothon és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat megyei fenntartású és nagyon korszerű, modern eltérő tantervű iskola. Az intézményben 290 fő tanul, mely tanulóknak 70-80 %-a ózdi, a többi a kistérségből jár be, illetve használja a kollégiumot. Sok halmozottan hátrányos helyzetű szegregátumbéli tanulót is foglalkoztatnak, néhány tanulót a diákothonban nevelnek és csak hétfvégén mehetnek haza.

5.2.9. Örs vezér utca – 9. szegregátum

A szegregátum az Örs vezér utcát és a Ladánybánya felé vezető út egy szakaszát foglalja magába. A helyszíni felmérés alapján a szegregátum kiterjedtebb, mint a 2001-es népszámlálási adatok alapján megállapított terület.

5.2.9.1. Demográfiai és szociális helyzet

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Keleti városrész	Antiszegr.ter. 9. (Örs vezér u. - Ladányvölgy felé vezető út keleti része)
Lakónépesség száma	38 405	6 002	82
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,4	24,3	31,7
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,0	54,9	57,3
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,6	20,8	11,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,5	50,7	70,2
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	7,7	2,6	0,0
Lakásállomány (db)	14 960	1 926	20
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	23,6	50,0	65,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	55,5	66,8	87,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	25,8	42,3	59,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	40,6	30,3	11,8
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	52,7	60,0	75,0

KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Keleti városrész	Antiszegr.ter. 9. (Örs vezér u. - Ladányvölgy felé vezető út keleti része)
Lakónépesség száma	38604	6789	154
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,0%	24,5%	29,2
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6%	59,2%	59,1
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,4%	16,3%	11,7
Lakásállomány (db)	19331	2949	32

Önkormányzati adatszolgáltatás

A szegregátum lakossága 154 fő, ez a befoglaló városrész lakosságának 2,2%-a. A szegregátumokra jellemző eltérések figyelhetők meg a korstruktúrában. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya is megegyezik a szegregált területekre jellemző átlagos mértékkel, felsőfokú végzettségű lakója azonban nincs a területnek. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya magasnak mondható még a szegregátumok viszonylatában is, a foglalkoztatottak aránya pedig nagyon alacsony. Egy háztartásban átlagosan 4,8 fő él, ez az érték a szegregátumok viszonylatában is kiemelkedően magas.

Az itt élő foglalkoztatottak mindegyike alacsony presztízsű munkakörökben dolgozik, a munkanélküliségi ráta kiugróan magas a szegregátumokhoz képest is, ennek megfelelően a 2001-ben csak segélyből élő aránya itt volt a legmagasabb.

Mutató megnevezése	Antiszegr.ter._9. (Örs vezér u. - Ladányvölgy felé vezető út keleti része)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	70,2
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	0,0
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	100,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	72,0
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	73,9
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	26,1
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	38,3
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	65,0
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	15,0

A segélyezési arányszámok az amúgy nagyon magas értékekkel rendelkező Keleti városrész értékeihez viszonyítva is kiemelkedőek, a háztartások 60%-a részesül lakásfenntartási támogatásban és rendszeres szociális segélyben. Lakásonként a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek száma átlagosan 1,6 fő.

Az IVS-ben azonosított városrészek és szegregátum neve	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFT-ben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	HHH gyerekek száma a településrészen	Romák aránya a lakónépességen belül (%)
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33
Keleti városrész	6 789	2 949	19,5%	23,0%	51,5%	628	48-56
9.	154	32	59,4%	65,6%	165,6%	22	100

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	Ózd	4. városrész	9	% sz/vr
lakásfenntartási támogatás	2489	575	19	3,3%
rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4874	1520	53	3,5%
rendszeres szociális segély	2648	678	21	3,1%
ebből: egészségkárosodott	66	27	1	3,7%
támogatott álláskereső	20	8	0	0,0%
nem foglalkoztatott	2489	633	20	3,2%
hajléktalan	70	10	0	0,0%
Összes támogatásban részesülő	10011	2773	93	3,4%
Lakásállomány	19 331	2 949	32	
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	0,52	0,94	2,91	

5.2.9.2. Lakáskörülmények

A szegregátumban 32 lakás található, 65%-uk alacsony komfortfokozatú, 15%-uk egyszobás (az egyszobás lakások aránya itt a legalacsonyabb). Önkormányzati bérlakás nincs a területen.

Terület bérlakás állománya a lakásállományhoz viszonyítva	Lakásállomány	Bérlakás állomány		Komfort nélküli szociális bérlakások	
		db	%	db	%
Ózd	19331	1063	5,5%	366	34,4%
Keleti városrész	2 949	101	3,4%	97	96,0%
9. szegregátum	32	0	0,0%	0	0,0%

5.2.9.3. Infrastrukturális ellátottság

	Utcák ahol részben vagy egészben nem található	A HHH gyerekek aránya az el nem látott településrészen, utcában	szegregátum
Vezetékes víz	100 %		
Áram	100 %		
Közvilágítás	100 %		
Szennyvízcsatorna	Örs vezér u.	22 fő	
Gáz			
Pormentes út			

5.2.9.4. Közszolgáltatások elérhetősége

A relatíve kis népességszámú szegregátum a Mekksey u. 199. sz. alatti VIII. sz. védőnői körzethez tartozik, a Bánszállás teleppel együtt.

A Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ családsegítő szolgáltatásai közül a szegregátum területén élők az alábbiakat vették igénybe 2007-ben.

Hozott probléma			szegregátumok átlagosan
	9.sz.	%	
Családi, kapcsolati		0,0%	2,1%
Anyagi	3	18,8%	19,4%
Ügyintézés	11	68,8%	66,9%
Információkérés		0,0%	3,4%
Foglalkoztatással kapcsolatos		0,0%	1,4%
Egyéb	1	6,3%	3,1%
Életviteli		0,0%	0,6%
Egészségkárosodással kapcs.		0,0%	0,8%
Lelki mentális	1	6,3%	2,2%
Adósságkezelési tanácsadás		0,0%	0,1%
Összesen:	16		

Gyermekvédelem:

Utca	Alapellátásba vett	Védelembe vett	Átmeneti nevelt	Családok Átmeneti Otthona	Gyermekek Átmeneti Otthona	Családátogatások a forgalmi napló alapján
9. szegregátum	0	0	0	0	0	0

Beilleszkedési program tapasztalatai

Jellemzően a Munkaügyi Központtal működnek együtt az ügyfelek, kevés a résztvevők aránya a foglalkozásokon.

5.2.9.5. Közoktatás

A szegregátumban élő gyermekek jellemzően a Tétény Úti Óvodába, illetve a Mekksey Úti Óvodába járnak.

A Tétényi Úti Óvoda kapacitás kihasználtsága 111%, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya 24,4%, ami csaknem duplája a városra jellemző átlagos értéknek. A gyermekek

12,8%-a veszélyeztetett helyzetű, ami azt jelenti, hogy ebbe az intézménybe jár a veszélyeztetett helyzetű óvodások csaknem 14%-a. Minden gyermek kisebbségi nevelésben részesül. Az óvoda vonzáskörzetéhez tartozik másik három szegregátum is: a sajóvárkonyi területen elhelyezkedő 10., 11., 16. szegregátum.

Tétény Úti Óvoda	
Óvodai férőhelyek száma	70
Óvodába beíratott gyermekek száma	78
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	19
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	52
Kisebbségi oktatás-nevelésben részesülők	78
Sajátos nevelési igényű gyermekek	0
Az óvodai gyermekcsoportok száma	3

A Tétény Úti Óvodától 400-500 méterre található a Mekcsey Úti Tagóvoda, mely 50 férőhelyes kapacitáskihasználtsága 100%-os. A HHH gyermekek aránya 22%-os, ami jelentősen meghaladja a városi átlagot (12,8%). Minden gyermek kisebbségi nevelésben részesül. Az óvoda szintén érintett a 10., 11., 16. szegregátum által.

Mecsey Úti Óvoda	
Óvodai férőhelyek száma	50
Óvodába beíratott gyermekek száma	50
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	11
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	18
Kisebbségi oktatás-nevelésben részesülők	50
Sajátos nevelési igényű gyermekek	0
Az óvodai gyermekcsoportok száma	2

A szegregátumban lakó általános iskolás gyermekek a Sajóvárkonyi ÁMK Általános Iskolájába járnak. Az intézmény a tárgyalt szegregátumon kívül még négy szegregált terület ellátását biztosítja. Az iskola a város egyik legrégebbi iskolája. 2006. évben HEFOP pályázaton két új tantermet építettek, két tantermet felújítottak, és korszerű szakmai eszközökkel (számítógép, digitális tábla) is ellátták. A tantermek 2/3-a viszont korszerűtlen és felújításra szorul. Az intézmény nagy gondot fordít a tanulók nevelésére és tanórán kívüli tevékenységére.

Az iskola tanulóinak csaknem 47%-a halmozottan hátrányos helyzetű, ez a város általános iskoláiban nyilvántartott HHH gyermekek 23%-át jelenti, a városra jellemző átlagértéket (22%) nagyon jelentős mértékben meghaladja. A veszélyeztetett helyzetű tanulók száma ebben az iskolában a legmagasabb, az összlétszám 29,1%-a, a városi átlagos arány 6,6%, ide jár a város általános iskolában nyilvántartott veszélyeztetett helyzetű gyermekek 48%-a. A sajátos nevelési tanulók aránya 1,4%. A gyermekek 93%-a roma származású, 68%-uk részesül kisebbségi oktatásban.

OM azonosító	intézmény neve	tanulólétszám az intézményben			tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint								
					Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat		
		Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	
028905	Sajóvárkonyi ÁMK	425	199	6	425	199	6	-	-	-	-	-	
	Város összesen	3907	860	41	3022	815	34	885	45	7	-	-	

Az iskolában a napközis tanulók aránya (5,9%) nem éri el a város intézményeire jellemző átlagos értéket (13,6%). Ugyanez elmondható az iskolaotthonos tanulók arányát tekintve is, bár itt a különbség mindössze 1%. Kimondottan alacsony a bejáró tanulók és a magántanulók aránya.

Intézmény	Tanulók sz.	Tan. csop. sz.	1 csop. ra jutó tan. száma	Összes étk. száma	Napk. tan. sz.	Napk. csop. sz.	Iskola-otthonos tan. száma	Iskola-otthonos csop. száma	1 ped. ra jutó tan. száma	Bejáró tan. száma	Hátr. helyz. tan. sz.	Ebből halm. hátr.h. tan. sz.	Vesz. helyz. tan. sz.
Sajóvárkonyi ÁMK	425	21	20	236	25	1	45	2	15	1	361	199	13

5.2.10. Sajóvárkony – 10. szegregátum

A szegregátum területe Mekksey, Álmos vezér és Dobó I. utca nagyobb részét, illetve a Dózsa Gy. utcát és a Forrás utcát foglalja magába. A terület a város régi része, az házak életkora és az itt élők anyagi helyzetéből fakadó állagmegóvás hiány miatt sok ház került bontásra az elmúlt néhány évben, a szegregátum lakossága kb. 14%-kal csökkent.

5.2.10.1. Demográfiai és szociális helyzet

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Keleti városrész	Antiszegr.ter._10. (patak - vasúti pálya - Mekksey I. út a Honvéd u.-ig - Álmos vezér u. - Dobó I.u. Ny-i oldala a Huba vezér u-i kereszteződésig - patak - településhatár - Forrás u. mindkét oldala)
Lakónépesség száma	38 405	6 002	1 655
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,4	24,3	32,2
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,0	54,9	53,9
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,6	20,8	14,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,5	50,7	67,4
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	7,7	2,6	2,4
Lakásállomány (db)	14 960	1 926	531
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	23,6	50,0	74,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	55,5	66,8	79,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	25,8	42,3	60,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	40,6	30,3	19,4
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	52,7	60,0	73,1

KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Keleti városrész	Antiszegr.ter._10. (patak - vasúti pálya - Mekksey I. út a Honvéd u.-ig - Álmos vezér u. - Dobó I.u. Ny-i oldala a Huba vezér u-i kereszteződésig - patak - településhatár - Forrás u. mindkét oldala)
Lakónépesség száma	38604	6789	1 439
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,0%	24,5%	27,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6%	59,2%	54,3
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,4%	16,3%	18,8
Lakásállomány (db)	19331	2949	321

Önkormányzati adatszolgáltatás

A város második legnagyobb népességű szegregátuma, a befoglaló városrész lakosságának 21%-a él itt. A korstruktúrát vizsgálva itt is megállapítható a gyermekkorúak magasabb, illetve az aktív korúak és 60 év felettek alacsonyabb aránya a városi átlaghoz képest, azonban az idősek aránya itt meghaladja a városrészre jellemző átlagot. Átlagosan 4,5 fő él egy lakásban. Végzettség és foglalkoztatottság tekintetében a terület lakosságára a szegregátumokra jellemző átlagos arányok, közepesen kedvezőtlen értékek vonatkoznak.

Az alacsony presztízsű munkakörökben foglalkoztatottak aránya a szegregált területek között viszonylag alacsony értéket mutat, a munkanélküliségi ráta és a gazdaságilag nem aktív népesség aránya közepes értékeket mutat, a 2001-ben csak segélyből élők arány némileg kedvezőbb, mint a szegregátumokra jellemző átlagos érték.

Mutató megnevezése	Antiszegr.ter._10. (patak - vasúti pálya - Mécsey I. út a Honvéd u.-ig - Álmos vezér u. - Dobó I.u. Ny-i oldala a Huba vezér u-i kereszteződésig - patak - településhatár - Forrás u. mindkét oldala)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	67,4
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	2,4
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	61,8
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	78,1
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	48,6
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	16,6
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	22,2
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	72,7
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	30,7

A terület segélyezési mutatóit tekintve a hátrányosabb helyzetű szegregátumok közé tartozik. Minden támogatást nézve többszörösen meghaladja az egyébként nagyon magas mutatókkal rendelkező Keleti városrész átlagos értékeit. A rendszeres szociális segélyben részesülők között városi viszonylatban is sok az egészségkárosodás alapján támogatottak száma (csaknem 20%).

Átlagosan nézve háztartások nagy hányadában él több rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, illetve 83%-ában lakik halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (ez a szegregátumok tekintetében a legmagasabb értéknek számít).

Az IVS-ben azonosított városrészek és szegregátum neve	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFT-ben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	HHH gyerekek száma a településrészen	Romák aránya a lakónépességben belül (%)
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33
Keleti városrész	6 789	2 949	19,5%	23,0%	51,5%	628	48-56
10.	1 439	321	48,6%	66,7%	164,8%	266	80

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	Ózd	4. városrész	10	% sz/vr
lakásfenntartási támogatás	2489	575	156	27,1%
rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4874	1520	529	34,8%
rendszeres szociális segély	2648	678	214	31,6%
ebből:				
egészségkárosodott	66	27	13	48,1%
támogatott álláskereső	20	8	2	25,0%
nem foglalkoztatott	2489	633	196	31,0%
hajléktalan	70	10	3	30,0%
Összes támogatásban részesülő	10011	2773	899	32,4%
Lakásállomány	19 331	2 949	321	
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	0,52	0,94	2,80	

5.2.10.2. Lakáskörülmények

A szegregátumban 321 lakás található, ez a városrész lakásállományának több mint 10%-a, a lakások 72,7%-a alacsony komfortfokozatú, 30%-a egyszobás.

A területen nagyon alacsony az önkormányzati bérlakások aránya, azonban az itt találhatóak mindegyike komfort nélküli szociális bérlakás.

Terület bérlakás állománya a lakásállományhoz viszonyítva	Lakásállomány	Bérlakás állomány		Komfort nélküli szociális bérlakások	
		db	%	db	%
Ózd	19331	1063	5,5%	366	34,4%
Keleti városrész	2 949	101	3,4%	97	96,0%
10. szegregátum	321	6	1,9%	6	100,0%

	Komfortfokozat szerinti darabszám							Összesen db
	Összkomf.	Komfortos	Félkomf.	Kom. nélk.,	Szükséglakás	Lakhatatlan	Bontott	
10. szegregátum	0	0	0	6	0	0	0	6

5.2.10.3. *Infrastukturális ellátottság*

	Utcák ahol részben vagy egészben nem található	A HHH gyerekek aránya az el látott településrészben, utcában	szegregátum
Vezetékes víz	100 %		
Áram	100 %		
Közvilágítás	100 %		
Szennyvízcsatorna	Álmos v. u., Dobó I. u.; Forrás u.; Huba v.u.; Meczsey I.u.; Tétény v. u.	258 fő	
Gáz			
Pormentes út	Dobó I.u. mellékútja; Forrás u.	14 fő	

5.2.10.4. *Közszolgáltatások elérhetősége*

A nagy népességszámú szegregátum a Meczsey u. 199. sz. alatti XII. sz. védőnői körzethez tartozik.

A Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ családsegítő szolgáltatásai közül a szegregátum területén élők az alábbiakat vették igénybe 2007-ben.

Hozott probléma			szegregátumok átlagosan
	10.sz.	%	
Családi, kapcsolati	4	1,7%	2,1%
Anyagi	47	20,2%	19,4%
Ügyintézés	157	67,4%	66,9%
Információkérés	5	2,1%	3,4%
Foglalkoztatással kapcsolatos	4	1,7%	1,4%
Egyéb	8	3,4%	3,1%
Életviteli	1	0,4%	0,6%
Egészségkárosodással kapcs.	2	0,9%	0,8%
Lelki mentális	5	2,1%	2,2%
Adósságkezelési tanácsadás		0,0%	0,1%
Összesen:	233		

Gyermekvédelem:

Utca	Alapellátásba vett	Védelembe vett	Átmeneti nevelt	Családok Átmeneti Otthona	Gyermekek Átmeneti Otthona	Családátogatások a forgalmi napló alapján
10. szegregátum	22	0	19	0	0	68

Beilleszkedési program tapasztalatai

Erre a területre jellemző, hogy az ügyfelek inkább a Családsegítéssel működnek együtt. Az ügyfelek szinte minden csoportfoglalkozáson megtalálhatók: kisgyermekes anyák, mentálhigiénés, életmódot formáló, alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, munkavégzésre felkészítő foglalkozásokon. Erről a területről szintén gyakran kérnek segítséget az ügyfelek a munkakeresésben.

5.2.10.5. Közoktatás

A szegregátumban élő gyermekek jellemzően a Tétény Úti és a Mecssey Úti Óvodába járnak.

A Tétényi Úti Óvoda kapacitás kihasználtsága 111%, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya 24,4%, ami csaknem duplája a városra jellemző átlagos értéknek. A gyermekek 12,8%-a veszélyeztetett helyzetű, ami azt jelenti, hogy ebbe az intézménybe jár a veszélyeztetett helyzetű óvodások csaknem 14%-a. Minden gyermek kisebbségi nevelésben részesül.

Tétény Úti Óvoda	
Óvodai férőhelyek száma	70
Óvodába beíratott gyermekek száma	78
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	19
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	52
Kisebbségi oktatás-nevelésben részesülők	78
Sajátos nevelési igényű gyermekek	0
Az óvodai gyermekcsoportok száma	3

A Tétény Úti Óvodától 400-500 méterre található a Mecssey Úti Tagóvoda, mely 50 férőhelyes kapacitáskihasználtsága 100%-os. A HHH gyermekek aránya 22%-os, ami jelentősen meghaladja a városi átlagot (12,8%). Minden gyermek kisebbségi nevelésben részesül. Az óvoda szintén érintett a 10., 11., 16. szegregátum által.

Mecssey Úti Óvoda	
Óvodai férőhelyek száma	50
Óvodába beíratott gyermekek száma	50
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	11
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	18
Kisebbségi oktatás-nevelésben részesülők	50
Sajátos nevelési igényű gyermekek	0
Az óvodai gyermekcsoportok száma	2

A szegregátumban lakó általános iskolás gyermekek a Sajóvárkonyi ÁMK Általános Iskolájába járnak. Az iskola a város egyik legrégebbi iskolája. 2006. évben HEFOP pályázaton két új tantermet építettek, két tantermet felújítottak, és korszerű szakmai eszközökkel (számítógép, digitális tábla) is ellátták. A tantermek 2/3-a viszont korszerűtlen és felújításra szorul. Az intézmény nagy gondot fordít a tanulók nevelésére és tanórán kívüli tevékenységére.

Az iskola tanulóinak csaknem 47%-a halmozottan hátrányos helyzetű, ez a város általános iskoláiban nyilvántartott HHH gyermekek 23%-át jelenti, a városra jellemző átlagértéket (22%) nagyon jelentős mértékben meghaladja. A veszélyeztetett helyzetű tanulók száma ebben az iskolában a legmagasabb, az összlétszám 29,1%-a, a városi átlagos arány 6,6%, ide jár a város általános iskolában nyilvántartott veszélyeztetett helyzetű gyermekek 48%-a. A sajátos nevelési tanulók aránya 1,4%. A gyermekek 93%-a roma származású, 68%-uk részesül kisebbségi oktatásban.

OM azonosító	intézmény neve	tanulólétszám az intézményben			tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint								
					Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat		
		Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	
028905	Sajóvárkonyi ÁMK	425	199	6	425	199	6	-	-	-	-	-	
	Város összesen	3907	860	41	3022	815	34	885	45	7	-	-	

5.2.11. Kovács-Hagyó Gy. út - Berkenye utca – 11. szegregátum

A szegregátum a Kovács-Hagyó Gy. utca és a Berkenye utca, valamint a településhatár által határolt területet foglalja magába. A régebben itt álló házak az un. martinsalakból épültek, állapotuk romlását a tulajdonosoknak nem sikerült megakadályozni, egy ház kivételével mindegyik bontásra került. A lakók nagy része összeköltözött a Kovács-Hagyó Gy. utca Dobó utca felé eső szakaszán (16. szegregátum) élő családokkal.

Az itt található önkormányzati ingatlan elbontásra kerül 2009-ben, az itt élő család elhelyezését az önkormányzat biztosítja. A tervek szerint ezen a területen 2013-ig az elbontott épületek helyén kb. 20 bérlakás építése valósul meg.

5.2.12. Tábla városrész – 12. szegregátum

A szegregátum által érintett területek: a Szőlőkalja út északi oldala végig, Jókai M. u. - Munkácsy M. út - Május 1 u, a Lyukó völgy u-tól a Munkácsy M. út mindkét oldala - Földes F. u. - Tábla u. északi oldala a Szövetkezet u-ig. Rozsnyói út - Szövetkezet u. - Dózsa Gy. út - Móricz Zs. u. - Szövetkezet u. A városnak ez a területén jellemzően régi típusú, öreg házak állnak, ezek közül az elmúlt években több lakhatatlanná vált és lebontásra került. A lakásállomány tehát csökkent, a lakónépesség viszont kismértékű növekedést mutat a 2001-es adatokhoz képest, ezáltal a szegregációs problémák súlyosbodtak.

5.2.12.1. Demográfiai és szociális helyzet

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Keleti városrész	Antiszegr.ter._12. (Településhatár - Mátyás király u. - Hársfa u. - Szőlőkalja út - Jókai M.u. - Munkácsy M. út - Május 1. u. - Szőlőkalja út - Lyukó völgy - Rozsnyói út - vasúti pálya)
Lakónépesség száma	38 405	6 002	511
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,4	24,3	25,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,0	54,9	59,3
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,6	20,8	15,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,5	50,7	66,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	7,7	2,6	1,1
Lakásállomány (db)	14 960	1 926	154
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	23,6	50,0	52,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	55,5	66,8	74,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	25,8	42,3	53,5
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	40,6	30,3	23,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	52,7	60,0	62,5

KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Keleti városrész	Antiszegr.ter._12. (Településhatár - Mátyás király u. - Hársfa u. - Szőlőkalja út - Jókai M.u. - Munkácsy M. út - Május 1. u. - Szőlőkalja út - Lyukó völgy - Rozsnyói út - vasúti pálya)
Lakónépesség száma	38604	6789	546
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,0%	24,5%	28,6
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6%	59,2%	60,3
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,4%	16,3%	11,2
Lakásállomány (db)	19331	2949	118

Önkormányzati adatszolgáltatás

A szegregátum lakossága 511 fő, ez a Keleti városrész lakosságának mintegy 8%-a. A korösszetétel a szegregátumokra jellemző eltéréseket mutatja a városi átlagokhoz képest, itt is magasabb a gyermekek aránya, és alacsonyabb a 60 év feletti korosztály aránya. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a szegregátumokra jellemző átlagos érték alatt marad, ugyanez elmondható a foglalkoztatott nélküli háztartások arányáról is. Egy háztartásban átlagosan 4,6 fő él jelenleg.

Az alacsony presztízsű munkakörben foglalkoztatottak aránya a szegregátumok körében kedvező, a munkanélküliségi ráta és a tartós munkanélüliek aránya szintén, ugyanakkor a 2001-ben csak segélyből élők aránya magasnak mondható.

Mutató megnevezése	Antiszegr.ter._12. (Településhatár - Mátyás király u. - Hársfa u. - Szőlőkalja út - Jókai M.u. - Munkácsy M. út - Május 1. u. - Szőlőkalja út - Lyukó völgy - Rozsnyói út - vasúti pálya)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	66,0
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	1,1
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	63,6
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	77,3
Munkanélüliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	33,6
Tartós munkanélüliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélüliek száma/ munkanélüliek+foglalkoztatottak száma)	12,1
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	26,1
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	50,0
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	16,4

A terület segélyezési mutatói nem kimagaslóak a szegregátumok viszonylatában, azonban így is többszöröse a Keleti városrészre jellemző értékeknek. A városrész támogatottjainak csaknem 9%-a él ezen a területen, miközben az itt található lakásállomány mindössze 4%-a a városrész lakásállományának.

Az IVS-ben azonosított városrészek és szegregátum neve	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFT-ben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	HHH gyerekek száma a településrészen	Romák aránya a lakónépességben belül
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33
Keleti városrész	6 789	2 949	19,5%	23,0%	51,5%	628	48-56
12.	546	118	42,4%	65,3%	102,5%	68	80

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	Ózd	Keleti városrész	12. sz.	% sz/vr
lakásfenntartási támogatás	2489	575	50	8,7%
rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4874	1520	121	8,0%
rendszeres szociális segély	2648	678	77	11,4%
ebből: egészségkárosodott	66	27	7	25,9%
támogatott álláskereső	20	8	1	12,5%
nem foglalkoztatott	2489	633	69	10,9%
hajléktalan	70	10	0	0,0%
Összes támogatásban részesülő	10011	2773	248	8,9%
Lakásállomány	19 331	2 949	118	
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	0,52	0,94	2,10	

5.2.12.2. Lakáskörülmények

A szegregátum területén 118 lakás található, ez a városrész lakásállományának 4%-a, relatíve alacsonynak mondható az alacsony komfortfokozatú és egyszobás lakások aránya. Önkormányzati tulajdonú bérlakás nincs a területen.

5.2.12.3. *Infrastukturális ellátottság*

	Utcák ahol részben vagy egészben nem található	A HHH gyerekek aránya az el nem látott településrészen, utcában	szegregátum
Vezetékes víz	100 %		
Áram	100 %		
Közvilágítás	100 %		
Szennyvízcsatorna	Jókai u.; Munkácsy u.; Május 1. u.; Lyukó völgy; Szövetkezet u., Tábla u.; Szőlőkalja u.	59 fő	
Gáz	Szőlőkalja u.	59 fő	
Pormentes út	Lyukó völgy; Szőlőkalja u.	65 fő	

5.2.12.4. *Közzolgáltatások elérhetősége*

A közepes népességszámú szegregátum a Mekksey u. 199. sz. alatti IX. sz. védőnői körzethez tartozik, amely a 3. szegregátum Kőalja és Kossuth utcai kisebb részét is ellátja

A Kézénfogva Szociális Szolgáltató Központ családsegítő szolgáltatásai közül a szegregátum területén élők az alábbiakat vették igénybe 2007-ben.

Hozott probléma			szegregátumok átlagosan
	12.sz.	%	
Családi, kapcsolati	3	3,8%	2,1%
Anyagi	8	10,1%	19,4%
Ügyintézés	60	75,9%	66,9%
Információkérés	2	2,5%	3,4%
Foglalkoztatással kapcsolatos		0,0%	1,4%
Egyéb	3	3,8%	3,1%
Életviteli	1	1,3%	0,6%
Egészségkárosodással kapcs.		0,0%	0,8%
Lelki mentális	2	2,5%	2,2%
Adósságkezelési tanácsadás		0,0%	0,1%
Összesen:	79		

Gyermekvédelem:

Utca	Alapellátásba vett	Védelembe vett	Átmeneti nevelt	Családok Átmeneti Otthona	Gyermekek Átmeneti Otthona	Családátogatások a forgalmi napló alapján
12. szegregátum	11	0	11	0	2	31

Beilleszkedési program tapasztalatai

A Szőlőkalja útról járnak csoportfoglalkozásra, nagyobb arányban az idősebb korosztály, de a kisgyermekes anyák csoportjában is megtalálhatók. Azonban a többség itt is a Munkaügyi Központtal működik együtt, elmondható, hogy munkavállalás terén aktívabbak, könnyebben el tudnak helyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon is.

5.2.12.5. Közoktatás

A szegregátum területe a Virág Úti Óvoda körzetéhez tartozik. Az intézmény a város két legtúlerheltebb óvodájának egyike, kapacitás kihasználtsága nagyon magas, 120%-os. A halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya nagyon magas, meghaladja a 30%-ot. Veszélyeztetett helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermek nem jár az óvodába. A roma származású gyermekek aránya nagyon magas, minden gyermek kisebbségi nevelésben részesül.

Virág Úti Óvoda	
Óvodai férőhelyek száma	75
Óvodába beíratott gyermekek száma	91
Óvodába beíratott halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	28
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	50
Kisebbségi oktatás-nevelésben részesülők	91
Sajátos nevelési igényű gyermekek	0
Az óvodai gyermekcsoportok száma	3

A területről a gyermekek az Apáczai Csere János Általános Iskolába járnak. A iskolában a HHH gyermekek aránya meghaladja a 38%-ot, ez a város intézményeire jellemző átlagos értékhez (22%) magas. A tanulók 10%-a veszélyeztetett helyzetű, ebbe az intézménybe jár a város veszélyeztetett helyzetű általános iskolásainak csaknem 12%-a. Az iskola szinte minden tanulója roma származású, mindannyian kisebbségi oktatásban részesülnek.

OM azonosító	intézmény neve	tanulólétszám az intézményben			tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint								
					Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat		
		Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	
028902	Apáczai Csere János Általános Iskola	259	100	1	259	100	1	-	-	-	-	-	
	Város összesen	3907	860	41	3022	815	34	885	45	7	-	-	

A iskolában napközi ellátás nincs, az iskolaotthonos ellátásban részesülők és a bejárók aránya alacsonyabb, a magántanulóké viszont magasabb, mint a városi átlag.

Intézmény	Tanulók sz.	Tan. csop. sz.	1 csop-ra jutó tan. száma	Összes étk. száma	Napk. tan. sz.	Napk. csop. sz.	Iskola-otthonos tan. száma	Iskola-otthonos csop. száma	1 ped-ra jutó tan. száma	Bejáró tan. száma	Hátr. helyz. tan. sz.	Ebből halm. hátr.h. tan. sz.	Vesz. helyz. tan. sz.
Apáczai Általános Iskola	259	14	19	135			24	1	14	7	226	100	7

5.2.13. Somsály – 13. szegregátum

A szegregátum a Somsály út egy szakaszát, a Rózsadomb utca déli, ill. keleti oldalát a Kisdob út vonaláig, a Cser utcát, Tölgyfa utcát, Nyírfa utcát, Szép utcát, Páfrány utcát, Rendelő utcát, valamint a Boróka és az Iskola utcát foglalja magába. A helyszíni felmérés tapasztalatai alapján a szegregátum kiterjedtebb, mint a 2001-es népszámlálási adatok alapján.

5.2.13.1. Demográfiai és szociális helyzet

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Nyugati városrész	Antiszegr.ter._13. (Somsály út - Rózsadomb u. - Rendelő u. - településhatár - Rózsadomb u.)
Lakónépesség száma	38 405	14 727	429
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,4	17,0	35,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,0	59,6	52,9
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,6	23,5	11,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,5	28,1	77,1
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	7,7	7,8	0,5
Lakásállomány (db)	14 960	6 295	139
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	23,6	15,3	89,2
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	55,5	52,8	83,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	25,8	21,4	68,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	40,6	42,6	15,8
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	52,7	52,8	77,5

KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Nyugati városrész	Antiszegr.ter._13. (Somsály út - Rózsadomb u. - Rendelő u. - településhatár - Rózsadomb u.)
Lakónépesség száma	38604	14443	600
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,0%	14,1%	32,7
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6%	61,2%	54,8
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,4%	24,7%	12,5
Lakásállomány (db)	19331	8189	173

Önkormányzati adatszolgáltatás

A telepen 600 fő lakik, ez a városrész lakosságának 4,1%-a. A gyermekek aránya a városi adatoknál és a szegregátumokra jellemző átlagos értéknél is magasabb, az itt élők 32,7%-át teszi ki a 0-14 éves korosztály. Az aktív korúaknak tekinthető, 15-59 éves csoport aránya alacsonyabb a városi átlagértéknél, míg az idősek mindössze 12,5%-át adják az itt élőknek.

Ebben a szegregátumban a legmagasabb a alacsony végzettségűek aránya, a foglalkoztatotti arány az aktív korúakon belül nagyon alacsony, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya is magasabb, mint a szegregált területekre jellemző átlagos érték.

A telep lakónépességének és lakásállományának aránya (3,5 fő/lakás) kedvezőbb, mint a szegregátumokra jellemző átlagos érték.

Az alacsony presztízsű munkakörökben foglalkoztatottak aránya nagyon magas, a gazdaságilag nem aktív népesség aránya szintén meghaladja a szegregátumok átlagos értékeit.

Mutató megnevezése	Antiszegr.ter._13. (Somsály út - Rózsadomb u. - Rendelő u. - településhatár - Rózsadomb u.)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	77,1
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	0,5
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	86,8
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	83,5
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	46,5
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	21,1
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	22,5
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	87,8
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	58,5

A szegregátum lakásállományra vetített segélyezési adatai alapján látható, hogy a lakásfenntartási támogatás esetén a városrészre jellemző értéket 31%-kal, a rendszeres szociális segélyben részesülők esetén 33,7%-kal, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény esetében több mint 81%-kal haladja meg a telepre jellemző érték. Ugyanakkor a táblázat alapján az is észrevehető, hogy a Nyugati városrész segélyezési arányai kedvezőbbek a város egészére jellemző átlagnál. Ózd szegregátumai között itt alacsony a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek lakásállományhoz viszonyított aránya.

Az IVSben azonosított városrészek és szegregátum neve	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFTben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	HHH gyerekek száma a településrészen	Romák aránya a lakónépességben belül
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33
Nyugati városrész	14 443	8 189	10,6%	10,2%	15,7%	259	18
13. szegregátum	600	173	41,6%	43,9%	106,9%	33	70

A támogatási és segély típusokat összességében megfigyelve, jellemzően a háztartásokban két támogatott él, ez csaknem négyszerese a város egészére jellemző átlagos értéknek. Látható, hogy a telepen lakók létszáma mindössze 4%-a a városrész lakosságának, a lakásállomány pedig 2,1 %-a a városrész lakásszámának, a szegregátumban támogatásban részesülők a városrészben élő támogatottak több mint 11%-át teszik ki.

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	Ózd	2. városrész	13	% sz/vr
lakásfenntartási támogatás	2489	872	72	8,3%
rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4874	1288	185	14,4%
rendszeres szociális segély	2648	833	76	9,1%
ebből: egészségkárosodott	66	12	0	0,0%
támogatott álláskereső	20	7	0	0,0%
nem foglalkoztatott	2489	794	72	9,1%
hajléktalan	70	20	4	20,0%
Összes támogatásban részesülő	10011	2993	333	11,1%
Lakásállomány	19 331	8 189	173	
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	0,52	0,37	1,92	

5.2.13.2. Lakáskörülmények

A szegregátum területén 173 lakás található, ez a városrész lakásállományának 2,1%-a. A lakások 87,8%-a alacsony komfortfokozatú, és csaknem 60%-uk egyszobás.

A területen 87 önkormányzati bérlakás található, ez a teljes lakásszám fele, melyeknek több mint 90%-a komfort nélküli szociális bérlakás. A Nyugati városrész komfortnélküli bérlakás-állományának 73%-a itt található, ez városi szinten is jelentős értéket képvisel: csaknem 22%-a van itt a Ózd szociális bérlakásainak. 11 lakhatatlan illetve 9 bontott bérlakás található a telepen.

Terület bérlakás állománya a lakásállományhoz viszonyítva	Lakás-állomány	Bérlakás állomány		Komfort nélküli szociális bérlakások	
		db	%	db	%
Ózd	19331	1063	5,5%	366	34,4%
Nyugati városrész	8 189	443	5,4%	109	24,6%
13. szegregátum	173	87	50,3%	80	92,0%

	Komfortfokozat szerinti darabszám							Összesen db
	Összkomf.	Komfortos	Félkomf.	Kom. nélk.,	Szükséglakás	Lakhatatlan	Bontott	
13. szegregátum	0	1	7	60	0	11	9	87

5.2.13.3. Infrastrukturális ellátottság

	Utcák ahol részben vagy egészben nem található	A HHH gyerekek aránya az el nem látott településrészen, utcában	szegregátum
Vezetékes víz	100 %		
Áram	100 %		
Közvilágítás	100 %		
Szennyvízcsatorna	Cser u.; Páfrány u.; Rendelő u.; Rózsadomb u., Szép u.; Tölgyfa u.	23 fő	13.
Gáz			
Pormentes út	Cser u.; Páfrány u.; Rendelő u.; Szép u.; Tölgyfa u.	20 fő	13.

5.2.13.4. Közzolgáltatások elérhetősége

A közepes népességszámú szegregátum a Csépanyi u. 128. sz. alatti VI. sz. védőnői körzethez tartozik, amely a Akna úti, kimondottan kis létszámú szegregátum ellátását is biztosítja.

A Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ családsegítő szolgáltatásai közül a szegregátum területén élők az alábbiakat vették igénybe 2007-ben.

Hozott probléma	szegregátumok	
	13.sz.	%
Családi, kapcsolati	1	1,1%
Anyagi	20	21,1%
Ügyintézés	63	66,3%
Információkérés	3	3,2%
Foglalkoztatással kapcsolatos		0,0%
Egyéb	4	4,2%
Életviteli	2	2,1%
Egészségkárosodással kapcs.		0,0%
Lelki mentális	2	2,1%
Adósságkezelési tanácsadás		0,0%
Összesen:	95	

Gyermekvédelem:

Utca	Alapellátásba vett	Védelembe vett	Átmeneti nevelt	Családok Átmeneti Otthona	Gyermekek Átmeneti Otthona	Családátogatások a forgalmi napló alapján
13. szegregátum	15	5	4	0	0	65

Beilleszkedési program tapasztalatai

Rendkívül hátrányos helyzetű terület, mind földrajzi adottságból, mind a lakosság összetételéből adódóan. A lakosságról elmondható, hogy alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, leginkább segédmunkásként tudnak elhelyezkedni. Számukra is a legnagyobb esély a munkavállalásra, ha kiközvetítést kapnak az ÓZDSZOLG Kht-hoz. Többen elmennek alkalmi munkára, azonban legtöbbször becsapják a munkáltatók ezen klienseket, mivel nincsenek tisztában a munkavállalás törvényi hátterével. Alkalmi munkavállalói könyvüket nem igazolják le, így az elvégzett munka nem válik hivatalossá.

5.2.13.5. Közoktatás

A szegregátum területéről a gyermekek jellemzően a Somsály Úti Óvodába járnak, amely a város három legkisebb létszámmal működő óvodájának egyike, és egyben a kapacitás-kihasználtságot (128%) tekintve a legtúlterheltebb, felújításra szoruló intézmény. A halmozottan hátrányos gyermekek aránya 15,6%, ami csak 2,9%-kal haladja meg a városi átlagot, azonban hátrányos helyzetűnek (HH+HHH) számít a gyermekek több mint 90%-a, minden gyermek roma származású, kisebbségi nevelésben részesül.

Somsály Úti Óvoda	
Óvodai férőhelyek száma	25
Óvodába beíratott gyermekek száma	32
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	5
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	24
Kisebbségi oktatás-nevelésben részesülők	32
Sajátos nevelési igényű gyermekek	0
Az óvodai gyermekcsoportok száma	1

A szegregátum területe az Árpád Vezér Úti Általános Iskola felvételi körzetébe tartozik. A településközpontból iskolabussszal hordják be a gyermekeket az iskolába, ahol korszerű körülmények között szakképzett tanárok, fejlesztő pedagógusok foglalkoznak velük.

A tanulók 30,4%-a halmozottan hátrányos helyzetű (8,4%-kal túllépve a városi átlagot), a HH és HHH gyermekek aránya együttesen meghaladja a 94%-ot. Az iskolában emelt szintű oktatás nem folyik. A sajátos nevelési igényű tanulók aránya nagyon magasnak mondható, a városban nyilvántartott SNI gyermekek 26,8%-a ebbe az iskolába jár, a tanulói létszámhoz viszonyítottn 2,6%. (városi átlag: 1%) A veszélyeztetett helyzetű tanulók aránya szintén nagyon magas (20% fölötti), ami az általános iskolákban nyilvántartott létszám harmadát teszi ki. A tanulók több mint fele kisebbségi oktatásban részesül, a gyermekek 89%-a roma származású.

OM azonosító	intézmény neve	tanulólétszám az intézményben			tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint								
					Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat		
		Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	
028899	Árpád Vezér Úti Általános Iskola	421	128	11	421	128	11	-	-	-	-	-	
	Város összesen	3907	860	41	3022	815	34	885	45	7	-	-	

A szegregátumban az önkormányzat által megadott adatok alapján 33 hátrányos helyzetű gyermek él, ez a jellemzett óvoda és iskola HHH gyermeklétszámának csaknem 25%-a.

Az iskolában a napközis tanulók aránya mintegy a fele, az iskolaotthonos diákok aránya viszont csaknem négyszerese a városi átlagnak. Viszonylag magas a bejárók aránya, viszont a magántanulók aránya alacsonynak mondható.

Intézmény	Tanulók sz.	Tan. csop. sz.	1 csop. ra jutó tan. száma	Összes étk. száma	Napk. tan. sz.	Napk. csop. sz.	Iskolaotthonos tan. száma	Iskolaotthonos csop. száma	1 pedagógusra jutó tan. száma	Bejáró tan. száma	Hátr. helyz. tan. sz.	Ebből halm. hátr. h. tan. sz.	Vesz. helyz. tan. sz.
Árpád Vezér Úti Általános Iskola	421	20	21	288	28	1	180	9	11	59	396	128	2

5.2.14. Akna utca – 14. szegregátum

A szegregátum a az Akna utca két oldalát foglalja magába, a római katolikus templomtól északra, valamint ide tartozik a temető alatti veszélyeztetett terület is. Az található lakások közül sok omladozik, illetve lakhatatlan.

5.2.14.1. Demográfiai és szociális helyzet

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Nyugati városrész	Antiszegr.ter._14. (Akna utcától jobbra lévő utca és a településhatár által határolt terület)
Lakónépesség száma	38 405	14 727	59
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,4	17,0	23,7
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,0	59,6	62,7
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,6	23,5	13,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,5	28,1	73,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	7,7	7,8	3,2
Lakásállomány (db)	14 960	6 295	22
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	23,6	15,3	90,9
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	55,5	52,8	78,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	25,8	21,4	64,9
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	40,6	42,6	20,5
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	52,7	52,8	71,4

KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Nyugati városrész	Antiszegr.ter._14. (Akna utcától jobbra lévő utca és a településhatár által határolt terület)
Lakónépesség száma	38604	14443	52
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,0%	14,1%	15,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6%	61,2%	73,1
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,4%	24,7%	11,5
Lakásállomány (db)	19331	8189	34

Önkormányzati adatszolgáltatás

Kis területű és lakosságú szegregátum, a korösszetétel a szegregátumokra jellemzőtől eltér: itt alacsony a 0-14 éves korosztály és az a idősek aránya, míg az aktív korú népesség pedig nemcsak a szegregált területekhez, hanem a városi átlagos értékhez képest is magas. Az alacsony végzettségűek aránya a szegregált területek viszonylatában is magas, a felsőfokú végzettséggel rendelkező lakók aránya is magasabb némileg, mint a szegregátumokra jellemző átlagos érték. A foglalkoztatottak aránya közel megegyezik a szegregált területek átlagos

értékével, ez a foglalkoztatott nélküli háztartások számát illetően is igaz. Egy háztartásban átlagosan 1,5 fő lakik, ami azonban az elhagyott házak miatt a valóságban magasabb.

Az alacsony presztízsű munkakörökben foglalkoztatottak aránya közel megegyezik a szegregátumokra jellemző átlagos értékkel, azonban a gazdaságilag inaktív népesség aránya a legmagasabb értékhez közelít. A munkanélküliségi ráta itt a legalacsonyabb, mindössze 20%, azonban kiugróan magas azoknak az aránya, akik 2001-ben nem rendelkeztek segélyen kívül más jövedelemmel.

Mutató megnevezése	Antiszegr.ter._14. (Akna utcától jobbra lévő utca és a településhatár által határolt terület)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	73,0
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	3,2
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	75,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	83,1
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	20,0
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	10,0
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	29,7
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	90,0
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	50,0

A segélyezési mutatók mind a városra, mind pedig a városrészeire vonatkozó értékekhez képest magasak, a szegregátumok viszonylatában is kiugróan magas a lakásfenntartási támogatásban részesülők aránya. Annak ellenére, hogy kis népességű szegregátumról van szó, a városrész segélyezettjeinek 2,4%-a itt él (a lakónépesség mindössze 0,3%-a a városrész lakószámának).

Az IVS-ben azonosított városrészek és szegregátum neve	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFT-ben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	HHH gyerekek száma a településrészen	Romák aránya a lakónépességen belül
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33
Nyugati városrész	14 443	8 189	10,6%	10,2%	15,7%	259	18
14. szegregátum	52	34	79,4%	35,3%	97,1%	5	20

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	Ózd	Nyugati városrész	14	% sz/vr
lakásfenntartási támogatás	2489	872	27	3,1%
rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4874	1288	33	2,6%
rendszeres szociális segély	2648	833	12	1,4%
ebből: egészségkárosodott	66	12	3	25,0%
támogatott álláskereső	20	7	0	0,0%
nem foglalkoztatott	2489	794	9	1,1%
hajléktalan	70	20	0	0,0%
Összes támogatásban részesülő	10011	2993	72	2,4%
Lakásállomány	19 331	8 189	34	
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	0,52	0,37	2,12	

5.2.14.2. Lakáskörülmények

A területen 34 lakás található, ezek 90%-a alacsony komfortfokozatú, ami a szegregátumok viszonylatában is kimagaslóan magas érték. A lakások fele egyszobás, és több házban nem élnek lakók.

Az önkormányzati bérlakások aránya magas, és mindegyikük komfort nélküli szociális bérlakás, egy lakhatatlan.

Terület bérlakás állománya a lakásállományhoz viszonyítva	Lakásállomány	Bérlakás állomány		Komfort nélküli szociális bérlakások	
		db	%	db	%
Ózd	19331	1063	5,5%	366	34,4%
Nyugati városrész	8 189	443	5,4%	109	24,6%
14. szegregátum	34	13	38,2%	13	100,0%

	Komfortfokozat szerinti darabszám							Összesen db
	Összkomf.	Komfortos	Félkomf.	Kom. nélk.,	Szükség lakás	Lakhatatlan	Bontott	
14. szegregátum	0	0	0	12	0	1	0	13

5.2.14.3. *Infrastukturális ellátottság*

14. szegregátum	Utcák ahol részben vagy egészben nem található	A HHH gyerekek aránya az el nem látott településrészen, utcában	szegregátum
Vezetékes víz	100%		
Áram	100%		
Közvilágítás	100%		
Szennyvízcsatorna	Akna u.	5 fő	
Gáz			
Pormentes út	Akna u.	5 fő	

5.2.14.4. *Közszolgáltatások elérhetősége*

A kis népességszámú szegregátum a Csépanyi u. 128. sz. alatti VI. sz. védőnői körzethez tartozik, amely a Somsály szegregátum ellátását is biztosítja.

A Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ családsegítő szolgáltatásai közül a szegregátum területén élők az alábbiakat vették igénybe 2007-ben.

Hozott probléma			szegregátumok átlagosan
	14.sz.	%	
Családi, kapcsolati		0,0%	2,1%
Anyagi	1	16,7%	19,4%
Ügyintézés	3	50,0%	66,9%
Információkérés		0,0%	3,4%
Foglalkoztatással kapcsolatos		0,0%	1,4%
Egyéb	2	33,3%	3,1%
Életviteli		0,0%	0,6%
Egészségkárosodással kapcs.		0,0%	0,8%
Lelki mentális		0,0%	2,2%
Adósságkezelési tanácsadás		0,0%	0,1%
Összesen:	6		

Gyermekvédelem:

Utca	Alapellátásba vett	Védelembe vett	Átmeneti nevelt	Családok Átmeneti Otthona	Gyermekek Átmeneti Otthona	Családátogatások a forgalmi napló alapján
14. szegregátum	5	0	2	0	1	27

Beilleszkedési program tapasztalatai

Elég kis terület, a kliensek 100%-a a Munkaügyi Központtal működik együtt.

5.2.14.5. Közoktatás

A szegregátum területe a Somsály Úti Óvoda és az Árpád Vezér Úti Általános Iskola körzetébe tartozik, az intézmények jellemzése a 13. szegregátum kapcsán az előző pontban megtörtént.

Somsály Úti Óvoda	
Óvodai férőhelyek száma	25
Óvodába beíratott gyermekek száma	32
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	5
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	24
Kisebbségi oktatás-nevelésben részesülők	32
Sajátos nevelési igényű gyermekek	0
Az óvodai gyermekcsoportok száma	1

OM azonosító	intézmény neve	tanulólétszám az intézményben			tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint								
					Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat		
		Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	
028899	Árpád Vezér Úti Általános Iskola	421	128	11	421	128	11	-	-	-	-	-	
	Város összesen	3907	860	41	3022	815	34	885	45	7	-	-	

Az iskolában a napközis tanulók aránya mintegy a fele, az iskolaotthonos diákok aránya viszont csaknem négyszerese a városi átlagnak. Viszonylag magas a bejárók aránya, viszont a magántanulók aránya alacsonynak mondható.

Intézmény	Tanulók sz.	Tan. csop. sz.	1 csop. ra jutó tan. száma	Összes étk. száma	Napk. tan. sz.	Napk. csop. sz.	Iskola-otthonos tan. száma	Iskola-otthonos csop. száma	1 ped-ra jutó tan. száma	Bejáró tan. száma	Hátr. helyz. tan. sz.	Ebből halm. hátr.h. tan. sz.	Vesz. helyz. tan. sz.
Árpád Vezér Úti Általános Iskola	421	20	21	288	28	1	180	9	11	59	396	128	2

5.2.15. Boroszló – 15. szegregátum

A szegregátum területe a Toldi Miklós és a Karu utca találkozásától délre, az említett utcák mindkét oldalát, és a Szondi György utca mindkét oldalát foglalja magába.

5.2.15.1. Demográfiai és szociális helyzet

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Nyugati városrész	Antiszegr.ter._15. (a Toldi Miklós u. és a Karu u. találkozásától D-re az említett utcák mindkét oldala és a Szondi Gy.u. mindkét oldala)
Lakónépesség száma	38 405	14 727	186
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,4	17,0	19,9
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,0	59,6	55,4
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,6	23,5	24,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,5	28,1	63,1
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	7,7	7,8	0,0
Lakásállomány (db)	14 960	6 295	75
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	23,6	15,3	54,7
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	55,5	52,8	75,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	25,8	21,4	58,3
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	40,6	42,6	21,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	52,7	52,8	69,7

KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Nyugati városrész	Antiszegr.ter._15. (a Toldi Miklós u. és a Karu u. találkozásától D-re az említett utcák mindkét oldala és a Szondi Gy.u. mindkét oldala)
Lakónépesség száma	38604	14443	201
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,0%	14,1%	25,9
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6%	61,2%	59,2
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,4%	24,7%	14,9
Lakásállomány (db)	19331	8189	65

Önkormányzati adatszolgáltatás

A szegregátum lakossága 201 fő, ez a városrész lakosságának mintegy 1,4%-a. A korösszetétel szegregátumokra jellemző korstruktúrát mutatja.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a szegregátumokra jellemző átlagos érték alatt marad, ugyanez elmondható a foglalkoztatott nélküli háztartások arányáról is. Az itt élők között nincs felsőfokú végzettségű. Egy háztartásban átlagosan 3 fő él.

Az alacsony presztízsű munkakörökben foglalkoztatottak és a gazdaságilag nem aktív népesség aránya nem éri el a szegregátumokra jellemző átlagos értéket, ugyanakkor magas a munkanélküliségi ráta és a tartós munkanélküliek aránya.

Mutató megnevezése	Antiszegr.ter._15. (a Toldi Miklós u. és a Karu u. találkozásától D-re az említett utcák mindkét oldala és a Szondi Gy.u. mindkét oldala)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	63,1
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	0,0
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	72,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	72,0
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	51,9
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	26,9
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	29,1
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	55,4
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	50,8

A terület segélyezési mutatói alacsonyabbak a többi szegregátumhoz viszonyítva, azonban így is jelentős mértékben meghaladják a városra jellemző átlagos értékeket. A háztartások csaknem egyharmadában él halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Az IVS-ben azonosított városrészek és szegregátum neve	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFT-ben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	HHH gyerekek száma a településrészen	Romák aránya a lakónépességen belül (%)
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33
Nyugati városrész	14 443	8 189	10,6%	10,2%	15,7%	259	18
15. szegregátum	201	65	32,3%	36,9%	69,2%	20	15

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	Ózd	Nyugati városrész	15	% sz/vr
lakásfenntartási támogatás	2489	872	21	2,4%
rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4874	1288	45	3,5%
rendszeres szociális segély	2648	833	24	2,9%
ebből: egészségkárosodott	66	12	1	8,3%
támogatott álláskereső	20	7	0	0,0%
nem foglalkoztatott	2489	794	23	2,9%
hajléktalan	70	20	0	0,0%
Összes támogatásban részesülő	10011	2993	90	3,0%
Lakásállomány	19 331	8 189	65	
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	0,52	0,37	1,38	

5.2.15.2. Lakáskörülmények

A területen 65 lakás található, ezek 55,4%-a alacsony komfortfokozatú, ami a szegregátumok viszonylatában kedvező aránynak számít. A lakások fele egyszobás.

A lakásállomány 21,5%-a önkormányzati tulajdonú bérlakás, ezek közül 2 komfort nélküli szociális bérlakás, ezek közül az egyik lakhatatlan. Összkomfortos bérlakás nincs a területen, viszont 12 lakás komfortos illetve félkomfortos.

Terület bérlakás állománya a lakásállományhoz viszonyítva	Lakásállomány	Bérlakás állomány		Komfort nélküli szociális bérlakások	
		db	%	db	%
Ózd	19331	1063	5,5%	366	34,4%
Nyugati városrész	8 189	443	5,4%	109	24,6%
15. szegregátum	65	14	21,5%	2	14,3%

	Komfortfokozat szerinti darabszám							Összesen db
	Összkomf.	Komfortos	Félkomf.	Kom. nélk.,	Szükség lakás	Lakhatatlan	Bontott	
15. szegregátum	0	3	9	1	0	1	0	14

5.2.15.3. *Infrastukturális ellátottság*

15. szegregátum	Utcák ahol részben vagy egészben nem található	A HHH gyerekek aránya az el nem látott településrészben, utcában	szegregátum
Vezetékes víz	100%		
Áram	100%		
Közvilágítás	100%		
Szennyvízcsatorna	Toldi M. u.; Karu u.; Szondi Gy. u.	18 fő	
Gáz			
Pormentes út			

5.2.15.4. *Közszolgáltatások elérhetősége*

A kis népességszámú szegregátum az Alkotmány u. 3. sz. alatti II. sz. védőnői körzethez tartozik, amely a 8. szegregátum egy kisebb részének ellátását is biztosítja.

A Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ családsegítő szolgáltatásai közül a szegregátum területén élők az alábbiakat vették igénybe 2007-ben.

Hozott probléma			szegregátumok átlagosan
	15.sz.	%	
Családi, kapcsolati	1	7,1%	2,1%
Anyagi	6	42,9%	19,4%
Ügyintézés	7	50,0%	66,9%
Információkérés		0,0%	3,4%
Foglalkoztatással kapcsolatos		0,0%	1,4%
Egyéb		0,0%	3,1%
Életviteli		0,0%	0,6%
Egészségkárosodással kapcs.		0,0%	0,8%
Lelki mentális		0,0%	2,2%
Adósságkezelési tanácsadás		0,0%	0,1%
Összesen:	14		

Gyermekvédelem:

Utca	Alapellátásba vett	Védelembé vett	Átmeneti nevelt	Családok Átmeneti Otthona	Gyermekek Átmeneti Otthona	Családátogatások a forgalmi napló alapján
15. szegregátum	1	3	0	0	0	4

Beilleszkedési program tapasztalatai

Az itt élő ügyfelek jellemzően a Munkaügyi Központtal működnek együtt.

5.2.15.5. Közoktatás

A szegregátum területéről a gyermekek jellemzően a Mogyorósvölgyi Óvodába járnak. Az intézmény kapacitás kihasználtsága 116%-os, ami meghaladja a városi 110%-os értéket. Az ide járó gyermekeknek mindössze 1,7%-a halmozottan hátrányos helyzetű, ami kimondottan kedvező arálynak számít az ózdi óvodákat nézve. Veszélyeztetett helyzetű, sajátos nevelési igényű gyermek nem jár az intézménybe, kisebbségi nevelés nem folyik, a roma gyermekek aránya 15% körüli.

Mogyorósvölgyi Óvoda	
Óvodai férőhelyek száma	50
Óvodába beíratott gyermekek száma	58
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	1
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	16
Kisebbségi oktatás-nevelésben részesülők	0
Sajátos nevelési igényű gyermekek	0
Az óvodai gyermekcsoportok száma	2

A szegregátum a Bem Úti Általános Iskola felvételi körzetébe tartozik (a 7. és 8. szegregátum szintén). Az iskola nagy gondot fordít a rendszeres iskolába járásra és az egész napos ellátásra. A szociálisan lemaradt gyermekeket korrepetálják és felkészítő programokat tartanak.

Az iskola Bartók Úti Telephelye régi épületben található, melynek felújítása az következő években elkerülhetetlen. Ebbe az épületbe az helyezték el az alsó tagozatot. A felső tagozat korszerű panelből épített iskolaépületben tanul.

A tanulók 38,3%-a halmozottan hátrányos helyzetű, ami a városi átlagos értéket 16%-kal meghaladja. A normál tanterv szerint oktatott tanulók között a HHH gyermekek aránya meghaladja a 48%-ot, míg az emelt szintű oktatásban részesülő tanulók esetén mindössze 15,9%. Ez azonban a város egészére igaz jellemzőket tekintve pozitívnek is tekinthető, hisz a HHH gyermekek aránya az emelt szintű oktatásban részesülők között a városi átlagot tekintve csupán 5%-ot tesz ki. Az iskolába járó roma tanulók aránya kb. 80%, azonban csak a tanulók egynegyede részesül kisebbségi oktatásban.

OM azonosító	intézmény neve	tanulólétszám az intézményben			tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint								
					Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat		
		Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	
028900	Bem Úti Általános Iskola	446	171	1	308	149	-	138	22	1	-	-	
	Város összesen	3907	860	41	3022	815	34	885	45	7	-	-	

A napközis tanulók aránya 1%-kal, az iskolaotthonos ellátást igénybevevők aránya pedig lényegesen alacsonyabb, mint a városi átlagos érték., mind a bejáró diákok, mind pedig a magántanulók arány a magasabb.

Intézmény	Tanulók sz.	Tan. csop. sz.	1 csop. ra jutó tan. száma	Összes étk. száma	Napk. tan. sz.	Napk. csop. sz.	Iskola-otthonos tan. száma	Iskola-otthonos csop. száma	1 ped-ra jutó tan. száma	Bejáró tan. száma	Hátr. helyz. tan. sz.	Ebből halm. hátr.h. tan. sz.	Vesz. helyz. tan. sz.
Bem Úti Általános Iskola	446	25	18	243	56	2	32	2	13	50	383	171	6

5.2.16. Kovács-Hagyó Gy. út - Dobó utca – 16. szegregátum

A Kovács-Hagyó Gy. utca Dobó István út felé eső részére eső terület, amely csaknem szomszédos a 10. és 11. szegregátummal. A 11. szegregátum területén bontásra ítélt salakos házakból a lakók egy része az itt élő családokkal költözött össze, ezáltal nagymértékben nőtt a terület népessége, így a körülmények jelentős mértékben romlottak 2001. óta.

5.2.16.1. Demográfiai és szociális helyzet

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Keleti városrész	Antiszegr.ter._16. (Kovács-Hagyó Gy. út - településhatár - névtelen u.)
Lakónépesség száma	38 405	6 002	54
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	19,4	24,3	24,1
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	59,0	54,9	68,5
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,6	20,8	7,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,5	50,7	75,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	7,7	2,6	0,0
Lakásállomány (db)	14 960	1 926	22
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	23,6	15,3	100,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	55,5	52,8	94,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	25,8	21,4	73,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	40,6	42,6	5,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	52,7	52,8	89,5

KSH adatszolgáltatás

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Keleti városrész	Antiszegr.ter._16. (Kovács-Hagyó Gy. út - településhatár - névtelen u.)
Lakónépesség száma	38604	6789	140
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,0%	24,5%	26,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6%	59,2%	62,9
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,4%	16,3%	10,7
Lakásállomány (db)	19331	2949	25

Önkormányzati adatszolgáltatás

Kis területű és ehhez képest nagy lakosságú szegregátum, melynek korösszetétele a szegregátumok jellegzetességeit mutatja, kiemelendő, hogy az 15-59 éves korosztály aránya ebben szegregátumban a legmagasabbak közé tartozik, és meghaladja a városi átlagos értékeket is.

Az alacsony végzettségűek aránya a szegregált területek viszonylatában is magas, felsőfokú végzettséggel rendelkező lakó nem él a területen. A foglalkoztatottak aránya itt a legalacsonyabb,

(mindössze 5,3%), a foglalkoztatott nélküli háztartások száma is magas. Egy háztartásban átlagosan 5,6 fő lakik, ez a szegregátumok között is a legmagasab érték.

A szegregátumban élő foglalkoztatottak mindegyike alacsony presztízsű munkakört tölt be, a gazdaságilag inaktív népesség aránya is nagyon magasnak mondható. A munkanélküliségi ráta és a tartós munkanélküliek aránya itt a legmagasabb a szegregátumok között.

Mutató megnevezése	Antiszegr.ter._16. (Kovács-Hagyó Gy. út - településhatár - névtelen u.)
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében	75,7
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év feletti népesség körében	0,0
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	100,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	83,3
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	77,8
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	33,3
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	21,6
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	100,0
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	33,3

A területen található háztartások nagy arányban részesülnek lakásfenntartási támogatásban, illetve szinte mindegyikben él rendszeres szociális segélyre jogosult személy, és csaknem minden második lakásban lakik halmazottan hátrányos helyzetű gyermek. A segélyezési mutatók alapján ez a város egyik legrosszabb helyzetű területe.

Az IVSben azonosított városrészek és szegregátum neve	Lakónépesség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFTben részesülők száma aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (%)	HHH gyerekek aránya a településrészen a lakások számához viszonyítva (%)	Romák aránya a lakónépességen belül (%)
Ózd	38 604	19331	12,9%	13,7%	25,2%	1630	29-33
Keleti városrész	6 789	2 949	19,5%	23,0%	51,5%	628	48-56
16. szegregátum	140	25	84,0%	88,0%	180,0%	10	90

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	Ózd	Keleti városrész	16	% sz/1vr
lakásfenntartási támogatás	2489	575	21	3,7%
rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4874	1520	45	3,0%
rendszeres szociális segély	2648	678	22	3,2%
ebből: egészségkárosodott	66	27	0	0,0%
támogatott álláskereső	20	8	0	0,0%
nem foglalkoztatott	2489	633	21	3,3%
hajléktalan	70	10	1	10,0%
Összes támogatásban részesülő	10011	2773	88	3,2%
Lakásállomány	19 331	2 949	25	
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	0,52	0,94	3,52	

5.2.16.2. Lakáskörülmények

A szegregátum területén 25 lakás található, ezek mindegyike komfort nélküli illetve félkomfortos – ebből a szempontból a legkedvezőtlenebb feltételekkel rendelkező terület a szegregátumok között. A lakások egyharmada egyszobás.

A területen 6 önkormányzati bérlakás volt, ezek mindegyike szociális bérlakás volt, de bontásra kerültek.

Terület bérlakás állománya a lakásállományhoz viszonyítva	Lakásállomány	Bérlakás állomány		Komfort nélküli szociális bérlakások	
		db	%	db	%
Ózd	19331	1063	5,5%	366	34,4%
Keleti városrész	2 949	101	3,4%	97	96,0%
16. szegregátum	25	6	24,0%	6	100,0%

	Komfortfokozat szerinti darabszám							Összesen
	Összkomf.	Komfortos	Félkomf.	Kom. nélk.,	Szükséglakás	Lakhatatlan	Bontott	db
16. szegregátum	0	0	0	0	0	0	6	6

5.2.16.3. *Infrastukturális ellátottság*

	Utcák ahol részben vagy egészben nem található	A HHH gyerekek aránya az el nem látott településrészen, utcában	szegregátum
Vezetékes víz	100 %		
Áram	100 %		
Közvilágítás	100 %		
Szennyvízcsatorna	Kovács-Hagyó Gy. u.	12 fő	
Gáz			
Pormentes út	Kovács-Hagyó Gy.u. mellékútja		

5.2.16.4. *Közszolgáltatások elérhetősége*

A szegregátum az Mekksey u. 199. sz. alatti XII. sz. védőnői körzethez tartozik, amely a 10. és 11. szegregátum ellátását is biztosítja.

A Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ családsegítő szolgáltatásai közül a szegregátum területén élők az alábbiakat vették igénybe 2007-ben.

Hozott probléma			szegregátumok átlagosan
	16.sz.	%	
Családi, kapcsolati		0,0%	2,1%
Anyagi	4	19,0%	19,4%
Ügyintézés	16	76,2%	66,9%
Információkérés	1	4,8%	3,4%
Foglalkoztatással kapcsolatos		0,0%	1,4%
Egyéb		0,0%	3,1%
Életviteli		0,0%	0,6%
Egészségkárosodással kapcs.		0,0%	0,8%
Lelki mentális		0,0%	2,2%
Adósságkezelési tanácsadás		0,0%	0,1%
Összesen:	21		

Gyermekvédelem:

Utca	Alapellátásba vett	Védelembe vett	Átmeneti nevelt	Családok Átmeneti Otthona	Gyermekek Átmeneti Otthona	Családátogatások a forgalmi napló alapján
16. szegregátum	6	0	3	0	0	7

Beilleszkedési program tapasztalatai

A terület nagyságához képest magas a nem foglalkoztatottak aránya, egyéni foglalkozásra mindössze egy fő jár erről a területről.

5.2.16.5. Közoktatás

A szegregátum területéről a gyermekek a Tétény Úti és Mekcsey Úti Óvodába, valamint a Sajóvárkonyi ÁMK általános iskolájába járnak, a két intézmény ismertetése a 10. szegregátum kapcsán megtörtént.

Tétény Úti Óvoda	
Óvodai férőhelyek száma	70
Óvodába beíratott gyermekek száma	78
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	19
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	52
Kisebbségi oktatás-nevelésben részesülők	78
Sajátos nevelési igényű gyermekek	0
Az óvodai gyermekcsoportok száma	3

Mekcsey Úti Óvoda	
Óvodai férőhelyek száma	50
Óvodába beíratott gyermekek száma	50
Óvodába beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	11
Óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma	18
Kisebbségi oktatás-nevelésben részesülők	50
Sajátos nevelési igényű gyermekek	0
Az óvodai gyermekcsoportok száma	2

OM azonosító	intézmény neve	tanulólétszám az intézményben			tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint							
					Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat	
		Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH	SNI	Összesen	HHH
028905	Sajóvárkonyi ÁMK	425	199	6	425	199	6	-	-	-	-	-
	Város összesen	3907	860	41	3022	815	34	885	45	7	-	-

Intézmény	Tanulók sz.	Tan. csop. sz.	1 csop. ra jutó tan. száma	Összes étk. száma	Napk. tan. sz.	Napk. csop. sz.	Iskola-otthonos tan. száma	Iskola-otthonos csop. száma	1 pedag. jutó tan. száma	Bejáró tan. száma	Hátr. helyz. tan. sz.	Ebből halm. hátr.h. tan. sz.	Vesz. helyz. tan. sz.
Sajóvárkonyi ÁMK	425	21	20	236	25	1	45	2	15	1	361	199	13

5.2.17. A szegregátumok helyzetelemzéseinek összefoglalása

5.2.17.1. Népeség, iskolázottság, foglalkoztatottság, lakáskörülmények

Az ismertetett 16 szegregált területen (beleértve a lakosság alacsony létszámát tekintve szegregátumnak már nem minősülő két területet is) Ózd lakosságának 19,8%-a él. A három legnagyobb (3., 10., és 8.) szegregátum lakossága meghaladja az 1000 főt, ebbe a három szegregátumba tömörül a szegregált területek lakosságának és lakásállományának több mint fele. Az antiszegregációs programban kiemelt fontosságú ezeknek a területeknek a kezelése.

A szegregált területek népességének korösszetételét vizsgálva látható, hogy város egészére jellemző átlagos értékekhez képest a 0-14 éves korosztály aránya lényegesen magasabb, míg az aktív korúaké kismértékben, az idős korúak aránya pedig jelentősen alacsonyabb. A gyermekek aránya három szegregátum esetén meghaladja a 30%-os mértéket (1., 7., 13.). Az oktatási integrációs tevékenység, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körülményeinek javítása itt elsődleges.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező aktív korúak átlagos aránya csaknem kétszerese a városi átlagos értéknek, az 5., 7., 13. szegregátumban meghaladja a 75%-os mértéket, ami a szegregátumok viszonylatában is nagyon kedvezőtlen. Felsőfokú végzettségűek viszont nagyon kevesen élnek a szegregátumokban, az 4. szegregátumban azonban ez az arány meghaladja, a 5. szegregátumban pedig megközelíti a városi átlagos értéket.

A szegregátumokban élő aktív korúak csaknem 80%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, ez az aránya három terület esetében a 85%-ot is meghaladja (7., 9., 16.). A foglalkoztatottak aránya átlagosan nem éri el a 20%-ot sem, és a már említett három szegregátum esetében kiugróan alacsony, a 16.-ban alig haladja meg az 5%-ot-

Mutató megnevezése	Ózd összesen*	Szegregátumokra jellemző átlagos értékek
Lakónépesség száma	38604	7 649
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,0%	28,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	61,6%	60,2
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,4%	11,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,5	70,6
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	7,7	2,2
Lakásállomány (db)	19331	2 025
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	23,6	73,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	55,5	79,4
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	25,8	62,5
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	40,6	19,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	52,7	72,3

A foglalkoztatottak csaknem háromnegyede alacsony presztízsű munkakörökbe tölt be, ez természetesen az alacsony képzettségűek magas arányát tükröző érték. A gazdaságilag nem aktív népesség magas, csaknem 80%-os aránya részben a gyermekkorúak magas arányából, részben pedig a nagyon alacsony foglalkoztatotti arányból fakad. A szegregátumok lakosságának egynegyede 2001-ben kizárólag támogatásokból, segélyekből tartotta fent magát és családját, ez az arány az 1., 2., és 9. szegregátum esetében a 30%-os mértéket is meghaladta.

A város lakásállományának 10,5%-a található szegregált területen, a lakónépesség csaknem 20%-os arányával összevetve kitűnik, hogy a szegregátumokban egy háztartásra jutó személyek száma lényegesen magasabb, mint a város egészére jellemző átlagos érték. A szegregátumok között is kiemelkedően magas az 1., 9., 16. szegregátum egy lakásra jutó népessége. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya több mint háromszoros a szegregátumok területén, az 1., 2., 14. szegregátumban meghaladja a 90%-os mértéket, a 16-ban pedig 100%-os. A szegregált területeken átlagosan minden harmadik lakás egyszobás, az 1. és a 13. szegregátumban ez az arány eléri a 60% körüli mértéket.

Mutató megnevezése	Szegregátumokra jellemző átlagos értékek
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	74,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	78,4
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	47,2
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	17,2
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	24,7
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	73,1
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	34,3

Az önkormányzat tulajdonában lévő bérlakások 52,9%-a, a szociális bérlakás állománynak pedig 91,3%-a található a szegregátumok területén. A lakhatatlan illetve bontott bérlakások 2 kivétellel mindegyike a szegregátumokban található.

A szegregátumok lakásállományhoz viszonyított bérlakás állománya nagyon magas értéket mutat, átlagosan 30% feletti, az 1., 4., és 14. szegregátumban meghaladja a lakások több mint fele önkormányzati tulajdonban van. Ez nagyon magas aránynak számít a városi átlagos értékekhez képest.

A szociális bérlakások mindegyike komfort nélküli, arányuk kiugróan magas a szegregátumok többségében: csaknem a szegregátumok felében eléri, illetve megközelíti a 100%-os arányt a bérlakások számához viszonyítva.

5.2.17.2. Szociális helyzet

A városban élő segélyben részesülők 44,3%-a lakik a szegregátumokban (a lakónépesség és a lakásállomány szerinti arány mindössze 20 ill. 10% körüli). A telepek lakónépességének 58%-a részesül valamilyen támogatásban (ez az érték a város egészére jellemzően 26% körüli).

Támogatásban, segélyben részesülők (fő)	Ózd	Szegregált területeken támogatásban részesülők száma	%
lakásfenntartási támogatás	2489	870	35,0%
rendszeres gyermekvédelmi támogatás	4874	2447	50,2%
rendszeres szociális segély	2648	1121	42,3%
ebből: egészségkárosodott	66	44	66,7%
támogatott álláskereső	20	8	40,0%
nem foglalkoztatott	2489	1177	47,3%
hajléktalan	70	57	81,4%
Összes támogatásban részesülő	10011	4438	44,3%
Lakásállomány	19 331	1 968	10,2%
Lakónépesség	38 604	7 649	19,8%
Egy háztartásra jutó támogatottak száma (fő)	0,52	2,26	
Támogatásra jogosultak aránya a népességben	26%	58%	

Az Ózdon lakásfenntartási támogatásban részesülők 35%-a, a gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek több mint fele, a rendszeres szociális segélyezett 42,3%-a lakik a szegregátumok területén. A város támogatásban részesülő hajléktalanjainak 81,4%-a szintén szegregált területen él.

Az átlagosan egy háztartásra jutó segélyben részesülők száma minden szegregátum esetén jelentősen meghaladja mind a városi, mind pedig az adott városrészre jellemző értéket.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek több mint fele él szegregált körülmények között.

5.2.17.3. Infrastrukturális ellátottság:

A vezetékes vízhez, áramhoz való hozzáférés és a közvilágítás minden szegregátum esetében megoldott.

A szennyvízcsatornázás tekintetében nagy hiányosságok tapasztalhatók, a szegregátumok háromnegyedének van olyan területe, ahol részben vagy teljesen hiányzik.

A gáz bevezetés a szegregált területek egynegyedénél mutat hiányosságot.

A pormentes utak hiánya 10 szegregátum egyes részeit érinti.

Ózdon a hulladékszállítást egy többségében magántulajdonú társaság végzi a lakosság részére az önkormányzat által meghatározott díjtételekkel. A számlát közvetlenül a lakó részére állítja ki és szedi be a díjat. A szegregátumok között vannak olyanok, ahol a hagyományos "vonalba gyűjtést" nem lehet megvalósítani, ott konténereket helyeznek ki és azt szállítják el meghatározott időközönként, a CKÖ és az önkormányzat támogatásával.

5.2.17.4. Közszolgáltatások elérhetősége

A város 15 felnőtt háziiorvosi körzete kilenc , 9 gyermek háziiorvosi körzete hat feladatellátási helyen, valamint 6 fogorvosi körzete a szegregátumok lakossága számára megfelelő ellátást nyújt, elérhetőségük tömegközlekedési eszközök által biztosított a külterületen és kieső részekben elhelyezkedő területek esetében is.

A 18 védőnői körzet 6 feladatellátási helyen működik a városban, a szegregátumok területéről megközelíthetőek, a körzetbeosztás esetén vannak ugyan átfedések, de csak a kis és közepes lakószámú, valamint egyes részterületek esetében. A nagyobb népességszámú szegregátumok több körzethez tartoznak.

A Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ családsegítő szolgáltatásait a szegregátumok lakói 1430 alkalommal vették igénybe, ahogy az az alábbi táblázatból látható, az érintettek többsége (86%-a) anyagi és ügyintézési problémák kapcsán kért segítséget, nagyon elenyésző a többi szolgáltatás igénybevétele.

Hozott probléma	Családsegítő központ szolgáltatásainak igénybevétele a szegregátumok lakói által																Összesen
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	
Családi, kapcsolati	2	2	6	6		2	2	1		4		3	1		1		30
Anyagi	16	4	46	46		4	44	25	3	47	3	8	20	1	6	4	277
Ügyintézés	65	16	162	162	6	9	111	105	11	157	3	60	63	3	7	16	956
Információkérés	4	1	8	8		2	5	9		5		2	3			1	48
Foglalkoztatással kapcsolatos	2		6	6				2		4							20
Egyéb	1		6	6			8	6	1	8		3	4	2			45
Életviteli			2	2			1			1		1	2				9
Egészségkárosodással kapcs.			1	1		1	2	5		2							12
Lelki mentális			9	9			2	2	1	5		2	2				32
Adósságkezelési tanácsadás		1															1
Összesen:	90	24	246	246	6	18	175	155	16	233	6	79	95	6	14	21	1430
Beilleszkedési programokban résztvevők száma	78	18	177	30	25	9	105	171	21	196	2	85	72	9	23	21	2472

A Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ beilleszkedési programjaiban a szegregátumok lakosságának csaknem 40%-a részt vett, ez az arány tükrözi a rendszeres szociális segélyben részesülők magas arányát a szegregált területeken (beilleszkedési program részletesebb ismertetése a közszolgáltatásokról szóló fejezetben található).

5.2.17.5. Közoktatás

Óvodák

A város 15 óvodája közül a szegregátumok által 10 intézmény érintett. A város óvodás gyermekeinek 65%-a látogatja ezeket az intézményeket, kapacitás kihasználtságuk átlagosan 110,3%-os, ami megegyezik a városi átlagértékkel. Az intézmények kihasználtsága azonban azonban a Somsály Úti és Bánszállási Óvodában nagyon magas, 128 illetve 120%-os.

A város halmozottan hátrányos helyzetű óvodásainak 84%-a, a veszélyeztetett gyermekeknek 93%-a jár az érintett intézményekbe, ami kiugróan magas arány. A gyermekek közel 76%-a roma származású.

A 10 érintett óvodán belül a gyermekek több mint 60%-a hátrányos, 16,4%-a halmozottan hátrányos helyzetű, 8%-a veszélyeztetett helyzetű. Ezek az értékek magasnak bizonyulnak a város óvodáira jellemző átlagos értékekhez képest. Kisebbségi oktatásban kb. a gyermekek 44%-a részesül.

Intézmény	Gyerm. létsz.	Roma tanulók száma	Hátrányos helyz.	Ebből halm. hátr. helyz.	Vesz.h. gyermek.	Férőhely	Kihasználtság %	SNI	Kisebbségi okt. nevelés
Óvodák összesen (fő)	1316	615	713	168	73	1200	110	3	428
Arányok a létszámhoz viszonyítva:		46,7%	54,2%	12,8%	5,5%				32,5%
Érintett intézmények összesen (fő)	855	466	535	141	68	775	110,3%	1	378
Arányok a létszámhoz viszonyítva		54,5%	62,5%	16,4%	7,9%				44,2%

A 10 érintett intézmény közül az Újváros Téri, Csépanyi Úti, Damjanich Úti és a Mogyorósvölgyi Óvoda csak egy-egy kisebb népességű szegregátum által terhelt, ennek megfelelően mind a HHH, mind pedig a veszélyeztetett helyzetű gyermekek aránya kedvezőbbnek mondható. Ugyanakkor a többi intézményre jellemző, hogy akár több, nagy népességű szegregátum tartozik vonzáskörzetükbe.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a szegregált területek általi terhelés 6 intézményre összpontosul, ezekbe az óvodákba jár a város halmozottan hátrányos helyzetű óvodásainak 73%-a, és a veszélyeztetett gyermekek 93%-a. Ennek megfelelően ezekben az óvodákban kiemelt

figyelmet kell szentelni a HHH és veszélyeztetett helyzetű gyermekeknek, illetve a kisebbségi nevelésnek.

Intézmény	Gyerm. létsz.	HHH gyermekek aránya az intézményen belül	Veszélyeztetett helyzetű gyermekek aránya az intézményen belül
Alkotmány Úti Óvoda	116	33,6%	47,4%
Virág Úti Óvoda	91	30,8%	0,0%
Somsály Úti Óvoda	32	15,6%	0,0%
Petőfi Úti Óvoda	97	26,8%	0,0%
Tétény Úti Óvoda	78	24,4%	12,8%
Bánszállási Óvoda	30	20,0%	10,0%
6 óvoda összesen, átlagosan	444	27,7%	15,3%
Ózdi óvodák összesen	1316	12,8%	5,5%

Általános iskolák

A város általános iskolái közül a szegregátumok iskolaköteles gyermekei nyolc intézmény körzetéhez tartoznak. Az átlagos értékekből látszik, hogy a nyolc intézményt összevetve a város általános iskoláira jellemző átlagos értékekkel, minden arányszám esetén magasabb értékekkel találkozunk.

Alsófokú oktatási intézmények	Tanulók száma	Roma tanulók aránya	Hátrányos helyzetű tanulók aránya	Halmazottan. Hátrányos helyzetű tanulók aránya	SNI tanulók aránya	Veszélyeztetett. helyzetű. tanulók aránya	Kisebbs. okt-ban részesülők aránya
Érintett iskolák összesen (8 intézmény)	3150	58,7%	70,7%	26,5%	1,0%	8,0%	31,1%
Ált. iskolák összesen	3907	48,6%	65,0%	22,0%	1,0%	6,6%	25,1%

A nyolc érintett intézmény közül a Bolyki Tamás Általános Iskola, a Csépany-Somsály ÁMK és a Vasvár Úti Általános Iskola egy-egy kisebb népességű szegregátum által érintett, ennek megfelelően helyzetük lényegesen kedvezőbb, mint a maradék öt intézményé, ugyanis ezeknek az iskoláknak a felvételi körzetéhez akár több, nagyobb népességű szegregált terület is tartozik.

A szegregált területek általi terhelés tehát 5 intézményre összpontosul, ezekbe az iskolákba jár a város halmazottan hátrányos helyzetű általános iskolásainak 86,6%-a, és a veszélyeztetett gyermekek 96%-a.

Alsófokú oktatási intézmények	Tanulók száma	HHH gyermekek aránya az intézményen belül	SNI tanulók aránya az intézményen belül	Veszélyeztetett helyzetű gyermekek aránya az intézményen belül
Apáczai Általános Iskola	259	38,6%	0,4%	10,0%
Árpád Vezér Úti Általános Iskola	421	30,4%	2,6%	20,4%
Bem Úti Általános Iskola	446	38,3%	0,2%	0,0%
Petőfi S. Általános Iskola	395	37,2%	2,0%	3,0%
Sajóvárkonyi ÁMK	425	46,8%	1,4%	29,2%
5 magas terhelésű intézmény összesen	1946	38,3%	1,4%	12,7%
Ált. iskolák összesen	3907	22,0%	1,0%	6,6%

Az öt érintett iskolán belül a gyermekek 38,3%-a halmozottan hátrányos helyzetű, 12,7%-a veszélyeztetett helyzetű. Ezek az értékek nagyon magasak a város iskoláira jellemző átlagos értékekhez képest. A sajátos nevelési igényű tanulók aránya mintegy másfélszerese a városi átlagos értéknek. Kisebbségi oktatásban a gyermekek 92%-a részesül.

A HHH és a veszélyeztetett helyzetű gyermekek arányát tekintve is a Sajóvárkonyi ÁMK van a legrosszabb helyzetben. Ide jár a város veszélyeztetett helyzetű tanulóinak közel fele, további 30%-uk pedig az Árpád Vezér Úti Általános Iskola tanulója.

A 13. szegregátum esetében a HHH gyermekek viszonylag alacsony aránya valószínűleg az erről szóló nyilatkozatok kitöltésének hiányosságából fakad. A jogszabály alapján a HHH nyilatkozatok önkéntesek. A Szociális és Egészségügyi Ügyosztály mindent elkövet, hogy nyilatkozzanak az iskoláztatásuknál a személyiségi jogok figyelembevételével. Az oktatási intézmények segítségével tervezik a HHH tanulók felmérésének pontosítását. A körzethatár módosításnál a fent leírtak figyelembe vételre kerülnek.

A szegregátumok – kiváltképp a legrosszabb helyzetűek - területein nem csak fizikai környezetükben, de belső társadalmi viszonyaikban is a gettósodás erős jeleit mutatják amelynek következtében az általános társadalmi értékek és szabályok hatályukat veszítik. Az ilyen területeken kialakul egy belső szabályozók alapján működő szubkultúra.

A gettósodott területek részleges vagy ad-hoc beavatkozásokkal nem kezelhetőek.

E területeken különösen hangsúlyosan területi alapú beavatkozásokat kell tervezni, amelyek elsődleges eszköze az egy helyszínre költöztetett alacsony státuszú népesség szétköltöztetése, a gettó felszámolása, a területi koncentráció csökkentése, magasabb státuszú csoportok területre vonzása.

Ezzel párhuzamosan pozitív irányú változás csak a társadalmi integrációt-reintegrációt szolgáló komplex eszközök –munkaerő-piac, oktatás, szociális hozzáférés, társadalmi kirekesztettség csökkentése- következetes, hosszú távú, fókuszált alkalmazásától várható, amelyet az eddigi hazai és külföldi tapasztalatok is bizonyítanak.”

5.2.18. Veszélyeztetett területek

A KSH térképeken megjelenített veszélyeztetett területek, kis lakosságszámú szegregátum jellegű részek ugyanolyan kiemelt figyelmet érdemelnek, mint maguk a szegregátumok. Ezen területek esetében nagy hangsúlyt kell kapnia a prevenciónak, az antiszegregációs program elemei ezekre a területekre is vonatkoznak, a szegregáció folyamatának megállítása, továbbterjedésének megakadályozásának érdekében.

Külterületi veszélyeztetett területek

1.) Center

Valamikor önálló település volt, „útifalu” jellege megmaradt. Jellemzően idősek lakják, de vannak Ózdról kiköltöző fiatal családok is.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 1-es térkép (Keleti városrész)						
Center út 5-11	0	0	1	4		
Center út 2-14	0	13	4	6		
Center I. (veszélyeztetett terület)	0,0%	72,2%	27,8%		18	10
Center út 27-61 (páratlan)	3	18	9	17		
Center II. (kisméretű szegregátum)	10,0%	60,0%	30,0%		30	17
Tóth Ede u. 1-23	3	23	9	12		
Center III. (veszélyeztetett terület)	8,6%	65,7%	25,7%		35	12

A lakosságszám korstruktúrája alapján a három terület jelentős előregedést mutat, a gyermekek száma alacsony, az egy háztartásra jutó alacsony lakosságszám a Center u. két szakaszát tekintve az egyedül élő idősek, illetve házaspárok magas arányát tükrözi.

Utca	lakás-szám	Fő / lakás	HHH gyermekek száma	LFT	Lakás-számhoz viszonyított arány	RSZS	Lakás-számhoz viszonyított arány	RGYVK	Lakás-számhoz viszonyított arány
KSH 1-es térkép									
Center I. (veszélyeztetett terület)	10	1,8	2	3	30,0%	4	40,0%	5	50,0%
Center II. (kisméretű szegregátum)	17	1,8	4	4	23,5%	2	11,8%	5	29,4%
Center III. (Tóth Ede u. veszélyeztetett terület)	12	2,9	0	4	33,3%	3	25,0%	5	41,7%

2.) A bányászati terület veszélyeztetett részei a Bányászás szegregátummal (1.) együttesen vannak kezelve.

3.) Susa:

Valamikor önálló település volt, „útifalu” jellege megmaradt. Jellemzően idősek lakják. A Susa út íve alatt dél-keletre elhelyezkedő terület, valamint a temetőtől délre eső háromszögbe ágyazódott 50 fő alatti szegregátum került lehatárolásra a KSH térkép alapján.

Az itt található kisméretű szegregátumban a gyermekek aránya magas, de a 60 év felettek aránya is magasnak mondható a szegregált területek viszonylatában, az aktív korúak aránya azonban elmarad mind a városi, mind pedig a szegregált területekre jellemző értékektől. A egy háztartásra jutó lakók száma nagyon magas, nagycsaládosok élnek ezen a területen.

A veszélyeztetett területen (Susa II.) jellemzően idősebbek élnek, a 60 év feletti korosztály aránya kiugróan magas. Egy lakásban átlagosan 2,5 fő él, mindössze 2 0-14 év közötti gyermek lakik ezen a területen.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 2-es térkép (Északi városrész)						
Susa út 38-48	16	22	10	8		
Susa út I. (kisméretű szegregátum)	33,3%	45,8%	20,8%		48	8
Susa út 98-112	2	15	16	13		
Susa út II. (veszélyeztetett terület)	6,1%	45,5%	48,5%		33	13

A két terület segélyezési arányai a korstruktúrának és a lakosság összetételének jellegzetességeit tükrözi: az I.-es területen magas az LFT-ben és a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők arány, ugyanakkor a HHH gyermekek száma alacsonynak mondható. Rendszeres szociális segélyben senki nem részesül a területeken.

Utca	lakás-szám	Fő / lakás	HHH gyermekek száma	LFT	Lakás-számhoz viszonyított arány	RSZS	Lakás-számhoz viszonyított arány	RGYVK	Lakás-számhoz viszonyított arány
KSH 2-es térkép									
Susa út I. (kisméretű szegregátum)	8	6,0	2	3	37,5%	0	0,0%	9	112,5%
Susa út II. (veszélyeztetett terület)	13	2,5	0	2	15,4%	0	0,0%	2	15,4%

4.) Uraj

Valamikor önálló település volt, jóval nagyobb, mint Susa. Falusias jellegű épített környezet jellemzi, a csatlakozó völgyek is lakottak. Nagycsaládosok csak a 80-as évektől költöztek ide az alacsony ingatlanárak miatt.

Az Uraj út északi végén a patak felé eső veszélyeztetett terület, valamint a Temesvári u. és Kárpáti u. közé eső és a Székely B. u. mentén keletre lévő két 50 fő alatti szegregátum került lehatárolásra a KSH térképek alapján.

Konstruktúráját tekintve három különböző összetételű területről beszélhetünk, az Uraj úti veszélyeztetett területen a időskorúak, a Kárpáti –Temesvári úti kisméretű szegregátumban a gyermekek aránya, míg Székely Bertalan úti részen az aktív korúak aránya magasabb.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 2-es térkép (Északi városrész)						
Uraj út 165-183	7	23	14	10		
Uraj u. (veszélyeztetett terület)	15,9%	52,3%	31,8%		44	10
Kárpáti u. 3-4-5	0	3	5	3		
Temesvári u. 13-25	10	19	0	6		
Kárpáti u. - Temesvári u. (kisméretű szegregátum)	27,0%	59,5%	13,5%		37	9
Székely B. u. 9-23	1	7	1	4		
Székely B. u. 10-30	4	14	2	5		
Székely B. u. (kisméretű szegregátum)	17,2%	72,4%	10,3%		29	9

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek nem él a nyilvántartás szerint ezen a területen, a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya azonban két terület esetében magasnak mondható.

Utca	lakás-szám	Fő / lakás	HHH gyermekek száma	LFT	Lakás-számhoz viszonyított arány	RSZS	Lakás-számhoz viszonyított arány	RGYVK	Lakás-számhoz viszonyított arány
KSH 2-es térkép									
Uraj u. (veszélyeztetett terület)	10	4,4	0	4	40,0%	5	50,0%	9	90,0%
Kárpáti u. - Temesvári u. (kisméretű szegregátum)	9	4,1	0	3	33,3%	4	44,4%	7	77,8%
Székely B. u. (kisméretű szegregátum)	9	3,2	0	0	0,0%	2	22,2%	2	22,2%

5.) Szenna:

A lakosság vegyes összetételű, nincs tipikus jellemzője, falusias környezet. A Damjanich u. keleti oldalán lévő három tömb közül a középső, 50 fő alatti szegregátum került lehatárolásra a KSH térképek alapján.

A területen nagyon alacsony a gyermekek aránya, az aktív korúak és a 60 év felettek aránya magas a szegregált területek viszonylatában. Egy lakásban átlagosan 2,6 fő lakik.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 2-es térkép (Északi városrész)						
Damjanich út 168-198 (páros)	2	32	10	17		
Damjanich u. (kisméretű szegregátum)	4,5%	72,7%	22,7%		44	17

A segélyezési mutatók a szegregált területek viszonylatában nem számottevően magasak, a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők arányából látszik, hogy az aktív korú népesség viszonylag nagyobb része fiatalok, tanulók.

Utca	lakás-szám	Fő / lakás	HHH gyermekek száma	LFT	Lakás-számhoz viszonyított arány	RSZS	Lakás-számhoz viszonyított arány	RGYVK	Lakás-számhoz viszonyított arány
KSH 2-es térkép									
Damjanich u. (kisméretű szegregátum)	17	2,6	0	4	23,5%	3	17,6%	7	41,2%

6.) Szentsimon

Valamikor önálló település volt, jellemző az előregedett lakosság, és a 70-es évek végétől betelepült nagycsaládosok.

A Barátság u. mentén keletre lévő, a Szentsimon úttól a temetőig húzódó 50 fő alatti szegregátum került lehatárolásra a KSH térképek alapján.

A lakosság korstruktúráját tekintve alacsonynak mondható a gyermekek és az időskorúak aránya, a népesség jellemzően az aktív korúakból épül fel. Az egy háztartásra jutó lakószám alacsony, átlagosan 2,1 fő él egy lakásban.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 3-as térkép (Nyugati városrész)						
Barátság u. 2-34 (páros)	5	23	2	14		
Barátság u. (kisméretű szegregátum)	16,7%	76,7%	6,7%		30	14

HHH gyermeket nem tartanak nyilván a területen, lakásfenntartási támogatásban senki nem részesül, és a szegregátumok viszonylatában az egyéb támogatásra jogosultak aránya is alacsony.

Utca	lakás-szám	Fő / lakás	HHH gyermekek száma	LFT	Lakás-számhoz viszonyított arány	RSZS	Lakás-számhoz viszonyított arány	RGYVK	Lakás-számhoz viszonyított arány
KSH 3-es térkép									
Barátság u. (kisméretű szegregátum)	14	2,1	0	0	0,0%	3	21,4%	5	35,7%

7.) Bolyok

A régi településből szinte semmi nem maradt, lakótelepi környezet, vegyes lakosság jellemzi, a Halász u. rövid utca, csak kétszintes családi házak vannak, vegyes lakossági összetétellel.

Halász u. menti kislétszámú szegregátum a KSH adatok alapján.

A területen 2001 óta jelentős változások történtek, ma már Ózd viszonylag rendezett kertvárosi részeként jellemezhető a Halász utca, a lakosságszám is megnövekedett, jelenleg 82 fő lakik a területen. A korösszetételt tekintve a gyermekek aránya a városi átlagos érték közelében van, az aktív korúak aránya meghaladja azt, míg a 60 év felettiek viszonylag aránya arra enged következtetni, hogy egy-két gyermeket nevelő párok költöztek erre a területre az évek során. Egy háztartásra 3,7 fő jut átlagosan, ez azonban a kétszintes, nagyobb szobaszámú házakat tekintve nem nevezhető magas értéknek.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 3-as térkép (Nyugati városrész)						
Halász u. 1, 1/A-19	3	25	6	12		
Halász u. 2, 2/A-20	11	32	5	10		
Halász u. (kisméretű szegregátum)	17,1%	69,5%	13,4%		82	22

A területre jellemző segélyezési mutatók alátámasztják, hogy a terület már nem mutat szegregált jelleget, az összes segély formát figyelembe véve a támogatotti arány alatta marad a város egészére jellemző átlagnak. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nem lakik itt, lakásfenntartási támogatást nem vesznek igénybe.

Utca	lakás-szám	Fő / lakás	HHH gyermekek száma	LFT	Lakás-számhoz viszonyított arány	RSZS	Lakás-számhoz viszonyított arány	RGYVK	Lakás-számhoz viszonyított arány
KSH 3-as térkép									
Halász u. (kisméretű szegregátum)	22	3,7	0	0	0,0%	13	59,1%	7	31,8%

8.) Bolyok – Nyárjas: Nagyvölgyi út - Nyárjas u. - Ács u. által határolt két terület, a veszélyeztetett területet és az alatta elhelyezkedő kisméretű szegregátumot az Arany János utca választja el.

A veszélyeztetett terület korstruktúrája a szegregátumokra jellemző sajátosságokat mutatja: magas a gyermekek, és viszonylag alacsony a 60 év felettek aránya. A kis méretű szegregátum esetében azonban ez fordítva alakul, a területen kevés gyermek él, viszont magas az időskorúak aránya.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 3-as térkép (Nyugati városrész)						
Nagyvölgyi út 14-20 (páros)	8	10	0	4		
Nyárjasalja u. 2-6.	2	7	1	3		
Arany J. u. 1-11	4	12	5	6		
Nagyvölgyi u. - Arany J. u. (veszélyeztetett terület)	28,6%	59,2%	12,2%		49	13
Arany J. u. 2-10	0	5	4	5		
Ács u. 1-3	0	3	2	2		
Ács u. 2-4	0	2	0	2		
Nyárjasalja u. 8-10 (páros)	3	5	3	2		
Arany J. u.-Nyárjasalja u. (kisméretű szegregátum)	11,1%	55,6%	33,3%		27	11

A segélyezési mutatókat vizsgálva a kisméretű szegregátum értékei némileg magasabbak, mint a veszélyeztetett területé, a szegregátumok viszonylatában azonban ezek nem kimagasló számok.

Utca	lakás-szám	Fő / lakás	HHH gyermekek száma	LFT	Lakás-számhoz viszonyított arány	RSZS	Lakás-számhoz viszonyított arány	RGYVK	Lakás-számhoz viszonyított arány
KSH 3-es térkép									
Nagyvölgyi u. - Arany J. u. (veszélyeztetett terület)	13	3,8	1	4	30,8%	3	23,1%	8	61,5%
Arany J. u.-Nyárjasalja u. (kisméretű szegregátum)	11	2,5	1	4	36,4%	4	36,4%	7	63,6%

9.) Nagyvölgyi úttól északra eső terület a Zrinyi M. u. és Hódos patak közötti terület: viszonylag kevés lakóház, volt ipari terület.

A korösszetétel a szegregátumokra jellemző arányokhoz közelít, de nem szélsőséges mértékben. Egy lakásban átlagosan 3,4 fő él.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 3-as térkép (Nyugati városrész)						
Nagyvölgyi u. 5-31(páratlan)	12	27	8	14		
Nagyvölgyi u.-Hódos patak (veszélyeztetett ter.)	25,5%	57,4%	17,0%		47	14

A segélyezési arányszámok alacsonynak mondhatók a szegregált területek viszonylatában.

Utca	lakás-szám	Fő / lakás	HHH gyermekek száma	LFT	Lakás-számhoz viszonyított arány	RSZS	Lakás-számhoz viszonyított arány	RGYVK	Lakás-számhoz viszonyított arány
KSH 3-es térkép									
Nagyvölgyi u.-Hódos patak (veszélyeztetett ter.)	14	3,4	2	4	28,6%	4	28,6%	7	50,0%

10.) Nyárjas déli végében a Gubonnai út és Fenyő u. közötti 50 fő alatti szegregátum.

Kis népességű és lakásszámú terület, mindössze három család lakik itt, csak aktív korú illetve idős emberek élnek itt, átlagosan 2,7 fő él egy háztartásban.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 3-as térkép (Nyugati városrész)						
Fenyő u. 4,6,8	0	4	4	3		
Fenyő u. (kisméretű szegregátum)	0,0%	50,0%	50,0%		8	3

A támogatási formák mindegyikét egy-egy háztartás veszi igénybe.

Utca	lakás-szám	Fő / lakás	HHH gyermekek száma	LFT	Lakás-számhoz viszonyított arány	RSZS	Lakás-számhoz viszonyított arány	RGYVK	Lakás-számhoz viszonyított arány
KSH 3-es térkép									
Fenyő u. (kisméretű szegregátum)	3	2,7	0	1	33,3%	1	33,3%	1	33,3%

11.) Semmelweis u. Gubonnai u. felé eső végén található veszélyeztetett terület.

A területet jellemzően fiatal nagycsaládosok lakják, 60 év feletti lakó egyáltalán nincs. Az átlagosan egy háztartásra jutó lakók száma 4,8 fő.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 3-as térkép (Nyugati városrész)						
Semmelweis u.1-19 (21)	10	30	0	9		
Semmelweis u. 2-22	16	40	0	11		
Semmelweis u. (veszélyeztetett terület)	27,1%	72,9%	0,0%		96	20

A gyermekek viszonylag magas arányához képest a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma nem mondható magasnak, viszont átlagosan minden háztartásban legalább egy gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek él. Magas a lakásfenntartási támogatásra és a rendszeres szociális segélyre jogosultak aránya is.

Utca	lakás-szám	Fő / lakás	HHH gyermekek száma	LFT	Lakás-számhoz viszonyított arány	RSZS	Lakás-számhoz viszonyított arány	RGYVK	Lakás-számhoz viszonyított arány
KSH 3-es térkép									
Semmelweis u. (veszélyeztetett terület)	20	4,8	5	13	65,0%	10	50,0%	22	110,0%

Ózd belterületén elhelyezkedő veszélyeztetett területek

7.) Liszt F. u-i 50 fő alatti szegregátum

A korstruktúra jellemzője, hogy az aktív korúak aránya magasabb a városi átlagos értéknél, míg a gyermekek és idősek aránya elmarad attól.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 3-as térkép (Északi városrész)						
Liszt F. u. 29, 29/A-35	3	14	2	7		
Liszt Frenc u. (kisméretű szegregátum)	15,8%	73,7%	10,5%		19	7

A terület segélyezési mutatói ózdi viszonylatban nem tekinthetők kimondottan magasnak.

Utca	lakás-szám	Fő / lakás	HHH gyermekek száma	LFT	Lakás-számhoz viszonyított arány	RSZ S	Lakás-számhoz viszonyított arány	RGYVK	Lakás-számhoz viszonyított arány
KSH 3-es térkép									
Liszt Frenc u. (kisméretű szegregátum)	7	2,7	0	2	28,6%	1	14,3%	3	42,9%

8.) Petőfi S. u. - Nyár u. két része által közre fogott veszélyeztetett terület.

Kis lakosságú és lakásszámú terület, melyet szinte csak idős emberek laknak.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 3-as térkép (Északi városrész)						
Petőfi S. út 179-187 (páratlan)	0	1	6	4		
Petőfi Sándor u.- Nyár u. (veszélyeztetett terület)	0,0%	14,3%	85,7%		7	4

A területen mindössze egy-egy háztartás részesül a három támogatási forma valamelyikében, az adatok alapján kiderül, hogy területen élő egy fő aktív korú fiatal tanuló.

Utca	lakás-szám	Fő / lakás	HHH gyermekek száma	LFT	Lakás-számhoz viszonyított arány	RSZS	Lakás-számhoz viszonyított arány	RGYVK	Lakás-számhoz viszonyított arány
KSH 3-es térkép									
Petőfi Sándor u.- Nyár u. (veszélyeztetett terület)	4	1,8	1	1	25,0%	1	25,0%	1	25,0%

9.) Budai Nagy A. u. - Szenna u. - Németh L. u. által befogott terület.

A lakosság 61,5%-a aktív korú, a maradék népesség fele arányban oszlik meg a gyermek-és az időskorúak közt. Egy háztartásban átlagosan 3,3 fő él.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 3-as térkép (Északi városrész)						
Szena u. 1-6	5	16	5	8		
Budai u.-Szenna.u.-Németh L. u. (vesz. ter.)	19,2%	61,5%	19,2%		26	8

A terület segélyezési mutatói kimondottan alacsonyok, HHH gyermek nem él itt.

Utca	lakás-szám	Fő / lakás	HHH gyermekek száma	LFT	Lakás-számhoz viszonyított arány	RSZS	Lakás-számhoz viszonyított arány	RGYVK	Lakás-számhoz viszonyított arány
KSH 3-es térkép									
Budai u.-Szenna.u.-Németh L. u. (vesz. ter.)	8	3,3	0	1	12,5%	1	12,5%	1	12,5%

10.) Újtelep u. és környezete az intézményekig, ill. a Csépany u-ig.

A területen magas az időskorúak aránya, kevés gyermek él itt. Egy lakásban átlagosan 2,5 fő él.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 3-as térkép (Nyugati városrész)						
Újtelepi u. 12-15	0	6	4	3		
Csépany út 135-143	2	8	8	8		
Újtelep (vesz. ter.)	7,1%	50,0%	42,9%		28	11

A terület segélyezési mutatói alacsonynak mondhatóak.

Utca	lakás-szám	Fő / lakás	HHH gyermekek száma	LFT	Lakás-számhoz viszonyított arány	RSZS	Lakás-számhoz viszonyított arány	RGYVK	Lakás-számhoz viszonyított arány
KSH 3-es térkép									
Újtelep (vesz. ter.)	11	2,5	1	1	9,1%	2	18,2%	3	27,3%

11.) Vár u. keleti oldala, 50 fő alatti szegregátum: hegyoldalba vágott utca, kicsi telkekkel, házakkal, a lakosság nagy része kizárólag segélyekből tartja fenn magát.

A lakosság korösszetétele a városi átlagos értékekhez közelít. Az egy háztartásban élők száma kimondottan alacsony.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 3-as térkép (Központi városrész)						
Vár u. 1-23	5	18	6	16		
Vár u. (kisméretű szegregátum)	17,2%	62,1%	20,7%		29	16

Utca	lakás-szám	Fő / lakás	HHH gyermekek száma	LFT	Lakás-számhoz viszonyított arány	RSZS	Lakás-számhoz viszonyított arány	RGYVK	Lakás-számhoz viszonyított arány
KSH 3-es térkép									
Vár u. (kisméretű szegregátum)	16	1,8	0	3	18,8%	4	25,0%	8	50,0%

12.) Vasvári Pál u. mentén elhelyezkedő veszélyeztetett terület: a régi, falusias jellegű területre a 70-es évektől költöztek nagycsaládosok.

A területen élők között magas a 60 év feletti aránya, az aktív korosztály viszonylag alacsony arányához képest magas a gyermekek száma is. A terület ezek alapján vegyes összetételű. Részben idős emberek lakják, részben pedig sokgyermekes családok. Átlagosan egy lakásra 3,7 fő jut, ám az előbbieket figyelembe véve a lakások egy részében lényegesen több ember él, míg az idősek által lakott lakásokban 1-2 fő jellemző.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 3-as térkép (Központi városrész)						
Csákány u. 1-9	5	9	7	9		
Vasvári Pál u. 1-25	28	47	40	28		
Vasvári P. u. – Csákány u. (veszélyeztetett terület)	24,3%	41,2%	34,6%		136	37

A lakásfenntartási támogatásban részesülőket kivéve a terület segélyezési mutatói magasnak mondhatóak.

Utca	lakás- szá- m	Fő / lakás	HHH gyerme- -kek száma	LFT	Lakás- számhoz viszonyít ott arány	RSZS	Lakás- számhoz viszonyító tt arány	RGYVK	Lakás- számhoz viszonyító tt arány
KSH 3-es térkép									
Vasvári P. u. – Csákány u. (veszélyeztetett terület)	37	3,7	4	6	16,2%	12	32,4%	35	94,6%

13.) Nagyamerika u. teljes hossza, mindkét oldalon veszélyeztetett terület (206 lakos, 132 lakás). Volt kohászati szolgálati kétszintes, felosztható, kolóniaszerű lakások kis előkerttel, az utca másik oldala családi házas terület nagy kerttel. A kolóniaszerű lakásokban jellemzően nagycsaládosok laknak.

A gyermekek (0-14 évesek) aránya nem magas, ugyanakkor a segélyezési mutatók alapján látható, hogy a területen sok fiatalkorú él. Az időskorúak aránya a szegregátumok viszonylatában magasnak mondható. Egy lakásban átlagosan 5,8 fő lakik, ami kiugróan magas értéknek számít.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás- szám
KSH 3-as térkép (Központi városrész)						
Nagyamerika 1-11	7	63	15	66		
Nagyamerika 2-32	6	21	10	15		
Nagyamerika u. (veszélyeztetett terület)	10,7%	68,9%	20,5%		122	21

A terület segélyezési mutatói a veszélyeztetett területek viszonylatában nagyon magasak, egy háztartásra 3,4 fő támogatott jut.

Utca	lakás- szá- m	Fő / lakás	HHH gyerme- -kek száma	LFT	Lakás- számhoz viszonyít ott arány	RSZS	Lakás- számhoz viszonyító tt arány	RGYVK	Lakás- számhoz viszonyító tt arány
KSH 3-es térkép									
Nagyamerika u. (veszélyeztetett terület)	21	5,8	15	16	76,2%	22	104,8%	34	161,9%

14.) Cserdalápa u. melletti 50 főnél kisebb szegregátum. Ezen a területen mindig cigánykolónia élt (volt a Pázmány út elején is egy temető, ez volt a „kis Cserda”), mára alig maradt lakója, a házak eltűntek.

A területen mindössze 5 fő él, mindannyian aktív korúak, a segélyezési számok alapján közülük hárman fiatalok (gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek), tehát itt egy családról beszélhetünk mindössze. Az egy lakásra jutó lakosság szám erősen torzított, nagy valószínűséggel a lakások közül négyben már nem laknak.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 3-as térkép (Központi városrész)						
Cserdalápa 5-34 (folyamatos)	0	5	0	12		
Cserdalápa (kisméretű szegregátum)	0,0%	100,0%	0,0%		5	12

Az itt élők a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen kívül más támogatási formát nem vesznek igénybe.

Utca	lakás-szám	Fő / lakás	HHH gyermekek száma	LFT	Lakás-számhoz viszonyított arány	RSZS	Lakás-számhoz viszonyított arány	RGYVK	Lakás-számhoz viszonyított arány
KSH 3-es térkép									
Cserdalápa (kisméretű szegregátum)	12	0,4	0	0	0,0%	0	0,0%	3	25,0%

15.) Kiss-tanya nevű 50 fő alatti szegregátum. A lakóépületek eltűntek, a lakosság elhagyta a területet.

16) Deák út melletti veszélyeztetett terület.

A lakónépességben az aktív korúak aránya magas, a gyermekeké a városi átlagos érték közelében mozog, míg a 60 év felettek aránya szegregált területekre jellemzően alacsony. Egy lakásban átlagosan 2,7 fő lakik.

Utca	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett	Lakások száma	össz. népesség	lakás-szám
KSH 4-es térkép (Nyugati városrész)						
Deák F. út 7, 7/A-21 (páratlan)	5	22	3	11		
Deák Ferenc u. (veszélyeztetett terület)	16,7%	73,3%	10,0%		30	11

A háztartások több mint felében él rendszeres szociális segélyre, illetve gyermekvédelmi kedvezményre jogosult lakó, ehhez képest viszonylag kevesebben részesülnek lakásfenntartási támogatásban.

Utca	lakás-szám	Fő / lakás	HHH gyermekek száma	LFT	Lakás-számhoz viszonyított arány	RSZS	Lakás-számhoz viszonyított arány	RGYVK	Lakás-számhoz viszonyított arány
KSH 4-es térkép									
Deák Ferenc u. (veszélyeztetett terület)	11	2,7	1	3	27,3%	6	54,5%	6	54,5%

17.) Akna u. temető alatti területről lásd: 14-es szegregátum.

5.3. Antiszegregációs program

5.3.1. A 2007-13 között tervezett beavatkozások

Cél: csökkenjen a szegregáltak minősülő lakókörnyezet szegregáltsági foka, azaz az alacsony státuszú lakosok magas koncentrációja lehetőség szerint közelítsen a városi átlaghoz. Ugyanakkor a beavatkozások következményeként a város más területein, illetve más településeken (pl. város környéki falvak) ne növekedjen az alacsony státuszú népesség koncentrációja, és ne alakuljon ki új szegregátum az ózdi szegregált területrészek felszámolása, megszüntetése révén.

Ózd városában a szegregált illetve szegregáció által veszélyeztetett területek aránya nagyon magas, ezért az önkormányzat antiszegregációs tevékenysége elsődlegesen a szegregátumok helyzetének és az ott élők életszínvonalának javítását, a lakókörnyezet rehabilitációját, a foglalkoztatási arányok növelését, valamint az oktatás és a közszolgáltatások terén tapasztalható esélyegyenlőségi problémák megszüntetését célozza meg. A szegregált állapotot rehabilitálás és fejlesztés útján kívánja hosszú távon megszüntetni, a lakásállomány felszámolása és a lakók tömeges átköltöztetése semmiképp nem cél, természetesen a kisebb létszámú, egyéni mobilizáció elősegítésére minden eszközt fel kell használni.

Ózd Város Önkormányzata a szegregátumok problémáinak minél hathatósabb kezelése és megoldása érdekében 328/SzÜ/118/KH/2008. (V.13.) számú határozatával létrehozta az Antiszegregációs Csoportot, melyben minden súlyosan érintett szakterület képviselteti magát.

Az Antiszegregációs Csoport tagjai:

Szavazati joggal: Cigány Kisebbségi Önkormányzat 2 fő

Dobi László szociális ügyosztály Csoportvezető

Hamvas Tamás közoktatási referens

Teremy Lászlóné vagyongazdálkodási vezető

Berziné Szarka Ilona igazgatási ügyosztályvezető helyettes

Tanácskozási joggal:

Kovács György műszaki ügyosztályvezető

Kiss Béláné pályázati referens

Sárossyné Szabó Ilona beruházási ügyintéző

Munkaügyi Központ Ózdi Kirendeltsége 1 fő

ÉRÁK Ózdi Kirendeltsége 1 fő

A csoport vezetője Berziné Szarka Ilona

A csoport feladata, hatásköre:

- Az intézkedési terv végrehajtásához szükséges feladatok megoldására előterjesztést készít a képviselő testület ülésére.
- Évente beszámolót készít a végzett munkáról a Szociális és Egészségügyi Bizottság felé.
- Pályázati, alapítványi vagy egyéb anyagi forrásokat keres a programok megvalósításához, gondoskodik a pályázatok elkészítéséről.
- A célkitűzések, projektek megvalósulását, végrehajtását folyamatosan ellenőrzi a hivatali apparátus segítségével.

Feladatuk a veszélyforrások csökkentését célzó, a már kialakult területi és társadalmi szegregációs szint növekedésének megakadályozása érdekében az azonnali beavatkozások, illetve a hosszabb távon javulást eredményező fejlesztések, programok kidolgozása és koordinálása. Az akciócsoport megalakulását követően havi rendszerességgel ülésezik, egyeztetni a tervezetek kidolgozásának és megvalósításának folyamatát, vizsgálja eredményességüket, szükség esetén módosításokat eszközöl, kidolgozza az esetlegesen felmerülő problémák megoldását, hátráltató tényezők kiküszöbölésének módját. Feladatuk a saját szakterületük és a konkrét antiszegregációs tevékenység során szerzett tapasztalatok alapján a programok továbbfejlesztése, kiterjesztése azon területekre is, melyeknél felmerül a szegregálódás veszélye.

Az antiszegregációs terv eszközrendszerében előforduló minden elem és beavatkozás esetén szükséges az ózdi lakosság minél szélesebb körű tájékoztatása a programok céljairól, szükségességéről és fontosságáról. Mind a szegregált területek lakói, mind pedig a jobb környezetben élők meggyőzése fontos az intézkedések és az együttműködés jelentőségéről, a hátrányos, de megszokott környezetből való kikerülés, a lakókörnyezet átalakulásával járó változások iránti ellenérzet, valamint a társadalmi előítéletek minél nagyobb mértékű csökkentése érdekében. A lakosság széleskörű tájékoztatása a helyi médián (városi televízión, helyi illetve megyei sajtón) keresztül szükséges, ugyanakkor a konkrétan érintett területeken a közvetlenebb megkeresés és meggyőzés eszközeit is használni kell: lakossági fórumok szervezésével a lakosok számára lehetővé válik, hogy hangot adhassanak véleményüknek, kérdéseikre, esetleges kételyeikre, fenntartásaikra szakszerű választ kaphassanak. A közhivatalokban, közreműködő intézményekben kifüggesztett hirdetések szolgálják a tájékozódás lehetőségét, biztosítani kell az érdeklődők számára az egyénre szabott informálódást. A kommunikációs tevékenység megszervezése a programok, intézkedések bevezetésének szerves részét képezi, és a koordinációs iroda feladatkörébe tartozik.

A programok megvalósítása során nagy jelentőséggel bír a helyi illetve megyei illetőségű civil szervezetek bevonása. A szociális tevékenységek bővítése, szélesebb körű elérhetőségének biztosítása a tervek szerint részben civil szervezetek segítségével, feladatátvállalási szerződések formájában történik meg. A civil partnerek felkutatása, a velük való kapcsolattartás, a tevékenységek koordinálása szintén az antiszegregációs csoport tevékenységének részét képezi. A Cigány Kisebbségi Önkormányzat javaslata alapján együttműködés kerül kialakításra a Sukhar Közhasznú Alapítvánnyal, illetve tervezett a Magyar Máltai Szeretetszolgálat illetve a Magyar Vöröskereszt területi szervezeteivel, valamint a Fiatalokért Alapítvánnyal való együttműködés.

Ózd Város Önkormányzata a társadalmi deszegregációs, integrációs, esélykiegyenlítő és növelő célkitűzései megvalósítása érdekében módosítja Települési Esélyegyenlőségi Tervét, amely magába foglalja a Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Intézkedési Terv dokumentumát, elkészíti az Önkormányzat, mint 50 főnél nagyobb foglalkoztató Esélyegyenlőségi Tervét, és az Anti-szegregációs Tervet.

Ózd Város Önkormányzata vállalja, hogy az Anti-szegregációs Tervben és a Települési Esélyegyenlőségi tervben foglalt célkitűzések és intézkedések megvalósítása érdekében a város egyéb stratégiai dokumentumait - mint rendeletek, koncepciók, határozatok - összhangba hozza e két dokumentummal.

Az Önkormányzat a fejlesztések során a megrendelésekre pályázókkal szemben követelményként támasztja az alacsony státuszú lakosok alkalmazásának vállalását.

Az önkormányzat vállalja, hogy folyamatosan figyelemmel kíséri az esélyegyenlőség, deszegregáció és integráció előmozdítását szolgáló szakmai és pénzügyi uniós, országos, regionális, megyei forrásokat és azok elérése és bevonása érdekében lépéseket tesz. Ez irányú tevékenységét évente értékeli

Az antiszegregációs célok megvalósulásának monitoringja

A monitoring tevékenység egyrészt magában foglalja a célok teljesülésének mérését, illetve a célértékek felülvizsgálatát, ezen túlmenően azonban fontos bizonyos időszakonként felülvizsgálni a célok relevanciáját is. Az előbbi adatgyűjtések, mérések majd azt követő elemzések útján valósítható meg előre definiált output-, eredmény- és hatásindikátorok kalkulálása útján. A stratégia megvalósulásának monitoringja logikailag nem választható el az IVS időszakos felülvizsgálatától.

Az IVS megvalósulásának nyomon követését egy monitoring rendszer létrehozásával kell megalapozni. Ennek a rendszernek a működtetéséért a létrehozandó monitoring bizottság felel, amelynek tagjai: a CKÖ, a városi családsegítő szolgálat, a Munkaügyi Központ képviselője, valamint a bevont a civil szervezetek képviselői.

A szegregátumok adottságai, problémái elhelyezkedésüktől függetlenül hasonlóak. A következő adottságok a meghatározóak:

- alacsony iskolázottság
- oktatásból kimaradók magas aránya
- magas munkanélküliségi értékek
- roma népesség magas aránya
- leromlott állapotú, alacsony komfortfokozatú lakások
- eltartottak magas aránya
- rossz egészségügyi állapot
- szociális segélyezettek magas aránya
- leromlott lakókörnyezet
- vegyes jellegű lakásállomány, szociális bérlakások magas aránya.

A fenti problémák egyben kijelölik a szükséges beavatkozási irányokat is. Ezek közül kiemelhető a lakáskörülmények javítása, az oktatási integráció elősegítése, a foglalkoztatási helyzet javítása, illetve a szolgáltatásokhoz való hozzáférés támogatása. Ezek alapján a helyzetkép és a tervezett antiszegregációs beavatkozások a következőkben kerülnek kifejtésre.

5.3.2. A programok eszközrendszere

5.3.2.1. Lakhatási és mobilizációs integrációs program

A lakhatási integráció célja a rossz minőségű lakásállomány korszerűsítése, illetve felszámolása, az ott élők integrálása.

- Magasabb komfortfokozatú, egészségesebb szociális bérlakások biztosítása
- Lakókörnyezet rehabilitációja, életminőség javítása
- Segítség a lakástulajdonhoz jutáshoz.

Helyzetkép

Bérlakáshoz jutás feltételei

Ózd városban az önkormányzati bérlakáshoz jutás feltételeit Ózd Város Önkormányzatának az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek, az ezekhez tartozó területek bérletéről, valamint ezek bérleti díjáról szóló 19/2004.(IV.15.) számú rendelete szabályozza.

Ezen rendelet alapján a **szociális alapon történő komfort-nélküli bérlakások** bérbeadásáról a Lakásügyi Társadalmi Bizottság által összeállított bérbeadási lista tervezete alapján a Képviselő-testület dönt. A szociális alapon történő bérbeadásra vonatkozó névjegyzék-tervezeten a

kielégítési sorrend a rendeletet mellékletét képező pontrendszer alapján kerül meghatározásra. A sorrendet a Lakásügyi Társadalmi Bizottság javaslata alapján a Képviselő-testület állapítja meg. Mivel a rendelet nyilvános, a melléklete – a pontrendszer is - nyilvános. Ezen névjegyzéki jogosultság alapján azon komfort-nélküli lakások bérbeadására kerülhet sor, amelyek általában peremterületeken találhatóak, de a belvárosban is található komfort-nélküli lakások.

Önkormányzati bérlakás bérbeadására szociális alapon az igénylő akkor tarthat igényt, ha nincs lakása és az 1 főre jutó havi nettó átlag jövedelme a közös háztartásban élő személyek számát figyelembe véve a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegét – 28.500.-Ft - nem haladja meg. Nyugdíjasoknál ez az értékhatár 2.000 Ft/hó/fő összeggel magasabb.

Ózd városban a szociális bérlakások bérbeadása a megüresedő lakások függvényében történik, mivel új szociális bérlakás már több mint 10 éve nem épült, így a lakáshoz jutás névjegyzéki jogosultság esetén is több év.

Ugyanezen rendelet 63.§-a rendelkezik a piaci alapon történő bérlakáshoz jutás feltételiről. Eszerint Ózd városban az összkomfortos, komfortos és félkomfortos önkormányzati lakások pályázati eljárás keretében kerülnek bérbeadásra.

Pályázati eljárás keretében bérbeadott lakások:	
2004. évben	19
2005. évben	29
2006. évben	30
2007. évben	25
2008. évben	6

Az összes bérlakásból 66% a pályázati eljárás keretében bérlébe adott, és 34% a szociális alapon bérlébe adott lakások aránya.

A bérlő a lakásbérleti szerződés megkötése előtt köteles a lakás közüzemi mérőóráit a nevére átíratni és a szolgáltatási szerződéseket megkötni. Vannak lakóépületek, ahol a vízmérőórák hitelessége, illetve hiánya, valamint a bérlő három hónapon túli vízdíjtartozása miatti szolgáltatási szerződés felmondása miatt a kezelő társaság kénytelen a vízdíj továbbszámlázására és a díjak behajtására.

Jelenleg 211 három hónapon túli lakbér és vízdíj tartozót tartanak nyilván. Ebből 8 tartozó esetében a kilakoltatási időpont kitűzésével keresték meg a végrehajtókat.

A végrehajtási folyamatok figyelembevételével az elkövetkező időszakban 9 tartozással bíró lakáshasználó kilakoltatására kerülhet sor. A tartozókon belül a 17 kilakoltatási eshetőség 8 %-ot képvisel.

A lakbér nem fizetési miatt felmondott bérleti szerződés – a lakáson fennálló bérleti- és közüzemi díj hátralék teljes megfizetése és az ezt követő egy éves rendszeres fizetése után – egy éves időtartamra, pályázati eljárás lefolytatása nélkül újra köthető.

Önkormányzati bérlakás jogcím nélkülivé vált használója - az elhelyezésre jogosult jogcím nélküli használó kivételével - a jogcím nélküli használat első 2 hónapjában az alaplakbérnek megfelelő összeget, a 3. hónaptól kezdődően 8 hónapon át az alaplakbér kétszeresének megfelelő összeget, az ezt követő időben az alaplakbér két és félszeresének megfelelő összeget köteles megfizetni használati díj címén a bérbeadó részére.

Jelenleg 396 fő jogcímnélküli és 13 fő önkényes lakáshasználót tartanak nyilván:

- a jogcímnélküli lakáshasználók aránya 37 %
- az önkényes lakáshasználók aránya 1 % .

A jogcímnélküli lakáshasználók komfortfokozat szerinti megoszlása:

o összkomfortosban	22%
o komfortosban	22%
o félkomfortosban	18%
o komfortnélküliben	38%.

Önkényes lakásfoglaló 1 db félkomfortos és 12 db komfortnélküli lakásban található.

A nem szociális helyzet alapján bérbé adott lakáson belüli munkák (burkolatok, ajtók, ablakok és lakásberendezési tárgyak karbantartása, felújítása, pótlása, cseréje) elvégzéséről a bérbeadónak és a bérlőnek szerződésben kell megállapodniuk. Ha ilyen megállapodás nincs, a kisebb – karbantartási és felújítási – munkák a bérlőt, a nagyobb - pótlással és cserével kapcsolatos munkák – a bérbeadót terhelik.

A szociális helyzet alapján bérbé adott lakás esetén valamennyi, a lakáson belül szükséges kisebb és nagyobb munkák elvégzése, a költségek a bérlőt terhelik jelenleg. A szociális helyzet alapján bérbé adott lakások esetén a lakáson belüli kisebb és nagyobb munkák elvégzése azért terhelik a bérlőket, mert ha ez nem így lenne magasabb lakbért kellene fizetniük, melyhez a szükséges lakbér-támogatási forrás nem elegendő. Az önkormányzati rendeletben a szociális helyzet alapján bérbé adott lakások lakbérének mértéke nem tartalmazza a belső munkák ellenértékét.

A bérlő, a bérleti szerződés megkötésével egyidejűleg lakásbiztosítási szerződést köteles kötni a tetszése szerinti biztosító intézettel, a bérleti jog teljes tartamára köteles a lakásbiztosítási szerződést fenntartani, és annak meglétét a bérbeadónál évente igazolni. A lakásbiztosítás megkötése a bérlő javát is szolgálja, hiszen az önkormányzat csupán az épületre rendelkezik biztosítással. A biztosítás elmaradása miatt még nem volt példa lakásmegüresítésre. A bérlők elfogadják azt, negatív visszajelzés nem volt.

A város lakásállományának kicsit több mint 10%-a, ugyanakkor az önkormányzat tulajdonában lévő bérlakások 52,9%-a, a szociális bérlakás állományának pedig 91,3%-a található a szegregátumok területén. Mivel a szociális bérlakások nagyon nagy része szegregált területen található, jelenleg nehezen elkerülhető, hogy szegregátumban lévő lakás ne kerüljön szociális

alapon kiutalásra, ahogy az a lista alapján is látszik, az elmúlt években kiutalt lakások mindegyike szegregált területen található.

Kiutalt szociális bérlakások				
2004.	2005	2006	2007	2008
1. Ózd, Bánszállás tp. 3/2.	1. Ózd, Bánszállás tp. 35/2.	1. Ózd, Bánszállás tp. 16/8	1. Ózd, Bánszállás tp. 14/1.	1. Ózd, Kiserdőalja tp. 5/4.
2. Ózd, Mecsek út 165.	2. Ózd, Bánszállás tp. 11/5.	2. Ózd, Hétes tp. 5/3.	2. Ózd, Kiserdőalja tp. 19/4.	2. Ózd, Somsályfő tp. 38/2.
3. Ózd, Akna út 5.	3. Ózd, Akácós út 6/5.	3. Ózd, Bánszállás tp. 16/5	3. Ózd, Bánszállás tp. 14/2.	3. Ózd, Bánszállás tp. 12/4.
4. Ózd, Szőlőkalja út 41.	4. Ózd, Bánszállás tp. 15/5.	4. Ózd, Forrás út 14.	4. Ózd, Bánszállás tp. 15/3.	4. Ózd, Somsályi út 10/2.
5. Ózd, Óvoda út 4.	5. Ózd, Kiserdőalja 15/4.	5. Ózd, Váci M. út 7/3.	5. Ózd, Bánszállás tp. 14/3.	
6. Ózd, Rendelő út 3/1.	6. Ózd, Páfrány út 3/5.	6. Ózd, Szép út 3/3.	6. Ózd, Bánszállás tp. 15/5.	
7. Ózd, Akna út 7/4.	7. Ózd, Bánszállás tp. 47/4.	7. Farkaslyuk, Ötház út 3/1	7. Ózd, Bánszállás tp. 16/5.	
8. Ózd, Bánszállás tp. 5/6.	8. Ózd, Bánszállás tp. 47/4.	8. Ózd, Bánszállás tp. 47/4	8. Ózd, Bánszállás tp. 16/5.	
9. Ózd, Somsályfő 29/1.	9. Ózd, Bánszállás tp. 13/8.	9. Ózd, Bánszállás tp. 16/1	9. Ózd, Hétes tp. 26/1.	
10. Ózd, Bánszállás tp. 6/6.	10. Ózd, Bánszállás tp. 47/5.	10. Ózd, Akna út 7/7.	10. Ózd, Kiserdőalja tp. 3/2.	
11. Ózd, Kiserdőalja 13/1.	11. Ózd, Mecsek út 135.	11. Ózd, Kiserdőalja tp. 11/3.	11. Ózd, Hétes tp. 3/6.	
12. Ózd, Bánszállás tp. 6/7.	12. Ózd, Petőfi S. út 6/1.	12. Ózd, Kiserdőalja tp. 14/1.	12. Ózd, Akna út 9/2.	
13. Ózd, Kiserdőalja 13/4.	13. Ózd, Kiserdőalja 16/3.	13. Ózd, Hétes tp. 7/3.	13. Ózd, Bánszállás tp. 38.	
14. Ózd, Somsályi út ¼.	14. Ózd, Bánszállás tp. 11/4.	14. Ózd, Kiserdőalja tp. 10/4.	14. Ózd, Somsályi út 7/1.	
15. Ózd, Somsályi út 9/2.	15. Ózd, Somsály út 2/2.	15. Ózd, Hétes tp. 5/5.	15. Ózd, Váci M. út 9/2.	
16. Ózd, Bánszállás tp. 8/2.	16. Ózd, Váci M. út 6/4.	16. Ózd, Hétes tp. 10/1.	16. Ózd, Bánszállás tp. 16/6.	
17. Ózd, Bánszállás tp. 3/7.	17. Ózd, Kiserdőalja 14/2.	17. Ózd, Hétest p. 10/1.	17. Ózd, Akácós út 2/3.	
18. Ózd, Váci Mihály út ¼.	18. Ózd, Szép út 4/3.	18. Ózd, Mecsek út 165.	18. Ózd, Bánszállás tp. 13/1.	
19. Ózd, Bánszállás tp. 5/2.	19. Ózd, Váci M. út 4/4.	19. Ózd, Hétes tp. 10/5.	19. Ózd, Somsályi út 9/1.	
	20. Ózd, Váci M. út 7/2.	20. Ózd, Hétes tp. 2/1.	20. Ózd, Bánszállás tp. 39/5.	
	21. Ózd, Bánszállás tp. 35/2.	21. Ózd, Somsályi út 9/1.	21. Ózd, Bánszállás tp. 39/4.	
	22. Ózd, Bánszállás tp. 34/2.	22. Ózd, Somsályfő tp. 11/4.	22. Ózd, Somsályi út 7/3.	
	23. Ózd, Bánszállás tp. 34/2.	23. Ózd, Hétes tp. 1/1.	23. Ózd, Somsályfő 13/2.	
	24. Ózd, Akácós út 6/3.	24. Ózd, Hétest p. 10/6.	24. Ózd, Páfrány út 7/4.	
	25. Ózd, Somsályfő 11/4.		25. Ózd, Bánszállás tp. 13/2.	
	26. Ózd, Hétest p. 6/2.		26. Ózd, Bánszállás tp. 38/5.	
	27. Ózd, Váci M. út 8/3.		27. Ózd, Hétest p. 6/3.	
	28. Ózd, Somsályi út 7/1.		28. Ózd, Hétest p. 6/5.	
	29. Ózd, Váci M. út 8/2.		29. Ózd, Somsályfő tp. 22/1.	
	30. Ózd, Somsály út 8/2.		30. Ózd, Bánszállás tp. 39/1.	
			31. Ózd, Bánszállás tp. 39/5.	
			32. Ózd, Hétest p. 6/3.	
			33. Ózd, Hétest p. 6/5.	
			34. Ózd, Somsályfő tp. 22/1.	
			35. Ózd, Bánszállás tp. 39/1.	
			36. Ózd, Somsályi út 2/1.	

A telepi, szegregált környezetben bérbeadott lakásokba a bérlők nagy része szintén szegregált környezetből került, hiszen ezeken a telepeken – kivéve Velence telep – komfort-nélküli bérlakások találhatóak. Az alacsony komfortozatú lakásokat igénylők jövedelme kevés, legtöbbjük gyesből, családi pótlékból vagy segélyből él. Ezen lakások fenntartási költségei is alacsonyak, ezért igénylik ezeket. A Velence telepen bérbeadott lakások félkomfortos, illetve komfortos fokozatúak, bérbeadásuk pályázati eljárás keretében történik. Ezen lakások igényléshez jelenleg munkaviszonyból származó jövedelemmel kell rendelkeznie a pályázónak. Az itt bérbeadott lakások bérlőinek legtöbbje nem a telepi/szegregált környezetből költözik. A szabályozás

módosítása szerint a munkaviszonyból származó jövedelem helyett rendszeres jövedelem (munkabér, szociális és nyugdíjszerű jövedelmek) kerülnek a feltételek közé.

Ózd város önkormányzata a saját tulajdonú lakóingatlanjait kezelésbe adta az Ózdszolg Kht-nak, akik a befolyó bérleti díjakból és önkormányzati támogatásból próbálják meg a teljes állomány állagát megóvni és kisebb-nagyobb felújításokat végezni. Ezek a források eléggé szűkösek, a bérlők anyagi helyzete miatt a bérleti díjakat sem lehet nagyon megemelni, az önkormányzat pedig folyamatos forráshiánnyal küzd.

A tulajdonos Önkormányzat a 2007. évi költségvetésében 5 MFt felújítási keretet biztosított az Ózdszolg Kht-nak, mint kezelőnek, a folyamatosan megüresedő lakások és nem lakáscélú helyiségek újrahasznosításához szükséges feladatok végrehajtására, a társaság saját bevételéből 21 M Ft összegű karbantartási munkálatot valósított meg az elmúlt évben.

A szegregátumnak minősülő településrészekre a fenti összegekből 8,2 MFt lett felhasználva, 31,5 %-os arányban, ami tükrözi az összes bérlakásból a szociálisan bérbeadott lakások arányát.

Területi elhelyezkedés szerint:

Kiserdőalja telep	0,6 MFt	2,3 %
Hétes telep	0,8 MFt	3,1 %
Somsály telep	1,0 MFt	3,8 %
Velence telep	4,0 MFt	15,4 %
Bánszállás telep	1,8 MFt	6,9 %

A tavalyi év folyamán 102 lakás leadására került sor, ebből 15 lakást lakhatatlan állapotban vettek, illetve kaptak vissza a volt bérlőtől, használatól.

A lakosság mobilitásának és a területi szegregáció újratermelődésének elkerülésére irányuló tevékenységek:

- Városrehabilitációs keretből a város különböző területein lakásokat vásárol az önkormányzat, melyek egy részét szociális bérlakásként hasznosítják,
- A fiatalok otthonteremtési támogatásának segítségével a telepekről a fiatalok folyamatosan elköltözhetnek.

A bérlakás állomány bővítése, az újonnan vásárolt vagy épített lakások kiutalása, valamint az otthonteremtési támogatás lehetőségének biztosítása során az önkormányzat célul tűzi ki a szegregátumok lakosságának minél szélesebb körű bevonását, a mobilizációs programmal összhangban működve, az egyéni mobilizációs tervek figyelembevételével.

Beavatkozási területek

A lakhatási integrációs program célja, hogy a szegregátumok lakhatási körülményei közelítsenek a városi átlaghoz a lakások komfortosságának növelését lehetővé tevő infrastrukturális fejlesztések és a lakókörnyezet révén.

Az önkormányzat fontos feladatának tekinti a lakosság lakhatásának megőrzését, a különböző igényű és élethelyzetű családok lakáshoz jutásának segítését, a lakásállomány állagának megőrzését, illetve korszerűsítését, valamint a lakásállomány növelését.

A lakosság anyagi, és élethelyzetétől függően több ellátási forma is működtetése szükséges a bérlakáshoz, illetve az önálló lakáshoz jutás elősegítése érdekében, úgymint szociális bérlakás biztosítása, helyi támogatás nyújtása lakás építéséhez, illetve vásárlásához, telek vásárlásához, garzonházi valamint nyugdíjasházi elhelyezés.

- Pályázati lehetőségek kihasználásával folytatni kell az önkormányzat tulajdonában lévő összkomfortos, illetve komfortos lakások tömbrehabilitációját, illetve új bérlakások építését. A pályázati lehetőségekkel élni kell a szociális alapon bérbeadásra kerülő új, lakások építése esetén is, melyek esetében kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy ne szegregált területen történjen.
- A súlyos állagromlások megállítása mellett meg kell kezdeni azon elv érvényesítését is, hogy a rendszeresen fizető bérlők bérleményeinek felújítására, korszerűsítésére is sor kerüljön.
- Az önkormányzati tulajdonú ingatlanok állagát meg kell óvni, annak színvonalát emelni kell, azaz a felújításról folyamatosan gondoskodni kell. A felújítási folyamatoknak kapcsolódniuk kell a városrendezéshez és a városrehabilitációhoz.
- Ki kell munkálni olyan konstrukciókat, melyek a lakásbérleti díjak hátralékát csökkentik.
- Elsősorban a magasabb komfortfokozatú bérlakások mobilizációját kell támogatni, az alacsony komfortfokozatú lakásokat korszerűsíteni szükséges.
- A célok között is kiemelt jelentőséggel bír a nyugdíjasház kialakítása pályázati lehetőségek bevonásával, valamint a Velence telep részleges vagy teljes rehabilitációja szintén pályázati lehetőségek kihasználásával.
- Területrendezési rendelet, építési engedélyek kiadása szabályozásának felülvizsgálata, módosítása a szegregátumok és veszélyeztetett területek szegregáltságának további fokozódása érdekében.
- A lakásbérleti szerződések hosszabbítási és felmondási feltételeinek felülvizsgálata, jogcím nélküli használóvá válás esetében a körülmények vizsgálata, méltányossági alapon történő lakbér megállapítás, a szociális munka eszközeinek (adósságkezelő tanácsadás,

részletfizetési kedvezmény, ld. díjhátralék miatt jogcím nélkülivé válók esetében tervezett intézkedések) használata, amennyiben a lakó hátralék, illetve a bérleti szerződés megszegése miatt veszíti el jogosultságát. A jogcím nélküli használók számára segítségnyújtás a lakhatási körülmények megoldásában, megelőzve az esetleges még rosszabb körülmények közé kerülést. Ha a bérlő több éve lakik a lakásban, és rendszeresen fizeti a bérleti díjat, akkor külön tulajdonosi döntéssel bérlői jogviszonyt szerezhet, addig is ideiglenes szerződés formájában rendezendő a használat jogcíme.

- Díjhátralék miatt jogcím nélkülivé vált használók, illetve a már kilakoltatással fenyegetett családok esetében adósságkezelési, életvezetési tanácsadás és támogatás. Részletfizetési lehetőség biztosítása a hátralék visszafizetéséhez a lakók anyagi helyzetéhez igazítottan, szociális munkás segítségével követve a fizetési ütemezés betarthatóságára és betartására vonatkozó folyamatokat. Együttműködés és a törlesztőrészek rendszeres befizetése esetén a hátralék egy részének elengedésével a hátralékosok ösztönzése a méltányos fizetési feltételek betartására, a kilátástalanság érzetének csökkentésével. Amennyiben az előzőekben leírt folyamat nem jár eredménnyel, akár az együttműködés hiányából, akár pedig a lakók élethelyzetéből fakadóan, átmeneti elhelyezés biztosítása, segítségnyújtás a megoldás keresésben (pl. munkanélküliségi ok esetén tájékoztatás a foglalkoztatási programok lehetőségeiről, átképzési lehetőségekről).
- Adósságkezelési szolgáltatás újbóli bevezetése, összekapcsolása a részletfizetési programmal.
- A jelenleg díjhátralék miatt kilakoltatással fenyegetett bérlők esetében azonnali beavatkozásként szociális szakemberek által végzett helyzetfelmérés, annak megállapítása érdekében, hogy mely családok esetében fordítható vissza a folyamat, kerülhető el a kilakoltatás a fenti módszerek alkalmazásával,
- Amennyiben a bérlakás használatára szociális alapon jogosult személy körülményeiben pozitív változás lép fel, és ezáltal magasabb komfortfokozatú lakás fenntartására bizonyítottan képessé válik, a pályázati feltételeknek megfelel, elő kell segíteni a komfortnélküli lakásból való kikerülését.
- A szociális alapon bérbeadott lakások esetén a rendszeresen fizető, az ingatlant rendeltetésszerűen használó, annak állagmegóvását szem előtt tartó bérlők karbantartási és felújítási költségeit egyedi elbírálás alapján támogathatóvá kell tenni, akár részleges költségátvállalás, akár természetbeni támogatás (szakmai segítség vagy anyagok biztosítása) útján. A program kidolgozásáért az Antiszegregációs Csoport, megvalósításáért, működtetéséért a bérlakás állomány kezelésével megbízott Ózdszolg Kht. a felelős.

- Meg kell vizsgálni, hogy a szegregátumban élők közül kik azok, akik helyi támogatással önálló lakáshoz juttathatók, mobilizálhatók, ez a szegregáció csökkentését eredményezi. Cél a szociális bérlakások területi koncentrációjának csökkentése és azok integrált elhelyezése. Vizsgálati program kidolgozása, felmérések elkészítése, mobilizációs intézkedési terv elkészítése a szociális osztály és az antiszegregációs csoport közreműködésével. A program kidolgozását követően egyéni mobilizációs tervek készítése az érintett lakók, családok helyzetéhez alkalmazkodva, a mobilizáció megfelelő eszközének kiválasztásával.
- A szegregált területekről való kikerülést követően a szociális munka eszközeivel elő kell segíteni a megváltozott életkörülményekhez való alkalmazkodás, az új környezetbe való beilleszkedés folyamatát, itt szintén biztosítani kell az életvezetési tanácsadás lehetőségét.
- A megüresedő komfortnélküli bérlakások esetében a közművesített területeken az önkormányzat célul tűzi ki a bérlakások komfortosítását, amennyiben a komfortfokozat növelése nem megvalósítható, akkor csak a szegregátum lakójának kerülhet kiutalásra. A megüresedő, tömbökben elhelyezkedő, kisméretű komfortnélküli bérlakások esetén helyzetfelmérés a szomszédos lakáshoz való csatolás lehetőségének vizsgálata céljából. A lakások összevonása a szegregált területeken tapasztalható túlszűfoeltság, az életkörülmények javítását célozza.
- Garzonház kialakítása: 35 éven aluli, egy- kétgyermekes és gyermektelen fiatal házaspár legfeljebb két gyermeket egyedül nevelő, valamint egyedülálló fiatalok átmeneti - 1 évig tartó - elhelyezésére szolgáló létesítmény. Garzonházban lévő bérlakásban elhelyezésre jogosultak lehetnek azok, akik érvényes lakásigénylással rendelkeznek, melyen meg kell jelölni, hogy átmeneti időtartamra a garzonházban kérnek elhelyezést, és kötelezettséget vállalnak meghatározott havi elő-takarékosság teljesítésére, valamint önálló, rendszeres jövedelemmel rendelkeznek.
- Kiléptető program (szociális munkás segítségével). A szociális lakásellátás új elemének kialakítása Ózdon. Önkormányzati beruházással, önkormányzati területen olyan lakások építése, illetve meglévő bérlakások átalakítása a cél, amelyek alapszintű lakhatást biztosítanak a bérlők részére (alapszintű lakhatás: komfortos, egyedi fűtéssel ellátott, takarékos tervezéssel kialakított lakás). A bérlők életvitelét szociális munkás segíti, megteremtve a másik bérlakásba költözés esélyét. A beavatkozás a város rehabilitációs programjával kapcsolódik össze, olyan bérlőket érint, akiket nem lehet egy magas minőségű lakásba elhelyezni rögtön, mivel nem tudnák fenntartani, hanem egy alacsonyabb, takarékosabb komfortfokozatúba. A kiléptető program keretében nem kerülhetnek kialakításra lakások a szegregált vagy szegregáció által veszélyeztetett területeken, elhelyezkedésük nem lehet tömbösített, hiszen elsődleges céljuk a szegregált területen élők megfelelőbb környezetbe jutásának elősegítése.

- A telepeken lévő lakásállomány, lakókörnyezet rehabilitációjának elősegítése érdekében az beruházások tervezése során a szegregátumok lakóit is be kell vonni, tájékoztatni őket a munkálatok jelentőségéről, érdekeltté tenni őket: akár közmunka végzése által működhetnek közre saját környezetük színvonalának emelésében. Mind a magántulajdonban lévő, mind pedig az önkormányzati tulajdonú lakások esetében a hátrányos helyzetű családok számára felújítási anyagok, eszközök biztosítása a lakóingatlan renoválásához, a szegregátum közterületeinek rendezése kapcsán végzett közmunka programban, egyéb képzési vagy foglalkoztatási programban való részvétel esetén. Ezáltal együttesen kezelhető a lakhatási, képzési és foglalkoztatási problémák enyhítése a szegregátumok területén. A telep rehabilitációt minden esetben konkrét és pontos felméréseknek kell megelőznie, amelyekben nem csak a lakóingatlanok és közterületek állapotát, a beavatkozások típusát, fontossági sorrendjét kell meghatározni, hanem egyben az ott élő népesség foglalkoztatottsági szintjét, szakképzettségi összetételét is vizsgálni szükséges, hogy a konkrét munkálatok megkezdését megelőzően sor kerülhessen a szükséges képzések megszervezésére, lefolytatására. A szegregált területek lakókörnyezetének rehabilitációja során egyben sor kerül az ott élők munkaerőpiaci esélyeinek növelésére is: a képzést követően munkalehetőségre és ezáltal szakmai gyakorlatra tehetnek szert, egyfajta tranzitfoglalkoztatás keretén belül, miközben aktívan közreműködnek saját környezetük helyreállításában. Az ASL koncentrációjának csökkentése ezáltal a helyben élő lakosság megtartásával - a környezet infrastrukturális fejlesztése, az épületek felújítása mellett - a képzettségi és foglalkoztatási szint emelésével történik meg. A szegregált területek nagy kiterjedése és népessége miatt a program kidolgozása után folyamatos működtetést igényel.
- Új ingatlanok építésének elősegítése, kedvezményes árú telkek biztosítása az építkezni szándékozó ózdi fiatalok számára.
- Lakásvásárlás esetén megadott feltételek mellett önkormányzati támogatás nyújtása kamattámogatás formájában.
- Ózd Város Önkormányzatának 19/2004.(IV.15.) számú rendeletének (lakásrendelet) módosítása az alábbiak tekintetében:
 - a Lakásügyi Társadalmi Bizottság összetételére vonatkozó paragrafus kiegészítése a CKÖ delegálási jogával,(3.§)
 - a szociális bérlakások komfortfokozatára vonatkozó korlátozó szabály törlése, (VIII.fejezet). A rendelet szövegéből - ideértve különösen a VIII. fejezet egészét - minden ezzel kapcsolatos korlátozás törlésre kerül, az említett fejezet szabályai a komfortfokozat megjelölése nélkül, általában a bérlakásokra vonatkoznak. Ennek értelmében ki kell

alakítani egy méltányos bérleti díjszabást a nem komfort nélküli lakások szociális célú bérbeadására.

A rendeletben nem az egyes lakások vonatkozásában kerül megjelölésre annak státusza, hanem a bérleti jogot szerző családok jövedelmi viszonyainak mérlegelése alapján állapítják meg, hogy az adott lakást szociális, vagy költség alapú bérleményként vehetik használatba. Ez a szabályozás nagyobb teret ad az önkormányzat kötelezően vállalt lakhatási integrációs tevékenységének

- a jogcím nélküli lakáshasználók helyzetének rendezése, a lakáshasználati díj mértékének újra szabályozása, (18.§): az önkormányzat a lakáshasználati díj megállapításánál jelentősen mérsékli a lakbérnövekedés volumenét, illetve kötelezettséget vállal arra, hogy a jogcím nélküli lakáshasználók esetében megteremti annak lehetőségét, hogy a családokat bevonják az antiszegregációs tervben meghatározott foglalkoztatási, képzési, lakásfenntartási, adósságkezelési programokba, és megfelelő együttműködés mellett az érintettek bérleti jogot szerezhetnek.
- a díjhátralékhoz köthető szabályozás módosítása. A lakbér nem fizetése miatt felmondott bérleti szerződés esetén – a lakáson fennálló bérleti- és közüzemi díj hátralék teljes megfizetése, illetve a bérbeadóval kötött részletfizetési megállapodásban rögzített feltételekkel - egy éves ideiglenes szerződés köthető. Az ideiglenes szerződésben foglalt feltételek teljesülése esetén a bérleti szerződés pályázati eljárás lefolytatása nélkül újra köthető. A lakásbérleti szerződést a lejártát megelőzően legfeljebb 5 évvel meg lehet hosszabbítani, amennyiben bérlőnek a lakásbérleti jogviszonyával összefüggő tartozása vagy egyéb közüzemi díj tartozása nincs, illetve a hátralékok megfizetésére a bérbeadóval megkötött részletfizetési megállapodással rendelkeznek. A bérleti szerződés meghosszabbításához a bérlőnek igazolnia kell, hogy sem bérleti- sem közüzemi díj tartozása nincs, illetve a bérbeadóval megkötött részletfizetési szerződése van
- a lakásbiztosítás kötelezővé tételének törlése, a biztosítás megkötésének vállalása a pályázat elbírálása, illetve a szociális alapon történő lakások kiutalása szempontjából előnyt jelent.
- az élettársi kapcsolatra vonatkozó szabályok módosítása (8.§.2.)Az önkormányzati lakás bérlője az (1) bekezdésben felsoroltakon kívül a Polgármesteri Hivatal hozzájárulásával fogadhatja be élettársát, nagyszülőjét, gyermeke házastársát illetve élettársát, testvérét és annak házastársát, élettársát valamint a felsoroltak kiskorú gyermekét. A Polgármesteri Hivatal a bérlő élettársa és egyenesági rokona vonatkozásában a hozzájárulást nem tagadhatja meg.
- az életveszélyessé nyilvánított lakásokra vonatkozó szabályok pontosítása,(25.§) Ha az építésügyi hatóság által a bérlőnek felróható okból életveszélyessé nyilvánított lakásban

lakók saját elhelyezésükről gondoskodni nem tudnak, elhelyezésükről a tulajdonosnak kell gondoskodni.

- a szociális célú bérlakásra jogosultság jövedelmi határainak módosítása.

Az ismertetett beavatkozások, lakáspolitikai módosítások, programok a szegregátumok szociális rehabilitációjának három szintjét célozzák meg (melyek egyben a hozzájuk tartozó intézkedések időbeli ütemezésének is alapját képezik):

- a szegregátumokban és a veszélyeztetett területeken meg kell akadályozni a lakhatási körülmények további romlását, csökkenteni a jogcím nélküli használók és a kilakoltatással fenyegetettek arányát, mindezt olyan eszközök használatával, melyek nem a tömeges ki- és átköltötést célozzák meg, hanem a jelenlegi helyzet oldását, a lakosság megtartását célozzák meg.
- Az önkormányzat bérlakás-állomány és komfortfokozat-növelési szándékai mellett a szegregált területen élők számára elő kell segíteni saját lakókörnyezetük színvonalának emelését, minél komplexebb (képzési és foglalkoztatási programokkal kapcsolódó) formában, a szabályozásoknak elő kell segíteni mind a komfortfokozat növelését, lakások felújítását célzó egyéni szándékokat, mind pedig a magasabb komfortfokozatú lakásba való költözés iránti igény kielégítését.
- A saját lakáshoz jutás támogatása, a kiléptető program, a nyugdíjasházak és garzonházak kialakítása, a lakókörnyezet rehabilitációval összekapcsolt képzési és tranzitfoglalkoztatási program kapcsán szerzett munkaerő-piaci előnyök a szegregált területekről integrált környezetbe történő önkéntes elmozdulásra ad lehetőséget és biztosít ehhez támogatást (természetesen minden program esetén szempont, hogy nem kerülhet olyan módon megvalósításra, mely esetlegesen újabb szegregátum kialakulásához vezethet, és a különböző programok tervezési folyamata során elengedhetetlen az egyeztetés).

5.3.2.2. Oktatási integráció

Ózd városa Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervet készített, elősegítve ezzel azt a folyamatot, hogy a minőségi oktatás az intézményekben mindenki számára elérhető legyen.

A tanulók iskolai továbbhaladását és sikerességét számottevően befolyásolja, hogy milyen mértékben és hogyan jutnak hozzá az információhoz és a tudáshoz. A műveltség közvetítésében nem csak az óvoda, iskola, hanem a család, a média és a kortárs csoportok is jelentős szerepet játszanak. A hazai és nemzetközi vizsgálatok rendre kimutatják, hogy a tanulók teljesítményében szisztematikus és stabil különbségek tapasztalhatók mind a családi háttér, mind a lakóhely tekintetében. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele - az egyenlő hozzáférés biztosításán túl - olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik a meglévő hátrányaikat és javítják iskolai sikerességüket.

Kiemelten fontos horizontálisan érvényesítendő szempont az érintett intézmények oktatásszervezési gyakorlatának áttekintésével, illetve az intézmények tanulói összetételének összehasonlításával annak vizsgálata, hogy érvényesül-e a városban a diszkrimináció mentesség, a szegregációmentesség, és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása.

Helyzetkép

A 2006.évi adatok alapján Ózd népességének 15,5%-a gyermekkorú (0-14 éves). A városban közel kétezer fő 15-18 év közötti fiatalok száma. Így a lakosság 20 %-a gyermek vagy fiatalkorú.

A közoktatásról szóló törvényben meghatározott feladatok végrehajtása, szolgáltatások megszervezése a helyi önkormányzatok feladata. Ózd Város, mint fenntartó önkormányzat kizárólag helyben biztosítja mindazokat a közszolgáltatásokat, amelyek az óvodai nevelés, illetve az általános iskolai nevelés-oktatás terén az intézményhasználói kör igényeként megjelenhetnek. Ebbe nem csak az említett intézménytípusok alapfeladatainak ellátása értendő, hanem valamennyi olyan – szakszolgálati, illetve gyermekjóléti – ellátás is, amely kapcsolódik egyfelől az óvodáztatáshoz, iskoláztatáshoz, másfelől a szociális feltételekhez is.

A hátrányos helyzetű, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók esélyegyenlősége szempontjából ennek a ténynek meghatározó és elismerést érdemlő jelentősége van.

Ózd Város népességi mutatói (negatív demográfiai trend, elöregedés) alapvetően nem térnek el az országos mutatóktól, ugyanakkor a szociális feltételrendszer tekintetében alulmúlja azokat (a külterületen élők aránya 11,6 %, és az etnikailag szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élők aránya 5,9 %). A hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók aránya ez utóbbi népességcsoportban meghaladja a városi átlagot, a közoktatási szolgáltatásokba történő célirányos bevonásuk egyértelmű intézkedéseket kíván.

A településen élők szociális helyzetének vizsgálatakor figyelmet érdemlő tényezők:

- a külterületen élő 3 – 5 éves gyermekeknek több, mint 15%-a nem jár óvodába és az óvodai nevelésben részesülők között is 20%-ot meghaladja a 3H-s arány, míg
- az általános iskolások között 25% fölötti az arányuk,
- az etnikailag szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek/tanulók mutatói aggasztóak: a 3-5 évesek 20%-a nem jár óvodába, a halmozottan hátrányos helyzetűek aránya az óvodások körében 36,3%.

Az önkormányzat az óvodai szolgáltatást 14, az általános iskolai szolgáltatást 10 feladat-ellátási helyen biztosítja, ami azonban nem jelent ennyi önálló közoktatási intézményt. Más szóval: az intézményhálózat racionalizálása (intézményegységek, tagintézmények létrehozása) megtörtént és jelenlegi formájában működőképességnek bizonyul.

Az **óvodai ellátást** a fenntartó önkormányzat kötelező feladatként teljesíti és az jelenleg 15 feladat-ellátási helyen valósul meg. Az intézmények területi, megközelíthetőségi elhelyezkedése jó. Az óvodáztatásra irányuló szülői igények kielégítése maradéktalan, elutasítás nem történik. Figyelmet érdemel viszont, hogy a 3 – 5 éves gyermekek szüleinek egy része nem írja be gyermekét a területileg illetékes óvodába. A jelenleg működtetett 1200 óvodai férőhelyen 1316 beíratott gyermek ellátása valósul meg, ami közel 110 %-os kihasználtságot jelent. Az óvodába beíratott gyermekek között a halmozottan hátrányos gyermekek aránya 12,8 %, viszont a be nem íratottak közötti arányszámuk 20 %.

A szegregátumok közoktatási helyzetének összefoglaló elemzése alapján látható, hogy két intézmény, a Bánszállási és a Tétényi Úti Óvoda esetében jelentős problémák kerültek feltárára.

A Bánszállási Óvodát 2005-ben felújította az önkormányzat és a félnapos óvodából melegítőkonyhával ellátott egész napos óvoda lett. A 25 férőhelyes óvoda feltöltöttsége magas, 120 %. A tényleges kihasználtság 70-75 %, mert a gyermekek betegség, családi és egyéb szociális okok miatt sokat hiányoznak. Jelenleg 30 főnél nincs nagyobb igény az óvodára, mert sok családnál a gyermekek magas száma miatt az anyák nem adják a 3 éveseket óvodába. A minőségi pedagógiai munka javításához „roma dajka” felvételét tervezik a közeljövőben, az óvoda bővítése pályázati források keresésével a jövőben elsőbbséget élvez.

Az önkormányzat tervezi a Tétény Úti Óvoda 50 férőhellyel való bővítését. Ezt a fejlesztés vagy új épület építésével vagy ingatlan vásárlásával kívánják megoldani. Ez az 50 férőhely bővítés lehetővé teszi a bánszállási ellátatlan gyermekek igény szerinti beóvodázását is. Az óvodáskorúak szállítása a város intézményének tulajdonában lévő 20 személyes busszal megoldható.

Alsófokú oktatási intézmények	Tanu- lók sz.	Tan. csop. sz.	1 csop- ra jutó tan. száma	Összes étk. száma	Napk. tan. sz.	Napk. csop. sz.	Iskola- ottho- nos tan. száma	Iskola- ottho- nos csop. száma	1.oszt. száma	8. oszt. száma	Bejáró tan. száma	Szakos ellátotts. %	Könyvtári egys. száma	Hátr. helyz. tan. sz.	Ebből halm. hátr.h. tan. sz.	*SNI tan. sz.	Magán- tanulók száma	Kisebbs. okt-ban rés. száma	Vesz. helyz. tan. sz.
Apáczai Általános Iskola	259	14	19	135			24	1	24	38	7	80	6528	226	100	1	7	259	26
Árpád Vezér Úti Általános Iskola	421	20	21	288	28	1	180	9	60	39	59	100	21056	396	128	11	2	222	86
Bem Úti Általános Iskola	446	25	18	243	56	2	32	2	68	44	50	82	23780	383	171	1	6	112	
Bolyky Tamás Általános Iskola	411	16	26	285	53	2	50	1	57	47	70	98	12160	153	35				
Csépány- Somsály ÁMK	168	8	21	76	27	1			23	20	10	93	4382	113	17	3	2	76	
Petőfi S. Általános Iskola	395	19	21	157			46	2	57	37	14	96	16123	316	147	8	6	21	12
Sajóvárkonyi ÁMK	425	21	20	236	25	1	45	2	73	37	1	98	14176	361	199	6	13	290	124
Szabó L. Általános Iskola	336	14	24	182	58	2	23	1		45	30	97	21141	162	12	9	1		1
Újváros Téri Általános Iskola	421	16	26	296	59	2	55	2	52	45	27	100	15025	152	14	1			5
Vasvár Úti Általános Iskola	625	25	25	414	226	8			86	87	82	100	20491	279	37	1	2		4
Ált. iskolák összesen 2007.10.01.	3907	178	22	2312	532	19	455	20	500	439	350	94	154862	2541	860	41	39	980	258

Az **általános iskolák**ban tanulók nevelése-oktatása jelenleg 10 feladat-ellátási helyen valósul meg. A jelenleg 3907 fő összes létszámból 1 %-nyi a magántanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók aránya, míg a gyógypedagógiai ellátásra szorulókat mutatója (az integráltan foglalkoztatott sajátos nevelési igényűeken kívül) 5,3 %. A halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya 22 %.

A Szabó Lőrinc Általános és Szakiskolát 2008/2009 tanévtől bezárják, mert életveszélyessé vált az épület. A tanulók átcsoportosításra kerülnek a meglévő 9 iskolába, a folyamat során figyelembe kell venni az antiszegregációs törekvéseket.

Az Ózd Város által fenntartott óvodai és általános iskolai hálózatban összesen 5223 gyermek/tanuló nevelése/oktatása valósul meg, akik közül 1028-an halmozottan hátrányos helyzetűek, ami 19,7 %-os arányt jelent.

A településen a középiskoláztatást biztosító hálózatnak csak egy része jelenik meg Ózd Város önként vállalt feladatellátásaként, további középiskolák a BAZ Megyei Önkormányzat fenntartásában működnek.

A város általános iskoláiban igen polarizált a **halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya**. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók meghatározott többségének jelenléte 5 iskolára koncentrálódik, ami nem alapvetően újkeletű jelenség, kialakulása pedig számos tényezőre vezethető vissza. A 3H-s tanulók 25 % feletti aránykülönbsége a következő viszonylatokban áll fenn:

- Sajóvárkonyi ÁMK: a II. kategória valamennyi (5) iskolájával,
- Apáczai Csere János Á.I.: a II. kategória valamennyi (5) iskolájával,
- Bem Úti Á.I.: a II. kategória 4 iskolájával,
- Petőfi Sándor Á.I.: a II. kategória 2 iskolájával.

A fenti aránykülönbségek feloldására, az iskolakörzetek módosítására vonatkozó tervezet elkészítése folyamatban van.

A szegregátumok helyzetelemzéseinek összefoglalásában már kifejtésre került, hogy a város közoktatási intézményei közül a szegregált területek által 7 általános iskola érintett, és ezek közül kiemelt figyelmet érdemel a HHH és veszélyeztetett gyermekek arányát tekintve az Apáczai Csere János, az Árpád Vezér Úti, Bem Úti és a Petőfi Sándor Általános Iskola, valamint a Sajóvárkonyi ÁMK. Az országos kompetenciamérés 2006. évi mutatói az alábbi táblázatban láthatóak.

Az országos kompetenciamérés mutatói (2006.)	Eredmény		Teljesítmény	
	az országos átlaghoz képest		az országos átlag %-ában	
Az iskola neve	JOB	GYENGÉBB	iskolai	2H/3H
Apáczai Csere János Általános Iskola és Óvoda		X	65	55
Árpád Vezér Úti Általános és Szakképző Iskola		X	70	70
Királd Általános Iskola				
Domaháza Általános Iskola				
Bem Úti Általános Iskola és Óvoda		X	85	n.a.
Bolyky Tamás Általános Iskola	X		102,5	n.a.
Brassói Úti ÁMK Szabó Lőrinc Általános és Szakképző Iskola		X	98,5	94,6
Csépány-Somsály ÁMK Csépányi Általános Iskola		X	81,7	n.a.
Petőfi Sándor Általános Iskola és Óvoda		X	82,5	74,4
Sajónémeti Általános Iskola				
Sajóvárkonyi ÁMK Általános Iskola		X	71,7	n.a.
Újváros Téri Általános Iskola	X		104,6	n.a.
Vasvár Úti Általános Iskola	X		101,8	n.a.

Az adatok azt tanúsítják, hogy az objektív teljesítménymérés eredményei abban a 2 érintett általános iskolában haladják meg az országos átlagot, amelyekben igen alacsony a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya. Az országos átlagtól elmaradó intézmények esetében vagy nincs szignifikáns különbség az iskolai összesített átlag és a halmozottan hátrányos helyzetűek teljesítménye között, vagy nincs is adat az utóbbira. Ezek a mutatók egyértelmű szakmai feladatot körvonalaznak az érintett nevelőtestületek számára: mind a szövegértés, mind a matematikai képességfejlesztés terén javítani kell az átlagteljesítményt és ezen belül a 3H-s tanulók eredményeit is.

Az érintett intézmények komplex fejlesztését szolgáló programok tervezése szükséges az oktatás színvonalának növelése, és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének biztosítása érdekében.

A továbbtanulási irányok és arányok vonatkozásában kimutatható, hogy

- az érettségit adó iskolatípusokban történő továbbtanulás aránya szegregátumok által súlyosan érintett intézményekben nem éri el az a város általános iskoláira jellemző átlagot (a már említett, kiemelt 2 általános iskola kivételével),

- a 2H-s, 3H-s tanulók arányszáma gimnázium és szakközépiskola esetében alulmúlja az iskolai mutatókat, ami azt jelenti, hogy ezen tanulók meghatározó többsége szakiskolába kerül,

- az érintett intézmények közül 3 iskola jelezte, hogy végzős tanítványai között előfordult tovább nem tanuló eset is, és ezek többsége a 2H-s, 3H-s tanulók közül került ki. Mindhárom intézmény a szegregált területek által súlyosan terhelt iskolák közé tartozik.

Továbbtanulási mutatók (%) a 2005/2006. tanévben:	Gimnázium		Szakközép- iskola		Szakiskola		Speciális szakiskola		Nem tanul tovább	
	össz es	2H/3H	össze s	2H/3H	össze s	2H/3H	össze s	2H/3H	össze s	2H/3H
Apáczai Csere János Ált. Isk.	34	0,8	8	0,8	58	38	-	-	-	-
Árpád Vezér Úti Ált. Isk.	8,2	6,9	38,8	37,9	51	51,8	-	-	2	3,4
Bem Úti Ált. Isk.	24	n.a.	34	n.a.	18	n.a.	20	n.a.	4	n.a.
Bolyky Tamás Ált. Isk.	37	0	43	60	9	0	-	-	-	-
Csepányi Ált. Isk.	6,6	100*	46,7	71,4	46,7	100*	-	-	-	-
Petőfi Sándor Ált. Isk.	15	0	47	20	36	76	-	-	2	4
Sajóvárkonyi ÁMK	2,6	-	17,9	15,7	79,5	84,2	-	-	-	-
Érintett iskolák összesen	18,2		33,6		42,6		2,9		1,1	
Általános iskolák összesen:	36,6		43,1		19		1,3		-	-

Általános iskolák összesen:
jelölés: helyi értelmezés szerint

Jelenleg nem áll rendelkezésre információ, hogy a napközis és egyéb tanórán kívüli foglalkozásokon résztvevőknek hány %-a hátrányos helyzetű. Ennek pótlása, a felmérések elkészítése az oktatási integrációs feladatok alapvető eleme.

Ózd Kistérségi Pedagógiai Szakszolgálat

Mint szakszolgálat a szülők és a pedagógusok nevelőmunkáját, valamint az óvodák, iskolák feladatainak ellátását segíti és a pedagógiai szakszolgálat rendszerébe illeszkedik bele.

Tevékenységi köre:

- gyógypedagógiai tanácsadás,
- korai fejlesztés és gondozás,
- fejlesztő felkészítés
- nevelési tanácsadás,
- logopédiai ellátás,
- továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás,
- gyógytestnevelés.

A nevelési tanácsadóban dolgozók különböző szakképesítésű munkatársak (pszichológus, fejlesztő pedagógus, logopédus,) ambuláns rendelésen látják el a gyermekpszichológiai és

fejlesztő pedagógiai diagnosztizálást és gondozást, dokumentált módon valósítják meg az iskola-alkalmassági vizsgálatokat.

Beavatkozási területek

a.) Szegregációmentes intézményszervezés

- A szegregáltságot tanúsító iskolai mutatók folyamatos megszüntetése, a beiskolázás megfelelő szabályozása. Az iskolai körzethatárok „kiegyenlítő” célzatú módosítása mellett szükséges a lakosság széleskörű informálása, meggyőzése az intézkedés szükségességéről, mind az eddig kevésbé érintett intézmények tanulóinak toleranciája, mind pedig a hátrányos helyzetű leendő tanulók igényeinek megváltoztatása érdekében. (A hátrányos helyzetű tanulók a tapasztalatok alapján szívesebben választják a már amúgy is magas HHH aránnyal bíró intézményeket, míg az alacsony HHH értéket mutató iskolákban ellenállás alakulhat ki az „odacsoportosított”, elsősorban szegregált jellegű területekről érkezőkkel szemben.)
- Figyelmet érdemlő tényező, hogy az emelt szintű oktatásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya nem éri el az adott iskolában kimutatható összesített arányszámukat, vagyis: a „minőségi” szolgáltatásokhoz való hozzáférésük korlátozott.
- A város vizsgált intézményei között jelentős eltérés van a lemorzsolódási, vagy továbbtanulási mutatókban. Ennek megfelelően szakmai beavatkozás (az érintett intézmények komplex fejlesztését szolgáló programok) tervezése szükséges az oktatás színvonalának növelése, és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének biztosítása érdekében.

Fentiekből adódóan egyértelmű következtetésként adódik, hogy fel kell tárni a kialakult szegregáció létrejöttének okait, és az akciótervben ki kell dolgozni megszüntetésének stratégiáját mérhető, számszerű adatokkal, évenkénti ütemezéssel. A közoktatási szegregációs folyamatok vizsgálatát, az antiszegregációs törekvések kapcsán szükséges átszervezési folyamatokat külső szakértő bevonásával javasolt elvégezni.

- Ózd Város önkormányzat vállalja az óvodai és iskolai körzethatárok felülvizsgálatán túlmenően, hogy a HHH gyermekek 25%-ot meghaladó aránykülönbségének elkerülését célul tűzi ki és érvényesíti az újonnan induló évfolyamok esetében a csoport és osztály szervezés során mind az egyes tagintézmények között, mind a tagintézményeken belül.
- A 13. szegregátum esetében a HHH gyermekek viszonylag alacsony aránya valószínűleg az erről szóló nyilatkozatok kitöltésének hiányosságából fakad. A jogszabály alapján a HHH nyilatkozatok önkéntesek. A Szociális és Egészségügyi Ügyosztály mindent elkövet, hogy nyilatkozzanak az iskoláztatásuknál a személyiségi jogok figyelembevételével. Az oktatási

intézmények segítségével tervezik a HHH tanulók felmérésének pontosítását. A körzethatár módosításnál figyelembe vételre kerülnek a leírtak.

- o A külterületi és etnikailag szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek óvodáztatásának biztosítása (óvodáztatási támogatás, a szülők széleskörű bevonása, tájékoztatása a lehetőségekről).
 - a város óvodáztatási helyzetének feltárását szolgáló felmérés elkészítése. Az óvodai létszámbővítés kidolgozásakor elsődleges szempont kell legyen az óvodai nevelés integráltságának megvalósíthatósága, illetve a HHH gyermekek minél szélesebb körű elérése.
 - Óvodai kapacitás bővítése. A városban az óvodai férőhelyek száma nem éri el a tényleges igények mértékét és ezt a hiányosságot fokozza a külterületen, illetve szegregált lakókörnyezetben élők jellemző mutatója (az óvodai szolgáltatást igénybe nem vevők aránya). Ez a tény a kapacitás bővítésének igényét veti fel, különös tekintettel a már említett halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek időben történő óvodáztatására, a szocializációs folyamat szervezett megvalósítására. A óvodák közül a két legterheltebb intézmény (Bánszállási és Tétény Úti Óvoda) a szegregátumok vonzáskörzetében található, ezek felújítása, bővítése elsőbbséget élvez.
 - Az óvodáskorú gyermekek óvodai nevelésbe minél nagyobb arányban történő bevonását célzó intézkedések kapcsán jelentkező többlet igények kielégítésére - a már említett kapacitás bővítésen kívül - az önkormányzat civil szervezetekkel feladatellátási szerződés formájában is keresi a megoldást.
 - A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szervezett óvodáztatásának révén esélyegyenlőségük biztosítása és előmozdítása.
- o A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók „beazonosítása” feltételeinek maradéktalan megteremtése, a dokumentáltság érvényesítése.
- o A 3H-s tanulók arányának növelése az Útravaló program megvalósításában.
- o A kompetenciamérési eredmények dokumentáltságának és nyilvánosságának biztosítása.
- o A 3H-s tanulók emelt szintű oktatásban való részvételi arányának növelése.
- o Jelenleg nem áll rendelkezésre információ, hogy a napközis és egyéb tanórán kívüli foglalkozásokon résztvevőknek hány %-a hátrányos helyzetű. Ennek pótlása, pontos nyilvántartása elengedhetetlen.
- o Valamennyi oktatási intézményben a roma tanulók arányának megfelelően az etnikai oktatás megteremtése, bővítése szükséges. A jogszabályok szerint csak azt lehet kisebbségi oktatásban részesíteni, aki ezt írásban is kéri, hangsúlyt kell fektetni a szülők informálására a nyilatkozat aláírásának jelentőségéről.

- Tekintettel arra, hogy mind a továbbtanulási mutatók, mind a kompetencia mérések eredményei rendkívül rosszak a HHH gyerekek esetében, ÓZD Város Önkormányzata elkötelezte magát a HH-HHH és SNI gyermekek közoktatási esélyegyenlősége megteremtése mellett, amely érdekében célul tűzte ki, hogy a HH-HHH és SNI gyermekek:
 - pontos feltérképezésre kerüljenek,
 - kompetencia méréseik eredményei megközelítsék, elérjék a városi és/vagy országos átlagot,
 - az érettségit adó iskolatípusban való továbbtanulási mutatójuk megközelítse, elérje a városi és/vagy országos átlagot,
 - emeltszintű oktatásban való részvételük növelését.

E célja alapján alkotja meg a közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési tervét.

b.) Oktatási eredményesség növelése:

- A közoktatási törvény hatályos előírásai szerint amennyiben az országos kompetenciamérések iskolai eredményeiben bármelyik iskolában alulteljesítés tapasztalható az országos átlaghoz képest, akkor beavatkozás (az érintett intézmények komplex fejlesztését szolgáló programok) tervezése szükséges. A kompetenciamérés eredményeiről pontos kimutatással kell, hogy rendelkezzenek az intézmények. Ezek nyilvántartását meg kell oldani annak érdekében is, hogy a megfelelő pedagógiai intézkedések tervezhetőek legyenek.
- Integrációs pedagógiai program: „Útravaló”, amely a hozott hátrányokkal küzdő tanulók felzárkóztatását, képességeik kibontakozásának elősegítését és iskolai tanulmányaik eredményességét szolgálják.
- Személyi feltételek biztosítása: megfelelő szakemberek oktassanak (óraadók, áttanítás, saját munkavállaló alkalmazása). Az intézményekben az SNI és a hátrányos helyzetű tanulók esélyeinek növelése érdekében ki kell terjeszteni a kompetencia alapú programcsomagok alkalmazását. Ehhez ajánlatos, hogy a tantestületek teljes létszámban megismerjék a hatékony együttnevelés módszertanát, a kooperatív technikákat, illetve elvégezzék a 90-120 órás tanfolyamokat a kompetenciaalapú oktatáshoz szükséges ismeretek elsajátításához.
- Tehetséggondozás: esélyteremtő foglalkozások számának növelése
- Tanulók munkavállalási esélyeinek növelése: mentorálás bevezetése
- Infrastrukturális feltételek javítása: infrastrukturális helyzetelemzés és igényfelmérés készítése.

c.) Tanulók szociális helyzetének javítása

- Az óvodai gyermekvédelmi munka szakmai segítése.
- A csekély számú jelzést indító intézményekben folyó gyermek- és ifjúságvédelmi munka megélénkítése.
- A tankötelezettség kiterjesztéséből adódóan a tanulók nagykorúvá válásáig tartó iskolába járási kötelezettség miatt új programok, program-elemek kidolgozása.
- A családok segítése a szociális munka és a szociálpedagógia eszközeivel.
- Ösztöndíjrendszer megtervezése és kialakítása a szociális alapon rászoruló iskolások számára (szociális helyzet, tanulmányi eredmény, előrehaladás alapján megállapított jogosultság).

5.3.2.3. Munkaerőpiaci integráció

Az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény a települési önkormányzatok számára megteremti annak lehetőségét, hogy helyi esélyegyenlőségi programot fogadjon el. A települési esélyegyenlőségi program elemzi a településen Ózd városában élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, kiemelt figyelmet többek között a foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre.

A foglalkoztatottsági arányok növelése alapjául szolgál a megélhetési, lakhatási és szociális gondok enyhítésének. A szegregátumokból, a szociális bérlakásokból való kizárás, mobilizáció munkanélküliek számára szinte kizárt, hiszen csupán segélyekből nem lehet fenntartani egy magasabb komfortfokozatú lakást.

A segélyezési arányok csökkentése az önkormányzatnak is alapvető érdeke, ennek is feltétele, hogy minél szélesebb körben juthassanak munkához a hátrányos helyzetű városrészek lakói.

A közoktatásban észlelhető a hátrányos helyzetű gyermekek magas aránya, ez a probléma is enyhíthető a szülők foglalkoztatásának biztosítása által.

A leírtak alapján látható, hogy a munkanélküliek arányának csökkentése a szegregátumok elemzése kapcsán felmerülő problémakörök nagy részének megoldásában közvetlen, illetve közvetett módon nagyon fontos szerepet játszik.

Helyzetkép

Ózd városában egyre nyomasztóbb gondot okoz a munkanélküliek növekvő száma és aránya. Az ózdi kistérségben – mely 29 települést ölel fel – komoly problémát jelent, hogy az alacsony kvalifikáltságú munkaerőt igénylő munkalehetőségek száma az igényekhez viszonyítva kevés. Az elmúlt években néhány multinacionális cég ugyan felfedezte a térségben rejlő lehetőségeket és létrehozta új munkahelyeket, ezek azonban csak részben fedik le a munkanélküli réteg foglalkoztatását.

Ózd városára jellemző, hogy a csökkenő lakosságszám mellett a regisztrált munkanélküliek száma fokozatosan növekszik. (Hat év alatt 524 fővel.) Elgondolkoztató a szakmunkás és középfokú végzettségű munkanélküliek magas száma. (2007-ben 2.863 fő a regisztrált munkanélküliek 86,6 %-a!)

A pályakezdők között viszonylag kevés munkanélküli található (Ez évben 128 fő, 3,8 %), viszont a legmunkaképesebb korosztály: a 15-29 éves (40,8 %) és 30-39 éves (35,0 %) adatai egyenesen riasztóak.

A nők munkaerő-piaci pozíciója a férfiakénál rosszabb, a piaci/munkaerő-piaci verseny éleződése számukra kedvezőtlen hatásokkal van. A külső és belső munkaerő-piac a nők hátrányára rangsorolja a foglalkozásokat, munkaköröket. A felvételi és az előmeneteli diszkrimináció korlátozza az egyenlő esélyeket. Jóllehet a nők előnyben vannak az iskolázottság szempontjából, a nemek szerinti iskolázottsági és foglalkozási koncentráció korlátozza munkaerő-piaci versenyképességüket, karrieresélyüket. A feminizálódó mechanizmus a foglalkozási hierarchia alsó szféráiba szorítja ki a nőket, ahol az előmeneteli lehetőség, az elérhető jövedelem, az állásbiztonság az átlagosnál rosszabb, és ennek következtében nagyobb a szegénységkockázat.

Hátrányos helyzetű munkavállaló (a 68/2001/EK rendelet alapján):

- minden olyan 25. életévét be nem töltött személy, aki még nem állt rendszeres, fizetett alkalmazásban;
- minden olyan súlyos testi, szellemi vagy lelki betegségből fakadó fogyatékossgal élő személy, aki ennek ellenére képes belépni a munkaerőpiacra;
- minden olyan, a Közösség területére munkavégzés végett beköltöző vagy már beköltözött, vagy ott letelepedett migráns munkavállaló, aki és/vagy nyelvi képzésre szorul;
- minden olyan személy, aki legalább háromévi kihagyás után újra dolgozni kíván, különösen azok, akik munkájukat a családi élet és a hivatás összeegyeztetésének a nehézségei miatt adták fel, a munkába állás utáni első hat hónapban;

- minden olyan 45. életévét betöltött személy, aki nem szerzett középfokú vagy azzal egyenértékű képesítést;
- minden hosszú távon, azaz megszakítás nélkül 12 hónapig munkanélküli személy, a munkába állás utáni első hat hónapban.

Munkaerő-piaci szempontból a piacgazdasági átalakulás egyik legnagyobb vesztese a cigányság. A rendszerváltást követően a foglalkoztatáshoz szokott munkaképes korú romáknak több mint a fele veszítette el állását, s így valamennyi foglalkoztatási mutatójuk lényegesen rosszabb, mint a többségi társadalomé. Az iskolázatlan és szakképzetlen romák számára az elsődleges munkaerőpiac alig kínál kereső foglalkozást, és még az alkalmi munkavállalás területén is hátrányban vannak.

Foglalkoztatottsági szintjük durván a fele, munkanélküliségi rátájuk három-ötszöröse, az egy keresőre jutó eltartottak aránya háromszorosa a nem cigány lakosságénak. Így sokuknak csupán a családi pótlék és a szociális segélyek biztosítják a megélhetéshez szükséges jövedelmet, ezért a roma háztartások fele él tartós szegénységben. Az állandósuló, immár több mint egy évtizedes munkanélküliség miatt egyre szélesebb körben fenyeget az inaktivitás normává rögzülésének veszélye.

Megnevezés	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Regisztrált munkanélküliek száma	2.779	2.445	2.906	3.072	3.058	3.303
Ebből:						
férfi	1.762	1.514	1.722	1.719	1.851	1.906
nő	1.017	931	1.184	1.353	1.207	1.397
8 ált-t vagy azt sem végzett	330	310	352	359	329	357
szakmunkás	924	798	992	1.147	1.180	1.220
középfokú végz.	1.482	1.292	1.513	1.500	1.485	1.643
felsőfokú végz.	43	45	49	66	64	71
15-29 éves	863	924	1.159	1.352	1.179	1.348
%	31 %	37,7 %	39,8 %	44,0 %	38,5 %	40,8 %
30-39 éves	1.108	941	1.115	1.128	1.154	1.157
%						35,0 %
Pályakezdők száma	87	48	94	136	119	128
%	3,1 %	1,9 %	3,2 %	4,4 %	3,8 %	3,8 %
Munkanélküliségi ráta a településen	10,85	9,65	11,62	12,43	12,34	13,24
országos ráta	2,04	1,75	1,89	1,98	2,02	2,15

Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ Ózdi Kirendeltsége évek óta kiemelt feladatának tekinti a munkaerő piacról kiszorult munkanélküliek felzárkóztatását, be- illetve visszailleszkedésének elősegítését, azonban erőfeszítései ellenére számottevően nem csökken a tartós munkanélküliek aránya. Ózd város ezért legfontosabb feladatának tekinti a meglévő munkahelyek megőrzését, új munkalehetőségek létrehozását. Ennek érdekében az Önkormányzat arra törekszik, hogy a megfelelő pénzügyi tartalékok előteremtésével kihasználja a kormányzati és a megyei pályázati lehetőségeket, javítsa a munkahelyteremtő beruházásokhoz szükséges területi

feltételeket mind a zöldmezős ipari park, mind a törzsgyári ipari területek vonatkozásában, illetve javítsa a város megközelíthetőségét mind Eger-Budapest, mind Miskolc irányában.

A foglalkoztatási gondok enyhítését szolgáló cél-, intézmény- és eszközrendszer az elmúlt években lényeges változásokon ment át. A munkaerő-piaci helyzet javítására irányuló intézkedések középpontjába a munkanélküliség csökkentése helyett a foglalkoztatás bővítésének ösztönzése került. Ezzel egyidejűleg erősödött az önkormányzatok szerepe a foglalkoztatás szervezésében, ezért Ózd Város Önkormányzata pénzügyi kereteihez mérten maximálisan igyekszik kihasználni a közfoglalkoztatásban (közhasznú, közmunka, közcélú munka) rejlő foglalkoztatási és feladat ellátási lehetőségeket.

Az önkormányzat a közmunkapályázatok keretében támogatja a programban résztvevők számára – a pályázati kiírástól függően – reintegrációs tréning, illetve OKJ-s képzés megszervezését.

Ezen tréningeket, tanfolyamokat az Észak-magyarországi Regionális Képző Központ tartja, melynek 1990. február 6. óta Ózd Város Önkormányzata alapító tagja. A Képző Központ alaptevékenysége közé tartozik többek között:

- a központi képzési programokban meghatározott rétegek képzése,
- a foglalkoztatást elősegítő, valamint új munkahelyek létrehozását támogató képzések lebonyolításában történő közreműködés, a szakképzési törvényben számára meghatározott feladatok ellátása, felnőttképzési nemzetközi programokban való részvétel, valamint az európai közösségi forrásokból támogatott, az emberi erőforrás fejlesztését célzó programok előkészítése és kivitelezése,
- a munkaerő piaci szempontból hátrányos helyzetűek felzárkóztatását szolgáló képzések szervezése,
- felnőttképzési tevékenységhez kapcsolódó szolgáltatások nyújtása, az éves tananyag-fejlesztési és képzési terv elkészítése, annak végrehajtása, képzési szolgáltatások fejlesztése,
- regionális munkaerő piaci igények szerinti szakmai alapképzés szervezése,
- általános képzés, nyelvi képzés és a felnőttképzéshez kapcsolódó szolgáltatások nyújtása, elsősorban munkanélüliek, hátrányos helyzetűek, megváltozott munkaképességűek és pályakezdők részére,
- az iskolarendszerű szakképzésben résztvevők számára – az önkormányzatokkal kötött megállapodás alapján – gyakorlati képzés biztosítása.

Ezen kívül Ózd Város Önkormányzata évek óta támogatja a Borsodi Tranzit Foglalkoztatási Kht. Újra Dolgozom Programját (később „Borsod-Gömör-Abaúj Újra Dolgozom +” program), melynek

feladata az alternatív komplex munkaerő piaci szolgáltatási rendszer kiépítése és hathatós működtetése, vagyis a célcsoport tagjainak visszavezetése a munka világába, elhelyezkedésének elősegítése és nyomon követése, partneri együttműködéssel, segítséggel.

2007-ben 8. osztályos bizonyítvány megszerzésére indított tanfolyamra került sor a Borsodi Tranzit Foglalkoztatási Közhasznú Társaság Borsod-Gömör-Abaúj Újra Dolgozom[®]+ programja keretében. 10 fő kapcsolódott be a képzésbe, a 375 órás tanfolyamot 9 fő, ezen belül 5 roma származású eredményesen elvégezte, valamennyien alapiskolai bizonyítványt kaptak.

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium „Munkaképes korú, rendszeres szociális segélyre jogosultak foglalkoztatásának 2007. évi támogatására” kiírt pályázatához kapcsolódó képzés keretében az Észak-magyarországi Regionális Átképző Központ betanított parkgondozó képzést szervezett. A 168 órás (kb. 1,5 hónapos) tanfolyamokon 14 fő vett részt, kb. 65%-os roma származású résztvevő arányban. A képzési program olyan szakma és munkaerő-piaci ismereteket is tartalmazott, amely a közmunkaprogramban való sikeres részvételen túl, a résztvevők számára reálissá teheti az elsődleges munkaerő-piacra történő belépést és tartós benntartást is.

Az Észak-magyarországi Regionális Átképző Központ által 2007-ben az alábbi táblázatban látható, roma érintettségű képzésekre került sor.

Tanfolyam megnevezése	helyszín	Időtartam hónap	Hány fő került képzésbe	Hány fő tett eredményes vizsgát	Ki finanszírozta a programot	Tanfolyami költség (Ft)
8. osztályos felzárkóztató	Ózd	3	9	9	HEFOP 2.3.2	1 350 000 Ft
Betanított parkgondozó	Ózd	1	14	14	Közmunka	940 800 Ft
ABC eladó + Vonalkódos pénztárgép-kezelő (31 7862 01)	Ózd	4	20	20	MPA (Munkaerőpiaci alap)	5 050 940 Ft
Betanított varrómunkás	Ózd	2	14	14	MPA (Munkaerőpiaci alap)	1 764 000 Ft
Nehézgépkezelő (31 5256 03)	Ózd	1	28	28	MPA (Munkaerőpiaci alap)	2 909 760 Ft
Szárazépítő (31 5216 22)	Ózd	8	13	13	MPA (Munkaerőpiaci alap)	6 181 760 Ft

A város nem mondhat le azokról, akik hosszabb ideje munkanélküliek, ellátásban nem részesülnek, önmagukat és családjukat csak segélyből képesek fenntartani. Nekik segély helyett a munka lehetőségét ajánlják.

Az önkormányzat a foglalkoztatás elősegítése érdekében szervezett közmunka-programokat indít, például parlagfűvel fertőzött területek irtása, belvízrendezés, parkosítás, illegális személtlerakók felszámolása céljából.

A közcélú foglalkoztatás finanszírozása az elmúlt időszakban (2002-2006) többször is változott, minden évben külön Kormányrendelet szabályozta a finanszírozás és visszaigénylés módját.

- Az évek során a közcélú foglalkoztatásban résztvevő munkáltatók köre többször is változott, a foglalkoztatottak iskolai végzettségéről, a foglalkoztatás napi óraszámáról (ez évente és munkáltatónként is más, napi 6, 7, 8 óras foglalkoztatás is volt), a foglalkoztatás átlagos időtartamáról nem állt rendelkezésünkre adat.
- Az önkormányzat a központi költségvetésben közcélú foglalkoztatásra fordítható keretösszeget – az esetleges pótigénnyel együtt – minden évben felhasználta, ezt a keretösszeget a saját költségvetéséből már nem egészítette ki.
- A munkabér összege minden esetben az aktuális minimálbér időarányos (napi 6 óras, 7 óras, 8 óras) összege volt.

Közcélú munka	Foglalkoztatottak száma	Közcélú foglalkoztatásra fordított összeg (eFt, kerekítve)
2002.	252	76 926
2003.	468	102 946
2004.	346	117 870
2005.	408	112 310
2006.	306	113 224
2007.	424	144 476

A 2007. évben a Szociális és Egészségügyi Központnál, Kistérségi Közszolgáltató Gazdasági Irodánál, a városi Sportcentrum Kht-nál, az ózdi Alsófokú Oktatási Intézmények Gondnokságánál valamint az Ózdszolg Kht-nál foglalkoztatott közhasznú munkások 28,3%-a, a közcélú munkások 33,6%-a, az Ózdszolg Kht. közmunkásainak pedig 62,9%-a a szegregátumok lakói közül került ki. Az Alsófokú Oktatási Intézmények Gondnokságánál foglalkoztatott közhasznú munkások közül 21 fő pedellus munkakört látott el, 4 fő szegregált területen élő került ebben a munkakörben foglalkoztatásra.

A közhasznú foglalkoztatáshoz a munkaerőt az állami foglalkoztatási szerv (korábbi néven: munkaügyi központ helyi kirendeltségei) biztosította, a foglalkoztatási költségek egy részéhez az önkormányzat a költségvetésben biztosított forrást.

A férfi közcélú foglalkoztatottak száma minden évben jelentősen meghaladta nőkéét. Az sem véletlen, hogy a nők közcélú foglalkoztatása a 30-44 éves korosztályban a legerőteljesebb. Férfiak esetében a 18-29 éves korosztály az első.

A magas a munkanélküliségi arány csökkentése érdekében különösen fontos szerepet kell kapnia a szakképzés, tovább- és átképzés fejlesztésének a városban. A szegregált városrészek munkanélküli és inaktív lakosságának munkaerőpiaci integrációja a szakképzés átfogó átszervezése révén jelentősen javulhat a jövőben.

Beavatkozási területek

- Az oktatás, képzés és a munkaerő-piaci igények jobb összehangolására van szükség. Az oktatási rendszer, különösen a közoktatás Magyarországon nem reagál elég gyorsan a munkaerőpiac változó körülményeire.
- Az oktatásból a munka világába történő átmenet újszerű problémáinak komplex kezelését újra kellene gondolni, mivel hiányzik egy egységes pályaválasztási orientációs és tanácsadó rendszer, amely összefogná az oktatási intézményeket és a munkaadók szervezeteit. Ezeket a problémákat jól tükrözi az a tény, hogy a fiatalok közötti munkanélküliség továbbra is magas. Ez a szám Ózdon: 40,8 %. E probléma orvoslására keresni kell a pályázati lehetőségeket.
- Az önálló tanulás, az egyéni gyakorlás elektronikus és távoktatási tananyagok kialakításával és bevezetésével is támogatható, különös tekintettel a szakoktatásra és szakképzésre.
- Nagyon kevés a valós munkaerő-piaci igényekkel is alátámasztható iskolai szakmakínálat a lánytanulók számára.
- Ahhoz, hogy a városban élő fiatalok számára az oktatási, képzési rendszerben szerzett ismeretek lehetővé tegyék a munkaerőpiacon való sikeres helytállást, elkerülhetetlen a szakképzés és a képzés tartalmának fejlesztése a munkaerő-piaci elvárásoknak megfelelően.
- Támogatni kell az alapkészségek, a kulcskompetenciák fejlesztését, különös tekintettel a munkaerőpiac által megkövetelt készségekre – *mindenekelőtt az idegennyelv-tudás és a számítógépes ismeretek* –, és a személyes életvitel szempontjából nélkülözhetetlen kompetenciákra, készségekre.
- A hátrányos helyzetű fiatalok és családjaik munkaerő-piaci esélyeinek növelése érdekében képzésre, átképzésre, tanácsadásra, mentálhigiénés programokra, szakmai gyakorlólhelyek működtetésére, pályaaorientációra van szükség.
- Az előítéletek csökkentése, a társadalmi kohézió növelése érdekében ajánlatos támogatni az egyes hátrányos helyzetű csoportokat a sikeres foglalkoztathatósági esélyek növelése és a társadalmi integráció elérése érdekében, az alapellátásban működő szolgáltatások támogató programjain.

- Kiemelt figyelmet kell fordítani a munkavállalók életkora, neme, nemzetiségi hovatartozása, családi vagy egészségügyi állapota miatt bekövetkezett közvetlen és közvetett megkülönböztetés megelőzésére, megszüntetésére.
- Hátrányos helyzetű fiatalok (15-29 éves korosztály) munkaerő-piaci esélyeinek javítása. Foglalkoztatással összekapcsolt alternatív (iskolarendszeren kívüli) képzési programok felkutatásával, a szociális helyzetből fakadó hátrányok leküzdését segítő támogató szolgáltatásokkal, készségfejlesztéssel, tanácsadással.
- A roma lakosság foglalkoztatottságának elősegítése: szakértői javaslatok szerint elsősorban az iskolázottságot, a foglalkoztatottságot, a cigányság létbiztonságát erősítő, kirekesztettségét kölcsönös erőfeszítésekkel, fokozatosan gátló és feloldó hosszú távú megoldásra van szükség.
- Alacsony végzettségi szintű tartós munkanélküliek számára lehetőség biztosítása a legalább alapfokú végzettség megszerzésére, szakirányú képzésben való részvétel támogatása, speciális képzési programok kialakítása a munkaerőpiac igényeinek figyelembevételével. A Társadalmi Megújulás Operatív Program 2.1.1 „Lépj egyet előre II.” elnevezésű program segítséget nyújt a tartós munkanélküliek képzésben való részvételéhez.
- A közhasznú, közcélú foglalkoztatás keretében a pedellus, dajka státuszok kialakítása, bővítése a közoktatási intézményekben.
- Az Észak-magyarországi Regionális Átképző Központ az alábbi táblázatban látható képzéseket tervezi megvalósítani ózdi képzési bázisán a 2008-as évben. A szegregált területek lakosságának minél nagyobb arányú bevonása érdekében a képzések széles körű ismertetése szükséges, ez a családsegítő szolgáltatásokon keresztül, a helyszíni látogatások alkalmával direkt módon is megtörténik.

Befejezett tanfolyamok

szakképesítés megnevezése, OKJ száma	Helység	Lsz fő	Képzési óraszám	Belépési feltétel	Program
Szociális gondozó-és ápoló	Ózd	18	1350	8 ált.	Munkaerő-piaci Alap
Reintegráló tréning	Ózd	16	80	-	Téli-tavaszi közmunka
Reintegráló tréning	Ózd	16	80	-	Téli-tavaszi közmunka

Futó tanfolyamok

szakképesítés megnevezése, OKJ száma	Helység	Lsz fő	Képzési óraszám	Belépési feltétel	Program
ECDL + angol alapfokú „C” típusú nyelvvizsgára felkészítő	Ózd	16	720	8 ált.	Munkaerő-piaci Alap
Betanított varrómunkás (PL-0675)	Ózd	16	450	-	Lépj egyet előre II:
Takarító (OKJ 31 814 01 0001)	Ózd	20	330	8 ált.	Lépj egyet előre II:
Kőműves (OKJ 31 582 15 1000 00 00)	Ózd	16	1500	8 ált.	DecFa/TÁMOP

Tervezett tanfolyamok

szakképesítés megnevezése, OKJ száma	Helység	Lsz fő	Képzési óraszám	Belépési feltétel	Program
7-8.osztályos felzárkóztató	Ózd		650	6 ált.	Lépj egyet előre II:
9-10 osztályos felzárkóztató	Ózd		650	8 ált.	Lépj egyet előre II:
Élelmiszer- és vegyi áru – eladó +vonalkódos pénztárgépkészítő (OKJ 31 341 01 0010 31 02)	Ózd	20	900	8 ált.	Munkaerő-piaci Alap
Szobafestő (OKJ 33 582 04 0100 31)	Ózd	18	900	8 ált.	Munkaerő-piaci Alap
Épületasztalos (OKJ 31 582 08 1000)	Ózd	16	960	8 ált.	Munkaerő-piaci Alap
Ismeretfelújító képzés + kiegészítő	Ózd	5x21	5 x 120	8 ált.	TÁMOP 1.1.2
7-8. osztály felzárkóztató + kiegészítő	Ózd	18	820	6 ált.	TÁMOP 1.1.2
Óvodai dajka (OKJ 31 140 01 0000)	Ózd	16	600	8 ált.	TÁMOP 1.1.2

- o A lakhatási integráció kapcsán már részben kifejtett módon a szegregátumok lakókörnyezetének rehabilitációját, a képzéseket és a tranzitfoglalkoztatás jellegű közmunkát komplex programként kívánja összekapcsolni. A saját lakókörnyezet színvonalának emelése érdekében végzett munkát megelőzően a szakvégzettség nélkülieknek lehetősége nyílik szakmát tanulni a képzések során, az 8. általános végzettséggel nem rendelkezők pedig felzárkóztató képzésben vehetnek majd részt. A képzéseket mindkét esetben közhasznú munkavégzés keretében gyakorlat szerzési, foglalkoztatási időszak követi, ami nagy jelentőséggel bír a későbbi elhelyezkedési esélyek növelésében (a szakmát tanulók esetében ez egyértelmű, ugyanakkor a felzárkóztató

képzésben résztvevők esetében sem elhanyagolható, hogy ugyan un. segéd munkásként, de sokrétű tapasztalatot szereznek a tranzitfoglalkoztatás időtartama alatt, és egyben kedvet is kaphatnak a szakma tanuláshoz is – ilyen esetekben természetesen a lehetőséget biztosítani kell számukra, és elősegíteni az adottságaiknak, affinitásuknak, valamint a munkaerőpiaci igényeknek legmegfelelőbb szakmai képzés kiválasztását). A program egyfajta garanciát nyújt a potenciális munkaadók számára, hogy képzett, tapasztalattal rendelkező, már bizonyított munkavállalóra találnak a résztvevők személyében, és jelentősen oldódhatnak a szegregátumok lakóival, netalán kimondottan a roma munkavállalókkal szemben esetlegesen kialakult előítéletek, a diszkrimináció. A program során a Munkaügyi Központ, az ÉRÁK és az önkormányzat szoros együttműködése szükséges, valamint a következőkben tárgyalt, a térség munkáltatóinak részvételével szervezett vállalkozói fórumokhoz is szervesen illesztendő.

- o A térség vállalkozásainak együttműködése elengedhetetlen a foglalkoztatási problémák enyhítésében, az érintettek összefogását, a kapcsolódási pontok megkeresését, a vállalkozások ösztönzését hátrányos helyzetű, alacsony státuszú munkavállalók foglalkoztatására az önkormányzat saját feladatának érzi. Ezeket a feladatokat a város vállalkozói fórumok összehívásával tervezi megvalósítani. A fórumokon való részvétel ösztönzése érdekében az önkormányzat tájékoztatást fog nyújtani a résztvevő vállalkozások számára a különböző pályázati lehetőségekről. A fórumok alapvető célja a vállalkozói szféra munkaerő-piaci igényeinek minél pontosabb felmérése, a szakképzések valós igényekhez történő igazítása érdekében. A felnőttképzési programokban elsődlegesen a szegregátumokban élő munkanélküliek képzése valósulhatna meg, ugyanakkor a fórumok során szerzett információk és tapasztalatok mindenképp hozzájárulnak a szakiskolák képzési irányultságának aktualizálásához is. A munkaerő-piaci igények és a képzések összehangolása által egyértelműen növekszik az résztvevők elhelyezkedési esélye, ennek további támogatásaként az önkormányzat a képzési programok alanyainak legalább 12 hónapos foglalkoztatása esetén a helyi iparűzési adóból kedvezmény biztosít a munkaadó vállalkozás részére, illetve az önkormányzattól bérelt ingatlan esetében mind az induló, mind pedig a már működő vállalkozások bérleti díját csökkenti. Szükség esetén szegregátumok népességének tanulási affinitása a képzés időtartama alatt folyósított magasabb összegű segély által fokozható, pályázati forrás sikeres bevonása esetén. A fórumokat a folyamatos oda-vissza csatolás érdekében minden évben kétszer célszerű megszervezni.

5.3.2.4. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény III. fejezete taglalja az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítési területeit. A törvény kiemelten foglalkozik a szociális biztonsággal összefüggésben a diszkrimináció tilalmával. Az egyenlő bánásmód szociális védelemre vonatkozó szabályozásának alapjait elsősorban az Európai Unió idevonatkozó irányelvei képezik. A rendelkezés célja, hogy a kötelező szociális biztonsági rendszerek által fedezett kockázatok - *pl.: betegség, anyaság, rokkantság, halál, munkanélküliség stb.* - valamint a szociális biztonsági rendszereket kiegészítő szociális segélyezés keretében nyújtott ellátások igénylése és folyósítása során sikerüljön érvényre juttatni az egyenlő bánásmód elvét.

Helyzetkép

A lakosság szociális ellátásának a garanciáit az önkormányzatok részéről a törvényben foglalt biztosítékok tartalmazzák, melyek megtalálhatók az általános eljárási rendelkezésekben, a szociális alapellátás meghatározásában, tartalmában (kötelezően nyújtandó pénzbeli és természetbeni ellátások), a nevesített és felsorolt szociális szolgáltatásokban, valamint a személyes gondoskodás megszervezésére köteles szervek és a feladatellátáshoz leihívható normatívák meghatározásában.

Természetesen az esélyegyenlőségnek, mint alkotmányos jognak az érvényesülése és a személyre szabott ellátás biztosítása érdekében a felsorolt ellátási formákat valamennyi speciális ellátást igénylő ellátotti kör részére is biztosítani kell, figyelemmel az időskorúak, a pszichiátriai betegek, a szenvedélybetegek, a fogyatékkal élők és a hajléktalan személyekre.

Ózd Város Önkormányzata által fenntartott intézmények (2002-2005 között):

- Területi Szociális Gondozási Központ
- Ózd Város Önkormányzat Családsegítő Szolgálat 1991-től
- Kézenfogva Gondozóház 1996-tól 52 fő részére
- Esély Gondozóház
- Szociális és Egészségügyi Gazdasági Központ
- Szociális Diszkontbolt 1993-tól
- Érdekvédelem: érdekképviselői fórum
- civil érdekképviselői szervezetek
- Szendélybetegek Nappali Intézménye 1993-tól
- Éjjeli Menedékhely (16 fő részére) 2000-től.

Ózd város lakossága részére a szociális alapellátásokat Ózd Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ biztosítja integrált szervezeti formában. Az intézmény az alábbi szociális szolgáltatásokat biztosítja:

- Alapszolgáltatások keretében: házi segítségnyújtást, családsegítést, támogató szolgáltatást és szenvedélybetegek közösségi ellátását.
- Szakosított ellátás keretében: időskorúak tartós bentlakásos elhelyezését.

A **házi segítségnyújtás** keretében kb. 200 fő, elsősorban idős ember gondozását végzik a szemberek, és az ellátottak száma folyamatosan emelkedik. Házi segítségnyújtás keretében biztosítják:

- alapvető gondozási és alapápolási feladatok elvégzését,
- az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- vészhelyzetek kialakulásának megelőzését, elhárításában való segítségnyújtást,
- közreműködést az ellátást igénybe vevő háztartásvitelében,
- a szociális ellátásokhoz való hozzájutást,
- a környezetével való kapcsolattartást,
- az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- az együttműködést az egészségügyi és szociális alap – és szakellátást nyújtó intézményekkel.

A közösségi ellátás folyamatosan végzi a rászorulókat felkutatását és a gondozását.

A **családsegítés** a feladat ellátását a szociális törvény 64. § - a, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (1.7.) SzCsM rendelet (továbbiakban R.) 30 § - alapján végzi. 2007. évben végzett szakmai feladatellátása:

- jelzőrendszert működtet,
- Ózdon minden munkanapon folyamatos kliens-ellátást biztosít,
- szociális, életvezetési és mentális tanácsadást tart (szükség esetén konzultál szakemberekkel),
- az egyének és családok kapcsolatkézségének javítása során a családi kötelek erősítésére törekszik,
- elkezdte az ún. családi konferenciák szervezését, ahol a családtagok közösen, szakember jelenléte mellett oldhatják meg problémáikat, konfliktusaikat,
- segítséget nyújt az egyén és a család számára a szociális és egyéb ügyeinek vitelében,
- krízishelyzetben segítő beavatkozást kezdeményez és folytat,
- természetbeni, anyagi és személyes támogatások közvetítésével (pl. adományok gyűjtése és továbbítása a rászorulókat részére) igyekszik könnyíteni a nehéz élethelyzeteken,

- o más intézményekkel, társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, különböző programokkal kapcsolatot tart,
- o tanácsadást nyújt fiatal és tartós munkanélküliek, lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékossgal élők, szenvedélybetegek, prostituáltak és családtagjaik részére,
- o jogi és pszichológiai tanácsadást biztosít az igénybe vevők részére hetente két-két alkalommal,
- o egyéni beilleszkedési programot készít a rendszeres szociális segélyben részesülők számára, az állás és képzési lehetőségeket figyelemmel kíséri, és az ügyfeleknek ajánlja.

Támogató szolgáltatás szakmai tartalma:

- o A személyi segítő szolgáltatás keretein belül segítséget nyújtanak:
- o a fogyatékos személyek részére a személyi és környezeti higiénia megtartásában,
- o a társadalmi életben való aktív részvételhez,
- o hivatalos ügyek intézéséhez, gyógyászati segédeszköz beszerzéséhez
- o szabadidő hasznos eltöltéséhez,
- o egészségi és mentális állapot kapcsán felmerülő problémák megoldásához.
- o Tanácsadás keretén belül a fogyatékos személyek és hozzátartozóik részére adnak információt és tanácsot a felmerülő kérdésekben. Leggyakrabban az egyes szociális és egyéb pénzübeli ellátások iránti érdeklődés merül fel.
- o Szállító szolgáltatás keretein belül biztosítják a fogyatékos személyek számára az egyes intézményekhez és szolgáltatásokhoz való eljutást. A szolgáltatással lehetőség nyílik arra a fogyatékos személy saját ügyében önmaga eljárjon, ez által a társadalmi életbe bekapcsolódjon, csökkenjen az izolációs érzése.
- o A támogató szolgáltatás keretein belül lehetőség van arra, hogy szükség esetén a fogyatékos személyek részére térítés mentesen kölcsönözzenek különböző gyógyászati segédeszközöket.

A **szenvedélybetegek közösségi ellátása** keretében 2007-ben az alábbi szolgáltatásokat biztosította a függőségüktől szabadulni vágyó igénybe vevők részére:

- o otthonukban, lakókörnyezetükben történő gondozást,
- o függőségéből való kivezető utak megtalálását,
- o életmódváltozás elindítását, önálló életvitel fenntartását,
- o meglévő képességek megtartását, fejlesztését,
- o pszicho-szociális rehabilitációt, szociális és mentális gondozást,
- o háziiorvossal, kezelőorvossal való kapcsolattartás révén állapotuk figyelemmel kísérését,
- o megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek érdekében,
- o **alacsonyküszöbű ellátás** keretében ártalomcsökkentő szolgáltatásokat.

A Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ intézményi egységei szakosított ellátás keretében összesen 114 fő **időskorú személy** teljes körű ellátását látja el.

A bentlakásos intézményben történő elhelyezésre már 6 fő várakozik a településekről.

Az **idősek ellátása** keretében a három intézményi egységben az alábbi szakmai feladatellátás valósult meg 2007. évben:

- o ápolás, gondozás
- o egészségügyi ellátás
- o mentálhigiénés ellátás
- o személyre szabott egyéni mentális gondozás
- o szociális munkacsoporttal
- o közösségi szociális munka
- o foglalkoztatás megszervezése.

Az **Ózd Város Önkormányzata által fenntartott Területi Szociális Gondozási Központ** ebben az évben 100 fő idős ember nappali ellátását biztosította négy **Idősek Klubja** működtetésével.

Továbbra is 34 fő **átmeneti elhelyezéséről** gondoskodtak a szakemberek a Virág úti, és az Esthajnal Gondozóházban. Az igénybe vevők, a tartós bentlakásos intézményhez hasonlóan, teljes körű ellátásban részesültek.

Szociális étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak, akik önmaguk illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel a napi egyszeri meleg ételt nem tudták biztosítani, átlagosan napi 450 adag ebéd került kiszállításra. 2007. évben minden beérkező kérelmet teljesíteni tudtak. Az ebéd biztosítása az Újváros téri Általános Iskolából, valamint a Bem úti Általános iskolából történt.

A Virág Úti intézményben működik továbbra is a **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás**, jelenleg is 40 készülék üzemeltetésével, az ellátottak nagy megelégedettségére.

A Nappali Melegedő szolgáltatásai, a segítségnyújtás formái :

Szociális szakemberek nyújtanak segítséget a hivatalos ügyek intézéséhez, a különböző típusú ellátások eléréséhez, munkavégzés lehetőségének szervezéséhez, életvezetéshez, kríziskezeléshez, egészségügyi alap- és szakellátáshoz való hozzájutáshoz, különböző terápiás foglalkozásokba való bekapcsolódáshoz, kulturális és egyéb közösségi programok eléréséhez, családi és társadalmi kapcsolatok ápolásához, speciális önszerveződő csoportok létrehozásához. Biztosítjuk még a postacímet, a csomagmegőrzést, szükség szerint – adományokból - a ruhapótlást, téli időszakban az egyszeri ételmezést, tea és zsíros kenyér formájában.

A Nappali Melegedő intézményhez integrálva utcai szociális munkát 1995 óta végeznek.

Az utcai szociális munkát 2000 évtől 2005. december 31-ig, 2 fő főállású dolgozó napi rendszerességgel végezte.

A szolgáltatás költségeit részben pályázati forrásból, részben önkormányzati támogatásból fedezték, a 2005. évi költségvetési törvény 3. számú melléklet 11. pontja értelmében a 2005 januárjától megjelenő és utcai szociális munkára igényelhető normatív támogatást a település nem tudta igénybe venni, mivel a lakosság száma nem érte el az 50 ezret, így önálló szakmai egység kialakítására a település alacsony lélekszáma miatt nem került sor.

Állami normatív támogatás híján 2006-ban már kizárólag csak pályázati forrásból finanszírozták a feladatellátást. (A szakminisztérium az 50 ezer alatti lakosság számú települések részére pályázatot hirdet minden évben a feladat ellátása érdekében.) A pályázat lehetőséget ad alapvető gyógyszerek, takarók, tisztálkodási eszközök vásárlására, és azok kiosztására.

Pályázatok:

2005 évben elnyert összeg	500.000 Ft
2006 évben elnyert összeg	500.000 Ft
2007 évben elnyert összeg	430.000 Ft

A pályázat csak a téli krízis időszakra, - novembertől-májusig- nyújtja a támogatást. A nyári és őszi időszakban, a pályázatban részt vett szakemberek önként vállalják a ritka találkozást, - a kapcsolattartás megmaradása miatt -, vagy ha lakossági vagy más bejelentés van, akkor kimennek a helyszínre.

A pályázati időszakban,- és azon túl is - a jogszabály által előírt nyilvántartásokat vezetik, valamint részletes statisztikai kimutatást készítenek.

Nyilvántartási adatok

Az utcai szociális munka nyilvántartásában (2000 év óta) összesen 351 fő utcán élő hajléktalan személy szerepel. Éves szinten 70-80 fővel kerülünk kapcsolatba.

A bentlakásos intézménybe történő integrálásukat kb. 10-15 %-nál tudjuk elérni

A nappali ellátás szolgáltatásaira jóval többen, 80-90 %-ban tartanak igényt (postacím biztosítás, tisztálkodás, mosás, ruhapótlás, étkeztetés, csomagmegőrzés, szociális ügyintézés, mentális segítség,)

Egy kisebb hányad idegenkedik mindenféle intézményi ellátással szemben, sokszor nagyon rossz körülmények között vannak, de a „szabadságukat” nem adják fel.

Személyi feltételek

Az utcai szociális munkát a hajléktalan ellátó intézmények főállású munkatársai végzik (4 fő), szociális munkás, szociális asszisztens és ápoló-szociális gondozó szak végzettséggel.

A Szenvedélybetegek Nappali Intézményének szolgáltatásai, a segítségnyújtás formái:

A programok többnyire elősegítik az igénybe vevők rehabilitációját, korábbi közösségbe való visszailleszkedését. A terápiás munkatársak egyéni gondozási terv alapján segítenek megtalálni és bejárni a függőségből való kivezető utakat, de hatékony segítséget nyújtanak a visszaesés megelőzéséhez is. Az ellátottak részt vehetnek egyéni – és csoportterápiás foglalkozásokon, ahol főként személyiség – készség – és képességfejlesztés, szocioterápiás kezelés és egyéb fejlesztő terápiás kezelések folynak, de segítséget nyújtunk az életvezetésben és a hivatalos ügyek intézésében is.

Átmeneti Szállás szolgáltatásai, a segítségnyújtás formái:

Szakképzett szociális segítők napi 6 órában biztosítják a szociális, mentális segítséget, melynek körébe tartozik a hivatalos ügyek intézésének segítése, az egyéni esetkezelés, a szociális csoportmunka, közösségi szociális munka biztosítása, az átmeneti szállásról történő továbblépéshez nyújtott személyre szabott segítségnyújtás, a közösségi élet szervezése, közösségi és szabadidős programokon való részvétel, valamint a szocioterápiába való bekapcsolódás lehetőségének biztosítása, továbbá a családi és társadalmi kapcsolatok ápolásának segítése. Ezen túlmenően segítséget nyújtunk más szociális ellátások és egyéb szolgáltatások elérésében, egészségügyi alap- és szakellátáshoz való hozzájutásban, álláskeresésben, munkavégzés lehetőségének szervezésében, képzési-, átképzési lehetőségek elérésében, terápiás foglalkozásokba, önszerveződő csoportok kialakításában, lakhatási lehetőségek felkutatásában is.

Az Éjjeli Menedékhely szolgáltatásai, a segítségnyújtás formái:

A szakképzett dolgozók személyre szabott módon adnak napi 4 órában információt, és tanácsot az ellátást igénybe vevők életvitelének segítéséhez és különböző ellátási formák igénybevételéhez ill. eléréséhez.

A Gyermekjóléti Központ speciális feladatai közül 2007. évben az utcai és lakótelepi szociális munkát - a feladat ellátására alkalmas helyiség hiányában - a szakmai egység az alábbi módon látta el.

A családgondozók az általuk ellátott területen figyelemmel kísérték a csellengő gyermekeket, egyszeri esetkezeléseket végeztek, lakossági bejelentésekre azonnal reagálva intézkedtek. Ez azonban a feladatellátásnak csupán egy szelete, hiszen a szolgáltatás célja a csellengő, kallódó, kulcsos gyermekek szabadidejének hasznos eltöltését segítő, illetve fejlesztő programok szervezése.

A központ ezen speciális feladatát a jövőben az érintett gyermekek lakókörnyezetéhez közel lévő helyen kívánja megoldani. Fontosnak tartják az egészséges életmódra nevelést, ezért tervük a prevenciós előadások mellett különböző sportolási lehetőségek biztosítása. Elérhetővé kívánják tenni számukra az oktató jellegű előadásokon való részvételt, valamint a káros szenvedélyektől mentes szórakozási lehetőséget.

Mindehhez elengedhetetlen egy a fiatalok számára vonzó, kézség- és személyiségfejlesztő, valamint szórakoztató eszközökkel, játékokkal felszerelt helyiség, valamint a fenti célokat szolgáló pályázati lehetőségek kihasználása.

A szociális ellátás, gondozás keretein belül kiemelt figyelmet kell fordítani a szegregátumok lakóira. Ahogy az a helyzetelemzés során kiderült, a segélyezettek, rossz körülmények között élők nagyon nagy arányban koncentrálnak ezeken a területeken. Itt a szakemberek jelenléte, az itt élők helyzetének folyamatos követése, a megoldási lehetőségek felkutatásában való segítségnyújtás elengedhetetlen a körülmények további romlásának elkerülése érdekében.

A **gyermekjóléti alapellátás** szakemberei már most is fokozott figyelemmel kísérik a lehatárolt területeken élő családok és gyermekek helyzetét, a rendelkezésre álló erőforrásokat mozgósítani kell a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése érdekében.

A **családsegítés** a szociális, vagy mentálhigiénés problémák és az egyéb krízishelyzet miatt segítséget igénylők számára igyekszik megteremteni a szociális biztonságot. A **Kézenfogva Szociális Szolgáltató Központ** jelentős szerepet vállal az életvezetési nehézségek elhárításában, feloldásában és feladatának tekinti a bántalmazások csökkentését.

2007. évben a szolgáltatást igénybe vevők száma: 3.342 fő, ebből az új kliensek száma: 1.177 fő.

A forgalmi napló alapján 11.328 alkalommal vették igénybe szolgáltatásaikat az elmúlt évben az ügyfelek, mely havonta átlagosan 944 alkalmat jelent. Iskolai végzettségüket tekintve az ügyfelek

60%-a nem rendelkezik középfokú végzettséggel, ami nagyban csökkenti az elhelyezkedési esélyeiket .

A hagyományos családsegítésben a szegregátumokban élő családoknak több mint 1400 alkalommal nyújtottak segítséget 2007-ben, azonban a megkeresések többsége anyagi és ügyintézési problémák kapcsán történt.

Egyéni beilleszkedési programot készítenek a rendszeres szociális segélyben részesülők számára. Rendszeres szociális segélyt állapít meg a jegyző annak az aktív korú személynek, aki egészségkárosodott, vagy nem foglalkoztatott, vagy támogatott álláskereső, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított. A nem foglalkoztatott személy esetében a rendszeres szociális segély megállapításának feltétele, hogy vállalja a beilleszkedését segítő programban való részvételt. A nem foglalkoztatott személy a rendszeres szociális segély folyósításának feltételeként együttműködésre köteles, amelynek keretében az együttműködésre kijelölt szervnél nyilvántartásba veteti magát, és a beilleszkedését segítő programról írásban megállapodik az együttműködésre kijelölt szervvel, továbbá teljesíti a beilleszkedését segítő programban foglaltakat.

Ennek az elemei lehetnek:

- o a kijelölt szervezettel való kapcsolattartás,
- o egyéni képességeket fejlesztő, életmódot formáló foglalkozáson való részvétel,
- o felajánlott munkalehetőség elfogadása,
- o munkaügyi központnál nyilvántartásba vétel és együttműködés.

Az önkormányzatok az RSZS-ekkel való együttműködésre túlnyomó többségében a családsegítőket jelölték ki.

A Családsegítés feladatai a következővel bővültek:

- o a határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül nyilvántartásba veszik a nem foglalkoztatott személyt,
- o ha a segélyezett nem jelenik meg határidőn belül, 3 napon belül írásban megkeresik,
- o tájékoztatják a program menetéről, típusairól, az eljárási szabályokról,
- o 60 napon belül kidolgozzák az egyéni élethelyzethez igazodó programot, amely a segélyezett életviteli, pszichés és szociális állapotának, készségeiknek, motivációs szintjének, a munkavégzésre való készenlét fokának és álláskeresői készségek szintjének megfelelő és erről írásbeli megállapodást kötnek,
- o legalább 3 havonta személyes találkozás útján kapcsolatot tartanak a segélyezettrel,
- o évente írásos értékelést küldenek a jegyzőnek a program megvalósulásáról segélyezetttenként.
- o Esetnaplót vezetnek.

A beilleszkedési programokat úgy próbálták kialakítani, hogy az egyéni szükségletekre épülő, az aktivizálástól az elhelyezkedésig személyre tervezett folyamat legyen, amely összekapcsolja a pszichoszociális és a munkaerőpiaci készségek fejlesztését. A rendszeres szociális

segélyezettekkel kapcsolatos munka során különböző irányok, különböző célok fogalmazhatók meg:

Cél az álláskeresés, munkaerőpiacon az elhelyezkedés:

- számukra olyan beilleszkedési programot kínálnak, mely a Munkaügyi Központtal való együttműködést is előírja. Ezeknek az embereknek az egyéni tanácsadás keretében igyekeznek az álláshirdetéseket elérhetővé tenni (faliújság, internet használat), közreműködnek az álláskeresésben (telefonon a rendelkezésére bocsátják, önéletrajz megírásában, legépelésében segítenek), tájékoztatják az egyéb munkavállalási lehetőségekről, előnyeiről (alkalmi munkavállalás, támogatást nyújtanak a mindennapi életvitelükben jelentkező nehézségek, problémák kezelésében).

Foglalkoztathatóság javítása/ álláskeresésre felkészítés a cél:

- *Munkavégzésre felkészítő és integráló tréninget* is szerveznek számukra, melynek célja: a munkanélküliséggel kapcsolatos ismeretek, társadalmi és egyéni okok tudatosítása, a munkavállalói attitűd erősítése, álláskereső technikák és kudarc okainak megismerése, a hatékony kommunikáció és az önérvényesítés készségeinek csoportos fejlesztése, a munkaviszonnyal kapcsolatos jogszabályi ismeretek felelevenítése, munkaszerződés tartalmi és formai követelményeinek megbeszélése. Jelenleg 3 ilyen típusú csoportuk van, mely 10-12 fővel működik.

- *Mentálhigiénés tréning* célja: a lelki egészség fontosságának erősítése, önbecsülés (helyes önértékelés, önbizalom) kialakítása, a személyiség harmóniájának megteremtése, beszélgetés a stresszről és annak testi ill. pszichés következményeiről, ezek kezeléséről, szenvedélybetegségekről

- *Konfliktuskezelő tréning*: a konfliktus meghatározása, a konfliktuskezelő technikák megismerése, elsajátítása, a viselkedések, reakciók tudatosítása, kommunikáció és az együttműködés fejlesztése, aktív hallgatás, értő figyelem bemutatása, Én-üzenetek meghatározása (összetevői: viselkedés, érzelem, következmény), megfogalmazása, gyakorlása. Ezáltal cél: önismeret és kommunikáció, együttműködési készség fejlesztés.

-*Életmódot formáló tréning I.* célja: a „hátrányos helyzet” értelmezése, a különböző tényezőkön (alulképzettség, egészségi állapot, szenvedélybetegség, depresszió, fekete gazdaságban való részvétel, életkori sajátosságok) keresztüli bemutatása és a generációkon átívelő folyamat negatívumainak bemutatása.

-*Életmódot formáló tréning II.* célja: életvezetési tanácsadás kisgyermekes anyukák részére, a család funkciójának segítése, erősítése érdekében. A csoporttagok megismerkednek a családsegítés intézményével, szolgáltatásaival, a családtámogatási rendszerrel, a munka világába

történő integrációt elősegítő programokkal (START kártya stb.), beszélgetnek a szülő-szülő közti és szülő -gyermek közti kapcsolatáról, a családon belüli szerepekről, különösen az anyai szerepről.

- *Személyiségfejlesztő tréning* célja: a munkanélküliségből és nehéz élethelyzetből adódó hátrányok felismerése és a megoldásra irányuló célkitűzések megfogalmazása. A csoportfoglalkozások keretében sor kerül az egyéni utak bemutatására, a munkanélkülivé válás okainak feltárására, a munkanélküliségből eredő problémákra, ezek kezelésére, alternatív stratégiák kidolgozása, célok, tervek készítése, generálása; önismeret, kommunikáció fejlesztése.

Más ellátásba juttatás a cél: nyugdíj, gyermeknevelési ellátás

Számukra a fent már említett konfliktuskezelő, és életmódot formáló tréningeken túl a speciális szükségletekre építve szervezik a csoport témáit: pl. egy csoport a nyugdíjazás előtt állókkal foglalkozik és a mentális támogatás mellett igyekszik információt nyújtani a nyugdíj tv. változásáról és egyéb lehetőségekről, a nyugdíj ügyintézéséről és annak folyamatáról stb.

A várandós kismamákkal egyénileg foglalkoznak, ahol a gyermekvárás örömeiről, nehézségéről, és a gyermekkel járó felelősségről beszélgetünk.

Szinten tartás – karbantartás – társadalmi integráció a cél

Értékfeltáró csoport: számukra az egyéni és csoport értékek megismerése, tudatosítása, alapvető társas készségek kialakítása, minőségének emelése, társas közeg biztosítása, a társadalmi közegbe való visszaintegrálás, pszichológiai megerősítés a cél.

Jelenleg 10 csoportja van a szolgáltatásnak, melyek átlagosan 10- 12 fővel működnek, a fenti témákban. A csoporttagok kéthavonta találkoznak, ahol 45-60 perces foglalkozásokon vesznek részt. Az elmúlt évben 76 alkalommal volt csoportfoglalkozás.

A szegregátumokban élők több mint 40%-a részesül rendszeres szociális segélyben, a beilleszkedési program a foglalkozások gyakoriságának növelésével, a reintegrációval kapcsolatos problémakörök beépítésével nagyon hatékony színterévé válik az antiszegregációs program szociális tevékenységének. A programban résztvevők körét ki kell szélesíteni, ösztönözni kell a szegregált területek lakosságát a tréningekben való részvételre, a családlátogatások során a program ismertetése, előnyeinek kihangsúlyozása által.

A családsegítő szolgáltatásnál jelenleg is elérhető a Népügyvédje szolgáltatás.

A szociális hálózat kiterjesztéséhez jelentős anyagi erőforrásokra van szükség, melyek komplex rehabilitációs programra adnak lehetőséget (munkahelyteremtés, felnőtt korúak iskoláztatása, lakhatási körülmények javítása, szociális szakemberek létszámának emelése). Ózd városában nem csak a szegregátumok területén, hanem a város minden részében nagyarányú a szegénység, magas a munkanélküliség, a szociális munka eszközeinek használata csak részben nyújt megoldást a problémákra, de mindenképp nagyon jelentős szerepe van azok enyhítésében.

Beavatkozási területek

- Teljes körű elérhetőség biztosítása: a szociális ellátások teljes körének elérését szükséges biztosítani az egyén szükségleteinek megfelelően.
- Személyre szabott ellátás biztosítása: a szociális szolgáltatások megszervezése során az emberi és állampolgári jogok érvényesülésével egyidejűleg az ellátást igénybe vevő személy egészségi, mentális és pszichés állapotára, szociális helyzetére tekintettel adekvált, a számára megfelelő mennyiségű és minőségű ellátásban részesüljön.
- Kliens-, illetve egyénközpontú szolgáltatások/ellátások biztosítása: valamennyi, az ellátást megvalósító tevékenység, valamint a személyi-tárgyi feltétel biztosításának fókuszában a szolgáltatást igénybe vevő egyén áll, őt szolgálva, illetve neki alárendelten.
- Legmagasabb színvonalú szakmai munka: a szakmai irányelvek teljesülése során alapvető és szükségszerű elvárás, hogy a jogszabályokban meghatározott és az egyén szükségleteinek megfelelő ellátás a legmagasabb színvonalú szakmai munka keretében legyen biztosítva.
- Integráció: annak érdekében, hogy az igénybe vevő személy a komplexitás, differenciáltság, egymásra épülés, és átjárhatóság megvalósulásával jusson hozzá a szociális szolgáltatásokhoz, alapvető feltétel, hogy az ellátási formák különböző szintű integrációban legyenek biztosítva.
- Diszkrimináció megakadályozása: a szolgáltatásokat igénybe vevő különböző típusú ellátotti kör tagjai valamilyen szempontból speciális ellátást igényelnek (Idősek, pszichiátriai betegek, fogyatékkal élnek, szenvedélybetegek, vagy hajléktalanok.) Aktuálisan, vagy tartósan fennálló élethelyzetük okán sem az ellátások biztosítása, sem a szakmai munka keretében nem érheti őket sajátos helyzetük miatt megkülönböztetés, nem kerülhetnek hátrányos helyzetbe. A diszkrimináció kialakulásának megakadályozása nem csak az ellátott, hanem az ellátást nyújtó intézmény, és az ott dolgozók vonatkozásában is alapvető elvárás.
- Társadalomból való kirekesztődés megakadályozása: a diszkrimináció megakadályozása jelentősen segíti a kirekesztődés megelőzését is, melyre az ellátás folyamatának valamennyi területén figyelemmel kell lenni és a szakmai eszközök széles skáláját kell felhasználni a megelőzés érdekében.
- Rehabilitáció: az ellátás során az igénybevevők pszichés, fizikai, egészségi és mentális állapotára figyelemmel ezek valamennyi területén célul kell tűzni a rehabilitációt a gondozási tevékenységben. Ezen túl természetesen a társadalmi életbe, a családi és közösségi kapcsolatok terén is érvényesülnie kell.
- A családsegítő szolgáltatások közül a mentálhigiénés, foglalkoztatási és adósságkezelési tanácsadások kihasználtsága a szegregátumok lakói között nagyon alacsony arányokat mutat, valószínűleg nem szükségesség hiánya miatt. Ösztönözni kell a hátrányos helyzetű lakosságot,

hogy kérjenek ilyen ügyekben is segítséget, a családlátogatások alkalmával fel kell mérni ezek szükségességét, és konkrétan felajánlani a segítség lehetőségét.

- A szociális szolgáltató központ beilleszkedési programjának bővítése az antiszegregációs tevékenység kapcsán felmerülő problémakörök tréningekbe történő beépítésével, a foglalkozások, találkozók számának növelésével, a programban való minél szélesebb körű részvétel ösztönzési formáinak kidolgozása (elsősorban a szociális munka eszközeinek használatával, pályázati forrás esetén anyagi támogatással).
- Szűrővizsgálatok fontosságának kihangsúlyozása a lakosság körében, a beilleszkedési programban résztvevők számára csoportos időpontegyeztetés az egészségügyi intézményekben, a szűrővizsgálatok foglalkozások sorába történő beépítése, egészségügyi problémák észlelése esetén az ügyfelek figyelmének felhívása az orvosi kivizsgálás szükségességére, segítségnyújtás a szakorvosi rendelők megkeresésében, bejelentkezésben.
- A családsegítő szolgálat jogásza a szegregátumok lakosságának jogi segítése érdekében hetente egyszer a CKÖ székhelyén fogadóórát, ügyfélfogadást tart.
- Az önkormányzat szerepet vállal a korábban működött Rabindranath Tagore Tanoda újraindítása érdekében, amelynek működése személyi okokból megszűnt. Az önkormányzat célul tűzi ki a megfelelő szervezet felkutatását, mely a Tanoda újraindítását, megfelelő működését hosszú távon biztosítani képes.
 - Az önkormányzat középtávú tervei között szerepel a **Mentor Programot** kidolgozása és létrehozása. A Mentor Program egy olyan program, amely koncentrálna a szakmai és anyagi erőforrásokat a HH és HHH gyerekek iskolai sikerességének előmozdítása érdekében, amelynek eszköztárában:
 - az ösztöndíj programok (MACIKA, Útravaló stb.) folyamatos figyelemmel kísérése és ezek elérésének megkönnyítése a HH és HHH gyerekek körében a gyermekvédelmi felelősök, a CSSK és a Cigány Önkormányzat bevonásával,
 - a mentor pedagógusokat alkalmazó Útravaló Programban részt vevő HH és HHH gyerekek számának növelése,
 - a HH és HHH gyerekek iskolai sikerességét megkönnyítő programok (Tanoda, korrepetítor hálózat stb) elterjesztése a város közoktatási rendszerében, ezek hozzáféréseinek elősegítése a HH és HHH gyerekek körében,
 - az általános iskola- középiskolai átmenet megkönnyítése,
 - személyre szabott szolgáltatások által a középiskolai lemorzsolódás megakadályozása a HH és HHH gyerekek körében,
 - a HH és HHH gyerekek közoktatási karrierjének figyelemmel kísérése és elősegítése,

- az általános és középiskolai sikerességet akadályozó szociális tényezők elhárítása a gyermekvédelmi felelősök, a gyermekjóléti szolgálat, a családsegítő központ és a CKÖ bevonásával, célirányos együttműködésük koordinációjával

Az antiszegregációs program során történő beavatkozások, a lakókörnyezet változásával, iskolaváltással kapcsolatos, a reintegrálódás folyamata során felmerülő problémák kezelése, a segítségnyújtásban részesülők utánkövetése a szociális ellátórendszer feladata. A tevékenység az eddigiekben ismertetett beavatkozási területek mindegyikét érinti, az adott témaköröknél, programok kialakításában mindenütt kiemelt szerepet kap a szociális munka. A lakhatási, oktatási és foglalkoztatási integrációt célzó programok mindegyikében szerepelnek a szociális háló kiterjesztésére vonatkozó feladatok, ezek megszervezése és összehangolása részben az Antiszegregációs Csoport, részben pedig az önkormányzat Szociális Osztályának közreműködését igényli.

Az önkormányzat kiemelt fejlesztési célnak jelölte meg a szolgáltatások könnyebb elérése érdekében a közintézmények akadálymentesítését. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. Törvényben foglaltaknak megfelelően az önkormányzat kiemelten kezeli a középületek és közterületi közlekedési rendszerek akadálymentesítését.

Az egészségügy területén szükségesnek tartja a pozitív diszkriminációt, többletfeltételek biztosítást annak érdekében, hogy a hátrányos helyzetű személyek megfelelő egészségügyi ellátásban részesüljenek.

5.3.3. Intézkedési terv

ÁLTALÁNOS INTÉZKEDÉSEK

Azonnali intézkedések	Felelős	Határidő	Pályázati források
Antiszegregációs csoport létrehozása, szervezeti és működési szabályzat megalkotása		2008.	
Nyilvánosság, tájékoztatás, a lakosság bevonása, informálása a célokról és tervekről	Antiszegregációs csoport	2008-tól folyamatosan	
Civil szervezetek, leendő partnerek felkutatása, szakmai tevékenységbe történő bevonása (Sukhar Közhasznú Alapítvány, Fiatalokért Alapítvány, Vöröskereszt, Máltai Szeretetszolgálat)	Antiszegregációs csoport	2008-tól folyamatosan	
Esélyegyenlőségi tervek felülvizsgálata, módosítása az antiszegregációs tevékenységnek megfelelő módon	Antiszegregációs csoport	2009.	
A város stratégiai dokumentumainak összhangba helyezése az Antiszegregációs Tervvel és az Esélyegyenlőségi Tervekkel.	Igazgatási osztály	2009.	
Az esélyegyenlőségi deszegregáció és integráció előmozdítását szolgáló szakmai és pénzügyi (uniós, országos, regionális, megyei) források folyamatos figyelemmel követése, és minél hatékonyabb kihasználása.	Pályázati Osztály, Antiszegregációs csoport	2008-tól folyamatosan	
A fejlesztések során az Önkormányzat a pályázókkal szemben követelményként támasztja az alacsony státuszú lakosság alkalmazásának vállalását.		2009-től	
Monitoring program kidolgozása, monitoring bizottság létrehozása	Antiszegregációs csoport	2009.	

LAKHATÁSI INTEGRÁCIÓ

Azonnali és rövidtávú intézkedések	Felelős	Határidő	Pályázati források
Lakásrendelet módosítása	Igazgatási Ügyosztály	2008. június	
A Szabályozási terv módosítása: Ózd szegregátumaiban és veszélyeztetett területein egy lakótelken csak egy lakóépület, illetve meghatározott számú lakás helyezhető el.	Városi Főépítész	2009.	
A meglévő lakóépületek csak abban az esetben bővíthetők, ha a bővítés során a lakás legalább komfortossá válik, vagy a meglévőnél magasabb komfortfokozatot kell kialakítani, ha a területen rendelkezésre állnak a közművek, ezzel csökkenthető az alacsony komfortfokozatú lakások száma.	Városi Főépítész	2009.	
Előírásként meg kell vizsgálni a szegregátumok területén lévő telkek nagyságát, és a szabályozási tervben olyan minimális teleknagyság kerülhet csak szabályozásra, amely a meglévő telkek tovább osztását megakadályozza.	Városi Főépítész	2009.	
Beépítetlen ingatlanra csak abban az esetben adható ki építési engedély, ha a szilárd burkolatú út, valamint a közművek kiépítésre kerültek. Több építéshatósági és építésfelügyeleti ellenőrzést kell tartani a területen, ezzel próbálva megakadályozni az engedély nélküli építkezéseket.	Építéshatósági Iroda vezetője	folyamatos	
A megüresedő komfortnélküli bérlakások komfortosítása (a terület teljes közművesítésének megléte esetén)	Műszaki osztály		
Megüresedő komfortnélküli bérlakások csak komfortosítás után, illetve annak hiánya esetén csak az adott szegregátum lakosságának kerülhet kiutalásra (kisméretű bérlakások összevonása, illetve a családok szétköltözési lehetőségének biztosítása a nagyobb életér érdekében)	Igazgatási osztály, Ózdszolg Kht.		
Lakókörnyezet rehabilitációja képzési és foglalkoztatási programmal összekapcsolva	Antiszegregációs csoport		
- program kidolgozása	Antiszegregációs csoport	2009. jan.	
- szegregátumok területének pontos műszaki felmérése, feladatok időbeli és költségütemezése	Műszaki, Építési osztály	2009. jan.	
- lakónépesség tájékoztatása, részvétel ösztönzése, képzettségi szint felmérése a jelentkezők közt	Antiszegregációs csoport, Szociális osztály	2009. febr.	
- első képzési program összeállítása, résztvevők kiválasztása, képzés	Munkaügyi Központ, Érak	2009. márc.	
- a résztvevők saját tulajdonú, illetve önkormányzati bérlakásainak állapotfelmérése, szükséges anyagok, eszközök beszerzése	Műszaki osztály	2009. ápr.	
- 6 hónapos gyakorlatszerzés – közmunkavégzés keretében, közterületek és lakóingatlanok rehabilitációja, felújítása	Ózdszolg Kht.	2009. máj.- től	
Lakáshasználati szerződések hosszabbítási, felmondási feltételeinek felülvizsgálata, program kidolgozása a jogcím nélkülivé váló használók elhelyezésének elősegítésére	Antiszegregációs csoport	2009..	
Szociális alapon bérbeadott lakások esetén egyedi elbírálás alapján a bérlő karbantartási, felújítási szándékának elősegítéséhez támogatási program kidolgozása	Antiszegregációs csoport	2010..	Magánszemélyeket érintő, veszélyeztetett lakhatási és szociális krízishelyzet elhárításának és megoldásának részbeni támogatása Szociális és

			Munkaügyi Minisztérium, Magyarországi Cigányokért Közalapítvány
Hátralék miatti kilakoltatás veszélye esetén szociális munkások által segítségnyújtás a megoldás keresésben.	Antiszegregációs csoport	2009	
Az önkormányzati bérlakások lakásbérleti díj hátralékának csökkentését célzó konstrukciók, programok létrehozása.	Antiszegregációs csoport	2009.	
Funkció nélküli épületek vizsgálata, bérlakássá alakítási lehetőségek mérlegelése	Antiszegregációs csoport	2009.	
Új ingatlanok építését elősegítő, kedvezményes telkek biztosítását célzó program kidolgozása és bevezetése	Antiszegregációs csoport	2009.	
Egyéni mobilizáció lehetőségére vonatkozó vizsgálati program kidolgozása , felmérések, intézkedési terv készítése			
Közép-és hosszútávú intézkedések	Felelős	Határidő	Pályázati források
Lakókörnyezet rehabilitációjával összekapcsolt képzési és közmunkaprogram folyamatos működtetése, ütemezése	Antiszegregációs csoport, Szociális osztály, Műszaki osztály	folyamatos	
Életjáradék program kidolgozása	Szociális osztály	2010.	
Adósságkezelő szolgáltatás bevezetése	Szociális osztály	2011.	
Az alacsony komfortfokozatú szociális bérlakások számának a komfort fokozat növelésével történő csökkentése , lakások műszaki állapotának javítása	Antiszegregációs csoport	folyamatos	Magánszemélyeket érintő, veszélyeztető lakhatási és szociális krízishelyzet elhárításának és megoldásának részbeni támogatása Szociális és Munkaügyi Minisztérium, Magyarországi Cigányokért Közalapítvány
Kiléptető program kidolgozása és megvalósítása	Antiszegregációs csoport	2011.	
Garzonház program kidolgozása és megvalósítása	Antiszegregációs csoport	2013.	
Ózd, Velence telep részleges vagy teljes rehabilitációja	Antiszegregációs csoport	2013	
Legalább félkomfortos szociális bérlakások kialakítása	Antiszegregációs csoport	folyamatos	
Új bérlakások építése, vásárlása, megváltása	Műszaki osztály	2013.	A bontásra kerülő bérlakásállomány pótlása

OKTATÁSI INTEGRÁCIÓ

Azonnali és rövidtávú intézkedések	Felelős	Határidő	Pályázati források
<p>A Köznevelési törvény 66.§-a értelmében: Az általános iskolák egymással határos községeit oly módon kell kialakítani, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az adott körzetben felvehető összes tanköteles tanulóhoz viszonyított aránya az egyes körzetekben egymáshoz viszonyítva legfeljebb huszonöt százalékban térjen el.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az állapot felmérése után a 2009/2010. tanév felvételi eljárása előtt sor kerül a felvételi körzetek átalakítására. Ez az intézkedés növelheti az eddig szegregált intézményeket választók más iskolák felé történő elmozdulását, lehetőséget adva így a roma tanulók fokozottabb integrációjára 	Antiszegregációs csoport	2009.	<p>HEFOP-2.1.7 Iskolai szegregáció csökkentése</p> <p>TÁMOP-3.3.2. Esélyegyenlőségi programok végrehajtásának támogatására</p>
Az óvodai és iskolai körzethatárok felülvizsgálatán túlmenően, a HHH gyermekek 25%-ot meghaladó aránykülönbségének elkerülését célul tűzi ki és érvényesíti az újonnan induló évfolyamok esetében a csoport és osztály szervezés során mind az egyes tagintézmények között, mind a tagintézményeken belül	Művelődési osztály, Szociális osztály		
A lakosság széleskörű tájékoztatása, meggyőzése a körzetmódosítások szükségességéről, a gyermekek beilleszkedési problémáinak kezelése a szociális munka eszközeivel.	Antiszegregációs csoport, Művelődési és Szociális Osztály	2008-tól folyamatosan	
A napközis és egyéb tanórán kívüli foglalkozásokon résztvevő HHH gyermekek arányának felmérése, és folyamatos követése, a részvételi arány növelése.		Művelődési osztály, oktatási intézmények	
A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek emelt szintű oktatásban való részvételi arányát növelő program kidolgozása	Művelődési osztály	2009.	
A lemorzsolódási és továbbtanulási mutatók alapján kedvezőtlen helyzetű intézmények esetében szakmai beavatkozás (komplex fejlesztést szolgáló programok) tervezése és kidolgozása	Művelődési osztály	2010.	
A város óvodáztatási helyzetének feltárását szolgáló felmérés elkészítése. Az óvodai létszámbővítés kidolgozásakor elsődleges szempont kell legyen az óvodai nevelés integráltságának megvalósíthatósága, illetve a HHH gyermekek minél szélesebb körű elérése, az óvodai gyermekvédelmi munka szakmai segítése.	Művelődési és Szociális osztály	2010.	
A külterületen, illetve szegregált környezetben élők óvodáztatási arányának növelése érdekében óvodáztatási támogatás, szülői környezet tájékoztatása az óvodáztatási és iskoláztatási lehetőségekről.	Szociális osztály	2009-től folyamatos	
Rendszeres kapcsolattartás és együttműködés a Cigány kisebbségi önkormányzattal	Antiszegregációs csoport	2008-tól folyamatos	
Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő családokkal a kommunikáció erősítése (védőnők, családsegítő).	Szociális osztály	folyamatos	
Intézményi HH, HHH, SNI statisztikák pontosabb fenntartói nyomon követése, ellenőrzése	Antiszegregációs csoport, Művelődési	2008/2009 tanévtől	

	si osztály		
A közoktatás különböző szintjein működő intézményeinek együttműködésének erősítése, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók folyamatos nyomon követése az óvodától a középiskoláig.	Antiszegregációs csoport, Művelődési osztály	folyamatos	HEFOP-2.1.2 A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésének támogatása intézményi együttműködés keretében a közoktatás területén
HHH gyermekek arányának növelése az Útravaló programban	Művelődési osztály		
Közép-és hosszútávú intézkedések	Felelős	Határidő	Pályázati források
A hátrányos helyzetű (HH), a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) és a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók érdekében kompetencia alapú programcsomag bevezetése. A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek, tanulók közül az együtt nevelhetők számára biztosítani az együttnevelés lehetőségét.	Antiszegregációs csoport	folyamatos	ÉMOP-2007-4.3.1 – Közoktatás térségi sajátosságokhoz igazodó szervezése és infrastruktúrájának fejlesztésére Kompetenciaalapú oktatás, egyenlő hozzáférés – korszerű intézményekben / TÁMOP-3.1.4/07/1 HEFOP-3.1.2 Térségi Iskola- és Óvodafejlesztő Központok megalapítása a kompetencia-alapú tanítási-tanulási programok elterjesztése érdekében
A hátrányos helyzetű (HH) gyermekek esélyeinek növelése a közoktatás fejlesztésével, az óvodák és az iskolák épületeinek korszerűsítése, felújítása, az eszközellátottság folyamatos javítása által, valamint korszerű informatikai eszközök biztosítása valamennyi intézményben.	Antiszegregációs csoport	folyamatos	ÉMOP-2007-4.3.1 – Közoktatás térségi sajátosságokhoz igazodó szervezése és infrastruktúrájának fejlesztésére
A hátrányos helyzetű gyermekek korai képességfejlesztésének, iskolai felkészítésének elősegítése (speciális óvodai és alsó tagozatos foglalkozások, felzárkóztatók). Esélyteremtő foglalkozások számának növelése.	Antiszegregációs csoport	Folyamatos	HEFOP-2.1.5 Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelése
A pedagógusok továbbképzése, a hatékony együttnevelés módszertanának megismerése, a kooperatív technikák, a kompetenciaalapú oktatáshoz szükséges ismeretek elsajátítása	Művelődési osztály		
Tanulók munkavállalási esélyeinek növelése: mentorálás bevezetése	Művelődési osztály		
Óvodai kapacitás növelése	Antiszegregációs csoport	2013.	ÉMOP-2008-4.2.1.A - Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztése
HHH gyermekek számára ösztöndíjrendszer bevezetése a középiskolákban	Antiszegregációs csoport	2010.	
Az általános iskolákban rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára ingyenes étkeztetés program előkészítése	Antiszegregációs csoport	2008/2009 tanévtől	TÁMOP
Ösztöndíjrendszer megtervezése és kialakítása a középiskolákban	Művelődési osztály	2010.	
Iskolapszichológusi hálózat kialakítása	Antiszegregációs csoport	2011.	

FOGLALKOZTATÁSI INTEGRÁCIÓ

Azonnali és rövidtávú intézkedések	Felelős	Határidő	Pályázati források
Alacsony végzettségi szintű tartós munkanélküliek számára lehetőség biztosítása a legalább alapfokú végzettség megszerzésére, szakirányú képzésben való részvétel támogatása, speciális képzési programok kialakítása a munkaerőpiac igényeinek figyelembevételével	Antiszegregációs csoport		HEFOP – 2. Társadalmi kirekesztés elleni küzdelem a munkaerőpiacra való belépés segítségével
A roma és hátrányos helyzetű munkavállalók munkaerőpiaci integrációjának elősegítésében együttműködés a térség vállalkozásaival és a munkaügyi központtal, információs fórum szervezése, képzési program kialakítása.	Antiszegregációs csoport	Folyamatos	
- Munkaadók ösztönzési rendszerének kialakítása (adókedvezmény, bérleti díj kedvezmény feltételei, mértéke, pályázati információs rendszer kialakítása)	Antiszegregációs csoport	2008.	
- Térség jelentősebb vállalkozásainak felmérése, tájékoztatása, együttműködési szándék felmérése	Antiszegregációs csoport	2009.	
- Képzési programok feltételrendszerének kialakítása	Antiszegregációs csoport		
- Szociális munkások és a munkaügyi központ segítségével a képzési célcsoport behatárolása, kiemelten kezelve a szegregátumok lakosságát	Antiszegregációs csoport		
- Az első egyeztető ülés megszervezése	Antiszegregációs csoport	2009..márc.	
- A vállalkozások által szolgáltatott információn alapuló képzési program összeállítása	Antiszegregációs csoport		
- Képzésben résztvevők kiválasztása, képzés	Antiszegregációs csoport		
- Az eredményes kimenet elősegítése érdekében a képzés befejezését követően újabb fórum szervezése, munkáltatók konkrét, aktuális munkaerő-igényének felmérése, a képzésben sikerrel résztvevők elhelyezkedésének elősegítése a vállalkozásoknál	Antiszegregációs csoport		
- A fórumok megrendezése az oda-visszacsatolás biztosítása érdekében évente két alkalommal.	Antiszegregációs csoport	Folyamatos	
Folyamatos egyeztetés a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal	Antiszegregációs csoport	Folyamatos	
Hátrányos helyzetű fiatalok (15-29 éves korosztály) munkaerő-piaci esélyeinek javítása. Foglalkoztatással összekapcsolt alternatív (iskolarendszeren kívüli) képzési programok felkutatásával, a szociális helyzetből fakadó hátrányok leküzdését segítő támogató szolgáltatásokkal, készségfejlesztéssel, tanácsadással			
Felnőttképzési és a tranzitfoglalkoztatási program kidolgozása és megvalósítása a szegregátumok lakóköznyezetének rehabilitációja kapcsán (ld. Lakhatási integrációs intézkedések)	Antiszegregációs csoport		
Az önálló tanulás, az egyéni gyakorlás elektronikus és távoktatási tananyagok kialakításával és bevezetésével történő támogatása, különös tekintettel a szakoktatásra.			
Az előítéletek csökkentése, a társadalmi kohézió növelése érdekében a hátrányos helyzetű csoportok támogatása az alapellátásban működő munkaerőpiaci szolgáltatások által.	Szociális osztály		

Az Észak-Magyarországi Regionális Átképző Központ képzési programokban való részvétel ösztönzése a szociális munkaeszközök igénybevételével, az érintettek tájékoztatása a családlátogatások során direkt formában.	Szociális osztály, Munkaügyi Központ	2009.	
Közép-és hosszútávú intézkedések	Felelős	Határidő	Pályázati források
Szakiskolai fejlesztési program kiépítése, amelynek célja a hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztató képzése, 10 hónap után a szakképző szakaszba lépés biztosítása.	Antiszegregációs csoport	Folyamatos	TÁMOP 2.2.3 – a „TISZK rendszer továbbfejlesztése NEM a Közép-Magyarországi Régióban
Közmunka programok további bővítése, a programokban résztvevő női munkavállalók arányának növelésének érdekében lehetőségek felkutatása.	Antiszegregációs csoport		HEFOP-1.3.1 Nők munkaerőpiacra való visszatérésének ösztönzése
A szakiskolai szakmakínálat felülvizsgálata munkaerő-piaci szempontoknak való megfelelés terén.	Antiszegregációs csoport		HEFOP - 4. Az oktatási, szociális és egészségügyi infrastruktúra fejlesztése
A hátrányos helyzetű kistérségekben működő kis-és középvállalkozások fejlesztése, munkahelyteremtő komplex beruházások, illetve komplex technológiai beruházások támogatása, vállalkozások vonzása:kedvezményes telkek, adókedvezmény	Antiszegregációs csoport		ÉMOP aktuális kiírásai
A hátrányos helyzetű fiatalok számára pályaaorientációs tanácsadás lehetőségének biztosítása, amely kiemelten koncentrálna a munkaerő-piaci igények folyamatos követésére.	Antiszegregációs csoport		HEFOP – 4.3.1 A társadalmi befogadást támogató szolgáltatások infrastrukturális fejlesztése

KÖZSZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS JAVÍTÁSA, SZOCIÁLIS TEVÉKENYSÉG

Intézkedések	Felelős	Határidő	Pályázati források
Teljes körű elérhetőség, személyre szabott ellátás, magas színvonalú szakmai munka biztosítása; diszkrimináció, kirekesztődés megakadályozása, rehabilitáció	Szociális osztály	Folyamatosan	
A mentálhigiénés, foglalkoztatási és adósságkezelési tanácsadások kihasználásának fokozása, szükségességük felmérése a családlátogatások során, a segítségnyújtás konkrét felajánlása		Folyamatosan	
Gyermekjóléti Központ utcai és lakótelepi szociális munkájának segítése, a szabadidős és fejlesztő foglalkozások megfelelő felszereltségű helyszínének biztosításával – pályázati források felkutatása, program kidolgozása és indítása.	Szociális osztály	2013.	
A szociális szolgáltató központ beilleszkedés programjának bővítése, az antiszegregációs problémakörök tréningekbe építése, a foglalkozások, találkozók számának növelése, a részvétel ösztönzése a szociális munka eszközeivel.			
Szűrővizsgálatok fontosságának kihangsúlyozása a lakosság körében, a beilleszkedési programban résztvevők számára csoportos időpontegyeztetés az egészségügyi intézményekben, a szűrővizsgálatok foglalkozások sorába történő beépítése, egészségügyi problémák észlelése esetén az ügyfelek figyelmének felhívása az orvosi kivizsgálás szükségességére, segítségnyújtás a szakorvosi rendelők megkeresésében, bejelentkezésben	Szociális osztály	2009.	
Díjhátralékosok számára segítségnyújtási program kidolgozása: adósságkezelő tanácsadás, részletfizetési programba történő bevonása az érintetteknek, utánkövetés	Szociális osztály	2009.	
Jelenleg kilakoltatással fenyegetett családok helyzetének felmérése, kilakoltatás elkerülési módjának vizsgálata		2008.	
Mobilizációs program kialakításában való közreműködés, egyéni mobilizációs tervek készítése		2009-től folyamatosan	
Integrációs intézkedések során új környezetbe kerülő családok kiemelt figyelemmel követése, a megváltozott életkörülményekhez való alkalmazkodás, beilleszkedés elősegítése, életvezetési tanácsadás			
A közoktatási integrációs intézkedések során új környezetbe kerülő gyermekek kiemelt figyelemmel követése, a beilleszkedés elősegítése		2009-től folyamatosan	
A külterületen, illetve szegregált környezetben élők óvodáztatási arányának növelése érdekében óvodáztatási támogatás, szülői környezet tájékoztatása az óvodáztatási és iskoláztatási lehetőségekről a családlátogatások során			
Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő családokkal a kommunikáció erősítése (védőnők, családsegítő), családlátogatások számának növelése	Szociális osztály	folyamatos	
Az előtétletek csökkentése, a társadalmi kohézió növelése érdekében a hátrányos helyzetű csoportok támogatása az alapellátásban működő munkaerőpiaci szolgáltatások által.	Szociális osztály		
Közintézmények akadálymentesítése	Műszaki osztály	2013.	

ANTISZEGREGÁCIÓS INTÉZKEDÉSEK A 100 FŐNÉL NAGYOBB NÉPESSÉGŰ SZEGREGÁTUMOKBAN

1. szegregátum (Bánszállás telep) helyzetelemzése kapcsán kiemelt problémakörök:

- alacsony végzettségi szint (9), gazdaságilag nem aktív népesség (11) és a munkanélküliek (13) magas aránya
- 2001-ben kizárólag segélyekből élők (11) és foglalkoztatott nélküli háztartások (11) magas aránya
- lakások rossz műszaki állapota,
- bérlakások (14) és azon belül a szociális bérlakás állomány magas aránya (10), egyszobás lakások magas aránya (16)
- egy lakásra jutó lakók magas száma (13)
- HHH gyermekek (11) és rendszeres szociális járadékban részesülők magas aránya (11)

Cél: rehabilitáció

Intézkedések	Felelős	Határidő	Indikátor
Lakókörnyezet rehabilitációval összekapcsolt képzési és tranzitfoglalkoztatási programok	Antiszegregációs csoport	s: 2009	1. év: program kidolgozása 3. év: Aktív korú munkanélküliek 5%-ának bevonása, közterületek részleges rehabilitációja 6. év: Aktív korú munkanélküliek 20%-ának bevonása, résztvevők ingatlanjainak részleges felújítása
Az alacsony komfortfokozatú szociális bérlakások számának a komfort fokozat növelésével történő csökkentése, lakások műszaki állapotának javítása: közművesített területen megüresedő komfort nélküli bérlakások komfortosítása	Műszaki osztály	2009-től folyamatosan	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása 3. év: Megüresedő k.n. bér lakások 10%-ában komfortfokozat javítása 6. év: Megüresedő k.n. bér lakások 20%-ában komfortfokozat javítása
Szociális alapon bérbeadott lakások esetén egyedi elbírálás alapján a bérlő karbantartási, felújítási szándékának elősegítéséhez támogatási program kidolgozása és bevezetése	Antiszegregációs csoport	2009-től folyamatosan	1. év: program kidolgozása 3. év: beérkező igényeknek megfelelően 6. év: beérkező igényeknek megfelelően
Alacsony végzettségi szintű tartós munkanélküliek számára lehetőség biztosítása a legalább alapfokú végzettség megszerzésére, szakirányú képzésben való részvétel támogatása, speciális képzési programok kialakítása a munkaerőpiac igényeinek figyelembevételével	Antiszegregációs csoport	2009-től folyamatosan	1. év: képzési programok összeállítása 3. év: Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 10%-os csökkentése 6. év: Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 20%-os csökkentése
A hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztató képzése, 10 hónap után a szakképző szakaszba lépés biztosítása	Művelődési osztály, Szociális osztály	2009-től	1. év: program kidolgozása 3. év: Alapfokú végzettségű 30 év alattiak arányának 5%-os csökkentése 6. év: Alapfokú végzettségű 30 év alattiak arányának 10%-os csökkentése
A hátrányos helyzetű fiatalok számára pályaorientációs tanácsadás lehetőségének biztosítása, amely kiemelten koncentrálna a munkaerő-piaci igények folyamatos követésére.	Szociális osztály	2009-től folyamatosan	
HHH gyermekek fejlődésének fokozott figyelemmel követése, családlátogatások számának növelése,	Szociális osztály	2008. szept.-től	Családlátogatások számának 10%-os növelése a területen

Mentálhigiénés és életvezetési tanácsadás a helyszínen, beilleszkedési programokban való részvételi szándék ösztönzése.	Szociális osztály		A rendszeres szociális járadékosokon kívül a szegregátum lakosságának további 5%-ának bevonása a beilleszkedési programba
Díjhátralékosok számára adósságkezelési, életvezetési tanácsadás	Szociális osztály	2009-től folyamatosan	1. év program bevezetése 3. év: díjhátralékosok 50%-ának bevonása, arányuk 5%-os csökkentése 6. év : díjhátralékosok arányának 10%-os csökkentése
Bánszállási Óvodában roma dajka foglalkoztatása	Művelődési osztály	2009-től	
Bánszállási Óvoda fejlesztő eszközállományának bővítése, óvoda kapacitásának bővítése	Művelődési osztály	Pályázati forrás függvényében.	
Garzonház program : igényfelmérés, elhelyezés	Szociális osztály	2011.	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Kiléptető program: igényfelmérés, elhelyezés	Szociális osztály	2013.	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Szennyvízcsatornázás	Műszaki osztály	2020.	

2. szegregátum (Bolyok) helyzetelemzése kapcsán kiemelt problémakörök:

- alacsony presztízszű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak magas aránya (12)
- magas munkanélküliségi ráta
- 2001-ben kizárólag segélyből élők aránya (14), alacsony foglalkoztotti arány (10), foglalkoztatott nélküli háztartások magas aránya (12)
- alacsony komfortfokozatú lakások magas aránya (12)
- szennyvízcsatornázás, pormentes utak hiánya

Cél: rehabilitáció, fejlesztés

Intézkedések	Felelős	Határidő	Indikátor
Szakirányú képzésben való részvétel támogatása, speciális képzési programok kialakítása a munkaerőpiac igényeinek figyelembevételével	Antiszegregációs csoport Művelődési osztály	2009.	1. év: program kidolgozásának indtása 3. év: Alacsony presztízszű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatottak arányának 5%-os csökkentése
Pályaorientációs tanácsadás lehetőségének biztosítása, amely kiemelten koncentrálna a munkaerőpiaci igények folyamatos követésére.	Művelődési osztály, Szociális osztály	2009.	6. év: Alacsony presztízszű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatottak arányának 10%-os csökkentése
Lakókörnyezet rehabilitációval összekapcsolt képzési és tranzitfoglalkoztatási programok	Antiszegregációs csoport	Indítás: 2011.	1. év: Program indítása. 3. év: Aktív korú munkanélküliek 5%-ának bevonása, közterületek részleges rehabilitációja 6. év: Aktív korú munkanélküliek 10%-ának bevonása, közterületek részleges rehabilitációja
A hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztató képzése, 10 hónap után a szakképző szakaszba lépés biztosítása	Antiszegregációs csoport Művelődési osztály	2010.	1. év: helyzetfelmérés, program indítása. 3. év: Alacsony presztízszű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatottak arányának 5%-os csökkentése 6. év: Alacsony presztízszű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatottak arányának 10%-os csökkentése
Szennyvízcsatornázás – közmunkaprogrammal összekapcsoltan	Műszaki osztály	2015.	Foglalkoztatottak arányának 5%-os növelése, Infrastrukturális fejlesztés: ellátatlan területek
Garzonház program : igényfelmérés, elhelyezés	Szociális osztály	2011.	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése

Kiléptető program: igényfelmérés, elhelyezés	Szociális osztály	2013.	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
--	-------------------	-------	--

3. szegregátum (Velence telep és környezete) helyzetelemzése kapcsán kiemelt problémakörök:

- alacsony presztizsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak magas aránya (11)
- bérlakások magas aránya (12), lakhatatlan bérlakások magas száma
- szennyvízcsatornázás hiányosságai
- díjhátralékosok magas aránya

Cél: rehabilitáció, fejlesztés

Intézkedések	Felelős	Határidő	Indikátor
Foglalkoztatotti arány növelése, képzési, munkatapasztalat szerzésére irányuló program kidolgozása, beindítása	Antiszegregációs csoport	2009.	1. év: program kidolgozása 3. év: alacsony presztizsű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatottak arányának 5%-os csökkentése
Pályaorientációs tanácsadás lehetőségének biztosítása, amely kiemelten koncentrálna a munkaerőpiaci igények folyamatos követésére.	Munkaügyi Központ	2009.	6. év: alacsony presztizsű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatottak arányának 5%-os csökkentése
Díjhátralékosok számára adósságkezelési, életvezetési tanácsadás	Szociális osztály	2009-től folyamatosan	1. év program bevezetése 3. év: díjhátralékosok 50%-ának bevonása, arányuk 5%-os csökkentése 6. év: díjhátralékosok arányának 10%-os csökkentése
Petőfi Úti Általános Iskolán belül a kisebbségi oktatás kiterjesztése a roma tanulók arányának megfelelően (szülők ösztönzése, tájékoztatása a nyilatkozatok aláírásának fontosságáról))	Művelődési osztály, intézmény	2010.	A roma tanulók 100%-ának kisebbségi oktatása
A hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztató képzése, 10 hónap után a szakképző szakaszba lépés biztosítása	Munkaügyi Központ	2010.	Hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatási arányainak 5%-os növelése
Szociális alapon bérbeadott lakások esetén egyedi elbírálás alapján a bérlő karbantartási, felújítási szándékának elősegítéséhez támogatási program kidolgozása és bevezetése	Műszaki osztály	2010-től folyamatosan	1. év: program kidolgozása 3. év: beérkező igényeknek megfelelően 6. év: beérkező igényeknek megfelelően
Kiléptető program alanyainak kiválasztása, programba történő bevonása	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2011.	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Garzonház program: jelentkezők kiválasztása, bevonása a programba	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2012-től	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok

			elhelyezése
Velence telep rehabilitációja	Antiszeptikus cs		
Infrastrukturális fejlesztés (szennyvízcsatornázás az érintett területeken: Vasút u., Kossuth u.)	Műszaki osztály	2020.	

7. szegregátum (Hétes telep és környezete) helyzetelemzése kapcsán kiemelt problémakörök: - alacsony végzettségűek magas aránya (15), gazdaságilag nem aktív népesség magas aránya (16), magas munkanélküliségi ráta (14), tartós munkanélküliek (13) - általánosan nagyon kedvezőtlen foglalkoztatási mutatók (15) - kedvezőtlen lakhatási körülmények (11) - HHH gyermekek magas aránya (12) - szennyvízcsatornázás és pormentes utak hiánya			
Intézkedések	Felelős	Határidő	Indikátor
HHH gyermekek fejlődésének fokozott figyelemmel követése, családlátogatások számának növelése,	Szociális osztály	2008. szept.-től	Családlátogatások számának 10%-os növelése a területen
Lakókörnyezet rehabilitációval összekapcsolt képzési és tranzitfoglalkoztatási programok, kiterjesztve a közművesítési problémákra: infrastrukturális fejlesztés	Antiszegregációs csoport	2009.	1. év: program kidolgozása 3. év: Aktív korú munkanélküliek 5%-ának bevonása, közterületek részleges rehabilitációja 6. év: Aktív korú munkanélküliek 20%-ának bevonása, résztvevők ingatlanjainak részleges felújítása
Az alacsony komfortfokozatú szociális bérlakások számának a komfort fokozat növelésével történő csökkentése, lakások műszaki állapotának javítása: közművesített területen megüresedő komfort nélküli bérlakások komfortosítása	Műszaki osztály	2009-től folyamatosan	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása 3. év: Megüresedő k.n. bér lakások 10%-ában komfortfokozat javítása 6. év: Megüresedő k.n. bér lakások 20%-ában komfortfokozat javítása
Szociális alapon bérbeadott lakások esetén egyedi elbírálás alapján a bérlő karbantartási, felújítási szándékának elősegítéséhez támogatási program kidolgozása és bevezetése	Antiszegregációs csoport	2009-től folyamatosan	1. év: program kidolgozása 3. év: beérkező igényeknek megfelelően 6. év: beérkező igényeknek megfelelően
Alacsony végzettségi szintű tartós munkanélküliek számára lehetőség biztosítása a legalább alapfokú végzettség megszerzésére, szakirányú képzésben való részvétel támogatása, speciális képzési programok kialakítása a munkaerőpiac igényeinek figyelembevételével	Antiszegregációs csoport	2009-től folyamatosan	1. év: képzési programok összeállítása 3. év: Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 10%-os csökkentése 6. év: Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 20%-os csökkentése
A hátrányos helyzetű fiatalok számára pályaorientációs tanácsadás lehetőségének biztosítása, amely kiemelten koncentrálna a munkaerő-piaci igények folyamatos követésére.	Szociális osztály	2009-től folyamatosan	1. év: program kidolgozása 3. év: Alapfokú végzettségű 30 év alattiak arányának 5%-os csökkentése 6. év: Alapfokú végzettségű 30 év alattiak arányának 10%-os csökkentése
Mentálhigiénés és életvezetési tanácsadás a helyszínen, beilleszkedési programokban való részvételi szándék ösztönzése.	Szociális osztály		A rendszeres szociális járadékosokon kívül a szegregátum lakosságának további 5%-ának bevonása a beilleszkedési programba
Díjhátralékosok számára adósságkezelési, életvezetési tanácsadás	Szociális osztály	2009-től folyamatosan	1. év program bevezetése 3. év: díjhátralékosok 50%-ának bevonása, arányuk 5%-os csökkentése 6. év: díjhátralékosok arányának 10%-

			os csökkentése
A hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztató képzése, 10 hónap után a szakképző szakaszba lépés biztosítása	Munkaügyi Központ	2010.	1. év: helyzetfelmérés, program indítása. 3. év: hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatotti arányának 5%-os növelése 6. év: hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatotti arányának 5%-os növelése
Kiléptető program alanyainak kiválasztása, programba történő bevonása	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2011.	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Garzonház program: jelentkezők kiválasztása, bevonása a programba	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2012-től	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Infrastrukturális fejlesztés (szennyvízcsatornázás az érintett területeken)	Műszaki osztály	2020.	

8. szegregátum (Kiserdőalja telep és környezete) helyzetelemzése kapcsán kiemelt problémakörök:

- tartós munkanélküliek magas aránya (10)
- leromlott állapotú lakásállomány, alacsony komfortfokozatú lakások magas aránya
- magas segélyezési mutatók, alacsony foglalkoztatottsági arány
- HHH gyermekek magas száma
- szociális bérlakások magas aránya
- szennyvízcsatornázás hiányosságai

Cél: rehabilitáció

Intézkedések	Felelős	Határidő	Indikátor
HHH gyermekek fejlődésének fokozott figyelemmel követése, családlátogatások számának növelése,	Szociális osztály	2008. szept.-től	Családlátogatások számának 10%-os növelése a területen
Lakókörnyezet rehabilitációval összekapcsolt képzési és tranzitfoglalkoztatási programok, kiterjesztve a közművesítési problémákra: infrastrukturális fejlesztés	Antiszegregációs csoport	2009.	1. év: program kidolgozása 3. év: Aktív korú munkanélküliek 5%-ának bevonása, közterületek részleges rehabilitációja 6. év: Aktív korú munkanélküliek 20%-ának bevonása, résztvevők ingatlanjainak részleges felújítása
Az alacsony komfortfokozatú szociális bérlakások számának a komfort fokozat növelésével történő csökkentése , lakások műszaki állapotának javítása	Műszaki osztály	2009-től folyamatosan	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása 3. év: Megüresedő k.n. bér lakások 10%-ában komfortfokozat javítása 6. év: Megüresedő k.n. bér lakások 20%-ában komfortfokozat javítása
Szociális alapon bérbeadott lakások esetén egyedi elbírálás alapján a bérlő karbantartási, felújítási szándékának elősegítéséhez támogatási program kidolgozása és bevezetése	Antiszegregációs csoport	2009-től folyamatosan	1. év: program kidolgozása 3. év: beérkező igényeknek megfelelően 6. év: beérkező igényeknek megfelelően
Alacsony végzettségi szintű tartós munkanélküliek számára lehetőség biztosítása a legalább alapfokú végzettség megszerzésére, szakirányú képzésben való részvétel támogatása, speciális képzési programok kialakítása a munkaerőpiac igényeinek figyelembevételével	Antiszegregációs csoport	2009-től folyamatosan	1. év: képzési programok összeállítása 3. év. Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 5%-os csökkentése 6. év. Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 10%-os csökkentése
A hátrányos helyzetű fiatalok számára pályaorientációs tanácsadás lehetőségének biztosítása, amely kiemelten koncentrálna a munkaerő-piaci igények folyamatos követésére.	Szociális osztály	2009-től folyamatosan	1. év: program kidolgozása 3. év: Alapfokú végzettségű 30 év alattiak arányának 5%-os csökkentése 6. év: Alapfokú végzettségű 30 év alattiak arányának 10%-os csökkentése
Mentálhigiénés és életvezetési tanácsadás a helyszínen, beilleszkedési programokban való részvételi szándék ösztönzése.	Szociális osztály		A rendszeres szociális járadékosokon kívül a szegregátum lakosságának további 5%-ának bevonása a beilleszkedési programba
Díjhátralékosok számára adósságkezelési, életvezetési tanácsadás	Szociális osztály	2009-től folyamatosan	1. év program bevezetése 3. év: díjhátralékosok 50%-ának bevonása, arányuk 5%-os csökkentése

			6. év : díjhátralékosok arányának 10%-os csökkentése
A hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztató képzése, 10 hónap után a szakképző szakaszba lépés biztosítása	Munkaügyi Központ	2010.	1. év: helyzetfelmérés, program indítása. 3. év: hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatotti arányának 5%-os növelése 6. év: hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatotti arányának 5%-os növelése
Kiléptető program alanyainak kiválasztása, programba történő bevonása	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2011.	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Garzonház program: jelentkezők kiválasztása, bevonása a programba	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2012-től	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Infrastrukturális fejlesztés (szennyvízcsatornázás az érintett területeken: Váczi M. u.)	Műszaki osztály	2020.	

9. szegregátum (Örs vezér utca és környezete) helyzetelemzése kapcsán kiemelt problémakörök:

- egy háztartásban élők magas száma (14)
- magas segélyezési mutatók, rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők magas aránya, kiugróan magas munkanélküliségi ráta (15)
- minden foglalkoztatott alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatott
- HHH gyermekek magas száma (10)
- szennyvízcsatornázás hiányosságai

Cél: rehabilitáció

Intézkedések	Felelős	Határidő	Indikátor
HHH gyermekek fejlődésének fokozott figyelemmel követése, családlátogatások számának növelése,	Szociális osztály	2008. szept.-től	Családlátogatások számának 10%-os növelése a területen
Lakókörnyezet rehabilitációval összekapcsolt képzési és tranzitfoglalkoztatási programok, kiterjesztve a közművesítési problémákra: infrastrukturális fejlesztés	Antiszegregációs csoport	2009. januártól turnusokban	1. év: program kidolgozása 3. év: Aktív korú munkanélküliek 5%-ának bevonása, közterületek részleges rehabilitációja 6. év: Aktív korú munkanélküliek 20%-ának bevonása, résztvevők ingatlanjainak részleges felújítása
Alacsony végzettségi szintű tartós munkanélküliek számára lehetőség biztosítása a legalább alapfokú végzettség megszerzésére, szakirányú képzésben való részvétel támogatása, speciális képzési programok kialakítása a munkaerőpiac igényeinek figyelembevételével	Antiszegregációs csoport	2009-től folyamatosan	1. év: képzési programok összeállítása 3. év. Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 5%-os csökkentése 6. év. Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 10%-os csökkentése
A hátrányos helyzetű fiatalok számára pályaorientációs tanácsadás lehetőségének biztosítása, amely kiemelten koncentrálna a munkaerő-piaci igények folyamatos követésére.	Szociális osztály	2009-től folyamatosan	1. év: program kidolgozása 3. év: Alapfokú végzettségű 30 év alattiak arányának 10%-os csökkentése 6. év: Alapfokú végzettségű 30 év alattiak arányának 20%-os csökkentése
Mentálhigiénés és életvezetési tanácsadás a helyszínen, beilleszkedési programokban való részvételi szándék ösztönzése.	Szociális osztály		A rendszeres szociális járadékosokon kívül a szegregátum lakosságának további 5%-ának bevonása a beilleszkedési programba
A hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztató képzése, 10 hónap után a szakképző szakaszba lépés biztosítása	Munkaügyi Központ	2010.	1. év: helyzetfelmérés, program indítása. 3. év: hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatotti arányának 10%-os növelése 6. év: hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatotti arányának 15%-os növelése

Kiléptető program alanyainak kiválasztása, programba történő bevonása	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2011.	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Garzonház program: jelentkezők kiválasztása, bevonása a programba	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2012-től	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Tétényi Úti Óvoda bővítése	Művelődési osztály	Pályázati forrás függvényében	
Infrastrukturális fejlesztés (szennyvízcsatornázás az érintett területeken)	Műszaki osztály	2020.	

10. szegregátum (Sajóvárkony) helyzetelemzése kapcsán kiemelt problémakörök:

- egy háztartásban élők magas száma (11)
- magas segélyezési mutatók (10), rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők magas aránya,
- minden foglalkoztatott alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatott
- magas az egészségkárosodás alapján rendszeres szociális segélyben részesülők aránya
- komfortnélküli bérlakások magas aránya a bérlakásállományban (10)
- HHH gyermekek magas száma és aránya (13)
- szennyvízcsatornázás hiányosságai

Cél: rehabilitáció

Intézkedések	Felelős	Határidő	Indikátor
HHH gyermekek fejlődésének fokozott figyelemmel követése, családlátogatások számának növelése,	Szociális osztály	2008. szept.-től	Családlátogatások számának 10%-os növelése a területen
Lakókörnyezet rehabilitációval összekapcsolt képzési és tranzitfoglalkoztatási programok, kiterjesztve a közművesítési problémákra: infrastrukturális fejlesztés	Antiszegregációs csoport	2009.	1. év: program kidolgozása 3. év: Aktív korú munkanélküliek 5%-ának bevonása, közterületek részleges rehabilitációja 6. év: Aktív korú munkanélküliek 10%-ának bevonása, résztvevők ingatlanjainak részleges felújítása
Alacsony végzettségi szintű tartós munkanélküliek számára lehetőség biztosítása a legalább alapfokú végzettség megszerzésére, szakirányú képzésben való részvétel támogatása, speciális képzési programok kialakítása a munkaerőpiac igényeinek figyelembevételével	Antiszegregációs csoport	2009-től folyamatosan	1. év: képzési programok összeállítása 3. év: Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 5%-os csökkentése 6. év: Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 10%-os csökkentése
A hátrányos helyzetű fiatalok számára pályaorientációs tanácsadás lehetőségének biztosítása, amely kiemelten koncentrálna a munkaerő-piaci igények folyamatos követésére.	Szociális osztály	2009-től folyamatosan	1. év: program kidolgozása 3. év: Alapfokú végzettségű 30 év alattiak arányának 5%-os csökkentése 6. év: Alapfokú végzettségű 30 év alattiak arányának 10%-os csökkentése
Az alacsony komfortfokozatú szociális bérlakások számának a komfort fokozat növelésével történő csökkentése, lakások műszaki állapotának javítása: közművesített területen megüresedő komfort nélküli bérlakások komfortosítása	Műszaki osztály	2009-től folyamatosan	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása 3. év: Megüresedő k.n. bér lakások 10%-ában komfortfokozat javítása 6. év: Megüresedő k.n. bér lakások 20%-ában komfortfokozat javítása
Szociális alapon bérbeadott lakások esetén egyedi elbírálás alapján a bérlő karbantartási, felújítási szándékának elősegítéséhez támogatási program kidolgozása és bevezetése	Antiszegregációs csoport	2009-től folyamatosan	1. év: program kidolgozása 3. év: beérkező igényeknek megfelelően 6. év: beérkező igényeknek megfelelően
Mentálhigiénés és életvezetési tanácsadás a helyszínen, beilleszkedési programokban való részvételi szándék ösztönzése, kiemelt figyelemmel az egészségkárosodás miatt segélyben részesülőkre.	Szociális osztály		A rendszeres szociális járadékosokon kívül a szegregátum lakosságának további 5%-ának bevonása a beilleszkedési programba,

A hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztató képzése, 10 hónap után a szakképző szakaszba lépés biztosítása	Munkaügyi Központ	2010.	1. év: helyzetfelmérés, program indítása. 3. év: hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatotti arányának 10%-os növelése 6. év: hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatotti arányának 15%-os növelése
Kiléptető program alanyainak kiválasztása, programba történő bevonása	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2011.	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Garzonház program: jelentkezők kiválasztása, bevonása a programba	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2012-től	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Tétényi Úti Óvoda bővítése	Művelődési oszt., Pályázati oszt.	2013.	Pályázati forrás függvényében
Infrastrukturális fejlesztés (Mekcsey u.)	Műszaki osztály	2011.	
Infrastrukturális fejlesztés (Dobó u.)	Műszaki osztály	2020.	

12. szegregátum (Tábla városrész) helyzetelemzése kapcsán kiemelt problémakörök:

- előregedett, rossz műszaki állapotú lakásállomány

- magas az egy háztartásban élők száma (12)

- szennyvízcsatornázás hiányosságai

- HHH gyermekek magas aránya

- a segélyezési mutatók, foglalkoztatási arányok a szegregátumok viszonylatában ugyan nem kimagaslóan kedvezőtlenek, a jelenlegi állapot továbbromlásának megakadályozása érdekében az összes foglalkoztatási, képzési eszköz használata szükséges

Cél: rehabilitáció

Intézkedések	Felelős	Határidő	Indikátor
Lakókörnyezet rehabilitációval összekapcsolt képzési és tranzitfoglalkoztatási programok, kiterjesztve a közművesítési problémákra: infrastrukturális fejlesztés	Antiszegregációs csoport	2009.	1. év: program kidolgozása 3. év: Aktív korú munkanélküliek 10%-ának bevonása, közterületek részleges rehabilitációja 6. év: Aktív korú munkanélküliek 15%-ának bevonása, résztvevők ingatlanjainak részleges felújítása
Alacsony végzettségi szintű tartós munkanélküliek számára lehetőség biztosítása a legalább alapfokú végzettség megszerzésére, szakirányú képzésben való részvétel támogatása, speciális képzési programok kialakítása a munkaerőpiac igényeinek figyelembevételével	Antiszegregációs csoport	2009-től folyamatosan	1. év: képzési programok összeállítása 3. év. Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 5%-os csökkentése 6. év. Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 10%-os csökkentése
A hátrányos helyzetű fiatalok számára pályorientációs tanácsadás lehetőségének biztosítása, amely kiemelten koncentrálna a munkaerő-piaci igények folyamatos követésére.	Szociális osztály	2009-től folyamatosan	1. év: program kidolgozása 3. év: Alapfokú végzettségű 30 év alattiak arányának 5%-os csökkentése 6. év: Alapfokú végzettségű 30 év alattiak arányának 10%-os csökkentése
HHH gyermekek fejlődésének fokozott figyelemmel követése, családlátogatások számának növelése,	Szociális osztály	2008. szept.-től	Családlátogatások számának 10%-os növelése a területen
Mentálhigiénés és életvezetési tanácsadás a helyszínen, beilleszkedési programokban való részvételi szándék ösztönzése.	Szociális osztály		A rendszeres szociális járadékosokon kívül a szegregátum lakosságának további 5%-ának bevonása a beilleszkedési programba
A lakhatási körülmények javítása érdekében felmérés lakások műszaki állapotáról, anyag és eszköz biztosítása a magántulajdonú lakások állagmegóvásához	Műszaki és Szociális osztály	2010-től folyamatosan	1. év: program kidolgozása, igényfelmérés, forrásteremtés 3. év: program beindítása 6. év: ingatlanok 10%-ának felújítása (a tulajdonosi igények függvényében)

A hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztató képzése, 10 hónap után a szakképző szakaszba lépés biztosítása	Munkaügyi Központ	2010.	1. év: helyzetfelmérés, program indítása. 3. év: hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatotti arányának 10%-os növelése 6. év: hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatotti arányának 15%-os növelése
Kiléptető program alanyainak kiválasztása, programba történő bevonása	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2011.	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Garzonház program: jelentkezők kiválasztása, bevonása a programba	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2012-től	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Infrastrukturális fejlesztés (szennyvízcsatornázás az érintett területeken)	Műszaki osztály	2020.	

13. szegregátum (Somsály) helyzetelemzése kapcsán kiemelt problémakörök:

- kiugróan magas az alacsony végzettségűek (16) és a foglalkoztatott nélküli háztartások (13), valamint az alacsony presztízsű munkakörökben foglalkoztatottak aránya (13)
- magas a gazdaságilag nem aktív népesség aránya (14),
- alacsony komfortfokozatú lakások magas aránya ((12)
- a lakások fele önkormányzati tulajdonban van, 90%-uk komfort nélküli, 11 lakhatatlan, 9 bontott, egyszobás lakások magass aránya (15)
- szennyvízcsatornázás, pormentes utak hiánya

Cél: rehabilitáció

Intézkedések	Felelős	Határidő	Indikátor
Lakókörnyezet rehabilitációval összekapcsolt képzési és tranzitfoglalkoztatási programok, kiterjesztve a közművesítési problémákra: infrastrukturális fejlesztés	Antiszegregációs csoport	2009.	1. év: program kidolgozása 3. év: Aktív korú munkanélküliek 10%-ának bevonása, közterületek részleges rehabilitációja 6. év: Aktív korú munkanélküliek 15%-ának bevonása, résztvevők ingatlanjainak részleges felújítása
Az alacsony komfortfokozatú szociális bérlakások számának a komfort fokozat növelésével történő csökkentése, lakások műszaki állapotának javítása: közművesített területen megüresedő komfort nélküli bérlakások komfortosítása	Műszaki osztály	2009-től folyamatosan	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása 3. év: Megüresedő k.n. bér lakások 10%-ában komfortfokozat javítása 6. év: Megüresedő k.n. bér lakások 20%-ában komfortfokozat javítása
Szociális alapon bérbeadott lakások esetén egyedi elbírálás alapján a bérlő karbantartási, felújítási szándékának elősegítéséhez támogatási program kidolgozása és bevezetése	Antiszegregációs csoport	2009-től folyamatosan	1. év: program kidolgozása 3. év: beérkező igényeknek megfelelően 6. év: beérkező igényeknek megfelelően
A Munkaügyi Központ és az ÉRÁK foglalkoztatási programjairól kiemelt tájékoztatás a terület lakói számára, a képzési programokban való részvétel ösztönzése direkt formában	Antiszegregációs csoport	2009-től folyamatosan	1. év: képzési programok összeállítás 3. év: Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 5%-os csökkentése 6. év: Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 10%-os csökkentése
Alacsony végzettségi szintű tartós munkanélküliek számára lehetőség biztosítása a legalább alapfokú végzettség megszerzésére, szakirányú képzésben való részvétel támogatása, speciális képzési programok kialakítása a munkaerőpiac igényeinek figyelembevételével	Antiszegregációs csoport	2009-től folyamatosan	1. év: képzési programok összeállítás 3. év: Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 5%-os csökkentése 6. év: Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 10%-os csökkentése
A hátrányos helyzetű fiatalok számára pályaaorientációs tanácsadás lehetőségének biztosítása, amely kiemelten koncentrálna a munkaerő-piaci igények folyamatos követésére.	Szociális osztály	2009-től folyamatosan	A rendszeres szociális járadékosokon kívül a szegregátum lakosságának további 5%-ának bevonása a beilleszkedési programba
Mentálhigiénés és életvezetési tanácsadás a helyszínen, beilleszkedési programokban való részvételi szándék ösztönzése.	Szociális osztály		
A hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztató képzése, 10 hónap után a szakképző szakaszba lépés biztosítása	Munkaügyi Központ	2010.	1. év: helyzetfelmérés, program indítása.

			3. év: hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatotti arányának 10%-os növelése 6. év: hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatotti arányának 15%-os növelése
Kiléptető program alanyainak kiválasztása, programba történő bevonása	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2011.	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Garzonház program: jelentkezők kiválasztása, bevonása a programba	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2012-től	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Infrastrukturális fejlesztés (szennyvízcsatornázás az érintett területeken)	Műszaki osztály	2011, 2020..	

15. szegregátum (Boroszló) helyzetelemzése kapcsán kiemelt problémakörök:

- magas a munkanélküliségi ráta (12) és a tartós munkanélküliek aránya (15),
- a 2201-ben kizárólag segélyekből élő aktív korúak magas aránya (12)
- egyszobás lakások magas aránya (12)
- szennyvízcsatornázás, pormenetes utak hiánya

Intézkedések	Felelős	Határidő	Indikátor
Lakókörnyezet rehabilitációval összekapcsolt képzési és tranzitfoglalkoztatási programok, kiterjesztve a közművesítési problémákra: infrastrukturális fejlesztés	Antiszegregációs csoport	2009.	1. év: program kidolgozása 3. év: Aktív korú munkanélküliek 10%-ának bevonása, közterületek részleges rehabilitációja 6. év: Aktív korú munkanélküliek 15%-ának bevonása, résztvevők ingatlanjainak részleges felújítása
A Munkaügyi Központ és az ÉRÁK foglalkoztatási programjairól kiemelt tájékoztatás a terület lakói számára, a képzési programokban való részvétel ösztönzése direkt formában	Szociális osztály	2009-től folyamatosan	1. év: képzési programok összeállítása 3. év. Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 5%-os csökkentése
Alacsony végzettségi szintű tartós munkanélküliek számára lehetőség biztosítása a legalább alapfokú végzettség megszerzésére, szakirányú képzésben való részvétel támogatása, speciális képzési programok kialakítása a munkaerőpiac igényeinek figyelembevételével	Antiszegregációs csoport	2009-től folyamatosan	6. év. Alapfokú végzettséggel nem rendelkezők arányának 10%-os csökkentése
A hátrányos helyzetű fiatalok számára pályaaorientációs tanácsadás lehetőségének biztosítása, amely kiemelten koncentrálna a munkaerő-piaci igények folyamatos követésére.	Szociális osztály	2009-től folyamatosan	
Mentálhigiénés és életvezetési tanácsadás a helyszínen, beilleszkedési programokban való részvételi szándék ösztönzése.	Szociális osztály		A rendszeres szociális járadékosokon kívül a szegregátum lakosságának további 5%-ának bevonása a beilleszkedési programba
A hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztató képzése, 10 hónap után a szakképző szakaszba lépés biztosítása	Munkaügyi Központ	2010.	1. év: helyzetfelmérés, program indítása. 3. év: hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatotti arányának 10%-os növelése 6. év: hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatotti arányának 15%-os növelése
Szociális alapon bérbeadott lakások esetén egyedi elbírálás alapján a bérlő karbantartási, felújítási szándékának elősegítéséhez támogatási program kidolgozása és bevezetése	Műszaki osztály	2010-től folyamatosan	Bérlakás állomány 5%-ában komfortfokozat javítása
Kiléptető program alanyainak kiválasztása, programba történő bevonása	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2011.	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni

			mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Garzonház program: jelentkezők kiválasztása, bevonása a programba	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2012-től	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Infrastrukturális fejlesztés (szennyvízcsatornázás az érintett területeken)	Műszaki osztály	2011.	

16. szegregátum (Kovács Hagyó Gy. u.) helyzetelemzése kapcsán kiemelt problémakörök:

- kiugróan magas az egy háztartásban élők száma (a szegregátumok közt itt a legmagasabb)
- kiugróan alacsony a foglalkoztatotti arány (16), a foglalkoztatottak 100%-a alacsony presztízsű munkakörökben dolgozik, magas a munkanélküliségi ráta(16) és a tartós munkanélüliek aránya (16)
- a lakásállomány állapota nagyon rossz, az önkormányzati bérlakások már elbontásra kerültek
- magas segélyezési mutatók
- szennyvízcsatornázás, pormentes utak hiánya

Cél: hosszú távon felszámolás

Intézkedések	Felelős	Határidő	Indikátor
Lakösszetétel felmérése, mobilizációs lehetőségek felkutatása	Szociális osztály	2010.	Helyzetelemzés elkészítése
Lakók elhelyezésének biztosítását célzó program kidolgozása	Antiszegregációs csoport	2011.	
Lakók tájékoztatása a folyamatokról, felkészítése a kiköltöztetéssel kapcsolatos problémákra, pszichés terhelésre	Antiszegregációs csoport, Szociális osztály	2011.	
A Munkaügyi Központ és az ÉRÁK foglalkoztatási programjairól kiemelt tájékoztatás a terület lakói számára, a képzési programokban való részvétel ösztönzése direkt formában	Antiszegregációs csoport, Szociális osztály	2010..	Munkanélküliségi ráta 5%-os csökkentése Alapfokú végzettségű 25 év alatti munkanélüliek arányának 5%-os csökkentése
Alacsony végzettségi szintű tartós munkanélüliek számára lehetőség biztosítása a legalább alapfokú végzettség megszerzésére, szakirányú képzésben való részvétel támogatása, speciális képzési programok kialakítása a munkaerőpiac igényeinek figyelembevételével	Antiszegregációs csoport	2009-től folyamatosan	
A hátrányos helyzetű fiatalok számára pályaeorientációs tanácsadás lehetőségének biztosítása, amely kiemelten koncentrálna a munkaerő-piaci igények folyamatos követésére.	Szociális osztály	2009-től folyamatosan	
Mentálhigiénés és életvezetési tanácsadás a helyszínen, beilleszkedési programokban való részvételi szándék ösztönzése.	Szociális osztály		A rendszeres szociális járadékosokon kívül a szegregátum lakosságának további 5%-ának bevonása a beilleszkedési programba
Mobilizációs program az egy lakásra jutó nagyon magas lakószám csökkentésének érdekében	Szociális osztály	2009-től folyamatosan	Egy háztartásban élő lakószám csökkentése
A hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztató képzése, 10 hónap után a szakképző szakaszba lépés biztosítása	Munkaügyi Központ	2010.	Hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatási arányainak 5%-os növelése
Folyamatos előkészítése a kilakoltatásnak, a lakónépesség folyamatos csökkentése a mobilizációs program keretében.	Szociális osztály	Folyamatosan.	
Kiléptető program alanyainak kiválasztása, programba történő bevonása	Antiszegregációs	2011.	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása,

	csoport Szociális osztály		3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Garzonház program: jelentkezők kiválasztása, bevonása a programba	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2012-től	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése

100FŐ ALATTI SZEGREGÁTUMOK INTÉZKEDÉSI TERVE

4. szegregátum (Petőfi utca) helyzetelemzése kapcsán kiemelt problémakörök:

- gazdaságilag nem aktív népesség magas aránya (10)
- egy háztartásban élők magas száma (14)
- egyszobás lakások magas aránya (14)
- bérlakások (15), és azokon belül a szociális bérlakások magas aránya (10)
- kiugróan magas segélyezési mutatók (16)
- HHH gyermekek magas aránya (15)

Cél: 2013-ig felszámolás

Intézkedések	Felelős	Határidő	Indikátor
HHH gyermekek fejlődésének fokozott figyelemmel követése, családlátogatások számának növelése, mentálhigiénés és életvezetési tanácsadás a helyszínen, beilleszkedési programokban való részvételi szándék ösztönzése.	Szociális osztály	2008. szept.	Családlátogatások számának 10%-os növelése a területen
Foglalkoztatotti arány növelése, képzési, munkatapasztalat szerzésére irányuló program kidolgozása, beindítása	Antiszegregációs csoport	2009. május	Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatottak arányának 5%-os csökkentése
Pályaorientációs tanácsadás lehetőségének biztosítása, amely kiemelten koncentrálna a munkaerőpiaci igények folyamatos követésére.		2009.	
Díjhátralékosok számára adósságkezelési, életvezetési tanácsadás	Szociális osztály	2009-től folyamatosan	
Petőfi Úti Általános Iskolán belül a kisebbségi oktatás kiterjesztése a roma tanulók arányának megfelelően		2009.	A roma tanulók 100%-ának kisebbségi oktatása
Lakók tájékoztatása a folyamatokról, felkészítése a kiköltöztetéssel kapcsolatos problémákra, pszichés terhelésre	Antiszegregációs csoport, Szociális osztály	2011.	
A hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztató képzése, 10 hónap után a szakképző szakaszba lépés biztosítása	Munkaügyi Központ	2010.	Hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatási arányainak 5%-os növelése
Kiléptető program alanyainak kiválasztása, programba történő bevonása (kiemelt tekintettel arra a körülményre, hogy a terület bérlakásállománya 2013-ig ekbontásra kerül)	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2011.	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése

<p>Garzonház program: jelentkezők kiválasztása, bevonása a programba (kiemelt tekintettel arra a körülményre, hogy a terület bérlakásállománya 2013-ig ekbontásra kerül)</p>	<p>Antiszegregációs csoport Szociális osztály</p>	<p>2012-től</p>	<p>1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése</p>
<p>A területen található önkormányzati lakások bontása, a lakók elhelyezése a Ltv. szerint és az antiszegregációs törekvéseknek megfelelően. A szociális munka eszközeivel segítségnyújtás a beilleszkedés elősegítése érdekében, az átköltöztetett családok életének utánkövetése.</p>	<p>Műszaki osztály</p>	<p>2013.</p>	<p>Önkormányzati bérlakások 100%-ának bontása. (köz munkavégzési programmal összekapcsolva).</p>

5. szegregátum (Zrínyi Miklós utca) helyzetelemzése kapcsán kiemelt problémakörök:

- alacsony végzettségűek magas aránya (11)
- tartós munkanélküliek magas aránya (12)
- magas segélyezési mutatók (LFT(11), RSZS (14) tekintetében)

Intézkedések	Felelős	Határidő	Indikátor
Alacsony végzettségi szintű tartós munkanélküliek számára lehetőség biztosítása a legalább alapfokú végzettség megszerzésére, szakirányú képzésben való részvétel támogatása, speciális képzési programok kialakítása a munkaerőpiac igényeinek figyelembevételével	Antiszegregációs csoport	2009. májustól	Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatottak arányának 5%-os csökkentése
Pályaorientációs tanácsadás lehetőségének biztosítása, amely kiemelten koncentrálna a munkaerőpiaci igények folyamatos követésére.	Szociális osztály	2009.	
Hátrányos helyzetű fiatalok (15-29 éves korosztály) munkaerőpiaci esélyeinek javítása. Foglalkoztatással összekapcsolt alternatív (iskolarendszeren kívüli) képzési programok felkutatásával, a szociális helyzetből fakadó hátrányok leküzdését segítő támogató szolgáltatásokkal, készségfejlesztéssel, tanácsadással	Művelődési osztály, Munkaügyi központ	2010.	
Az előítéletek csökkentése, a társadalmi kohézió növelése érdekében a hátrányos helyzetű csoportok támogatása az alapellátásban működő munkaerőpiaci szolgáltatások által.	Szociális osztály	2009.	
Az Észak-Magyarországi Regionális Átképző Központ képzési programokban való részvétel ösztönzése a szociális munkaeszközök igénybevételével, az érintettek tájékoztatása a családlátogatások során direkt formában.	Szociális osztály, Munkaügyi Központ	2009.	
A hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztató képzése, 10 hónap után a szakképző szakaszba lépés biztosítása	Munkaügyi Központ	2010.	Hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatási arányainak 5%-os növelése
Kiléptető program alanyainak kiválasztása, programba történő bevonása	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2011.	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Garzonház program: jelentkezők kiválasztása, bevonása a programba	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2012-től	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése

14. szegregátum (Akna utca) helyzetelemzése kapcsán kiemelt problémakörök:

- alacsony végzettségűek magas aránya (10)
- alacsony presztízssű munkakörökben foglalkoztatottak magas aránya (10)
- 2001-ben kizárólag támogatásból élők magas aránya (13)
- alacsony komfortfokozatú (13) és egyszobás lakások (11) magas aránya
- bérlakás állomány (11) és azon belül a szoc. bérlakás állomány magas aránya (10)
- magas segélyezési mutató LFT tekintetében

Intézkedések	Felelős	Határidő	Indikátor
Alacsony végzettségi szintű tartós munkanélküliek számára lehetőség biztosítása a legalább alapfokú végzettség megszerzésére, szakirányú képzésben való részvétel támogatása, speciális képzési programok kialakítása a munkaerőpiac igényeinek figyelembevételével	Antiszegregációs csoport	2009.	Alacsony végzettségűek és alacsony presztízssű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatottak arányának 5%-os csökkentése
Pályaorientációs tanácsadás lehetőségének biztosítása, amely kiemelten koncentrálna a munkaerőpiaci igények folyamatos követésére.	Munkaügyi Központ	2009.	
Hátrányos helyzetű fiatalok (15-29 éves korosztály) munkaerő-piaci esélyeinek javítása. Foglalkoztatással összekapcsolt alternatív (iskolarendszeren kívüli) képzési programok felkutatásával, a szociális helyzetből fakadó hátrányok leküzdését segítő támogató szolgáltatásokkal, készségfejlesztéssel, tanácsadással	Antiszegregációs csoport Művelődési oszt.		
Az előítéletek csökkentése, a társadalmi kohézió növelése érdekében a hátrányos helyzetű csoportok támogatása az alapellátásban működő munkaerőpiaci szolgáltatások által.	Szociális osztály		
Az Észak-Magyarországi Regionális Átképző Központ képzési programokban való részvétel ösztönzése a szociális munkaeszközök igénybevételével, az érintettek tájékoztatása a családlátogatások során direkt formában.	Szociális osztály, Munkaügyi Központ	2009.	
Szociális alapon bérbeadott lakások esetén egyedi elbírálás alapján a bérlő karbantartási, felújítási szándékának elősegítéséhez támogatási program kidolgozása és bevezetése	Antiszegregációs csoport	2009-től folyamatosan	A beérkező igényeknek megfelelően
A hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztató képzése, 10 hónap után a szakképző szakaszba lépés biztosítása	Munkaügyi Központ	2010.	Hátrányos helyzetű fiatalok foglalkoztatási arányainak 5%-os növelése
Lakókörnyezet rehabilitációjával összekapcsolt képzési és közmunkaprogram folyamatos működtetése, ütemezése	Antiszegregációs csoport, Szociális osztály, Műszaki osztály	folyamatos	

Az alacsony komfortfokozatú szociális bérlakások számának a komfort fokozat növelésével történő csökkentése , lakások műszaki állapotának javítása	Antiszegregációs csoport	folyamatos	Szociális bérlakás állomány 5%-ánál komfortfokozat növelése
Kiléptető program alanyainak kiválasztása, programba történő bevonása	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2011.	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Garzonház program: jelentkezők kiválasztása, bevonása a programba	Antiszegregációs csoport Szociális osztály	2012-től	1. év: helyzetelemzés, program kidolgozása, ingatlanok kiválasztása, 3. év: ingatlanok átalakítása a célnak megfelelően 6. év: beérkező igények, illetve egyéni mobilizációs tervek alapján családok elhelyezése
Szennyvízcsatornázás	Műszaki osztály	2020.	

6. Akcióterületek kijelölése

A városrészekben indikatív módon akcióterületek lettek kijelölve. Ezek területi lehatárolása a jövő szempontjából nem kötelező érvényű, tehát az akcióterületek határa és projektjei alakíthatók. Az akcióterületekben egyaránt történhet önkormányzati, tehát közszférás beruházás és magánérős is. A jelenleg tervezés alatt álló önkormányzati beruházások többsége továbbfejleszthető, más közszférás vagy magánérős beruházással összekapcsolható.

Az önkormányzat által tervezett beruházások egy része az oktatási intézményeket érinti, más része egészségügyi vagy szociális funkciót ellátó intézményeket érint, illetve a művelődés, szórakozás terén is tervez fejlesztéseket a város. Bizonyos területeken pedig az idegenforgalom fejlesztése fog megindulni. Fontos fejlesztések továbbá a város közműhálózatát érintő beruházások is. Bizonyos területeken pedig a lakhatási problémák megoldása fog megtörténni, illetve a feltárt szegregátumok megszüntetésére kidolgozott intézkedés sorozatok végrehajtása jelöl ki városfejlesztési munkákat.

Ózd a következő években fejleszteni kívánt területeinek lehatárolásakor a helyzetelemzésben feltárt eredményeket és viszonyokat vette figyelembe. Másrészt a város különböző céljai és prioritásai is fontosak voltak az akcióterületek lehatárolásánál, továbbá az Antiszegregációs terv is nagymértékben meghatározó volt. Az akcióterületek kijelölése során számos szempont lett figyelembe véve, így egyrészt a már említett helyzetelemzésben feltárt gazdasági, társadalmi és környezeti adottságok, másrészt az adott városrész céljai, továbbá az akcióterületen történő fejlesztéstől várható hatások erőssége, fontossága a város kitűzött jövőképe szempontjából. Illetve a lehatárolásnál tényező volt az is, hogy az elképzelések mennyire valósíthatók meg, mennyire állnak rendelkezésre hozzá források, illetve a lakosság és a befektetők milyen mértékben nyerhetők meg az adott projekt, elképzelés támogatására. Cél volt az is, hogy az akcióterületen történő fejlesztések az egész városra és lehetőleg az egész kistérségre pozitív hatással legyenek.

Ózdon ezek alapján, a 2013-ig történő fejlesztési időszakban, 6 akcióterületet lehatárolására mutatkozott lehetőség, melyek közül 3 funkcióbővítő, 2 pedig szociális típusú, egy esetben pedig a funkcióbővítés és a szociális problémák enyhítése is egyaránt lehetséges és szükséges. A lehatárolásnál szempont volt, hogy a szociális mutatók, illetve a funkciókkal való ellátottság mennyire indokolják a szociális vagy a funkcióbővítő városrehabilitáció lefolytatását. Az akcióterületek közül a legfontosabb a Központi városrész, mely teljes egészében akcióterületként fog működni, ide funkcióbővítő városrehabilitációs tervek lettek meghatározva. A másik jelenlegi fontos akcióterület a Nyugati városrészben található szociális városrehabilitációs akcióterület (Bolyki főút menti „lakótelep”), ahol a városrehabilitációs szociális formája fog megvalósulni.

6.1. Központi városrész akcióterület

A város legfontosabb fejlesztési területe, a város központja, ahol a legtöbb funkció összpontosul. A terület a város szíve, oktatási, kulturális és közigazgatási centruma. A város értékes épületállományának, műemlékállományának nagy része itt található, de lakófunkciója is jelentős. Közlekedés és megközelíthetőség szempontjából a legfrekvenciáltabb helyen található. A városrészben fontos a már meglévő funkciók megtartása, de bővítésük is szükséges. Fontos a kereskedelem színvonalának emelése, továbbá a kistérségi központ szerepköréből fakadóan a városnak ezt a funkciót is erősítenie kell. A terület zöldfelületei, közterei között az elmúlt évek fejlesztései hatására is akadnak még felújításra, megújításra várók. Ez a városrész, illetve akcióterület a város „arca”, ezért is fontos, hogy megjelenésében is az ipar hanyatlása okozta válságból kilábaló város képét mutassa.

Célrendszer

Kapcsolódása a város középtávú céljaihoz:

- magasan képzett munkaerő helyben tartása,
- térség gazdasági kohéziójának erősítése,
- szolgáltatási szektor bővítése,
- közösségi terek építése, fejlesztése,
- a kistérségi szociális feladatok ellátási szintjének emelése, a feladatok megosztásának koordinálása,
- környezetesztétika fokozása a természetes környezetben
- identitás tudat növelése, lokálpatrióta szervezetek erősítés,
- városképjavítás, közterület rendezése, települési arculatok javítása.

Kapcsolódása a városrész céljaihoz:

A városrész és az akcióterület céljai teljes mértékben megegyeznek, mivel ugyanarról a területről van szó. Jelen fejlesztések a leginkább a következő városrész célokat szolgálják:

- népesség megtartása,
- élhetőbb városi környezet megteremtése,
- rendezett településkép közvetett hatása révén életszínvonal emelkedés,
- infrastruktúra fejlesztése,
- környezetesztétika fokozása, városképjavítás,
- többfunkciós, fenntartható térhasználat,
- közterületek rendezése,
- városi karakter erősítése,
- városi funkciók kibővítése,

- kistérségi központi szerepkör növelése.

Az akcióterület céljai: a fejlesztések alapvető célja, hogy a városközpont funkciói megerősödjenek, a terület központi szerepköre tovább nőjön, valódi városközpont alakuljon ki. Továbbá fontos, hogy minőségi közösségi és zöldterületek alakuljanak ki, melyek esztétikus megjelenést biztosítanak a városnak.

Tevékenységek, tervek, feladatok:

- o Kistérségi központnak és más szolgáltatásoknak helyet adó épület külső-belső felújítása, mellyel a funkcióbővítésen túl a városkép megjelenése is javulni fog.
- o Zöldterületek, közparkok megújítása.
- o Bevásárló és kereskedelmi funkció erősítése a város piacának fejlesztésével.
- o Vendéglátó és kereskedelmi funkció erősítése üzletház felújítással.
- o Közösségi szabadtéri területek fejlesztése.
- o Oktatási funkció erősítése óvoda felújítással.
- o Kulturális funkció megerősítése művész mozi kialakításával és a Városi Könyvtár épületének felújításával.
- o Munkahelyteremtő beruházásokhoz kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések.

6.2. Velence telep és környéke

Az akcióterület a város egykori legszebb, családi házas lakóterületét foglalja magába. Mára azonban az épületek többsége igen leromlott állapotban van, illetve a telep közterei is megújításra szorulnak. A Velence telep a város egyik legjelentősebb szegregátuma, komoly szociális problémák összpontosulnak itt. Jellemzően a lakások komfortfokozata alacsony, a csatornázottság komoly hiányosságokat mutat, továbbá a telep külső megjelenése is nagyon leromlott. Ezen felül magas a bérlakások aránya, és a lakhatatlan bérlakások aránya is jelentős. Szintén jelentős a HHH-s gyermekek aránya, illetve a telep lakossága komoly megélhetési problémákkal is küzd. Ez visszavezethető az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak magas arányára és a vélhetően magas munkanélküliségre. A Velence telep közelében iskolák, óvoda és ipari beruházásnak helyet biztosító terület is található. Az oktatási intézmények felújítása, funkciójuk átgondolása, esetleg kibővítése is szolgálhatja a szegregátum feloldását, ezért ezen intézmények jövőbeni megújítása fontos célja az akcióterületnek.

Célrendszere:

Kapcsolódása a város középtávú céljaihoz:

- szolgáltatási szektor bővítése,
- a térség speciális adottságaihoz (halmozottan hátrányos, alulképzett családok) igazodó képzési-oktatási megoldások kialakítása,
- közösségi terek építése, fejlesztése,
- hátrányos helyzetű családok segítése,
- lakáshelyzet fejlesztése,
- közmű-ellátottsági szint javítása,
- speciális épület felújítási programok (műemlékek, népi építészeti értékek) kidolgozása, elindítása,
- városképjavítás, közterület rendezése, települési arculatok javítása.

Kapcsolódása a városrész céljaihoz:

- élhetőbb városi környezet megteremtése
- lakások komorfokozatának emelése,
- rendezett településkép közvetett hatása révén életszínvonal emelkedés,
- antiszegregációs törekvések,
- zöldterületek és az infrastruktúra fejlesztése,
- környezetesztétika fokozása, városképjavítás,
- közterületek rendezése, városi karakter erősítése,
- fejlett, környezetbarát ipar feltételeinek megteremtése.

Az akcióterület céljai: az akcióterület céljai között prioritást élvez a szegregátum problémáinak megoldása, magának a szegregátumnak a feloldása. A mainál kedvezőbb lakókörülmények kialakítása, továbbá a lakókörnyezet fejlesztése és ezzel a lakosság megtartása a cél. Fontos, hogy a korábban patinás lakókörnyezet újra kialakuljon, ehhez a meglévő épületállományt kell felhasználni. Továbbá az akcióterületen meglévő iparterületek rehabilitációja is fontos, mivel ezzel új munkahelyek alakulhatnak ki.

Tevékenységek, tervek, feladatok:

- Foglalkoztatotti arány növelése, képzési, munkatapasztalat szerzésére irányuló program kidolgozása, beindítása,
- Petőfi Úti Általános Iskola és óvoda felújítása,

- Petőfi Úti Általános Iskolán belül a kisebbségi oktatás kiterjesztése a roma tanulók arányának megfelelően,
- Volt Oxigéngyár területén befektetésre alkalmas terület kialakítása, inkubátorház létesítése magántőke segítségével,
- Sport és szabadidőközpont kialakítása,
- Közműhálózat fejlesztése,
- Közparkok, zöldfelületek megújítása.

6.3. Bánszállás és Center akcióterület

Ózd ezen két külső, egymáshoz közeleső településrésze nagyjából hasonló problémákkal küzd, ezért is fontos közös akcióterületként való kezelésük. Bánszállás száz fős felüli szegregátum, így antiszegregációs intézkedések lettek kidolgozva a területre. Bánszállás egy volt bányászlakásból álló kolónia. Alacsony komfortfokozatú lakások aránya magas, ráadásul a lakások műszaki állapota is igen rossz. A terület lakásállományának több mint a fele szociális bérlakás, továbbá az egy lakásra jutó lakók száma is magas. Jellemző az alacsony végzettségi szint és a magas munkanélküliség. A telepen már szinte teljes mértékben romák élnek, egy kialakult lakóközösségben, lakócsoportban. A lakások egészét nézve a telep elhanyagolt, lelakott állapotú, a lakások műszaki állapota rossz minőségű. 2001-hez képest a lakók mintegy egynegyede elköltözött innen, ennek oka valószínűleg a telep külterületi jellege, jellemző a város belső részei felé történő elmozdulás. A városrészek közül itt a legmagasabb a segélyezett aránya, ebben szerepet játszanak a Bánszállás telep magas jogosultsági mutatói, hiszen együtt szemlélve az összes támogatási formát, a szegregátumban él a városrész segélyre jogosultjainak 12,3%-a. Bánszállás telepen egy napköziotthonos óvoda működik egy csoporttal.

Célrendszere:

Kapcsolódása a város középtávú céljaihoz:

- a térség speciális adottságaihoz (halmozottan hátrányos, alulképzett családok) igazodó képzési-oktatási megoldások kialakítása
- közösségi terek építése, fejlesztése
- az idős lakosság szociális biztonságának a megteremtése
- lakáshelyzet fejlesztése,
- közmű-ellátottsági szint javítása,
- speciális épület felújítási programok (műemlékek, népi építészeti értékek) kidolgozása, elindítása,

- városképjavítás, közterület rendezése, települési arculatok javítása.

Kapcsolódása a városrész céljaihoz:

- életminőség javítása, egészséges életmód alapvető módjainak terjesztése,
- élhetőbb városi környezet megteremtése,
- helyi igényekhez alkalmazkodó kulturális létesítmények fejlesztése,
- lakások komorfokozatának emelése,
- rendezett településkép közvetett hatása révén életszínvonal emelkedés,
- infrastruktúra fejlesztése,
- környezetesztétika fokozása, városképjavítás,
- közlekedés javítása,

Az akcióterület céljai: az akcióterület legfontosabb célja a szegregátum felszámolása, a terület lakossága számára minőségibb élet lehetőségének biztosítása, további szegregátum kialakulásának megakadályozása.

Tevékenységek, tervek, feladatok:

- Lakókörnyezet rehabilitációja,
- Lakókörnyezet rehabilitációval összekapcsolt képzési és tranzitfoglalkoztatási programok,
- Szociális alapon bérbeadott lakások esetén egyedi elbírálás alapján a bérlő karbantartási,
- Bánszállási Óvoda korszerűsítése, fejlesztő eszközállományának bővítése,
- A hátrányos helyzetű fiatalok számára pályorientációs tanácsadás lehetőségének biztosítása,
- Közműhálózat fejlesztése,
- Közterületek rendezése, zöldövezet fejlesztése,
- Garzonház program,
- További szegregátum kialakulásának megakadályozása

6.4. Béke lakótelep északi része akcióterület

A Nyugati városrészben található akcióterület a város egyik fontos szociális célú rehabilitálandó területe. Jelentős panellakás-állománnyal rendelkezik, melyek energiahatékonysága megoldást igényel. A terület jelenleg még nem szegregátum, de beavatkozás nélkül könnyen azzá válhat, így az akcióterület egyik legfontosabb célja, hogy a szegregációt megállítsa, az ott élők életkörülményeinek javításával. A tervezett fejlesztések hatására vonzóbb településkép is elérhető.

Célrendszere:

Kapcsolódása a város középtávú céljaihoz:

- szolgáltatási szektor bővítése
- közösségi terek építése, fejlesztése
- a térségben élő lakosság szociális szolgáltatási igényeinek a kiszolgálása,
- az idős lakosság szociális biztonságának a megteremtése
- lakáshelyzet fejlesztése,
- közmű-ellátottsági szint javítása
- városképjavítás, közterület rendezése, települési arculatok javítása

Kapcsolódása a városrész céljaihoz:

- népesség megtartása, népesség vonzása
- többfunkciós, fenntartható térhasználat,
- lakókörülmények javítása, mellyel összhangban közösségi terek fejlesztése is kell, hogy történjen

Az akcióterület céljai: A lakófunkció megerősítésével a lakosság megtartása, közösségi funkciót ellátó intézmény kialakításával és zöldterület rendezéssel a lakótelep külső megjelenésének rendezése, élhetőbb, vonzóbb városkép elérése. Mindezzel elérhető a terület leromlásának megakadályozása, a társadalmi leszakadás pedig megelőzhető.

Tevékenységek, tervek, feladatok:

- Lakóház felújítások, hőszigetelés (Nagy Imre úton)
- Lakóépület felújítás a 49 lakást tartalmazó Bolyki Tamás út 15. szám alatti épületben, energiahatékonysági szempontból kiemelt felújítás.

- Közösségi funkciót ellátó intézmény kialakítása – Öregek és Fialatok Háza: ez lakófunkció mellett közösségi funkciót is ellát.
- Az Öregek és Fialatok Házán belül 50 férőhelyes idősek nappali ellátását biztosító idősek klubja és egy komplex multifunkcionális kulturális központ technikai felszereltséggel.
- Külső környezet megújítása, zöldterület rendezése

6.5. Csónakázó-tó és környéke akcióterület

A Csónakázó-tó és környéke az Ifjúsági Park, illetve a város sportlétesítményei (Városi Sportcsarnok, Városi Stadion, sportpályák) Ózd legfontosabb szabadidős és rekreációs létesítményei, helyszínei. A Nyugati városrészben található akcióterület jelentős zöldterülete is a városnak, fejlesztésével valódi városi közpark alakítható ki, mely a turizmus és a szabadidős tevékenység szolgálatába állítható. Az akcióterület fejlesztésétől a város sport életének további erősödése várható, továbbá a lakosság számára is teret biztosítanak a fejlesztések a szabadidő tartalmas eltöltésére. Szintén itt található a Strandfürdő is, ahol két medence, egy panzió, kemping és vendéglátóegységek is működnek. Ezek továbbfejlesztésével a város egyik legfontosabb idegenforgalmi célterülete épülhet ki.

Célrendszer

Kapcsolódása a város középtávú céljaihoz:

- vállalkozások számának bővítése,
- magasan képzett munkaerő helyben tartása,
- szolgáltatási szektor bővítése,
- turizmus fejlesztése, szálláshely-kapacitás bővítése,
- közösségi terek építése, fejlesztése,
- környezetesztétika fokozása a természetes környezetben,
- városképjavítás, közterület rendezése, települési arculatok javítása

Kapcsolódása a városrész céljaihoz:

- élhetőbb városi környezet megteremtése,
- rendezett településkép közvetett hatása révén életszínvonal emelkedés,
- infrastruktúra és közterület fejlesztése,
- környezetesztétika fokozása, városképjavítás,
- többfunkciós, fenntartható térhasználat,
- helyi identitástudat erősítése.

Az akcióterület céljai: a szabadidős és sport funkciót ellátó épületek, létesítmények felújításával a Csónakázó-tó környékének megújítása, korszerű városi park kialakítása. A város lakossága a jelentős felületű rekreációs teret kap, mellyel a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségén túl fejlődik a terület környezetesztétikája, melyre az akcióterületen belül bizonyos fokú idegenforgalom is építhető. Mindezekkel a város lakossága megtartható, nő a környezetesztétika, melynek kedvező tovaryűrűző hatása is lehet.

Tevékenységek, tervek, feladatok:

- Sportlétesítmények fejlesztése, stadion felújítás,
- Szabadidőközpont és sportközpont kiépítése,
- Csónakázó-tó körüli zöldterületek rendezése,
- Játszóter építés, közterület fejlesztés az Ifjúság Parkban,
- Strandfürdő fejlesztése.

6.6. Sajóvárkonyi iparterület akcióterület:

Ózd Sajóvárkony nevű településrészének közelében található egy 27 ha alapterületű iparterület, mely fejlesztése a város számára kiemelten fontos cél. Az iparterületre gyárak, üzemek betelepítése várható, ezzel jelentős munkaerőigény jelentkezése várható. A területen már jelenleg is működnek ipari létesítmények, ezek bővülnének ki az iparterület fejlesztésének hatására, további vállalkozások beruházásaival.

Célrendszere:

Kapcsolódása a város középtávú céljaihoz:

- vállalkozások számának bővítése,
- magasan képzett munkaerő helyben tartása,
- iparfejlesztések,
- a már meglévő jól működő vállalkozási struktúra erősítése, új területek keresése.

Kapcsolódása a városrész céljaihoz:

- iparterületek fejlesztése,
- fejlett, környezetbarát ipar feltételeinek megteremtése.
- infrastruktúra fejlesztése,

Az akcióterület céljai: A Miskolc felé tartó 25-ös számú főút közelében található iparterület felkészítése új vállalkozások befogadására, a betelepülési szándékát már jelző beruházók segítése az akcióterület legfőbb célja.

Tevékenységek, tervek, feladatok:

- Az iparterületen letelepedni kívánó beruházók keresése,
- Egyeztetések lefolytatása vállalkozásokkal,
- Önkormányzati hatáskörbe tartozó, munkahelyteremtő beruházásokat elősegítő infrastrukturális fejlesztések elvégzése,

6.7. Indikatív költségbecslés

Az akcióterületeken tervezett fejlesztések megvalósításához szükséges források közszférára eső részét főként pályázatok útján kívánja megszerezni az önkormányzat, melyhez a szükséges önrészt lehetőségeihez mérten biztosítani igyekszik. Az akcióterületek fejlesztéséhez azonban a magántőke bevonása is elengedhetetlen, így egyeztetések, beruházók keresése is fontos feladat lesz a jövőben.

Akcióterület	Közsféra várható költségei	Várható magánberuházók várható költségei	Megvalósítás becsült ideje
Központi városrész	886 138 eFt, melyből az EMOP. 3.1.2. pályázat keretében sikeres pályázat esetében 739 763 eFt áll majd rendelkezésre, a többit az önk. önerőként biztosítja.	119 986 eFt, melyből az EMOP. 3.1.2. pályázat keretében sikeres pályázat esetében 59 993 eFt áll majd rendelkezésre, a többit a bevont vállalkozások biztosítják.	2010
Velence telep és környéke	600 000 eFt – 800 000 eFt (becsült adat)	700 000 -750 000 eFt (becsült adat)	2014
Bánszállás és Center	600 000 – 700 000 eFt (becsült adat)	60 000 -70 000 eFt (becsült adat)	2015
Béke lakótelep északi része	482 000 eFt, melyből az EMOP. 3.1.1. pályázat keretében sikeres pályázat esetében 381 528 eFt áll majd rendelkezésre, a többit az önk. önerőként biztosítja.	165 223 eFt, melyből az EMOP. 3.1.1. pályázat keretében sikeres pályázat esetében 115 656 eFt majd rendelkezésre, a többit a bevont társasház önerőként biztosítja.	2010
Csónakázó-tó és környéke	700 000 – 800 000 eFt (becsült adat)	600 000 - 800 000 eFt (becsült adat)	2015
Sajóvárkonyi Iparterület	100 000 – 120 000 eFt (becsült adat)	1 000 000 – 1 500 000 eFt (becsült adat)	2013

6.8. Az akcióterületeken megerősíteni kívánt funkciók

Akcióterület	Megerősíteni kívánt funkció						
	gazdasági	közlekedési	kulturális, oktatási	közigazgatási	szociális és egészségügyi	lakófunkció	sport és szabadidő
Központi városrész	++	+	++	++	+	+	-
Velence telep és környéke	+	+	+	-	-	++	+
Bánszállás és Center	-	+	-	-	+	++	-
Béke lakótelep északi része	-	-	++	-	++	++	+
Csónakázó-tó és környéke	++	+	+	-	-	-	++
Sajóvárkonyi Iparterület	++	+	-	-	-	-	-

++: jelentősen megerősödő funkció

+: megerősödő funkció

-: a funkció erősödése nem várható

7. A stratégia megvalósíthatósága

7.1. Ingatlangazdálkodási terv

Az önkormányzat ingatlangazdálkodási tervet eddig még nem készített, de felismerte, hogy a fejlesztések megvalósulásához és a tőke érkezéséhez elengedhetetlen az önkormányzat saját tulajdonú ingatlanjainak a tervszerű felhasználása. Így a város fejlesztései átláthatóbbakká, kiszámíthatóbbakká válnak, ezzel is segítve a befektetők eligazodását. Az egyes területeken végrehajtott fejlesztések hatására felértékelődhetnek az ingatlanok, míg máshol a fejlesztések elmaradásával ennek ellenkezője történhet meg. Természetesen ez nem csak az önkormányzati tulajdonú ingatlanokat érinti, hanem a lakosságét, a vállalkozásokét is. Ezért a város a jövőben tervezi, hogy ingatlanjainak felhasználásáról konkrét tervet készít, jelenleg pedig az alábbi rendeletek határozzák meg az önkormányzat ingatlangazdálkodását:

- Ózd Város Önkormányzatának módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt 34/2004.(XII.30). számú rendelete az önkormányzat tulajdonában lévő lakások- és helyiségek elidegenítéséről
- Ózd Város Önkormányzatának módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt 19/2004.(IV.15.) számú rendelete az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek, az ezekhez tartozó területek bérletéről, valamint ezek bérleti díjáról
- Ózd Város Önkormányzatának módosításokkal (2008. III. 21-én) egységes szerkezetbe foglalt 25/1993. (XII.23.) számú rendelete az Ózd Városi Önkormányzat tulajdonáról és a vagyongazdálkodás főbb szabályairól

Az önkormányzat a saját tulajdonában lévő épületeken bontást nem tervez (szükség szerint természetesen alkalmazható), főként a megtartás és a fejlesztésekre helyeződik a fő hangsúly. Egy jövőbeni ingatlangazdálkodási terv kidolgozása során a forgalomképes és a forgalomképtelen ingatlanok további hasznosítására is javaslatok, tervek kerülnek kidolgozásra. Néhány esetben meg kell vizsgálni, hogy a jelenlegi funkció megtartása vagy funkcióváltás indokolt-e az ingatlanon. Abban az esetben, ha a városfejlesztésének célkitűzései indokolják, illetve szükségessé teszik, akkor a nem önkormányzati tulajdonú ingatlanokat is megvásárolhatja, illetve önkormányzati tulajdonba veheti. Ez főként a beruházás megvalósításának biztosítása érdekében történhet, illetve a terület hasznosításának megőrzése, vagy használhatóvá tétele miatt következhet be. Ugyanakkor a múltban már történt ennek az ellenkezője is, amikor a város azért értékesítette egy ingatlanát, hogy az a jövőben jobban ki legyen használva. Ezen irányvonalak mentén kerül

majd kidolgozásra a jövőben Ózd ingatlangazdálkodási terve. Ebben fontos megvizsgálni azt, hogy az önkormányzat ingatlangazdálkodása milyen módon állítható a közösség szolgálatába, az ingatlanok eladásából mekkora anyagi, vagy egyéb haszna származik a városnak. Fontos azt is megvizsgálni, hogy az egyes akcióterületeken a kitűzött célok elérésében mely önkormányzati ingatlanok bevonása lehetséges.

7.2. Az önkormányzat városrehabilitációs célok elérését szolgáló nem fejlesztési jellegű tevékenységei

A projektek megvalósulását nem fejlesztési jellegű tevékenységekkel is segíteni kívánja az önkormányzat. Ezek közül a tervalkut, akkor alkalmazza, ha egy befektető által megvalósítani kívánt projekt érdekében folytatott tárgyalások során erre szükség nyílik. A tervalku alkalmazását az önkormányzat alkalmazhatja, ha erre szükség nyílik és egy projekt megvalósítása csak ezen keresztül érhető el. Jelenleg az IVS-ben szereplő akcióterületek fejlesztési terveihez nem született tervalku.

A városnak jelenleg nincs külön átfogó városmarketing terve, de az egyes fejlesztési programokban le lett fektetve a város marketingjének alapja. A város számára fontos, hogy megjelenésével alapjaiban változtassa meg a róla kialakult negatív képet. A kedvező városkép kialakulásához elengedhetetlen a vonzó városközpont kialakítása, és az alközpontok fejlesztése. Ezek megvalósulásával a városkép olyan irányba mozdul el, melyre befektetők megnyerését lehet alapozni. Szintén fontos, hogy ezen fejlesztések hatására a lakosságban is pozitív irányba változik a településről kialakult kép, így az iskolázottabb rétegek városban maradásának fokozódásával, kedvező demográfiai folyamatok indulhatnak meg.

A Központi városrész fejlesztése nemcsak a városvezetés, illetve a lakosság számára fontos cél, hanem a környező kereskedőknek, vendéglátósoknak is, hiszen a fejlett városközponttal nagyobb forgalmat bonyolíthatnak le. A városközpontba szervezett rendezvényekbe így adott esetben bevonhatók az itt lévő kereskedők, vendéglátóipari vállalkozások, ezzel elérve, hogy a belváros újra megteljen étellel. A vonzó települési környezet a lehetséges befektetések, főleg az idegenforgalmi beruházások szempontjából fontos, mivel így újabb vállalkozások jelenhetnek meg a város turisztikai kínálatában.

A város számára lényeges, hogy a területén lévő ingatlanok kihasználtak legyenek, ez főleg a városközponti ingatlanok esetében különösen fontos. Jelenleg ezekre a kiüresedett, funkcióvesztett épületekre nincs külön kidolgozott stratégia. Az IVS-ben és a területrendezési tervben, valamint a korábbi városfejlesztési dokumentumokban meghatározott célok és feladatok teljesítésére kell törekedni a funkcióvesztett, üres épületek felhasználása során.

Fontos szempont, hogy amennyire lehet és a fejlesztési stratégiában meghatározott szempontok engedik, akkor a kiüresedett ingatlanok hasznosítása kerüljön az előtérbe, főleg az ipari területeken. Ezzel ezen épületek rehabilitációja is megtörténhet.

Helyi adókedvezmények, építésiilleték-kedvezmény nincs a városban. Amennyiben a későbbiekben mégis alkalmazásra kerül, akkor fontos, hogy ezen szabályozók világosak, következetesek és egyértelműek legyenek. Amennyiben lehetséges a különböző szabályozások megalkotásánál az önkormányzat figyelembe fogja venni a fejlesztési stratégiában meghatározott prioritásokat, célrendszert és az ahhoz rendelt feladatokat.

7.3. Partnerség, integrált városfejlesztési stratégia és az integrált beavatkozások tervezésével kapcsolatos elvárások:

A város fejlesztésének egyes állomásai igénylik a széles körű egyeztetéseket, az együttműködést, mindez egy követelmény is az IVS-sel kapcsolatban. A partnerekkel való kapcsolattartás túl kell, hogy mutasson a tervezés szakszán, a megvalósításhoz is széles társadalmi egyeztetésre van szükség. Mivel Ózd kistérségi központ is, ezért az együttműködésnek szélesebb körűnek kell lennie, mint egy központi szerepkört el nem látó település esetében.

Ózd Integrált Városfejlesztési Stratégiájának kidolgozása során fontos törekvés volt a különböző szereplőkkel történő egyeztetés, mivel a partnerségnek a magántőke beáramlásában, a lakosság és a civil szervezetek érdekeinek képviselésében és az IVS elfogadásában fontos szerepe van.

Az város fejlesztési stratégiájának kidolgozása során a következő partnerségi csoportok lettek meghatározva:

- lakosság,
- civilszervezetek,
- helyi vállalkozások,
- önkormányzat különböző szakterületeinek munkatársai,
- különböző szakértők,
- a kistérség képviselői.

Az önkormányzat szakterületeinek munkatársaival a kapcsolattartás folyamatos, hiszen az IVS kidolgozásához segítségük elengedhetetlen volt. A szakmai koncepciókat, terveket, valamint az önkormányzati adatbázisban rendelkezésre álló adatok biztosították, mindemellett véleményezték és a jövőben folyamatosan véleményezik az anyagot. Több alkalommal került sor önkormányzati egyeztetésekre, illetve az egyes szakterületek

képviselőivel egyéni konzultációkra, az IVS készítése során az önkormányzat kapcsolattartó munkatársakat jelölt ki, akikkel a napi szinte folytak konzultációk.

Fontos része a partnerségnek a nyilvánosság bevonása is. Ez többféle formában valósult meg, így befektetőkkel való egyeztetés, városvezetési szintű tárgyalások, illetve ezekkel párhuzamosan egy széleskörű közvélemény-kutatás is zajlott. A városfejlesztési stratégia és a legfontosabb, időrendben legelső fejlesztésekre vonatkozóan közvélemény-kutatás készült (III. mellékelt). A tanulmány a lakosság, a városvezetés egyes szervezetei, és a legfontosabb helyi vállalkozások véleményén alapul. A kutatás eredményeiből kitűnik, hogy a város hosszú és középtávú céljait a megkérdezettek az Integrált Városfejlesztési Stratégiában lefektetett célrendszerhez hasonlóan képzelik el. Mivel fontos, hogy a gazdaság helyi képviselői és a lakosság által elvárt feladatok és célmegjelölések megjelenjenek a város stratégiájában, így az IVS-be a közvélemény-kutatás eredménye beépítésre került a rövid és középtávú célok közé. Az elkészült tanulmány a nyilvánosság biztosításának legkedvezőbb módjára is kitért, a megkérdezettek többsége igényli, hogy tájékoztatva legyen a városrehabilitáció egyes szakaszairól. A többség a helyi médiából szeretne tájékozódni, lakossági tájékoztatókon kevesebben jelennének meg a megkérdezettek szerint. Ez alapján célszerű az elkészült IVS és mellékleteinek felrakása a város honlapjára (www.ozd.hu), illetve rövid tájékoztató készítése a helyi újságokba, ingyenes reklámújságokba.

Az IVS elkészítését segítő, a lakosság, valamint a vállalkozások városfejlesztéssel kapcsolatos elvárásait felmérő kutatás a célok és a legégetőbb feladatok feltárásán túl kitért a város szerkezetének elemzésére, az alközpontok lakosság általi lehatárolására, a város egyes területeinek elérhetőségére vonatkozóan. A különböző gazdasági szereplőkkel készített mélyinterjúk, és a város irányításában, életében aktívan résztvevő személyek körében végzett fókuszcsoportos felmérés során kapott válaszok nagyban összecsengenek a lakosság által adott válaszokkal, illetve az IVS-ben megfogalmazottakkal. Így elmondható, hogy Ózd városfejlesztési stratégiája nagy társadalmi és civil támogatottsággal rendelkezik, a célok, a feladatok és az ezeket megalapozó helyzetfeltárás tekintetében is. A városrehabilitáció és az egyes városrészek fejlesztése során a nyilvánosság biztosítása a közvélemény-kutatás során feltárt és a különböző csoportok által javasolt módszerekkel fog történni, így elérhető a nyilvánosság hatékony biztosítása.

Fontos volt a vállalkozásokkal is a kapcsolattartás, mivel így friss információhoz juthatott a város az általuk lehetségesen végezhető fejlesztésekről, továbbá a vállalkozások is értesülhettek a város által tervezett városrehabilitáció egyes elemeiről.

A későbbiekben szükséges lesz a kapcsolat felvétele a különböző szakhatóságokkal, mivel az IVS-ben megjelölt akcióterületeken, olyan fejlesztések is történnek majd melyekhez a szakhatóságok bevonása is szükséges lesz.

7.4. Az integrált stratégia és az integrált fejlesztések megvalósításával kapcsolatos szervezeti elvárások

Az IVS megvalósításában számos szervezet vesz részt, a rehabilitációban konkrétan betöltött szerepük és feladatuk tisztázása a jövőben kerül meghatározásra. Az önkormányzat részéről a különböző ügyosztályok szerepe emelhető ki, melyek közül több már jelenleg is segítette a munkát, némelyik pedig a megvalósítása során kapcsolódik be az együttműködésbe. Az IVS megvalósításáért felelős szervezet az Ózdszolg KHT, mely az alapvető koordinációs feladatokat látja el.

Fontos szerepet tölt be a megvalósítás során a város önkormányzatának képviselő testülete is, illetve ennek különböző bizottságai. A városfejlesztési tevékenységek, városfejlesztési irányok meghatározása alapvetően a Képviselő-testület Városrendezési és Üzemeltetési Bizottságának kompetenciája, azonban ezeknek a kérdéseknek a kidolgozása szoros együttműködésben történik a nyilvánvaló kapcsolódások okán a Gazdaságfejlesztési Bizottsággal, illetve a Pénzügyi Bizottsággal. És e három bizottsághoz a feladat szakmai jellegétől függően kapcsolódnak egyéb Képviselő-testületi szakbizottságok, például egy szociális vagy egészségügyi fejlesztési elképzelés esetében nyilvánvaló a Szociális és Egészségügyi Bizottság, példaként oktatás-fejlesztés esetében a Kulturális és Oktatási Bizottság. Ilyen jellegű feladatok esetében a bizottság munkáját alapvetően a Polgármesteri Hivatal Műszaki Ügyosztálya támogatja, illetve koordinálja a munkavégzést, hiszen bekapcsolódik a Pénzügyi Ügyosztály, a Vagyongazdálkodási és Vállalkozási Ügyosztály, a Szociális Ügyosztály, a Művelődési és Sport Ügyosztály.

A feladatok kidolgozásába elsősorban a pályázati rendszer nyomon kíséréseivel, tehát a források föltárásával, pályázatok elkészítésével kapcsolódik az Ózd Városi Gazdaságfejlesztő Iroda, illetve a konkrét beruházási feladatok menedzselésével az Ózdinvest Kft foglalkozik. Tehát a rendszer működése alapvetően úgy jellemezhető, hogy az ügyosztályok, a Gazdaságfejlesztő Iroda, illetve az Ózdinvest Kft által meghatározott sokszögön belül kidolgozódik, elkészül a javaslat az adott irányra, melyet a Képviselő-testületi szakbizottságok tárgyalnak, véleményeznek, módosítanak, esetleg újra kidolgoztatnak, majd az anyag bekerül jóváhagyásra a Képviselő-testület elé.

A vagyongazdálkodási, vagyonkezelési feladatok kérdésében az önkormányzaton belül a Vagyonkezelési és Vagyongazdálkodási Ügyosztály illetékes, illetve az önkormányzat egyes vagyonkezelési, kötelező önkormányzati szolgáltatási, üzemeltetési feladatokat átad önkormányzati tulajdonú cégeknek, gondolva itt például városgazdálkodási, városüzemeltetési feladatok esetében az Ózdszolg Kht-ra, ivóvíz-szolgáltatással, csatornaszolgáltatással kapcsolatos feladatok esetében az Ózdi Vízmű Kft-re, távhőszolgáltatások esetében az Ózdi Távhő Kft-re.

A leírtakból adódik, hogy leggyakrabban az Ózdinvest Kft vesz részt menedzselési feladatok ellátásában, városrehabilitációs feladatok ellátásában, illetve az egyéb önkormányzati tulajdonú cégek abban az esetben, ha az adott városrehabilitációs feladat érinti az ő tevékenységi körüket.

Tehát látható, hogy a vagyongazdálkodási, vagyonkezelési feladatok az önkormányzat Vagyongazdálkodási és Vállalkozási Ügyosztálya körül, a vagyonkezelési és üzemeltetési feladatok az önkormányzati alapítású cégek körül, a fejlesztési feladatok pedig a Műszaki Ügyosztály körül koncentrálnak.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia kidolgozására és az elő Akcióterületi Terv megalkotására külső tanácsadó céget bízott meg az önkormányzat. A dokumentumok kidolgozása során a cég szorosán együttműködött a városháza egyes osztályaival és a polgármesterrel.

7.5. Településközi koordináció mechanizmusai

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia településközi egyeztetése a kistérség szintjén történt meg. Az egyeztetésben közvetlenül és állandóan részt vevő települések Ózd közvetlen környezetében:

- Farkaslyuk
- Borsodszetngyörgy
- Királd
- Sajópüspöki
- Hangony
- Sajónémeti
- Borsodbóta

Egyrészt a fő fejlesztési irányvonalak és prioritások meghatározása is a kistérség fejlesztési dokumentumaiból lett levezetve, másrészt a város bizonyos akcióterületeinek a fejlesztése a kistérség fejlődését is szolgálja. A városközpont funkcióbővítése és a város ipari területeinek rehabilitációja, illetve a szegregátumok felszámolása a kistérség érdeke is, így támogatása biztosított kell, hogy legyen. Fontos, hogy az IVS-ben foglaltak megvalósulásáról a kistérség mindenkori vezetése tájékoztatva legyen, illetve az ózdi városrehabilitációt illetően a megvalósítás folyamán is folyamatos legyen az egyeztetés a város és a kistérség között. Ez főként azért is fontos, mert a Központi városrészben tervezett fejlesztések között a kistérségi központ felújítása is szerepel, melynek szerepe a kistérségi funkció erősítése, a térségi szolgáltató jelleg kialakítása.

Az IVS megvalósítása során a monitoring bizottsági üléseken megfigyelői státusszal részt vesznek a kistérség településeinek képviselői. A bizottsági üléseken a települési képviselők véleményt mondanak az IVS megvalósulásáról, a fejlesztés kistérséget is érintő elemeiről, javaslatot tesznek a fejlesztési irányok és célok esetleges felülvizsgálatáról és módosításáról.

A partnerségi intézkedések között elkészített közvélemény-kutatás során a fókusz csoportos mérésbe be lett vonva a kistérség is a Városi és Kistérségi Fejlesztő Iroda révén.

7.6. A stratégia monitoringja

Az IVS-t a képviselőtestület hagyja jóvá, így elsősorban a képviselőtestület ellenőrzése alá kell, hogy tartozzon az IVS kontrollálása. A kitűzött célok megvalósulásának nyomonkövetése fontos feladat az IVS és az Akcióterületi Tervek sikerességének ellenőrzése szempontjából. Az IVS megvalósulásának nyomon követésére az önkormányzat monitoring bizottságot alakít, mely fél évente tartja meg értékelő ülését. A monitoring bizottság összetételére vonatkozóan az alábbi alapelveket kell alkalmazni:

- önkormányzati tagok (2 fő)
- gazdasági szereplők (2 fő)
- Civil szervezetek képviselői (2 fő)
- Kisebbségi önkormányzati képviselő (1 fő)

A megfelelő ellenőrzés elvégzéséhez a hivatal munkatársai szolgáltathatnak adatokat, az IVS-ben és az Antiszegregációs Tervben ismertetésre került indikátorokról. A féléves felülvizsgálatnak ki kell terjednie a város egészére kitűzött hosszú és középtávú célok elérésének teljesülésére, illetve, arra hogy kialakult, vagy kimutatható-e tendencia a kívánt

célérték elérésére, ez főleg a hosszú távon elérni kívánt célok esetében lehet fontos. Szintén vizsgálni kell, hogy az egyes városrészek fejlődése milyen a meghatározott indikátorok szempontjából, illetve az akcióterületekre tervezett fejlesztéseknek van-e hatása a városrészekre, illetve a célhierarchiában kitűzött, különböző szinten elérendő célokra. A mutatókat természetesen időarányosan kell vizsgálni, ahol pedig mód van rá újabb és az aktuális állapotokhoz igazított indikátorokat kell kitűzni. A monitoring jelentést a megvalósításért felelős menedzsment szervezet, azaz az Ózdszolg KHT állítja össze. A menedzsment szervezet gondoskodik a monitoring adatok összegyűjtéséről is.

Fontos annak a monitoringja is, hogy a tematikus célokat mennyire sikerült elérni a városrészekre lebontott feladatokkal, illetve a magánérős befektetéseket mennyire sikerült növelni az IVS-ben meghatározott fejlesztési prioritásokkal, feladatokkal.

A monitoring szervezeti formája nem igényel külön egység létrehozását, a különböző osztályok és a projektmenedzsment szervezeten közös feladata az információk elemzése, és a rehabilitáció sikerességének ellenőrzése, illetve az adatok továbbítása a képviselő-testületnek. Félévente kisebb, két évente pedig nagyobb beszámolók formájában kell tájékoztatni a Városrendezési és Üzemeltetési Bizottságon keresztül a Képviselő-testületet, az Integrált Városfejlesztési Stratégia, az ennek részét képező Antiszegregációs Terv, és az Akcióterületi Tervek megvalósulásáról. A tájékoztatók előkészítésében a városrehabilitációban résztvevő önkormányzati cégeknek is szerepet kell vállalniuk.

A monitoring egyik fontos része az IVS megalapozását is képező közvélemény-kutatáshoz hasonló tanulmányok további készítése, melyek hatékonyan megválaszolhatják a fejlesztések sikerességének mértékét. Ezzel vizsgálható, hogy a lakosság és a vállalkozások körében milyen a megvalósított projektek elfogadása, ezen válaszok pedig megalapozhatják a jövőbeni városrehabilitációt.

I.MELLÉKLET

Ózd város egészségügyi intézkedései a szenvedélybetegségek és a tüdőmegbetegedések visszaszorítása érdekében

A szenvedélybetegség megelőzésére és kezelésére az országban elsők között hozta létre az Önkormányzat a Szenvedélybetegek nappali intézményét, ahol egyéni, csoporttal végzett és közösségi szociális munkával végzik az igénybe vevők gondozását a szakemberek. A prevenciós tevékenység keretében már az általános és középiskolás fiatalok körében széles körű prevenciós tevékenységet folytat az intézmény. 2006-tól az intézménybe az alacsonyküszöbű ellátás is megszervezésre került, ahol anonim módon vehetik igénybe a szolgáltatásokat az érintett lakosok. Ugyancsak 2006-ban kezdte meg működését a szenvedélybetegek közösségi ellátása, amely keretében a függősséggel küzdőket saját otthonukban, lakókörnyezetükben látják el a szakemberek, és keresik a személyre szabott megoldásokat a probléma oldására. Az Önkormányzat törekszik ezeknek a szolgáltatásoknak a megtartására – ami a jogszabályi és gazdasági háttérrel tekintve egyre nagyobb terhet ró a fenntartóra.

Az Önkormányzat szintén az elsők között hozta létre 2002-ben és működteti a városban a Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot, amelyben valamennyi szakterület képviselői (oktatás, egészségügy, szociális, rendőrség, civil és karitatív szervezetek képviselői) végeznek komplex tevékenységet a szenvedélybetegség megelőzése és kezelése érdekében.

A mentális megbetegedések kezelésére és a megelőzésre az Almási Balogh Pál kórház 1997-től egy, 2000-től két fő főállású pszichológust, egy fő pszichiátert és egy fő pszichiáter - addiktológust foglalkoztat. A középiskolákban a megelőzés érdekében ifjúsági-védőnő végzi napi rendszerességgel a szűrést, prevenciós programok szervezését, az érintettek szakellátásba való juttatását. 2007 májusától a Kórház saját forrásból finanszírozta egy fő pszichiáter foglalkoztatását.

Az Almási Balogh Kórház folyamatosan hívja be a lakosokat és végzi a tüdőszűrő vizsgálatokat annak érdekében, hogy a korai felismerés eredményeként azonnali és hatékony ellátásban részesüljön a beteg.

A tüdő-megbetegedésben szenvedők – az egyéb betegségben szenvedőkhöz hasonlóan - alanyi és (saját önkormányzati forrásból) méltányossági alapon közgyógyellátásban részesülhetnek a gyógyszerköltségeik csökkentése érdekében. Az Önkormányzat 1993-tól

szinte folyamatosan biztosította a méltányossági ápolási díjat, amely a tartósan betegek otthoni ápolását segítette elő. Az anyagi források beszűkülése miatt ez az ellátás nem biztosított, de amennyiben ismét lehetősége lesz az önkormányzatnak, ismét szándékában áll ezen támogatás biztosítása. Tekintettel arra, hogy Edelény városban működik a tüdőbetegek speciális szakellátása, az Önkormányzat forrást biztosít a pénzbeli ellátások körében - átmeneti segély formájában - arra, hogy e tartós megbetegedés esetén is nagyobb összegű (50Eft) támogatás igénybe vételére van lehetőség, illetve a hozzátartozó is jogosult lehet támogatásra, amennyiben a családban e tartós beteg gondozása létfenntartást veszélyeztető élethelyzetet okoz. Évente 10Eft összegig gyógyszerköltség fedezetére is lehet támogatást igényelni.

II. MELLÉKLET

Városrehabilitációs fejlesztési elképzeléseket megalapozó közvélemény-kutatás

2008. április

I. Bevezetés

Ezt a tanulmányt Ózd Város Önkormányzatának megbízásából készítettük, egy három részből álló kutatás alapján, mely a következőkből állt:

- *lakossági telefonos közvélemény kutatás,*
- *fókuszcsoportos beszélgetés,*
- *mélyinterjúk.*

A kutatás célja az volt, hogy felmérjük milyen területeken szükséges város rehabilitáció Ózdon, mennyire elégedettek a város által ellátott közfeladatok, szolgáltatások minőségével a lakosok, hol érzik elengedhetetlennek a fejlesztést. Választ szerettünk volna kapni arra, hogy milyen a támogatottsága a lakosság, a civil szervek, vállalkozók részéről néhány konkrét városfejlesztési programnak. A városvezetés fel kívánta mérni, milyennek látják a város lakói jelenleg Ózdot, véleményük szerint milyen az ideális városkép, és ennek kialakulását milyen tényezők gátolják. A fókuszcsoportos beszélgetés és a mélyinterjúk során lehetőség nyílt arra, hogy a város működésében részt vevő munkatársak, illetve néhány a városban működő vállalkozás vezetője a város fejlesztéséhez javaslatokat adjanak.

Kutatási módszer:

Lakossági közvélemény kutatás

A telefonos közvélemény kutatás 2008. április 1. és 6. között történt, 420 fős lakossági reprezentatív minta alapján. A véletlenszerűen kiválasztott háztartásokból Leslie-kulcs segítségével választottuk ki a kívánt személyt. Mindezek ellenére nem volt teljesen kivédhető, hogy néhány demográfiai jellemző szerint a minta eltérjen Ózd tényleges statisztikai adataitól, emiatt esetenként súlyozással éltünk. Ez azt jelenti, hogy ahol a statisztikai adatok és a minta között eltérés mutatkozott, ott az adott demográfiai jellemzők szerint kapott válaszokat le- vagy felszoroztuk olyan mértékben, amilyen eltérés volt a statisztikai adatokhoz képest.

Fókuszcsoportos beszélgetés

A fókuszcsoportos beszélgetés 2008. április 7-én történt. Ez egy olyan kiscsoportos találkozás volt, amelyet egy képzett csoportvezető, moderátor irányított. A fókuszcsoportban részt vevők száma 6 fő volt, ez jó átláthatóságot, irányíthatóságot és kezelhetőséget biztosít a moderátor számára, és a nagyobb csoportokkal szemben bensőségebb, bizalmasabb és mélyebb megnyilvánulásnak ad teret. A fókuszcsoport erőssége abban rejlik, hogy kihasználja a csoportban zajló folyamatokat, a résztvevők egymás közötti kommunikációit, nagyobb teret biztosít a csoporttagok közötti kölcsönös eszmecserének, véleményváltásnak.

Mélyinterjúk

Mélyinterjúk 2008. április közepén zajlottak le, alanyai Ózdon működő vállalatok illetve vállalkozások vezetői voltak. Az egyéni mélyinterjú négy szemközti, bensőséges hangulatával megteremti a lehetőséget arra, hogy az interjúalany megnyíljon, s a legmélyebb motivációit is feltárja. A válaszadóra nem nehezedik mások véleménye, az ún. csoportnyomás.

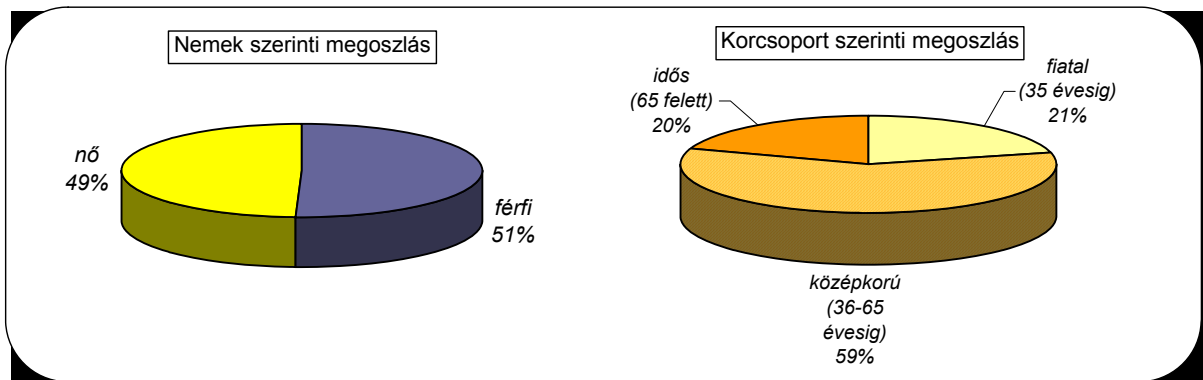
II. Lakosság körében végzett kutatás

II. 1. Általános információk, a minta jellemzői

A minta összetételét tekintve a lakosság 49,5 %-a nő, 50,5%-a férfi. A korcsoport szerinti megoszlásban uralkodó a középkorúak (36-65 évesek) aránya, a megkérdezettek több mint fele ebbe a korosztályba esik, igaz a „középkorú” kategória öleli fel a legtöbb évet (30 év). A mintában szereplők 21%-a fiatal (18-35 éves) és 20 %-a idős (65-87 év közötti).

1. sz. ábra

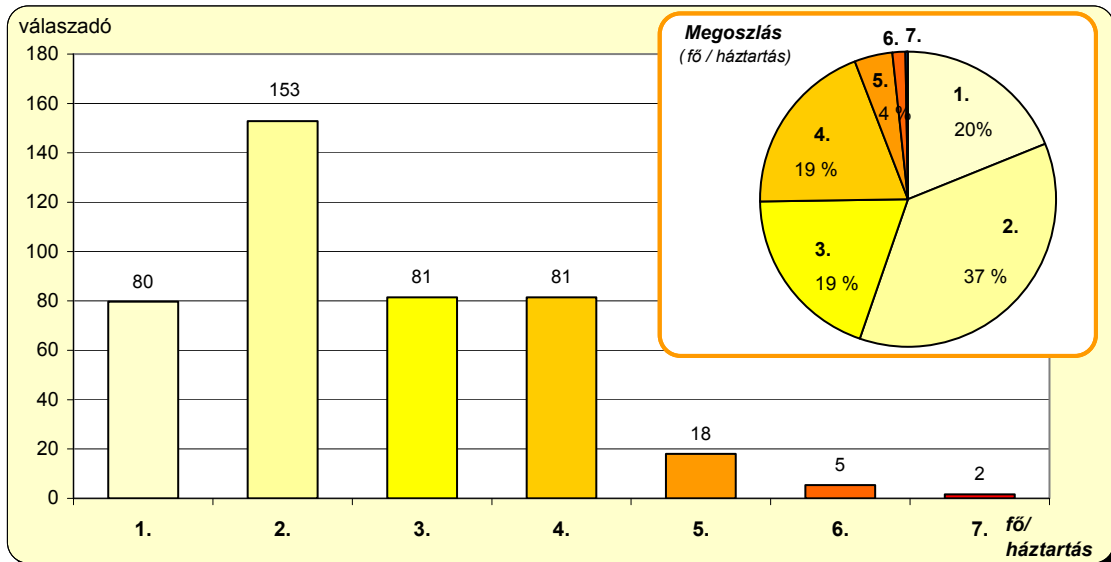
A megkérdezettek megoszlása nemek és korcsoportok szerint

A megkérdezettek ötöde, 20%-a egyedül él, 37% esetében áll 2 főből a háztartás. A 3 és 4 főből álló háztartások aránya egyenlő (19-19%). Szerepelt a mintában 5, 6, és 7 főből álló háztartás is.

2. sz. ábra

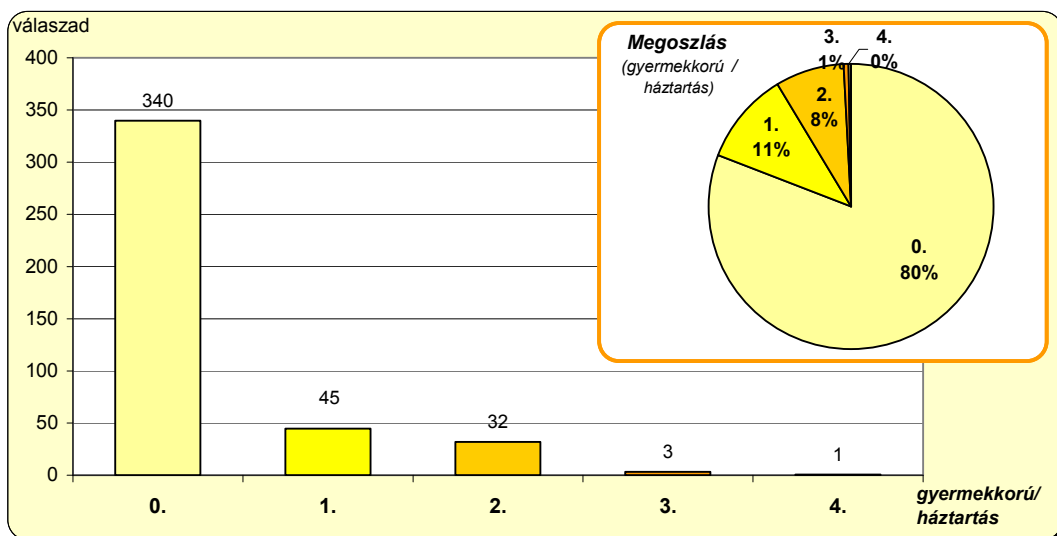
Az egy háztartásban élők száma, megoszlása

A háztartások nagy részében nincs gyermekkorú eltartott, a megkérdezettek 80%-a válaszolta azt, hogy nincs gyermek a háztartásban. 11 % jelölte meg azt hogy egy, és 8% azt hogy két gyermekkorú fiatallal él.

3. sz. ábra

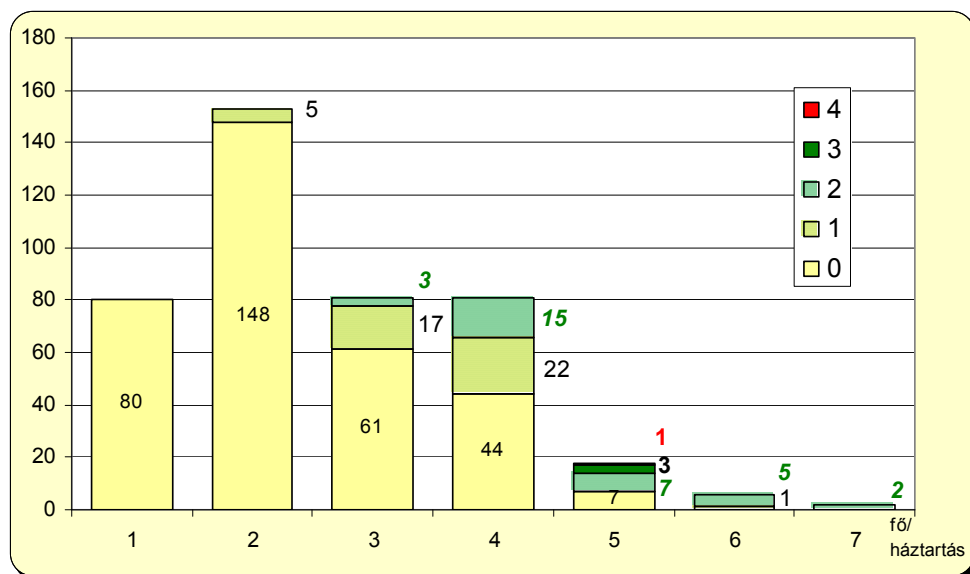
A háztartásban élő gyermekkorúak száma, megoszlása

Az egy-két főből álló háztartásokban jellemzően nincsenek gyermekek (4. ábra) mindössze 5 db két főből álló háztartásban van egy felnőtt és egy gyerek. A háromfős háztartások egynegyedében él gyermek, a négyfős háztartások közel felében van egy vagy két gyermek.

4. sz. ábra

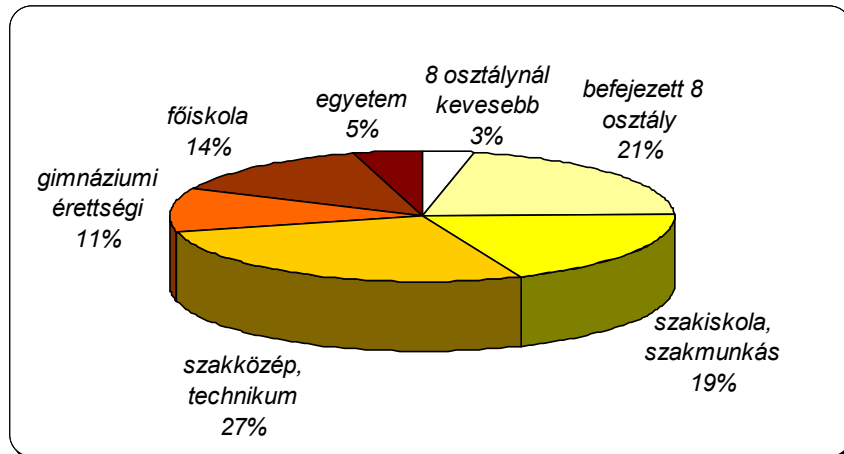
A gyermekkorúak száma a háztartásban élők száma szerint

Az iskolai végzettséget tekintve a válaszadók negyede (24 %-a) 8 osztályt vagy annál kevesebbet végzett el, ötöde szakiskolát vagy szakmunkás iskolát végzett, 38% rendelkezik szakközépiskolai vagy gimnáziumi érettségivel, és közel ötöde végzett főiskolát vagy egyetemet (5. sz. ábra).

5. sz. ábra

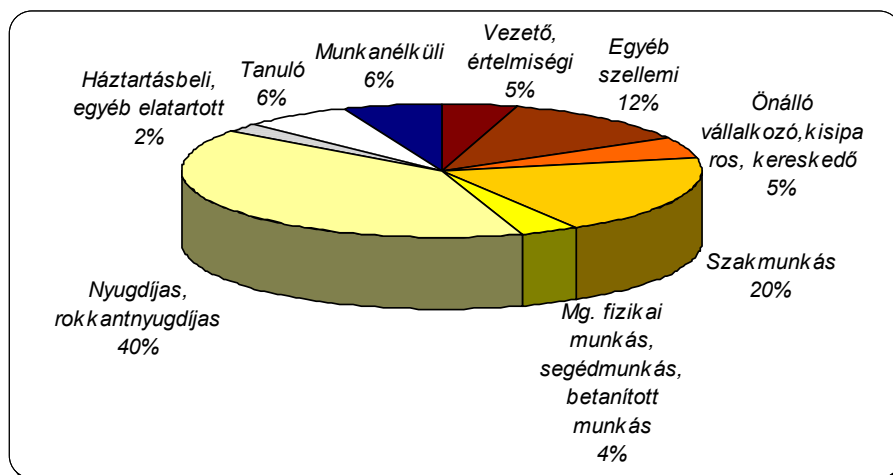
A válaszolók megoszlása iskolai végzettség szerint

A megkérdezettek 46%-a aktívan dolgozik, 40% nyugdíjas, rokkantnyugdíjas, 6% munkanélküli, 6% tanuló, és 2% a háztartásbeli, illetve egyéb eltartottak aránya.

6. sz. ábra

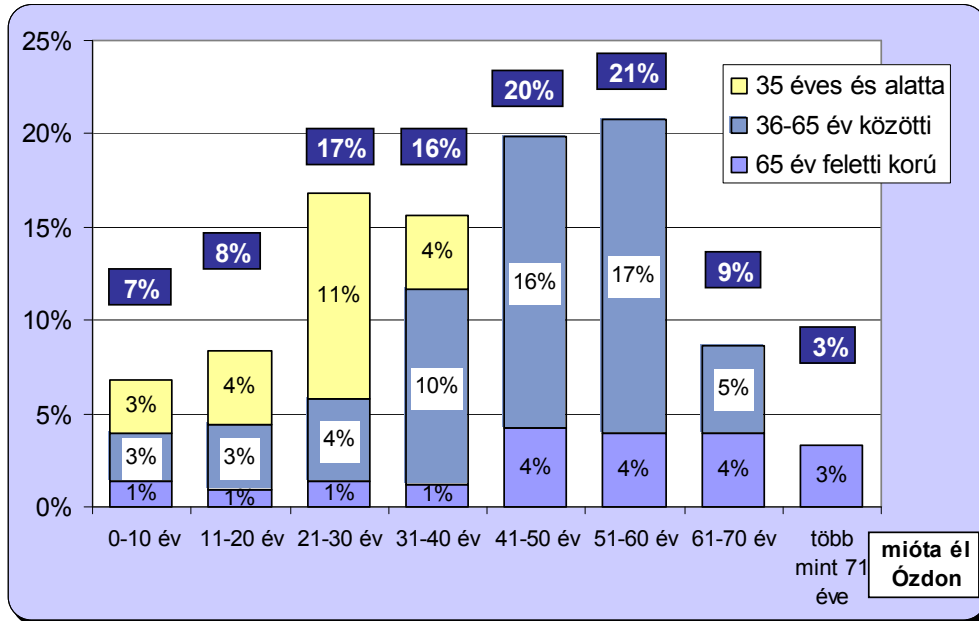
A válaszolók megoszlása jelenlegi foglalkozása szerint

A válaszadók 85%-a több mint 20 éve, 93 %-a több mint 10 éve lakik Ózdon. A megkérdezettek tehát régóta - legtöbbször születésük óta – ismerik a várost, tisztában vannak a város problémáival és erősségeivel.

7. sz. ábra

A válaszolók megoszlása aszerint, hogy mióta lakik a városban, korcsoportonkénti bontásban

8. sz. ábra

Adattábla a minta megoszlásáról a főbb kategóriák szerint

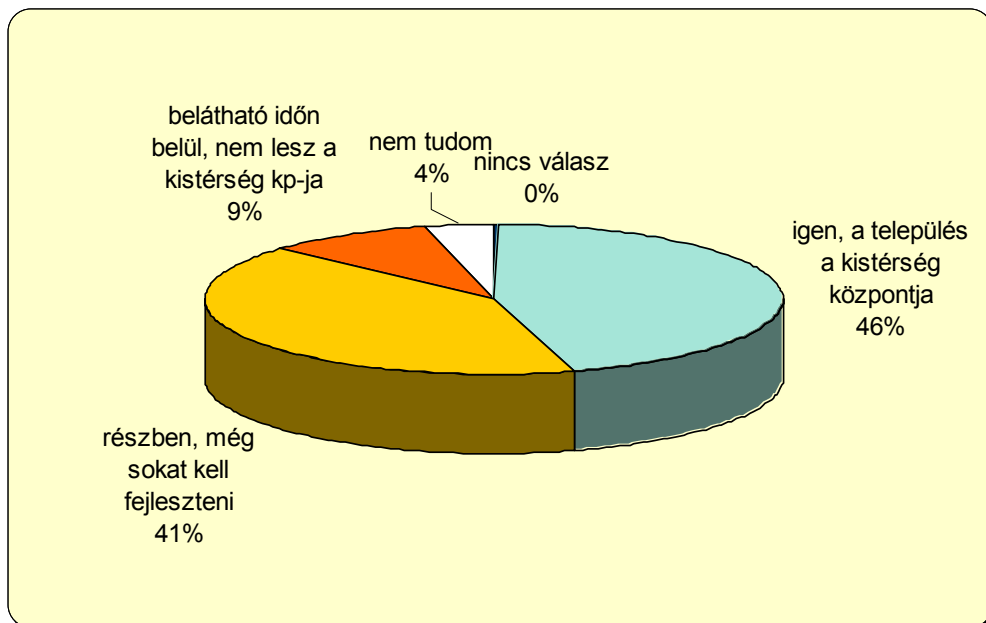
A lakossági minta megoszlása		
Kategória	fő	%
A válaszadó neme		
férfi	212	50,5
nő	208	49,5
összesen	420	100,0
A válaszoló iskolai végzettsége		
8 osztálynál kevesebb	14	3,2
befejezett 8 osztály	89	21,1
szakiskola, szakmunkás	80	19,1
szakközép, technikum	116	27,5
gimnáziumi érettségi	46	10,9
főiskola	57	13,6
egyetem	19	4,5
összesen	420	100,0
A válaszoló jelenlegi foglalkozása		
Vezető, értelmiségi	19	4,6
Egyéb szellemi	52	12,3
Önálló vállalkozó, kisiparos, kereskedő	21	5,1
Szakmunkás	82	19,5
Mg. fizikai munkás, segédm., betanított m.	15	3,6
Nyugdíjas, rokkantnyugdíjas	168	40,1
Háztartásbeli, egyéb elatartott	10	2,3
Tanuló	27	6,5
Munkanélküli	26	6,1
összesen	420	100,0
A válaszadó korcsoportja		
fiatal (35 évesig)	89	21,2
középkorú (36-65 évesig)	249	59,2
idős (65 felett)	82	19,6
összesen	420	100,0
Hányan élnek egy háztartásban		
1.	80	19,0
2.	153	36,4
3.	81	19,4
4.	81	19,4
5.	18	4,3
6.	5	1,3
7.	2	0,4
összesen	420	100,0
Hány gyermekkorú él a háztartásban		
0.	340	80,8
1.	45	10,6
2.	32	7,6
3.	3	0,7
4.	1	0,2
összesen	420	100,0

II.2 . A város területi jellemzői, fejlődési lehetősége

Ózd a kistérség legnagyobb, B-A-Z megye második legnagyobb városa. A város kistérségi központként betöltött funkciójára vonatkozott az alábbi kérdésünk: Ön szerint fontos szerepet tölt-e be a város a kistérség életében? Ennek a kérdésnek a segítségével szeretnénk volna megismerni a város lakosság általi megítélését. A megkérdezettek közel fele (46%) úgy vélte, hogy a település betölti a kistérségi központ szerepét. Közel ugyanennyi volt azoknak az aránya, akik szerint csak részben tölti be ezt a funkciót a város, sokat kell még fejleszteni (41%). A lakosok 9%-a válaszolta azt, hogy a város belátható időn belül nem lesz a kistérség központja.

9. sz. ábra

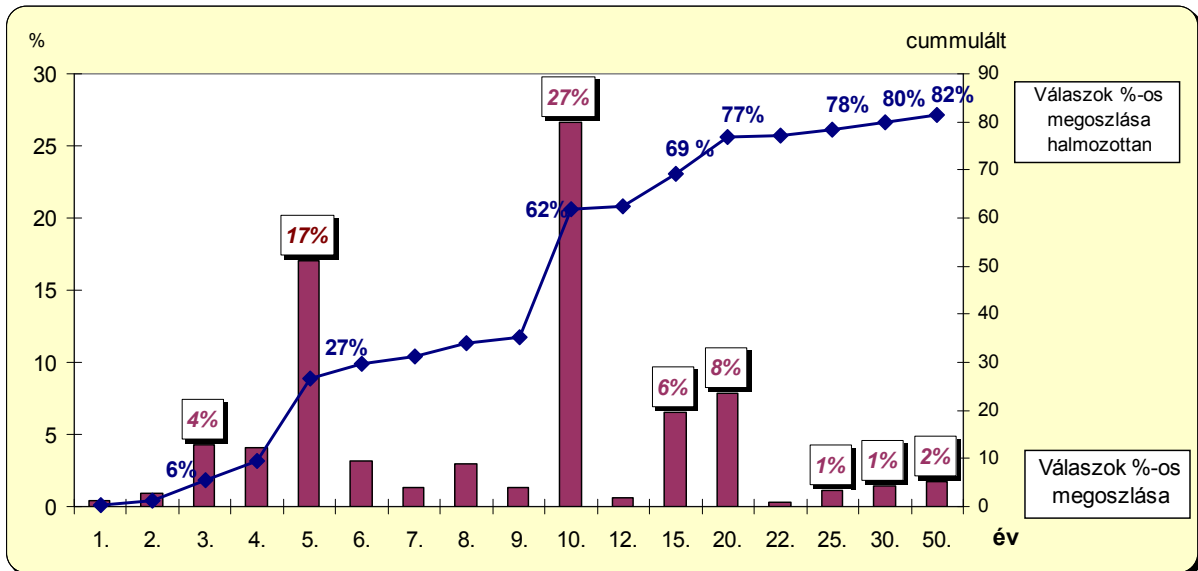
Fontos szerepet tölt-e be a város a kistérség életében?

A város fejlődőképességét célozta az a kérdés, hogy az általa ideálisnak tartott városképet hány éven belül érheti el az adott település. Az eredményt a 10. sz. ábra tartalmazza. A megkérdezettek 16%-a nem tudott választ adni erre a kérdésre. Ugyanakkor pozitívak az emberek várakozásai, hiszen egynegyedük bízik abban, hogy 5 vagy annál kevesebb év alatt sikerül ezt elérni, és összesen 62%-uk 10 éven belül várja ennek megvalósítását.

10. sz. ábra

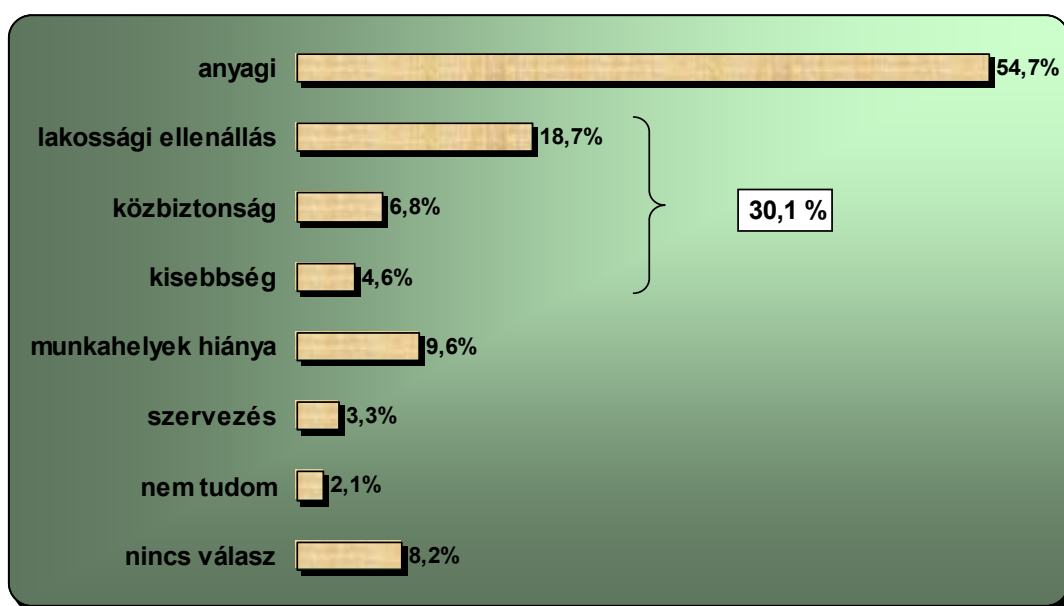
Az ideálisnak tartott városképet, hány éven belül érheti el az adott település?

Nyílt kérdésként tettük fel a lakosok számára, hogy az ideális városkép kialakulását, véleményük szerint milyen tényezők gátolják. Nem csak egy válasz volt lehetséges, így volt aki kettő tényezőt sorolt fel. A válaszadók fele (54,7%) az anyagi okokat jelölte meg gátként, ugyanakkor kiemelkedően magas százalékban említették meg a lakossági ellenállást, a rossz közbiztonságot, a kisebbség rossz hozzáállását, összesen a lakosság 30%-a. Tehát az anyagi feltételek javítása mellett a lakosság hozzáállásán is változtatni kellene. A munkahelyhiányt a válaszadók közel 10%-a jelölte meg.

11. sz. ábra

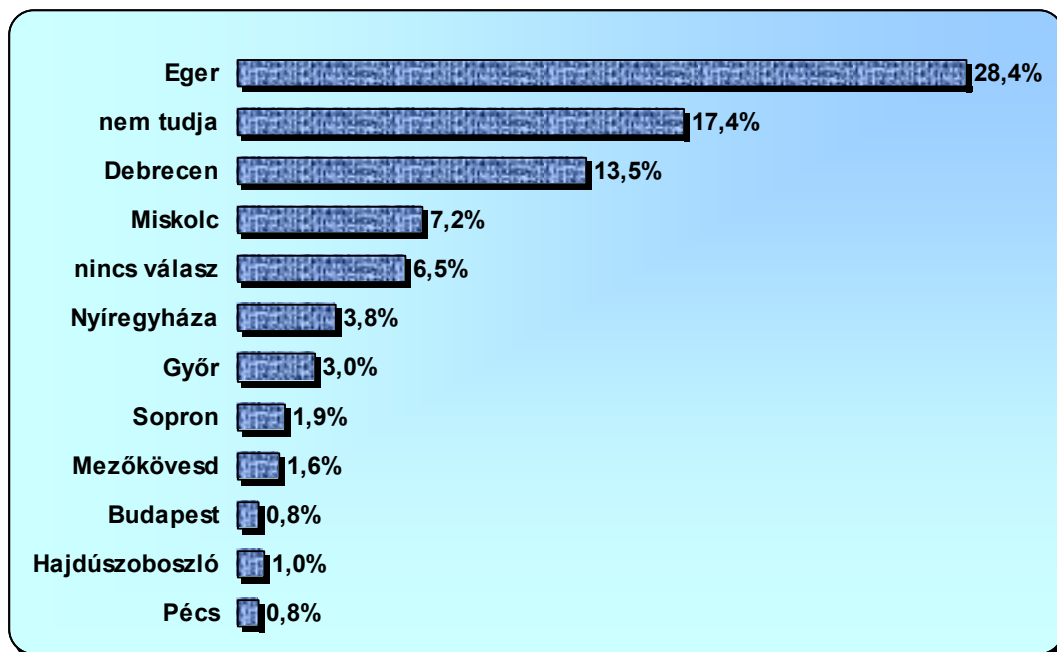
Az ideálisnak városkép kialakulását milyen tényezők gátolják?

Megkérdeztük a lakosokat, hogy melyik másik várost, települést neveznék meg követendő példaként. A kérdőív kitöltői közül legtöbben Egert jelölték meg, több mint egynegyedük sorolta fel. Debrecen a lakosok 13,5%-ának, Miskolc a 7,2 százalékuknak jutott eszébe. Elsősorban a szép, tiszta, rendezett környezet miatt jelölték meg a lakosok a fenti városokat, ezt az indokot a lakosok egynegyede felsorolta. A már megindult, gyors fejlődést is követendő példaként említették (11%). Szeretnék elérni, hogy városukban hasonló, nyugodtabb, a magasabb életszínvonalhoz kapcsolódó légkör uralkodjon (6%). A munkahely lehetőségeket is megfelelőbbnek tartják a megemlített városokban.

12. sz. ábra

Melyik másik várost, települést nevezné meg követendő példaként?

II. 3. Városi funkciók, és az azzal való elégedettség – fejlesztendő területek

Kérdőív segítségével a lakosság véleményét vizsgáltuk a város által ellátott közfeladatok, szolgáltatások minőségére vonatkozóan.

A lakosok megjelölték 10 fokú skálán azt, hogy mennyire elégetettek a felsorolt funkció ellátásának színvonalával. Minél elégedettebb a válaszoló, annál magasabb a pontszám. A 13. sz. ábrán látható az eredmény. Megemlítendő, hogy a nők átlagosan közel fél ponttal minden szolgáltatásnál magasabbat adtak – kivéve a tömegközlekedést, amelyet valószínűleg inkább ők használnak a férfiakkal szemben.

Az élelmiszer és alapvető fogyasztási cikkek kereskedelmével, és a személyi szolgáltatások ellátásával alapvetően elégedettek az emberek (a 10-es skálán 8, illetve 7,5 a szolgáltatás átlagos értékelése). Ennek oka lehet, hogy ezeken a területeken piaci verseny van, mivel Ózd nagyváros, nem igazán vannak olyan részei, ahol gazdaságtalanul kell fenntartani élelmiszer üzletet, vagy a kívántnál csak az alacsonyabb színvonalú személyi szolgáltatás ellátására van mód. Ezen a két gazdasági területen kiépültek tekinthető a város.

A postai, közigazgatási és ipari szolgáltatásokkal már nem annyira elégedettek a lakosok, de elfogadhatónak tartják (posta: 7,2, közigazgatás: 6,6 és ipari szolgáltatások: 6,4 pont). Az első kettő esetében már nem érvényesül a verseny, az ipari szolgáltatások (pl. szerviz) pedig az ezzel foglalkozó vállalkozások erősítését igényli.

Hiányosságok vannak az egészségügyi **alap- és szakellátás, alapfokú és középfokú oktatás, közművelődés** esetében. Ezek a szolgáltatások 6,4 és 6,1 közötti értékelést kaptak. Mindenképp fejlesztésre van szükség ezeken a területeken. Az emberi élet, egészség védelme, a betegek ellátása nem 6 pontos kell, hogy legyen a 10 fokú skálán. Igaz hogy az emberek féltik egészségüket, és talán éppen ezért magasabbra is teszik a mércét, mikor az elégedettségüket vizsgálják e kérdésben, a betegséggel járó elesettség, kiszolgáltatottság érzése nehezen elviselhető, és az ebben a helyzetben nyújtott segítség „mindent megér”. Ez az alacsony pontszám mindenképp elgondolkodtató. Hasonló a helyzet az oktatás színvonalával, közművelődéssel. Amennyiben az alapfokú és középfokú oktatás színvonala közepes, hogyan várható az, hogy a térségben minél több felsőfokú végzettségű, illetve sikeres szakember segítse a fejlődést? A térség nehéz helyzete miatt, valószínűleg az itt élő, és szülőhelyéhez ragaszkodó fiatalokból kerülhet ki a következő szakember és értelmiségi réteg, ami a fejlődését segítheti.

Az óvodai, bölcsődei ellátás, tömegközlekedés az utolsó helyeken szerepeltek az elégedettségi rangsorban. Fontos a kisgyermekes színvonalas ellátása – ezzel a gyermekek fejlődését elősegítve, és nem utolsó sorban a szülő munkába visszatérését engedve. A megfelelő infrastruktúra szintén elengedhetetlen, főleg egy ilyen nagyvárosban, mint Ózd.

Kritikus a helyzet a közbiztonságot tekintve, 3,8 pont az értékelésének átlaga. Ezen feltétlenül változtatni kell, ha az emberek nem érzik magukat biztonságban, az jelentősen rontja az életkörülményeket. Ez további elvándorláshoz vezethet. Egy kis kitérő ehhez:

2007-ben az Ózdi Rendőrkapitányság létszámihiánnyal küszködött, amit túlórákkal, jobb munkaszervezéssel próbált ellensúlyozni. A lakosságot legjobban irritáló vagy elleni bűncselekmények – lopások, betöréses lopások, autófeltörések, zsebtolvajlás – voltak a legnagyobb arányban az ismertté vált esetek között. Majdnem minden bűncselekmény-kategóriában csökkenés következett be, azonban a garázdaságok száma közel 50 százalékkal, a rablásoké 25 százalékkal nőtt. A helyzet javítása érdekében a lakosság számára egy láthatóbb, megerősített gyalogos szolgálattal működő rendőrséget kívánnak létrehozni.¹ Elengedhetetlen azoknak a feladatoknak a meghatározása és ellátása, amelyek a közbiztonság javulását eredményezik.

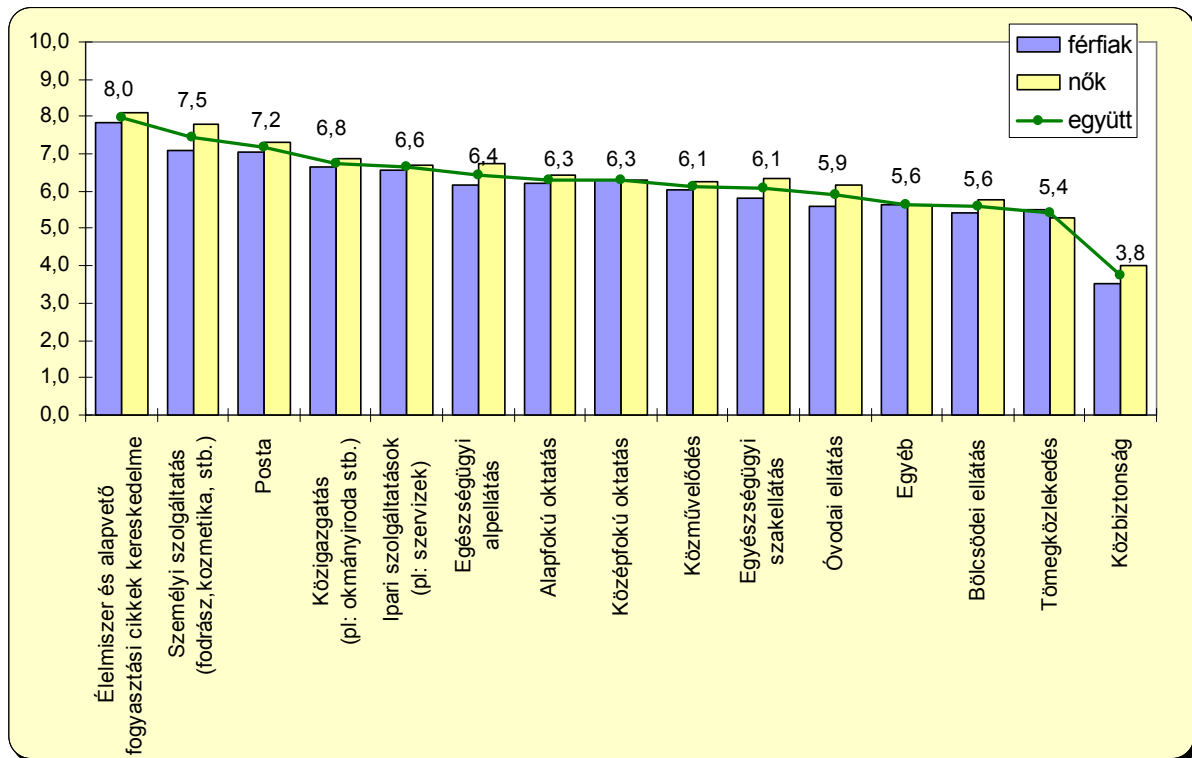
A felsorolt funkciók mellett lehetőségük volt még mást is felsorolni és pontozni a megkérdezetteknek, a környezetvédelem, munkahelyteremtés, közérzetjavítás, szennyvíz-csatorna, város tisztasága, közterület (járda), közvilágítás, fűtéskorszerűsítés került még

¹ Forrás: dr. Varga László, Ózd város rendőrkapitányának nyilatkozata, <http://www.ozd.hu/>

említésre, amely összességében 5,6 pontot kapott, de nyilván azért említették meg a válaszadók, mert elégedetlenek vele.

13. sz. ábra

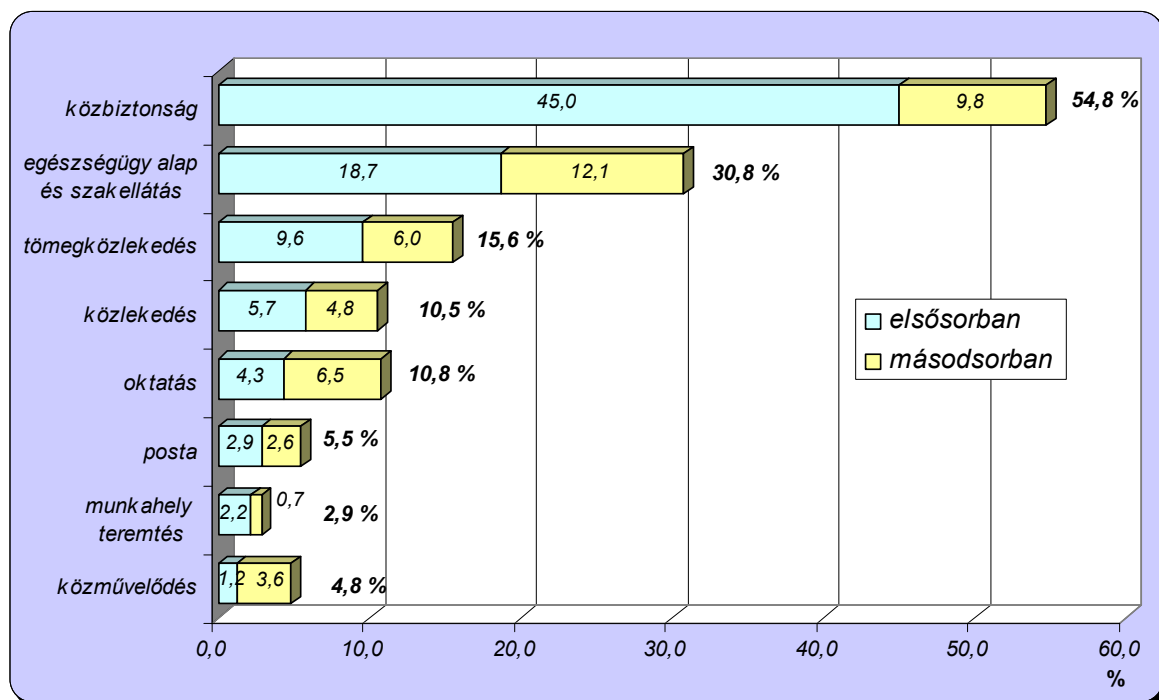
A városi funkciók válaszadók általi minősítésének átlaga

Azt a kérdést is feltettük a megkérdezetteknek, hogy mely városi feladatokat kellene fejleszteni véleményük szerint – tehát a fenti 10 funkció mellett mást is felsorolhattak (14. ábra). A legfontosabb fejlesztési cél mellett a másodsorban megemlített területeket is feltüntettük. Nem meglepő a fentiek után, hogy legfontosabbnak a közbiztonság javítását tartják, ezt a megkérdezettek több mint fele megemlítette (első sorban a 45%-uk, másodsorban a 9,8%-uk). Ezt az egészségügyi alap és szakellátás követte, közel harmaduk sorolta fel első vagy másodsorban (30,8%). A tömegközlekedést vagy a közlekedést a válaszadók 26%-a említette meg (tömegközlekedés: 15,6%, közlekedés 10,5%). Az oktatás fejlesztését a megkérdezettek 10,8%-a írta be. A korábbi listán egy válaszadó említette meg a munkahelyteremtést az egyéb kategóriában, mivel itt már teljesen nyílt volt a kérdéssor 12 válaszadó (2,9%) jelölte meg fejlesztendő területként.

14. sz. ábra

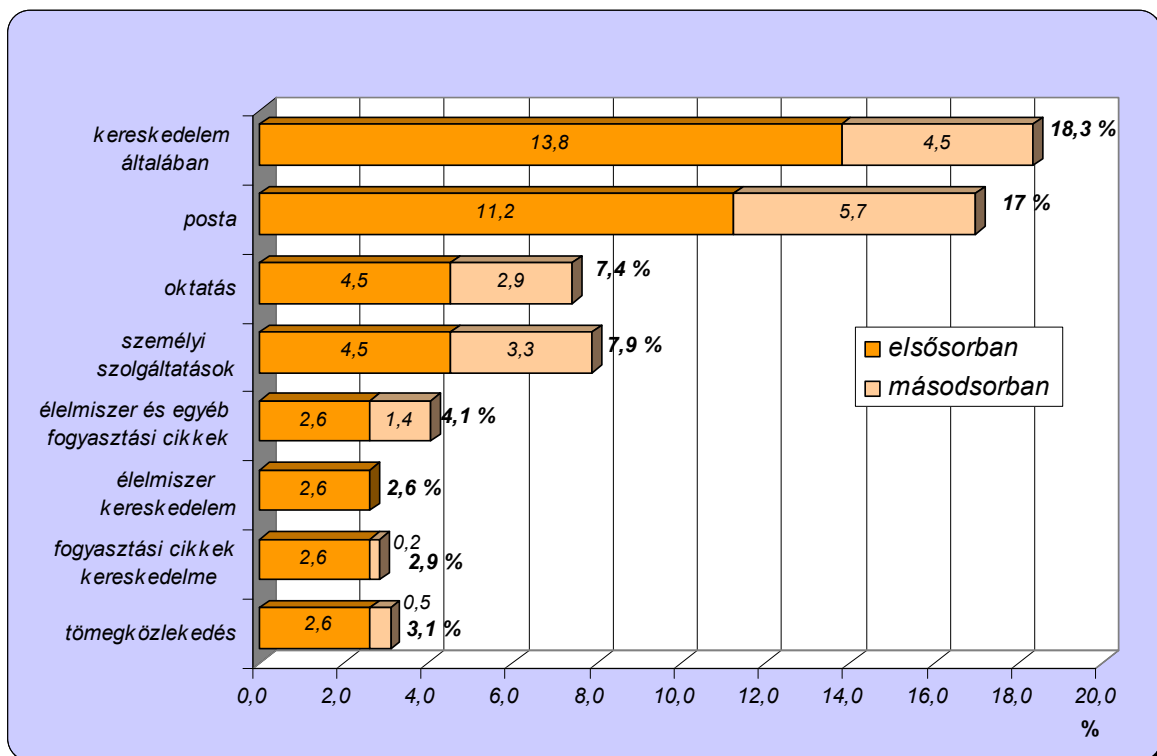
A város fejlesztendő feladatai a válaszadók véleménye szerint

A város legkevésbé fejlesztendő feladatai közül a legtöbb lakos a kereskedelmet (18,3%), postát (17%) jelölte meg. Ezen kívül a személyi szolgáltatások, élelmiszer és egyéb fogyasztási cikkek kerültek még megnevezésre. Az oktatás is megjelent 7,4%-kal a sorban. A megkérdezettek 35%-a nem kívánt, vagy nem tudott felsorolni kevésbé fejlesztendő területet.

15. sz. ábra

A város legkevésbé fejlesztendő feladatai a válaszadók véleménye szerint

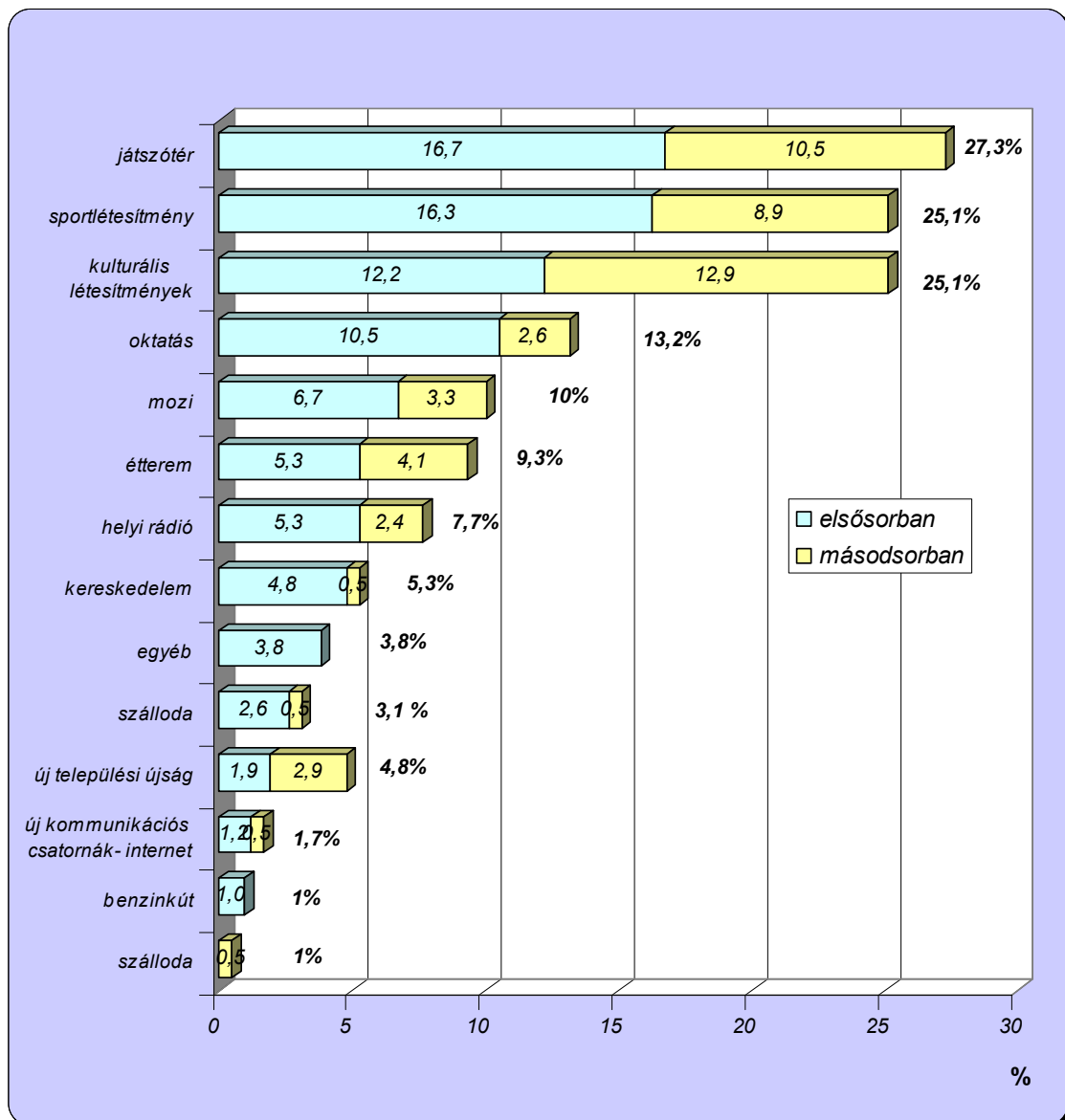

A lakosság igényét szeretnénk volna felmérni arra vonatkozóan is, hogy milyen új szolgáltatás vagy létesítmény megjelenésének örülnének a településen. A megkérdezettek 88%-a felsorolt legalább egy új szolgáltatást.

A játszótérek, sportlétesítmények, kulturális létesítmények igen magas arányban kerültek megemlítésre (27%, 25%, 25%). A mozi és étterem kategóriákra leadott szavazatok még tovább erősítik azt, hogy nem elégedettek a lakosok a kikapcsolódási lehetőségekkel. Tehát minden korosztályban hiányosság jelenik meg, a gyermekek játszótér igényétől kezdve. Az új oktatási intézmény igénye, az egyre magasabb fokú, vagy piacképesebb tudás megszerzésének igényét vetíti előre. Említést érdemel a helyi rádió, illetve az új települési újság megjelenésének igénye, érdemes a lakosok területhez való kötődését erősíteni, főleg az ilyen nehéz helyzetben lévő városokban.

16. sz. ábra

Milyen szolgáltatás vagy létesítmény megjelenésének örülne a településen?

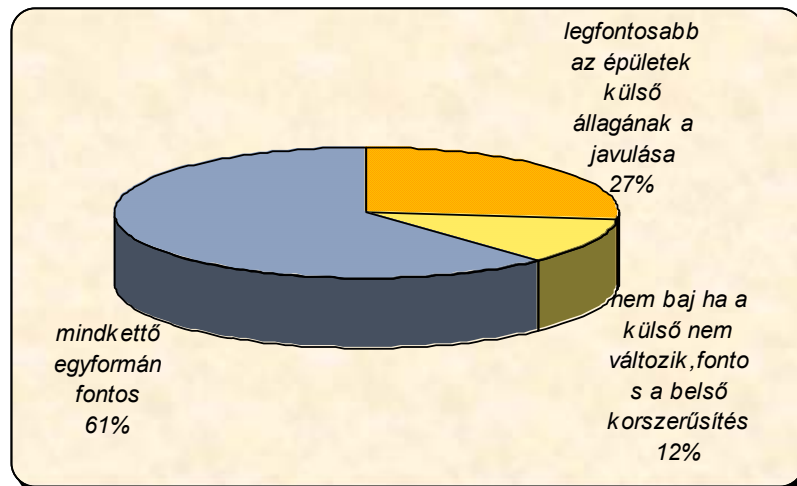

II. 4. Városfejlesztési elképzelések

Először is arra voltunk kíváncsiak, hogy inkább az épületek külső felújítását, a város esztétikai szépítését, vagy a belső felújítást, korszerűsítést tartaná fontosnak a lakosság. A lakosok 61%-a azt válaszolta, hogy mindkettő egyformán fontos. 27% azt felelte, hogy az épületek külső állapotának javulása a legfontosabb, és 12% gondolja úgy hogy a belső korszerűsítés a fontos. Az hogy az épületek külső állapotának javulását ilyen mértékben fontosnak tartják megkérdésztettek, mutatja a már korábban feltárt problémát – a lakosok szebb környezet iránti igényét.

17. sz. ábra

A válaszok megoszlása aszerint, hogy a megkérdésztett az épületek külső vagy belső felújítását tartaná fontosnak

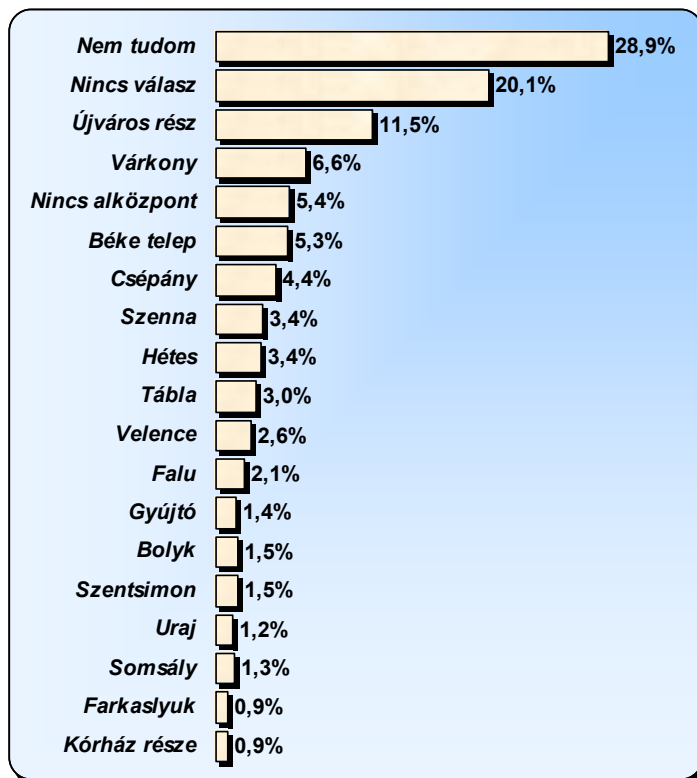

II. 4. 1. Központ, alközpont fejlesztése

A város nem egyformán fejlett, a különböző városrészek, a központ között különbség van. A város szerkezetére vonatkozott a következő kérdésünk: Van-e a városnak alközpontja, és ha igen, melyek azok? A megkérdésztettek egy ötöde nem válaszolt. Ennél is többen válaszolták azt, hogy nem tudják (28,9%), és 5,4%-uk szerint nincs alközpont. Alközpontot a megkérdésztettek 46%-a sorolt fel. Egyértelmű hogy a város nem egyközpontú, és a felsorolt városrészek széles skálája mutatja, hogy egy ilyen nagyváros, ilyen területi szerkezettel mint Ózd, több kisebb alközponttal bír. Legtöbben az Újváros részt említették (11,5%), de felsorolásra került Várkony, Béke telep, Csépany, Szenna, Hétes, Tábla, Velence, Falu, stb. (18. sz. ábra).

18. sz. ábra

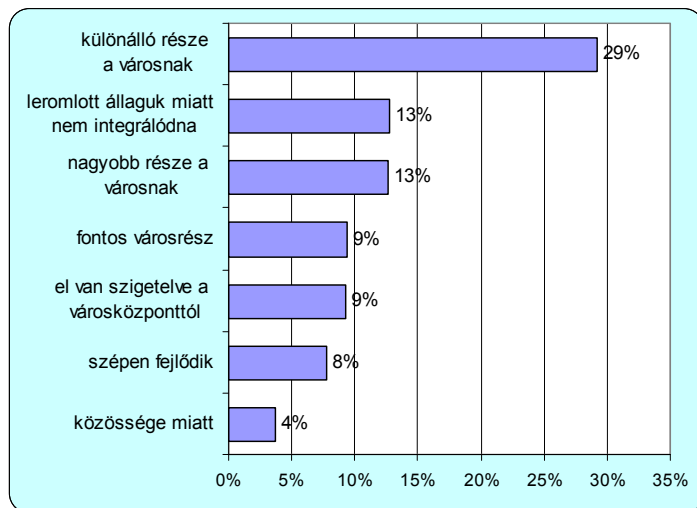
Van-e a városnak alközpontja, és ha igen, melyek azok?

Arra a kérdésre, hogy miért éri alközpontnak a megnevezett városrészt, több választ kaptunk. A megkérdezettek 26%-a válaszolt. A lakosok közül a legtöbben úgy látják, hogy a terület különálló városrész (29%), vagy nagyobb része a városnak (13%). Sokan vélik úgy hogy fejlettsége, szépsége (8%), vagy éppen fejletlensége, leromlott állapota, elhanyagoltsága miatt különül el az adott térség alközponttá (13%). Elszigeteltsége (9%), vagy fontossága is alközponttá tesz egy városrészt (9%). Fontosságon az ügyintézési lehetőséget, iskolát, sportlétesítmények koncentrációját, közigazgatási szervek elhelyezkedését, stb. értették.

19. sz. ábra

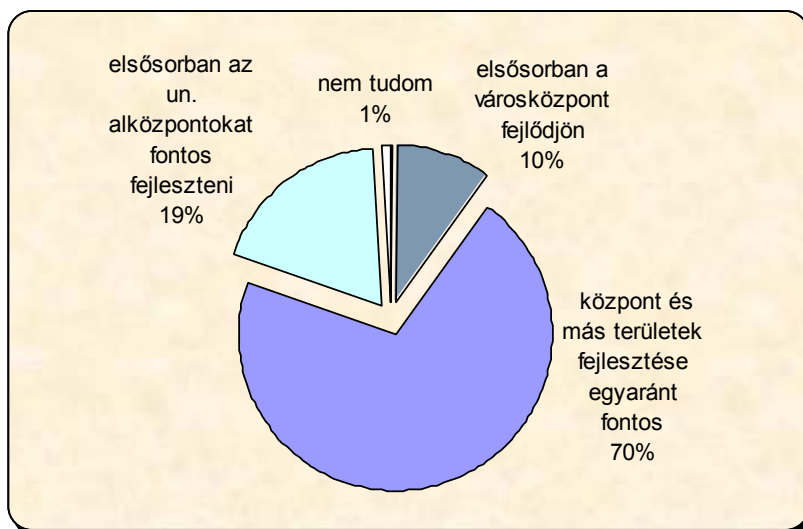
A válaszok megoszlása arra a kérdésre, hogy miért érzi alközpontnak a megnevezett városrészt

A városfejlesztés területi irányait kutatva meg szeretnénk vizsgálni a lakosság véleményét abban a kérdésben, hogy mi a fontosabb, a központ, vagy a település más részeinek fejlesztése. Erre a kérdésre egy fő kivétellel mindenki válaszolt. A megkérdezettek több mint kétharmada szerint a központ és más területek fejlesztése egyaránt fontos. A fennmaradó egyharmadban inkább az alközpont fejlesztését szorgalmazzák többen (19%), a városközpont fejlődését a megkérdezettek 10%-a tartja fontosabbnak.

20. sz. ábra

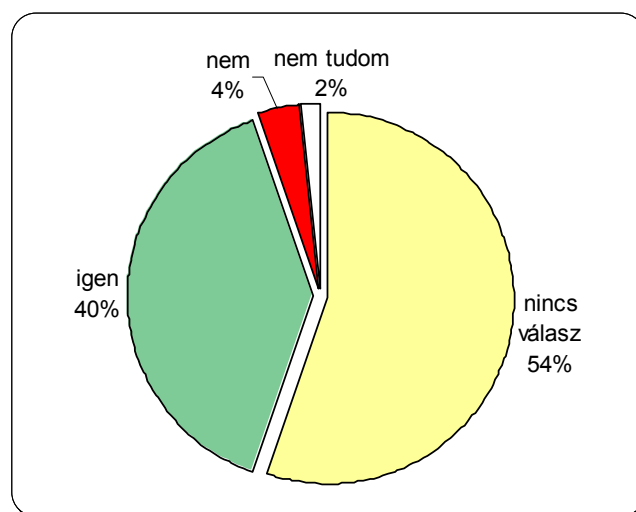
A válaszok megoszlása arra a kérdésre, hogy a jövőben is a központban történjen a legtöbb fejlesztés, vagy a település más részeit is tovább fejleszteni

Ezek után tudni szeretnénk volna, hogy az alközpontok fejlesztését szükségesnek látják-e. Erre a megkérdezettek 46%-a válaszolt. A lakosok 49%-a mondta korábban azt, hogy nem tudja van-e alközpont, vagy nem válaszolt, és további 5%-uk azt mondta, hogy nincs alközpont a városban, az ábrán ezek a válaszadók a „nincs válasz” kategóriában láthatók. Akik korábban felsoroltak konkrét alközpontot, azok válaszoltak erre a kérdésre is. A válaszok túlnyomó része az volt, hogy fejleszteni kell az alközpontokat (a kérdésre válaszolók 88%-a gondolja így), és csak néhányan vélik úgy hogy nem szükséges (8%). Figyelembe véve, hogy voltak olyan válaszok az alközpontok kialakulási okainak kutatásánál, hogy „el kellene tűrni őket, nem illenek a városhoz”, „nagyon leépültek, lelakottak” – nem meglepő hogy ezeket a városrészeket (valószínűleg nem ott lakó) lakosok nem látják gazdaságosnak fejleszteni, szépíteni, nagyobb befektetést igényel.

20. sz. ábra

A válaszok megoszlása arra a kérdésre, hogy szükségesnek ítéli-e az alközpont(ok) fejlesztését

A kérdőívre válaszolók 40%-a (ami az alközpontot felsorolók 88%-a), szükségesnek tartja az alközpontok fejlesztését, nagy részük meg is indokolta hogy miért (a kérdezettek 35%a). A legjellemzőbb érv az, hogy nem csak a város központját kell fejleszteni, a várost egésznek kell tekinteni, amikor a fejlettségét vizsgálják. Mivel sokan laknak a központon kívül, azoknak a lakosoknak is javítani kell az életkörülményeit. Elsősorban az alközpontok rendezettségén, környezetének szépségén kell javítani, parkosítani, vannak területek, ahol problémák vannak a tisztasággal. Egyes alközpontokban vannak hiányzó szolgáltatások, kevés a szabadidős tevékenységre alkalmas intézmény. Be kell kapcsolni a város infrastruktúrájába az alközpontokat, összekapcsolni az alközpontokat, javítani az utakat.

21. sz. ábra

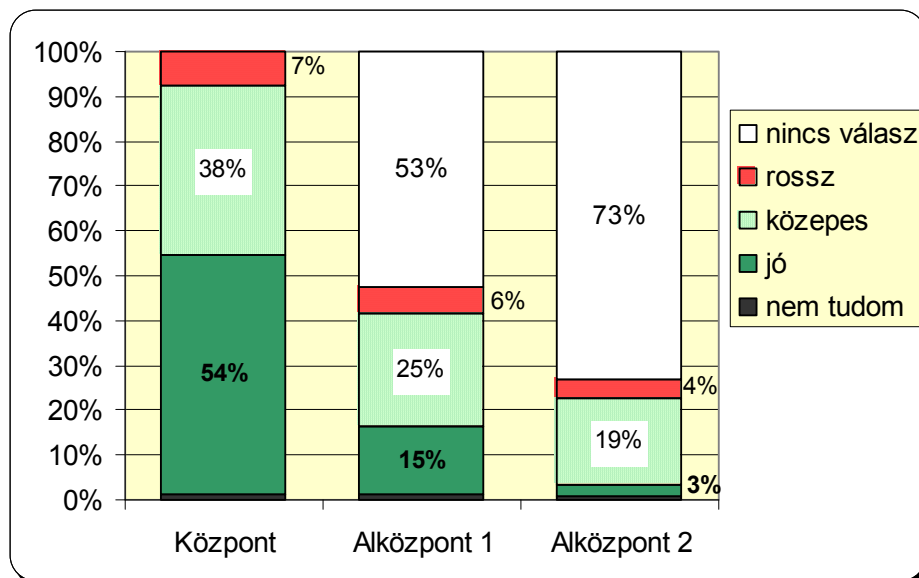
Az alközpontok fejlesztésének indoka

	fő	%
nincs válasz	273	65%
nem csak a központot kell fejleszteni	36	9%
elmaradott, elhanyagolt	28	7%
a várost egészében kell fejleszteni,	20	5%
sokan laknak ott is	17	4%
rendezettebb, szebb környezet	11	3%
szolgáltatás bővítés	8	2%
szabadidős tevékenység	4	1%
utak állapotának javítása	3	1%
be kellene olvasztani ezeket a városrészeket	3	1%
nagyon fejlődik	3	1%
egyéb indok	12	3%
nem tudja	2	0%
Összesen	420	100%

A város központjának elérhetőségét a megkérdezettek fele jónak tartja (52%), 38%-uk közepesnek, és 7%-uk rossznak. Nyilván ez attól is függ, hogy a város mely részéből indul ki a válaszadó, honnan utazik sokat, tömegközlekedéssel vagy személygépkocsival, ezek mind befolyásolják a véleményét. Az alközpontok elérhetőségénél azonban fordul az arány, magasabb a közepes értékelés aránya, mint a jó. Az alközpontok elérhetőségéről azokat nem kérdeztük, akik nem tudnak arról, hogy lennének alközpontok a városban, ezért magas a nem válaszolók aránya.

22. sz. ábra

A központ és az alközpontok elérhetősége

II. 4. 2. Fejlesztendő területek az életminőség javulása érdekében

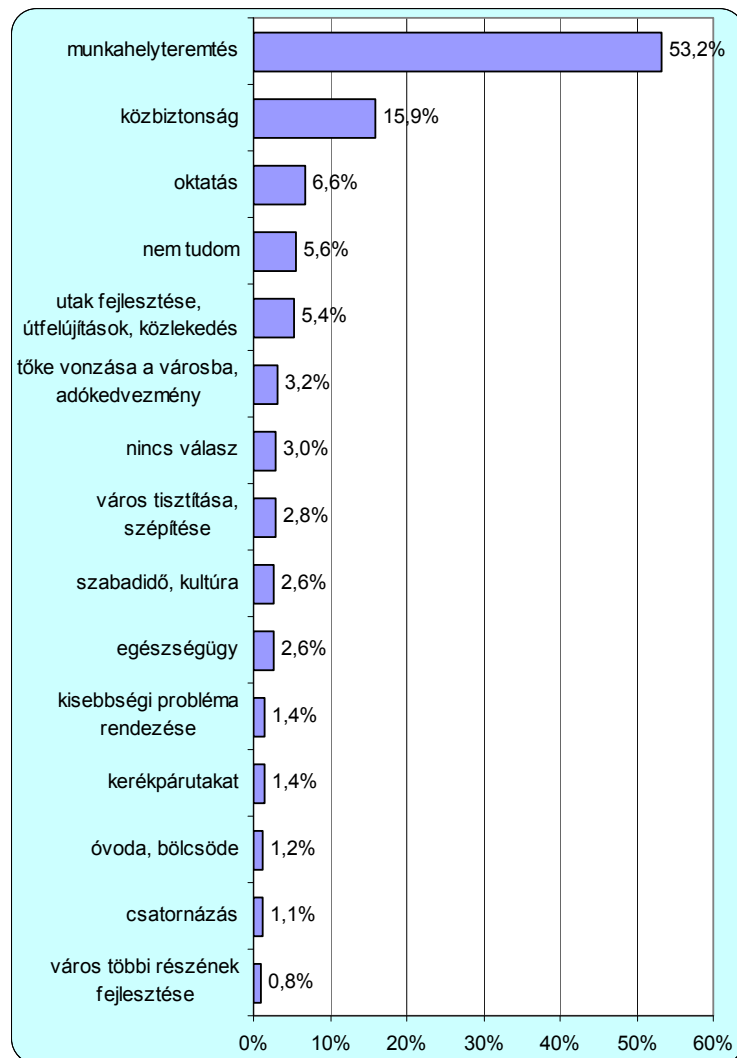
Ahhoz, hogy felmérjük az életminőség javulása érdekében mely problémák kezelését látják a lakosok a legsürgetőbbnek, fejlesztendőnek, a következő kérdést tettük fel: „Ha ön lenne a település Polgármestere mi az amit leginkább fejlesztené ahhoz, hogy az emberek életminősége leginkább javuljon?”

A megkérdezettek mindössze 8,6%-a válaszolta azt, hogy nem tudja, vagy nem kíván felsorolni fejlesztendő területet. A válaszadók nagy része több problémát is felsorolt. A diagramm azt ábrázolja, hogy a 420 megkérdezettből milyen arányban sorolták fel az adott fejlesztési célt.

A legelső helyen a munkahelyteremtés áll, minden második ember megemlítette. A közbiztonság követi, ezt a problémát már korábban is feltártuk. Fontosnak tartják továbbá az oktatás fejlesztését, az utak, infrastruktúra, közlekedés fejlesztését, útfelújításokat. Lendítene a város helyzetén a tőke, illetve vállalkozások vonzása a városba, fontosnak tartják a város tisztítását, szépítését (a patakpart, patak kitisztítását, köztisztaság javítását, parkosítást). A szabadidő változatosabb eltöltésére szórakozási, kulturális lehetőségek bővítését is igényelnék. Felsorolásra került még az egészségügy, kisebbségi gondok rendezése, kerékpárutak bővítése, óvoda-, bölcsődefejlesztés, csatornázás, város többi részének, külterületeinek fejlesztése.

23. sz. ábra

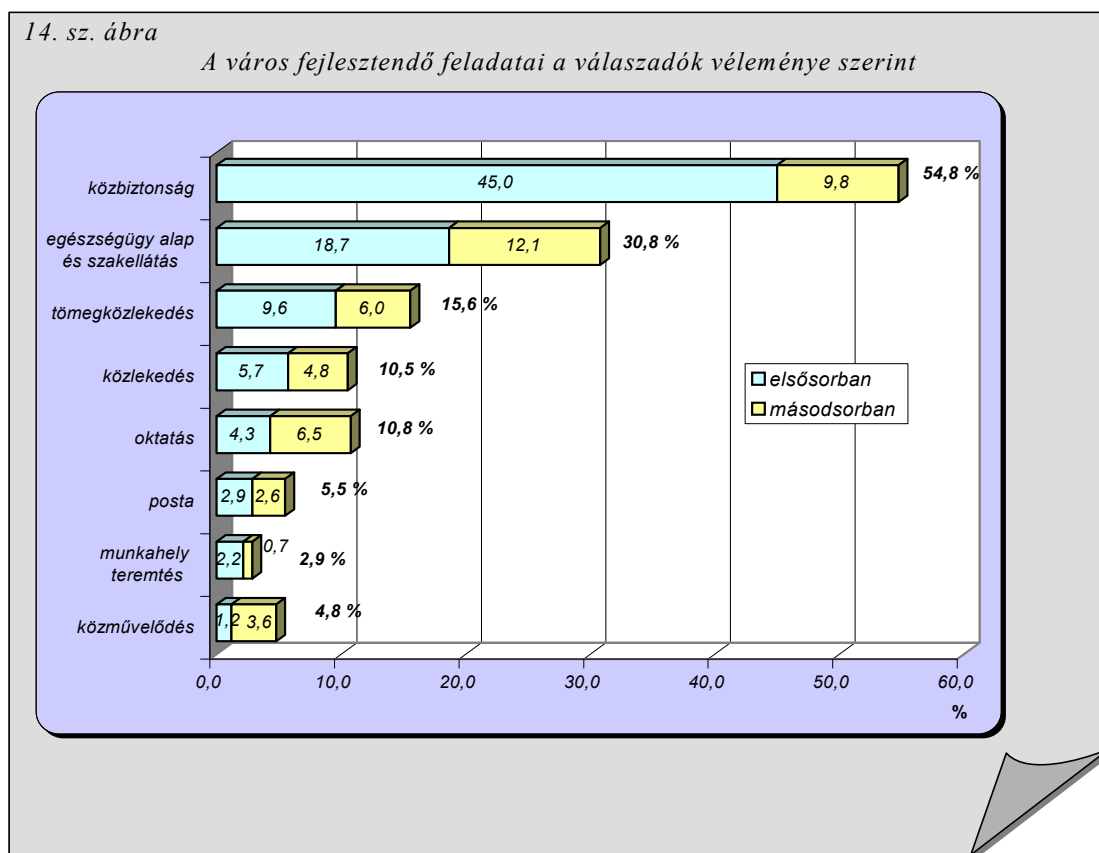
Fejlesztendő területek az életminőség javulása érdekében

A korábban feltett kérdéshez képest, ahol a város fejlesztendő területeit kutattuk, némi átstrukturálódás látható.

Korábbi kérdésünkben a város feladatainak az élén a közbiztonság javítását jelölték meg, míg a jelenlegi kérdésnél a munkahelyteremtés áll a Polgármester fejlesztési feladatainak az élén. A közbiztonság mindkét esetben előkelő helyen szerepel, amelyet az oktatás, közlekedés fejlesztése, szórakozási és kulturális élet bővítése követ. Ez utóbbi kérdésnél azonban most az egészségügy, a szórakozási és kulturális élet fejlesztése előtt jelenik meg a város tisztítása, szépítése (23. ábra).

Emlékeztetőként a már korábban mutatott 14. ábra:

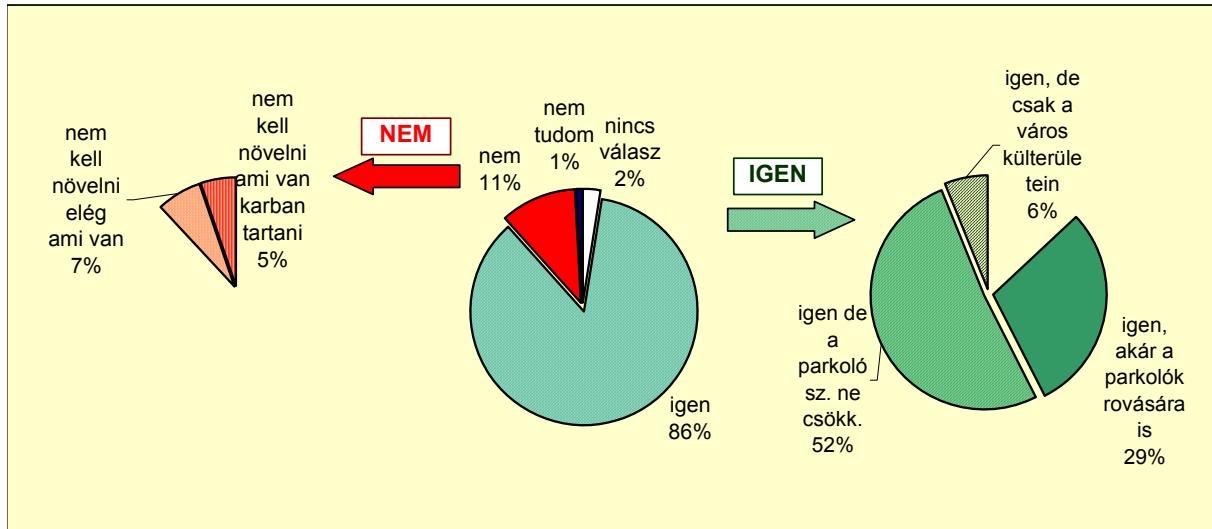
A megkérdezettek 86%-a szükségesnek találja a városban a zöldterületek növelését (24. ábra). A lakosok fele azt válaszolta, hogy legyen több zöld terület, de a parkolók száma ne csökkenjen, 29%-uk szerint akár a parkolók rovására is lehetne növelni az arányát. A megkérdezettek 6%-a csak a város külterületein szeretne újabb a zöld területeket.

A válaszadók 11%-a gondolja úgy, hogy nem kell növelni a zöld területet a városban, 7% szerint azért, mert elég az, ami van, és 5% szerint bár nem kell növelni az arányt, de karban kell tartani a már meglévő zöld területeket.

24. sz. ábra

Szükségesnek ítéli-e meg a városban a zöldterületek növelését?

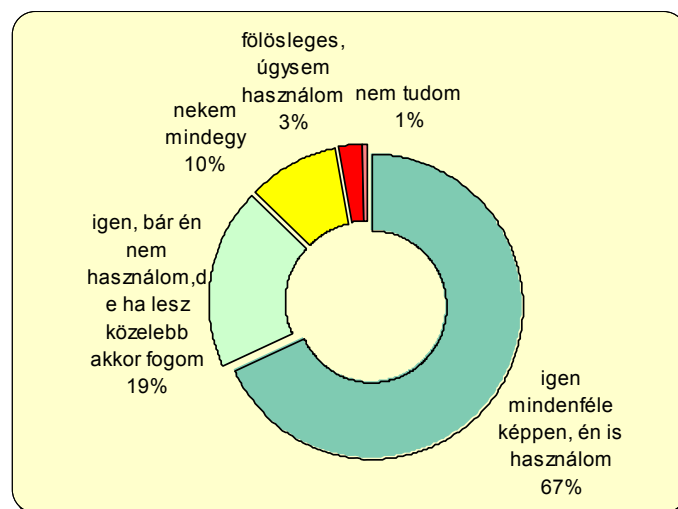
Ez akár a közlekedés rovására is történhet?

A város tisztaságához szorosan kapcsolódik a hulladékgazdálkodás, a lakosság a szemét kezeléssel hozzá tud járulni a környezet megóvásához, szépítéséhez. Ezért megkérdeztük, hogy fontosnak tartják-e szelektív hulladékgyűjtő udvarok kiépítését, használnák-e a szelektív gyűjtő konténereket. A megkérdezettek jelentős többsége (86%-a) szerint fontos a szelektív hulladékgyűjtő udvarok kiépítése, számának növelése. 67% már most is használja ezeket, 19% nyilatkozott úgy, hogy ha lennének, használná. Ez mutatja, hogy nagy a lakosság igénye a környezet szebbé tételére, és közre is működnének annak kialakításában, erre energiát áldoznának. A lakosok 10%-a mondta azt, hogy neki mindegy, és csupán 3%-ot tesz ki azok aránya, akik szerint fölösleges, mert úgyse használja. Lassan válik mindennaposá, szokássá a szelektív hulladékgyűjtés, hajlandóság azonban van rá.

25. sz. ábra

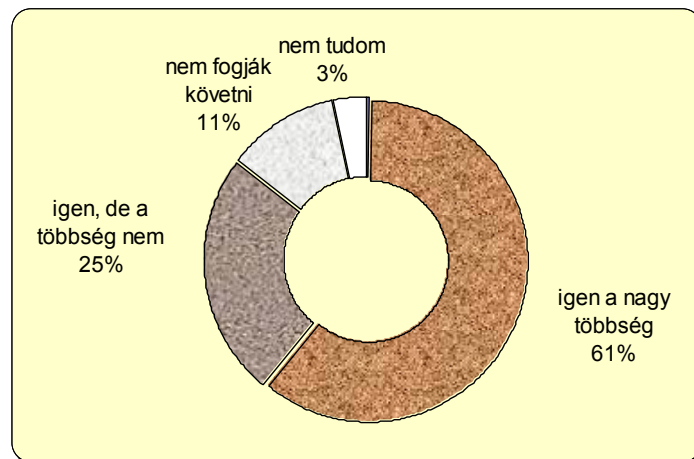
Fontos-e a szelektív hulladékgyűjtő udvarok kiépítése, számának növelése?

A közreműködési hajlandóságot alátámasztják a következő kérdésre adott válaszok: Ha a város megjelenése szebb lesz, rendezettebbé válik, akkor Ön szerint a lakosság is követni fogja a jó példát? A megkérdezettek 86%-a szerint a lakosság követné a példát, 61% válaszolta azt, hogy „a nagy többség követné a jó példát”, 25% pedig azt, hogy lennének akik követik, de a többség azért nem. Csupán 11% gondolja úgy, hogy nem fogják követni a jó példát. A szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos kérdésre adott válaszok aránya hasonló ahhoz, amit erre a kérdésre adtak.

26. sz. ábra

Amennyiben a város megjelenése szebb lesz, rendezettebbé válik, akkor Ön szerint a lakosság is követni fogja a jó példát?

II. 4. 3. Konkrét fejlesztési célok támogatottsága

Néhány konkrét jövőbeni fejlesztési célról kérdeztük a lakosság véleményét, hogy felmérjük mekkora lenne a támogatottságuk, mennyire tartják szükségesnek, fontosnak az egyes fejlesztési lehetőségeket.

Az adott fejlesztések fontosságát 1-5-ig pontozták, a pontszámok jelentése a következő volt:

1. pont: Szükségtelen a fejlesztés, még ha van rá pénz, akkor is
2. pont: Jobb helyre is lehet költeni, de ha van rá pénz, akkor miért ne
3. pont: Bizonytalan a fejlesztés fontosságát illetően
4. pont: Szükséges a fejlesztés
5. pont: Nagyon nagy szükség van a fejlesztésre

A következő témákban kérdeztük a lakosok véleményét:

1. Bolyki út 15. szám alatti öregek, fiatalok házának felújítása. Ennek keretében egy multifunkciós rendezvényterem kialakítása civil szervezeteknek és a lakóközösségeknek.
2. A Bolyki út 15 szám környező közterület rendezése és zöldterület kialakítása.
3. Panel program keretében társasházak felújítása
4. Vasvár 56.számú épületének felújítása, ami a kistérségi irodáknak ad helyet pl.(APEH, ÁNTSZ, Gazdaság fejlesztő iroda, Közterület felügyelet)
5. Piaccsarnok felújítása
6. Volt centrumáruház előtti tér rendezése
7. Közterület rendezés a Malom úttól a reuma kórházig. A Vasvár út mentén zöldterület, játszótér kialakítása, járda felújítása

A 27. sz. ábrán a zöld csíkozott területek mutatják az egyes projektek támogatottságát, ezek a területek a következő kategóriát foglalják magukba:

- sötét zöld: „nagyon nagy szükség van a fejlesztésre”
- világos zöld: „szükséges a fejlesztés”.

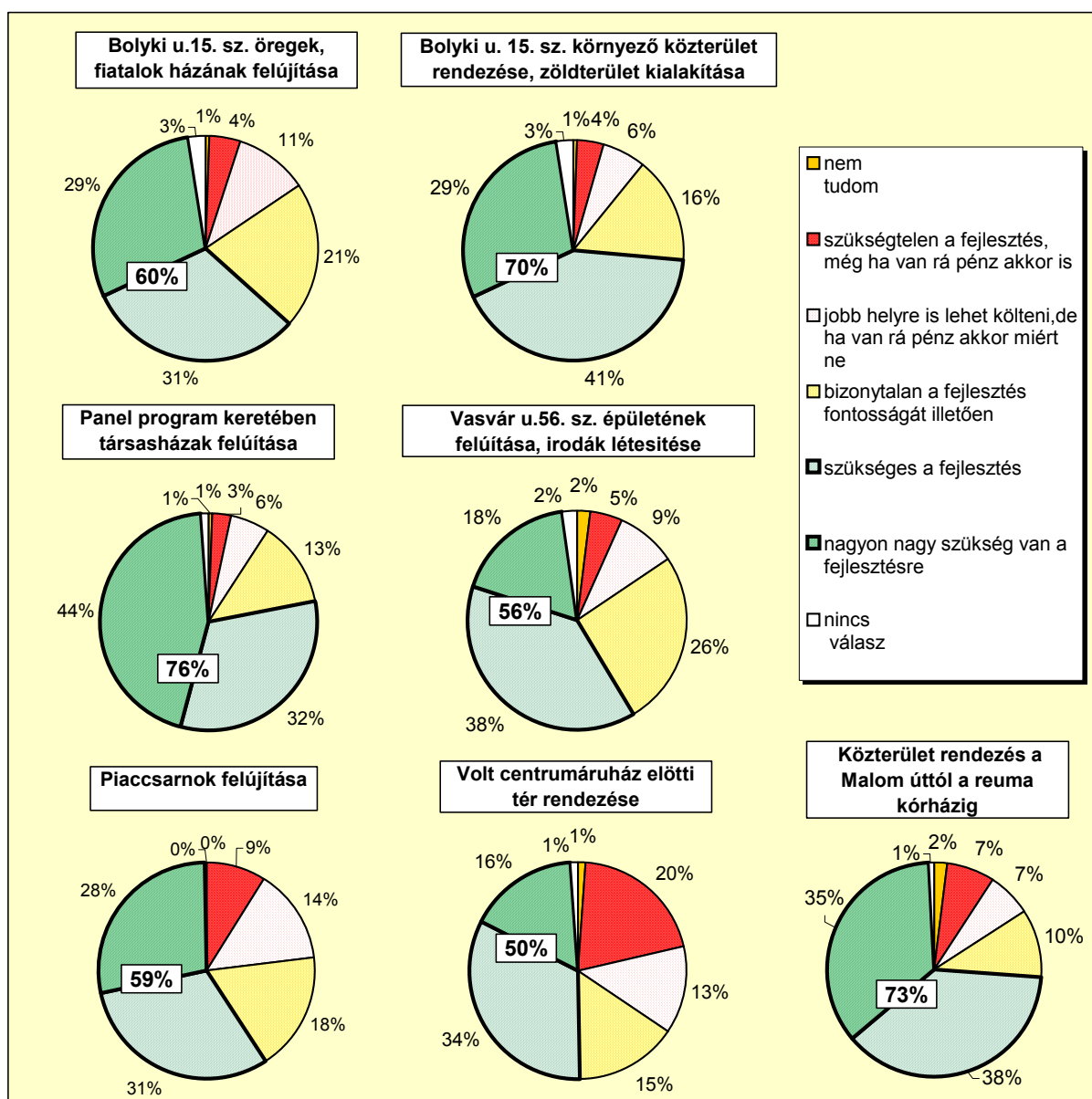
Nincs olyan a felsorolt projektek között, amelynek a támogatottsága 50% alatt lenne (27. ábra). Nagyon nagy az igény, szükség van a „Panel program keretében társasházak felújítására”, valamint a „Közterület rendezésére a Malom úttól a reuma kórházig”. Magas a támogatottsága a Bolyki u. 15. sz. környező közterület rendezése, kialakítása, és az itt lévő öregek, fiatalok házának felújítása projekteknek is.

Amennyiben az adott pontok alapján átlagot készítünk, a 28. sz. ábrán látható sorrendet kapjuk. A férfiak és nők válaszai között nem volt jelentős különbség.

A volt centrum áruház előtti tér rendezése kapott kevesebb pontot, itt a lakosok fele mondta azt, hogy szükséges a fejlesztés, 15% bizonytalan, a lakosok egyötöde szerint szükségtelen a fejlesztés.

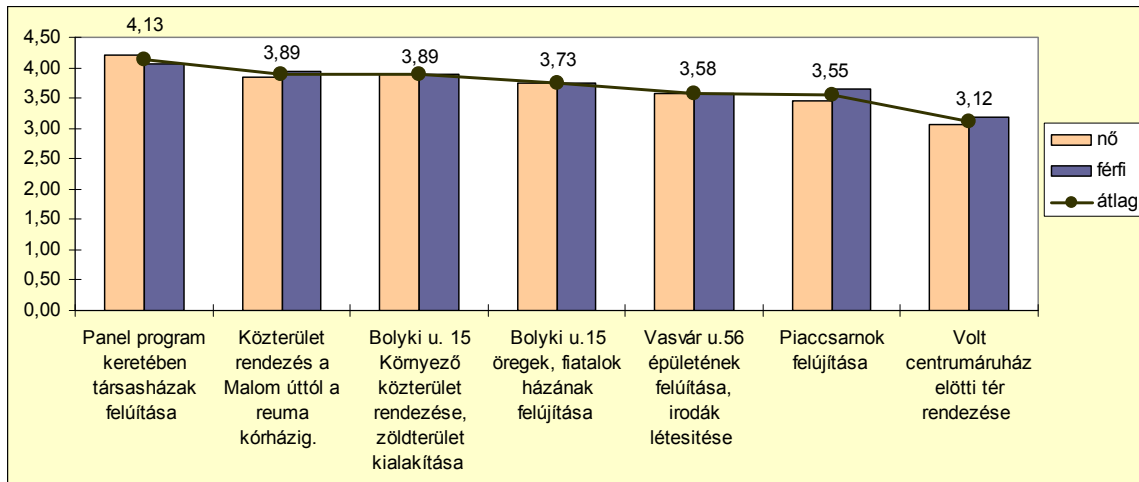
27. sz. ábra

A lakosság véleménye konkrét jövőbeni fejlesztési elképzelésről, a támogatottság aránya

28. sz. ábra

A lakosság átlagos véleménye néhány konkrét jövőbeni fejlesztési elképzelésről 1-5 skálán

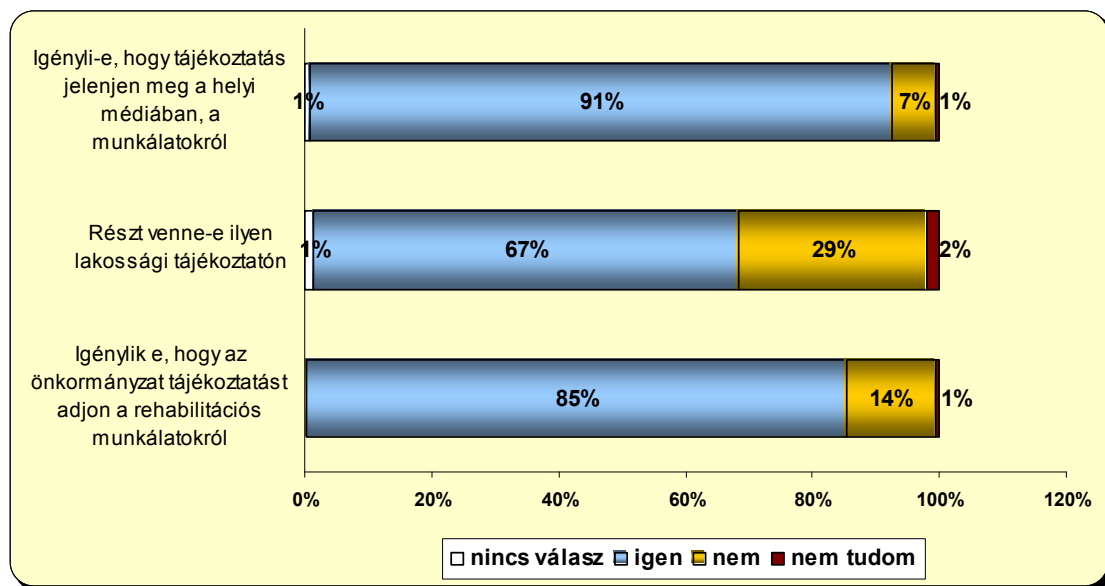

II. 4. 4. A nyilvánosság igénye

A rehabilitációs munkálatokkal kapcsolatban a lakosság tájékoztatást szeretne kapni. A kérdőíves felmérés alapján elsősorban a helyi médián keresztül kívánnak a lakosok információkhoz jutni (91%). A fejlesztési munkálatokról szóló lakossági tájékoztatóra már valamivel kevesebben mennének el (67%), azonban még ez az arány is magas. Az önkormányzattól kifejezetten elvárják a lakosok, hogy tájékoztatást adjon a rehabilitációs munkálatokról (85%-uk válaszolta azt, hogy igényli a tájékoztatást). A magas érdeklődés tükrözi azt, hogy a lakosok szeretnék, ha szebb lenne a környezetük, a város fejlesztése érdekli őket, és fontosnak tartják. Szívesen mennének el személyesen is tájékoztatókra, hogy minél többet megtudjanak a jövőbeni munkálatokról, esetleg elmondhassák a véleményüket.

29. sz. ábra

Nyilvánosság igénye

III. Fókuszcsoportos kutatás

III. 1. A fókuszcsoport résztvevői, a városi stratégiában való részvétel

A fókuszcsoportos beszélgetésre olyan szervezetek képviselőit hívtunk meg, amelyek a város irányításában, életében aktívan részt vesznek, a képviselőik ismerik a város jelenlegi helyzetét, és jelentős tapasztalattal bírnak.

Részt vett a beszélgetésen

- *a Ker-Szolg Kft. egyik igazgatója,*
- *Ózd Város Önkormányzatának négy területéről osztályvezetők illetve munkatársak (Művelődési- és Sport Osztály, Pénzügyi Osztály, Vagyongazdálkodási Osztály, Szociális Osztály) valamint a*
- *Városi és Kistérségi Fejlesztő Iroda egy képviselője.*

A bemutatkozás részeként kértük pár mondatban mondják el a városi stratégiában való eddigi tevékenységeiket.

*A **Ker-Szolg Kft.** a város vagyonát kezeli, a bérlakásokat részben, a közterületeket szinte teljes mértékben. A gazdálkodási tevékenységéhez tartozik a város tisztítása, és a zöldterületek rendben tartása. Végrehajtó munkát végző társaság, amely a város-rehabilitációs beruházások után gyakran kapja működtetésre a felújított épületet, a közterületet pedig minden esetben. Már a programok előkészítésénél részt vesznek az előkészítő megbeszéléseken (hiszen az általuk kezelt ingatlanon történik fejlesztés), adatszolgáltatás történik, kikérik a véleményüket, majd a program végén átveszi az épületet vagy közterületet és kezeli.*

Ózd Város Önkormányzatának

***Művelődési- és Sport Osztálya** rendelkezik a városra jellemző kulturális- és sport élettel, intézményekkel kapcsolatos információval. Pályázati munkában adatszolgáltatással tud segíteni. Például a már meglévő, felújított épületek felhasználásában, új funkcióval való ellátásában, illetve ha nincs épület, akkor ennek építéséhez szükséges források felkutatásában segíteni tud.*

***Pénzügyi Osztály:** A város szempontjából legszükségesebb fejlesztések megvalósítására törekszik.*

***Vagyongazdálkodási Osztály:** Az osztály a ciklusprogramokban javaslattevői szinten részt vesz, részanyagokat biztosít a program készítéséhez. A programok megvalósításában*

együttműködik. Vezeti a város ingatlan-kataszterét, ezért szinte nincs olyan pályázat, aminek kapcsán ne kérnék a segítségüket, információszolgáltatást. Gondozzák a befektetési célra alkalmas ingatlanok jegyzékét, amelyet folyamatosan aktualizálnak. Az önkormányzati döntés-előkészítés ezen az osztályon keresztül zajlik, és a szerződések előkészítésében is közreműködnek. Tevékenysége tehát alapvetően döntés-előkészítőként, és javaslattevőként jellemezhető.

Szociális Osztály: A városi fejlesztési stratégia megalkotásában főleg adatszolgáltatással vesz részt. Leginkább az egészségügyi és szociális kérdéseket illetően, tehát hogy mely szolgáltatások, milyen intézményeken keresztül vehetők igénybe, illetve a lakosság sajátosságait illetően szolgáltatnak adatot.

Városi és Kistérségi Fejlesztő Iroda: Projektgenerálás, projekt nyomon követés. Figyelembe véve azt, hogy a városnak mire van szüksége, a lehetőségek kutatása, mire lehet pályázati pénzeszközöket megszerezni. A város igényeinek megfogalmazásánál szem előtt tartva az esetleges befektetői szempontokat is. A városfejlesztési politika pályázat orientált, a fejlesztésekhez így lehetséges elegendő forrást találni.

III. 2. A város területi jellemzői, fejlődési lehetősége

A következőkben azt elemeztük, hogy a város a kistérségen belül milyen szerepet tölt be. Ehhez arra kértük a résztvevőket, hogy az alábbi három állítás közül válasszanak, melyikkel értenek egyet:

- Igen, ez a település a kistérség központja mert hatékony a kistérségen belüli együttműködés.
- Csak részben, mert még egy sorfejlesztés szükséges ahhoz, hogy ezt a feladatot betöltse, több helyen javítani kell az együttműködést.
- Belátható időn belül nem lesz a kistérség központja, mert még nagyon sok mindenben le van maradva ahhoz, hogy a környező települések központnak tekinthessenek.

A csoport tagjai egyetértettek abban, hogy Ózd a kistérség központja, azonban több helyen javítani kell az együttműködést.

Már mind a 29 kistérségi település tagja a kistérségi társulásnak, ezt azonban nagyrészt jogszabályi szabályozás, a támogatási rendszer kényszerítette ki, a kezdeményezés nem önkéntesen a településektől indult. A jogszabályok következményeként akkor jár jól egy település, ha valamilyen módon társul más településekkel. Ugyanakkor a települések ragaszkodnának a függetlenségükhöz. Ilyen például a kistérségi oktatás finanszírozása - felvetette több település polgármestere, hogy hozzák be az oktatást többben a kistérségbe, és legyen kistérségi fenntartású. Azonban sok település ragaszkodik a saját iskolához, még akkor is, hogy van olyan település, ahol az összköltségvetés 50%-át egy általános iskola

fenntartása viszi el. A kistérség központjával kapcsolatban valószínűleg van egy olyan ellenérzés is, hogy nagyon megerősödik. Attól is tartanak, hogy akkor esetleg nem lesz polgármesteri hivatal minden faluban, csak Ózdon. „A települések elfogadják, elvárják azt a közigazgatási segítséget, amit a város nyújt, de nem szeretik.”

Kíváncsiak voltunk arra, hogy az **ideálisnak tartott városképet** vajon hány éven belül, mikorra érheti el a város. A résztvevők nem gondolkodtak konkrét időintervallumban, nem becsülték meg. „Az országban Ózdon volt először ipari park, de külső befektető nem települt be”. „100 milliót rá kellene költeni arra is, hogy el lehessen indulni”. Két jelentős ipari park van Ózdon, az egyik a városközpontban a régi kohászat területén, de ott rendezni, rehabilitálni kell. A másik ipari parknál, ami 27 hektáros, az előkészítést, infrastrukturális előfeltételeket, kéne elvégezni. Mivel azonban nem túl nagy a terület, ha lefektetnek infrastruktúrát, utat építenek, lehet, hogy épp az zavarná a befektetőt, mert nem akkora területre van szüksége, amit az úttal szétvágtak.

Megkérdeztük a résztvevőket, hogy **melyik másik várost, települést** neveznék meg követendő példaként.

Nehezen találtak megfelelő példát, mivel annyira mások az adottságok az egyes területeken, nem könnyű összehasonlítani a településeket. Ózd már a megalakulásakor ipartelep volt, nincs igazi történelmi múlt.

„Eger példa lehet, az Egri ipari park rohamosan fejlődik”. Debrecen, Nyíregyháza hangzott még el. Hiányzik a városból a fiatalság, ebben a tekintetben Szeged és Pécs környéke lenne követendő példa. Szolnok, Kecskemét is felsorolásra került.

Mi az, ami segítené az ideális városkép kialakulását? A csoport tagjai a következőket sorolták fel:

- Foglalkoztatottság javítása, munkahelyhiány csökkentése
- Polgárosodás.
- Szemléletmód változás: az emberek nagy része berendezkedett a rendszeres szociális segélyre, családi pótlékra, ingyenes oktatásra. Az új generáció ebben nő fel.
- Közbiztonság javítása,
- Gyökeres változtatások, lepusztult részek felszámolása, többi fejlesztése - ezek kormányzati támogatás nélkül nem mennek
- Fejlesztési forrás megléte
- Olyan pályázatok kiírása, amelyek reálisak és teljesíthetőek a feltételek, mert rengeteg pályázat van, csak nem biztos, hogy azok teljesíthetőek, nagyon sok buktató van benne. Nem megfelelőek a részben odaítélt pályázat, amire 8millió forint kell azt nem lehet feléből megcsinálni.
- Panelok felújítása
- Központi szinten kellene az etnikai kisebbségek helyzetét megoldani, mert helyi szinten ez nem megy
- Szociális ellátó rendszer átdolgozása

III. 3. Városi funkciók, és az azzal való elégedettség, a város jellemzői

A következőkben a város által ellátott funkciók sokrétűségét, színvonalát vizsgáltuk. Arra a kérdésre, hogy „funkciógazdag-e a város?“, mindenkitől kivétel nélkül igen volt a válasz.

Ez után azt kértük, hogy a város által ellátott funkciókat értékeljék 1-10. skálán, a pontszámok 6 és 8 között voltak, az átlag 7. volt. A résztvevők megindokolták az értékelésüket.

Pozitívumként került említésre, hogy a kereskedelem kiemelkedő, az egészségügy, közigazgatás megfelelő, az oktatásban tartós bennlakásos intézmény is van, a város kistérségi és közigazgatási központ.

Negatívum. hogy más hasonló nagyságú településeket látva (Eger, Tiszaújváros), Ózd le van maradva. Nem megfelelő a közlekedés, a város megközelíthetősége rossz, a közúti közlekedés kamionnal szinte lehetetlen, több befektetői érdeklődés itt akad el. Az autópályák kedvezőtlenül hatottak, hiszen más városokhoz képest Ózd versenyhátrányba került. Az alsóbbrendű utakon sok a forgalomkorlátozás. Rossz a foglalkoztatás, problémás a város lakosságának összetétele, ami Ózdon az ország más városaihoz képest hatványozottan jelentkezik.

Ezután SWOT analízis segítségével kutattuk a város erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit, valamint a város fejlődését fenyegető veszélyeket.

Erősség a város fejlett **kereskedelme**, jó színvonalúak a **szolgáltatások**. Azonban veszélyt jelent az, hogy igen magas a munkanélküliség, nincs fizetőképes kereslet a szolgáltatások igénybevételére. A lakosság a fogyasztását hitelekből finanszírozza, ami később problémát okozhat.

A kereskedelemhez kapcsolódik a **szállítás**, aminek viszont jelenleg nem megfelelőek a feltételei. A 2013-ra megvalósuló logisztikai fejlesztések (Salgótarján, Eger, Kazincbarcika) hatására Ózd még rosszabb helyzetben lesz, mint ma. Kamionforgalomra nem alkalmasak az utak, a vasúti konténer-szállítás viszont kitörési pont lehetne. Fontos lenne egy másik Sajó-híd építése is.

SWOT analízis

Erősség	Gyengeség
<ul style="list-style-type: none"> - Fejlett kereskedelem - Jó egészségügyi ellátás - Oktatás szintje megfelelő - Lakosság lokálpatrióta szemlélete - A szolgáltatások nagyon jó színvonalon vannak 	<ul style="list-style-type: none"> - Foglalkoztatás szintje, magas munkanélküliség - Egészségügyi, oktatási intézmények állaga, infrastruktúrális ellátottsága rossz, költséges a fenntartás - Közlekedés - Alacsony képzettség. A városban igen nagy számban élnek olyan emberek, akiknek képességeit a munkaerőpiacon nem lehet értékesíteni. - Lakosság összetétele - Rossz a szállítmányozás feltétele, és drága lett a magyar munkaerő, a szomszédos, volt szocialista országokkal összehasonlítva.
Lehetőség	Veszély
<ul style="list-style-type: none"> - A kistérségben sok az álláskereső, ezen belül kb. 50%-os a tartós munkanélküliek aránya. A foglalkoztatás javítása kiutat jelenthet. - Mivel kamionforgalomra nem alkalmasak az utak, a vasúti konténer-szállítás lehetne kitérés pont - Fontos lenne egy másik Sajó-híd is. - A szlovákiai Losonc felé lehetne nyitni - Az interregionális kapcsolatokban elméletileg, sok lehetőség lenne. Már most is sok ózdi vállalkozó tette - teszi át székhelyét a szlovák oldalra, adózási előnyök miatt. - A két államnak kormányzati szinten kéne megállapodni a határainkon átnyúló együttműködés módjáról, keretéről és jövőjéről. - A kistérségben lehetőség van a turizmus fejlesztésére, Ózd csillagtúrák kiindulópontja is lehet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Elvándorlás és a lakosság összetétele. A képzett fiatalok nem maradnak a városban, sokszor tanulmányaikat sem itt végzik, és miután más városokban képzettséget szereznek, nem jönnek vissza Ózdra. A város lakosságmegtartó-képessége gyenge. - A magas munkanélküliség miatt nincs fizetőképes kereslet a szolgáltatások igénybevételére. - A fogyasztását hitelekkel finanszírozza a lakosság, de ez a fajta gazdálkodás biztosan visszaüt a jövőben. -A 2013-ra megvalósuló logisztikai fejlesztések (Salgótarján, Eger, Kazincbarcika) hatására Ózd még rosszabb helyzetben lesz, mint ma. - Az egészségügyben nagy az orvoshiány. Ugyanez a helyzet a pedagógiai pályával is, hiába vannak betöltetlen álláshelyek, azokat nem tudják betölteni. - Mivel a két állam között nincs hosszútávú megállapodás, ezért az interregionális együttműködés bizonytalan. Ez már önmagában riasztó egy esetleges befektető számára. - Sajnos Ózd a turisztikai fejlesztések között nem szerepel. A Regionális Turisztikai Terv nem számol a várossal.

A **foglalkoztatottság** alacsony szintje, a magas munkanélküliség a város egyik gyenge pontja. A kistérségben sok az álláskereső, ezen belül kb. 50%-os a tartós munkanélküliek aránya. Ugyanakkor ebben lehetőség is rejlik, hiszen munkaerő van, a foglalkoztatás javítása kiutat jelenthet.

Gyengeség, hogy a városban igen nagy számban élnek olyan emberek, akiknek alacsony a **képzetségük**, képességeiket a munkaerőpiacon nem lehet értékesíteni.

A lakosság **összetételét** szintén gyengeségként említették. A képzett fiatalok nem maradnak a városban, sokszor tanulmányaikat sem itt végzik, és miután más városokban képzettséget szereznek, nem jönnek vissza Ózdra. A város lakosságmegtartó-képessége gyenge. Erősség azonban a lakosság lokálpatrióta szemlélete, ami talán csökkenti az elvándorlás mértékét.

Bár az **oktatás** szintje megfelelő, erősségként merült fel, ugyanakkor az oktatási intézmények állaga, infrastrukturális ellátottsága rossz, költséges a fenntartás. Veszélyt jelent, hogy problémák vannak a pedagógiai pályával, hiába vannak betöltetlen álláshelyek, azokat nem tudják betölteni.

Az **egészségügyi ellátás** jó, azonban itt is rossz van az intézmények állaga, ellátottsága, költséges a fenntartásuk. Veszélyt jelent, hogy nagy az orvoshiány, „a lakosság összetétele nem vonzza az értelmiségieket”.

Felmerült, hogy az **interregionális kapcsolatokban** lehetőségek rejlenek, már most is sok ózdi vállalkozó tette - teszi át székhelyét a szlovák oldalra, adózási előnyök miatt. Nyitni lehetne például a szlovákiai Losonc felé. Azonban veszélyt jelent, hogy mivel a két állam között nincs hosszú távú megállapodás, ezért az interregionális együttműködés jelenleg bizonytalan. Ez már önmagában riasztó lehet egy esetleges befektető számára. Megoldásként (egyben lehetőségként) a két államnak kormányzati szinten kéne megállapodni a határokon átnyúló együttműködés módjáról, keretéről és jövőjéről.

A kistérségben lehetőség van a **turizmus** fejlesztésére, Ózd csillagtúrák kiindulópontja is lehetne. Veszélyt jelent azonban, hogy „Ózd a turisztikai fejlesztések között nem szerepel, a Regionális Turisztikai Terv nem számol a várossal”.

III. 4. Városfejlesztési elképzelések

A résztvevők egyetértettek abban, hogy a külsőségekben való megújulás és a településrészek új funkcióval való bővítése egyaránt fontos. „A külső felújítás kikényszeríti, vagy hozza magával a funkcióbővülést, mert ezek a felújítások bizonyos cserékkel járnak.”

III. 4. 1. Központ, alközpont fejlesztése

A csoport tagjainak egyöntetű véleménye az, hogy a város funkciói központosulva jelennek meg. Ennek az oka az, hogy a peremterületek egy jelentős része '79-ben lett a város része. Ekkor a környékbeli településeket a város részévé tették, amelyek addig falvak voltak, elmaradott területek, és a városnak komoly befektetésbe, és évekbe került, hogy ezeket infrastrukturálisan városi szintre hozza. Az alközpontok többi része Ózd város lakóterületei voltak, míg a város központi részét a gyár foglalta el. Két nagy központ van, amelyek a '60-as, '70-es, és '80-as évek városfejlesztésének kapcsán jöttek létre. Az egyik Bolyok, ahol nagyjából a lakosok fele lakik, a másik egy városközpont (a Városháztér és környéke).

„Gyakorlatilag az elmúlt ötven évben csak ez a két rész fejlődött, az összes többi, visszafejlődött, vagy mondjuk úgy, hogy ott maradt, ahol volt. Tehát pl: Sajóvárkony, Ózd egyik régi település része volt, meg kell nézni most, hogy néz ki, gyakorlatilag visszafejlesztésre került. A Falu térsége, nemrég kapott valami fejlesztést, így jobban néz ki.”

A fejlesztési irány tehát elindult a két központi területre, Bolyok és a városközponti rész, ahol a panelházak vannak. „Ez alapvetően egyébként, egy országos település fejlesztési koncepcióval függött össze és ennek a finanszírozásával, amikor beruházási fejlesztési célt a városok kifejezetten csak a telepszerű, több szintes lakásépítésre, felújításra kaptak. A peremterületek pedig így fejlődtek vissza, hogy egyszerűen arra nem volt támogatás, hogy a csatornázást, a vizet, a gázt az ilyen területeken bevezessük.” A csoport tagjainak elmondása szerint a városfejlesztés kapcsán mindig vitát szül, hogy a peremterületek vagy a városközpont kapjon pénzt. Előfordult hogy évekig a peremterületek fejlesztésére fordították az eszközöket, és visszaütött, hogy nincs a városnak igazi városközpontja. Jelenleg a városközpont fejlesztése folyik, azonban már a peremterületek képviselői jelezték a fejlesztési igényüket. „Gyakorlatilag a peremterületeken a nyugdíjasok és a cigányok maradtak meg. A városközpontba pedig feljött az értelmiség, a fiatalok, stb. Meg kell nézni ezeket a telepeket sorra, ezek lelakásra kerültek, eltűrésra, pedig nem arra ítéltettek, de ma már ezt a sorsot fogják rövid időn belül megérni, még ha nem akarjuk, akkor is.”

III. 4. 2. Fejlesztendő területek

A résztvevők úgy gondolják, hogy a város gazdaságának fejlesztése, a munkahelyteremtés elengedhetetlenül fontos. Sok a kereskedelmi fejlesztés, de nincs újérték-teremtésre irányuló termelés, beruházás. „A jelenlegi városvezetés jól kezeli a problémákat. A polgármesterünk kiterjedt kapcsolatrendszerének köszönhetően erős érdekérvényesítő képességgel rendelkezik.” A probléma az, hogy „túl sokan élnek a költségvetésből, kevés a valódi termelő”. Ózdon az önkormányzat a legnagyobb foglalkoztató, a város kulturális-, sport- és civil életének is a legnagyobb támogatója. Mindez óriási anyagi terhet ró a városra, amit hosszútávon nem képes finanszírozni. „Ha persze lenne jól működő gazdaságunk, akkor a magánszektor is szerepet tudna vállalni a közösség támogatásában, valamint jelentős

adóbevételekhez juttatná a várost.” A civil szerepvállalás gyenge a városban, a civileknek nincs gazdasági potenciáljuk.

Ezek után térkép segítségével vizsgáltuk a résztvevőkkel, hogy melyik városrész fejlesztése volna célszerű, és milyen funkciókkal kellene ellátni.

Térképen bejelölt központok: Bolyok, Újváros, Városház tér és környéke.

Térképen bejelölt peremterületek: Tábla, Szenna, Uraj, Szentsimon, Sajóvárkony

Fejleszteni kívánt területek: Egyik oldalról a Március15 út, Petőfi út, Damjanich út és Gyár út, által határolt. Másik oldalról, Meggyes, Béketelep, Bolyok és Újváros által határolt területek

Az alábbi fejlesztési javaslatok hangzottak el:

- a Polgármesteri hivatal és az Olvasó közti rész fejlesztése
- a buszállomás kiköltöztetése, a helyén létrehozni egy nagy egészségügyi vagy szórakoztató központot
- buszállomás felújítása
- építészeti szempontból megőrizhető lenne Velence, Hódoscsépány
- „Ózdot részkerületekre osztva Bánszállás, Somsály, elveszett. Sajóvárkony 3 utcája elveszett, teljesen földig kell rombolni és ott rendezni kell a területet gyakorlatilag. Új telep és Kiserdőaljának, nagy része elveszett. Hétes elveszett. Megőrizhető Tábla Szenna, Uraj, Susa, Szentsimon, Somsályfő és a Falu térsége.”

A városközpont problémái közül az egyik legfontosabbnak a panel lakások ügyét tartották a résztvevők:

- A panelépületek elöregedtek, túl nagy - százon felüli - az egy épületen belüli lakás állomány.
- A társas házak nem működnek igazán társasházként, az itt lakók egy jelentős része, részletre vette meg a panel lakását, így még azt a részletet is nehezen fizeti. Megindult egy nagyon nagymértékű fluktuáció, átmeneti lakásnak tekintik a fiatalok, de ami rossz tendencia, hogy a szocpol. támogatásból tudják megvenni. Mert akinek pénze van, az egy igényesebb lakás tulajdonra vágyik.
- Nehéz összehozni egy panel programot, mert mindenkivel alá kell írni a szerződést. „Magyarul hiába élnek jó páran 30 éve egy panelban, egy közösség nem bírt kialakulni, míg ezzel szemben a peremterületeken, amit most leépítünk egy városban, ott a mai napig is közösségben élnek a családi házban. Ezt robbantjuk most szét, és behozzuk őket a panelba, ami soha nem fog rendesen működni.”
- A panel lakások rezsije nagyon magas, lassan felér egy családi házéval

Azt vizsgáltuk, hogy a felújítások során, melyik korcsoportra, illetve csoportra kellene nagyobb figyelmet szentelni, a hátrányosabb helyzetűre, vagy az igényesebb csoportra. Szükséges a hátrányos helyzetű, leromlott állapotú területeket fejleszteni, ezért az ott élők elhelyezését meg kell oldani, amíg a fejlesztés folyik. Azonban szemléletváltásra van szükség a hátrányos helyzetűek részéről, mert nem gondoskodnak a fejlesztett terület értékének fenntartásáról, nem őrzik meg az állapotát. „Mert az a baj, hogy ha valahol javítjuk a feltételeket, akkor nem sokáig marad meg nekik az a már létrehozott feltétel. Tapasztalatból tudjuk, hogy hiába költ rá annyit a város, újítja fel, épp hogy átadták, olyan mint a nesze semmi fogd meg jól.” El kell kezdeni ezeknek a területeknek a fejlesztését, vagy a hátrányos helyzetűeket máshol elhelyezni, ugyanakkor az egyéb fejlesztések terén addig nem lehet előrelépni, és az érintettek nem bírják kivárni a fejlődést. „A fiatalok elmennek más városokba tanulni, és inkább ott telepednek le. Aztán a szülők is mennek utánuk, és azok a nyugdíjasok is elmennek, akik ezt valamilyen módon megtehetik.”

Tehát párhuzamosan fejleszteni kell mindkét területen.

A zöld területek mennyiségével nincs gond, inkább annak tisztaságával. „Az utóbbi években a zöld felület szépen fejlődött. Most nyerte el a város az úgy nevezett, Arany diplomát, mert minden évben indulunk a Tiszta, virágos Magyarországért címért. Ezt az tudja értékelni, aki olyan jó 10 évvel ezelőtt volt itt, meg most nézi meg.” Azonban nagyon nagy az illegális szemét mennyisége. „Nem akarnak fizetni szemét díjat, aki tud, az kibújik alóla, vállalkozókra, társasházakra gondolok, akik hordják szanaszét a szemetet a városban. Tavaly elköltöttünk vagy 10 milliót ezeknek az elszállítására, de biztos elfogunk idén is.” A lakosság nagy része vigyáz a zöld területekre, parkokra, de van sajnos ellenpélda is. „Volt olyan hogy a köztéren a tujáknak levágták a tetejét, csak a főső 10 centit. Tehát van szándékos rongálás, de azért annyira nem, lehetne rosszabb a helyzet.” A lakossági magánkezdeményezés nem jellemző (mint pl. virágosítás akció).

A parkolók tekintetében fejlődést hoztak a pláza jellegű épületek. „mert a város nagyon oda figyelve, mindenütt úgy adott, építési engedélyt, hogy ahol lehetett, még a műszaki előírásokon túl menően is próbált parkolót létesíttetni, amelyek közparkolóként ingyenesen működnek.”

Szelektív szemétgyűjtők vannak a városban, működnek, mintegy 2 éve került sor a bevezetésükre. Az általános iskolákban szelektíven gyűjtik a szemetet, ez nagyon hasznos abból a szempontból is, hogy az új generáció már ebben nő fel, látja a példát.

Kezdeni kell valamit a nagymértékű illegális szemét lerakással, ami építési törmeléktől kezdve mindent tartalmaz.

III. 4. 3. A fókuszcsoport konkrét fejlesztési javaslatai

A csoport tagjaitól azt kérdeztük, melyek azok a konkrét épületek, amelyeket fel kellene újítani, milyen időtávon belül lenne fontos ezeket a fejlesztéseket, új funkcióval való ellátást, kivitelezni.

Többen is megemlítették a Velence telep rehabilitációját, illetve az Öregek-fiatalok házának fejlesztését. Az alábbi fejlesztési célok kerültek felsorolásra:

2-3 éven belül:

- *Öregek-fiatalok háza,*
- *Debreceni és Kölcsey utak felújítása és bontása helyükre lakóparkos övezet,*
- *volt járási hivatal,*
- *Üzem egészségügyi épület*
- *Velence telep*
- *Tasmári út 56 Hivatalház II*
- *Október 23 tér*
- *Orvosi rendelők,*
- *„Olvasóval” szembeni gyárépület*
- *Damjanich úti óvoda épülete*

7-10 éven belül egy új piac csarnok építése lenne szükséges,

- *a stadion felújítása,*
- *Velence telep teljes rehabilitációja,*
- *Velence telep lakóépületei*
- *Bolyoki Európa tér felújítása*
- *Városi piac*
- *Ózdi művelődési intézmények*
- *Sajóvárkonyi ÁMK épületei, ezen belül az általános iskola egyes részei*
-

III. 4. 4. A nyilvánosság igénye

Azt kérdeztük a résztvevőktől, hogy vannak-e be a városfejlesztésbe civil kapcsolatokat, mennyire aktívak ezek és hogyan tudnak segíteni?

A válasz az volt, hogy formálisan bevonásra kerülnek, azonban nincsenek igazán aktívan résztvevő civil szervezetek a város életében. „Gyakorlatilag, akik működnek, nyugdíjas klubok, művészeti, kultúrával foglalkozó szakkörök, egyesületek.” Az önkormányzat által meghirdetett civil meghallgatásra nem jönnek el a szervezetek: „jó, ha egy ember eljön,

tavalyelőtt egy sem”. Az, hogy nem mondják el a problémáikat, véleményüket, ötleteiket a fejlődés gátja. „Mindenkiben van egy olyan, hogy minek menjek, úgy sem érek el semmit.”

Ez után arra voltunk kíváncsiak, hogy a média eszközök közül, mi az, amivel a tájékoztatást hatékonyabbá lehet tenni, hogyan lehetne ezeket rangsorolni?

- Újság, de mivel fizetni kell érte, azt nem nagyon veszik meg, a Szuperinfót olvassák a lakosok legtöbbször, mert az mindenhol bedobásra kerül. 15ezer példányban megjelenik a kistérségben is. „Hirdetni is a Közéleten kívül mi abba szoktunk, mert azt többen olvassák.”
- Hatékony közlési forma az általános iskolákban a diákokkal haza küldött információ, szórólap, értesítés, stb.
- A helyi TV nem mindenütt fogható, azt inkább a nyugdíjasok nézik,
- „A hirdető plakátot, ha intézményen belül rakjuk ki, akkor kevesen olvassák, ha kívül akkor nem valószínű hogy egy óra múlva is ott lesz”.
- Tájékoztató táblák használata, de a csak úgy hatékony, ha nincs teljesen tele információkkal, nem túlzsúfolt. „Ez is olyan helyeken lenne igazán jó ahol, mondjuk, kulturális összejövetelek vannak.”
- Lakossági fórum, de erre a lakosok nem mennek el,
- Az Internet rétegigényként már megjelent, adózás szempontjából, a vállalkozóknak. „Internethez az emberek nem szoktak hozzá, van városi honlap, de nincsenek hozzá szokva.”

IV. Interjúk

IV. 1. A mélyinterjúk résztvevői, a városi stratégiában való részvétel

Az interjú alanyok vállalkozásai már legalább 10 éve működnek a városban. Tevékenységüket tekintve termelő (gépgyártó, mezőgazdasági alkatrész gyártó, huzalfeldolgozó) illetve szolgáltató (autókereskedés, autó alkatrész beszállító) vállalatok. Többségük Kft-ként működik. A dolgozói létszám az egyes vállalkozásoknál teljesen változó, a kis és a nagyobb vállalkozók is megkérdezésre kerültek. A legkisebb 28 főt a legnagyobb 640 főt foglalkoztat, az évre tervezett árbevétel 100 mFt és 1,8 mrd Ft között mozgott.

A vállalkozások mindegyikének vannak fejlesztési tervei, pl. új kovácsoló sor, épület átépítés, technológiai fejlesztés, gépbeszerzés. Többen is kifejtették, hogy a siker záloga az, hogy meg tudjon újulni, fejlődni tudjon a vállalkozás, ezért szükséges a fejlődés.

Az interjúkból kiderült, hogy figyelnek arra, hogy ha tudnak, pályázatot nyújtsanak be a fejlesztések megvalósításához, az egyik vállalat Széchenyi terven belül nyert pénzből végzi

a jelenlegi fejlesztést. Változó, hogy pályázat író céggel, vagy saját munkatárssal készítik el a pályázatot.

IV. 2. A város területi jellemzői, fejlődési lehetősége

Az első kérdésünk az interjú során arra vonatkozott, hogy milyen szerepet tölt be Ózd a kistérség, valamint a környező települések életében. A vélemények megoszlottak.

Többen válaszolták azt, hogy Ózd központi szerepe érvényesül, nagyvárosi szolgáltatásokra jó adottsága van a városnak.

Az interjúalanyok fele nem tudja megítélni, hogy most milyen a szerepe Ózdnak, arról van elképzelése milyennek kéne lennie. „a városnak a kistérség életében olyan szerepe kellene, hogy legyen - remélem, van is egyébként, de ezt eldönteni nem az én tisztem - koordinálni kellene, összefogni azoknak a szervezeteknek a működtetését, amik nagy költséggel járnak, pl. a kórház fenntartása, a kistérség közlekedésének a megszervezése, fenntartása, főbb telephelyének működtetése. Csupa olyan tevékenységet kellene ellátnia, ami a kistérségben élő emberek életéhez alapvetően szükséges.”

Az is elhangzott, hogy a térségbe több központ kellene. A város Ózdra épül, de a vezetésének el kellene különülni a várostól. Nincs egység a kistérségben, Ózdon a város problémáival foglalkoznak, és a környező települések is próbálják fenntartani magukat. A nehéz körülmények miatt, ami a térséget jellemzi, minden terület küzd magáért. „Szerintem a térség elbírna több központot, Ózdnak megvannak a saját urbanizációs és szociális problémái. Több kistelepülés tartozik hozzá, ezért más dolgokra érzékeny embereket kellene bevonni, mert Ózdnak elég a saját problémáit megoldani. A térségen nem látszik, hogy Ózd valamilyen vezető szerepet vinne.” ...”a központot fejlesztik, de itt a periférián még a szemetet sem szedik”.

A más településekkel való együttműködést is különbözőképpen értékelték. Volt olyan, akinek az a véleménye, hogy jó az együttműködés. Többen gondolják úgy, hogy Ózdtól várják el más települések is a helyi gazdasági és kulturális élet fellendülését. „...a kisebb önkormányzatok úgy tekintenek Ózdra, hogy majd a város megoldja az ő problémájukat is”. „Egy kis település előregszik, a fiatalok elvándorolnak, rossz helyzetben vannak. Ózd lehet ebben húzó erő.”

Ezt követően azt a kérdést elemeztük, hogy a városfejlesztési elképzeléseket kistérségi szinten kell-e megoldani, vagy külön a települések és külön a város. Szükséges-e a kistérség többi településével karöltve megtervezni és megvalósítani a városfejlesztést.

A válaszolók fele úgy nyilatkozott, hogy a városnak magát kellene fejlesztenie, mivel nehéz helyzetben van: „Én úgy ítélem meg, hogy nem, mert ez a város nincs abban a helyzetben, hogy ne lenne a városnak olyan sok gondja, és problémája, hogy még a körülöttünk lévő kistérségben élő emberek gondját-baját is magára vegye. Tehát én úgy fogalmaznék, hogy egy szegény család ne vállaljon magához még 2-3 állami gondozott gyereket, először próbálja meg a saját családját rendbe rakni, és ha ez már jól működik, utána természetesen akár afrikai gyerekeket is fogadhat.”

Mások úgy gondolják, hogy amennyiben együtt kell működni a kistérségekkel, akkor párbeszédre van szükség. A kistérségben élők sorsát érintő döntésben befolyással kell bírnia a települések vezetőinek. A falvak speciális problémáit a városokból nem láthatják, a helyi adottságokat figyelembe kell venni a tervezésnél. A párbeszéd azonban még nem elég, kompromisszumokat kell kötni. „Egy térség gazdasága összetett dolog. Sok szempontnak és sok érdeknek kellene egybeesni ahhoz, hogy egy jól működő rendszer alakuljon ki. Sajnos sok konfliktushelyzet van, sok mindennel nem ért egyet a térség, amit a város megcsinált és fordítva, ebben talán több kompromisszumnak kellene lenni.”

IV. 3. Városi funkciók, és az azzal való elégedettség, a város jellemzői

Az interjúk során vizsgáltuk, hogy a városban lévő szolgáltatásokkal elégedettek-e az emberek, hogyan ítélik meg ezek mennyiségét, minőségét. Először általánosságban tettük fel a kérdést, hogy mennyire elégedett a városban található szolgáltatások és közszolgáltatások mennyiségét tekintve (pl: egészségügyi, oktatási intézmények, közigazgatási szolgáltatások köre, tömegközlekedési és kereskedelmi hálózat, infokommunikációs és közbiztonsági infrastruktúra, művelődési, szórakozási, sportolási lehetőségek) megfelel-e annak, ami egy ekkora várostól elvárható?

*Szinte minden interjúalany megemlítette, hogy előrelépés történt a **kulturális életben**, az Olvasó, Kaszinó felújításával lehetőséget kapott a város. „Azzal, hogy a művelődési házat sikerült rendbe tenni szépen, azzal nagyot léptünk előre. Én már voltam néhány színházi előadáson, gyakorlatilag teltház volt. Mondhat bárki bármit, egy teltházas előadás önmagáért beszél. A kultúra iránti igény vonzotta az embereket.” Persze itt is van még mit javítani, volt, aki megemlítette, hogy a városvezetés nem jó kapcsolatot ápol azokkal az emberekkel, akik tevélegesen a kultúráért tenni akarnak. „A közművelődés területéről most csak jókat tudok mondani, mert nagyon jó tapasztalataim vannak az újonnan átadott olvasóban történő dolgokról....Ami viszont nem tetsző dolog, úgy látom, hogy a városvezetés kevésbé támogat*

olyan társulatokat, - Bárka színpadra gondolok - akik egyedülként dolgoznak a városban, úgymond kultúra terjesztőként.”

Az **oktatásra** ennél a kérdésnél a megkérdezettek fele tért ki. Pozitívként említették a főiskola idetelepítését, negatívum azonban, hogy probléma van a szakmunkás képzéssel, a szakképzéssel, utánpótlással. A szakmai képzésnek összehangoltabbnak kellene lennie, ha nincs utánpótlás, nem lehet fejlődni.

Többen elmondták, hogy az **egészségügyben** gond, hogy nem megfelelő az orvos ellátottság, kiöregedés jellemző, ami összefügg a városban elérhető karrierrel, anyagi lehetőségekkel. Az elmúlt 10 évben volt kórházberuházás, viszont a városba nem szívesen jönnek orvosok. „A fiatalok sajnos elvándorolnak innen, állandó anyagi és létszámbeli hiánnyal küzdenek a kórház felújítása óta”. Az egészségügyi ellátás minőségén javítani kellene, nem elég sokrétű a szolgáltatás: „kellene még arra fordítani, hogy a minimális ellátottságon kívül, ami jelenleg a sebészet és a szülészeti, kellene más rendelők is a városban létesíteni”.

A **közlekedésben** problémát jelent az, hogy a városrészek nincsenek összekötve, az egyik városrészből nem lehet eljutni a másikba, csak úgy, ha előbb a központba megy be az utas. A tömegközlekedési árak magasak, a járatsűrűség meghatározott időszakokban igen ritka. „Én elhiszem, hogy ez egy olyan város, ahol nehezebb közlekedni, mert több van, nagyobb távolságok vannak, nem lehet központosítani” ... „ennek ellenére elfogadhatatlannak tartom, hogy vannak időszakok, hogy két- két és félóránként közlekedik egy autóbusz. Ennek ellenére olyan jegyárak vannak, mint egy nagyvárosban, ahol 30-40 km-t lehet közlekedni egy jeggyel ott annyi a jegy ára, és 10 percenként közlekedik a busz.”

Felmerült a rossz **közbiztonság**. „Nem tudom felfogni, hogyan lehet büntetlenül lopni. Megállapították az értékhatárt, ha az alatt lopnak, akkor csak szóbeli figyelmeztetés, és bevezették a megélhetési bűnözés fogalmát.”

Sport terén a város nagy lépést lépett előre az uszoda megépítésével. Volt aki úgy gondolta, hogy a verseny és a tömegsportokat nézve most már elegendő a lehetőség. Ugyanakkor lenne még mit tenni: „van némi lemaradásunk, mert évekkal ezelőtt minden sporttevékenység első osztályban szerepelt, most már egyedül a férfi teke szakosztály az, aki még mindig a szuper ligában van hosszú évek óta. Az összes többi lefelé halad a ranglétrán, illetve most kezd fölfelé avanszálni, de azt hiszem ez mindennek csak a pénzügyi kérdése. Most is pénzeket vontak el a sporttól, biztosan máshová kellett átcsoportosítani.”

A kereskedelem kapcsán elégedettség tapasztalható. „A kereskedelmi egységek ellátottságában biztos, hogy Borsod megyében az egyik legjobban ellátottak vagyunk”

Ez után azt elemeztük, hogy van-e olyan szolgáltatási funkció, ami jelenleg nagyon hiányzik a városból.

Az egészségügyi szolgáltatásban és az oktatásban láttak nagy hiányosságokat az interjúk résztvevői. Ezen kívül kicsi az információáramlás a városban.

Az egészségügyi ellátás nem elég sokrétű, a megyei kórházba kell elmenni sok problémával, ami 60 km-re van. Nincs megfelelő hétvégi, éjszakai ügyeleti ellátás.

„A szakrendelő színvonala tényleg csak az alapvető, életmentő funkciókat látja el. nem vagyok orvos, nem tudom eldönteni, hogy milyen szintű a gyógyító tevékenység, de az biztos, hogy ha valakinek kisgyereke van, vagy nem is kell, hogy túlzottan speciális problémája legyen, nagyon sokszor a megyei kórházba kell elmenni, ami 60 km-re van innen, tehát az egészségügyi ellátás nem az igazi.”

„Ha valakinek megfájdul a foga, az komoly probléma, vagy szenved 48, 72 órát, vagy súlyos pénzeket fizet, vagy buszra száll, vagy autóba ül és elmegy Miskolcra, vagy egyébként szenved. Egy ilyen közel 100 000 fős vonzáskörzetű kistérségnek úgy gondolom, csak illene lenni egy fogorvosának, aki hétvégén ellátja a betegeket.”

Az oktatásban hasonló probléma van, nem találja meg mindenki a számára szükséges képzési lehetőséget a térségben, a fiatalok elmennek tanulni, ha tudnak, kérdéses hogy visszajönnek-e. A középiskolákat meg kellene erősíteni, a szakmunkás utánpótlás gyenge.

„Oktatási területen fontos lenne a fejlesztés, mert ez minden régió jövőjét jelentő dolog, fontos lenne vele foglalkozni. Szerkezetében olyan változások mentek végbe, ami a színvonal romlásához vezetett. Korábban volt olyan szakképzési hierarchikus rend, ahol megtalálta minden igény a maga színvonalát. Volt szakmunkásképzés, technikusképzés és főiskolai képzés.”

„Ha pénzekről kell dönten, akkor a képzést és az oktatást előtérbe kell helyezni minden más felújítással szemben.”

Hiányzik az információáramlás.

- *„Van egy városi tv-nk, akinek van naponta 15 percnyi ideje arra munkanapokon, hogy a városban történt dolgokról tájékoztasson”.*

- *”véleményem szerint nem azokról a dolgokról beszél, ami igazán foglalkoztatja az embereket. A fontos dolgok szájhagyomány útján, itt Ózdon úgy mondják, hogy a „kettes buszon” terjednek. A kettes busz az, ami bejárja Szentsimony elejétől a kórházig a várost, meg azon szoktak a legtöbben utazni.”*
- *„Itt van az Ózdi Közélet, ez egy hetente megjelenő újság, ez is lehetne információs csatorna, sok emberhez eljut, kb 70ft., de ebben se szerepelnek ilyen dolgok.”*

A következő kérdés az volt, hogy mennyire elégedett a már meglévő szolgáltatások minőségével? Melyek azok, amelyeket a legrosszabbnak, és melyek azok, amelyeket a legjobbnak ítélt.

A korábban felsorolt problémákon kívül, általánosságban úgy gondolták a válaszadók, hogy azok a szolgáltatók akik „talpon maradtak”, jó színvonalon látják el a város igényeit. Vannak egyedi problémák (pl. személyes ügyintézési lehetőség biztosítása), amelyeket meg kell oldani.

„Úgy gondolom, hogy ezekkel komolyabb probléma nincsen, bár úgy hallottam legutóbb, hogy az Államkincstár, aki a családi támogatásokat folyósítja és nyújtja, megszűnt a városban az elmúlt egy-két hónapban, és ha valakinek valami családi pótlékkal, gyessel kapcsolatos problémája van, levélben tud értekezni Miskolccal, ahol a központ van. Tehát nagyon sok embernek nem egy sablonra húzható problémája van és szerintem szükséges az, hogy az ügyintézővel face to face tudjon beszélni. Nem azt mondom, hogy a jogszabályt megkerülve, de a jogszabályt személyre szabottan tudná alkalmazni, úgyhogy levélben elég bonyolult megoldani.”

Az interjúk résztvevői ez után elmondták, hogy mely szolgáltatás vagy funkció minőségi fejlesztését látják a legfontosabbnak a város számára. A munkahelyteremtés, a szakképzett munkaerő biztosítása – oktatás, a közbiztonság, valamint a köztisztaság került kiemelésre. A korábbiakból ide sorolhatnánk az egészségügyi szolgáltatás fejlesztését is.

Fontos a **munkahelyteremtés**. Az önkormányzat szerepe ebben az lehetne, hogy figyeli a lehetőségeket:

„Szerintem egy kicsit jobban oda kellene figyelniük. A Suzuki gyár is terjeszkedne, nem tudom, Ózd ezt miért nem pályázza meg. Itt volt korábban a lemezgyár, a vasgyár, jobban oda kellene figyelni az ilyen lehetőségekre.”

A munkahely teremtés érdekében vállalkozásokat kellene Ózdra hozni, vonzóbbá tenni a várost, „megszüntetni a rossz hírnevét”. „A segélyezési rendszert is megváltoztatnám, mert jelen helyzetben sokaknak nem éri meg dolgozni”.

Olyan vélemény is elhangzott, hogy ha az önkormányzat vezetése jól működik, akkor arra is odafigyel, hogy olyan vállalkozásokat nyissanak a városban, amire igény van. „Valamilyen szinten lehet irányítani a beruházásokat is.”

A **szakképzett munkaerőnek** a kérdését is lényegesnek tartották.

Akkor tudnak a vállalkozások növekedni, és akkor hajlandóak egy kedvezőtlenebb helyen is megtelepedni, ha ott a vállalkozás szempontjából lényeges körülmények adóttak, kedvezőek. Kitérés lehetőség lenne, ha a város, egy összekötő, koordináló szerepet tudna kialakítani a termelő, gazdasági szereplők, és az oktatási szereplők között. Ugyanakkor ezt nem

kifejezetten a város feladatának érzik. „A kérdés az, hogy ez a város feladata-e? Megkérdezném, hogy az oktatási minisztérium akkor mit csinál? Ez nem elsősorban a városnak a feladata, hanem azoknak az oktatási szakembereknek a feladata, akiknek oda kellene figyelni ezekre a dolgokra, valamint a kamara jelzéseire. A fiatalokat már 8. osztályban el kellene vinni cégekhez, nézzenek szét. Ez egy időben volt is, a '90-es évek végén három egymást követő évben is jöttek gyerekek különböző iskolákból megnézni, hogy mit csinálunk. Két fiatal azóta van itt, akkor látta, megtetszett neki, és megtanulta a szakmát. Ez a cégeknek is pozitív dolog lenne. De hangsúlyozom, ez nem a város feladata.”

A **közbiztonság** kapcsán elhangzott, hogy sűrűbb rendőri jelenlétre szükség lenne a városban, annak visszatartó ereje volna. „...van egy 16 és egy 14 éves lányom, nem szívesen engedném el őket sötétben bizonyos városrészekben”. „...amikor voltam vásárolni... azt tapasztaltam, hogy egy 4-5 tagú család a gyümölcsös pult előtt az 500Ft-os olasz szőlőt nagyhangúan, jókedvűen falatozza senki nem volt, aki rájuk szólt volna. Biztonsági őrök állnak ott az ügyfélpultnál, beszélgetnek az ügyf. szolgál. kislányokkal, már azon gondolkoztam, hogy odamegyek és szólok, hogy menj már oda drága testvérem, nézd már meg, hogy mit csinálnak azok ott.”

A város sok helyen szemetes, folyamatosan **tisztítani** kellene. „A KOMSZOLG kht, aki ennek a felelőse hogy a városközpont és a város tiszta legyen, ezt erősíteni kellene. Sűrűbben, többet dolgozzanak. Hiába szép valami, hiába vannak a szép virágok, hogyha az utca szemetes, ha csikket rugdosunk. Ha már az emberek mentalitását nem tudjuk megváltoztatni, takarítsunk utánuk.”

A legfontosabb fejlesztési célok után arra voltunk kíváncsiak, hogy mely meglévő szolgáltatás vagy funkció az, amelynek a minőségi fejlesztése a legkevésbé érdeke a városnak.

Nem igazán kívántak ilyen területet megnevezni az interjú alanyok. Minden típusú fejlesztést örömmel vennének. Egyedül a kereskedelem hangzott el, ami jelenleg megfelelő szinten van.

„Nem tudok olyan szolgáltatást, amire nincs szükség. Most mondhatnám azt, hogy miért teszik ki azt a rengeteg virágot, hiszen vállalkozásfejlesztésre vagy új munkahelyek teremtésére kell a pénz, de saját magam cáfolom meg, mert erre is szükség van. Lehet, hogy nem ennek van prioritása, nem ez a legfontosabb, de a város reputációjának elengedhetetlen. Ha idejön egy idegen, gyönyörűen fel van virágozva a város, akkor lehet, hogy jobb színben látja a dolgokat.”

Az említett fejlesztések megvalósítását a város vezetésétől, az önkormányzattól, a polgármestertől várják.

„a város vezetésének kell okosan és szépen elosztani a pénzeket.”

„a polgármester, amikor elvállalta ezt a funkciót, akkor ő a magas fizetés mellett elvállalta azt is, hogy működteti azokat a szervezeteket, személyesen felügyeli, akik szakmailag kell, hogy irányítsák. Tehát nem várom el a polgármestertől azt, hogy értsen az építészettől kezdve mindenhez, viszont tudnia kell, hogy milyen teamekre van szükség ahhoz, hogy ezt létrehozassák - gondolok itt a gazdaságfejlesztő irodáktól kezdve, akiknek új munkahely teremtés lenne a feladata, ill. a gazdálkodó vállalkozók segítése.”

„Az önkormányzat felelőssége az, hogy ezeknek a fejlesztéseknek a meglétét, illetve a megteremtését elősegítse politikai téren, harcolja ki, legyenek források.”

IV. 4. Városfejlesztési elképzelések

A beszélgetések során azt nyilatkozták a résztvevők, hogy a városban az épületek külső felújítása és belső korszerűsítése egyaránt fontos. A külső renoválás nem csak szebbé teszi az épületet, hanem a működési költségeket is csökkenti az alacsonyabb energia felhasználással.

„Mindkettő, hisz attól, hogy egy (piacra járó ember vagyok) szép almát kitesznek, de a belseje már ki van aszalódva, de kívül szép fényes, ha beleharap az ember, azt szeretné, hogy ne csak a szemnek, hanem az íznek is tetsszen. Ezt szinkronban, egyszerre kell csinálni a külső-belső felújításokat a város összes építményén.”

Elhangzott, hogy Ózdon meghatározó a panel látványa, és panel program során egy építész segítségével más külsőt lehetne adni a városnak. A panel program, mint városi fejlesztési cél azonban megosztotta az interjú alanyokat. Akik nem panel lakásban élnek azok egy része nem szánná a város pénzét erre a célra. Ezt bővebben a konkrét fejlesztési céloknál vizsgáljuk.

IV. 4. 1. Központ, alközpont fejlesztése, centralizált szolgáltatások

Az interjú alanyokat arra kértük nevezzék meg azt a területet, amely a város központjaként funkcionál.

A beszélgetésekből az derült ki, hogy egy konkrét városközpontot jelenleg nem lehet megnevezni, klasszikus városközpont nincs. Több területet soroltak fel, ami központ lehetne. Problémát okoz az is, hogy az utcaszerkezet nem egységes, szétszórta vannak az épületek.

- Leginkább a városházát és környékét látnák legalkalmasabbnak városközpontnak, sétálóutca kialakításával.*
- Központ lehetne a Tesco környéke. Többen elmondták, hogy sajnálják a régi épületeket, amiket lebontottak.*
- A Kaszino és Olvasó felújításával szépen kialakított terület kulturális központként funkcionálhatna. „ott lehetne kulturális központot kialakítani, hiszen ott vannak szép épületek”*
- Városmag továbbá az Új várostér. „Majdnem olyan központja a városnak, mint a gyűjtő, annyi, hogy a városvezetés nincs jelen, de minden más szolgáltatás jelen van”.*

A régi települések magjai, illetve a felsorolt lehetséges központok lehetnek alközpontok.

Megoszlottak a vélemények, hogy melyiknek van prioritása, a központ, vagy az alközpont fejlesztésnek. A vállalkozók fele a központot, fele a többi területet fejlesztené inkább. Mindkettő mellett szólnak érvek. A központ fejlesztésével kialakítható lenne egy valódi városközpont, vonzóbbá tehetné a várost a látogatók, lakosok, és a vállalkozások számára, a központban össze lehetnének gyűjtve a szolgáltatási funkciók.

„... inkább a városközpontra kellene összpontosítani. Bevételt tudnánk generálni, ha a városközpontba több ember beköltözne.”

„Városközpont kialakítása lényeges pont, hogy vonzó legyen. Esélyt ad arra, hogy más vállalkozások is lássanak valami fantáziát a városban, és később ez által új munkahely lehetőségek legyenek a városban.”

Ugyanakkor vannak olyan vélemények is, hogy a központot már eleget fejlesztették (Kaszino, Olvasó), most már a város többi részét is fejleszteni kellene.

„Fontos lenne a központon kívül más területeket is fejleszteni, elég szétagolt a város, nem csak a központ átalakítása fontos.”

„Ez most már jó szinten van, most már a külső városrészekre kell koncentrálni, és nem csak az úthálózatot kellene alkalmanként felújítani, amelyek a frekvenciált útvonalakba esnek, hanem olyan intézmények környékét is, pl. óvodák, iskolák elérhetőségét is, amelyek kiesnek a városközponti úthálózatból. Ott is időszerű lenne, ahol ugyancsak nagy tömeg mozdul meg nap mint nap, úgy gépjárművel, mint gyalog, tehát én most egy picikét ebbe az irányba gondolnám a városnak a következő megújulását. A külső városrészek felé.

A városközpont elérhetőségét megfelelőnek találják az emberek, gyakorlatilag a városközpontba kell bemenni, ha valamelyik alközpontba el akar jutni valaki. Az alközpontok, a város többi területe azonban nincs összekötve.

„ a várost ha megnézzük a térképen, nyolc völgy városaként is szokták emlegetni, minden völgy oda fut be. A város közepén volt a gyár, emellett van az a bizonyos Gyűjtő tér, ahol a város központja is van. Nagyon jól megközelíthető, sőt, a különböző városrészeket csak ennek érintésével lehet megközelíteni, ezen keresztül lehet máshova elmenni.”

„Azt hiszem, mindenki a városból 15 perc alatt - még gyalog is el tud érni minden intézményt. Én magam nem utazom tömegközlekedési eszközzel, de a Zsolnai térről 12 perc alatt bent vagyok a városban, nem látok gondot ezen a téren.”

A város központja tehát könnyen megközelíthető, az egyes alközpontokból eljutni másikba már időigényesebb, költségesebb. Ahhoz, hogy az emberek hatékonyan, gyorsan el tudják intézni a dolgaikat, a funkcionálisan összetartozó szervezeteknek és szolgáltató egységeknek közel kell lenni egymáshoz.

„Véleményem szerint egy központba összehozva célszerűbbnek tartom, mert pl. ha valaki egy gépjárművet akar átíratni, és most már nincs illetékbélyeg, hanem postai csekket kell befizetni az illetéket, majd újra visszamenni, tehát van egy kényszer séta. Ha ez a posta messzebb lenne, mint a régi rendszerben volt, a régi falu helyén, akkor még messzebb kéne menni.”

„Úgy gondolom, ebben a városban speciálisan centralizált szolgáltatásokra van szükség, legyenek úgy nagyjából egy helyen. Elég hülyén vette ki magát, amikor azt mondták, hogy a város azon végén, amelyiken a kórház van, ott volt az orvosi ügyelet, és a városnak a másik végén volt az éppen aktuálisan kinevezett ügyeletes gyógyszerár. Már magát a kórházat sem lehet egyszerűen megközelíteni busszal, mert aki Szennáról, Táblából, Urajból, Várkonyból, vagy akárhonnán akar elmenni a kórházba, annak legalább 2buszjegyet kell megvásárolnia, mondjuk egy nyugdíjasnak elég bonyolult elmenni a kórházba. Amikor eljutott a kórházba, ahol ellátta az ügyeletes orvos, megmondta, milyen orvosságot kell szedni, akkor ismét két buszra kellett szállnia, hogy elmenjen egy másik városrészbe az ügyeletes gyógyszerárba, adott esetben az Újváros térre, ahol a gyógyszerét ki tudta váltani, majd ismét 2 busszal hazament. Ez – jó, egy nyugdíjasnak van ideje – de mondjuk egy kismamának, aki a fél éves gyerekét húzza-vonja, 6 buszra kell szállnia és közben kifizet 6-szor nem is tudom, mennyi most egy buszjegy (120-130ft) már ez nem kis költség, elment vele egy egész napja, és beteg gyerek van az ölében, ezt mindenki el tudja képzelni, milyen lehet. Nagyon fontos, hogy azon a helyen, ami mindenki számára megközelíthető, pl. a városközpont legyen az orvosi rendelő, ott van mellette a gyógyszerár, és nem árt, ha van mellette még egy bank automata is, ahol a pénzéhez hozzá tud jutni, mert az is előfordulhat, hogy olyan gyógyszert írnak fel neki, ami 4500ft-ba kerül, mert olyan speciális hatóanyagot tartalmaz, amit nem támogat senki.

Az alapvető szolgáltatásokkal szemben az igény, hogy legyenek jelen mindenhol (pl. bolt), ha szükséges akár az önkormányzat támogatásával is. „egy kg kenyérért ne kelljen beutazni a város központjába, vagy zöldségért, ezek támogatása lényeges”.

IV. 4. 2. Fejlesztendő területek

IV. 4. 2. 1. Gátló tényezők, megoldási javaslatok

Összegyűjtöttük az interjúk résztvevőivel, hogy a városfejlesztésben milyen gátló tényezők vannak a véleményük szerint, erre milyen megoldási lehetőségeket látnak.

Gátló tényezők:

- *Munkanélküliség a legnagyobb probléma. „Az emberek nem is törekednek arra, hogy munkába álljanak. Hozzászoktak a segélyekhez.”*
- *Működő ipari parkra lenne szükség – „itt is mint Salgótarjánban, a város külterületén ipari parkot létesíteni, ami termelné a pénzt, melyből a belső, központi területeket lehetne fejleszteni”.*
- *A város múltja hátráltatja a fejlődést, egy időben szűnt meg a kohászat és a bányászat, ekkor rengeteg embert bocsátottak el. „Nem beszélve az ezekre épülő könnyűiparra, valamint a maszekipar, beszállítók. Utána sok ember vándorolt el innen”.*
- *„A város összetétele eléggé hátráltatja a város fejlődését”*
- *„A város kiesik a gazdasági körforgásból”*
- *„Az Önkormányzat bevételei nagyon szerények, sok a segélyteher rajtuk.”*
- *„ A pénzhiány elsősorban, valamint a város megtartó szerepének csökkenése.”*
- *„Nem mindig a szakmailag legalkalmasabb emberek vannak a pozíciókban, hanem a pártkatonák.”*

A városfejlődést elősegítő tényezők, fejlesztési javaslatok:

- *„először a munkanélküliséget kellene megszüntetni”*
- *„Az út, ipari park felújítása, kialakítása.”*
- *Tranzit szerep vállalása „Rozsnyó és Rimaszombat, valamint Miskolc irányába kellene Ózdot is beállítani, tranzitszerepet vállalnia a városnak, bekerülni ennek a három városnak a vérkeringésbe, ami munkahelyeket teremtene.”*
- *„Uniós irodára lenne szükség, olyan alkalmazottakkal, akik beszélnek idegen nyelveken.”*
- *„Salgótarjánban építészeti példa volt, hogyan kell hegyoldalakat beépíteni.”*
- *E-közigazgatás fejlesztése – bár ez a civil szervek feladata – az önkormányzat támogathatja erkölcsileg, anyagilag. „Az arra érdemes szervezeteknek például pályázatot írhat ki.”*
- *Az önkormányzat szerepet vállalhat a környezettudatosságra való nevelésben, például a helyi médiában. „Tudatosodjon az emberekben, hogy a környezetük mennyire fontos nem csak esztétikai, hanem gazdasági szempontból is.”*

- *„Nyílt, szakmai alapokon nyugvó pályázatokon történő pozíciók elnyerésével. Meg kell hirdetni a pozíciókat, és olyan emberek kapják meg, akik szakmai hozzáértésükkel fogják megkapni”*

IV. 4. 2. 2. Zöld területek, szelektív hulladékgyűjtés

Ezután azt elemeztük a beszélgetések során, hogy fontosnak tartják-e a városi zöld felületek növelését, ha igen, van-e ötletük arra vonatkozóan, hol és miként kellene ezt megvalósítani.

Az általános nézet volt, hogy a város eddig is sokat tett azért, hogy szép parkok legyenek, virágos legyen a város. A jövőre vonatkozóan éppen ezért megoszlottak a vélemények, a riport alanyok fele úgy látta, hogy a parkosítás mértéke már jó a városban, emellett a város elhelyezkedése olyan, hogy a városrészeket zöld felületek választják el, „rengeteg fa volna, ha ki nem vágnák, rengeteg fű”, „ a lakótelepek környékén van elegendő zöld felület”.

Ugyanakkor a többi válaszadó szerint a zöld területek mennyiségét tovább lehetne növelni a városban, de az embereket is rá kellene szoktatni arra, hogy ezt megbecsüljék, vigyázzanak rá. A zöld felületeket ápolni kell és tisztán tartani. Nagyobb hangsúlyt kell fektetni a visszaellenőrzésre, lényeges lenne bevonni az embereket.

A szelektív hulladékgyűjtést fontosnak érzik az interjú alanyok, jelezték, hogy már be van vezetve a város nagy részén – konténerek legalábbis elhelyezésre kerültek. A lakosságot azonban még „hosszá kell szoktatni”, hirtelen nem lehet kiemelkedő eredményeket várni.

„én félttem, mert pont a mi lakásunk előtt is van egy 3 részes konténer egység, de úgy látom, az emberek fegyelmezetten rakják és látogatják ezeket. Ez egy jó dolog. Magukénak érzik, és használják.”

Problémát jelent az, hogy kevés lehetőség van a városon belül arra, hogy a háztartásban esetleg nagyobb mennyiségben keletkezett hulladékától „megszabaduljon” az ember. „Pl: valakinek van egy lakásfelújítása, akkor képződik sít, akkor azt nem tudja elhelyezni, kénytelen a háztartási hulladék közt eldugva elszállíttatni. Több konténert kellene a városban elhelyezni, nem kellene a tér közepére kivágni, megvan ennek a kulturált módja, hogy ne zavarjon senkit, de mégis lehetőséget biztosítson bárki számára, hogy a szemetét elhelyezhesse.”

IV. 4. 2. 3. Az interjú alanyok konkrét város fejlesztési javaslatai

A város-rehabilitáció tervezésébe és megvalósításába az építészek, szakemberek, a város fejlesztési osztályán kívül az interjúk résztvevői bevonnák az ózdi lakosokat, illetve azokat az embereket akik jelenleg máshol élnek, de tudnának segíteni, ezen kívül a roma kisebbséget.

„Én a roma kisebbséget mindenképpen bevonnám ebbe, de nem csak azokat a vezetőket, akik sajnos nem ott laknak, ahol ez a probléma él és megoldásra vár, mert valahol azokon a területeken van gond, ahol a szociális háló már nem ért el olyan szinten, hogy ők ezt a fajta 21-ik századnak megfelelő körülményeket magukévá éreznék és szinten tartanák.”

Az egyik interjúalany elmondta hogy fontos hogy nyílt pályázat útján találják meg a fő és alvállalkozókat, akik a közvetlen operatív feladatokat ellátják.

„Nem értem, hogyha épül valami Ózdon, hogyan lehet, hogy Ózd legnagyobb építési vállalkozója csak alvállalkozóként szerepel, a fővállalkozó nem ózdi? Hogyan lehet az, hogy a parkolási díjak beszedéséért felelős parkolási társaság miskolci társaság. Nem a városé marad a pénz. Hogyan lehetséges az, hogy Egerben a várban 100 Ft-ért tudok parkolni, miért kell Ózdon ezért 140Ft-t fizetni holott turisztikai szempontból ne hasonlítsuk össze ezt a két várost.”

A beszélgetések során azt kérdeztük, hogy tudnának-e konkrét javaslatokat mondani arra vonatkozóan, hogy miként kellene a városközpontot megújítani? Igen sok javaslat elhangzott, bőven lenne mit fejleszteni, ha meglennének az anyagi keretek.

Fejlesztési javaslatok:

- A legtöbb interjú alany a Velence telep rehabilitációját említette meg. „Ennek a lakótelepnek az eredeti funkciója az volt, hogy a gyárban dolgozó középvezetőknek biztosított bérlakásokat. Ez Európában egyedülálló építészeti stílusban épült. Az ózdi vasútállomással szemben van ez a lakótelep, meg lehet nézni, tényleg nagyon szép. Egyedi épületek. Jelen pillanatban ezt a lakótelepet egy erősen lecsúszott egzisztenciájú réteg lakja, ennek a városrésznek a rehabilitációja okvetlenül fontos lenne. Ezek az épületek szerkezetileg, statikailag jók, de most olyan emberek lakják, akik miatt folyamatosan romlik az állaga. Pedig ez érték. Meg kellene nézni, olyanok ezek az épületek, majdnem, mint - jó, persze távoli a hasonlat – mint Szentendrén a skanzen. Olyan alakú épület nem nagyon van másik. Ez egy komplett lakótelep, és tényleg olyan emberek laktak benne, akik fontosak voltak a város életében és ennek megfelelően és ilyen volt. Ez az egyik. meg kellene feltétlenül óvnunk, fel kellene újítanunk, rengeteg pénz kellene rá. Én nagyon bízom benne, hogy nyitott kapukat döngöttek ezzel, talán ennek a városrésznek a rehabilitációjára már van egy terv, ha nem, akkor szerintem kellene. Már csak azért is, mert ha valaki vonattal érkezik a városba és nagyon sokszor fogom mondani ezt a szót, hogy reputáció, hogy a város milyen képet ad annak az embernek, aki először látja, vagy éppen hazajön. Aki vonattal érkezik, ezt látja meg először és ha lát egy kellemes kertvárosi környezetet, akkor azt mondja, hogy de jó kis hely lehet ez!”*
- Sokan említették meg a sétálóutca létrehozása a városközpontban, a riportok felében kitértek rá: „Hallottam, hogy tervezik az autó- ill. a tömegközlekedés útvonalát a hátsó úton próbálják elhelyezni, és azon az úton, ahol a buszok járnak, sétálóutcát kívánnak kialakítani, az ötlet mellett ki tudnék állni.” „A Gyújtóból sétálóutcát tudnék elképzelni. Lehetne egy mag, az önkormányzat, a centrum és a parkolóig lehetne a sétálóutca.”*

- Vasvár útnál a két körforgalom közötti sétálóutca kialakítása, valamint a nagy parkoló átépítése.
- Szolgáltató központ létrehozása: „a középső részen ahol park és tó van, ott lehetne ilyen szolgáltató központot kialakítani”
- Az egyik interjú alany szerint a piac kinőtte magát, nem a városba való, nem felújítani, hanem áthelyezni kellene: „A városkép jobbítása szempontjából fontos kérdés, hogy a piacot el kellene vinni onnan, az nem oda való. Ott ki lehetne alakítani egy parkot, ami rendkívül pozitívan befolyásolna a városképet is. A piacnak ma már nincs helye ott a hol van. A piac felújítási igényéről a következő pontban még szó lesz.
- Munkás út melletti terület, Gyűjtő környéke még olyan terület, ahol fontos lenne a felújítás.
- A buszpályaudvarral szemben lévő bódék, kocsmák megszüntetése, mert nagyon rontja a városképet.
- „A városképet nem igazán pozitív irányban befolyásolja a bíróság mögötti rész, ami gyakorlatilag a városközpontból látszik. Az a telep már nem való oda, azt kellene először megszüntetni, a Piac út mellett van egy 30-40 ház, ami nem oda való.”
- Panel épületek felújítása „Az épületadottságokat figyelembe véve a több 10 emeletes lakóházaknak a külső felújítása szükségeltetik. A belső felújítás ugyanúgy, mert a 30 éves épületeknél a vízvezetékrendszertől kezdve a világítás-áramvezetékek cseréje is szükséges, időszerű. A tegnapi naptól lehet pályázni az épületek külső szigetelésére, azért is mondtam az előbb, hogy ha valaki jó helyen, jó időben lobbizik akkor lehet ide pénzt, és nem kevés pénzt hozni, ide a városba. Csak azt a pénzt jó helyre kell elkölteni.” A panellakások városi fejlesztésével kapcsolatban is megoszlanak a vélemények, erről is szó lesz a következő pontban.
- „A Hétes városrészt már nem felújítani hanem eltűnni kellene. Ez is egy gyárhoz kapcsolódó lakótelep volt, ez nem a középvezetők rétegének, inkább a szakmunkásrétegnek volt a lakótelepe, kis különleges házacska egy hegy alatt egy kis völgyben, ez megint egy az egyben olyan emberek lakóhelye, akikkel hál ist. nagyon ritkán találkozunk, ez zárt réteg, ... ezek az emberek közé nem szívesen megy felnőtt, életerős férfi sem.
- Vasút utca lepusztulása a városba érkeve nap, mint nap látható.
- A Várkonyi városrész ugyanígy járt. Tehát itt vannak több száz lélekszámmal rendelkező kisebb telepek, vagy utcák, amiknek a (nem a város a felelős érte), hanem azok a tulajdonosok, vagy szociális hátrányban lévő emberek, akik nem tudnak kellő pénzt fordítani arra, hogy ez az épületrendszer azt a szintet, vagy legalább a szinten tartást megközelítve lépést tartson a város többi részével együtt.
- Kőaljátábla városrész úgyszintén rendszeren lepusztult, és sajnos ezek mind olyan városrészek, hogy bármelyik irányból közelítik meg a várost, ha Miskolcra, akkor rögtön Kőalja, Várkony, ha Eger felől érkezünk, akkor Farkaslyuk. Ha Budapest felől jövünk, akkor az nem nagyon látszik, de Csépany vége, Somsályfő megint ilyen. Ezeknek a városrészeknek a rehabilitációja szükséges.

IV. 4. 3. Konkrét fejlesztési célok

Arra kértük a beszélgetés során az embereket, hogy néhány szóban mondják el az alábbi konkrét városfejlesztési elképzelésekről a véleményüket, ötleteiket:

- *A Bolyki út 15-ös szám alatti öregek, fiatalok házána felújítása. Ennek keretében egy multifunkcionális rendezvényterem kialakítása a civil szervezeteknek és a lakóközösségeknek.*
- *A Bolyki út 15-ös szám alatti épületet övező közterületek rendezése, és zöldterület kialakítása.*
- *Panel program keretében társasházak felújítása.*
- *A Vasvár 56-os számú épületének felújítása, amely kistérségi irodáknak ad helyet (pl. APEH, ÁNTSZ, Gazdaság Fejlesztő Iroda, Közterület Felügyelet).*
- *Piacsarnok felújítása.*
- *A volt Centrum Áruház előtti tér rendezése.*
- *Közterület rendezése a Malom úttól a reuma kórházig. A Vasvár út mentén zöldterületek, játszótér kialakítása, és a járda felújítása.*

A Bolyki út 15-ös szám alatti öregek, fiatalok házána felújítása. Ennek keretében egy multifunkcionális rendezvényterem kialakítása a civil szervezeteknek és a lakóközösségeknek

A válaszolók fele tartja jó ötletnek, mert akik ezt a házat igénybe veszik, akik a környéken laknak azoknak jó lehetőség.

„Jó gondolatnak tartom, mert akik ezt a házat igénybe veszik, azok azért laknak ott, mert vagy rászorultak egészségi állapotuk, vagy koruk miatt, vagy pedig azért, mert most kezdik az életüket, és ezeknek az embereknek az istápolása a városnak egy nagyon fontos feladata.”

Az interjú alanyok egyharmada azt válaszolta, hogy van már rendezvényterem a városban, nem is egy, és nincs kihasználva. A felújítás az jó ötlet, a rendezvénytermet nem tudják ki lesz-e használva, megéri-e a ráfordítás.

Volt olyan interjú alany, aki úgy nyilatkozott, hogy nem ezzel kezdené a rehabilitációt: „Személy szerint nem igazán ezzel kezdenék. A Kaszinó és az Olvasó is fel van újítva, inkább ezeket kellene kihasználni, feltölteni tartalommal.”

A Bolyki út 15-ös szám alatti épületet övező közterületek rendezése, és zöldterület kialakítása.

Az épületet övező közterület rendezésével szintén a válaszolók fele értett egyet – nem pont ugyanazok akik az épület felújításával. A külső felújítás éppolyan fontos mint a belső, ha már felújítják az épületet, akkor a környezetét sem szabad elhanyagolni. Viszont nagyon sok szemét van ott, elsősorban ezeket kellene megszüntetni.

„Azokat a lakásokat, ami ott van a környezetében, nagyrészt már lebontották, Oda ipari területet akartak, de a lakóközösség leszavazta, ott lehet továbbra is parkosítani, játszótér, kulturális-és szabadidőpark, olyasmiket kell csinálni.”

A válaszolók egyharmada nem ezt a területrendezést hajtaná végre. Volt, aki úgy gondolja elegendő a városban a zöld területek mennyisége, és olyan vélemény is elhangzott, hogy városképi szempontból más felújítás jobban szolgálná a közmegelegedést:

„többet nyom a latba egy templomnak a külső felújítása. Sokat jelentett az olvasó mellett a technika háza felújítása, ahol a zeneiskola is van. Sokan voltak ellene annak idején, de jó döntés volt. Kulturált környezet, szép parkolók vannak ott. Az ilyen jellegű felújítások sokkal inkább szolgálja a közmegelegedést, mint az említett épület felújítása. Ha végig megyünk a Gyújtón, a hosszú soron azok az épületek ma már nem igazán kulturáltak. Ha egy ilyen felújítás, akár még önkormányzati támogatással is végbemenne, bár nem tudom azok magántulajdonban vannak, vagy önkormányzati bérlemények. Városkép szempontjából fontos lenne.”

Panel program keretében társasházak felújítása.

A válaszolók fele szerint fontos a panelházak külső megújítása, korszerűsítése, mivel a lakosság nagy része ilyen házban lakik, a hőszigetelés nagyon fontos, és a városképet is javítaná.

„Úgy gondolom, hogy itt Ózdon meghatározó a panel látványa. A Panelprogramokat kellene megcélózni, de ehhez szükség lenne egy másik főépítészre, aki más külsőt adna a városnak. Onnantól ez már egy színesebb városnak tünne, eltűnne ez a szürkeség. Sokat számítana, a látvány, a színesség nagyon jót tenne a városnak. Az emberek hangulatának sem tesz jót ez a sok szürkeség.”

A beszélgető partnerek egyharmada úgy gondolja, hogy a panelban élőknek is önerőből kellene megoldani a felújítást, hőszigetelést. Természetesen szükség van rá, de nem érzik úgy hogy a város pénzét erre kellene elkölteni.

„Magánemberként mondom, az én házamat nem újítja fel senki, 3M ft-ba került egy külső-belső felújítás, pedig nekem ott van az udvar is, a kert is. Annyira nem vagyok mellette, de remélem, nem úgy hangzik, hogy az irigység mondatja velem. De ha egyenlő közteherviselés mellett vagyunk, akkor úgy gondolom, nem látom jó gondolatnak, van annak a pénznek jobb helye.”

Volt aki köztes megoldásban gondokodik, „Az, ami most önkormányzati tulajdonban van, az az ő dolguk, (mármint az önkormányzaté) akik meg már társasház, vagy lakásszövetkezet, ott mindenki saját magának. Meg kell nézni, hogy egy lakóépületben mennyi a nyugdíjasok aránya a keresőkhöz képest. Aki aktívan dolgozik, annak nagyobb a lehetősége és a

mozgástere adott esetben, hogy a megnövekedett közös költséget továbbra is fizetni tudja, de egy nyugdíjasnak véges a pénztárcája.”

A Vasvár 56-os számú épületének felújítása, amely kistérségi irodáknak ad helyet és itt kapna helyet az APEH, az ÁNTSZ, gazdaságfejlesztő iroda, közterület-felügyelet.

Egyértelműen támogatják az interjúk résztvevői, nem volt ellenvélemény, illetve bizonytalanság. Volt egy interjúalany, aki nem tudja melyik az az épület, de a hatóságok egy helyre kerülését mindenképp szorgalmazza.

Az interjú alanyok érvei a következők voltak:

- Frekventált, a központban van.
- Könnyen megközelíthető, parkolók vannak körülötte kiépítve.
- Jelentősen javítaná a városképet, jelenleg nagyon rossz állapotban van. „Elég romboló hatása van, ha egy vállalkozó kénytelen oda bemenni, ezt meg kell csináltatni, kérdés nem lehet hozzá. A város reputációját rontja, ha azt valaki meglátja, és ott kell ügyet intéznie. El nem tudom képzelni, hogy lehetett úgy lelakni azt az épületet.”
- A korábbiakban kifejtették hogy a hivatalok, hatóságok egy helyre kerülése a városban fontos lenne.

Ötleként elhangzott az, hogy az alapterületét növelni kellene emelet ráépítéssel.

Piacsarnok felújítása.

A interjú alanyok fele szerint rossz helyen van a piac jelenleg, inkább át kéne helyezni. „Az ózdiaknak ez már egy program, hogy szombatoként oda járnak, de jelenlegi helyén szűkösen van”.

„ A piac betöltötte szerepét, most már nem fog úgy funkcionálni, rontja a városképet. Nem oda való. A világot járva tudok mondani számtalan piacot (Athén, Roma) de azok zártak. Ez a piac meglehetősen nagy területet foglal el, ahol lehetne zöldterület.”

A megkérdezettek egyharmada szerint módjával érdemes fejleszteni. A piac nagy vonzerő a környéken élők számára. „Ez mind olyan dolog, hogy ez is kéne, az is kéne, csak a kompetens személyeknek fel kell állítani a sorrendet, hogy melyik a legfontosabb időrendileg, ill. a hozzájárulás mértékét. Végül is azt a piaccsarnokot fel lehet újítani, hozzá lehet járulni, hogy 100%-ban a városnak a dolga, abban nem vagyok biztos. Nyugodtan hozzájárulhatnak, a zöldségesek az ott dolgozó kereskedők is, akik állandó helyet bérelnek, ők lakták le, nincs ebből semmi gond.”

Volt olyan is, aki nagyon fontosnak találja a felújítást: „Mindenféleképpen fontos a felújítás és a bővítés is. Ez fontosabb, mint a Bolyki úton lévő rehabilitáció.”

A volt Centrum Áruház előtti tér rendezése.

A válaszolók többsége (kétharmada) azt mondta, hogy térköveket raktak le erre a területre, már volt területrendezés. A lakosságnak jobban kellett volna figyelni ennek a megőrzésére. Nem tartják szükségesnek az újbóli területrendezést.

„Szerintem rendben van az a terület, nem találok szükségesnek.”

„Nem tartom szükségesnek. Nagy ráfordítással kis eredményt lehetne elérni.”

Olyan megnyilvánulás is volt, hogy a centrum és az önkormányzat közötti épület felújítása fontos lenne. „Az egy szoros egység az önkormányzati épület, a gyógyszertár épülete, az is jobban rászorulna a felújításra, mint az öregek fiatalok házában a multifunkciós terem kialakítása.”

Közterület rendezése a Malom úttól a reuma kórházig. A Vasvár út mentén zöldterületek, játszótér kialakítása, és a járda felújítása.

A megkérdezettek fele indokoltnak tartja a közterület rendezést, a városkép szempontjából fontos. A játszótér kialakítással kapcsolatban olyan megjegyzés hangzott el, hogy a gyermekek biztonsága érdekében az út mellett nem szabad létrehozni, 30-40 méterrel beljebb már van értelme.

„Indokolt a közterület rendezése, de arra gondolnék, hogy először a szemetet kell megszüntetni, majd fákat, zöld területek kialakítása”

A válaszadók egyharmada nem formált véleményt, mert nem tudta melyik rész az, illetve mert túl nagy terület ahhoz, hogy egyben kezelje a kérdést.

V. Összefoglaló

Ózd a kistérség legnagyobb, B-A-Z megye második legnagyobb városa. A lakosság közel fele (46%-a) úgy látja, hogy a város a **kistérségi központ funkciót betölti**, 41% szerint részben tölti be ezt a funkciót, még sokat kell fejleszteni. A fókuszcsoporthoz tartozók (akik a város működtetésében munkájuk során részt vesznek) egyetértettek abban, hogy bár Ózd kistérségi központ, több helyen javítani kell az együttműködést. A mélyinterjúk során (amelyeket vállalkozások vezetőivel folytattunk le) a válaszolók egyharmada úgy nyilatkozott, hogy érvényesül a város központi szerepe, az interjú alanyok fele azt felelte, hogy nem tudja megítélni milyen pontosan a helyzet, csak azt hogy milyennek kellene lennie. Ózd nehéz helyzetben van, a környező települések is, amelyek a várostól várják a helyi gazdasági és kulturális élet fellendülését, a fiatalok megtartását. A válaszolók fele úgy nyilatkozott, hogy a városnak magát kellene fejlesztenie, mivel nehéz helyzetben van, nem a kistérség településeivel karöltve kell a városfejlesztés megvalósítani. Az interjú alanyok másik fele szerint amennyiben együtt kell működni a kistérségekkel, akkor párbeszédre van szükség, emellett kompromisszumokat kell kötni.

Az ideálisnak tartott **városképet lakosok 62%-a** szerint 10 éven belül sikerül elérni, 20 év alatt a lakosság 77%-a szerint elérhető lenne. A fejlődés gátjaként elsősorban az anyagi okokat jelölték meg (ezt a válaszadók fele említette meg), de magas az aránya a lakossági rossz hozzáállásnak (lakossági ellenállásnak, rossz közbiztonságnak, kisebbség rossz hozzáállásának - a megkérdezettek 30%-a sorolta fel összesen). A fókuszcsoporthoz tartozók nem gondolkoztak konkrét időintervallumokban. Az ideális városkép **kialakulását** a fókuszcsoporthoz tartozók szerint a foglalkoztatottság javítása, az emberek szemléletmódjának változása (szociális segélyek helyett munka), közbiztonság javítása, lepusztult részek felszámolása, fejlesztési források szerzése, reális pályázatok kiírása, panel épületek felújítása, etnikai kisebbségek helyzetének megoldása, szociális ellátó rendszer átdolgozása segítené elő. Összegyűjtöttük az interjúk résztvevőivel, hogy a városfejlesztésben milyen gátló tényezők vannak a véleményük szerint, erre milyen megoldási lehetőségeket látnak. Legnagyobb problémának a fókuszcsoporthoz hasonlóan a munkanélküliséget látják. Pénzhiány, nincs működő ipari park, amely pénzt termelne. A város múltja is hátráltatja a fejlődést, egy időben szűnt meg a kohászat és a bányászat, ekkor rengeteg embert bocsátottak el. A város összetétele eléggé hátráltatja a város fejlődését. A város kiesik a gazdasági körforgásból, az önkormányzat bevételei szerények, nagy a segélyteher. A város megtartó szerepe csökken. Nem mindig a szakmailag legalkalmasabb emberek vannak a pozíciókban. Megoldási javaslatként az hangzott el, hogy legelőször is a munkanélküliséget kellene megszüntetni. Az út, ipari park felújítása, kialakítása fontos lenne. Pénzt hozhatna a városba tranzit szerep vállalása. Szükség lenne Uniós irodára. Az önkormányzat szerepet vállalhat a környezettudatosságra való nevelésben, például a helyi médiában. A nyílt, szakmai alapokon nyugvó pályázatokon történő pozíció elnyerés elősegítené hogy a legjobb szakemberek segítsék a fejlődést.

A lakosok követendő példaként legtöbben Egeret említették, felsorolták még Debrecent és Miskolcot is. A fókuszcsoportban nehezen találtak megfelelő példát, mivel annyira mások az adottságok az egyes területeken. Eger, Debrecen és Nyíregyháza vetődött fel.

A város által ellátott közfeladatok, szolgáltatások minőségét 10-es skálán értékelve a lakosok a legjobb minősítést az élelmiszer és alapvető fogyasztási cikkek kereskedelmére (8), illetve a személyi szolgáltatásokra adták (7,5). Hiányosságok vannak az egészségügyi alap- és szakellátás, alapfokú és középfokú oktatás, közművelődés esetében. Ezek a szolgáltatások 6,4 és 6,1 közötti értékelést kaptak. Az óvodai, bölcsődei ellátás, tömegközlekedés az utolsó helyeken szerepeltek az elégedettség rangsorban (5,9 és 5,4 pont között alakult). Kritikus a helyzet a közbiztonságot tekintve, 3,8 pont az értékelésének átlaga. Ezen feltétlenül változtatni kell, ha az emberek nem érzik magukat biztonságban, az jelentősen rontja az életkörülményeket, ami további elvándorláshoz vezethet. A fókuszcsoport tagjai funkciógazdagnak látják a várost, 10-es skálán 7 pontot adnának. A lakossághoz hasonlóan szintén a kereskedelmet jelölték meg, mint kiemelkedő szolgáltatást, általánosságban a szolgáltatások jó színvonalúak. Az egészségügyet és a közigazgatást megfelelőnek találták, az oktatás szintje megfelelő. Ugyanakkor az egészségügyi és oktatási intézmények állaga, infrastrukturális ellátottsága rossz, költséges a fenntartásuk. A pedagógiai és orvosi pálya nem vonzó a térségben, hiány van mindkettőből. A közlekedés nem megfelelő, a város megközelíthetősége rossz, a közúti közlekedés kamionnal szinte lehetetlen, több befektetői érdeklődés itt akad el. Az autópályák kedvezőtlenül hatottak a városra, hiszen más városokhoz képest Ózd versenyhátrányba került. Veszélyt jelent az, hogy igen magas a munkanélküliség, nincs fizetőképes kereslet a szolgáltatások igénybevételére. A lakosság a fogyasztását hitelekkel finanszírozza, ami később problémát okozhat. A foglalkoztatottság alacsony szintje, a magas munkanélküliség a város egyik gyenge pontja. Ugyanakkor ebben lehetőség is rejlik, hiszen munkaerő van, a foglalkoztatás javítása kiutat jelenthet. Probléma, hogy a városban igen nagy számban élnek olyan emberek, akiknek alacsony a képzettségük, képességeiket a munkaerőpiacon nem lehet értékesíteni.

A mélyinterjúk során szinte mindenki megemlítette, hogy előrelépés történt a kulturális életben, az Olvasó, Kaszinó felújításával lehetőséget kapott a város. Szintén megemlítették, hogy az egészségügyben gond, hogy nem megfelelő az orvos ellátottság, kiöregedés jellemző, ami összefügg a városban elérhető karrierrel, anyagi lehetőségekkel.

Ugyanúgy, mint a lakossági kutatásnál, felmerült a rossz közbiztonság. A közlekedésben problémát jelent az, hogy a városrészek nincsenek összekötve, az egyik városrészből nem lehet eljutni a másikba, csak úgy, ha előbb a központba megy be az utas. A kereskedelem kapcsán itt is, mint az előző két kutatási formánál, elégedettség tapasztalható.

A lakosok szerint **fejlesztendő városi funkciók** közül a legfontosabbnak a közbiztonság javítását tartják, ezt a megkérdezettek több mint fele megemlítette. Ezt az egészségügyi alap és szakellátás követte, közel harmaduk sorolta fel, a tömegközlekedést, közlekedést a válaszadók 26%-a említette meg, az oktatás fejlesztését a megkérdezettek 10,8%-a írta be.

A város legkevésbé fejlesztendő feladatai közül a legtöbb lakos a kereskedelmet (18,3%), postát (17%) jelölte meg. Ezen kívül a személyi szolgáltatások, élelmiszer és egyéb fogyasztási cikkek kerültek még megnevezésre. Új szolgáltatási igényként a lakosság körében a játszóterek, sportlétesítmények, kulturális létesítmények igen magas arányban kerültek megemlítésre, nem elégedettek a lakosok a kikapcsolódási lehetőségekkel.

A fókuszcsoportos beszélgetés eredménye az volt, hogy a város gazdaságának fejlesztése, a munkahelyteremtés elengedhetetlenül fontos. Sok a kereskedelmi fejlesztés, de nincs újérték-teremtésre irányuló termelés, beruházás. Fejlesztésre vár az egészségügyi, oktatási intézmények állaga, infrastrukturális felszereltsége, rosszak a szállítmányozás feltételei, ebben a vasúti konténer szállítás kitörési pont lehetne. Az interregionális kapcsolatokban lehetőségek rejlenek, ehhez azonban szükséges az államok között hosszú távú megállapodás. Nagy az elvándorlás a térségből, de a lakosság lokálpatrióta szemlélete megtartó erőként funkcionál. A kistérségben lehetőség van a turizmus fejlesztésére, Ózd csillagtúrák kiindulópontja lehetne.

A mélyinterjúk résztvevői a városból hiányzó funkció kapcsán felhívták a figyelmet arra, hogy az egészségügyi ellátás nem elég sokrétű, a megyei kórházba kell elmenni sok problémával, az oktatásban nem találja meg mindenki a számára szükséges képzési lehetőséget a térségben, a szakmunkás utánpótlás gyenge. Hiányzik az információáramlás a városban. Legfontosabbnak a munkahelyteremtést, a szakképzett munkaerő oktatást, a közbiztonság javítását, valamint a köztisztaság problémáját látják. Legkevésbé fejlesztendő területet nem igazán kívántak megnevezni, egyedül a kereskedelem hangzott el, ami jelenleg megfelelő szinten van. Az említett fejlesztések megvalósítását a város vezetésétől, az önkormányzattól, a polgármestertől várják.

A városfejlesztési elképzelések elemzésénél azt nyilatkozta a lakosok többsége (61%), és a fókuszcsoportban illetve a mélyinterjúkon részt vevők közül mindenki, hogy a városban az épületek **külső felújítása és belső korszerűsítése** egyaránt fontos. A lakosok körében az épületek külső állagának javulását látná szívesebben 27%, és 12% szavaz inkább a belső korszerűsítésre. Az hogy az épületek külső állagának javulását ilyen mértékben fontosnak tartják megkérdezettek, mutatja a szebb környezet iránti igényt.

Vizsgáltuk, hogy van-e a **városnak alközpontja**, és ha igen, melyek azok. A lakosok egy ötöde nem válaszolt, ennél is többen válaszolták azt, hogy nem tudják (29%), és 5%-uk szerint nincs alközpont. Alközpontot a megkérdezettek 46%-a sorolt fel. Egyértelmű hogy a város nem egyközpontú, és a felsorolt városrészek széles skálája mutatja, hogy egy ilyen nagyváros, ilyen területi szerkezettel, mint Ózd, több kisebb alközponttal bír. Legtöbben az Újváros részt említették, de felsorolásra került Várkony, Béke telep, Csépany, Szenna, Hétes, Tábla, Velence, Falu, stb. Alközpont a lakosság véleménye szerint azért alakult ki, mert az a terület különálló városrész, vagy nagyobb része a városnak. Sokan vélik úgy hogy fejlettsége, szépsége, vagy éppen fejletlensége, leromlott állapota, elhanyagoltsága miatt különül el az adott térség alközponttá. Elszigeteltsége, vagy fontossága is alközponttá tesz egy városrészt.

A fókuszcsoport tagjainak egyöntetű véleménye az, hogy a város funkciói központosulva jelennek meg. Ennek az az oka, hogy a peremterületek egy jelentős része '79-ben lett a város része. Ekkor a környékbeli településeket a város részévé tették, amelyek addig falvak voltak, elmaradott területek. Az alközpontok többi része Ózd város lakóterületei voltak, míg a város központi részét a gyár foglalta el. Két nagy központ van, amelyek a '60-as, '70-es, és '80-as évek városfejlesztésének kapcsán jöttek létre. Az egyik Bolyok, ahol nagyjából a lakosok fele lakik, a másik egy városközpont (a Városháztér és környéke). A fejlesztési irány elindult a két központi területre, Bolyok és a városközponti rész, a peremterületek pedig nem fejlődtek. Majd évekig a peremterületek fejlesztésére fordították az eszközöket. A városfejlesztés kapcsán mindig vitát szül, hogy a peremterületek vagy a városközpont kapjon pénzt.

Az interjús beszélgetésekből az derült ki, hogy egy konkrét városközpontot jelenleg nem lehet megnevezni, klasszikus városközpont nincs. Több területet soroltak fel, ami központ lehetne. A városházát és környékét látnák legalkalmasabbnak városközpontnak, sétálóutca kialakításával, központ lehetne még a Tesco környéke, a Kaszino és Olvasó felújításával szépen kialakított terület kulturális központként funkcionálhatna, városmag továbbá az Új várostér, amely majdnem olyan városközpontja a városnak, mint a Gyűjtő. A régi települések magjai, illetve a felsorolt lehetséges központok lehetnek alközpontok.

A lakosságból megkérdezettek több mint kétharmada szerint a **központ és más területek fejlesztése** egyaránt fontos. A fennmaradó egyharmadban inkább az alközpont fejlesztését szorgalmazták volna. Az alközpontok fejlesztését szükségesnek találták a válaszadók. Ezt azzal indokolták, hogy a várost egésznek kell tekinteni, amikor a fejlettségét vizsgálják, nem csak a központot kell fejleszteni. Mivel sokan laknak a központon kívül, azoknak a lakosoknak is javítani kell az életkörülményeit. Az alközpontok rendezettségén, környezetének szépségén javítani kell, parkosítani. Egyes alközpontokban vannak hiányzó szolgáltatások, kevés a szabadidős tevékenységre alkalmas intézmény. Be kell kapcsolni a város infrastruktúrájába, össze kell kapcsolni az alközpontokat, javítani az utakat. A fókuszcsoport tagjai szerint mindkét terület fejlesztése fontos, az alközpontok, peremterületek felzárkóztatása, a városközpont kialakítása. Sajnos egyszerre nehéz, nincs elég anyagi keret, általában választani kell melyik terület kap pénzt, egyenlőre ez felváltva működik.

Az interjús beszélgetések során megoszlottak a vélemények, hogy melyiknek van prioritása, a központ, vagy az alközpont fejlesztésnek. A vállalkozók fele a központot, fele a többi területet fejlesztené inkább. Mindkettő mellett szólnak érvek. A központ fejlesztésével kialakítható lenne egy valódi városközpont, vonzóbbá tehetné a várost a látogatók, lakosok, és a vállalkozások számára, a központban össze lehetnének gyűjtve a szolgáltatási funkciók.

Ugyanakkor vannak olyan vélemények is, hogy a központot már eleget fejlesztették (Kaszino, Olvasó), most már a város többi részét is fejleszteni kellene.

A város **központjának elérhetőségét** a megkérdezett lakosok fele jónak tartja (52%), 38%-uk közepesnek, és 7%-uk rossznak. Nyilván ez attól is függ, hogy a város mely részéből indul ki a válaszadó, honnan utazik sokat, tömegközlekedéssel vagy személygépkocsival,

ezek mind befolyásolják a véleményét. Az alközpontok elérhetőségénél azonban fordul az arány, magasabb a közepes értékelés aránya, mint a jó.

A városközpont elérhetőségét megfelelőnek találták a interjún részt vevő vállalkozók, gyakorlatilag a városközpontba kell bemenni, ha valamelyik alközpontba el akar jutni valaki. Az alközpontok, a város többi területe azonban a város területi adottságai miatt nincs összekötve. A város központja tehát könnyen megközelíthető, az egyes alközpontokból eljutni másikba már időigényesebb, költségesebb. Ahhoz, hogy az emberek hatékonyan, gyorsan el tudják intézni a dolgaikat, a funkcionálisan összetartozó szervezeteknek és szolgáltató egységeknek közel kell lenni egymáshoz. Az alapvető szolgáltatásokkal szemben pedig az az igény, hogy legyenek jelen mindenhol (pl. bolt), ha szükséges akár az önkormányzat támogatásával is.

A lakossági kutatás során a lakosok elmondták, mi az amit leginkább fejlesztenének ahhoz, hogy az emberek **életminősége leginkább javuljon**. A válaszadók nagy része több problémát is felsorolt.

A lakosság listáján legelső helyen a munkahelyteremtés áll, minden második ember megemlítette. A közbiztonság követi, fontosnak tartják továbbá az oktatás fejlesztését, az utak, infrastruktúra, közlekedés fejlesztését, útfelújításokat. Lendítene a város helyzetén a tőke, illetve vállalkozások vonzása a városba, fontosnak tartják a város tisztítását, szépítését (a patakpart, patak kitisztítását, köztisztaság javítását, parkosítást). A szabadidő változatosabb eltöltésére szórakozási, kulturális lehetőségek bővítését is igényelnék. Felsorolásra került még az egészségügy, kisebbségi gondok rendezése, kerékpárutak bővítése, óvoda-, bölcsődefejlesztés, csatornázás, város többi részének, külterületeinek fejlesztése.

A megkérdezett lakosok közül 86% szükségesnek találja a városban a **zöldterületek** növelését. A lakosok fele azt válaszolta, hogy legyen több zöld terület, de a parkolók száma ne csökkenjen, 29%-uk szerint akár a parkolók rovására is lehetne növelni az arányát. A válaszadók 11%-a gondolja úgy, hogy nem kell növelni a zöld területet a városban, 7% szerint azért, mert elég az, ami van, és 5% szerint bár nem kell növelni az arányt, de karban kell tartani a már meglévő zöld területeket.

A fókuszcsoport résztvevői szerint a zöld területek mennyiségével nincs gond, inkább annak tisztaságával. A lakosság nagy része vigyáz a zöld területekre, parkokra, de van sajnos ellenpélda is.

Az interjúk során általános nézet volt, hogy a város eddig is sokat tett azért, hogy szép parkok legyenek, virágos legyen a város. A jövőre vonatkozóan éppen ezért megoszlottak a vélemények, a riport alanyok fele úgy látta, hogy a parkosítás mértéke már jó a városban, emellett a város elhelyezkedése olyan, hogy a városrészeket zöld felületek választják el, a másik fele szerint tovább lehetne növelni a városban a zöld területek arányát. Ezeket a felületeket ápolni kell és tisztán tartani, nagyobb hangsúlyt kell fektetni a visszaellenőrzésre, lényeges lenne bevonni az embereket.

A város tisztaságához szorosan kapcsolódik a hulladékgazdálkodás, a lakosság a szemét kezeléssel hozzá tud járulni a környezet megóvásához, szépítéséhez. A lakosok jelentős többsége (86%-a) szerint fontos a szelektív hulladékgyűjtő udvarok kiépítése, számának növelése. 67% már most is használja ezeket, 19% nyilatkozott úgy, hogy ha lennének, használná. Ez mutatja, hogy nagy a lakosság igénye a környezet szebbé tételére, és közre is működne annak kialakításában, erre energiát áldoznának. Ha a város megjelenése szebb lesz, rendezettebbé válik, akkor a lakosok 61 %-a szerint a lakosok nagy többsége követné a jó példát, 25%-uk gondolja úgy, hogy lennének akik követik, és 11% mondta azt hogy a lakosok nem fogják követni a jó példát.

A fókuszcsoportban elmondták, hogy szelektív szemétyűjtők vannak a városban, működnek, mintegy 2 éve került sor a bevezetésükre. Az általános iskolákban szelektíven gyűjtik a szemetet, ez nagyon hasznos abból a szempontból is, hogy az új generáció már ebben nő fel, látja a példát. Kezdeni kell azonban valamit a nagymértékű illegális szemét lerakással, ami építési törmeléktől kezdve mindent tartalmaz.

A szelektív hulladékgyűjtést fontosnak érzik az interjú alanyok is, jelezték, hogy már be van vezetve a város nagy részén – konténerek legalábbis elhelyezésre kerültek. A lakosságot azonban még „hozzá kell szoktatni”, hirtelen nem lehet kiemelkedő eredményeket várni.

Problémát jelent az, hogy kevés lehetőség van a városon belül arra, hogy a háztartásban esetleg nagyobb mennyiségben keletkezett hulladékától „megszabaduljon” az ember.

A város területi fejlesztésével kapcsolatban a fókuszcsoport tagjai és az interjúk résztvevői soroltak fel konkrét javaslatokat.

A fókuszcsoport tagjainak javaslatai: a Polgármesteri hivatal és az Olvasó közti rész fejlesztése, a buszállomás kiköltöztetése és a helyén létrehozni egy nagy egészségügyi vagy szórakoztató központot. Buszállomás felújítása. Építészeti szempontból megőrizhető lenne Velence, Hódoscsépány. A panelépületek elöregedtek, túl nagy - százon felüli - az egy épületen belüli lakás állomány. Szükséges a hátrányos helyzetű, leromlott állapotú területeket fejleszteni, ezért az ott élők elhelyezését meg kell oldani, amíg a fejlesztés folyik. Konkrét épületeket is soroltak fel, amelyeket fel kellene újítani. Többen megemlítették a Velence telep rehabilitációját, illetve az Öregek-fiatalok házának fejlesztését:

2-3 éven belül:

- Öregek-fiatalok háza,
- Debreceni és Kölcsey utak felújítása és bontása helyükre lakóparkos övezet,
- volt járási hivatal,
- Üzem egészségügyi épület
- Velence telep
- Tasmári út 56 Hivatalház II
- Október 23 tér
- Orvosi rendelők,
- „Olvasóval” szembeni gyárépület
- Damjanich úti óvoda épülete

7-10 éven belül egy új piac csarnok építése lenne szükséges,

- a stadion felújítása,
- Velence telep teljes rehabilitációja, Velence telep lakóépületei
- Bolyoki Európa tér felújítása
- Városi piac
- Ózdi művelődési intézmények
- Sajóvárkonyi ÁMK épületei, ezen belül az általános iskola egyes részei

A város-rehabilitáció tervezésébe és megvalósításába az építészek, szakemberek, a város fejlesztési osztályán kívül az interjúk résztvevői bevonnák az ózdi lakosokat, a roma kisebbséget.

- A legtöbb interjú alany a Velence telep rehabilitációját említette meg.
- Sokan említették meg a sétálóutca létrehozása a városközpontban, a riportok felében kitértek rá. Vasvár útnál a két körforgalom közötti sétálóutca kialakítása, valamint a nagy parkoló átépítése
- Szolgáltató központ létrehozása a park és a tó környékén.
- Elhangzott, hogy a piac kinőtte magát, nem a városba való, nem felújítani, hanem áthelyezni kellene.
- Munkás út melletti terület, Gyújtó környéke olyan terület, ahol fontos lenne a felújítás.
- A buszpályaudvarral szemben lévő bódék, kocsmák megszüntetése, mert nagyon rontja a városképet.
- a bíróság mögötti rész,
- Panel épületek felújítása
- A Hétes városrészt már nem felújítani hanem eltűnni kellene
- Vasút utca lepusztulása a városba érkezve nap, mint nap látható.
- A Várkonyi városrész ugyanígy járt.
- Kőaljatábla városrész úgyszintén rendszeren lepusztult

Néhány konkrét jövőbeni fejlesztési célról kérdeztük a lakosság illetve a mélyinterjú résztvevők véleményét, hogy felmérjük mekkora lenne a támogatottságuk, mennyire tartják szükségesnek, fontosnak az egyes fejlesztési lehetőségeket.

A Bolyki út 15-ös szám alatti öregek, fiatalok házáinak felújítása. Ennek keretében egy multifunkcionális rendezvényterem kialakítása a civil szervezeteknek és a lakóközösségeknek

A lakosok 60%-a támogatná a fejlesztést, ebből a fele gondolja úgy hogy nagyon nagy szükség van rá, a fele pedig hogy szükséges. A lakosok egyötöde bizonytalan a fejlesztés fontosságát illetően, és 11%-uk válaszolta azt, hogy jobb helyre is lehetne költeni a pénzt, de ha van rá miért ne.

Az interjúkra válaszolók fele tartja jó ötletnek, mert akik ezt a házat igénybe veszik, akik a környéken laknak azoknak jó lehetőség. Egyharmaduk azt válaszolta, hogy van már rendezvényterem a városban, nem is egy, és nincs kihasználva. A felújítás az jó ötlet, a rendezvénytermet nem tudják ki lesz-e használva, megéri-e a ráfordítás.

A Bolyki út 15-ös szám alatti épületet övező közterületek rendezése, és zöldterület kialakítása.

A lakosok 70%-a támogatja fejlesztést. A lakosok egyharmada gondolja úgy, hogy nagyon nagy szükség van rá. A lakosok 16%-a bizonytalan a fejlesztés fontosságát illetően, és 6%-uk válaszolta azt, hogy jobb helyre is lehetne költeni a pénzt, de ha van rá miért ne.

Az épületet övező közterület rendezésével az interjúra válaszolók fele értett egyet – nem pont ugyanazok, akik az épület felújításával. Az általános véleményük az volt, hogy a külső felújítás éppolyan fontos mint a belső, ha már felújítják az épületet, akkor a környezetét sem szabad elhanyagolni. Viszont nagyon sok szemét van ott, elsősorban ezeket kellene megszüntetni. A válaszolók egyharmada nem ezt a területrendezést hajtaná végre. Volt, aki úgy gondolja elegendő a városban a zöld területek mennyisége, és olyan vélemény is elhangzott, hogy városképi szempontból más felújítás jobban szolgálná a közmegelegedést.

Panel program keretében társasházak felújítása.

A lakosok 76%-a örömmel venné a panelprogram keretében történő társasház felújítást. Ennek a fejlesztési elképzelésnek volt a legnagyobb lakossági támogatottsága. Itt mondták a legtöbben azt is, hogy nagyon nagy szükség van rá, a válaszolók 44%. A fejlesztés fontosságát illetően bizonytalan volt 13%-uk, és 6% gondolja úgy, hogy jobb helyre is lehetne költeni a pénzt, de ha van rá, miért ne. Csupán 3% mondta azt, hogy szükségtelen a fejlesztés, ennél a programnál volt a legkevesebb elutasító.

Az interjúk beszélgetésekből nem ugyanez az eredmény született. A válaszolók fele szerint fontos a panelházak külső megújítása, korszerűsítése, mivel a lakosság nagy része ilyen házban lakik, a hőszigetelés nagyon fontos, és a városképet is javítaná. Ugyanakkor egyharmaduk úgy gondolja, hogy a panelban élőknek is – mint nekik a családi háznál - önerőből kellene megoldani a felújítást, hőszigetelést. Természetesen szükség van rá, de nem érzik úgy hogy a város pénzét erre kellene elkölteni.

A Vasvár 56-os számú épületének felújítása, amely kistérségi irodáknak ad helyet és itt kapna helyet az APEH, az ÁNTSZ, gazdaságfejlesztő iroda, közterület-felügyelet.

A lakosok 56%-a szerint szükséges a fejlesztés, 26% volt a bizonytalanok aránya, ami itt volt a legmagasabb.

Az interjúk résztvevői mind támogatnák a fejlesztést, nem volt ellenvélemény, illetve bizonytalanság, mivel az épület frekventált, a központban van, könnyen megközelíthető, parkolók vannak körülötte kiépítve, jelentősen javítaná a városképet, jelenleg nagyon rossz állapotban van. Ezen kívül a hivatalok, hatóságok egy helyre kerülése a városban fontos lenne. Ötleként elhangzott az, hogy az alapterületét növelni kellene emelet ráépítéssel.

Piacsarnok felújítása.

A piacsarnok felújítását a lakosok 59% látná örömmel, ezek fele nagyon szükségesnek tartja a fejlesztést. 18% a bizonytalanok aránya, és 14% volt azok aránya akik akkor áldoznak rá csak pénzt ha van rá.

A interjú alanyok fele szerint rossz helyen van a piac jelenleg, nem fér el, rontja a városképet, inkább át kéne helyezni. Helyén zöld területet lehetne kialakítani. A megkérdezettek egyharmada szerint módjával érdemes fejleszteni, a piac nagy vonzerő a környéken élők számára. Volt olyan is, aki nagyon fontosnak találja a felújítást.

A volt Centrum Áruház előtti tér rendezése.

A lakosok fele támogatná a fejlesztést, 16% szerint nagyon fontos lenne. A lakosok egyötöde szerint viszont szükségtelen, még ha van rá pénz akkor is.

Az interjúkra válaszolók többsége (kétharmada) azt mondta, hogy térköveket raktak le erre a területre, már volt területrendezés. A lakosságnak jobban kellett volna figyelni ennek a megőrzésére. Nem tartják szükségesnek az újbóli területrendezést. Olyan megnyilvánulás is volt azonban, hogy a centrum és az önkormányzat közötti épület felújítása fontos lenne.

Közterület rendezése a Malom úttól a reuma kórházig. A Vasvár út mentén zöldterületek, játszótér kialakítása, és a járda felújítása.

A lakosok nagy százalékban támogatnák a fejlesztést (73%), ezen lakosok fele szerint nagyon fontos lenne. A panel program után ennek a fejlesztésnek a legnagyobb a támogatottsága.

A interjún megkérdezettek fele indokoltnak tartja a közterület rendezést, a városkép szempontjából fontos. A játszótér kialakítással kapcsolatban olyan megjegyzés hangzott el, hogy a gyermekek biztonsága érdekében az út mellett nem szabad létrehozni, 30-40 méterrel beljebb már van értelme. A válaszadók egyharmada nem formált véleményt, mert nem tudta melyik rész az, illetve mert túl nagy terület ahhoz, hogy egyben kezelje a kérdést.

III. MELLÉKLET

Városrészek utcalistája

Központi városrész:

48-as út

Ady Endre u.

Alkotmány út

Bajcsy Zsilinszy Endre

Bartók Béla u.

Béke u.

Bem u.

Bethlen Gábor u.

Bocskai István u.

Brassói u.

Cipó u.

Csákány u.

Cserdalápa u.

Csokonai u.

Egyház völgy

Építők útja

Füredi u.

Gyár út

Hajnóczy József u.

Iparvasút u.

Ív út

Jászi út

József Attila út

Karu u.

Katona József u.
Kazinczy u.
Kenderszer út
Kisamerika sor
Kiserdő alja telep
Kodály Zoltán u.
Kolozsi István u.
Kosztolányi u.
Lomb u.
Malom út
Martinovics u.
Meggyes u.
Mikes Kelemen u.
Mogyorós völgy
Munkás u.
Nagyamerika u.
Nemzetőr u.
Október 23. tér
Óvoda u.
Pacsirta u.
Pázmány u.
Petőfi tér
Piac u.
Radnóti Miklós u.
Rákóczi Ferenc u.
Révay u.
Rombauer tér
Sturmán u.
Szabó Lőrinc u.
Szondi György u.

Táncsics telep

Temető u.

Toldi Miklós u.

Újtelep

Újtelep utca

Vácz Mihály u.

Vajda János u.

Vár utca

Városház tér

Vas köz

Vasút u.

Vasvár út

Vasvári Pál u.

Volny József u.

Keleti városrész:

Áchim András út

Álmos vezér u.

Bánszállás telep

Berkenye u.

Botond vezér u.

Buda vezér u.

Center út

Dobó István u.

Dózsa György út

Előd vezér u.

Etele u.

Forrás u.

Földes Ferenc u.

Gál-völgye út

Gárdonyi Géza u.
Hársfa u.
Huba vezér u.
Hunyadi János u.
Jánossza völgy
Jókai Mór u.
Kiskapud telep
Kond vezér u.
Kossuth Lajos u.
Kovács-Hagyó Gyula út
Kőalja út
Ladánybánya telep
Lyukó völgy
Madách Imre u.
Május 1. u.
Mátyás Király u.
Mekcsey István út
Móricz Zsigmond u.
Munkácsy Mihály u.
Ond vezér u.
Órs vezér u.
Puskin u.
Rozsnyói u.
Sajó u.
Somsály u.
Sümeg u.
Szemere u.
Szőlőkalja u.
Szövetkezeti u.
Tábla u.

Taksony vezér u.

Tass vezér u.

Tétény vezér u.

Tinódi u.

Tóth Ede u.

Várkony utca

Virág u.

Zsolt vezér u.

Északi városrész:

Akácos út

Balassy Bálint u.

Baranyai u.

Baross Gábor u.

Battyány u.

Bercsényi Miklós u.

Bláthy Ottó u.

Bólyai Farkas u.

Budai Nagy Antal u.

Búzás-völgy

Csaba út

Cséti Ottó u.

Csontalma u.

Damjanich út

Derkovits u.

Egressy Gábor u.

Eötvös Lóránd u.

Fráter György u.

Gábor Áron u.

Gömöri u.

Hétes telep
Hétes völgy
Honvéd u.
Ifjúság u.
Irinyi János u.
Istenmező u.
Jedlik Ányos u.
Kárpáti u.
Kistó u.
Körte völgy
Kunt Ernő út
Lechner Ödön u.
Liszt Ferenc u.
Majális park
Március 15. u.
Mészáros Lázár u.
Mosonyi Mihály u.
Muskátli u.
Nap u.
Nefelejcs u.
Németh László u.
Nyár u.
Pásztor u.
Pefőfi Sándor u.
Puskás Tivadar u.
Ráctag u.
Roób József út
Rózsavölgyi u.
Susa út
Széchenyi István u.

Szegfű u.
Székely Bertalan u.
Szenna u.
Szigligeti u.
Sziklás tető
Temesvári u.
Thököly Imre u.
Tormás u.
Uraj u.
Vadász u.
Vásárhelyi Pál u.
Velençe telep
Verne Gyula u.
Ybl Miklós u.
Zalai u.
Zsély Aladár u.
Zsolnay tér
Wesselényi út

Nyugati városrész:

Ács u.
Akna u.
Arany János u.
Árpád vezér út
Bányász u.
Barátság u.
Bibó István u.
Bolyki Főút
Bolyki Tamás u.
Bornemissza út

Boróka u.
Bulcsú u.
Csépany út
Cser u.
Deák út
Debreceni út
Domb u.
Fenyő u.
Géza u.
Gubonnai út
Gyergyó u.
Győzelem út
Halász u.
Hegyi u.
Hossó u.
Ibolya u.
Iskola u.
IV. Béla
Kaffka Margit u.
Károlyi Mihály u.
Kisdobos u.
Kölcsey u.
Krúdy Gyula u.
Kucsera Zoltán u.
Lam út
Lehel vezér u.
Liget u.
Márton u.
Nád u.
Nagy Imre u.

Nagyvölgyi u.
Nyárjasalja u.
Nyírfa u.
Páfrány u.
Pál gazda köz
Pap út
Rendelő u.
Rózsa domb u.
Simmelweis u.
Strand u.
Somsályfő telep
Szabolcs köz
Szeder u.
Szent István u.
Szentsimon út
Szép u.
Tölgyfa u.
Újváros tér
Vörösmarthy u.
Zrínyi Miklós út

Ábrajegyzék:

1. ábra: Magyarország és környezetének fejlesztési tengelyei, centrumai
2. ábra: Magyarország fejlesztési pólusai és tengelyei
3. ábra: Magyarország elmaradott térségei és perifériái
4. ábra: A Balaton-térség, a Tisza-térség és a Duna-mente országos jelentőségű fejlesztési területek
5. ábra: Magyarország magas arányú cigány népességgel rendelkező térségei (pirossal jelölve)

6. ábra: Aprófalvas térségek
7. ábra: Ózd állandó népesség számának alakulása
8. ábra: Munkanélküliségi arány alakulása (%)
9. ábra: Munkanélküliségi mutatók változása Ózdon (fő)
10. ábra: Vállalkozások számának változása Ózdon (db)
11. ábra: Működő vállalkozások megoszlása vállalkozási demográfia szerint (db)
12. ábra: Foglalkoztatottak ágazatok szerinti megoszlása Ózdon (%)
13. ábra: Foglalkoztatottak ágazatok szerinti megoszlása Ózdon (%)
14. ábra: Az ipar Ózdon
15. ábra: Szántóföldek településenkénti átlagos aranykorona értéke
16. ábra: A Szolgáltató szektor Ózdon
17. ábra: Működő vállalkozások aránya a szolgáltató szektorban, 2002
18. ábra: A lakónépesség nemek szerinti megoszlása 2001-ben Ózdon
19. ábra: Ózd város vándorlási különbözete és a lakónépesség változása 1970-től 2001-ig
20. ábra Nyilvántartott álláskeresők száma Ózdon (fő)
21. ábra: Nyilvántartott álláskeresők aránya a munkaképes korú népesség %-ában Ózdon
22. ábra: Munkanélküliségi arány Ózdon
23. ábra: Lakásállomány Ózdon
24. ábra: Épített lakások száma (üdülők nélkül)
25. ábra Megszűnt lakások száma Ózdon
26. ábra: Ózd közoktatási adatai (KSH)
27. ábra: A városrész lakosságának korcsoportonkénti megoszlása (%) (2001., KSH)
28. ábra: A városrész lakosságának korcsoportonkénti megoszlása (%) (2001., KSH)
29. ábra: A városrész lakosságának korcsoportonkénti megoszlása (%) (2001., KSH)
30. ábra: A városrész lakosságának korcsoportonkénti megoszlása (%) (2001., KSH)

Táblázatjegyzék:

1. táblázat A bruttó hozzáadott érték megoszlása gazdasági ágak szerint, 2001 (%)

2. táblázat: Kereskedelmi szálláshelyek adatai Ózdon 2002-ben
3. táblázat: Kiskereskedelem Ózdon 2002-ben
4. táblázat: A kiskereskedelmi üzletek száma és típus szerinti megoszlása
5. táblázat: Vendéglátóhelyek száma és ezek típus szerinti megoszlása Ózdon
6. táblázat: Regisztrált vállalkozások gazdasági ág szerint, 2005
7. táblázat: Regisztrált és működő vállalkozások számának alakulása Ózdon
8. táblázat: Regisztrált és működő vállalkozások számának alakulása Ózdon 2000-ben és 2005-ben
9. táblázat: Vállalkozások szervezeti forma szerint, 2003
10. táblázat: A vállalkozások foglalkoztatotti létszám szerinti megoszlása, 2003
11. táblázat: Ózd lakosságának változását ábrázoló mutatók (2002)
12. táblázat: Elvándorlás Ózdon 2003-ban
13. táblázat: Ózd állandó népességének korstruktúrája
14. táblázat: Ózd lakosságának korcsoportonkénti megoszlása, 2001
15. táblázat: Ózd lakosságának korcsoportonkénti megoszlása, 2006
16. táblázat: 100 felnőtt korúra jutó gyermekkorúak és idősek száma
17. táblázat: A lakosság gazdasági aktivitás szerinti megoszlása
18. táblázat: A regisztrált munkanélküliek iskolai végzettsége
19. táblázat: Ózd foglalkoztatási helyzetének változása
20. táblázat: A Hagony patak szennyezőanyag tartalma
21. táblázat: Általános iskolai kapacitáskihasználtság, 2003
22. táblázat: Középiskolai tanulók
23. táblázat: Ózd közoktatási adatai (KSH)
24. táblázat: Házi orvosok leterheltsége, 2002
25. táblázat: Villamoenergia és vezetékes gáz ellátottság
26. táblázat: Észak-magyarországi Regionális Képző Központ 2007. évi képzései Ózdon
27. táblázat: Észak-magyarországi Regionális Képző Központ 2008. évi tervezett képzései Ózdon

